

Propositiua Mathematica
De Quadrato
Similiter de Cubo
De Solido Similitudo

Z GRADVS 3

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

QUALITAS VITI SVPTIA

QUALITAS

QUALITAS

2/20

1889. VII. 73.

Cim 8777

Nauki przyrodn pol. 2749.

HISTORIA

sive

DESCRIPTIO PLANTARVM
OMNIVM, TAM DOMESTICA-
RVM QVAM EXOTICARVM:

*Earundem cum Virtutes Influenciales, Elementares, & Natura-
les, tum Subtilitates, necnon Icones etiam Veras, ad Vnum arti-
ficiosè expressas proponens: atq; Vnà cum his, partium omnium
corporis humani & externarum ita internarum picturas, & In-
strumentorum Extractions Chymica seruientium deline-
ationem & sum, ac Methodos deniq; Pharmaceuticas
quasvis, ad curam Valetudinis dextrè tra-
bandam necessarias complectens:
Vtilitatis Vero publicæ gratiâ.*

A

LEONHARDO THVRNEISSERO zum
Thurn/ Medico ordinario Electoris Bran-
denburgici conscripta,

224980

14

Am 8777

PRIVILEGIUM.

MAXIMILIANVS II. DIVINA FAVENTE CLE-

mentia Romanorum Imperator Electus, semper Augustus: Germaniæ, Vngariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatia, Sclauoniæ &c. Rex, Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniolæ VVirtēbergæ &c. Comes Tyrolis &c. Testamur his literis publicè, ac significamus Vniuersis & Singulis. Cum nobis Leonhardus Thurneisserus Basiliensis, Vir apprimè ingeniosus, & noster ac Sacri Romani Imperij Fidelis dilectus, humiliter exposuisset: Se longo studio, laboribus immensis, necnon sumptibus & opibus quoq; proprijs impensis, in gratiam Vtilitatis publicæ Botanologicum nouum, Partim ex Monumentis Paracelsi, partim Experientiæ suæ ipsius documentis congestum, & ordine ac methodo certa in Corpus redactum, atq; adeo sermone simul & Germanico & Latino conscriptum, typis in publicum emittere constituisse: Nosq; ideo suppliciter imploratos rogasset: Vt sibi ad eam rem, Potestatis nostræ Cæsareæ auxilia & tutelam clementer impertiri dignaremur: Petitioni itaq; huic æquæ ac honestæ haud grauatim annuentes, ei hanc gratiam & libertatem sumus largiti: atq; his quoq; Literis Authoritate Imperatoria scientes largimur. Vt scilicet, Leonhardo Thurneissero Botanologicum illud typis publicare liceat: neq; id Alij cuiquam præterea, intra decennium ab hinc proximū, priuatim siue publicè recudere, siue ita recusum importare, distrahere, aut venale circumferre vllō modo fas sit. Quapropter omnibus & singulis Imperij, Regnorum, Ducatum, & Ditionum nostrarum hereditariarum Subditis ac Fidelibus nostris, cuiuscunq; Dignitatis & conditionis hi fuerint, ac inprimis Typographis & Bibliopolis, comminatione nostræ indignationis, pænæ, atq; adeo etiam mulctæ, nimirum marcarum decem auri puri (parte dimidia nostro atq; Imperij Fisco, dimidia Authori strictè soluendæ) interdiciamus ac vetamus: Ne quisquam Alius, Librum commemoratum intra decennium definitum recudat: siue ita recusum circumferat, venum proponat, aut vendat: siue hæc ab alijs fieri permittat: quatenus quilibet sibi a pænâ & mulctâ periculum esse nolit. Ad huc vt Thurneissero, Libros ab Alijs recusos, vbi-
cunq; in hos inciderit, in suam potestatem transferendi, cumq; his pro arbitrio agendi ius habeat, serio sancimus. Veruntamen eundem, lege huius Priuilegij nostri amittendi, vt Exemplaria tria Cancellariæ nostræ Imperialis Taxatori transmittat, volumus deuinctum. In cuius rei fidem Diplomati huic Sigillum nostrum Imperiale appensum fuit. Datum in vrbe nostra Imperiali Ratisbona IIII. Idus Iulij, Anno Dominicæ Incarnationis MD. LXXVI. ac Regnorum nostrorum, Romani quidem XIII. Vngarici vero XIII. & Bohemici XXVIII.

Maximilian

V. Io. Bap. VVeber.

Ad Mandatum Sacr.
Cæs. M: Propr.
A. Ernstenberger,

STEPHANVS

DEI Gratia REX POLONIAE, magnus DVX Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masouiae, Samogitiae, Kyouiae, Voliniae, Podlachiae, Liouoniae, nec non PRINCEPS Transylvaniae. Significamus hisce nostris literis, quorum interest vniuersis & singulis. Cum esset nobis relatum a Generoso Ioanne Ostrorogo, Regni nostri Pocillatore syncerè nobis dilecto: decreuisse Leonardum Thurnesium, excellentem Philosophum & Astrologum Germanum, Illustrissimi Principis Marchionis Brandenburgensis, Sacri Rom. Imperij Electoris Medicum ordinariū, publici emolumenti causa, magno cum sumptu ac labore suo, lingua Latina & Germanica, typis in lucē emittere nouum quoddam Opus herbarium, in aliquot volumina digestum, longae observatione, peregrinatione, meditatione, ac lectione conscriptum: eundemq; a nobis supplici libello petisse: ne, vbi id suum opus in Ditiones nostras importatum esset, ab vilo nostro Typographo, decimo a prima eius editione anno, Ipso, Posterisque eius inscijs ac nolentibus, recuderetur: neue ab aliquo vbiuis locorum, ipsdem nolentibus, intra hoc temporis spacium recusum, in Prouincijs nostris venderetur: Quapropter nos, aequam esse petitionem eius videntes, simul & illud, quae & quanta commoda, ex literatorum Virorū Lucubrationibus ac Scriptis, ad genus humanum perueniant, perpendentes: cupientes etiam has Gētes & Regiones (ad quarum Regimen diuina prouidentia vocati euectiq; sumus) omni commodorum genere, absq; fraude cuiusquam, abundare, & quam nobis grati sint doctorum Virorum labores declarare, facile id huic Thurnesio gratificati sumus, idq; hoc diplomate nostro testari voluimus, ac iam testamur. Quo circa, Dignitarijs, Officialibus, Magistratibus, ac alijs quibuscumq; Personis tam publicis quam priuatis, praecipue verò Typographis & Bibliopolis subditis nostris, his quidem mandamus: ne hunc ipsum Thurnesij, cum plantarum imaginibus Librum herbarium, intra decennium a prima editione illius, Ipso Posterisque eius inscijs & inuitis, typis excudere: aut si intra hoc tempus, Authore inuito ac suis, alicubi recusum foret, venum proponere audeant, vel etiam diuendant: sub pena quinquaginta marcarum auri puri, omniumq; Exemplariū amissione, dimidia parte nobis, altera verò ipsi Authori Posterisque illius danda: Illis verò, vt hoc, quo Thurnesij damnis occurrimus, mandatum nostrum fideliter obseruent: atq; ab omni bus, si qui contra aliquid tentauerint, cum debita exequutione ac poenae nominatae exactione obseruari curent: nec aliter pro debito officij sui, gratiaq; nostra Regia facere audeant. In cuius rei fidem, Sigillum nostrum huic diplomati, manu nostra subscripto, appensum est. Datum Bydgosciae die vigesima septima Mensis Ianuarij. Anno Domini Millesimo quingentesimo septuagesimo septimo. Regni verò nostri anno primo.

Stephanus Rex.

FRANCISCVS MEDICES

Dei Gratia Etruriae Magnus Dux II. Florentiae, & Senarum Dux Tertius, Portus ferrarij in Ilua Insula, Castilionis piscariae, & Igily Insula Dominus &c. Artes liberales, praesertim Rem medicam, suis vigilijs et ingenio exornantes, commoditatq; publicae consulentes, non solum doctissimorum Hominum laudibus extollendos: sed etiam Principum benignitate & fauore amplectendos censemus. Cum itaq; Leonardus Turneisser de Turri, Artium & Medicinae Doctor insignis, nouum Herbarium Germanicum, omnibus ferè Herbarum generibus refertum, sua industria ac labore mirifice confectum, in lucem prodire, et nostro etiam Priuilegio suffultum inprimi petierit: Nos propterea eius precibus annuentes, harum serie literarum, cuiusq; Impressori, Bibliopole, Negociatori, ceterisque Florentiam hanc, & Senensem, Ditiones nostras frequentantibus, interdiciamus: ne proximo ab hac ipsa Die decennio, praedictum Herbarium, in Latinum seu Italum sermonem versum inprimere, aut inprimi facere, vel impressum venundare citra eiusdem Leonardus consensu, & voluntatem audeat, aut vilo pacto praesumat: Quinquaginta aureorū in quodlibet Volumen, & Voluminis amissionis poena, si quis aduersus haec fecerit, ipso facto infligenda. Cuius altera pars ipsi Leonhardo, altera Aerario nostro acquiratur: Quibuscumq; cōtrarijs non obstantibus, quorū infidē diploma hoc fieri iussimus, nostra manu, ac soliti plumbei Sigilli appensione munitum. Datum Florentiae, in nostro Ducali Palatio, Die vigesima sexta Nouemb: Anno Dominicae, & salutiferae Incarnationis, millesimo quingentesimo septuagesimo quinto, Nostri Magni Ducatus Etruriae, aliorūq; nostrorū Ducatū secundo.

Francis: Med: Mag: Dux Etruriae.

Ad Mand: expressum sereniss: magni Ducis.

Paulus Vinta

VIRI D. LEONHARDI THURNESII, ILLUSTRISSIMI ELECTO-
ris Brandenburgici Archiatri,

ris Brandenburgici Archiatri,

Innumeras terras adiit inuenilibus annis,

Sæpius inuicti militis arma tulit.

Inq̃toga studuit mysteria maxima rerum

Noſſe, quibus multis gloria magna venit.

Huius tu monumenta legas atq; ordine lustres.

Si cupis inpenū certior esse sui.

Ὅστις Δορνεσίοιο θέλεις καλὸν εἶδ^{ον} ὁράειν·
 πρεψὼν πρὸς ταύτην εἰκόνα ὄμμα πόν.
 ἀτρεκέως αὐτὴ κείνη ῥα καταγράψει εἰκὼν
 εὐμόρφου μορφὴν ὅψι^ς, ἥ δὲ μελῶν,
 αὐτὰρ μηδεμία γράφει, ἄνδρὸς γῆν ὅππῃ πᾶσαν
 κυδαλίμῃ, δύναται τὸν νόον ἐκγραφέμεν.
 ἄγλαον ἔν καλλι^ᾳ σοφίας γ' ἄνδρὸς καταγυνῶνα
 βαλόμενοι, ταύτην τιτὼ ἀναγνώπτε βίβλον.

M. P. V. S.

M. .F S. IV,

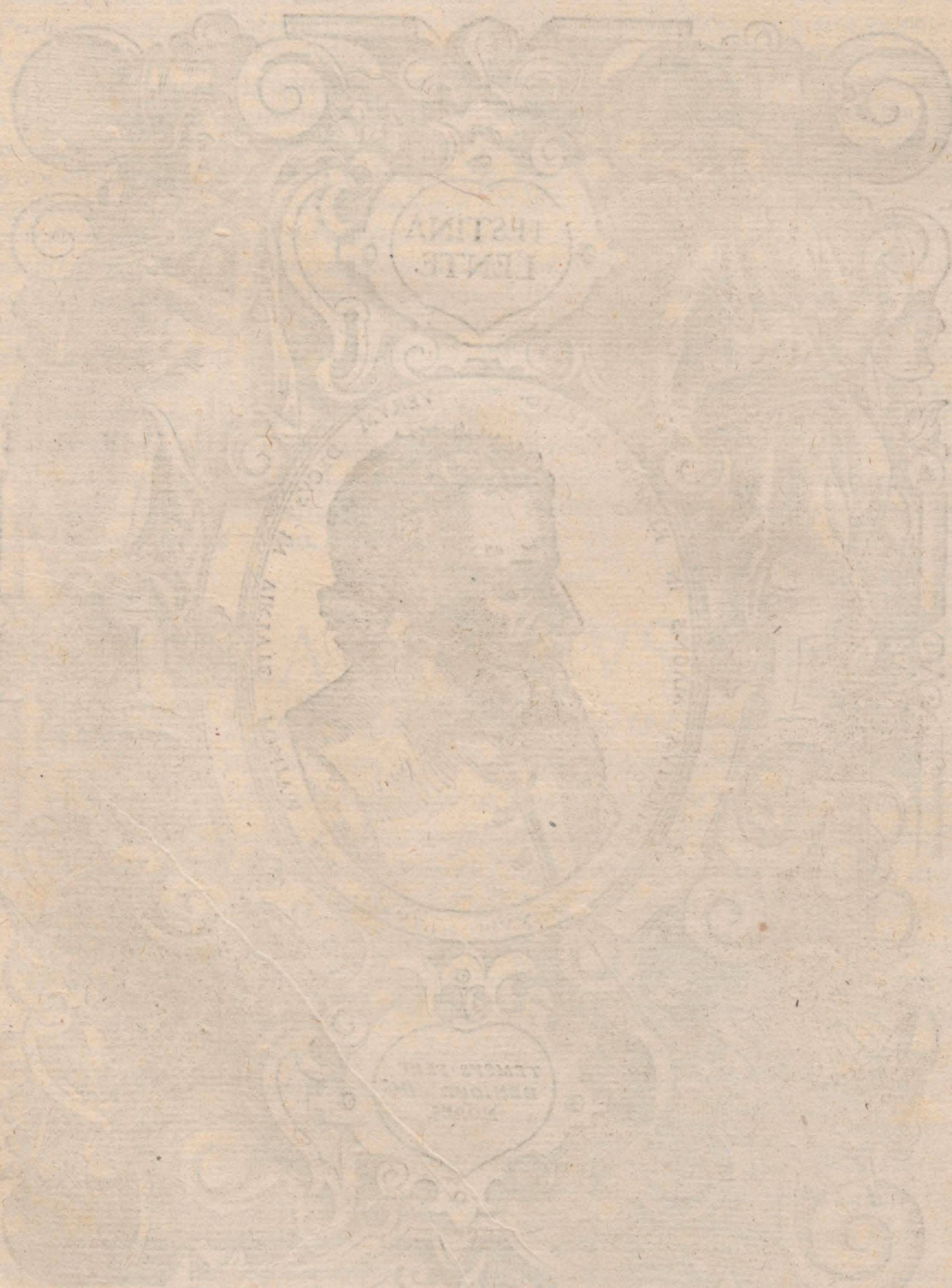
IN HONOREM EXERCITATISSIMI ET INGENUISSIMI

FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS

FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS

FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS
FRANCISCI LEONARDI AUSTRIACI REGIS

M. P. V. S.

FRANCISCI

ILLVSTRISSIMO ATQVE
POTENTISSIMO PRINCIPI AC DOMINO,
DOMINO STEPHANO, DEI GRATIA REGI POLONIÆ,
Magno Duci Lithuanix, Ruffix, Pruffix, Masouix, Samogitix, Kyouix, Volinix,
Podlachix, Liunionixque: necnon Principi Tranflyuanix &c.
Domino suo longè clementiffimo.

S.

Orpus humanum, quo nihil est omnium operum Diuinorum, non so-
lum dotibus rationis & intellectus, actusq; iustitiæ, verum etiam ipsius substan-
tiæ & partium compositione concinna, admirabilius aut ornatius, Rex Illustris-
sime atque Inuictissime, Cabalix, Magi, Philosophi, atq; Physici Antiquio-
res reliqui, diuersimodè in plures partes diuisere. Atq; vt doctrinæ suæ senten-
tiam (quæ quibusdam videretur obscurior) præstarent apertiore, particula-
rum eius quamlibet, vel à functionis suæ potentia, vel habitudine siue *Προσδιόχῃ*

Enumeratio sue
cuncta Scripto-
rum antiquorū,
de parte Medi-
cinæ Physiolo-
gicæ, Actiologi-
cæ, et Therapeu-
tica.

ad res quasdam alias (quam scilicet in illas, vel sympathia & naturæ familiari-
tate quid salubre efficiendo, aut Antipathia & repugnantia temperiem naturalem destruendo exer-
cerent) nominibus proprijs sigillatim indigitarunt: atq; adeo (vt ita loquar) Signatura notatam, Poste-
ris cognoscendam proposuerunt. Ex his enim Sapientes Aegyptiorum quidem (Homines Digni-
tate Sacerdotali, & mysteriorum Diuinorum notitia eximia, nec non Virium cælestium quoq; ac simul
rerum Elementarium ac humanarum cognitione vera insignes) cum experientiæ diuturnæ documen-
tis, Sapientiam præclaram acquisiuisent, id ipsum in caput, manus, pectus, & crura sunt partiti. A-
lijs diuisio, in collum, ventremque, & membra inferiora & superiora placuit: eamque ipsam Viri
multi præstantes (vt Hippocrates, Aristoteles, Ruffus, & multi alij) sunt secuti, atque ad hanc
Scriptorum suorum seriem accommodarunt. Diocles Carystius vero, in Epistola ad Antigonom Re-
gem, distributionem illam digere, in caput, thoracem, ventrem, & vesicam. At Galenus (cumq; hoc
Neoterici quidam) ventrem à reliquo corpore separauit. Veruntamen fuere quoq; Alij (quorum
magna est turba) qui caput, collum, Ventrem medium & infimum cum lumbis, & membra cætera
(vt manus & pedes) partes esse à se sigillatim distinctas iudicarent. Ac poterat de hoc ipso, quemad-
modum & de eo, quomodo Medici quidam Noui, membra inuicem segregauerint, hisq; non solum
nomina propria imposuerint, verum etiam facultates earundem (vt robur aut imbecillitatem, naturæ
cognitionem aut dissidium mutuum, atq; temperamentum quoq;) sigillatim definierint, Liber pecu-
liaris conscribi.

Simili ferè ratione, de morborum, in membris commemoratis particulisq; horum existentium,
cum Causis primarijs, tum generibus (vt alijs vel Similaribus vel Instrumentarijs, alijs Acutis vel Chro-
nicis, alijs Curabilibus, vel Incurabilibus, & similibus: quibus recensendis nec spacij nec temporis satis
datur) ex doctrina Virorum, ingenij acumine, arte, & scientia excellentissimorum, tantum Librorum
editum fuit: vt in hac Operis parte, ne nomina quidem Authorum, aut saltem Monumentorum ip-
sorum titulos (cum eorum commemoratio, potius Volumen peculiare requirat) liceat complecti.

Post hæc, de speciebus quoq; Humorū (ex quibus excessu quodam aut defectu, vel potius in-
temperie, corruptis & læsis, morbi in membris, particulisq; earum, originem & initium ducerent)
deq; morbis ipsis, qui ex Humore quolibet, tam simplici & solo, eoq; priuatione aliqua ab habitu suo
naturali abducto & vitiato, quam composito, siue vni, duobus, aut tribus alienis & contrarijs mixto
gignerentur, dogmata plurima & varia condidere, cum Quidam Authorum modo nominatorum,
tum Galenus, Erasistratus, Zeno, Alcmaeon, Pythagoras, Alexander Trallianus, ac pleriq; Alij.

Sic de Rebus naturalibus, contra naturam, & non naturalibus, Scriptis editis disseruere, Apoloni-
us Memphites, & Xenophon Cous, cum Alijs pluribus: Ac priorum quidem, quæ corpori humano
materiam & formam præbeant, in constitutionem eius ingrediantur, ibiq; crescant, augeantur, Spi-
ritum vitalem foueant & conseruent, septem: mediarum, quæ naturæ humanæ ex diametro repug-
nent, noceant, & morbos inducant, tres: posteriorum vero, quæ si rectè adhibeantur, corporis vale-
tudinem & incolumitatem tueantur, spiritusq; vitales ac vires omnes roborent, sin illegitimè aut sini-
strè accommodentur, sanitatem affligant, spiritus destruant, & vigorem vitæ intercipient, sex re-
censuere: Simulq; quomodo Res illæ omnes, situ locorum, natura temporum, Impressione virium cæ-
lestium, & Elementorum (vtpote ventorum siue aëris, terræ, & Aquarum) operationibus, in Sexu tam
Virili quam Famineo & Puerili (quod accipiendum est de discrimine ætatis, conditione, & habitudine
vitæ, atq; potentia *ἐνεργητικῇ* in Homine quolibet) varient & mutantur, monuere.

Quarū quidem Rerum omnium origo, cum ex Elementis horumq; temperamento promanet: ab elementis vero Humores (quorū Aliqui quatuor, Alij tres, Alij plures numerarunt) ortus & incrementa sua capiant: atq; ab his, corporis humani membris siue externis siue internis, atq; eorundem actionibus naturalibus, non solum debilitas, verum etiam virtutum omnium naturalium defectus existat: tandemq; mors ipsa, quæ rebus terrestribus omnibus finem affert, veruntamen à Deo solo (in hoc quoq; omnipotentiam suam declarare volente) Essentiæ Spirituali & animali, vtpote corruptionis experti, à materia terrestri & corruptibili separandæ est destinata, sequatur: atq; ita necessariò Spiritus (siue vita) à societate corporis diuellatur: His itaq; causis impellentibus, euenit: Vt tot Viri præstantes, vsu Subtilitatum siue Virtutum essentialium, quæ non solum in radicibus, herbis, floribus, fructibus, & Seminibus, verum etiā Feris, Volucris, Piscibus, Vermibus, horumq; animalium partibus, immo in Metallis, mineris, lapidibus, lignis, & Creaturis reliquis (quascunque scilicet in Regionibus elementorum, vtpote terra, Aqua, & Aëre foueri, notitia certa constat) reconduntur, morbis illis resistere: & his adminiculis agilitudines amoliri, metamq; vitæ producere, tam obnixè tantaq; virium omnium contentione laborarint. Achorum ex numero, Salomon (Regum ille sapientissimus) Chiron, Apollo, Theophrastus Senior, Dioscorides, Serapio, & Alij, in Herbis: Aaron, Euax, & Albertus in Volucris, Lignis, & Lapidibus: Mercurius ille ter Maximus, & Mesue, cum Alijs pluribus, in Metallis, Mineris, & Gummi terrestribus, Rebusque alijs, laboribus haud leuibus virtutes occultas, quæ in Creaturis illis Essentialiter & Spiritualiter delitescunt, & simul efficacia aliqua naturali, contra Affectus membris corporis humani sanitatiq; officientes (Morbo siue) valent, sunt scrutati. Post hos Alij, cum obseruatione & experientia multiplici deprehendissent: Vim illā superiorem corporum cœlestium, Stellis Fixis & Erraticis, in locis peculiaribus & conuenientibus Dignitates essentielles tenentibus, iuxta seriem partium Zodiaci, perpetuò mutationes insignes importare: exq; motibus cœlestibus (cum Planetarum, quemadmodum & Stellarum reliquarum, quilibet, proximè post Deum, imperium peculiare, veruntamen naturæ suæ conditioni conueniens, in corpore humano habeat) morbos & earum causas necnon exitus dignosci: atq; positu siderum diligenter obseruato, & Curatione adhuc accommodata, plurimum profici: Ex obseruationum huiusmodi inuentis, non sine labore singulari, Artem confecere. Ac inter hos quidem post Chaldaeos, Ptolemæus (vtpote in ordine haud postremus) Doctrina verorum motuum, Eclipsium, & Causis Effectuum methodicè explicatis, de Diebus Criticis, Plato de Motu, Hippocrates de mutatione aëris, quemadmodum de temporibus euacuationum Auicenna & Auerrhoes, de Vomitu Polybius & Valeriola, de Venere & Coitu Aërius & Paulus, singuli satis copiosè docuerunt. Præter hæc vero iidem, & cū his Alij plures, Vtilitatis publicæ gratia, notitiam rerum quoq; aliarum in lucem asserere (id ipsum tamen vijs diuersis) contenderunt. Horum etenim Aliqui, præcipuè vero Salomon (cuius Libris prohi dolor ex parte carimus) Aesculapius, & Philosophorum Antiquiorum aliquot Alij, quorum Experimenta Vetustate intercidere, cumq; his Theophrastus etiam Paracelsus (qui paulo ante hoc sæculum in viuis esse desyt, & licet vltimum inter reliquos sit locum sortitus, primis tamen merito annumeratur) Plantarum virtutes & efficacias iudicarunt, à Visu, à comparatione, Sympathia, Antipathia, atq; Argumentis naturæ alijs. E diuerso eandem Theophrastus Senior, Dioscorides, & Galenus, cum Sæcatoribus suis, ex gustu, Olfactu, pinguedine, & macredine: Alij (vt Hali Abenragel, Oribasius, & Marsilius Ficinus) apud sui sæculi Homines, partim ex diligentia priuata documentis qualibuscunque, partim ex auditu (id est partim ex Aliorum relatu, partim persuasione non vero oculata fide, & vsu deniq; vulgari, neque tamen experimentorum sufficientium veritate) statuere.

COLLATIO
& Expositio
Methodi qua
Opus hoc Her-
barum deducit-
tur.

EGO VERO, ex opinionibus ante commemoratis omnibus, delectu vtilissimarum facto, in Botanologico hoc nouo, Methodum diuersam tradere sum conatus. Principio etenim hæc ipsa, membri particulæq; eius habitum, partium alicui Plantæ (siue radici, siue cauli, siue herbae, siue floribus, siue seminibus, siue fructibus) similitudine & familiaritate quadam alludentem notat: ac vim efficacia ex Signatura (à Deo, vtpote Architecto omnium solertissimo, nulli rei irritò afformata) definit: eaq; ex re, tam Antipathia & repugnantia, quam (ne quid omnino desideretur) Sympathia & conformitatis naturalis cum morbo, *γνωρίσματα* & indicia infallibilia præbet.

Qualitatum no-
titia certior &
solidior petitur
ex Distillatione
quam odore aut
gustu.

Secundo loco, non solum temperamenti primarum qualitatatum (vt calidi, humidi, & frigidi) proportio, quā Prisci ex sensuum Indicij (vtpote gustu) spectarunt, diligentissimè obseruatur: verum etiam qualitates secundæ (vt dulcedo, acredo, amarities, & acor) simulq; partes Essentiæ nobiliores (quarum altera Oleum, altera Essentiam, altera Magisterium, & sigillatim altera Subtilitatem aliam, eamq; à prioribus diuersam suppeditat) non tam in Plantis quam Rebus quoq; Alijs omnibus (quas hic mentione generali solummodo *παρέργως* attingimus: cum de Animalibus, Metallis, Lapidibus, & Corporibus alijs, Opus peculiare adornemus) definiuntur. Idq; ipsum, opera Experimenti longè certissimè, Distillationis nimirum: qua rerum omnium naturalium Subtilitates nobilissimæ, à corpore impuro segregantur, & non quidem ad numerum quatuor Elementorum (vt pote Ignis, Aëris, Aquæ, & Terræ) sed ad Principia tria, Sal, Sulphur, & Mercurium (non quod siue Elementa, siue qualitates, siue Complexiones illas quatuor Philosophorum negem: sed quod in Distillatione, cuius beneficio, vtpote

utpote Indicis certissimi, naturam Plantarum istarum exploravi, compositionis partes non quatuor sed tres tantum inuenerim) reducuntur: Ac præterea cum opinione Veterum (ne ipsa hæc antiquetur aut aboleatur, sed potius illustretur) conferuntur.

Tertio, cum res quælibet tempus suum peculiare habeat: atq; non tam indolis & naturæ priuatæ, siue temperamenti proprii potentia, quam huius aspirantis opera, effectum certum præstare valeat: simul itaq; Influentialium, Impressionum, & situum in Planetis & Stellis reliquis, necnon & temporum (quæ omnia usu & experientia continentur) obseruandorum Ars, non quidem ex superstitionis vanæ opinionibus, sed ex permissione clementissima voluntatis diuinæ solummodo, conditur.

Adhæc, cum diuersitas & multitudo appellationum, notitiam Plantarum ex parte obscurauerit, ut ea tandem fiat expeditior, Rationes quædam ceu coniecturæ siue *αἰτιώματα* (non vero *ἀξιώματα*, ad quæ amplectenda quenquam cogere velimus) pro ingenij nostri tenuitate bono animo interponuntur: Atq; adeo in Plantarum generibus, sigillatim species tres (nimirum ea, quæ in suo genere calore & viribus primas obtinet, loco viri: quæ vero ab excellentia illa virium, caloris, & siccitatis longius abest, loco Pueri siue Sobolis: quæ deniq; qualitate & viribus inter has media est loco Fæminæ) constituantur. Corpus vero humanum tali ferè modo diuidimus. Partes vitales interiores, (ut cerebrum, cor, epas, fel, pulmones, stomachum, renes, lienem, & Vesicam) partes facimus distinctas: & per has, totam corporis humani molem, in membra principalia nouem partimur: horumq; cuiuslibet (quod spiritus ex anima, & ex his duobus corpus, contra Medicorum plurimorum aliorum Decreta, oriatur) particulas coherentes tam internas quam medias & externas adiungimus. Qua distributione fit, ut Opus hoc integrum (qua Plantarum cum domesticarum tum peregrinarum, earumq; iam incisarum atq; excussioni destinatarum, præter recens ex Aethiopia, America, & Regionibus Alijs allatas, mille nongentæ viginti & vna describuntur) in Libros decem diducatur. Atq; hic primus quidem, quem Maiestati Vestræ Regiæ (utpote Principi laudatissimo, iustitiæq; Patrono & amatori summo, necnon scientiarum plurimarum cognitione imbuto) obseruantia humilima dedicatum cupio, solummodo *Εἰσαγωγή* quædam & Introductio est, ad intellectum Librorum sequentium nouem: neq; separatim membrum corporis humani vnicum aliquod, sed (cum Plantæ ipsæ nullam particularum seorsim significant) in genere omnia simul spectat. Reliquorum vero quilibet, vni membrorum commemoratorum, & particulis eius vel minimis & vilissimis in sanguine, Humiditatibus, venis, Omentis, nervis, musculis, ossibus, cartilaginibus, medulla, fibris, ligamentis, tunicis, vnguibus, cute, pilis, & summatim in partibus omnibus, quæcumq; à Deo & natura, corpori humano sunt collatæ, atq; vniuersæ & singulæ in parte aliqua Plantæ Signantur, deputatur. Simul vero in Plantis singulis, Methodi & Viæ Destillationis, siue Extractionis Subtilitatum ex iisdem & partibus harum, docentur: atq; cum his picturæ Instrumentorum ad negotium istud facientium proponuntur. Similiter herbæ omnes, iuxta Signaturas partium Membri illius principalis, seriatim describuntur: & in qualibet Planta (siue herba, siue frutex, siue Arbor fuerit) Constellationibus, temporibusq; earum, necnon Planetis ac Signis quæ in Planta quauis & partibus eius dominantur diligentissimè notatis, Tandem etiâ morbi partibus accidere soliti, & Curæ earum, ex fundamentis tribus veris (utpote Experimentis naturalibus iisque Paracelsicis, argumentis efficacis exploratæ Medicorum veterum, & Impressionis Influentialis testimonijs Magorum insignium tam prisca quam huius sæculi) quâ maximè probabiliter exponuntur.

CVM AVTEM nullis non ab hinc sæculis consuetudine diuturna fuerit receptum, ut Libri Dedicatio. noui Principibus potentissimis & nobilissimis (utpote Rectoribus vicarijs Dei in hac vita mortali, quos omnium maximè Mysteria maxima nosse, & his donari præ alijs decet) consecrentur: Secundo vero Hominum illorum tam Illustrium autoritate (qui scilicet velut Sol & Luna inter reliqua sidera, potentia, sapientia, & magnanimitate in Populis præfulgent) Libri eiusmodi, qui alias Obrectationibus, calumnijs, & insectationibus (ut est ingenium mundi) patent, à Contemptorum contumelijs eò magis vindicentur: Ac tertio Authores ipsi, ista dedicatione Librorum, animi sui promptitudinem & subiectionem obseruantissimam Principibus declarent: Causis itaq; cum his tum alijs impulsus, Opus hoc nouum, Maiestati Vestræ Regiæ offerre, Eamq; huic Mecænatem & Patronum deligere non dubitavi. Quapropter ut Maiestas Vestra Regia, Munusculum hoc literarium, ob tenuitatem suam ne aspernetur, sed voluntate illa promptissima à qua promanauit clementer spectata, id ipsum animo & vultu lato suscipere, & (ut quoq; me ipsum, Hominem tenuis conditionis, cui spei plurimum in Clementia vestra Regia positum est) sibi commendatum habere dignetur, suppliciter oro.

Deus omnipotens Maiestatem Vestram Regiam, & Coniugem Illustrissimam, cum Consiliarijs, Regno, & Subditis, sanitate stabili, imperio felici & tranquillo, atq; omni corporis & animæ 162 in hac & futura vita florentem conseruet. 162 Berolini, X. Calend. Martij, Anno clj. l. LXXVIII.

Regiæ Vestræ Maiestatis,

Subiectissimus &
Obsequentissimus

Leonhardus Thurneisserus zum Thurn

Electoris Brandenburgici Medicus Ordinarius.

AD LECTOREM.

*Vnc cuiusq; libet lectura euoluere Librum,
Hoc te iure suo Iustitia ipsa rogat:
Verbis ac rebus indicandis sobrius, æquus,
Candidus, & prudens, nec rudis esse velis.*
*Sicubi enim occurrunt verba horrida, barbara, dura,
Et quæ Grammaticæ non probet ordo Scholæ:
Seu splendore carens cultus oratio friget:
Nec pulchrè æquali currit ubiq; gradu:
Seu non sat dextrè quædam translata videntur,
Aut strictè verbis reddita verba suis.*
*Ne temere hac vili commotus imagine causæ,
Nondum exploratum despice iniquus Opus.
Namq; hic in verbis quod sparsim menda notatur:
Doctorum quædam dissona suntq; Scholis.
Illud Chalcographus facit haud sat prouidus, ast hoc
Author consilio liberiore docet.*
*In reliquo Interpres si quid titubauerit, atq;
(Quod tamen huic semper cura cauere fuit)
Quid contra officium legesq; admiserit ipsas,
Quas ferè Doctorum quiq; tenere iubent.*
*Factum hoc est, dura dum conditione laborem
Cogitur inuitus præcipitare grauem.*
*Hæc ergo venia non dedignatus amica,
Res spectata, & quales sint didicisse stude.*
*Sig; tuæ hinc aliquid doctrinæ accesserit arti,
Primum Grata vni debita redde Deo:
Post hæc Dornesio, vt captis imponere finem
Possit, longæuos sæpe precare dies.*
*At si Stultitiæ cæcis Affectibus actus,
Cuncta hæc vix vlla parte probanda putas:
Saltem à tam claro studij conamine, linguae
Dicacis morsus abstinuisse velis.*
*Quæ si præstiteris facilis, Dea dicta vicissim
Omnibus est votis æqua futura tuis.*

Salomon Teichman.

Nota.

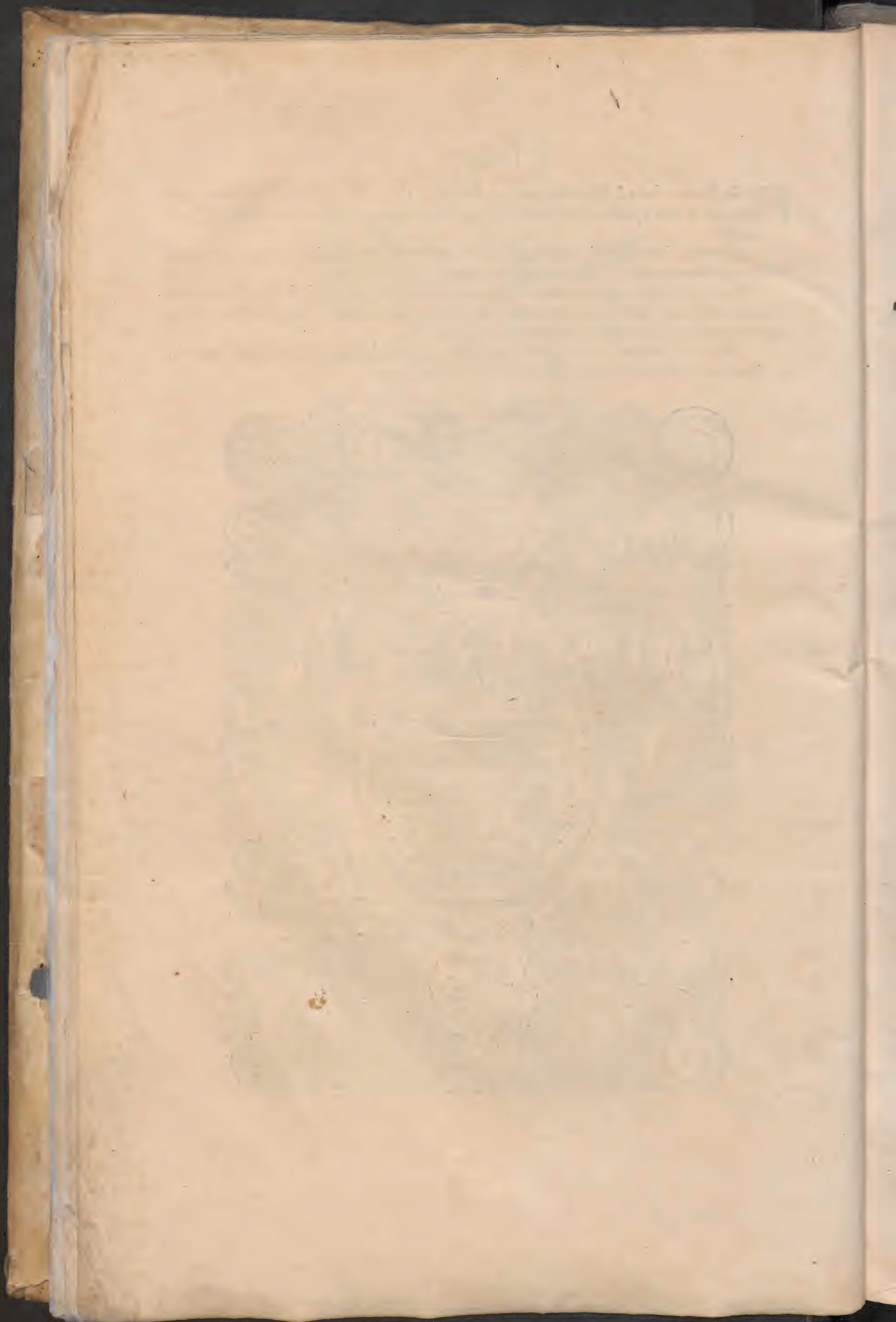
Herbas sequentes huius Libri primi, quod in ijs Mixtile calidum (nobis Sulphur dictum) proportionē humidum & siccum quadamtenus superet, Soli (qui sibi in his primatum Dominatus vendicat) subijciuntur.

Soli confors Imperij siue *Σύμμετρος* & iungitur Mars. Quod is in Plantis istis, imperij potentia proximas à Sole ut plurimum teneat: id est siccitatem (quæ nobis hic est Sal) moderetur.

Partes residuæ, pro ingenio & natura Plantarum, in alia atq; alia, congressu siue societate partium Mixtilis alterius, ad Crasin aliam & à prioribus diuersam Mercurij transeunt. Quo fit, ut Planeta quoq; alij, precedentibus duobus addantur *Συνάεχοντες* siue Administri.

Mercurius vero apud nos tuetur partes humiditatis: & quemadmodum Sulphur volatile loco aëris, & Sal acre ac mordax loco terræ: ita ipse vice Elementi Aquæ locatur.

D. LEONHARDI TVRNE-
EISSERI *Zum Thurn*/BASILIENSIS, ELECTO-
RIS BRANDEBURGICI MEDICI ORDINARII,

Opus, per singula hominis membra
DIGESTVM.

DE RADICVM, LIGNORVM, HERBARVM, FLO-
RVM, FRVCTVVM ET SEMINVM: NOMENCLATVRIS, GENERIBVS, OCCVLTIS
habitudinis cum corpore humano (quæ Signatura est) & naturis cœlestibus (quæ Constel-
latio) Sympathia quadam seu consensu: qualitatibus, temperatura, patria, forma, natura
virtute & efficacia: adiuncta simul artificiosa nobilissimæ partium essentia, & subtilissi-
morum primæ & purioris materiæ spirituum segregatione. Vnde pro ratione signaturæ
illorum, facilima & optima, Deo auxiliante, omnium ægritudinum, morborum & sym-
ptomatum in mēbris humani corporis, tam externis quam internis, curandi methodus insti-
tuitur potest. Ex doctrina partim Nobilis illius & celebri fama noti PHILIPPI THEO-
PHRASTI PARACELSI, partim aliorum præstantissimorum & peritissimorum
cum veterum tum recentium artificum, partim denique ex ipsius Autoris longi
usus & experientiæ multiplicis iudicio & scientia.

DE HERBIS QVIBVSDAM QVÆ TOTVM HVMANVM
corpus occulte signant, *εἰσαγωγὴ* seu introductio quædam: ad faciliorem intel-
lectum huius totius operis herbarij instituta.

LEONHARDI TVRNEISSERI *Zum Thurn*
LIBER PRIMVS.

Caput Primum.

OMNIVM platarum,
utpote herbarum, fruti-
cum & arborum, quæ di-
uinæ maiestatis providen-
tia, in salutem & utili-
tatem, totius humani ge-
neris reliquorumque ani-

cognita produntur) cum nullo litigabimus.

Principio ergo sexus illius triplicis alius Ma-
sculinus est, qui virtutis & facultatis vigore, ef-
ficaciæq; robore primas tenet: alius Fæmininus, Vi-
ribus, potestateq; priore inferior, in secundis consi-
stit: alius eiusmodi, ut reliqua longo intervallo se-
quatur, naturamque ipsius remissioremitioreque

Omnium gene-
rum tres distin-
cti sexus.
Sexus herbarum.
Mas potentissi-
mus.
Fæmina medio-
cris.
Soboles, languis
dissima.

RATIO ORDINIS.

Certissima & infallibilis, diuina, ele-
mentaris naturalisq; substantia cog-
nitio, perspicue manifestæ, ostendit, res &
minueras cuiuscunque, vel forme vel ma-
terie, vel nominis fuerint, esse & ma-
sculinas & fæmininas: & insuper alia
quoque parte harum tenente medium tale quippiam, quod vel, neq;
masculinum neq; fæmininum existat, vel masculinum & fæmini-
num quiddam obtineat simul, atq; superiorum duorum discrimen
constituat, siue ea principio immediate a Deo creata, siue diuina
administrante providentia, virtute elementorum genita, naturæ
operatione producta fuerint. Quapropter in præsentis opere nostro
omnia plantarum genera, vel ex convenientia et similitudine for-
mæ, vel natura qualitatum, vel ex naturalibus illarum effectioni-
bus, non iuxta doctrinam veteris præscriptum, sed certam experi-
entia regulam, ad tres potissimum sexus species referimus, nimi-
rum maris, fæminæ, & sobolis: quorum ultimum etsi neq; mas neq;
fæmina reuera habeatur, tamen quiddam ex natura maris & fæ-
minæ (quantquam imperfecte) mixtum comprehendit.

obteneat. Semper ita-
que mas fæmina præ-
statiores est, fæmina ve-
ro posteriore illo, cui
Sobolis appellatio ces-
sit, quia natura minus
valet, ac robore languis-
dus est. Vnde in qua-
libet plâta, fæmina me-
dium quasi inter reli-
quas species obtinet,
ita, ut mari viribus æ-
qualis non sit, sobole au-
tem superior & robu-

Author nullius
scriptorum sen-
tentiam reprohe-
dit: prodit solus
modo priuata
sue cuiusdā ex-
perientie iudici-
um, de qualitate,
conformitate &
natura plantarum.

Herbæ non ge-
gnunt.

mantium, cōditæ sunt:
Earum inquam (saluo
& libero omnium, quæ
nos præcesserunt, scri-
ptorū iudicio) tres, pro-
priissimè loquendo, in
quolibet genere, veræ
& distinctæ species se-
xusue existūt, nec plu-
res aut pauciores inue-
niuntur. An vero ge-
nerū quodlibet in plu-
res sui sexus species
subdiuidatur, de eo in
hypothesi ista (qua priuata tantum experientia

stior. Nequaquam autem ideo maris & fæminæ
A appella-

Diligens institutio
enda observatio
temporis in col-
lectione planta-
rum.
Pro fita positum
Planetarum &
signorum variatur
incrementa &
decrementa viri-
um in herbis.

Sexus masculo.

Mari species ma-
scula aptissima.
Quidam nullo
modo rationum
physicam argu-
mento, mari locum
et feminam
masculi vsum
suaserunt.
Herbarum & pla-
tarum tempera-
tura & proprie-
tas homini com-
paratur.
Virorum in fi-
gis masculis.

♂ ♀ ☿ ♁ ♃ ♅

Sexus femini-

nus.
Muliebri sexui
species femel-
le congrua.

Mulierum in fi-

gis femininis.

♂ ♀ ☿ ♁ ♃ ♅

Pueri analogia

etati usurpanda

speciei qualitas.

Puerorum in me-

dis colligantur.

♂ ♀ ☿ ♁ ♃ ♅

Signum ascen-

dens.

appellatio herbis tributa est, quasi instar reliquo-
rum animantium coeuntes, sui sexus foetus edant:
sic nec infirmisimum sexus sobolis appellationem
meretur ideo, quia e reliquis duobus generatione
prodierit. Sed eo nomine mas appellatur species
herbae altera, quod ratione suarum naturalium vi-
rium, temperamenti, po-

testatis & proprieta-
tis, sexui virili quam
maximè cognata sit:
idq; contra peruersam
opinionem eorum, qui
tradunt marè feminae,
& feminam mari (non
secus ac in opere gene-
rationis) præstantiorè
opem conferre.

Eadem ratione &
femina appellatur spe-
cierum vna, quod vti-
bus feminarum pote-
stas eius optimè qua-
dret. Sic puer, quia na-
turales facultates lan-
guidissimas, hisque qualitate plantæ responden-
tem obtinet (sicut reliquarum altera maris altera
feminae) plantæ quoque languidissimæ nomen &
vires accommodatissimas habebit.

Nec dissimili conditione (ut rem breuibus ab-
soluam) herbae fructus, & semina, temperamentis,
qualitatibus & proprietatibus specificè disti-
guuntur & dirimuntur à se inuicem: sicut mas à

femina, et soboles ab utrisq; quibus cum solis com-
paratio hic instituitur. Quapropter præter admo-
nitiones iam dictas, per totam operis seriè hoc quo-
que sedulo obseruandum venit, ut in radicibus fo-
diendis, herbis, seminibus & fructibus colligendis
& reponendis, haud vulgaris diligentiae cura & at-
tento adhibeatur. Nam

ut hæc fiant ad situs
positum q; Planetarum &
signorum cælestium, qui-
bus morbi, contra quos
(iuxta conditionem ta-
mè cuiuslibet sexus ho-
minum) plantæ adhi-
benda sunt, propriè sub-
iacent, summopere ne-
cessarium existit. Vi-
rili ergo sexui opem la-
tura, tum parètur, cum
Sol vel Luna masculinū
signum, utpote sagitta-
rium aut aquarium ob-
tinet: sin hoc tum fieri
non potest, fiat saltem

cum leonem. Ita feminis profuturæ in signo femi-
nei sexus, nimirum virgine, aut si id non potest,
vel in Tauro vel cancri acquirantur. Sic in pue-
rorum vsum, quoq; signum hominis, geminorum
scilicet obseruetur: vel saltem, si occasio tempusq;
non ferat, scorpionis vel piscium: siue deniq; horum
signorum (modo personæ cuiusq; sexus conveniat)
cum suo gradu ascendens quodcumq;

SIGNATURA.

Cuiusq; plantarum vel radix, vel caulis, vel folia,
vel flores, vel semen vel fructus nihil peculiaris & ex-
pressa nota, membrum vel locum aliquem in homine si-
gnantur, habuerit: Ea immediate & sine controuersia, to-
tam fabricationem & structuram humani corporis eni-
uerfam, cum omnibus suis membris partibus & functio-
nibus signat. Tales vero sunt ille præcipue, quarum erecta & pro-
cera est species, unico prædita scapo, cuius summitas eleganter can-
dicante florum verticillo siue umbella exornatur. Id quod ita acci-
piendum est. Albicans illa florum coma, qui partium cerebri hu-
mani masculi est, habitum figurat: capitulum siue calyx, unde flos
& stamina emergunt, dispositionem epatis significat: folia maiora
pulmones: minora, lienem: radix stomachum, ex quo ex qua tota
planta nutrimentum capit: radice particula extrema extenuata
capillamentorum instar, intestina: fibra in folijs venas, nervos &
tendones. Eadem ratione sicut rami, surculiq; in quibus folia ger-
minant, membra exteriora designant, brachia videlicet, manus, pe-
desq; ita caulis siue caudex totum corporis truncum: medulla cau-
lis, quia qualitatem eius omnia fructuum & seminum genera re-
ferunt, cordis substantiam: interiores membranula medullam re-
ferentes, panniculum illum pinguem, cui omenti nomen tribuitur:
genicula siue nodi caulis, ossium iuncturas & connexionem: cor-
tex siue tegumentum exterius, cutem: lanuginosa caulis, ramulo-
rum & foliorum hirsuties, capillos: medium inter corticem & me-
dullam quod est, pars lignosa scilicet, ossa: semen vasa seminaria
cum renibus: succus siue humor albescens vesicam: flavescentis vero
vel viridis, faciem illum ira & furoris, humorem fellis.

Caput Secundum.

DE IMPERATORIA, MEISTERWURTH VVLGO DICTA.
GENVS, PATRIA, NOMEN.

Larobmar.

לרובמר

ωύρο & ex-

ωύρος.

Impendio ama-

rus.

Moschabath

Tharam.

ωύρο & av-

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

ωύρος.

NON temerè, sed multis & graui-
bus de causis nouum hoc nostrum
opus à plantæ huius descriptione
exordiri placuit: cum in ea singu-
laris quedam lateat facultas, om-
nes ferè morbos & symptomata membrorum com-
muniū totius humani corporis efficaciter auer-
tendi & præcauendi non solum, iuuante Deo: ve-
rum etiam irrepentes iam, imo etiā radicibus actis
inueteratos tollendi & sanandi, nec non corpus
egritudinibus labefactatum instaurandi, membris
vigorem iam pene intermortuum restituendi, vi-
resque spirituum cum vitalium tum naturalium
amissas & elisas penitus, de integro quasi nouas
inserendi & infundendi. Vnde etiam proculdu-

bio radici plantæ huius nomen Imperatoria à lati-
nis tributum fuit, nimirum significatur vim eius
nobilissimā, efficaciamq; potentissimam. Indeis aut
לרובמר Larobmar, quod græcis ferè est, ωύρο &
ωύρος latine impendio amarus, dicta est: priscis
vero Chaldaeorū scriptis מושבאבא Moschabath
Tharam (nomine ex utraque lingua composito)
quod græcè est ωύρο & ωύρος, latine seruatrix
siue assertrix hominum. Ex quibus herbae huius
virtus (à qua vetustas plantarum appellationes ut
plurimum mutuata est) deprehendi & addisci fa-
cili negotio potest. Hæc latinis etiam Ostritium,
siue Osteritium, siue Ostrutium appellatur: fortas-
se à dictione os & latino tritus, quod græcè τριτός
est vel terreo: quasi dicas oris tritio, vel oris terri-
tia:

tio: quod ijs usu venire solet, qui acris & vrentis quodammodo facultatis hoc simplex degustant. Dicitur etiam Magistrantia, item Laserpitium. Quidam Smyrnum esse volunt, cuius Dioscorides lib. 3. cap. 72. Theophrastus lib. 9. cap. 1. Plin. lib. 27. cap. 13. meminerunt: de quo postea: Itali latinum

Imperatoria retinent, Gallis Otruche visitum, Bohemis wessedobr. Possent hæc nomina & aliarum fortasse linguarum idiomate non admodum inepte exprimi: ut Hispanico Rayssmaestro,

Britannico Meister à roote, Polonico Miarzkozen, prisco vero Henetorum Zoic d Ziegil, id est amarulenta Angelica. Planta ipsa nostro seculo undique locorum Europæ provenit, hominum quidem cultura & industria in hortis, natura autem & per se in montanis, cum Helueticis quæ Hirtzelina vocantur incolis, tum Stiricis et Dalmaticis. Est & ora quedam Arabia, cui à nobili ubertate soli Felicis cognomen datum, inter Abyssi-

morum regionem & Insulam Madagasser, alias D. Georgij dictam, sita, meridiem versus: hæc præter arbores thuris, myrrhæ, cassiæ, & palmarum & aliorum id genus aromatum feraces, hanc quoque radicem suppeditat: caule & folijs præpinguibus germinatam, non sine magno Sacrateniorum usu

Abyssinorum regio, Madagasser insula D. Georgij terra. Thuris, Cassiæ, myrrhæ proveniunt ubi.

Sacratenici.

commodoq: quippe qui thus collectari cū sunt, contra venenatos morsus rubri cuiusdam generis serpentum illic degentium, ea se præmunire certo experimento consueverunt: id homine gentis illius familiariter mihi aliquando referente & commemorante. Inuenitur & in Africa radix hæc, inter Tunetum scilicet & montes limitibus deletæ Carthagini vicinos: macrior ea quidem reliquis, sed viribus & saporis vehementia non dissimilis. Fert eam & hortus eius loci, insigni & rara aménitate commendatus, arci Regiæ, cui Bardo nomen, coniunctus. Sed ex his omnibus locis, abundantia eius excellit Europa, maximè, ut dictum est.

VVessedobr.

Rubrorum Serpentum genus.

Rayssmaestro. Meister à roote. Miarzkozen.

Tunetum. Carthago. Imperatorie multis in locis proveniunt scilicet montanis Helueticis Stiricis Dalmaticis. Arabia. Hortus aménus prope Bardum regiam.

SIGNATURA GENERALIS.

Quoniam trium sequentium plantarum, et aliarum in suo genere, nulla facultas est, partes & membra certa hominis designandi in specie, sed totum saltem corpus in genere, ut dictum est: tamen de ijs in universum necari aut removeri nequit, quatenus quedam natura magis quadrant & congruunt illis, quæ crassiorum sunt partium quam quæ tenuium. Ut ergo Imperatoria hæc, simul & Panax, radice, caule, folijs, crassa est & pinguis: ita essentia eorum & suis, partibus etiam corporis crassioribus & robustioribus optime conveniet: ut sunt caro, cartilago, & muscoli, cum coherentibus cori organis, quibus plurimum inest terrestris materia.

miliariter mihi aliquando referente & commemorante. Inuenitur & in Africa radix hæc, inter Tunetum scilicet & montes limitibus deletæ Carthagini vicinos: macrior ea quidem reliquis, sed viribus & saporis vehementia non dissimilis. Fert eam & hortus eius loci, insigni & rara aménitate commendatus, arci Regiæ, cui Bardo nomen, coniunctus. Sed ex his omnibus locis, abundantia eius excellit Europa, maximè, ut dictum est.

SPECIES, CONSTELLATIO ET QUALITAS IMPERATORIÆ.

RADIX (utpote primum germinantis plantæ principium) forma inæqualis, geniculata atque rugosa provenit, multisq; fibrarum adnatis seu

appendicibus, undique ex cortice in cinericeo nigricante prodeuntibus prædita, obliquo & flexuoso meatu serpit. Partis subtercutaneæ (siue carnem siue cartilaginem nomines) color est candidus, virore quodam pertenui dilutus, humor vero flavibilis emulus, cui ex abundantis caloris coctione acrior insita amarities (acerrimi quasi & falsissimi cuiusdam humidi) corpori toti permixtus est, non aliter atque sanguis cum humore radicali carnis substantiam undique replet. Quantitas ubique non est eadem, variat enim non solum pro conditione ætatis (cum Alsiosa non sit) sed etiam pro ubertate soli, loci item positi & situ, ex quo radios solares, ærem, humores & alias, cum cœlestes tum elementares & naturales dotes bibere, captare atque haurire queat: quorum beneficio nutritur (aliorum terra nascentium exemplo) crescit, speciem, sapor, viresq; & efficaciam adipiscitur & possidet. Maiorum tamen in summitate crassitudo vulgaris, pollicis humani ferè æquat, longitudo pollicum quatuor. Ineunte vere sub prima May exordia purpurascens quasdam Cymas seu turiones fundit, qui successu temporis diffusi, bilari foliorum venustate vestiuntur: quorum terna colore herbaceo

Cars.

De succo et humore exemplum. Quantitas varia.

Quantitas vulgaris.

Tempus proveniunt. Folia. Forma radicis.

Fibræ.

Temperamentū
& mixtio causa
efficacia, saporis
& odoris.

Vel ex viridi nigricate singulis pediculis nituntur
& triplici laciniarum altiore diuisura, eaq̃ rursus
per ambitum serrata, finduntur. Ex prima illa &
densiore foliorum congerie, sub finem mensis Iulij,
caulis quidā robustus,
teres, geniculatus &
equali statura conspi-
cuus, atq̃ densa medul-
la prægans, emicat,
qui circa mensis Augu-
sti extrema cum alarū
stolonibus in longitu-
dinem striatis, folijsq̃
minutioribus præditis,
partibus omnibus inte-
ger absoluitur. Altitu-
do eius interdum homi-
nis staturam æquat, in-
terdū vix dimidia par-
te eam assequitur. In

Conciliatio seu
comparatio gra-
dum veteris do-
ctrinae & prin-
cipiorum Theo-
phrastice.

Ostritium vnde
ostreæ.

Semen.
Seminis quali-
tas.

Constellatio, ra-
dices.
Duodecimæ
quales naturalis
et essentialis vir-
tutis partes.
Sulphur.
Sal.
Mercurius.
Sole.
Marte.
Luna.

Ex singulis plan-
tis Luna sibi par-
tem vendicat.
Turnicillus
perspicuitatis &
docendi causa
hæc inserit, cum
alij doctrinā de
principiis, Sul-
phuris, Salis, &
Mercurij sine de-
claratione pro-
ponant.

Constitutio cau-
lis, foliorum,
medullæ.

summo caulis fastigio eleganter candicans florum
cum armonia odoratorum, muscarium nitet, ei
quod anethi aut fœniculi est, non multum dissimi-
lis: color florū, sicut & caulis inferiore parte, tan-
dem in rubentē ex candido purpuræ transit: q̃ res
facit, ut suspicari quis audeat nomen plantæ Ostri-
tium fortasse ex græco ὄστρεα, quod latine purpu-
reus est, sumpsisse originem. Floribus sub mediū
Augusti decidentibus semen eius, tenue & ex lato
mucronatum, odore acri aromaticumque quid re-
dolente, colore in cinericio nigricante, forma-
tur, & sub finem mensis demetendum sensum, vel
etiam celerius, nisi loca à radijs solaribus pror-
sus remota & frigida fuerint, ad maturitatem
tendit. Integra huius plantæ radix cum sua cute
seu cortice, vel etiam humor ab eadem extractus
(cum omnes eius vires nostro more in duodecim
partes diuidantur) sex partibus Soli, cui Sulphur
& calorem vrentē acceptum refert, tribus Mar-
ti, à quo Salem & penetrantis mordacitatis acre-
dinem hausit, totidem partibus Lunæ, quam Mer-
curij id est humiditatis elementalis autorem habet, sub-
iacet & addicta est.

Sic caulis medulla interior cum folijs (quæ plus
humiditatis quam facultatis obtinent) sex parti-
bus Lunæ, tribus Marti, totidem Soli assimilatur.
Flores autem & semen maturitatis perfectionem
iam adeptum, cum virium copia cauli et folijs præ-
stet, eadem autem radici cedat, pinguedine vero
& caulem & radicem simul euincat, medium quo-
que horum omnium obtinet, ideoque tres partes

Soli, tres Marti, sex vero Lunæ proprias gerit.

Ex qua temperamenti & mixtionum inæqua-
litate, ut saporum, ita odorum quoque & proprie-
tatum in singulis plantæ partibus dissimilitudo,
necessario sequitur.

SIGNATURA.

EX fundamento illo physico: quod efficacia cuiuslibet aucta
est, id est rei sensibus perceptibilis (sive ea valde & aucta id est
materiam & formam, sive eadem id est priuationem, aut vici-
tiam, a reliquis separatam quidem & immaterialem, id est aucta,
sed tamen forma & materia quasi congenitam & immixtam,
principium originis sua habuerit) in tribus potissimum causis con-
sistat, visum est nobis plantas, in tres quasdam principales partes
accommodatas ad numerum & proprietates totidem humani cor-
poris membrorum, diuidere: ne rerum inutilium inanum & super-
vacanearum doctrinam mundo obtrudere videamur, cum alias
moles operis crescat. Primum itaq̃, radix cum sibi agnatis vicem
cordis obtinet: caulis cum folijs epatis: flores cum semine cerebri.
Sicut enim horum membrorum quodlibet non solum peculiarem
facultatem obtinet, cerebrum quidem hypanthia id est imperan-
tem, epas vero venter id est subseruientem, cor vero hypanthia
& venter simul: verumetiam formam diuersam, temperamen-
tum inæquale, naturam vero & proprietatem dissimilem habet:
Ita etiam singulis plantarum partibus sua peculiaris qualitas &
efficacia propria in tota operis serie non frustra tribuitur, pro in-
fluentia celestis, elementaris naturalisq̃ mixtionis conditione &
habitu. Quod in secutura cuiuslibet plantæ descriptione conside-
randum, lectori benenolo in memoria reuocare hoc loco volumus.

Saporis enim, odo-
risq̃ atque aliarum fa-
cultatum excellentiam,
confert radici specierū
mixtionis nobilissima:
defectum vero & de-
bilitatem cauli & fo-
lijs, temperamenti igno-
bilis: longe autem ab
his discedens & exo-
ticum quiddā respiciens
semini, sua cum reli-
quis duabus proportio
vel collatio.

EXEMPLVM.

VT autem descriptio nostra (velut in primo ope-
ris aditu dictum) cum veterum sententia conci-
lietur, sequitur ex dictis: Quoniam Sol & Mars
calida & sicca natura præditi nouem partes radici
communicant, Luna autē frigida & humida tres
tantum, Ideo Lunam reliquis duobus tantum ca-
loris & siccitatis adimere, quantum frigiditatis
& humiditatis contulit. Nisi enim hoc fieret ra-
dix quartum caliditatis & siccitatis gradum ne-
cessario obtineret. Possidet ergo radix & siccita-
tis & caliditatis partes nouem, sex quidem calidi-
tatis, tres vero siccitatis. Ternæ vero partes no-
strates vnam receptæ Eruditorum, id est gradum
(quorum hi quatuor tantum numerant) constitu-
unt. Vnde patet ra licem, nostro more loquendo,
sex partes Sulphuris, tres Salis, totidem Mercurij
obtinere, nec vanam esse Doctorem sententiam,
qui affirmant, Imperatoriam esse calidam & sic-
cam in tertio gradu: ter enim tria nouem efficiunt:
ternarius vero partium superfluous, Luna, ex om-
nibus terra nascētibz aliquid sibi vendicanti, non
qualitati, legatur & adicitur. Quam sententiam
nostram ita nudè & simpliciter hic propono, ut
manifestum fiat omnibus, quomodo illa recens con-
stitutæ rerum principia, Sulphur, Sal & Mercu-
rius, non solum cum quatuor elementis, igne, aëre,
aqua & terra: sed etiam qualitibus Elemento-
rum, Calido, humido, sicco & frigido: Imò, ut rem
propius attingam, cum quatuor corporis humani
humoribus, cholera, phlegmate, melancholia & san-
guine,

guine, occulte concordent & conveniant.

Ex causis recitatis cum formæ & habitus partium singularum, tum virium, operatione corporum cælestium elementarium & naturalium in nascentia impressorū, colligitur argumento haud in certo: Radicis huius fossioni non mensis Augusti horam aliquam, ut alij docuerunt, sed tertiæ & ultimæ decadis Iulie diem, vel vicesimum primum, vel secundum, vel tertium, id est (ut phrasin græcorum retineamus) vel δεκάτην vel τρίτην vel τρίτην & δέκατος deligi oportere: cum videlicet Sol decimū gradum Leonis præteruect, undecimo gradu secundum terminum signi in eodem Dominantis attigit: & radici vis sua integra ad huc in pristino vigore persistit, nondum vel ad foliorum procreationem vel caulis formationē diffusa. Adde, hora dictarum dierum cuiuscumq; ea ipsa, qua Leo decimo suo gradu Horizontem loci transcendit: & Luna eiusdem signi gradum vel decimum sextum, vel vicesimum, vel sextum et vicesimum, in mansione decima, aut in Arietis vel primo, vel tertio, septimo & vicesimo etc. mansione prima, aut in Cancris sue ipsius domus vel quarto, vel octavo, vel sexto, & decimo gradu, in mansione septima cursum suum peragit.

His itaq; temporibus radix effossa postea siccanda reponatur loco eiusmodi, qui acri et radijs Solaribus non sit expositus, ab humidis vero exhalationibus vacuus. Eligantur vero quarū ætas, nec molles et tenera, nec decrepita sit, nimium, sed media, quæ scilicet trium annorū numerum non excedat: quod non tam ex magnitudine, quam primis è radice pullulantibus Cymarū germinibus agnosci et animaduerti facile poterit.

IUDICIUM DE QUALITATE.

QUIBUS modis, quo fundamento, quibusque demonstrationibus veteres illam in plantis, mineralibus, metallis, lapidibus alijsq; rebus mixtionem qualitatum inaequalem inuestigauerint, probauerint atq; demonstrarint, multis quidem disputationum conflictibus disceptatum est, certi autem adhuc nihil proditum. Videntur autem plerique ex sensuum exteriorum, vultus videlicet atque saporis experientia & iudicio, cuiuslibet rei qualitatem certam statuisse, et ex ea temperamentum desinisse. Ut Galenus, cum inquit super esse calidum et siccum in quarto gradu, id est caliditate & siccitate excedere, deprehendit hoc ex feruenti & crente eius in lingua mordacitate: de quo etiam prior ipso Dioscorides lib. 2. cap. 76. Theophrastus græcus lib. 9. cap. 21. & post hos Plin. lib. 12. cap. 17. retulere.

Sed & hoc in plantæ fossione obseruetur, ne quis dictorū Planetarum, quorum præcipuum hic est Dominium, quanquam certis metis circumscriptum, alium quandam Planetam maligno aspectu sibi oppositum habeat, vel loco ominoso constiterit. Quo enim à malignis aspectibus & configurationibus liberiorēs fuerint, eo fortius & efficacius radix, siue in morborum curationibus, siue alijs vsibus vim suam exeret atq; expromet.

Nec dissimili attentione caulis, medullæ foliorumq; collectio institui desiderat: eligatur enim oportet Cancris cum vicesimo gradu ascensio, cum domicilium Lunæ existat: & destinetur mensis Octobris exordio, cum iam flores dissipati evanescere, Semenq; maturum decidit, Luna vero in Cancris gradu vicesimo, mansione octaua decurrit: nec Sol vicinitate sua Martem adurit, vel etiam ambo ab aliorum Planetarum aspectu malefico non impediuntur.

Si quando vero Sol cum Marte radiatione triquetra vel hexagona iunctus fuerit: aut Mars in signo aliquo masculino terminum suum & quintum gradum Arietis, Sagitarij aut Leonis, sextum vel gradū Cancris vel Aquarij permeauerit, vel in primis decem gradibus configurabitur, tum floribus

& seminibus (quæ caulis iuncta præbet) demetendis, tempus commodissimum statuatur, à 6. Augusti vsq; ad 10. Quo tempore sydus Reguli, quod cor Leonis appellatur, paulatim emergere incipit antequam Sol Virginis astrū

attigerit. Nec incommodum etiam huic rei tempus est, cum Luna in primo gradu Leonis, mansione octaua, vel etiam decimo gradu Cancris, mansione septima versatur, Sole mediū cæli obtinente.

INEPTIA, SIVE VIRTUS ACTVOSA, ATQVE VSVS IMPERATORIAE in corpore masculino, animalis, Substantialis atq; Elementalís iuxta Paracelsi partitionem.

QUI in Arabia thuri colligendo operam nant, illi ut supra dictum est, vim venenatam Serpentum hac radice eludere atq; retundere solent. Hoc præsidium illis nec saporis nec odoris prætentatio, sed in omnibus rebus certissimus & infallibilis index, monstravit experientia.

Nos vero cum illis affimamus, hanc radicem non solum venenis Serpentum, aut aliorum ani-

malium ἰσχυρὰν, verum etiam metallorum, plantarum & cuiuscumq; deniq; generis sint, siue cibis siue illituris siue exhalationibus resistere efficacissime. Causa vero eiusmodi efficacie & facultatis inde est, quod radici non solum virtute constellationis siue influentiae cælestis impressione (quæ a Deo primo motore dependet) sed etiam causarum naturalium concursu, nobilissima trium principiorū

A 3 mixtio

Planeta hic
liberi.

Tempus radice
fodienda.

Tempus colligendi
caulem
medullā et folia.

Siccatio qualis.

Tempus demetendi
semina.

Ætas radice
fodienda.

Artis Paracelsi
fide experientia
verum argumētum
& iudiciū
suppeditat.

Vene
Metal.
Am
Planta

mixtio contingit: ex Sulphare quidem partem sex, talibus, ex frigore quasi stupentibus excitandis
ex Sale vero triam, ex

Qualitas
con
sit
ex
tibus.

Mercurio totide. Inde
ergo ei in calefaciendo,
roborando & conser
uando præcipua vis &
facultas: inde viribus
naturalibus morborum
iniuria prostratis robo
randis, humori radicali
in musculis, nervis &
membranis confortando,

Natur
sa

Membranz.

Essentia.

Apoplexie
προφύλακ
τικον.

Confortatio me
moriz.

Stupor.

Sedes animæ in
Sanguine.

Noxa frigida

Materie purioris et subtilioris, quæ ex herba,
caule, semine & radicibus comparari potest, partes
precipue tres sunt, vi
delicet Essentia, Sal et
Oleosa substantia: ex
quibus Essentia, virtu
ti animæ & partibus
vitalibus, quæ sensus
& rationis sunt orga
na, sanguini, in quo
(veterum Ethnicorū
opiniōe) Animæ sedes
& habitaculū esse, cre
ditū fuit, appropriatur
& addicitur. Eius ergo guttule sex Luna decre
scente, tempore matutino sumptæ, causas vertigi

IVDICIVM DE EFFICACIA.

Cum admodum ante in hac ipsa pagina, loco Stel
lula notato, * opinione veterum de medicamen
torum simplicium qualitatibus indicavimus:
ita hic differitur, quali impressione & influxu
superiores Planetarum spiritus, in rebus dictis de
sident; quorum partibus eorum natura & incli
natio in dominium plantarum, siue aliarum rerum feratur, &
propendeat. Unde plantis in rebus naturalibus fortior operatio
& virtus potentior accedit. Facimus autem de ea iudicium, non
ex gustu, & odore, alijsque externis qualitatibus, sed ex oculari &
aperta demonstratione, quæ certa materia distillatione & sepa
ratione perficitur, opera organorum, quæ literis A. B. C. D. picta
oculis subici curavimus.

venis et musculis essentia familiaris est et propria.

ESSENTIA RADICIS.

nis, Apoplexie, & Lethargi tollunt. Sole in Ariete
constituto (quod fit à die Martij decima vsq; ad
Aprilis 12.) singulo ve
spere guttæ 12. haustæ,
mirifice memoriā con
fortant. In aqua autem
cinamomi sumpta, mē
bris à stupore, dormi
tatione, affectibus sen
su priuantibus, sangui
niq; noxam inferenti
bus, et spiritus elidenti
bus Symptomatis, vin
dicandis est utilisima.

RATIO COMPARANDI essentiam.

Essentia optime ita paratur, si herba in isto tempo
re collecta in partes concisa, & in fide bene vi
tratum optimeq; tectum insecta, & in propriam
aquam iam tertium a radice recenti separatam
(est autem ea quæ per balneum Maria segregata
fuit) ad triam laterum digitorum altitudinē
mersa, viginti quatuor horis maceretur. Hoc peracto optime
tectum coquatur, non tamen diutius, quam ad tertiam vel quin
tam abullitionem. A coctione sinatur frigidescere, & humor om
nis exprimatur, donec nihil in radice reliquum sit. Post hæc li
quor illi per organa D. E. F. percoleatur, ne quid facium resideat:
depuratus hoc modo in cucurbitam immittatur Alembico super
imposito, & partium subtiliorum materia in Balneo Maria lento
igne extrahatur, donec nihil virium prodatur. Tum enim sufficit.
Tandem tertium depuretur.

Sanat deniq; omnes morbos, à nimia frigiditate
præternaturali, et abundante humiditate orientes.

OLEVM RADICIS

Duritiem nervo
rum emolliere.
Torturam oris
emendare.
Nervorum tu
mores.
Contra humo
rum & vitæ

Organicis, sanguinis carnisq;
expertibus, ut nervis, ligamen
tis, tendonibus: & cognatis, ut
cōdilis vertebraq; cartilagini
bus, & Ossibus,

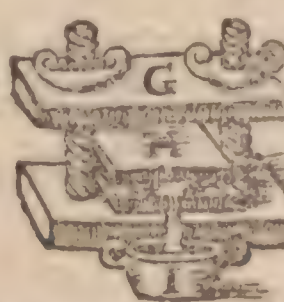
appropri
atur.

Pars ergo hæc subtilioris materie altera, Oleū,

nervis ligamētis, tēdo
nib; et omnibus partib;
exanguib;, motus vero
organis, & spirituum
nature participantib;,
familiarē remediū est.

Convulsio.
Opisthotonos
Empetrotos
Tetanus.
Paralysis.

Efficientes convulsio
nis in nervis et muscu
lis, siue tetanus & siue em
petrotos & siue opistho
tonos & Paralysis sit,
causas expugnant, olei grani novem, ventre ieiun
no atq; animo à curis vacuo in drachma semis ef

OLEVM IMPERATORIE.

Ex radice Imperatorie oleum elicitur, idq; in par
ta quantitate, nec magno laboris & industria o
pera. Methodus vero seu ratio eliciendi conno
disima hæc est. Radix Sino sublimata, quam ha
beri potest fortissimo, mollior aspergatur &
bene coarctetur. Postea mensura spacio ita quiesce
re sinatur, loco radis Solaribus non exposito. Quo facto compa
rentur duæ ferreæ lamina, crassitudine digitorum duorum, leni
tudine vero & latitudine pedis humani, æquæ, levior in altera
superficerum fabrefacta: Ha modico carbonum igne calefiant,
donec digitorum tantum vis ferant, nec intenor eorum calor
esto, qui agnoscitur ex strepitu atq; stridore, si aqua affusa fuerit.
inter has ergo lamina radix interposita, robusto torculo, littera
G. notato quam fortissime constringatur & quassetur. Hinc oleū
in vasculum I. effluet.

sentie eiusdem, sumpta. Emollit duritiem nervo
rum & tendonum, eorumq; debilitati resistit: &
φυλάκτικον est πρὸς τὴν κούνησιν id est torture oris.
Nervus luxatis & frigidorum humorum affluxu
obsessis guttæ olei viginti, singulis diebus mane
& vesperi, in aqua, ex semine plantæ huius pro
ducta, adhibita, sunt
auxilio. Tartarum &
viscosas iuncturarum
& articulorum adcre
scentias, resoluunt & di
sentit: ideoq; contra po
dagram vsus efficacis
simus habetur: Sanat
Ischiam. Mixtum oleo
olivarum & laurino,
inq; unguenti formam
reductum, vitile & salubre membris luxatis est
inuentum.

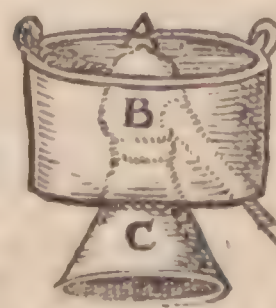
SAL

SAL RADICIS

Mem-
branis

Sanguinis motus expertibus, car- nosum autē quid possidentibus ut Et id gen ^o alijs partibus ut,	Ventriculo, o- mento, intesti- nis, Fibris medul- lae	Ossium et spin- dorsi	appro- pria- tur.
--	--	-----------------------------	-------------------------

Tertia subtilioris materiae pars est Sal, mem-
branis motu carenti-
bus earumq. fibris ex-
anguibus & carnosus
ut Stomacho, intesti-
nis, tunicis & reliquis
cognatis partibus de-
stinatur. Vis est ei
membra frigore inter-
morta calefacere, cras-
sos & viscosos humores, lateribus et tunicis ven-
triculi impectos resolvere, alijs eiusdem nec non
intestinorum & vesicae vitia corrigere, unde vete-
rum quidam, eam inter species Saxifragiae retule-
runt: Semen virile insuper augere & coitum fa-
cilem praestare. Ex his tribus (ut ita dicam) subti-
litate Drachmae partes denae, per duorum men-

SAL IMPERATORIAE.
Sal ex hac radice producit, si ante exiccata
Saxi bene cooperto & lutato includitur, & in
fornace lateritia tres noctes & dies optime ef-
tulatur, donec in cineres albicantes redigatur.
Quo facto denuo aqua illius vino albo super in-
fuso distillatur, non quidem per balneum, sed
instrumenta A. B. Aqua tertium a facibus depurata & postea
pluribus vicibus exacte emundata, atq. in fictili vitro incrustato,
d. nec summa albescent, excocta, inspissatur, & album cui, Et Sal
depuretur, inquitur, & denuo coquitur, donec Sal candens absq.
omni humiditate granosum oculis appareat.

sum spacium singulo vespere post cenam, in co-
cleari cum aqua picarum, caponum, vel cuculi
sumpta, aperiunt & refocillant pulmones, maciem
& extenuationem corporis, quae Phthisis dicitur,
remouent. Quae praeterea occulta & arcana virtus
huius oleo, essentiae & salis insit, ad splenem emolli-
endum, omnes crassorum humorum superfluita-

Pulmonum
perio.
Phthisis
diuina.

Emollitio sple-
nis.
Sal ex radice.

tes exonerandum, epa-
tis obstructionem ape-
riendum, sanguinem et
humores subtiliandum
visum confortandū, fa-
cultatem digestiuam
promouendum, corpus
ab obstructionibus im-
mune seruandum, in

Epatis obstru-
ctionem ap. mte

Membra frigore
morta.

Ab obstructio-
nibus corpus
praeseruari.
Vires viuacitas
roborare.

summa omnes Spiritus animales & vitales,
vire & sensus roborandum agnoscent illi, qui
duodecim guttulas ex aqua radice, vel, si ea
non placet, Tamarisci, siue Helenij, siue Salviae
per nouem dies hauserint: & fatebantur hanc
plantam non frustra σωτηριαν ἀνδρῶν fuisse
cognominatam.

NATURA, PROPRIETAS, ET VSVS IMPERATORIAE DO-
ctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis, extra
corpus masculinum.

Sumantur pulueris tenuioris ex medulla cau-
lis confusa, viciae tres, ex herba & caule viciae
duae, olei ex tota planta, viciae tres. His addantur
Sacchari optimi et mundissimi viciae nouem. Inde
Trochisci fiant, siue sty-
race & Balsamo adie-
cto, pomū odorum for-
metur, quod in pestis
seuitia, & quouis aere
venenato, vel etiam
quibusvis morbis iam
enumeratis, vsurpetur,
adminiculis, quae prae-
terea requiruntur, pru-
denti ordine adhibitis:
vel saltem odoretur:
Vsus & efficacia eius

lente partes affectae, Luna crescente, quotidie
ter lauuntur, vel quod magis confert, balneum
paretur.

Pulvis ex herba
medulla, & cau-
le.

Anima - mos-
tui vene - iet-
natura. - asper.

Similis horum vsus, animalium iεσδαν, ut po-

SVCCVS BONITATIS
eximia.

Mense Augusto, cum Sol primos decem gradus
Virginis emensus est, caulibus (sicut & pediculi
cum folijs) loco medulla, crassum & viscosum
humorem thurug, odore praeclarum continet. Ideo-
que Doctorum plurimi, hanc plantam Tanax Her-
culis, succum vero Alicusir (quanquam hac in
parte decepti) esse, non temere arbitrati sunt. Huius itaq. herba
ante ortum Solis si demetur, & caule pediculisq. scissis, hu-
mor viscosus & pituitosus exemptus, in vitrum firmum litera
A. hic annotatum, in iundatur: Vitrum vero inuersum supra re-
ceptaculum B. litera conspiciunt, optime agglutinatum, statua-
tur ad intensissimum radiorum solarium astum, ibi tum exu-
dat humor quidam tenuis, qui venescit & incantationibus
infestis, siue hominibus siue bestiis salutem reddit, Vespere post oc-
casum Solis in lacte exhibitus: modo aper post eius sumptionem
etiam sudare iubetur. Exhibitio vero illa, & sudoris prouocatio,
tertio quoq. die nouies iterari debet.

te araneorum, canū, ru-
betarū, vespertilionū,
formicarumque ieti-
bus, siue moribus, atq.
per vrinam infectioni-
bus, magnifice opem
praestat, praecipue au-
tem si haustus gatta-
rum olei ex integra
planta nouem, singulis
diebus ventre ieiunio
accedat. Oleum ex
floribus & semine,

Oleum ex
flori-
seml.

Decoctum.
Neritum stu-
por, dormitatio.

Vlcerationes
carnis putredi-
nes.

periculum facientibus innotescet. Neros
tendones, & articulos stupore affectos, motu pri-
uatos, & ex frigore contractos, decoctum folio-
rum & medullae in integrum restituit: Si eo ca-

artificiose, extractum, omnes reliquarum par-
tium virtutes enumeratas continet, sed dimidia
tantum efficacia: Peculiarem tamen habet om-
nes partium vlcerationes & carnis putredines sa-

A iij nandi,

Memo- } Cor-
Cordis } fortis
Somnorum gra-
uedo, incubus,
Syncope.
Erysipelas.
Soda.

nandi, si mollibus penicillis siue turundis illita, in
cavitates sinuum immittatur, vel unguentis &
emplastris, aliarum pinguedinum oleorumue ad-
hibeatur. Illitum vero temporum regioni dolo-
rificam illam capitis, quæ Soda dicitur, affectio-
nem sedat: Cervici vero & posterioribus capitis
ventriculis inunctum, memoriam tenacem in ado-

lescentibus præstat. Arterijs eodem modo adhibi-
tum, nec non venis temporum, et regioni circa os
ventriculi, cor roborat, somnorum gravedines &
inquietudines, ut incubum, & *ἑφιάλτιον*, aliosq; affectus
syncopales tollit: Erysipelata, aliasq; hinc inde cu-
tem depascentes scabies, oleum hoc sanat, cutem
abstergit, mundamq; & laevem reddit.

ΕΝΕΡΓΙΑ, EFFICACITAS ET VSUS IMPERATORIÆ, VETERI
Philosophica doctrina, Animalis, Substantialis, &
Elementalis, intra corpus.

Hæc herba vete-
ribus quoq; no-
ta.
Vbi veteres hæc
bitarunt magna
huius herbe co-
pia.

Natura in hac
ultima mundi se-
necta nihil novi
generat.
Apoplexia.
Sideratio.
Calculus renum.
Morbi frigidi.

Veneris iuvene-
tate.

Quamquam hac tempestate multi in ea opinio-
ne sint, quod veteribus hæc radix fuerit incog-
nita, existimo tamen, cum eam in his ipsis locis
vbi vixerunt, Ægypto nimirum, Syria, et Arabia,
viderim, eos quoq; illius in suis scriptis mentio-
nem fecisse, vel nomine nobis incognito, eius hi-
storiam descripsisse. Certum enim est, eam non
nunc primum à parente natura in his locis produ-
ctam. Verum utcumq; se res habeat, quidam scri-
ptorum recentium, qui huic radici caliditatem &
siccitatem in tertium vsq; gradum tribuerunt, hoc
literis prodere: succum radicis, herba et seminis,
intoxicatis, pestis contagijs, aerisq; halitibus vene-

natis quibuscumq; apoplexia, vesicæ & renum cal-
culo, omnibusq; morbis frigidis, optimum esse anti-
dotum. Additum etiam est, eundem crassos &
viscosos frigidarum fluxionum humores consume-
re, urinam, sudores atq; aluum ciere & subducere,
ideoq; hydropi, icteritici flauæ, vesicæ calculo, om-
nibusq; febrium speciebus præsentissimè mederi:
Decoctum vero ex herba, radice, & caule potum,
fætum mortuum & secundinam expellere sangui-
nem in grumos concretum, lacq; coagulatum re-
soluere & educere, matricem expurgare, in vi-
ris venerem stimulare, caputq; ab humoribus vi-
tiosis exonerare.

NATURA, PROPRIETAS ET VSUS IMPERATORIÆ,
doctrina Philosophiæ veteri, corporalis, materialis, &
complexionalis; extra corpus.

Pulmonum lesio
sive hæc obstru-
ctio.
Ischia.
Putredo ulcerosa.
Febris quartana
remedium.
Stomachi diges-
tionem & excre-
tionem iuuare.
Ictus venena-
tos sanare. Cor
confortare.

Pulmones ex contusione, iactu, plaga, casue-
lesos, cumq; his Ischiam, podagram, & putredines
ulcerosas, decoctum ex herba & radice fertur cu-
rare: Pulverem autem radicis contuse, mensura
cochlearis dimidij in vino albo calefacto hora ante
paroxysmum sumptum, febrem quartanam tollere

& curare, fama est. Creditur & decoctum ex-
tra corpus stomacho adhibitum & applicatum, di-
gestivam eius & excretionem iuuare: omnes ve-
nenatos ictus & morsus animalium, atq; ulcerosas
putredines sanare, odore cor confortare, & spiri-
tibus reffectis læticiam inducere.

NATURALIS POTENTIA ET INCLINATIO, VSUSQUE
Imperatoria, doctrina Magiæ, cum veteris tum recentis, spiritualis, cœlestis
miraculosa, ex reliquis omnibus fluens atq; genita,
tam intra quam extra corpus.

Veteres & re-
centes supersti-
tiosi.

Gratix & ami-
citiae conciliati-
um.
Accidit hoc du-
obus procen-
tibus, A. 10. 15.
sed effectus per
in temporis fuit.

Varias & miraculosas facultates præsci-
Arabum, Chaldeorum, Iudeorum & Ethnico-
rum sapientes, immo quidam nostro sæculo, quo-
rum adhuc pleriq; in viuis sunt, plantis, fructibus,
& semini, præcipuè vero radici tribuerunt.

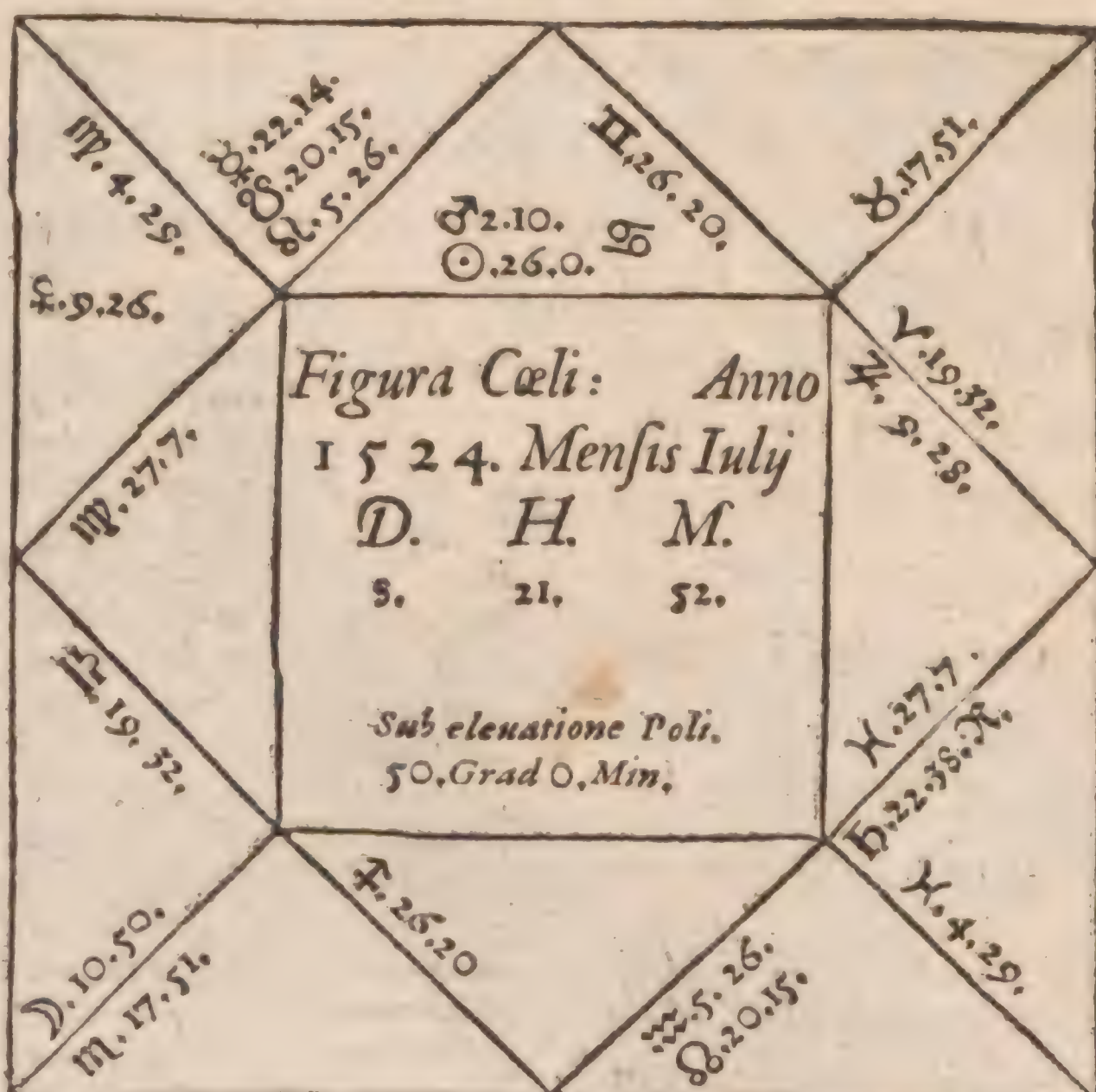
Ex quibus præstantissimas & utilissimas,
nulloque modo explodendas omnino, notare nobis
visum est. Radicem, ergo hanc iuxta pri-
mum modum effossam omnem iram atque

odium, quod inter duos homines sexus mascu-
li exarserit, mitigare, placabilitatemq; atque
amicitiam reducere, si appendatur, quoties Iupiter
à maligno aspectu liber, in domo undecima inuen-
tus fuerit, haud vulgari fide creditur. Idq; ipse e-
uentus anno supra millesimum, quingentesimum,
tricesimo octavo in tribus viris præpotētibus sub ele-
vatione poli graduum 42. minorū quadraginta,
comprobavit: quorū amicitia felici quidē exordio
redintegrata

redintegrata, sed paruo tempore sarta tecta, cruentum admodum finem sortita est.

Tempus autem radicis effossæ (quod obseruare decet, vel similis opportunitatis aliud captare) euentum dictum longè præcessit. Anno enim supra millesimum quingentesimum, vicesimo quarto, die mensis Iulij octaua, ea fossa est, à viris illis nec vitæ genere, nec natalibus, nec ingenio contemnendis, tum cælum, hunc ipsum, quem oculis subijci curauimus, Planetarum signorumque ad inuicem positum, ordinemq̃ habuit. Ideoque plurimi Viri excellentes eruditione, & artis Astronomicæ peritia eximij, ex illo positu, vt Saturni in sexto, & domicilio Iouis, Martis cum Sole in decimo, atque amborum in cancro, alijsq̃ æquationibus seu configurationibus, quæ tum acciderūt, non temerè prædixerunt: fore, vt hominum istorum amicitia, fœlici quidem successu redintegraretur, sed paruo tempore constans, ingentis inuidiæ atque odij incendio terminaretur. At iuxta secundum modum si fodiat, & in tenues orbiculos, sursum, ad formam nummi disse-

cetur, orbiculorū vero aliquis, Luna in gradu decimo sexto Scorpionis & mansione vicesima tertia constituta, bestie verminose, intra cutem & cranium, in summo frontis vertice, inseratur, su-

Panagh. Satyrum illum, ab Ethnicis pro pastorum Deo cul-
tum, posterior rudem et imperitam quandam Me-

Pan Deum pasto-
rum.
Deucalion.

Acefas medi-
cus imperitus.

Antiquiores Iu-
dei.

Vnde dicta:
Centaurium.
Quinquifolium
Nepetha &
Mentha.
Balsamitis.

Lucian. lib. 5.
Lucetius.

צריעשב
Thonicheb.

Loca Patria.
Parthia.
Hircania.
Lybia.
Macedonia.
Africa.

Adras & fluffi.
Pailgas &

Hippona, hodie
Bona.

tum, posterior rudem et imperitam quandam Me-

dicum, qui circa tempo-
ra Deucalionis regis

Thessalie vixit, deno-

tat. Is cum corporum

malè affectorum dolo-

res & aegritudines sua

negligentia, & impe-

ritia fortasse auxerit,

easdem vero Pan hu-

ius herbe beneficio so-

piuerit, referebat, fa-

ctum videri, ut etas il-

la nomina medicorum

conflata atq; simul iun-

cta, herbe illi benefice

tribuerit: indicatura

scilicet Pana Acefiam

medicando vicisse. Addebat autem idem Vir præ-

stantissimus, Hemistichion illud,

Pan curat oncs, ouiumq; Magistris.

Si ergo libera sit talis nominum origines inue-

stigandi ratio, hoc nostrum Panax, etiam ab illo

Deo Pane, & dictione Aces (quæ linguis quarun-

dam gentium corrupta, acerbum significat) Pana-

ces quasi Panis acerbitas non incommode denomina-

bitur. Sed utcumq; ista se habeant, in prisco quodâ

volumine Iudaico mētio sit ralicis et herbe cuius-

dam, nomine צריעשב Tforiheseb, id est Balsami-

nae, cuius historia, species, odor atq; virtus omnino

huic nostræ congruit,

nisi quod foliorum ma-

gnitudo nō est eadem:

Vnico tamen hoc, sim-

plicium indagatores

quod perturbetur, non

habent. Nam non so-

lum Paracelsus testa-

tur, verum etiam ipse

experientia deprehēdi,

frequentissimè accidere, ut herbe, leta & hilari

omnium partium fertilitate, viriumq; copia proue-

niant, si cælum propitium & benignum, ingenium

vero soli & aquarum, quibus rigatur familiare &

correspondens habuerint: sin minus serò, & tristi

aspectu prædite consurgant, & crescendi faculta-

te adempta flaccescentes, à natua forma & ma-

gnitudine degenerēt, sibiq; vix similes appareant.

Porro (ut ad nominis explicationem redea-

mus) Balsami vocabulum idioma lingue Hebrai-

ce, nomine צריעשב Panagh exprimit: unde fieri po-
test, ut nomē צריעשב vel צריעשב a Iudeis ad Græ-

cos dēfluxerit. Nec ma-

lè congruit opinio ista,

cum pleriq; à dictioni-

bus צריעשב & צריעשב herbe

huic balsamine, et ma-

ximè salutifera, nomē

contigisse censeant. Cū

itaq; Balsamo tribua-

tur facultas omnis ge-

neris morbos curandi

præsentissima, non ab-

surdum est, antiquio-

rem Iudaicam gentem

nomen illius, quod ve-

rum & genuinū tunc

in Syria habuit, huic

quoque plantæ accom-

modasse & communem fecisse: non quod cum Bal-

samo illo nobili esset eadem, sed virium similitu-

dinem aliquam haberet: simili ferè ratione, qua nos

Cētaurio à viribus, Quinquifolio à forma, Nepe-

this & menthis ab odore, atq; Balsamitis in Mar-

chia nostra, germanicas appellationes tribuimus.

Nec est cur de hoc quis amplius dubitet, præcipuè

cum ipse Virgilius plantam istam ab odoris & sa-

poris iucunditate summo opere commendat, atque il-

lud etiam reliquis coniecturis & argumentis acce-

dat, quod ex huius radice incisa, non secus atq; ex

balsami arbusculis vulueratis, succus saluberr-

mus exceptus, colligi-

tur, & asseruatur.

Ex ista ergo suffici-

enti signorū excussio-

ne atque doctrinā dili-

gentiore, certum iam

est & manifestū, hanc

plantam pro altera spe-

cie Imperatorie, quam

forma, habituq; (exco-

pta foliorū & caulis quantitate, qua superat) emu-

latur, recipiendam, atq; habendam. Solum natale ei

non vnum est. Inuenitur enim in Asia in Partho-

rum Hircanorumq; regionibus, montanis ad Aces

fluvium, qui teste Herodiano lib. 3. dictas terras

perlabitur, sitis. Fertur & in Lybia & Macedo-

nia non parua copia prouenire. In Affrica vero, in-

ter montes & fluvios Adras & Pailgas, versus

Orientem, urbem Hipponam prope, quæ nunc

Bona est, supra templum quoddam vetustum, in

quo

CORPORIS FOEMINEI SI- GNATURA.

QVA rati ne capite secundo generalior, crassiorum &
magis terrestrium partium corporis totius masculi, si-
gnatura, integro planta (qua radice, caule & semine
exedificata est) habitu atq; imagine cognoscenda propo-
nuntur: Eadem etiam, hac nostra præsentis Panace partes
corporis feminei totius, ut carne, sensu, motuq; prædita,
ita & cartilaginose motus sine expertes sine particeps, & præter
has motus organa musculi, sine exteriores sine interiores, atque fi-
bra per hos sparsæ designantur atq; notantur: Cum omnia corpora,
& mascula, & de quibus hic sermo sit, feminea, illaq; semperfe-
cta sobolis, qua nondum vel in marem vel feminam transiere, non
solum animis, moribus, atque ingenio: Verum etiam qualitatibus,
temperamentis, naturaq; ipsa longe a se inuicem distent atque di-
scernantur: & quilibet peculiare quiddam, nec cum alijs commu-
ne, obtineant. Quæ signatura ratio ita accipienda est: Quod om-
nes partes materia ex planta hac depurata, vires atq; operationem
suam in dicta corporis feminei membra, familiarius, facilius, atq;
salubrius exerceant atq; exerant, quam teneriores & subtiliores
alterius. Quod a tribus illis æternis, atq; incorruptilibus potentijs,
nimirum sapientia diuina essentia, prima illa rerum materia phy-
sica, & deniq; celestium qualitatium in hac inferiora influxu, par-
tibus illis imperitum & inditum fuit: Velut sequenti capite libri
huius, de plantis totum corpus signantibus, prolixius & apertius
iuuante Deo, commemorabitur.

RATIO SIMILITVDINIS.

Quod Balsamo, liquori omnium nobilissimo, succum hunc sine
Opoponax confervo, nemo mihi vntio verterit: cum verum Opobal-
samum non eam, quam oleum, naturam, sed magis terrestrem, &
aquosum obtineat. Quod inde probatur, quia nec lentorem habet,
nec aqua supernatat, sicut alia oleosa pinguedines. Cum enim Sul-
phurea sit substantia, in aqua resoluitur. Quod vero resoluitur, su-
pernatat non potest, sed fundi petit: quicquid autē fundi petit,
oleosum non est. Ideoq; id, quod ex ramulis excoquitur, Xylobal-
samum scilicet bonitate cedit, quia pinguis: posterius vero carpo-
balsamū minus crudum, lentius vero & odoratius, atq; efficacius,
quam quod ex ramulis vulueratis stillauit, existit. Stillatum tamē
illud, ei, quod ex fructu productū, carpobalsamum dicitur, præstat.
Causa est, quod prius, ex ligni Lachryma plus pinguedinis obtrinet.

quo D. Augustinum olim docuisse prædicant, eadem, sed minuscula, & tristi marcore tenuis, atq; strigosa visitur. In Europa vero eam Tartaria circa mare Caspium & Carpathus mons gignit, nec non Apulia & Apenninus copiosè producit.

Nullius tamen locorum enumeratorum, vel herba velem succus, talem efficaciam & vires prodit, qualem illa, quam Affrica & Agyptus suppeditat, licet forma & habitu cum reliquis conveniat, sola corticis crassitie excepta.

Sacellum in quo
D. Augustinus
docuit.
Europa.
Tartaria.
Mare Caspium.
Carpathus.
Apulia.
Apenninus.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS
PANACIS HERACLII.

ex geniculis vero prodeuntia magnitudine reliquis cedunt, ijs autem, quæ mas gerere supra dictum est conveniunt, odore quoque ab ijsdem nihil discrepant: quemadmodum nec radicum sapes, alterius acerbis, alterius vero amarus, longè inter se distant. Flores anethi & fœniculi similes, nisi quod singuli quinis folijs, colore subluteo nitent. Semen quoq; fœniculi simile, angulis per longitudinem impressis striatum, melonum instar, planum tamen potius quam teres.

Flores autem illos sub finem mensis Iulij, qui Agyptijs est ἐπιφύ, planta producit, specie cum ἐπιφύ anethi, fœniculi et cumini ferè eadem, nisi quod (ut antea dictum) eorum foliola sublutea & tenuia admodum proueniunt, odore acuto, vehementi & penetrante: quibus dissipatis, quedam quasi capitula in longum striata succedunt, quæ paulo post in summo debiscentia, semen illud planum, bifidum, & vehementer odoratum, velut ex valvulis seu siliquis quibusdam, protrudunt: quod sub initium mensis Septembris perfectum, atque maturum, nisi ab hominibus legatur, mox decidere ac dispergi incipit.

Ad qualitatem radicis quod attinet, subiacet ea Soli partibus sex, Marti duabus, Lunæ quatuor. Vnde sequitur eam ex partibus Sulphuris sex, duabus Solis, quatuor Mercurij, nature operatione concretam atque compositam esse: Præclara sane, & nobilis mixturæ substantia.

Prima autem decade Iulij, cum Sol Leonem nondum affecutus, adhuc in cancro cursum suum peragit, Luna vero in primo, duodecimo, vel vice-

simo sexto gradu Virginis, mansione vnde cima, duodecima vel decimatertia, decurrit, fodi desiderat.

Caulis cum agnatis, sex partibus Lunæ, & (quoniam hæ præter humiditatē, eximiam quoque acrimoniam possident) quatuor Marti, duabus Soli subditus est, & proprius. Ei demetendo,

GUMMI ARTIFICIALE.

SVB finem mensis Iulij, Imperatoria siue Panacis radix, tempore nocturno, ne radiorum Solarium calor humiditatem eius hauriat, euellitur: & secundum longitudinem cuncta, in silete vitro incrustatum, A litera hic notatum, conijcitur. quod inuersum in fornacem descensoriam B immittitur, eiq; vitrum C humori stillanti excipiendo, subditur. Inde lento igne, qui in superna fornacis area B, circa vasculum A, accensus est, nobilis ille liquor elicitur, & postea aliorum organorum ope sublimari virtus nobilissima a crassa & terrestri materia, distillatione seceratur.

PLANTA hæc radicem habet mediocri longitudine, superiore parte rugosam, firmam, multis fibrarum adnatis dispersam, crassitudine digitali, odore vehementi, & fortiter nares feriente: ea, membrana primum tenui & ex albo nigricante, post hanc cortice duro, crasso & subluteo vestitur: caro interior candicat, succo plurimo perfusa, & per latum si findatur, stellarem quandam, velut raphanus, radiorum discorsum ostendens: per medietatem, à summo vsque ad imum, candidus quidam neruulus cer medulla, traicitur. Ex radice caulis lanuginosus, intus cōcanus, sed medulla plenè emergit: ex cuius trunco, quæ radici proximè adhæret, dēsa foliorum congeries robustis pediculis pullulat: folia sunt, eleganti virore nitentia, crassa, mediocriter ampla, læuia, toto ambitu serrata, & quinque laciniolis, lufulorum instar, crenata:

Qualitas radicis
et eius partium.
S. 6. } partes.
S. 2. }
S. 4. }
Sulph. 6. } partes.
Sal. 2. }
Merc. 4. } tes.

Prima Decas.
C. 25.
D. in 1. 12. 26.
M. p.
Caulis.

Qua ratione artificiale gummy siue liquor non solum ex Panace sed & Imperatoria produci quærit.
Folia.

Qualitas caulis cum adnatis.
S. 6. } partes.
S. 4. }
C. 2. }

Tempus.
3.9. 10. Maij.
C. in 8.
D. in 10. 11.
E. in 5. 8.
F. in 7. m.

Similitudo à par-
tu mulieris præ-
gnantis.

Secundina.
D. 5. 17. 29. 31.
13. 14. 15. man-
fio.
Prouida naturæ
cura & solertia.

Qualitas florum
& partium con-
iunctionum.
C. 5. } partes.
D. 4. }
E. 3. }

Spica virginis,
24. 26. 28. Se-
ptembris.

do, octauam, nonam, decimamue diem, dum Sol
adhuc in signo Tauri moratur, neq. foliorum aut
caulis germinationi de-
bitæ in locis æstiuis qd
decessit, eligere conue-
nit: hac tamen cautio-
ne adhibita, vt Luna,
in quinto, decimo septi-
mo, vel vicesimo nono
gradu Libræ, mansione
decimatertia, quarta,
vel quinta, decurrat.

Flores, & quæcunq.
ad eos pertinent, vt fo-
liola cum seminibus,
quinq. partibus Solis:
quatuor Martis, tri-
bus Lunæ, imperium respiciunt. Colliguntur illi,
cum Spica Virginis, vicesimaquarta, sexta, septi-

maue Septembris, tota emerfit, Luna vero in ter-
tia facie, id est decem gradibus posterioribus Vir-
ginis, cõstituta est: Ve-
nus denique terminum
suum, id est octauum
gradum Tauri, quin-
tū Libræ, vel septimū
Scorpionis, permeat.

Tota itaq. planta ra-
tione mixtionis suæ fa-
cultatem obtinet cale-
faciendi, molliendi &
aperiendi, ex qua huma-
na industria Oleū quod-
dam, & (quoniā humi-
ditate abundat) alia
præterea substantia,
quæ chymico vocabulo Magisterium dicitur, atque
tandem etiam Sal, segregatur & extrahitur.

COLLECTIO OPOPONACIS.

R V G E atque plicatura radicis huius, cum fine
mensis Maij depereunt, & propter quotidiana succi
incrementa explicata atq. diducta, rimulas tandem
agunt, atq. debilescentes, instar probe matris, partui
futuro se accingunt: fitq. id tum fere, cum cauda
Scorpionis (die vel duodecima, vel decimaquarta,
vel decimasexta oriri solit.) in conspectum nostrum prodit. Si itaq.
interior illa radicis membranula, quæ per rimas emicat, & tena-
cissima existens, magnâ cum secundina in utero materno similitu-
dinem habet, per certos homines incidatur, tertia prius endig, re-
mota: Ibi tum liquor ille nobilis & subluteus, in foliola, quæ ante
subserui oportet, extillat atq. profluit. natura scilicet velut commi-
seratione quadam saculi huius, afflicti sumi, humano generi alexi-
pharmacum contra venena præsentissimum monstrare, in hoc factu
suo, annitente atq. cupiente. Qui ergo hoc modo, extillauit liquor, is
postea, partim calore solari partim congenita sua proprietate, di-
geritur, lentescit, inspissatur, atq. tandem in massam duriusculam
redigitur. Inde ars chymica nobilem quandam (vt chymico verbo
star) oleitatem elicit, opera organorum, literis, A, B, C, D, notato-
rum, cuius temperamentum & natura, ex Sulphuris, Salis, Mer-
curij partibus quaternis concreta est, ideoq. facultatem calfacien-
tem, mollientem & extenuantem, habet.

ΕΝΕΡΓΙΑ, EFFICACIA ATQVE VSVS PANACIS HERACLII,
doctrina Paracelsi, animalis, substantialis & elementalis, in partibus
corporis foeminei interioribus.

SEMEN.

Memoria.
Hemicrania.
Melancholia.
Phrenetis.
Nota.

Partium glandu-
losarum pu-
tredo.

Lactis augmen-
tum.
Magisterium.
Cor.
Splen.
Renes.
Epar.
Pulmones.
Cordis confor-
tatiuum.
Cardiaca.

Renum } vlc.
Splenis purga- }
tio. }
Sal.
Tendones.
Ligamenta.
Peritoneum.
Vasa seminaria.
Secundina.
Meatus vinarij
Nervi humor.
calore motu de-
finit.
Obstructionem
aperire.
Duritiam emol-
lire.
Oleum.
Cerebrum.
Tendons.

Matricis purga-
tio.
Glandulosa cor-
pora.
Vena mamilla-
res vteri.

QVÆ supra de mare, vel vires vel facultates,
commemoratae sunt; eas singulas quoque foemine
hic tribui atq. accommodari, lectores attenti cogi-
tent: quantumuis in corpus foemineum pari perfe-
ctione & potentia nequaquam agant, sed dimidia
tantum efficacia in illud se exerant.

Viribus autem illis omnibus, hic præterea ac-
cedit Magisterium seminis, quod partibus vi-
talibus ex sanguine & carne concretis, cordi scili-
cet, renibus, spleni, & cognatis, epati, atq. pulmoni-
bus deputatur, ideoq. eximie virtutis, cordi con-
fortando, remedium suppeditat: præcipue autem
per triginta dies tricenarum guttarum numero,
nullis rebus alijs admixtis, sumptum, cardiacam
sanat: renes ex frigore malè affectos atq. vlcerosos
restituit: splenem expurgat, guttarum sexaginta
numero per nouem dies vesperti haustum, ita vt re-
liquo noctis tempore nihil potulenti præterea su-
matur: non solum duritiam splenis, verum etiam
obstructiones epatis & pulmonum, emollit atq. re-
clutit, ideoq. corpus ab hydrope, tussi, & respiratio-
nis difficultatibus protegit atq. tuetur.

Magisterium sequitur Oleum seminis, quod
partibus organicis sanguine & carne destitutis, vt
cerebro, fibris exanguib. glandulosis corporibus, et
cognatis, venis mamillaribus atq. vteri, fœtui ali-
mentū deferentibus, proprium constituitur. Ideoq.

mirificè cerebrum & memoriam confortat: He-
micraneam discutit, melancholicos affectus emen-
dat. Paracelsus prædicat, se diuino auxilio, phre-
neticum, & ex toto surdum atq. attonitum, eo re-
stituisse. Idem oleum partium glandulosarum pu-
tredines prohibet, eas expurgat, emollit, atq. calore
imbuit: lac mulieribus auget: fœtui non solum
nutrimentum commodum præstat, sed & eundem
confortat, atque vapores quoslibet prauos & mali-
tiosos, eius incremento infestos, profligat atq. ex-
pellit. Dosis autem huius olei sit, guttarum trigin-
ta, in muliere tricenaria, viginti in vicensaria, de-
cem in iuuenula: vsus vero ex mulso optimo. Cum
enim medicamentum sit admodum forte, non sine
consilio doctorum Medicorum, & sobria præme-
ditatione, offerendum videtur.

Vltimum ex semine productum, Sal videlicet,
membranis sanguinis & carnis, vsusq. necessary
quid habentibus, tendonibus, ligamentis, peritoneo,
vasibus seminarijs & cognatis, secundinae, et mea-
tibus vinarijs, qui vrinam in vesicam deuehant,
destinatur & familiare tribuitur. Ideoq. tendo-
nes, nervos & ligamenta obstructione aut frigore
affecta, adhibitum restituit: locos muliebres, semi-
ni retinendo, fœtuiq. perficiendo præparat, expurgat,
& familiari calore imbuit: fœtum mortuum eiusq.
inuolucrum, cum aceto sumptū, præsentī auxilio
eycit:

eycit: matricem roborat: os eiusdem lubricum & leue reddit, viscoso quodam humoris genere ex

vasis seminarys & vteribus educto, hocq. modo partum facilem præstat.

Matricis lubricum.

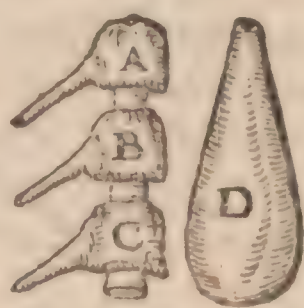
NATURA, PROPRIETAS, ET VSUS PANACIS HERACLII, doctrina Paracelsica Corporalis, Materialis & Complexionalis, in membris corporis foeminei exterioribus.

Oleum, quod ex liquore plantæ huius stillatio artificiose elicitur, emplastris attrahentibus, contra Ulcera venenata, carbunculos siue æntheas, aliasq. phlegmonas lethiferas adhibendis, opem excellentem addit. Linteolum illo humectatum, atq. pudendo muliebri immissum, strangulationi & præfocationi matricis, quodammodo epilepsie cognata

est, presentissimè auxiliatur. Ex eiusdè drachmis duabus, olei de cera, Therebinthini albi, ana drach-

ma semis, fimo canino adiecto, vnguentum conficitur, quod ictibus atq. morsibus animalium iocundum, nec non plagis et vulneribus cuiuscunque armorum generis opitulatur, malitiamque veneni omnem, ex profundo in superficiem extrahit atq. euocat.

OLEVM FISTVLARE.

OLEI ex Opopanace sumuntur Unciæ Sex. Huic miscentur Mercurius & Sulphur sublimatum, nec non Cerussa, singulorum Unciæ Una. Hac post dies triginta in cucurbitam D. recondita, per Alembicum triplicem leniter destillantur. Oleum ex Alembico A profluens, seorsum (sicut & ex B. & ex C.) excipitur. Quod ex C. exstillauit loco primo, quod ex B. medio, quod ex A. ultimo ad fistulas putrentes & su efficaci admodum adhibetur, ita ut vel trium mensium spacio, sanationem earum perficiat.

Oleum mirabile, sum cuius beneficio, iuuante Deo, fistule, hæmorrhoides, phagedenæ aliq. vlcera maligna trium mensium spacio posunt sanari.

EFFICACIA ATQVE VSUS PANACIS HERACLII, doctrina Philosophiæ veteris, Animalis, Substantialis & Elementaris, in partibus corporis humani interioribus.

Semen in puluerem redactum, & mulieri parturienti exhibitum, partum mirificè promouet: medulla caulis, lactis vbertatem præstat, corpus laxat & aperit: spiritus flatulentos, in membrorum cavitatibus conclusos, ex aceto & oleo communi sumpta propellit: ideoq. in spasmi affectionibus usu non inefficaci adhibebitur. Lachryma vero huius, pondere drachmæ ex mulso pota, traditur febrem, eiusq. horrores profligare, rupturas et

luxationes membrorum interiorum sanare, tussi mederi, pruritus atq. dolores vesicæ, ex scabie, vlceratione alijsq. affectibus ortos, sedare et pellere: ex ouo vero, aut cum pilulis sumpta, menstrua prouocare: suffitu vero per fauces recepto, columellam prolapsam lenare, anginam siue faucium inflammationem tumentem curare, si exteriora earundem (vt virtus vtraq. vniatur) vnguento Dialthæa simul inungantur.

Lac generans. Febus. Rupturas sanans. (vires) vesicæ. Scabies. Corpus aperiens. Spasmus. Menstrua prouocans. Fauces aperiens. Faucium tumor.

NATURA, PROPRIETAS, ET VSUS PANACIS HERACLII, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis; in partibus corporis humani exterioribus.

Folia & caulis, in vino si decoquantur, & decocto illo calente adhuc, corpus sæpius lauetur, affectionem arthriticam ex causa frigida, per membra vagantem profligare, vetus quidem liber Herbraicus perhibet. Particula succi siue lachrymæ emplastri forma illita, vel etiam (quod magis commodum videtur) aqua calente dissoluta, & linteolis instillata, ventri inferiori si obuoluatur, vuluæ ascensionem prohibet: femoribus ad-

hibita, Ischiam pellit: dolores podagræ, loco affecto inuncta mitigat: refrigerantibus mixta phlegmonas omnis generis malignas, maximè autem carbunculum, emollit atq. attenuat: angulis oculorum illita, visum roborat: pici vero admixta, virulentos canum atq. aliorum animalium rabiosorum morsus, sine noxa & molestia, sanat.

Affectio arthritica. Vuluæ ascensionem prohibens. Podagra. Phlegmonæ malignæ, carbunculus. Visum confortans. Virulenti canum & animalium rabiosorum morsus.

NATURALIS INCLINATIO VSUSQUE PANACIS HERACLII, doctrina Magiæ, cum veteri tum recenti, spiritalis, cœlestis & miraculosa, ex præcedentibus effluens & genita, in partibus corporis humani, siue exterioribus, siue interioribus.

Qui maleficijs, hominum diabolicorum (quales veneficæ, striges, incantatores atq. λυκάνθρωποι

habentur) fascinati, in coitu vel impotentes torpent, vel immensum dolorem percipiunt, Hi opo-

Veneficæ striges. Incantatores. λυκάνθρωποι.

B

panacis

Morbi impen-
dentis.Morbi impen-
dentis.

Singultus.

Putredines, a-
quositates & vi-
scositates grossae
se produunt.Ructus ventri-
culi nidorulen-
tis.

panacis suffitu Luna crescente facto, liberantur:
veruntamen & linteolis, quae resina hac in aqua
ruta calente dissoluta fuerint, humectata, mēbrū
genitale obuoluere atq; fouere oportet. Porro, ip-

sa experientia probatū
est, si intentis oculis la-
chrymam hanc aspexe-
rint, qui singultu seu
ventriculi conuulsione
laborant, continuo ma-
lum sopiri: neq; pro ua-
no ea res habenda. Nā,
ut in sequentibus dice-
tur, et genus quoddam
carduorum est, qui solo intuitu, ardores & regur-
gitationes ventriculi nidorulentas compescunt
& comprimunt: quod remedium, pluribus viris

Principibus, atq; alijs humilioris conditionis ho-
minibus monstrari, effectumq; eius vbiq; similem
deprehendi. Traditur à plerisq; hoc etiam: quem-
libet conditionem morbi impendentis, exacte pos-

se praecognoscere, si sa-
guini, qui ex vena me-
diana incisa profluxit,
lacrhyma, in pollinem
trita aspergatur. Tum
enim sanguinem quas-
libet affectiones suas,
ut putredines, aquosi-
tates, & viscositates
grossas et similes aper-
tè prodere affirmant: vnde Medicus industrius
& attentus, morbi instantis qualitatem aestimare,
metiri, & praesagire facile potest.

Contra incantationum maleficia,
GVMMI Opopanacis diffraetum, & a ligni cor-
ticisq; particulis, terra, atq; sordibus adharentibus
quibusvis segregatū, in aceto calente & iam ante
destillato resoluitur. Quo facto acetum per filtrū
depuratur, & q; dum quo ad eius fieri potest, puris-
simum et nitidissimum appareat. Hinc in cucurbi-
tam Alembico caco tectam infusum, super cinere vel sabulo cali-
diore pedetentim digeri, & donec rursus coaguletur, quiescere
sinatur. Coagulato farina triticea & salis ana drachma vna im-
miscetur & cum aqua rosacea, vbi sub domino Saturni facies
Aguarii tertia fuerit ascendens, Unguentum consciatur. Hoc
partibus genitalibus inunctum, incantationum maleficis Veneri
inutiles, resistuere, omesq; dolores et impotentia adimere traditur.

Caput Quartum.

DE TERTIA SPECIE IMPERATORIAE, QVÆ
PVERO COMPARATA SPHONDYLI-
LION DICTVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN,

ERTIA, & quidem viribus
languidior Imperatoriae species,
est haec, quam exhibemus, planta:
quae non sine errore, tot nominib;
dotata est, dum praecipue alijs A-
cantus, alijs Melamphyllon, Paderos, & (quia
fortasse amplitudine sua umbrosa est, & sicut
tura ducatur sepius vicem praestat) Topiaria ap-
pellatur: quibus et aliae, ut Brancha Vrsina à for-
ma, Olus atrum à virore nigricante, Pastinaca

Tertia species.
Achantus.
Melamphyllon.
Paderos.
Topiaria.
Smyrnion.
Brancha Vrsina.
Olus atrum.
Pastinaca Sylue-
stris.
Apium agreste.
Grielon.

sylvestris, Apium agre-
ste, nec non Grielon, à
radice candida & quae
reliquae sunt eius ge-
neris, denominationes,
simili ratione accesser-
unt. Quidam autem
propter florum cando-
rem atq; in orbem confertorum seriem, qua
verticilla siue umbellas Sambuci emulatur,
σφονδύλιον, id est, verticillarem, à Dioscoride lib.
3. cap. 74. eam cognominatam fuisse existimant.
Sed haec opinio, sicut et sequentes, nullis rationum
fundamentis solidis nititur. Nam hac ratione,
etiam Foeniculo, Anetho, Dauco Cretico nec non
Leuistico, & tandem omnibus herbis umbellife-

Αχάνθος
mons Aetholiae

Ἐλάνθιον
mons
Baeotiae.
Thebae.
Musa.
Apollo.
Heligo.

Sphondylion.

Thebis tot nomi-
nibus, ut non
est agno.

ris, nomen hoc competeret. Sic quoq; illud à vero
alienum est, quod Smyrnion Theophrasti veteris,
lib. 9. capit. descriptum, vel etiam Acanthus esse
putetur. Etsi enim Itali propter formae similitudi-
nem quandam ita appellent: tamen Acanthus non
solum natura & proprietate, verum etiam forma
ab hac nostra diuersus, alia quaedam planta existit,
cuius historiam in sequentibus haudquaquam pra-
terituri, sed diligentius persecuturi sumus. Neq;
me fugit, quosdam Acanthum ab Acanthone mon-

te Aetoliae, cuius Pli-
nius lib. 4. cap. 2. me-
minit, quod in eo copi-
ose proueniat, deno-
minasse, non secus atq;
alijs (quae sententia soli-
dior) eandem ab He-
licone monte Baeotiae,

SIGNATURA IN GENERE.

SICVT supra in secundo & tertio capite, par-
tes corporis totius & masculi & femineae, cras-
siores & maxime terrestres, plantarum descrip-
tarum forma atq; habitu in radice, caule, & fo-
lijs corpulentiore aliquanto, crassiore atq; robusti-
ore signauimus. ita etiam hanc plantam, propter
suam quandam imperfectionem, & caloris ab humiditate abun-
dante superati inopiam, corpori puerili, nec virum nec feminā
integre exprimentis, & tamen ex ambobus his, licet imperfecte,
concreto, omnibusq; membris eius, partibus & membranis asig-
natus & conferimus.

Thebis vicino, et Musis atq; Apollini sacro,
teste Strabone lib. 9. quod frequens in eo visere-
tur, Helio siue Heligo appellare non dubitarunt,
Sed nec posterior haec, nec superior coniectatio,
veram appellationis rationem suppeditat. Hoc
enim modo vna & eadem planta, à locis natalibus
plurima et quidem diuersa nomina acceptura erat,
& futurum, ut (quod proò dolor dudum nimis
factum

factum, propter nominum diuersitatem, plantarū non tantum appellationes genuinæ, Sed & notitia & cognitio tota confunderetur atq; intercideret: Etsi non negem, illis in habitus sui qualitate, à diuersis cæli moribus, locorum situ, soli ingenio, et reliquorum elementorum impressione plurimum immutari solitis, etiam cognomina accedere, vel à patria patronymica simul apponi: sicut de vino fit, cum vel Athesinum, vel Vngaricum vel Hispanicum dicimus, sic tamen vt appellatio prima seu genuina præcedat, adiectitia sequatur. Ne autem cui de appellatione litem intendere videar (à quo animum alienum me habere principio testatus sum) mihi verisimile admodum videtur: Maiores nostros, qui contemplatione profunda, ingenio expedito, diligētiaq; pertinaci nihil prætermittentes, in plantarū natura et viribus inuestigandis versati sunt, plantæ huic à virtute sua et efficacia q̄ illi primum à Deo, Natura, et cælestium qualitatum influxu, contra virus lethiferū perniciosissimi Serpentis spondyles, cuius Aristoteles & Plinius lib. 27. capit. 13. meminere, collata est, nomen Spon-

dylum imposuisse. Etsi vero Plinius lib. 12. capit. 27. spondyli cuiusdā meminerit, tamē id nostrum esse nequit, quod Plinianum foliorum pinguedine & amplitudine longè superet. Dioscorides herbæ cuiusdā meminit, cui inter reliquas nomen serpentaria accomodat: quæ sententia ad nostram proprius accedit. In hoc tamen negotio scopum proximè tetigit Galenus lib. 8: præsertim cum eā vetustissimi à virtute sua שפונדילי hanachaschkets, quod latine serpentum finis Germanice Schlangenende significat, & Chaldei similiter חנחשית Chiueiamotha, quod græcis ἐφάβατος latinis mors Serpentum Germanis Schlange totid est, cognominarint. Eadem planta quibusdam dicitur latino quidē nomine Brancha vrsina, Germanico vero Berenklaw: Vadalid Iadkurzin, id est venenorū radix, Bohemis Germanicæ linguae nomē secutis Neduendij Paznoth. Atq; ita appellationibus fingendis nec modus nec numerus statuitur: alijs insuper eam verum Achantum, alijs contra ἀκανθιστόριον dicendam, & pro vero Pæderote habendam, aperte affirmantibus & docentibus.

Herbis tot nomina indita, vt non amplius agnoscantur.

Serpentaria.

Galenus doctè indicat. Herbe a patria dictæ.

שפונדילי hanachaschkets

חנחשית

חנחשית

Chiueiamotha.

ἐφάβατος

Brancha vrsina.

Iadkurzin.

Radix venenaria.

Neduendij

Paznoth.

Thurneisserus

non de appellatione litigat, sed simpliciter suam

Sententiam proponit.

Spondyle. Aristoteles. Plinius.

FORMA, CONSTELLATIO, QUALITAS.

PLANT A hæc nostra similitudine ad Imperatoriam proximè accedit: excepto odore qui iucundior, virtute quæ imbellicior, radice vero quæ candidior est et grandior: folijs deniq; quæ ex caule robustiore concauo, strijs rubentibus conspicuo, geniculato, inq; alas diffuso prodeuntia, magis ex viridi nigricant, & incisurarum habitu medi-

um inter lupulorum & vitis siue fici obtinent. Radix humore quodam lento & tenaci perfusa, odoremq; iucundum spirans, robusta est, oblonga & ex tenui luteo a besens. Ineunte Aprile, ymas

NATURA.

LUNA crescente, diebus ante plenilunium plus minus tribus, tempore Vespertino, Brancha vrsina radix euulsa pone Imperatoria si inseratur & plantetur, tum quanta ruyradia siue amicitia hæc duo planta afficiantur inuicem, idq; radicis odore, habitu atq; viribus manifeste prodant, cognoscent q; quos occultarum natura virum inuestigatio delectat: quod in alijs et similibus rebus naturalibus animaduertere, res est fructus & utilitatis non parua.

umbella multis pediculis radiata floribusq; versus extrema maioribus media minoribus stipata, sese promit. Floribus vero sub finem Augusti dissipatis, Semen latum, bifidum & conchyliorum effigiem referens, odore vehementi, sed tamen non ingrato, succedit. Ad qualitates quod attinet, vendicat sibi in radice dominium, partibus quatuor Sol, duabus Mars, sex vero Luna: vnde sequitur, eius constitutionem siue temperamentum, ex partibus Sulphuris quatuor, duabus Salis, sex Mercurij nature operatione coisse & confluisse. Caulis, pediculi,

4. 2. 6. } Partes

Sul 4. Sal. 2. Merc. 6. } Partes.

pediculi, folia, & quicquid his affine fuerit, maiori parte ex salsa & terrestri materia constant, idem

oq. tres partibus Soli, quinq. Marti, quatuor vero Lunæ familiaria sunt & propria. In floribus, capitulis, Semine et coherentibus, quoniam pinguiuscula existunt, Solaris naturæ partes quinq. Martiæ quatuor, Lunaribus, vero tres percipiuntur & sentiuntur. Quibus de causis plura hæc naturam obtinet cum tenui humectatione calefacientem, discutientem, nec non penetrantem atq. expellentem. Tempus radicis fodiendæ, dies est mensis Maii duodecimus ferè: quo nimirum Sol gradum Geminorum, tertium, quartum vel quintum permeat: Luna vero per decimum octauum, vicesimum, & vicesimum secundum eiusdem signi gradum, in mansione quinta, contendit. Caulis, cum folijs, medulla, atq. coherentibus, Venere cum Ioue radiatione sextili in domo quinta iuncta, metitur. Semen vero colligitur mense Octobri, cum videlicet Mercurius in finibus, id est sua ipsi domo, in gradu Geminorum septimo constitutus fuerit. Quemadmodum itaq. ex specie plantæ mascula ob nobiliorem temperamenti naturam caloris perfectionem, Essentia, Oleum atq. Sal elicitur, Ex femella vero, quia plus humiditatis quam caloris, Salis vero materiam quandam crassiusculam & terrestrem continet, unde & frigidior, horridior, effectusq. imbecillior deprehenditur, Magisterium, Oleum atq. Sal produ-

NEPTIA. EFFICACIA ATQVE VSVS BRANCHÆ VRSINÆ, tertiar Imperatoriar speciei, doctrina Paracelsica, animalis, substantialis atq. elementaris, in partibus corporis puerilis interioribus.

Virtutis & efficacie in planta hac proportio, ad commemoratarum est tripla: ideoq. natu mino-

citur: Ita etiam, ex hac tertia, quæ Sobolis siue pueri locum obtinens, ab reliquorum perfectione longius abest, et superflua humoris indigesti a-

quositate referta, viribus languidissima est, Extractum liquoris siue aquæ, Oleum, atq. Sal produciuntur & acquiruntur. Nam Extractum, neq. partium tenuitate neq. virium efficacia tantum pollet, quantum Magisterium: sicut nec Magisterium subtilitate, virtuositate (vt ita dicam) et facultate, Essentie æuari, vsu experimur. Olea vero et Salis nomine appellatæ Substantiæ non eo modo se ha-

bent: Sed quoniam prius pinguiusculum Oleum dicitur, posterius vero, quoniam materia est, ex aquosa substantia coagulata & concreta, Sal: ideo amborum ea tantum est differentia, Quod quo corpora virtuosiora fuerint, eo Sal candidius atq. acrius redditur, Oleum vero pinguius & subtilius euadit: Vtraq. vero tam Oleum quam Sal, virtute

& egyptia sunt potentiora atq. actuosiora. Essentie vero Magisteria esse nequeunt, siue eaimbecillia siue fortia vel fortiora dicatur: sicut nec Extracta, vel Magisteria vel Essentie esse queunt. Sed quilibet siue Essentia, siue Magisterium, siue Extractum, priuatam et propriam facultatis suæ, tam possessionem quàm appellationem retinet. Atq. hinc est, quod ex compositis imbecillioribus parum quidem Essentie, parum Magisterij, parum deniq. Extracti produciuntur, Sed virib. et potentia nihilominus æquialere sentitur.

ribus, quibus non tam facultates naturales, quam corporis quantitas & ingenium numeris suis absolu-

MODI DESTILLATIONVM.

Quemadmodum in homine, cuius anima a DEO condita, corpus vero ex carne & sanguine concretum est, doctores cum sensuum tum ingenij variant, anima & spiritibus exceptis, corpus sine his mancum quasi & brutum torpet: Ita quævis res naturales, essentia & subtilitatem suarum presentia destituta, inefficaces & cassa deprehenduntur. Nam quid aurum, iucundum illud cordis humani balneio profuerit, si quin tam suam essentiam, quam loco anima habet, amiserit? Quid porro Saphyrum, iucundo nitore oculos recreans, si Tinctura sua, qua illi loco spiritus est, artificiosa segregatione priuata fuerit? Quid deniq. plantarum nobilissima quæq. si tenerrimis & nobilissimis virium suarum partibus caruerint? An non, si viribus suis spiritualibus destituantur, etiam si forma & materia quid retineant: tamen prioris conditionis respectu, pro recrementis inanibus & facibus inutilibus habenda erunt? Porro & animales, spirituales atq. inegregatæ plantarum vires variant: non secus atq. hominum & animalium (cuiusq. in suo sexu & specie) natura atq. affectus, induersa feruntur & propendent: pisces quidem pedibus destituti ad natandum, aues bipedes ad volandum, quadrupedes in campo deoendum: Unde magna quoq. in temperamenti diuersitas sequitur & promanant. Quæ cum ita sint, inuisibiles & interiores plantarum singularum vires, animalibus comparauimus, earumq. segregandarum genera siue modos statumus duodecim. Quia itaq. trium præscriptarum subtilitates in copia exigua crassum & terrestre quid possident, Ideo primo ex loco A. descensorie (vt in imagine, Taurum recta deorsum spirare vides) a corpore suo segregantur: postea vero ex loco B. ascensorie in locum C. eleuata, subtiliantur.

Definitio Magisterij.

Magisteriorum, quorum hic mentio fit, compositio, pro partium ex tribus primis principijs, Sulphure, Sale & Mercurio, cuiuslibet speciei, vnde extractio fieri debet, collatarum quantitate, varia est & multiformis. Non aliter enim atq. radices, folia & Semina, nec non flores, fructus & nuclei, non solum forma sed & qualitate, ideoq. virtutibus peculiaribus & operationibus inter se distant: Ita teneriores partium subtilitates ex iisdem separata, non vnam & eandem inter se conditionem & qualitatem obtinent. Ex his enim quadam, quia inter Essentiam & Tincturam, velut infans seu soboles inter matrem & faminam, medium quiddam tenent, Ideo Magisteria (id est, quæ neq. Tinctura neq. Essentie participes, sed diuersum quid ab his existentes, ex virtute corporis vnde prodierunt, summa & nobilissima consent) appellata fuerunt. Horum alia consistant, alia laxant. Hac autem presentia, quia plantarum spiritus crassiores & magis terrestres fluctuant, alium instant, statusq. & ventos excitant.

3.7. Partes.
5.7. Partes.
4.7. Partes.

Extractum.
Oleum.
Sal.

5.7. Partes.
4.7. Partes.
3.7. Partes.

Differentia subtilitatis partium.
Ex quacumque re Essentia produciuntur, ex ea Magisterium extrahi nequit. Nam virtus quæ Magisterium suppetere debuerat, in Essentia remanet: Idem fit de alijs subtilitatibus.

Calid.
Difcut.
Penet.
Radix.

3.7. Partes.
5.7. Partes.
4.7. Partes.

Caulis.
* cum
5. Dom.
Semen.

October.
7. II.

October.
7. II.

October.
7. II.

October.
7. II.

October.
7. II.

October.
7. II.

October.
7. II.

October.
7. II.

October.
7. II.

October.
7. II.

October.
7. II.

October.
7. II.

October.
7. II.

Soluta desunt, in casibus ante enumeratis ipsdem, comodissime usurpabitur. Præter facultates autem vulgares & quas hactenus recensuimus, reliquarum exemplo proprias et peculiare possidet, quæ valetudini hominum curandæ, haud vulgari utilitate & efficacia adhiberi comode possunt. Velut, Oleum Seminis atque Radicis, quod partibus ignobilioribus et imperfectioribus destinatur, quarum substantia humiditate copiosiore, quam sanguine coctione bene elaborato perfunditur, qualis est, cutis operimentum extremum, epidermis siue cuticula

Vocitatum: cuti item ipsi, et post hanc panniculo carni proximo, quæ membrana carnosæ Arteriarum dicitur, & fibræ per eam sparsis, nec non Diaphragmati siue septo transverso, atque quid genus membræ alijs.

Huic itaque oleo artificiose segregato, in cerebro verminoso ea inest facultas, ut si clauso ore in lingua foveatur, usque dum vapor illius per sensus organa in cerebrum euolet, & vermes interficiat, & virus eorum saniei cuidam simile educat: quod in hoc malo affectu experiri, cuique est liberum. In aqua ex radice destillata, numero guttarum viginti & ventre ieiuno haustum, Urinam retentam aut super-

pressam exigit. Puellulis vero, quibus post annos pubertatis, id est ætatis decimum quartum, menses nondum fluere incipiunt: illis antequam balneum ingrediantur olei guttæ sexdecim, in aqua ex floribus destillata, cochlearis

mensura, exhiberi debent: primo Lunæ diuiduæ & à coniunctione crescentis quadrante, qui fere in

NATURA, PROPRIETAS, ET VSVS BRANCHÆ VRSINÆ, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis & complexionalis, in partibus corporis puerilis exterioribus.

Sal radice atque Herbarum partibus destinatur, præcipue imponitur: tumoribus quidem adhibetur, plus crassi humoris & substantiæ terrestri quæ sanguinis possidentibus: quales sunt adeps, caro glandulosa, Vesica, peritonæum, & harum similes.

Aceto dissolutum contra tumores quosvis, verrucas, varices, & callos siue supercrescentias ossium

diem à nouilunio septimum incidit. Hoc enim pacto oscula illa venarum, quæ acetabula latinis dicuntur, reclusa, venenatum et excrementitium sanguinis menstrui humorem exonerant atque effundunt. Quod ad præcauenda plurima eaque grauissima morborum symptomata momenti plurimum afferre solet. Extractum plantæ totius destinatur partibus corporis, visui vel obuijs vel reconditis, tenui membrana obductis, sensibilibus atque mobilibus: ut genitalibus, intestino recto, labijs, palpebris, meningibus & similibus. Per quinque dies, tempore matutino cochlearis mensura

haustum, 9. guttis olei vitrioli admixtis, epasplenem, atque pulmonis arterias reficit atque aperit. Capitis purgatione si quis desideret, lanc aquam alijs medicamentis, quæ temperamento

ipsius optime quadrent, admixtam adhibeat: ea enim vim purgatoriam ad cerebrum deducit, & operationem facilem præstat. Vitri Antimonij, hyacinthi citrini colore referentis, grana quatuordecim in puluerem redacta, quatuor uncijs aquæ huius, per horas vigintiquatuor immergatur. Inde, clarum & sincerum quod est, leniter effundendo, ne quid pulueris humori effluenti adhæreat, desuper auferatur.

Eiusmodi aqua, diebus septenis tempore matutino, & ventre ieiuno sumpta, corpore à sumptione calidis tegumentis undique tecto, purgatione affert omnium nobilissimam: quæ et phlegmatis humores glutinosos educat, totumque corpus à viscositatibus superfluis exoneret.

quous tempore et pro cuiuslibet indigentia, callis vero siue pectoris ossium, non nisi Luna decrecente, post Solis

occasum, & quidem talens superligatur. Aqua vero propria, vel vitrioli (ea, quæ in destillatione ante Oleum effluxit) resolutum, animalium venenatorum

Qualibet herba præter vitæ alteri sui sexus communes peculiare etiam possidet.

Epasplenem, atque pulmonis arterias reficit atque aperit.

Capitis purgatione si quis desideret, lanc aquam alijs medicamentis, quæ temperamento

Vermes in capite interficiens.

Urinam suppressam expellens.

Ut puellulis menses fluant.

Humores phlegmaticos expurgans.

Tumores. Varices. Calli. Verrucæ. Animalium venenatorum scelus.

ELIXIER.

Radix exsiccata, atque Luna & Venere in Taurus constituta, ad cicerum quantitatem concisa, in vasculum litera B, notatum immitatur, oleo eiusdem usque ad repletionem vasis super infuso. Hinc in tubum A, ignis exiguus immitatur, & spatio dierum vigintinovem, donec Luna per totum Zodiacum circumacta, ad idem signiferi punctum, unde exierat, redeat, quiescere sinatur. Hoc facto, reclusis epistomis, duobus Oleum emittatur, & igne minuto, usque dum radix marcescat, elicitur. Radice illa remota, recentem inijcito, in eadem Oleum ante exceptum super infundito, idem vicibus facito, atque hoc est Elixier, siue Vita seruatrix, & menses promouens.

EXTRACTVM ET SAL.

Extractum, cuius modo facta est mentio, hoc fere modo producit. Radice in tenues particulas concisa libris triginta, aqua ex tota planta separata superinfunditur, donec digitorum duorum latorum altitudine super eas excreseat. Hac bene operata, per tres horas decoquantur simul: decolata mensuram unum putreferi sinatur. Post liquor omnis exprimitur, expressus per vasculum T. colatur quam purissime. Colatum usque ad sexagesimam partem residuum incoquitur. Inde humoris dimidium per balneum elicitur, illud est extractum admodum subtile. Reliquum quod est, undique tectum optime digeratur, digestum aqua eius propria ter resolve, & digerendo rursus inspissa, tum denique sal prodibit.

VITRVM ANTIMONII.

Vitrum Antimonij, cuius hoc tempore apud multos usus habetur frequens, ex Antimonio saepe calcinato & rursus in pulueres redacto (calcinatio autem nouem, & decem vel interdum etiam quindecim vicibus, donec hinc inde agitatum fumare desinat, repetitur) in lebeti bene contecto, Borace Venetiano optimo liquatur, & in tabellam marmoream funditur.

natorum ictus, præcipue autem *νεγασών*, serpentum corona & cornibus insignium, sanat. Quod non minus perficitur, si plaga phlegmate vitrioli pri-

mus elota, postea instillatione Salis resoluti irrigata & tandem molliter deligata fuerit.

EFFICACIA ATQVE VSVS BRANCHÆ VRSINÆ,
doctrina Philosophiæ veteris animalis, substantialis, atq; elementalis,
in membris corporis humani interioribus.

Menses reten-
tos & viriam
prouocans.

Ascensio matri-
eis.
Vrinæ difficul-
tates.
Humores pitui-
tosos educens

Epatici.
Ictericis.
Asthma.

Semen ex vino haustum menses in mulieribus retentos, atq; viriam prouocare dicitur. Idem effectus quoq; radici Salicæ maceratæ, præcipue vero in stranguriæ difficultatibus, tribuitur. Quidam affirmant, Semen cum radice, humores pituitosos per aluum eicere: radicis vero cum herba ex vino, aqua, vel cereuisia, decoctum, epaticos inuare, icte-

ritiâ profligare atq; ex sanguine expurgare: asthmaticis, siue respirandi difficultate laborantibus arteriam asperam contortam laxare, respirationem prorogare, a phthisi præseruare: matricem denique inquiete fluctuantem atq; ad superiora ascendentem compescere, suoq; loco sistere.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS BRANCHÆ VRSINÆ,
doctrina Philosophiæ veteris, Corporalis, Materialis, & Complexionalis
in membris corporis humani exterioribus.

Capillus ut cri-
spus fiat.
Vlcera usq; ad
ossa serpentina.
Tumor scirrhus.

Tu-
mo-
res

Apostema auri-
um soluens &
sanem educens
Lethargus.

Succus vnguentis malacticis adhibitus, efficacia eximia deprehendi dicitur. Radix decocta et imposita omnibus tumoribus scirrhosis, præcipue vero epatis, splenis, uteri, atq; pudendi muliebris, attenuandis commendatur: Succum ex floribus expressum atq; auribus infusum, affirmant earum apostemata

soluere, sanieq;educta sanare: capiti vero à lotionem illitum capillitium crispum præstare. Semen cum ruta ad Emplastri formam redactum vlcibus cancris et ad ossa usq; penetrantibus fistulisq; utilis habetur. Carbonibus vero vini iniecti fumus per nares receptus, lethargicos siue veteranos excitare traditur.

NATURALIS INCLINATIO ATQVE VSVS BRANCHÆ VRSINÆ,
doctrina Magiæ cum veteris tum recentis, spiritalis, coelestis & miraculosa, ex prioribus exoriens atq; effluens: in membris humani corporis interioribus & exterioribus.

Libris amoris
erga parentes co-
cilians.
primus gradus
ignis.

Quod si radix hæc liberis alligetur, Ioue in domo quinta, Luna vero in gradu Geminorum 12. 18. 22. mansione quinta, constitutis, neq; vel Soli vel alij Planetae cuiuslibet maligno aspectu configuratis, tum animos eorum ad beneuolentiam & obedientiam parentibus debitam, flectere et incitare creditur. Herba cum radice, caule & floribus, Sole radiatione sextili Lunæ configurato, demessa & gestata animalibus venenatis fugandis commendatur.

Animalia vene-
nata fugans.

Experientia cognitum est hoc etiam, Radix plantæ huius in puncto plenilunij, Sole in Leone, decade tertia (tum enim maximæ eius virtus viget)

Annulus mirifica efficacia.

Cum Saturnus, in domo sua propria, Aquario nimirum, constituerit, Luna vero Capricorni gradum quartum quintum sextumue peragrat, Radix hæc fodienda est, atq; ante quam ascensio ultra tertium gradum extreuerit, annulus inde formandus, ita ut & concava superficies & cortex integra seruentur: qui digito annulari (cui singularis cum corde est cognatio) & vestigio aptetur. Hoc facto, spiritus cordis serenati mentis tristitiam omnem excutient, letitiamq; & hilaritatem inducent. Eodem modo traditur & phrenesim siue mentis alienationem, ex nimia ira, indignatione & sollicitudine ortam, soluere, nec non ab inopenti pauore stupentes, restituere, & cardiacam siue cordis (ut recentiores vocant) tremorem compescere.

constituto, in vas bene tectum atq; vitro incrustatum si condatur, vasculumq; in sabulum primo ignei caloris gradu imbutum collocato, vstulari tam diu sinatur, donec humore consumpto marcescat, quod spacio dierum 30. fieri solet: Hoc facto, aceto mudo elota, denuo in vasculum per dies triginta suspensa seruetur, ita ut tota operatio sexaginta dierum numero finiatur, Hinc illi ea vis & facultas accedit, ut ex quolibet cibo, cui inter-

posita fuerit venenum in eo reconditum extrahat: neq; minus id præstet in plagis aut vulneribus, venenata qualitate imbutis, quæ inde ad sanitatem facile reducuntur.

CAUTE LA.

Mirabilis extra-
hendi veneni ra-
tio.

Cum in radicis huius fossione, tum herba & seminis trium plantarum, quas hæcenus descripsimus, collectione, diligenter cauendum est: ne positus aut aspectus Planetarum aduersi & maligni adsint. Si enim hora collectionis herbarum istarum alterius, vel Saturnum & Venerem in Sa-

gitario, domoq; quarta morari, vel Solem & Martem in Scorpione; domo secunda, Iouem vero & Lunam in domo quinta & in Piscibus versari, vel denique Mercurium in Libra decurrere contingeret, & dictorum signorum aliquod tum foret ascendens: tum futuri m. erat, ut qui istam herbam intra

intra corp^o adhibuerint, ij tabi obnoxij reddantur.
Vnde non mirum est, herbas officinarum, à Me-

dicis tempus collectionis ignorantibus, interdum
non sine agrotantium periculis, vsurpari.

Caput Quintum.

DE ANGELICA MARE MINORE, QVÆ GERMANIS

Drustwurzel dicitur.

GENVS, PATRIA, NOMEN,

Planta presentis Βουτύρα Ποι recentiores
(quia antiquitus ignota fuisse quibusdam visa est)
tria genera describunt, idq^{ue} verè: primo quidem do-
mesticum siue sativum, secundo vero agreste, quod
nos hic primum statuimus, tertio & ultimo, locis
humidis & palustribus proveniens. Sed tamen
in eo errarunt, quod plantam primū generis (quæ
revera femina est) fortasse, quia sativa est & no-
tior reliquis, viribus
prestare indicarunt, a-
gresti secundo virtutis
& efficacie loco reli-
cto: quæ sententia non
leviter impingit, sed fe-
rè toto (quod dicitur)
cælo aberrat. Nomen
vero Angelica, quod
huic plantæ tribuitur, à dictione Chaldaica אנגל
Angelach, quod græcè est ἄγγελος, latinis Ange-
lus, germanicè Engel, fluxisse videri potest. Phy-
sici enim Hebræorum libri herbæ cuiusdam menti-
onem faciunt, cui nomen אבירגרה Abirgerah,
quod græcis est ἄγγελος ῥίζωμα, latinis Angeli ra-
dix, germanis Engelwurzel, tributum fuit. Vnde
vero sint nomina Germanica pluribus frequenta-
ta, Drustwurzel, id est pectoris radix, Heiliggeist
wurzel id est Spiritus sancti radix, hætenus docuit
nemo. Veruntamen quoniam spiritus non solum
Genium siue Dæmona significat, sed & halitum,
Ideo corruptis tantum literis aliquot, inde deduci

SIGNATVR GENERALIS.

Sicut partium crassiorum, & magis terrestrium,
carnis sc. cartilaginum musculorum & similitum
signatura, tum qua in corpore masculo est, capite
secundo, tum qua in femineo capite tertio supra
proposita sunt: ita hoc loco sequentes tres Angeli-
ca species, quia virtute & efficacia nobiliores, o-
dore incundiores, folijs teneriores existunt, & in summa omni-
bus suis subtilitatibus à terrestri substantia longius recedentes,
operationem siue ingray subtiliorem atq^{ue} ita animalem obtinent,
Ideo & partibus vitalibus, nervis, cerebro, meningibus, medulla,
carumq^{ue} cognatis & organis, assignantur & destinantur.

potuerunt. Cum enim (ut apertius loquamur) respi-
ratio, siue etiā spiritus vitalis, cordi in pectore sito
insideat, non absurdum est, cum nomen Geistwurzel,
tum alterū Drustwurzel à spirando, Angelica vero
ab Angelis, q^{ui} quoq^{ue} in spirituum numero sunt, ori-
ginē suam accepisse. Paracelsus à nomine cubicu-
laris, quod græcis est θαλαμικὸς id est ad lectū con-
iugalem spectans, hanc plantam Cubiculā appella-

Veteribus hanc
herbam incog-
nitam fuisse.
Tres Angelicæ
species.
Spiri-
tus. } in corde
Vita }
Magna infirmi-
or minore.
Angeli spiritus
sunt.
Paracelsus.
Cubicula.
θαλαμικὸς

uit: quod scilicet coeun-
di potentiam & libidi-
nem in Viro, quemad-
modum sequens in mu-
liere, extimulet atq^{ue} ro-
boret. Itali & Bohe-
mi latinum Angelica
retinent: quos Galli
paruo discrimine sequē

tes Angeliq^{ue} dicunt, Poloni et cum his Sclavi Dzie-
gil appellant, Britannis non incommode Halygao-
staroote exprimeretur. Hæc itaq^{ue} nostra Angeli-
ca, non secus atq^{ue} altera mitior siue domestica in
plurimarū regionum hortis colitur, sed tamē locis
quam maximē sylvestribus nasci gaudet. Suppedi-
tant eam montana Seir in Asia supra Carmelum
magna copia, huic accedit Atlas minor mons Affri-
ca, qua fotes fluuioli Duus in regno Fess emergūt.
In Europa vero vberē eius prouentu fecundi ha-
bentur, mons Aquilinus supra Landecum, montana
itē Schirgantina oppido Imbstensi imminentia, nec
non tract^{us} Grimstensis, et deniq^{ue} montes Bohemice.

אנגל
Angelach.
Angelique.
Dziegil.
Halygarostaro
etc.
Patria.
ἄγγελος.
אבירגרה
Abirgerah.
Engelwurzel.
Drustwurzel.
Heiliggeistwurzel.
Asia.
Seir montana
prope urbē car-
melum.
Africa.
Atlas.
Duus vius.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS

ANGELICÆ MINORIS.

Radix plantæ huic est robusta, crassa et longi-
cula: non tenuib^{us} fibrarum capillamentis, Sed grā-
dioribus adnatis, q^{ui} et odore et sapore vrente, parē-
tē non solū æmulantur, verū etiā superant, diffusa.
Circa May mensis medium humorē concipit sublu-
teum, lentum, & gustu feruentem, qui & in caule
dissecto, veruntamen tenuior inuenitur: Quæ res
Eruditorū plerosq^{ue} (inter quos Serapion est capit.
252.) commouit, ut nomē Panax huic Plantæ ac-
comodarent, succū vero Alsosir nominarent. Vere
autē appetente, cymas ex purpura rubentes emit-
tit, ex quarū medio caulis robustus, geniculatus et

sub rubens exurgit. Is tandē ex singulis articulis,
quos instar arūdinis distinctos gerit, concauos ala-
rum sinus promit, vnde noua coliculatorum proles
egreditur, q^{ui} folijs Branchæ Vrsinæ et molliorib^{us} et
teneriorib^{us}, paulo post vestiuntur: q^{ui} folia ficulne-
is nō dissimilia sunt, nisi quod aplitudine & crassi-
tie minore virore & incisuris altioribus præstant.
Caulis verò ille, crassus, procerus et concauus eua-
dit, neq^{ue} primo statim anno (quod plerq^{ue} plātæ faci-
unt) semina parit. Sed vires primum suas colligit
radix, sibiq^{ue} fundamenta quam optima præstruit:
postea, si soli ingenium celiq^{ue} mores naturæ suæ

Forma radi-
cis.
Radix calida
& admodum
terrens.

Forma foliorum

Succus radiceis.

Alsosir.
Forma caulis.
Angelica tardi-
usculē semina
parit.

Sul. 9.
Sal. 1.
Me. 2.

7. } Partes.
3. }
2. }

6. } Partes.
4. }
2. }

in 28. gr. 8.
in 8.
in 17.

Calfacit.
Discutit.
Expellit.

11. Manf.
in domo 11.
Semen.

Septembris dis
es. 10. 11. 12.
Din 9. manf.

5. } Partes.
2. }
2. }

Angelica Idio-
tis optimè nota.
Paracellus.
Lepra curata.
Alopecia
Elephantiasis.

Lac Virginis
dicitur certarum
aliquot specierum
subtilitas.

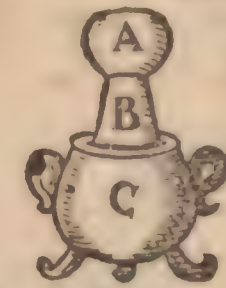
congruentes senserit, tandem etiam Semina per
caulem effundit: idq. anno tertio, raro secundo,
nunquam primo. Ea in summo caulis fastigio, ve-
lut Anethi, Leuistici, vel etiam Panacis, Umbella,
scilicet eleganti ampla & sublutea, ex qua incun-
dum & aromaticum fragantia & Branchæ Vrsi-
nae effigiem exprimentia generantur, consistunt.
Dominium in radice sibi vendicat Sol partibus
octo, Mercurius duabus, Luna totidem. Ex quo
sequitur, cum Mercurius Planeta $\alpha\mu\phi\epsilon\sigma\lambda\omicron\varsigma$ seu
 $\omega\lambda\acute{o}\tau\rho\omicron\varsigma$ id est varius & versatilis, ex parte al-

ΕΝΕΡΓΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS ANGELICÆ MINORIS
doctrina Paracelsica, Animalis, Substantialis atq; Elemental, in
membris corporis masculi interioribus.

Hominibus plebejs, ut rusticis & nautis, ra-
dicis huius vis atq; efficacia quam in corpora agra
exercet, notior ferè est, quam ijs ipsis, qui eruditio-
ne & variarum rerum scientia alijs præcellere vi-
dentur. Vnde magnificis laudem encomijs à plu-
rimis non temere celebrata, immo & pro theriaca
habita fuit. Arcanum eius ob facultatem inci-
dentem & digerentem, Epati præcipue, Spleni, ve-
nisq; corporis totius deputatur. Etsi enim me-
dicamenta reliqua omnia nos fugiant vel defici-
ant, hic tamen remedium siue alexipharmacum
probatissimum sese offert, si ex vnica hac radice
et lacte Virginis, ana guttæ decē vicibus singulis,
nouem dies totidemq; noctes exhibeantur: corpus
vero ab exhibitione sudando optimè expurgetur,

tera Soli, altera Lunæ operam comodat, ideo eam

PRÆPARATIO Arcani.

EX prima flo-
rum sobole, an-
tequam ea ex
calyculis suis
prodeat, præ-
stantissimum contra paralyfin
Arcanum conficitur. Quod
si enim calyculi sine capitula
illa, Saturno in gradu Capri-
corni siue Aquarij sexto ascen-
dente, diluculo ante ortum
Solis, dum adhuc roscido hu-
more rigua sunt, forpice præ-
cisa, nec manibus attrita, in
vasculo vitrato C. excipiantur:
Es ovesigio, ne quis vapor,
inde exhalet, Alembico cæco
A. cum cooperculo B. super-
agglutinato, per dies triginta
in Balneo feruentur, ibi tum
melligo quadam siue liquor
melli similis se prodit, qui po-
stea cum decima parte Caphu-
re reconditur, & per Alembi-
cum destillatus, humorem
perelegantem & colore aureo
fundit, cuius gutta duodecim,
tempore matutino, ore prius
eloto, in lingua recipi debent.

cum videlicet Luna in Leone et mansionem unde-
cima, Mercurius vero in Domo undecima con-
stitit. Herbae vero demetendæ Iulius, cum
Sol in 28. gradu Leonis, Luna in eodem signo,
& Mercurius in Virgine situm habuerint: Se-
mini deniq; carpando mensis Septembris dies, 10.
11. 12. quibus Luna in Leone mansionem nona mo-
ratur. Quæ ars Chymica ex planta producit,
ea sunt (ut vocabula $\tau\epsilon\chi\upsilon\iota\kappa\alpha$ retineamus) Arca-
num, Oleitas & Sal in quantitate quidem parua,
sed tamen acre & mordax.

atq; inde abstergatur & desiccet. In curanda
Lepra quantum valcat, Specimen dedi (Paracel-
sus inquit) non in vno tantum homine, nec in vna
saltem dicti morbi specie, Sed & in Alopecia &
Elephantiasis: idq; admiratione Medicorum, laude
vero artis & professionis meæ non minori, quam
salute (quod multi homines testabuntur) egrotan-
tium. Quid vero (idem refert) Mediolani anno
1510. cum post bellum & famem diuturnam sa-
uissima pestis contagio incideret, herbae huius subti-
litate medendo præstiterim, de eo in medio sunt
hominum multorum et honestorum testimonia. Ole-
um radice ob calorem exacte et optimè temperatū,
humiditate vero optima proportionem ad æquatam,
cerebro et stomacho, omnib; q; nervis, q; partib; his
duabus

duabus seruiunt, proprium dicatur. Cum Oleo Vitrioli ex vino haustum, affectionem *καλκήν* siue intestinorum tormina sanat: Stomachum & intestina expurgat: flatus ibidem conclusos expellit. Duodecim vero guttarum numero una vice vesperti adhibitur, cerebrum vaporibus repletum euacuat, visum clarificat, aurium tinnitus comprimit, & denique vertiginem in anterioribus capitis infestantem, abigit. Sal radice propter naturam expellentem, & acrimoniam mordentem pulmoni et renibus, cunctisq. qui per eos feruntur, meatibus,

familiare habetur. In Essentia ex sulphure producta resolutum, et tempore vespertino numero guttarum nouem ex vino potum, pulmones atq. latera ab omni inflammationum & apostematum incidentium iniuria, libera & secunda prestat. Idem à Paracelso Anthron, id est peculiaris Salis species siue ex herbis et plantis, siue mineris prouenerit, dicitur: Sanguinem mirifice expurgat, precipue vero cerebrum, Si in Oleo feniculi dissolutum guttarum viginti numero, vesperti & Luna decrescente sumatur, usu per intervalla saepe repetito.

Pulmonum, apertum, late, siue Intestinorum tormina, Stomachum, intestina expurgans. Flatus expellit. Vapores cerebri recludens, visum confortans, Aurium sibilus.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS ANGELICÆ MINORIS, doctrina Paracelsica, Corporalis, Materialis, & Complexionalis in membris corporis virilis exterioribus.

Radice minutim concisa librae decem vino generoso & forti, donec visci modo lentescat, decoquantur: decoctum per saccum colatorium exprimatur: liquori expresso, saponis optimi sextarijs vini sublimati quatuor resoluti, misceantur librae duae, totidem Olei communis, & recentis adiectis. Ex hoc Contrahit siue conuulsi, & manibus pedibusq. capiti, post balneum sudoriferum, toto corpore optime si inungantur, balneum vero cum inunctione illa tertio quoque die repetatur, Tum denique nervi obstructione affecti restituuntur, atq. aeger ad pristinam viriū sanitatem reducitur. Quod non in vno solum ho-

mine, sed pluribus ad lacum Aconium siue Constantensem, nec non in comitatu Tyrolensi, Westphalia, & denique in hac ipsa vrbe Berlino, insigni fructu à me saepius exploratum est & cognitum: Quin tamen a gro & particula Olei ex radice simul sorben-

Lacus constantiensis. Tyrolis. Westphalia. Berlinum.

VNGVENTVM.

Saponem, de quo hic dicitur, parare qui volunt, cum cultello assulatim secant, vel (quod melius,) ad tenuissimam scobis lignaria similitudinem radant. Hinc Vinum sublimatum, pondere supra Saponis quintuplo in fictili citrato optime calefiat, donec quodammodo (non tamen integre) effervere incipiat: tum rammenta Saponaria iniecta, atq. hinc inde vsq. dum liquefacta difflexerint, agitata, liquori de radice expresso, misceantur. Quibus peractis, omnia simul ad consumptionem partis media coquantur: cocta denuo cum oleo oliuarum bulliant, donec Vnguentum in usum adhibendum fiat. Diligenter autem hoc loco attendendum est, si semina hac medicina applicanda fuerint, Et in vini sublimati, antequam Sapo iniiciatur, libras ternas, drachma Caplura tres resoluta fuerint.

da exhibeatur, non omitendum. Porro, in illa uicē *ἀνευρόσματος* arteriarum intercipienda & compescenda, q. plantae huius sit praestantia, Chirurgos solertes nequaquam fugit: Sicut neq. illud, quod inter herbas vulnerarias precipue e-

ἀνευρόσματος. Nervorum contractio.

minet, dum potionibus vulnerarijs, Vnguentis et praesertim oleo ad epilastrum vulnerum, sarcotica, colletica, malactica, et epulotica accomodatissima reperitur.

Potiones vulnerariae. Emplastra. Sarcotica. Colletica. Malactica. Epulotica.

ENERGIA, EFFICACIA, ATQVE VSUS ANGELICÆ MINORIS doctrina Philosophiae veteris, Animalis, Substantialis & Elementalī, in membris corporis humani interioribus.

Medici hanc radicem, quam calidam & siccam in tertio gradu statuunt, in venenorum antidotis maximopere commendant. Traditur ab iisdem, acetato macerata, & in confectum adhibita, pestis populatim grassantis contagia arcere: succus vero dentium cavitatibus immixtus, omnes eorum affectiones dolorificas sedare: auribus instillatus, earum

parotidas profligare & discutere: contra *πνεύμα* id est Vngues et nervosas oculorum circa corneam exuperantias, magnis laudibus vehitur. Radice decoctum mane potum, pulmones laxat, & tussis veteres emendat. Contra pestem, si ea cum frigore inuadat, in vino dari iubetur, sin cum aestu, in aceto vel imponi, vel intra corpus sumi.

πνεύμα. Oculorum vnguis.

Pulmones aperiens. Pestis.

Dentium dolor. Aurium Ventositas abcessus.

NATURA, PROPRIETAS ET VSUS ANGELICÆ MINORIS, doctrina Philosophiae veteris, corporalis, materialis, & complexionalis; in partibus corporis humani exterioribus.

Vulneribus, vlceribus putridis, morsibus, ictibus, & aspersione animalium venenatis, succus plantae totius vel instillatus, vel Vnguentis & emplastris adhibendis immixtus, *ἀλκήνη* salu-

bre habetur. In membris frigore emortuis, vntatis solutio si adsit, eam sanare traditur: Sin minus, carnem tamen & nervos recreare, atq. tumores ex frigore profectos discutere.

anima humida venenata aspersa.

Membra frigore emortua.

NATV.

NATURALIS POTENTIA, INCLINATIO ET VSVS ANGELICÆ MINORIS, DOCTRINA MAGIÆ CUM VETERIS TUM RECENTIS, SPIRITUALIS, COELESTIS, & MIRACULOSA, EX PRIORIBUS EXORIENS ATQ; EFFLUENS: IN MEMBRIS CORPORIS HUMANI INTERIORIBUS & EXTERIORIBUS.

Dimid.
H in S
Ascendens.
Cancerum lanis.

Ex radice modo fossa & viridi ad huc, *Dimidion*, id est *απεικονισμα* siue imaguncula ad cancri effigiem sculpta, Saturno in signo eiusdem nominis tum ascendente posito, *Ulceribus* corrosiuis, quæ chirurgis ob similitudinem *καρκινώματα* dicuntur, si solummodo imponatur, ea absq; omni oleorum & emplastorum auxilio sanat. Veruntamen locus affectus,

singulo die bis, diluculo nimirum et vespere, ægri ipsius vrina mundiusculè elui, et à sorditie expurgari, tandem q; imaguncula imposita obligari debet. Quæ

H in H
Ascendens.

vero Saturno domum suam, quæ in Capricorno est, tenente atq; Ariete ascendente, fossa fuerit, Ex ea è vestigio in particulas tenues concisa, succus expri-

mitur, & quam optime tectus ad partis decimæ consumptionem digeritur: digestus, Arsenico sublimato subtilissimo miscetur, & in massas redigitur. Hæ in orbiculos siue trochiscos taleri amplitudine formatae, & Ambra aspersa, lana xylyna linteisq; zendelinis, siue tenui quodam serico obductæ, ex collo si gestentur, præsentaneum non solum contagijs pestilentibus, sed & omnis generis exhalationibus venenatis, *ἀλεξ. φάρμακον* siue Amuletum habentur. Quod ratione virium naturæ occultarum fidem meretur, cum Arsenicum virulenta sua qualitate, venenorum reliquorum vires obtundere & elidere constet. Sic de eodem succo compertum est, eum cum Mercurio coagulato & in tenuem pollinem trito (velut de Arsenico antea factum) præparatum & appensum, simili efficacia morbo Gallico (qui ferè nil aliud quam virulenta ex halitu infectio est, et quemadmodum pestis ex imaginatione & odore attrahitur, ita hic contactu ab alijs ad alios transit) omnes aditus atq; occasiones in corpore humano, præcidere atq; præcludere. Veruntamen hoc discrimen constituatur:

H in V
Ascendens.

ut, quemadmodum in præparatione *πριαπτο* prioris Saturnus, ita in posterioris Mars in Ariete, & cum eo Capricornus oriatur siue ascendat. Ipsa

deniq; radix, si fodiatur hora virtuti suæ fauente et congrua, facultates et operationes raræ atq; eximie bonitatis plurimas, vel in partibus corporis externis gestata, præstat. Notum enim est, cuiuscunq; membri signum *δεσποτικόν* in fossione eius fuerit Ascendens, huius ægritudinum et iniuriarum, diuino permit- tente auxilio, illa est *πρόφύλακτικόν* proximū &

MERCURIUS VITÆ.

Quomodo de iugra, qua natura impressione & celestium qualitarum influxu in hanc plantam insita est, paulo ante dictum fuit: eo præter subtilitates enumeratas quoq; Mercurius Vitæ aperta qualitate corpus humanum instaurans & roborans proponitur, hac quæ sequitur via parandus. Radix fodiatur Sole, Luna & Venere in prima domo cali, quam vis non in eodem signo, iunctis. Sole vero Ione & Mercurio dictū positum obtinentibus Semen legatur. Herba metatur, Sole cum Venere, & Mercurio in domo prima, quæ Vita est, signo autem siue eodem siue diuerso, versante: quous tamen tempore præstat, Planetas illos, siue domum Solis, Leonem videlicet, siue solum & exaltationem Mercurij, quæ in Virgine est, siue deniq; domos Iouis in Sagitario aut Piscibus obsidere atq; occupare. Radix ista itaq; cum herba et seminibus, in quorū lacum & flores adscisci possunt, non minutim sed grandiuscule et tesseratim concisa, in aquali leniter maceratur, & cineribus impositis degravata seponitur. Mense vero Vno cum dimidio elapso, primo ad instar vini ardentis materia tota destillatur, postea in vas appictum iniecta, ex loco A, per meatum C. in alium B. & vice versa, ex B. per C. in A, circulando agitur, usq; dum ex centum, decem tantum partes residuant. Residuum est ille Mercurius Vitæ, confortativum languentium, & Vita *φολάκτικόν*.

optimū. Etenim q; grauius fortune aduersæ calamitatib; anxij, animo franguntur, & tristitia meroreq; extabescunt, his in momento Leonis ascendentis fossa appenditur. At quibus multū phlegmatis frigidi in pulmones decubuit, his cū ascensione Arietis adhibetur. Coitus vero potentia siue successus quos deficit, illis Tauri ascendentis

tempus eligitur. Qui effectus omnes, sine dubio ab actionibus naturæ per odorem receptum (quem, utpote sibi beneficum, morbus occulta propensione amplectitur) vim suam exercentis, profisciscitur & dimanat. Massa itaq; ex hac radice gestata, caput & omnes partes eius, siue motus participes siue expertes, confortat: meatus atq; vias per quas superfluitates eius excernuntur, aperit. Odorata vero abundantiam humiditatum in ventriculis cerebri maleficam, ex euaporationibus Stomachi crudis enatam, exiccat: vermes non solum in concavitate cerebri, sed et aurium et dentium, ac quod magis admirationem parit, fœda illa capitis et vestium animalia pediculos, interficit atq; enecat: halitum oris cōmendat: sanguinem non solum calore familiari imbuit et recreat, sed etiā expurgat atq; subtiliat: memoriā vero in tantū acuit et roborat, ut plurimi eius usu et experiētia edocti, memoriā senio vel alijs iniurijs deperditā, inde reuocatam, plurimaq; iā obliuione oblitterata, fortuito et sponte ceu monēte aliquo in mentē rediisse, aperte testati fuerint. humores acres *αυγλῶ* certi oculorū morbi, calore suo corrigit, et ophthalmiā sciat: meatū pulmonis obstructos aperit, ideoq; à tussi, spiradi difficultate, pectorisq; angustia, quæ dicitur liberat et præseruat:

Contra pelem
et aerem venenatum.

Arsenicum alia
vena obtundit.

Mercurius coas-
gulatus.

Contra morbum
Gallicum.

calculos renū & vesicæ frangit: vteras tumoribus præpeditos & obstructos recludit & laxat.

Caput Sextum.

DE ANGELICA MAGNA FEMINA, QVÆ ALIAS
SILPHIVM DICTVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN,

HERBAM istam Eruditorum pleriq; Angelicam Maiorem siue mitiorem cognominarunt, ratione fortasse quantitatis, quam possidet, ampliore moti. Nam inter omnes ferè plantas, quæ in herbarum numero censentur, hæc magnitudine non solum eminet, verum etiam caule in tantum crassescit, & roboratur, vt crassitie & proceritate, multos etiam frutices arborescentes euincat & superet. Etenim aliquando ipse, in Canobio hoc nostro Berlinensi, ex radice huius generis tenella, Praga Boemæ allata, sex annorum cultura caulem eduxi, qui altitudine supra hominis esset dimidia, crassitudinem vero pollicum duorum æquaret. Vnde cognomen magnitudinis huic plantæ non temerè tributum fuisse, intelligi potest. Hanc veterum quidam, καυλόν siue caulem appellarūt, fortasse à caulis concaui magnitudine, vel ad differentiam succi ex eadem producti: fuisse enim qui succum seorsum describerent, & lacteum siue Laserpitium nominarent: vt Hippocrates, qui solummodo radicē σέλφιον nominat. Alij γιζιαν, alij σέλφιον nuncuparunt: Sicut videre est apud Plinium lib. 19. cap. 3. Item lib. 22. cap. 23. Vnde vero sit illa appellationum varietas, vt in alijs herbis, ita & hic incertum est & incognitū: nisi nomen Silphium, ab insula eius nominis, quæ Syrtibus & sinui maris Affrici vado-

si & reciproci, cuiusq; Herodotus lib. 4. meminit, tractum videatur. Veleiam, quoniam caulis, folia & semina, formam Apij excepto colore luteo representantia, ex grandioribus siliquarum siue folliculorum (qui græcis λόβοι & κεράτια, Hebræis גבשחאל Mots dicuntur) utriculis prodemut: ideo à siliquis, Silphion, vt sit q. siliquarum german, originem suam acceperit. Masspeton vero dictum fuerit à dictionibus mas & peto, q. maris petitio: quia radix ista vencrem in mulieribus efficacissimè stimulat, & coitus appetentiam vehementer irritat: cuius reipsa periculum facere, quos hæc delectant, poterunt. Quanquam autem nomen Masspetum à Plinio relatum, non latina sed græca esse origine sciam: tamen vtcunq; etiam res habeat, planta hæc virtutis nomine & diffe-

Angelica planta grandiuicula.

λόβοι.

κεράτια.

γ

Mots.

Masspeton.

Mass peton.

Mass peton.

Mass peton.

CORPORIS FOEMINEI SIGNATURA.

IN capite secundo, & superiore trium præcedentium plantarum historia, de corporis humani partibus crassioribus, exterioribus & magis terrestribus, deq; earum cum plantarum virtutibus & subtilitatibus cognatione & similitudine dictum est. Nunc vero ad aliam trium Angelicæ specierum, quarum substantia spiritu et anima plus vegetatur, descriptionem digressi, vt de partibus & membris corporis humani masculini tenerioribus et subtilioribus capite quinto differimus: Ita hoc sequenti docemus, partes corporis foeminei tenuiores, seu sunt nerui, cerebrum atq; uterus cum sibi agnatis, venis scilicet nutrimentum fetus deferentibus, lac generantibus, sanonimq; menstruum excernentibus & similibus, plantæ huius subtilitatibus, in quas singulari symplicis propendunt, signari.

rentiæ gratia, à nobis Masspeton, Hebræis vero גבשחאל gebarschaal, id est viri postulatatio seu prouocatio vocabitur. Quibus de causis præter appellationes dictas, succus ille, qui ab Hippocrate (vt antea dictū) colore lacteo,

καυλος.

גבשחאל.

gebarschaal.

Sperma.

Aethiopia.

Armenia.

quem etiam reuera obtinet describitur, fortasse ab augendo semine, insuper quoq; Sperma appellatus fuit. Prouent plantæ huius omnibus ferè locis communis est. Quantitate tamen & vbertate minorem producit Aethiopia, quam Armenia, licet robore & efficacia nequaquam cedat. In Europa vero ita innotuit, vt etiam ab Agriculis in hortis seratur.

FORMA, CONSTELLATIO ET QUALITAS ANGELICÆ MAGNÆ.

RADIX plantæ huius, ob corporis reliqui grauitatem & magnitudinem, quæ apud me in Canobij Berlinensis aditu ad vndecim palmorum altitudinem excreuisse dicta est, priore est robustior, et ne ventorum impetu euelli possit, mul-

tis aduatorum appendicibus, quæ externi corticis nigredine & carnis internæ candore, parentis faciem exprimunt, per terram diffunditur. Caulem producit exemplo Angelicæ, anno à satione tertio, lignosum, robustum, instar arundinis geniculatum,

NOTA.

Quicquid energetice animalis & substantialis masri antea tributa fuit, illud (quæ tu ad qualitates occultas attinet) & hoc loco subintelligendum et ad corpus foemineum accom-

tum,

dandum.

Nobile extras
etiam ad Epilep-
siam.

7. } Partes.
 3. }
 2. }
 Sulph. 7. } Partes.
 Mercur. 4. }
 Sal. 1. }
 5. } Partes.
 4. }
 3. }
 6. }
 3. } Partes.
 3. }
 3. }

tum, intus inanem & lanuginosum: qui mense Octobri paulatim flaccescens, tandem Nouembri plerumq; totus contabescit et interit. Vestigia eius noua foliorum purpurascens Soboles excipit, atq; ex radice capite protuberat: ut scilicet homo de fida nature parentis prouidentia hoc modo edoctus, perpetuam huius herbe fore copiam, ne dubitet. Folia maiora, serrata sunt, formamq; lupulorum, mollitiem. Achanti & subluteum Chelidoniae Maioris referunt: superiorum incisura, quam inferiorum perpetuo profundiores, atq; amplitudo minor existit. Sub finem mensis Maij, ex caulis iam enati geniculis singulis, sinuosa quaedam utriculorum inuolucra siue folliculi striati protuberant: in quibus nouella alarum, pediculorum & foliorum germina sensim nascuntur, & assiduis incrementis aucta, tandem extra tunicas inuolucris sui (non secus atq; fetus per os uteri) erumpunt atq; in lucem emergunt. Semen Anethi similitudinem praefert, veruntamen florum, ex quibus prodit, foliola sublutea sunt, quae diffluentia, Semen Leuistici non dissimile, ex singulis umbellae pediculis dependens relinquunt. In radice imperium suum exercent, Sol partibus septem, Mercurius tribus, duabus Luna: unde mixtio eius ex partibus Sulphuris septem, et quoniam Luna et Mercurius humidum et frigidum suum coniungunt, Mercurij quatuor, Salis vero una constabit. Caulis cum adnatis & sibi affinis, quinque partibus Soli, quatuor Mercurio, tribus Lunae subiacet. Semen denique Soli familiare est partibus sex, Mercurio tribus, Lunae totidem. Ex qua

temperamenti constitutione apparet, his partibus vim aperiendi, attenuandi & consumendi, accessisse. Ideoque quae inde separantur substantiae, eae sunt, Oleum, Anthos siue virtus extracta, & Salis quantitas minuscule. Flores secunda die Augusti nec non quarta & octaua carpuntur, dum videlicet Sol & Luna in signo Leonis versantur, Mercurius vero in quinto gradu Librae constitit. Herba & caulis, antequam efflorescant colliguntur, die mensis Iunij secunda, quarta, sextae: quibus Sol in facie ultima, nepe gradu Geminorum, vel 6. vel 8. vel 9. et 20. Mercurius in Tauro, Luna

Contra Epilepsiam.

Tempore modo commemorato, quo radii cires Seminaria decessere, atq; ut Seminis procreationem moliantur, natura ductu in caulem cehantur, Tum (inquam) Herba colligenda est, & minutim concisa optimeq; tecta, in aqua propria per dies duodecim maceranda. Quo peracto Vasi Vulgari, ne quid spirituum enaperet, destilleretur: destillatum in organo appposito A. B. V. ad dimidij humoris euanescentiam, circuletur, atq; inde Epilepticis in paroxysmo exhibeatur.

denique in Cancro, cursum suum peragunt. Radix vero fodienda est, cum iam herba mediocriter excreuit, nec dum seminum principia emergunt, quod plerisque in locis circa quartum, sextum, et octauum diem Maij fieri solet: Sole scilicet in Tauro, Mercurio vero in sua ipsius domo, prima Geminorum facie, constitutis. Eiusmodi fossionem Anno supra millesimum quingentesimum, vicesimo nono, octauo Iduum Maij, Hora undecima, minuto tricesimo quarto, cum Vir quidam diuini ingenij instituisset, potestates & effectus in ea mirificos deprehendit. Cuius momenti thema (ut qui tum Planetarum & Signorum positus in caelo fuerint appareat) velut supra in Imperatoria mare: ita hic in Angelica foemina, euidentioris doctrinae gratia proponere volumus, similiter et in tertia sexus specie, quae Infantis seu sobolis est, paulopost facturum.

ΕΝΕΡΓΙΑ

ENEPHIA, EFFICACIA, ATQVE VSVS ANGELICÆ MAGNÆ
doctrina Paracelsica, Animalis, Substantialis atq; Elemental, in
membris corporis foeminei interioribus.

Quam in margine ad plantæ præsentis ima-
ginem admonitionem adiecimus, Angelicam scili-
cet hanc satiuam siue magnam, quam nos foeminā
statuimus, virtutem & efficaciam præcedentis, id
est maris, in corpore humano exequare partibus
nouem, Eam hic denuo repetimus: veruntamen ut
prior species viris, ita hæc foeminis familiaris esse
& benefica subintelligatur. Virtutibus autem
illis commemoratis Extractum etiam quoddam
ex radice, quod Anthos siue Vis animalis dicitur
accedit, & cordi atq; arterijs omnibusq; earum par-
tibus appropriatur. Hoc in sæuitia pestis popu-
latim grassantis cum aceto Sambucino, siue coral-
lorum tinctura, quotidie tribus vicibus, mane sci-
licet, meridie, & vespere, decem guttarum numero
& quidem ore optime eloto, sumptum, hominem
ab infectionis contagio, & veneni inflammatione
tuetur. & qui venena frigida, ut cicutam, ceru-
sam & Mercurium sublimatum biberint, ijs simili-
modo, sed tamen cum oleo Sulphuris correcto, ex-
hibitum, subuenit & medetur. Hinc Oleum

radicis, Stomacho, intestinis, & cognatis horum
partibus, ut vesicæ & intestino recto proprium de-
stinatur. Cum aqua mulsâ propinatum, omnes
humorum visciditates putrentes & membris im-
pactas educit: nec non pituitam vitream extergit
& eijcit, decem guttarum numero, in oleo Vitrioli
exhibitum: calculos renum & vesicæ frangit: ve-
terum frigidis affectionibus languentem & fœda
illuue obsessum, excalefacit, expurgat & fœcun-
ditatem foeminæ confert. Sal ex radice & tota
planta productum, cerebro, membranis eius &
partibus cognatis tribuitur. Oleo Solis dissolutū,
si quatuordecim guttarum numero hauriat, quem
pestis, vel ex aëre corrupto, vel formidine concep-
ta, inuasit, is exitum ægritudinis ipse sibi prædi-
cet. Si enim sudauerit, conualescet, sin minus, eum
liberari raro contingit. In aceto autem rosaceo
dissolutum, & vespere, Luna decrecente, viginti
granorum pondere potum, epatis inflammationem
restringit: obstructions in olfactus & auditus
organis remouet, visumq; roborat.

Viscositates pri-
tride membris
adnatæ Pituita
vitrea.

Calculus renum
lus vesicæ.

Pestis infectio
inflammatio.

Mortis fluxus
pestis
nov.

venæ Cerussa
Cicuta.
Mer sub
Epatis inflama-
tio.
obstructio organo-
rum auditus
& olfactus.

NATURA, PROPRIETAS ET VSVS ANGELICÆ MAGNÆ
doctrina Paracelsica, Corporalis, Materialis, & Complexionalis, in mem-
bris corporis foeminei exterioribus.

Oleago ex tota hac planta destillata, siue sola,
siue (quod melius) oleo Caphuræ mixta, omnibus
ferè vlcibus antiquis & rheumaticis, non sine
magna admiratione præsentem adhibetur. Succus
ex Semine, herba & ra-
dice expressus, atq; aq
ex glacie longis frigo-
ribus inueteratæ mix-
tus, intolerabiles poda-
græ dolores mitigat.
Radix in puluerem re-
ducta, & per nouem
dies vino Cretico opti-
mo nec adulterato ma-
cerata, tandemq; mem-
bris, utpote brachijs,
pedibus, coxendicibus,
in quæ frigida fluxio-
nes desidentes, ingentes dolores inferunt, calidè
applicata, non solum dolores sedat, sed & sangui-

ni, nervis & venis calorem restituit genuinum, &
malum omnino profligat. Quemadmodum ignis
naturalis membrorum ambustorum feruorem ex-
trahit: ita aqua ex planta hac destillata, omnes a-

Vlcera antiqua
& rheumatica.
Olei caphuræ.
Sanguine cal-
culos facit
Venas

Calor non sem-
per frigore resti-
guitur. Quod si
enim hoc ita
haberet, in regi-
onibus frigidissi-
mis ignis nullus
arsurus erat. Sed
ignis igni extin-
guipote. Quod
ex calore radio-
rum solarium
patet.

Frigida mem-
brorum affecti-
ones.

Cordis confort-
tationum.
Tussis.
oppilationes.

CONTRA PODAGRAM.

Planta hac, ex loco suo natali, Anno supra mille-
simum, quingentesimum, sexagesimo nono, quarto
Iduum septembris, hora pomeridiana integre ex-
cisa est: quo tempore Saturnus in domo decima,
Libra gradu duodecimo, minuto tricesimo primo,
Mars vero in gradu Cancrisicesimo octauo, minuto
quadragesimo, in opposito Iouis (qui in domo prima, Capricorni
gradu tertio, minuto quinto, cursum suum peregit) positum habu-
ere: & Sagittarij deniq; gradus octauus, minutum vero vicesimum
ascendit. Postea adhuc vires minutim concisa, succus inde ex-
pressus & sepositus fuit. Residuum vasi optime obstructo inclu-
sum, & in cineres exustum, quibus succus ante expressus, & dua-
rum librarum pondere inuentus, est superinfusus: huc addita
sunt aluminis & sti, Vitri ex Antimonio sufficienter calcinato &
Smaragdi virore fuso, Sulphuris sublimati, ana Unciæ duodecim.
Hæc omnia per organum A. B. quod fornacis alueolus in hoc fa-
ctus C. sustinuit, destillata, & in fœculum D. tertium excepta, Do-
mino cuidam Præpotenti, qui in vicesimum sextum annum & q;
cum podagra continenter consistat, fuerat, pannis calidis im-
posita, præsentem fuisse remedio.

bus, ex fluxionibus frigidis ortis, medetur.

EFFICACIA, ATQVE VSUS ANGELICÆ MAGNÆ
doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atq; elementalis,
in partibus corporis humani interioribus.

Venena.
Regurgitatio
Stomachi ardor
rifera.
Cor confortans.
Multæ et variæ huic plantæ virtutes tribuuntur. In hoc autem præcipue artis medicæ gnari conueniunt, quod eam aduersus Venena vno ore omnes vnicè commendant. Tribuunt vero ei caliditatem & siccitatem

Qualitas.
in tertio gradu, atq; inde Cerebro humano, quod qualitatem frigidam & humidam ob-

Dolores pectoris.
Pleuronia.
Pleuritis.
Stranguria.
Disuria.
tinet, comodiſſimam eſſe ſtatuunt: Hinc & omnibus morbis frigidis interioribus, vt doloribus pectoris, pleumoniac, pleurisi, stranguriæ, diſuriæ &

intestinarum torminibus, decoctum eius ex vino potum, salutiferum habent: nec minus ad regurgitationes Stomachi ardoriferas compescendas, et cor confortandum, valere putatur: Acetum vero,

in quo radix macerata fuerit, tempore pestilenti odoratum, atq; simul partibus venendis, alis, vel alijs parti-

bus illitum, ab aëre contagioso vindicare, sanguinemq; ab infectione asserere, traditur.

CONTRA TORMINA.

D. Balthasar Conradinus, haud vulgaris solertia Medicus, atq; exacta Medicus, tam Galenica, quam Paracelsica cognitione instructus, Pulverem ex radice & Damulis immaturis, ex alio materna excisis atq; a torrefactione tritis, Colica atq; ileo affectis, ex aqua sors Angelica propinavit, neq; parum hinc laudem retulit.

NATVRA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS ANGELICÆ
magnæ, doctrina Philosophica, corporalis, materialis & complexionalis,
in membris corporis humani exterioribus.

Morsus
ictus
anima
liu ve
neato
rum
Vlcera rheumatica.
Morsibus, ictibus & quibuscunq; animalium venenatorum iniurijs, nec non vulneribus & vlceribus antiquis sanandis, Radix ista, resinis, pici, ceræ, oleo, adipi, pinguedini et similibus, pro conditione & qualitate mali affligentis mixta, adhibetur. Mem-

bra ex frigore & doloribus podagricis, siue alijs

affectionibus motu priuata, & torpentia, decoctum plantæ liuis pannis calidis applicatum restituit. Vlcerebus

Oleum ad Vlcera Venenata.

Flores Angelica, in oleo communi (magis vero conferret proprium) donec distensionem sapient frigi, percolentur. Colatura olei, vetustate colorem eleganter luteum contrahit, & Venenis ictum, morsum, & Vlcus quibuscunq; auxiliatur, solummodo vel superillita, vel linamentis instillata & impoſita.

cuniculosis, rheumaticis, & quibuscunq; unitatis in corpore solutionibus manantibus, eius-

dem decocti applicatio vehementer utilis habetur.

NATURALIS INCLINATIO ATQVE VSUS ANGELICÆ
magnæ, doctrina Magiæ cum veteris tum recentis, spiritalis, cœlestis, miraculosa,
ex reliquis prioribus effluens atq; ex oriens, in membris corporis humani interioribus & exterioribus.

Sole in decimo quinto gradu Virginis, id est tertiæ faciei extremitatibus constituto, quod circa vicesimum sextum Augusti in anno communis fieri consuevit, Caulis geniculum à radice tertium, præcidatur: Post, reliqua duo ferro longiusculo terebren-

nes, & columellæ prolapsiones, sanantur. Mercurio vero in gradu Geminorum septimo decurrente,

POMVM ODORVM.

Sole primum Leonis punctum ingrediente, herba collecta torretur, atq; in puluerem teritur. Inde cum aqua mulsâ massula formantur, quæ appensa cor recreant, & merorem tristitiæ, ex humore melancholico discutiunt. Quod si tempore dicto, Gemini sine Sagittarius ascenderet, tum massula illa, si absq; superstitione & medium a Deo ordinatum, & iurata fuerint, omnis generis Veneficiorum, incantationum, & fascinoꝝ conatibus & molitionibus in homines vel bestias, eludendis, & voto suo priuandis, amuletum efficax præstabit.

atq; ab aliorum Planetarum aspectu maligno libero, Radix si fodiatur, contra omnes cerebrum morbos, præcipue vero morbum caducum, collo appensa gestatur.

Oleum ex semine, simili tempore collecto, Venis temporum, arterijs & naribus illitum, lethargos reuocat & restituit.

Caput septimum.

DE ANGELICA MAIORE, QUÆ SOBOLI COMPARATA
ALIAS LATINE LEVISTICVM, GERMANICE
Eaubstuckel DICITVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN,

HERBA

Lectice conciliatium.

Gemini.
Vel Sagittarius
ascendens.

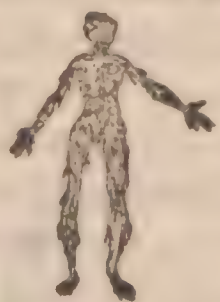
Incantatorum
per se nulla po-
tentia.

Quicquid hor-
mo in medendo
ten auct, id ita
statet, ut simul
statuat, Deu fa-
cultat & pote-
statem mechs in-
duſſet: nec vlli
res, sine numine
diuino, efficaci-
am tribuat.

HERBA haec vulgaris & Germanice optime nota, quā aliqui Smyrnon aliqui Thalaspinum, aliqui λιβυστικόν, πικραλίδα Dioscoridis lib. 3. cap. 64. alij vero Libysticum, alij Hippocelinum Gal. lib. 8. esse censent, ubiq. ferē Laubstüchel / Libstüchel / Leutstüchel / & in officinis Leuisticum appellatur. Vnde vero appellationes hae Germanicae extiterint, nihil certi quod affirmetur, succurrit. Quod si haec (ut aliqui opinantur) Libysticum fuerit tum fortē à Libone rege ingeniosissimo & Physices peritissimo, q. cam in perpetuā sui memoriam (sicut regionem ipsam quam bello perdomuit) à nomine suo denominarit, appellati onem accepisse videri potest. Nam cum Lybia siue לובים Lubim vocabulum sit Hebraicum, & idem quod pluuiarū expers significet, à regione Libya nomen habuisse nequaquam potest. Imo cum haec ipsa planta non nisi humidis gaudeat, Aegyptus vero et Libya pluuiis destituantur, ideo in regionibus his (Nili littoralibus & sinu Persico exceptis) nisi ex quistā diligentia educetur, rarissima est inuentu. Nomen autem Laubstüchel Germanis illis priscis forte Liebstüffel / siue Liebreisel veletiam Leibstercher aut Leibsterchel fuisse videtur, et longa vetustate corruptū (quod de nominibus pluribus alijs factū)

SIGNATURA GENERALIS.

Sicut in precedentibus, secundo & quinto capite, de signatura partium crassiorum corporis masculi, postea de similitudine corporis faminei in tertio & sexto, commemoratum, atq. itidem & in quarto ob plantarum conformitatem qualitatis cognationem, & habitus ad corpus infantile & semipernfectum similitudinem, factum fuit: ita & in presenti de signatura partium magis spiritualium, & pote nervorum, tendonum, arteriarum, & venarum a nobis differtur: idq. ideo, quod haec subtiliores, teneriores atq. magis mobiles existentes, corpori infantili semipernfecto siue (ut ita dicam) nondum nec viro nec famine maturo, sunt agnata, & perfectioni acquirenda a natura collata: ab omnibus vero laceris, omento & musculis, nec non a cute segregata, ossibus tamen obtenduntur atq. obducuntur.

in hanc appellationem tandem transisse. Herbam enim quae Liebstüffel siue Liebreisel dicta fuerit, extitisse, à Iudeo Caramanico accepi. Ea vero an hoc nostrum Leuisticum sit, est incertum. Veruntamen cum natura nomini respondeat, nobis sane Reiz zur lieb, Hebraeis גרבלה Garabelohab, græcis πικράλιδα πικραλίδα, Latinis Amorem prouocans dicatur: praesertim cum & nomen Leuisticū aliqua ex parte tale quid promittat. Leni enim Hebraeis adiunctū significat: ut Leniatha, rei cui plus satis additus, quales sunt qui amore furioso capti tenentur. Quamq. per dictionem Leniathan

etiā Draco, Sathanas item nec non Balena ingētes alicubi notentur. Possent etiam germanis Leibstercher siue Leibsterchel, Græcis σπυαρίστρον appellari. Nam adhuc quibusdam in locis Brabantini Lautse, quod ego recre-

amentum interpretor, dictitant: Bohemi Libzeck appellāt, Poloni Lubezeck, Vādali et Sclani Liebstock, Arabes Salis, Itali Leuistico, Galli Leuesche, Luesche, et Achelarge. Post hos vero eā Paracelsus ob facultatem in operibus ligneis preciosis à carie vindicandis, à dictionibus μαράθρεον & θρίψ (quarum prior, teste Plinio lib. 20. cap. 10. fœniculum, posterior eodem referente lib. 16. cap. 41. vermiculum lignarium, qui ligna erodit significat) Marathripsa id est Wurmfeuchel denominauit.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS,

Quamprimum vere appetente dies crescere, & niuib. calore Solari liquatis, terra à frigore solui & aperiri incipit: ibi tum radix ista acris, succosa subrobusta, candida, et iniuriarum celi quarumuis patientissima, nec non restibili fecunditate viuax, folia eleganter purpurascētia fundit: q. primo folijs Angelicae nō dissimilia, post ubi adoleuerint viridiora et longiora, sed tamē angustiora, pinnatiora (ut ita dicam) et incisuris profundius diuisa euadunt. Inter teneram illam foliorum segetem, sub finem mensis Aprilis, caulis robustus, arundineus, geniculatus, & concavus exurgit: qui ut continuo & in altitudinē & crassitudinem, cū adnascentijs & folijs eorundem, more suo diffunditur, tum & folia, velut ille proceritate et crassitudine, ita haec colore subluteo, donec ex viridi manifestē flauescant, magis magisq. augentur. Mense Iulio, ex summo caulis fastigio, umbellae elegantes & in orbem confertae emergunt, q. postea (pro conditione

loci cuiusq.) foliolis exilibus atq. è tenui candore luteis efflorescunt. His dissipatis capitula oblōga atq. striata succedunt, vnde semē gignitur graueolens & acre, Seminiq. Angelicae magnae tā simile, ut parum admodum discriminis (nisi quod modicē grandius apparet) visus humanus percipere possit. Radix ergo subacris, & gustu adstringens, cetera vero viribus languidior cum sit, ideo qualitātē ei suo regit Imperio, Sol partibus sex, Mercurio quatuor, Luna duabus. Caulis, et herba cum sibi adnatīs Soli acceptas referunt partes quinq., Mercurio sex, Lunae vnam: quapropter, quoniam Mercurius Soli tribus partibus coniungitur, ideo herbae q. radici plus viriū accessit. Semen, quippe quod virtutis copia praeualet, qualitatis Solaris obtinet partes octo, Mercurialis tres, Lunaris vnam: vnde compositionē eius partibus Sulphuris octo, et quoniam Soli praeter calorem tot partibus etiā siccitatem, inducenti, Mercurius dimidia naturae suae parte o-

Smyrnum.
Thalaspinum.
λιβυστικόν.
πικράλιδα.
Libysticum.
Hippocelinum.
Laubstüchel.
Liebstüchel.
Leutstüchel.
Leuisticum.
Reiz zur lieb.
גרבלה
:הב
Garabelohab.

πικράλιδα
πικραλίδα.
Libo Rex.
Leui.
Leuiathan.

σπυαρίστρον
gov.
לובים
Lubim.

Lautse.
Libzeck.
Lubezeck.
Liebstock.
Salis.
Leuistico.
Leuesche.
Achelarge.
Paracelsus.

Marathripsa.

Radix Leuistici iniuriarum celi admodum patientis & viuax. Flores. Foliorum habitus. Semen graueolens & acre. Contemnit seminum Leuistici & Angelicae. Caulis origo.

Caulis eductus prouentus. Foliorum color ex flauo viridis. Radix Leuistici gustu adstringens.

6 }
4 } Partes
2 }
5 }
6 } Partes
1 }
Herba plus virisum quam radici inflat.
Semen.
8 }
3 } Partes
1 }
Sulph. 8 }
Sal. 2 } Partes
Mer. 2 }

Mercurius occi-
dentalis sicci-
tem confert.

mp
Gra.

Frigidum & sic-
cum infert.

24. Gra.
26. X
28. X

47. Mansio.

Natura Lunæ
varia.
Facultas plantæ
totius.
Aperient.
Expellent.
Instaurant.

in mp
in q

in mp
caliditate n &
siccatem impo-
nit.
Oleum.
Sal.
Liquor.

per am locat) Salis duabus, Mercurij totidem con-

stare apparet. Quæ cū
ita sint, plātæ toti⁹ fa-
cultas in corpore huma-
no, aperiens, expellens
et instaurās statuetur.
Tempus carpenti sem-
inis in 6. et 8. Septem-
bris ferè incidit, cum
eo tempore Sol adhuc
in Virgine commore-

tur, Omnium maximè in eo signo facultate cale-

E NEPTIA, EFFICACIA, ATQVE VSVS ANGELICÆ MAIORIS,
doctrina Paracelsica, Animalis, Substantialis & Elemental, in
membris corporis puerilis interioribus.

Simplicia imbes-
cilliora corpori-
bus imbecillioribus
idonea & maxi-
mè utilia.
Lactis vberitate
nutricibus cre-
ant.

Proportionem habet hæc planta ad vires dua-
rum priorū, Angelicæ nimirum Minoris & Mag-
næ, fere subquintuplā:
ideoq; & robore spiri-
tū infirmioribus, vir-
tute naturali imperfe-
tioribus, & corpore
augmentum capeffen-
tibus adhuc, atq; etiam
omnibus, qui eiusmodi naturam aliquam obtinent
(licet ætate grandiores fuerint) plus quam robustis
competere indicatur. Oleum leminis, vesicæ fel-
lis, arterijs epatis & spenis, vtpote indigesta ama-
ritie et viscoso humido perfusis, nec non pupillæ in
oculis, & testiculis cerebri destinatur: Ideoq; per
dies triginta quolibet die ter, diluculo, meridie &
vesperi, singula vero vice decem guttarum nume-
ro, cum tribus guttis olei de cera, in haustu aquæ

Scorbutus.
Scharbock.
Sanguis coagu-
latus.
Rupturæ inter-
ioris.

Oleum de ce-
ra.

faciente & siccante plantas imbuat. In herbæ
& caulis collectione Mercurius occidentalis si fu-
erit, tum quia in eiusmodi positu plusculum sicca-

Modus destillationum.

In precedente
Sphodij sine
Brancha & si-
na historia, ca-
pite huius li-
bri quarto de-
scripta, indicatum est: destil-
lationes non arbitrarias, nec
cuiuslibet rei communes aut ubi-
q; esse easdem: sed pro condi-
tione virium spiritualium, siue
mixtione elementorū, & qua-
litatum dominio, quo tempera-
menti sui potestate, in rebus,
ex quibus nobiliora materia
aliquid extrahendum est, pra-
dita sunt, earum in corpore
quolibet modos esse peculiares
& methodos distinctas. Vt er-
go lectorem de vulgaribus il-
lus destillationum & duode-
cim, commodius edocere posse-
mus, ideo eas ad similitudinē
spiritus vitalis in totidem a-
nimalibus optime notis, distin-
guere et conferre libuit. Qua-
propter quemadmodum Tau-
rus, de quo antea diximus, ani-
mal est rude, terrestre & in-

ers, halitum, suum recta deorsum emittit: Ita a crassis & ter-
restribus plantarum corporibus, materia subtilior, primo deorsum
educta segregatur: postea seorsum siue per descensum vel ascen-
sum (pro ut res tulerit) subtiliatur & defecatur. Vt vero Equus
membrorum gracilitate, robore, & spiritu animoso Taurum supe-
rat, atq; tota natura sua homini magis familiarior, gestibusq; gra-
tior existit: Ita hæc planta partium suarum subtilitatem effi-
caciorem, nobiliores et tenuiores, quā illa quas ante descripsimus,
deprehenduntur. Quæ cum ita sint, illa in modo præsentis primum
nec sursum nec deorsum linea perpendiculari, sed declivi & leni-
ter depressa, quali equus spiritum emittere consuevit, nimirum
ex loco A in B, & ex loco B in C, eliciuntur: & consequenter ex
C per alia organa, pars illa quam tenuiorem euadere volumus sur-
sum, quam vero crassiorem, deorsum lenatur, atq; ita attenuata
ad subtilitatem expetitam redigitur.

Ea ex integra hac planta sunt, oleū Sal atq; liquor.

EXTRACTIO OLEI
Olei ex semine plātæ huius eliciendi, a natura eius
modus & ratio est peculiaris. Nam pulueris ex
semine minutim trito & molito libris singulis,
Sini albi tertiarj duo in vasculum quoddam affun-
duntur. Hinc Alembico vitro, & vesica bubula quā
aqua frigidissima explet, obductos (quo inter Ale-
mbicum A & Vesicam B continuum sit frius) superimposito, & ole-
um & aqua continua coctione in receptaculum simul eliciuntur:
quo peracto, oleum per fundibulum ab aqua segregatur, atq; lento
ignis calore, tribus vicibus in balneo Maria rectificatur.

ex florib⁹ destillata sumptū, Ictericā profligat. In
lacte autē Caprino calido nouē guttarū numero ve-
speri haustu, nutriticib⁹
lac copiosū, mundū, et
sanū præstat. Vnguen-
tū ex seminis raphani
cōtusi partib. trib⁹ olei
Sulphuris parte vna, o-
lei præsetis trib⁹ Luna

decrescēte maxillis si inungatur, et corpore inde in
balneū sudoriferū immisso, vapor excitat⁹ ore aper-
to donec optimè incalescat, recipiatur: Scorbutum,
siue (vt Plin. appellasse videtur) Schelotyben cu-
rat, q; morb⁹ nautis occidentalibus in Noruegiam,
Sueciā et Islandiam nauigantib⁹ familiaris, in Fri-
cia et Italia ferè est incognit⁹, sed is quos occupa-
uerit, molestus admodū et noxius. Oleum ipsum ex
cereuisia calente potum, sanguini coagulato, rup-
turis

turis interioribus, à casu, contusione aut percussione factis, remedio presentaneo auxiliatur: collectiones in carne nodosas, siue à sanguine grumoso siue pure, vlcera, strumarum, glandularum & apostematū profectas, emendat & sanat.

Liquor siue Succus plantæ totius, venis, nervis, tendonibus, & ligamentis omnibus addicitur: Vnde mane & vespere si sumatur, affectionibus

spasmodicis et intestinorum torminibus medetur: Aquæ florum tilie permixtus, & infantibus exhibitus, contra convulsionem eorundem, quæ species epilepsie est, & in locis quibusdā Germaniæ Rinderoche dicitur, optimum est remediū. Calens ha-

Liquor siue succus.
Herba, radix, & flores, dum adhuc virent, concisa, & infusili optime contexto ad ignem (ita tamen ne efferueant) leuiter lixata, in saccum solidum & firmum R conduntur. Hoc assidua duorum pistillorum ligneorum retorsione stringi, versato, succus ex materia iniecta exprimitur, postea vel melius digerendus, vel ita expressus (pro vt & sus postulantur) reponendus.

stus, lumbricos teretes alui interficit, & educit: ligna quibus fuerit illitus à vermibus vitari prohibet, id quod & oleum præstat, si cum Sandaracæ Arabum, siue vt officinæ vocant, vernice coctū fuerit. Sal plantæ huius, vesicæ, renibus, Stomacho & intestinis appropriatur: Ideoq; sabulum siue arenulas ex calculo vesicæ & renū collectas, resoluit & eicit: in vesicæ quidem calculo

si vmbilici, in renum vero lumborum, quæ supra os sacrum est, regio, oleo inungatur, & sal deniq; ipsum aceto rosaceo dissolutū hauriatur, corpore de hinc

ad sudorem prouocandum, calidis tegumentis optimè tecto.

Lignorum à carne præseruatio.
Sanguis grumosus.
Vlcera.
Strumæ.
Glandulæ.
Apostemata.

Affectiones spasmodicæ, intestinorum tormina.

Convulsio infans, tum siue mater puerorum, & deruebe.
Lumbrici teretes.

NATURA, PROPRIETAS ET VSUS ANGELICÆ

maioris, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis & complexionalis, in membris corporis puerilis exterioribus.

Plantæ totius ex aqua decoctum, per filtrum defecatū, et cum melle in succum siue liquamen redactum, membris frigore lesis & spasmodicis affectionibus obsessis, vtile remediū est: si horarum duarum spacio ante, in balneo aquæ ex planta ipsa ablutis, calidum inungatur. Aqua ex floribus destillata, cum albumine oui & modico Caphuræ mixta, & denuo destillata, omnes næuos & maculas cutis præcipuè vero faciei detergit, si vespere per triginta dies illinendo adhibeatur: Lichenas

& Herpetas miliares decoctum aquæ, Luna de crescente adhibitum, tollit. Vnguentum è floribus, antequam è capitulis suis emerferint, cum Oleo Therebinthino in marmore tritis, in sanandis vulneribus & ictibus virulentis, mirifica est efficacia: priuatim autem feruorem vulnerum à globulis tormentarijs incussorum, si Halinitrum additū fuerit, mitigat & sedat. Acetū quod horis vigintiquatuor in arūidine è caule Leuistici, seruātū fuerit, si bibatur, angina laborantibus subuenit.

Membra frigore affecta, spasmus, obfusa.

Ictus iaculorum virulentis.
Feruor in vulneribus tormentarijs sedatiuum.
Maculæ cutis & faciei.

Lichenas.
Herpetas miliares.
Angina.

EFFICACIA ATQVE VSUS ANGELICÆ MAIORIS

doctrina Philosophiæ veteri animalis, substantialis, & elementalisis, in membris corporis humani interioribus.

Veteres herbe isti caliditatem et siccitatem in tertium ferè gradum pertingentem tribuerunt, ideoq; radicem eius in cibos receptam, puerperam à partu optimè expurgare, & nouo conceptui habilem reddere, tradidit. Eadem cum semine in puluerem trita & pota, melancholiæ euacuandæ

commendatur. Aqua ex herba destillata mane & vespere hausta, laterum doloribus & apostematibus utilis habetur. Nec minus ad faucium inflammationem, quam Anginam appellant, raucedines, dolores capitis, & Hemicraniam conducere putatur.

Lat. Dolorum res, apostemata.

Puerperarum purgatiuum.
Sanguinem melancholicum vitiosum educens.
Angina.
Raucedo.
Cephalgia.

NATURA, PROPRIETAS, ET VSUS ANGELICÆ MAIORIS

doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis & complexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

Aqua pannis imbuta et imposita, carbunculum, Erysipelata siue ignem sacrum, atq; similes inflammationes in pedibus, restinguere traditur. Succus ex radice & semine pari modo adhibitus, morsibus animalium venenatis subuenit: Fistulas oris et veredorū, præcipuè vero oppido humidas & fluxuosas, & has quoq; q̄ ab insigni siccitate fissuras agunt,

sanat. Vnde duplici qualitate eius natura constare discitur: quæ res à sola fossione & repositione, de qua Veteres nihil literis prodidere, pendere videtur. Præter vsus autem commemoratos, herba hæc & in vulnerarijs locū sibi vendicauit, atq; ad ictus, plagas et similes casus, emplastris et vnguentis utiliter additur, siue sola illigatura adhibetur:

Carbunculus.
Erysipelas siue ignis sacer, Pedum inflammatio.
Morsus animalium venenatorum.
Fistule oris & verendorum.
Herba Chirurgica ad ictus & plagas ex percussione sanandos.

NATURALIS INCLINATIO, ET VSVS ANGELICÆ

maioris, doctrina Magiæ cum veteristum recentis, spiritalis, cœlestis & miraculosa, ex prioribus exoriens & effluens, in membris corporis humani interioribus & exterioribus.

E. K. Z. H.

Partum diffici-
lem expediens.

Bj in m

In domo prima.
Paracelsus.
Cordis palmus.
Stomachi flic
oris ventre li
inflatio & con
uulsio in stan
tibus & ergo per

G. F. H. Z. M.
Fertinax animo
rum in vire &
muliere di Te u
fio atq; odium.

{ 10 } GMP
{ 21 }
{ 28 }

In 12. dom.

{ 10 } dom
{ 1 }
{ 1 }

grad.
Ascendens.

Mira huius her-
bæ p. pnetas.
Ascendens.

{ 10 } in 6. dom.
{ 1 }
{ 1 }

in 7.
{ 1 }
{ 1 }

in 11. dom.
{ 1 }
{ 1 }

Tot hoc loco artium (si Dijs placet) bonarum, immo prestigiosarum potius antiquæ superstitionis vanitatum ferè dixerim, incertum quo autore, prostant: ut eas peculiari libro quis persequatur, atque ex his so'is nomen Germanicum Liebstütel deducere possit. Sed harum tres quatuorue solummodo,

quæ nullam cuiquam peccandi ansam præbeant, excerpturi, & suis de causis (quas hic commemorari minimè necessarium videtur) ea de re pluribus verba facturum nequaquam sumus. Anno supra millesimū quadragesimum, tertio & octuagesimo, qui mihi (Paracelsus ait) natalis fuit, die ab meo in hanc lucem ortu fere quinquagesimo

nono Calendarum Octobris, Hora diei sexta, radicem hanc cum ipsa planta, in cuius muscarij pediculis non solum semen maturum, verum etiam pars florum restiterat, Vir quidam & ingenio & eruditione excellenti effodit, eaq; in casibus haud paucis, præcipue vero in reducendis animis melancholia affectis, siue implacabili odio inuicem exacerbatis virorum & mulierum, miracula plurima designauit. Cuius rei causa fuit, quod eo tempore in gradu Virginis decimo Venus, primo & vicesimo Mercurius, vicesimo octauo Mars, in domo

duodecima situm habuere. Porro à Fæmina quadam Illustri (idem Theophrastus refert) haudquaquam superstitiosa, sed multorum inuentorum artificiosorum gnara, audiui: quoties mulieribus in partu hæsitantibus, partem ex puluere plantæ huius integrè commolita, in haustu vini Maluatici

propinasset, continuo eas liberatas fuisse: veruntamen infantū hoc auxilio in lucem editorum (quorum plus minus nouendecim enuenerat) tres menses superuixisse nullum. Quæ res inde fortasse profecta est, quod Saturnus eo tempore in Scorpione prope caudā Draconis in domo prima extitit. Mihi autē (idem autor refert)

anno supra millesimum quingentesimum, duodecimo, particula radicis illius, tempore modo nominato fossæ, dono data cum esset, eadem multos haud vulgaris sortis homines, qui cordis palmo, & infantes aliquot, qui Stomachi inflatione laborarent, parte superiore in potum recipi iussa, inferiore vero in aqua & Nov exhibita, liberaui. Cuius rei causa est, quod Leo in domo decima, Sol autem & Iuppiter (vipote Domini dictarum ægritudinum) in domo prima, in Libra (domo Veneris) cuius tū gradus septimus ascendit, constituti fuere.

CAUTELA.

Cauendum est studiosè ne herbæ tres præscriptæ cum suis radicibus, floribus & Semine, colligantur, decerpantur, aut effodiantur, Sagittario ascendente, vel etiam Sole & Mercurio in sexta, Luna in septima, Ioue in nona, præcipue vero Sa-

turno & Marte in vndecima domorum cœlestium positus. Quod si enim hoc fiat, futurū est ut ipsi videntes, spasmo, arthritide & epilepsia correpti, ad annum aliquem Climactericum vsq; valetudine aduersa tententur.

Caput octauum.

DE SUBERVCTICE, FERULA MARE, QUÆ ALIAS LIBANOTIS, GERMANICE Weprauchswurz &

Freimbder Rosmarinn appellatur.

GENVS, PATRIA, NOMEN,

Quæ

QUO Ordine de prioribus duobus plantarum generibus, Imperatoria nimirum & Angelica differuim⁹, eo etiam nunc ad tertiu^m, quod Ferule est, accedimus, et speciem eius cui Dioscorides lib. 3. cap. 29. nomen Libanotis tribuit, ob naturam calidiusculam & qualitatem optime temperatam mari preferentes, quamvis quantitate (sicut et in precedentib⁹ factu^m) inter reliquas minima sit, tamen cum herbas proportionem non magnitudinis sed efficacie aestimemus, priore loco constituimus. Dicta autem est quibusdam & Rosmarinus, ab odore fortassis potius, quam virtute & efficacia. Nam nec facultate nec habitu, & multo minus odore (quibus Rosmarinus & thuris lachryma non parum dissident) similitudinem aliquam cum Rosmarino habet: unde hoc solum relinquitur, eam non a similitudine sed bonitate tantum odoris (quemadmodum alijs plantis contigit) ita denominatam fuisse. Verè autem Libanotin hanc cognominari, odor ipse tam radiceis quam seminis maturi, non minore fide, q^{uam} Plinius lib. 19. cap. 12. testatur, manifestè demonstrat.

SIGNATURA GENERALIS.

Qua ratione secundo huius primi libri capite dictum est: tres illas Imperatoria species, carnem, musculos et cartilagine corporis humani signare: in quinto vero sexus Angelica totidem, quia subtiliores existant, ad nervos, tendones, membranas & partes motus participes, non solum cerebri & medulle, sed etiam corporis totius cum agnatis spectare. Ea & in hoc presenti, tres species Ferule sequentes, quia partium tenuitate precedentibus prestant, partibus corporis totius, ut robustissimis ita quoq^{ue} iniuriarum patientissimis, nimirum ossibus, dentibus, Enguib⁹ item digitorum in manibus pedibusq^{ue}, cornea quadam substantia præditis, nec non iuncturis & geniculis singulorum membrorum, et haru^m similibus, solidiore scilicet structura exadificatis, signatura sua respondere, atq^{ue} cognatione quadã cum ijs teneri, docemus.

Sed nomen ipsum an à monte Syria ^{לבנון} Liban non, qui centum quinquaginta stadiorum longitudine inter Sidona & Symiram situs, amœna Cedrorum feracitate aliquando celebris habitus fuit profectum, & à Iudæis ad Dioscoriden deuolutum sit, siue à ^{לבנון} Lebonah id est thure, odoris ratione, descenderit, haud multum refert. Eandem

vero cū illa q^{uam} Germani Hirschwurms nuncupant statuere, quod pleriq^{ue} ex Theophrasto asserere conantur, à vero logè recedit. Veruntamen, cum hæc planta non solum forma & habitu, sed & virtute atq^{ue} efficacia ferulam veterum æmu-

letur, Ideo, ut tandem opinionibus & erroribus in constituendis speciebus & appellationibus herbarum finis aliquis imponatur, eam in Ferularum genere reponere placuit: nomine eius Germanico Weprauchewurms nihilominus retento, quamvis aliqui latinum à vento Libonoto, quem Eudwest zu Sud Germani nominant, descendere, affirmare non dubitarint. Herba ista non ubiq^{ue} locorum prouenit: in Lusitania tamen circa Toletum, in Syria vero circa Seleucia, et deniq^{ue} in Montanis Armenia minoris ultra urbē Samosatā reperitur.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS.

RADIX herbe huius æqualis est, oblonga, parte sui exteriori ex cinericeo nigricans, interiori vero carnemthus redolentem possidens, palmi longitudine, & raphani instar, fibrarum adnatis destituta. Ex hac principio folia emergunt capillacea, siue graminis effigie oblonga & angusta: quæ Stellæ in modum è capite radiceis per humum expansa, tandem in plures processus abeunt. Quo facto caulis æqualiter procerus, angulosus siue striatus, medulla copiosa refertus, & in

Natura Tincturarum.

Tinctura, quarum hic fit mentio, sunt pars materia purioris efficacior, ex metallis, lapidibus, mineris, radicibus, herbis, floribus semine & fructibus, maiori solertia quam labore, artificiose extracta. Est autem earum natura & proprietas quæ Chamæleontis. Nam quemadmodum hoc animal, incessu ingreditur cado & leno: ita gutta huius materia, præterquam quod parua existunt, pigra quoq^{ue} stillatione se inuicem sequuntur: atq^{ue} id quod ex destillatione est exceptum, omnis pinguedinis expert, colorem solummodo gemme cuiusdam mentitur, siue liquoris pellucidi faciem exprimit, non secus atq^{ue} animal hoc corpore macro, attenuato, & flaccido spectatur. Præterea ut Chamæleon, in qua natura & ingenij sui ductu impellitur, ea spiritus admodum pertinaci, infracto, & constanti gerit, ut vel, quin voti compos fiat, a re incepta non desistat, vel certe mortem in molitione eius obeat: ita natura Tincturarum stabilis est atq^{ue} penetrans, imo morbi qualitatem inimicam non solum in carne, sanguine & nervis, sed & in ossibus indagar & persequitur. Quo modo deniq^{ue} Chamæleon solo aere alitur, & rerum variarum colores quoscunq^{ue} induit, Eo & Tinctura ab aliorum elementorum mixtione libera, aerem puritate, subtilitate & perspicuitate amulantur, ac rerum, ex quibus extrahuntur, colorem & splendorem nobilissimum, absq^{ue} illa materia impurioris accessione, sed substantia tenuissima & purissima adsciscunt, ita ut multorum annorum stacio nihil facium in fundum receptaculi sui deponant, sed perpetua & æquali claritate, perspicuitate, puritate, & subtilitate consistant, atq^{ue} si recte condita fuerint, perenni virtute vigeant.

umbellæ candicantes, & rarijs capitulis (quorum quedam

Sapor gummo-
sus, hinc refinu-
sus.

לבונה
רש
Lebanascho-
refth.

Alcavopiz
Zou. 1.

9 }
2 } Partes

5 }
1 } Partes

7 }
3 } Partes

Sul. vij. }
Mer. iij. } Par.
Sal. ij.

Virtus plantae
Calfaciens.
Siccans.
Construans.
Tinctura.
Oleago.
Sal.
Tempus colle-
ctionis.

8 }
in 8

Julius.
in 8

Augustus.
in 8

Semen biforme

quedam aperta, quedam commuentia, quedam
floris liberata existunt) conferta, sese proferunt:
& non solum in caule grandiore, sed & adnatis,
racematim conglobata visuntur. Floribus horum
sub finem mensis Iulij depereuntibus, semen suc-
cedit, densa congerie confertum, & altera parte
angulosa, altera vero rotunda quasi biforme, lin-

quam, si mandatur, gustu quidem aspero aut hor-
rido, sed tamen resinoso afficiens: unde fere,
ut mihi quidem videtur, nomen Alcavopiz qua
originem traxisse possit. Qualitatem ra-
dicis dominio suo obtinet Sol partibus nouem, Ve-
nus duabus, Luna una. In caulem vero impe-
rio suo agit partibus quinque Sol, sex Venus, Luna
una. In semine qualitatis Solaris septem, Vene-
rea tres, Lunaribus duae consistunt: ideoque cum Ven-
& Luna frigido & humido multo ipsam plantam
imbuant, atque ita vis Solaris in calore naturali di-
minuatur, semen hoc (quod partium plantae om-
nium nobilissima est) ex partibus Sulphuris sex
cum dimidia, Mercurij sesquiquatuor, Salis dua-
bus, compositionem accepit. Hinc itaque plantae to-
tius virtus & facultas naturalis est, cum medio-
cri siccitate calefacere, & cum frigidi & humidi
aliquid accedat (quae duo cor aestuans & epar in-
flammatum restinguunt, & spiritus praeterea om-
nes roborant) simul seruare. Producentur autem
inde, Tinctura, Oleago, & Sal. Radix mense A-
prili fodienda est, cum ex frigoris iniuria nullam
corruptionem sentiat: Sole nimirum, Venere &
Luna in Tauro versantibus. Herba & caulis
medio mense Iulio metuntur, cum videlicet Sol in
Leone, Luna vero in Tauro positum habuerit. Flo-
ri carpando tempus mensis Augusti, quo Venus
cum Luna in Libra decurrit, deligitur.

ΕΝΕΡΓΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS LIBANOTIDIS doctrina Paracelsica, Animalis, Substantialis & Elemental, in membris corporis virilis interioribus.

Tinctura ex tota Planta producta, post
ossa, omnium maxime partibus intestinorum su-
perioribus, ut gracilibus, duodeno, ieiuno & vol-
uulo, propria habetur:
Ideoque Iliaca passione
sive conuoluulo ex in-
testinorum obstructione,
phlegmone, et inflati-
one affectis, remedio praesentaneo succurrit, si tem-
pore paroxysmi, numero guttarum duodecim, &

quidem sine aliarum rerum additamento, adhibeatur.
Totidem guttulis sumpta, nimio haemorrhoidum
fluxu debilitatis, sanguinem profluentem supprimit,
sede atque umbilico oleo
simul inunctis. Cum
oleo vero per dies tri-
ginta, quotidie ana par-
te drachmae decima ex

DEFINITIO TINCTURAE.

Tinctura, quarum preparatio in operis huius recessu varia &
diuersa proponitur, essentiarum modo, virtutes sunt compositorum
suorum prima & nobilissima, in hoc solo ab essentijs disidentes,
quod materiam, ex quibus extrahuntur, colores adsciscunt, atque
inde nomen accipiunt.

sua ipsius aqua sumpta, apostemata pulmonum, la-
terum & intestinorum qualibet, emollit atque aperit.

NATURA, PROPRIETAS ET VSVS LIBANOTIDIS doctrina Paracelsica, Corporalis, Materialis, & Complexionalis, in mem- bris corporis masculi exterioribus.

Oleum seminis & plantae totius, parti in-
testinorum inferiori, nimirum, intestino caeco, co-
lo sive crasso, nec non recto sive longalo, appropri-
atur: Ideoque ventri, intestino recto, et spinae dorsae,
ad ignem inunctum, dolores passionis Colicae,
sive ventris intimi tormina, a suppressione excre-

mentorum ventriculi orta, mitigat & tollit. A
cibo regioni ventriculi illitum, motu ambulationis
sive laboris vehementiori sequente concoctionem
adiuuat, orificium item ventriculi constringit, &
denique dolores capitis, qui ex malignitate vaporum
ascendentium excitantur, prohibet. Salutare
praeterea

Intestinum coe-
cum
Colon sive cras-
sum.
Rectum sive lo-
ngum.
Colica passio
sive ventris infe-
rioris tormina
Concoctionem
Stomachi & res-
tentricem Sto-
machi iuuans.
Cephalalgia ex
vaporibus ma-
lignis.

Pulmo. } abes-
Lacer. } sus.
Intest.

Haemorrhoidu
fluxus nimius.
Gracilia intesti-
na.
Duodenum.
Voluulum.
Ieiunum.
Iliaca passio.

præterea omnibus animalium moribus venenatis est remedium: Sed cum celerius iusto vulnera ad cicatricem perducatur, profunda parte semisana manente, rebus sanationis celeritatem inhibentibus, prius misceri, & tunc primum adhiberi atque applicari debet. Sal plantæ huius, ossibus solida duritie carentibus, ut cranio, costis, vertebriis, spinæ dorsi, patellæ genuum et similibus destinatur: Ideoque ulceribus phagedænicis, quæ acredine corrosiva ossa quoque inuadunt, in Tinctura resolutum, atque apertu-

ram siue os eorum aliquamdiu conseruantibus cum oleo mixtum, imponi iubetur. In phialam vero vitream optime reconditum, & trium mensium spacio, in fimo equino hebdomodatum eundem redintegrando, in humorem aqueum transmutari si sinatur, visum clarificat, guttæ vnius numero Luna crescente in singulos oculorum angulos instillatum, loco nec abstergo nec perfricato (cum mordacitas salsedinis paulo post euanescat) sed sponte dedolere misso.

Antidotum ad morbum Serpentum. Prudentia in videri sanandis adhibenda.

Visum acuens.

Vlcera ad ossa usque corrosione serpentis.

ΕΝΕΡΓΙΑ, ΕΦΦΙCΑCΙΑ, ΑΤQVE VSVS LIBANOTIDIS

doctrina Philosophiæ veteris animalis, substantialis, & elementalis, in membris corporis humani interioribus.

Veteres (inter quos præcipue Dioscorides) Libanotidi hunc plurimum caloris, & siccitatis longè plus quàm reuera possidet, attribuentes, literis prodidit: Radicem aridam cum vino sumptam, venenatis serpentum moribus opitulari: contra tormina (quæ torminum species omissum) vtiliter adhiberi, &

modo dicto si vsurpetur, vrinam quoque et menses ducere. Semen vero crebro usu haustum, morbum Comitalem & antiqua pectoris vitia sanare, atque Auriginem siue Ictericam flauam, cum pipere si adhibeatur, discutere tradunt.

Menses & vrinam ducens. Veterum error de qualitate Libanotidis. Ad morbum Comitalem & vitia pectoris antiqua. Contra morbum serpentum. Ad tormina. Ictericam flauam.

NATURA, PROPRIETAS ET VSVS LIBANOTIDIS

doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis & complexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

Radix exiccata, in puluerem trita & melle admixta vlcibus imposita, ea emollire atque expurgare perhibetur: id quod etiã farina olyæ & glandes tritæ præstare consueuerunt. Succus ex herba et radice expressus, atque oculis cum melle illitus, visum acere docetur. Pulvis radice ad hæmorrhoidas superimendas sedi applicatur: eodem modo et inflama-

tioni intestini recti estinguenda, et mariscis in eodem sanandis, vtilis habetur. Schirrosas quoque strumam collectiones ad suppurationem hoc auxilio deduci, et apertas purgari tradunt. Succus denique calens (ego oleum potius calidum probauerim) membrum illitus, omnes morbos à causa frigida ortos profligare, nervosque obstructiõe affectos in integrum restituere putatur.

Inflammationem intestini recti extinguit. Mariscos. Vlcera maturas & purgans. Strumam collectiones suppurationis et euacuans. Viliam acuens. Hæmorrhoidas sistens.

NATURALIS INCLINATIO ATQVE VSVS LIBANOTIDIS

doctrina Magiæ cum veteri tum recenti, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex prioribus omnibus effluens & exoriens, in membris corporis humani interioribus & exterioribus.

Planta hæc tempore nouilunij (ut vulgo constat) tota est flaccida, herbaque languente, quasi emoritura, in terram recurua spectat. Eius rei causa est, quod humor in ea contentus, omnis in radicem decumbit, unde ea tunc succosa admodum et in tumorem quendam turgescens spectatur. Hoc itaque tempore radix si fodiatur, & herba primum acci-

gioni inter pudenda atque umbilicum illigata fuerit, omnes humorum phlegmaticorum superfluitates

ex ventre attrahit: unde de Leucophlegmatia, quæ morbus inter species Hydropis censetur, ea curari posse videtur: si præter illigaturam dictam & pulvis radice alio tempore (quoniam vehementer diuretica est) fossa, simul exhibeatur. Porro quæ

Nervi obstructi one affecti. Mimica huius Plantæ natura. Humores attrahens. Leucophlegmatia curandæ ratio.

Emplastrum ad Venena.

Radix tempore nouilunij (ut coram dicitur) fossa, postea arefacta, & per radulam foraminulentam à molita, libra tres, aqua qua in destillatione Thebænthina albicans seceritur tertiarius sex, per horas viginti quatuor, vase optime recto, decoquantur. Decoctum, & crassum quicquid inest exeat, percoletur, & donec liquoris mellis similitudinem recipiat digeratur. Digesto addeantur resina clarificata, Mastice eodem modo preparata, & Camphora dissoluta; ana Unciæ duæ, seu ceruini Unciæ decem, adipis Melini siue Daxi sex, cera quatuordecim. Hac omnia in vase orichalcino exquisita cõctiõe in Unguentum redigantur. Illud omnem virulentam malignitatem non solum ex vlceribus & Elceribus, sed & corporis cavitatibus interioribus, si calidum imponatur, prolecat atque educit.

modo dicto & fossa & excitata fuerit, ea si solum modo in ore foueatur, omnes humiditates noxias à cerebro ad se allicit, ita ut trium horarum spacio hoc modo retenta, humiditatibus viscosis tota intumescat:

Apophlegmismus. Facultas a nascentia.

Apoplexie
πρωφολακ-
πικρον.
Trititiam discen-
tias.

tumescat: ideoq inter πρωφολακπικρα apoplexie vs-
eius minime est negligendus. Si vero in pectore &
circa os Stomachi, diebus ante et post plenilunium

trib⁹ gestata fuerit, mentis grauitate, inquietudi-
ne, & masticia, q cum ex abundanti maligno san-
guine, tu frigore oriri solet, discutit atq emendat.

Caput nonum.

DE SVBRVTICE, FERULA FOEMINA, QVÆ ALIAS
THASPIA ET HYPOPION APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN,

Tessie.
Vetrum de ap-
pellatione hor-
re huius testi-
monia.
Tepus Insula.
Mare meditera-
neum siue Sici-
licum.
Scammonia suc-
cus siue liquor
purgationibus
seruans.

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

תאבסבא

PLANTA hæc præfens (ut non
solum Dioscorides lib. 4. cap. 15.
sed et Plinius lib. 13. cap. 22. testa-
tur) à Thapso Insula maris Sicilicæ
et decem stadiis à Syracusis distan-
te, quod in ea primum animaduersa sit, nomen ac-
cepisse putatur. Quod vero Scammonion quoq dicitur,
forte à Scammonia ob facultatem penetrantem
atq expurgantem, fuerit pfectum. Sed appellatio Hy-
popion unde sit, affirmare difficile est, nisi à dictio-
nibus grecis ὑποπινον siue ὑποπινον (quarum penultima
an per, vel scribi debeat nihil moror, ingenijs sa-
gacioribus hoc relinquens) quibus affectus siue vitium oculi
lorum, corneæ et humori corum accidere solitum signi-

ficatur, eî deducere q
velit: qua ratione &
Parac. hanc plantam vi-
si, et organis nervisq
ei inter alias partes de-
dicasse videtur. Ter-
tium vero ab his nomē

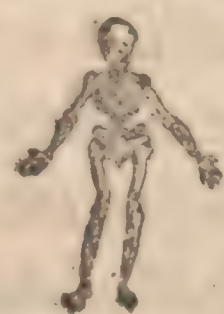
Pancranon, à dictione πᾶν κρῆσις, quo medicamentum
quoddam nobile, vsusq contra varios affectus proba-
tissimi significatur, & quali Paracelsus in Landa-
no suo (de quo plurimi plurimum falso se iactita-
runt) vsus est, idq non inter extrema medicamenti
huius ingrediētia habuit, originem traxisse potest.
Neg vero multum à vero recesserim, si plantam hanc
nostram (quantūcumq etiam lactenius neglecta sit)
eiusmodi loco habeamus: cum et Cicero, L. Metel-
lum Prætorē simile Panchrestum habuisse, eoq mul-
tos familiarium ex morbis grauiusimis seruasse
testetur. Piperiū sane ab acrimonia et caliditate ra-
dicis extiterit, quanq in effectu et virtute, q sensu
odoris atq gustus, robustior existat: quod cū Au-
cena sine dubio cognouerit, eā lib. 2. cap. 710. haud

FORMA, CONSTELLATIO

QVEM habitum, quamq formam hæc plan-
ta gerat, Dioscorides lib. 4. cap. 151, Quam autem
vin & efficaciam obtineat, prior Dioscoride
Theophrastus lib. 9. cap. 22. & Galenus libro 6,
Quomodo deniq in Italia per Neronem innotue-
rit, Plin. lib. 13. cap. 22. scriptis suis explicarunt.

Forma.
Dioscorides lib.
4. cap. 151.
Theophr. lib. 9.
cap. 22.
Gal. lib. 6.
Nero imp. pig-
mentis mellei
bu-
bitus radice.

SIGNATURA GENERALIS.

Quo modo præcedenti capite octavo, de signatura
partium corporis masculi solidiorum & duriorum
quibus reliqua corporis moles sustinetur & fulci-
tur, osium nimirum, costarum, dentium, cranij,
vertebrarum & articularum commemoratum est,
illo quoq hic easdem partes signamus. Sed tamen
hæc signatura ad corpus fæmineum acomodanda esse & cogitetur,
lectorem attentum monere volumus.

frustra Tessie appellauit. Porro habitus atq descri-
ptionis ratione nobilis hæc planta Hebr. תאבסבא
Taabsibab, id est Altersbeger vocata fuerit, nomine
scilicet ex duabus dictionibus coacta: nā תאב cū græco
μᾶλα idē est, et significat sollicite aliquid abire,
altera vero סבא idē est quod yngas, latinis sene-
ctus. Ab hoc itaq cōposito an vulgatum Thapsia de-
scenderit, et aliorum nominum exemplo ab Hebræis
vtpote gente omnium antiquissima, ad alios populos
trāsierit, de eo (cū in eiusmodi reb⁹ fides libera sit)
cuilibet integrum est iudicare. Veruntamen, vel anti-
quo nomine Thapsia, quod ab alijs acceptum possi-
det retento, nobis differentia causa in posterum, Ger-
manice Altersbeger, græcè vero ὑποπινον & sic e-

tur. Est ergo hæc speci-
es Ferule altera, q ma-
nifesta odoris, caloris,
atq saporis qualitate
imbecillior, sed tēpera-
menti sui nobilitate in a-
du longè efficacior de-

prehensa, Fæmelle locū occupat, magni in re medi-
ca vs, atq bonitatis excellētis. Præter appellatio-
nes enumeratas quibusdā Trinacria dicitur, Ital. et
Gal. latinū Thapsia in vsu est, Hispan. Otō yerna.
Patria autē plantæ hui⁹ fructuosa, nō angustiis so-
lū Thapsi Insulæ Siciliæ limitibus cōcluditur, Sed
(ut plurimi viri eruditione excellentes scriptū re-
liquere) et in Apuliā, montes Gargani, nec nō Bri-
tanniā extenditur: imo et in Insula zeila atq Ther-
mopylarū augustij puenit. Insuper, quod magis mi-
retur aliquis, in montibus Carinthiæ supra Clagi-
furtū, et anno 70. in regione Geldres, quo cū Jo-
hane Epis. Monasteriensē Cæs. Maximiliani Filiū
Noniomagū deducente, concesserā, prope oppidum
et arcem ducalem Disteldorpium crescentē inueni.

ET QUALITAS THAPSIÆ.

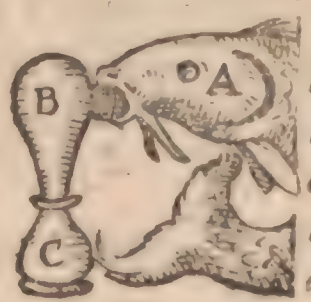
Principio ad formam eius quod attinet, Radix
cortice duriusculo, crasso & subnigro vestitur, nec
frequentibus venis diffusa, sed tribus ferè tantum
fibris per intervalla capillata, crassiusculis, & lon-
gitudine ad proportionem caulis, (qui grandis ad-
modum euadit) non contemnenda, spectatur: à

quo

memorationem aliquam instituerint, proculdubio mouisse videtur. Dominium radicis, q̄ reliquis plantae huius partibus praestat, Sol partibus octo sibi vendicat, Venus duabus, Luna totidem: ideoq̄

Modus Destillandi.

Proposimus hactenus quartus et septimus capite, modos distillationum duos, alterum quidem recta deorsum tendentem, alterum vero in decline vergentem secundum lineam leniter depressam. Nunc tertium, directe in latus seu transversum procedentem, quo videlicet piscis in aqua natans spiritum euentilat, commemoramus. Hec erit modo trium praescriptarum herbarum subtilitates primo ex loco A in B, et ex loco B in C rudiusculè aducta, postea vel per ascensum vel descensum, pro ut res tulerit, vel destillantur, vel alio modo subtiliantur, rectificantur, atq̄ sibi apta redeuntur.

qualitas eius, ratione mixtionis et concursus elementorum, Sulphuris partibus octo, Salis una, Mercury tribus constabit. Caulis, folia, flores & quicquid his affine fuerit, natura Solaris partes septem possident, Veneris duas, Lunaris tres. In seimen ad iustam maturitatem perductum, et in loco à natura sibi constituto educatum, impetum exercet Sol parti-

Qualitas radice
8
2 } Partes
2

Sol. 8
Sol. 1
Mer. 3 } Partes

7
2 } Partes
3

Trinacria vnde
4
5 } Partes
5

Virtus pl. nte.
Calliacens.
Extrahens.
Purgans.
Caulis.
Plantae producta.
Hazar.
Thurbith.
Sal.

Herba.
Tempus plantae
colligendae de
uersum.

Flores.

Luna crescens.

Plantae diversorum
locorum di
versis temperi
bus florent
Luna decrescens.

Semen.
Tarda seminis
maturitas.
Planctum por
fitus in fossione
diligenter obla
uentur.

quo habitu suo Nicastro I rinaena, quasi cirsibris, appellata videtur: nisi à Sicilia, q̄ ob formam triquetram ita nominata fuit, nomen sit mutuata.

Carne constat molli, fungosa, rara, candida, & sapore acri lingua vellicante. Caulem ex se promit non unum, sed saepius tres, saepius quinque, interdum etiam sex sine cœlo, exili foliorum coma intenso virore feniculi æmula atq̄ ex adnatis suis emergente, stipatos atq̄ elagenter confertos.

Flores summo cauliū grandiorum fastigio, effigie Anethi sed colore luteo, & conferto agmine conglobati insidentes, alibi locorum mense Maio, alibi Iu-

nio, alibi (ubi scilicet maior est frigiditas) sub exitum Iulij emergunt, atq̄ ubi effloruerint, paulo post dissipantur. Horum in locum semen latum & cimum effigiem referens succedit: quod postea dum tardiusculè maturescit, plerumq̄ vel tempestatum iniuria decutitur, vel in pediculis, antequam maturitatem integre assequatur, putrescit: quod veteres, quo minus de virtutibus eius com-

Explicatio Vocabuli Hazar.

De nomine Arcani Hazar, cuius hic mentio fit, quodq̄ quia nec Tinctura cui essentia cedit, nec Maisterium cui praestat, sed media inter hac natura existit, appellationem inde accepit, hoc tenetur: Vocabulum esse origine Hebraicum, atq̄ idem quod Germanicum Hilff herweyung & Latinum opitulation, Stipatio, a dictione Opitulus (quo nomine aliquando apud Ethnicos summus Deorum Iuppiter, et verus auxiliator & adiutor cultus fuit) ortum deducens. Qua vero ratione succus iste & nomen Iudaeum Opsculchni (quod etiam hodie Aethiopes retinent) receperit, vix dici posse videtur: nisi illud forte a dictionibus ὄν & ὄν (quarum prior succum, altera quiddam instar pila sine vesica grandiuscula, sine tympanitici humore flatulento turpentis pratimidum significat) existisse putemus. Ex qua coniectura, Germanis hunc succum Seichwulstsaft recte dici, opinor: idq̄ eo magis, quod in pleriq̄ India regionibus, Mulieres prodigiosa quadam salacitate & insatiabili coeundi libidine, genitalia virorum succo quodam opodylo in immensam molem (absq̄ dolore tamen) adaugere, & supra quantitatem solitam longe extendere, atq̄ turpida reddere constat: unde nomen opodylus, a dictionibus ὄν & ὄν forte compositum quasi ὄν ὄν, latine Succus foeminae, Germanis Frauenmilch fuerit nuncupatum. An vero herba hac nostra praesens pro opodylo Indorum habenda sit, certo affirmari nequit. Sed tamen constat, succum illum ex radice herbae cuiusdam, quae fomiculi similitudinem referat, parari. Neq̄ ex testimonijs antiquitatis ignotum est hoc etiam: Thapsiam impostam, summitatem virgae virilis, quae glans dicitur, ex tumore siue inflammatione praputii nudatam, restituere & curare.

vice versa tumoribus de industria excitatis, humoribus flatuosis colligendis, attrahendis et suppurandis, usus eius desideretur, tū Luna ab oppositione cornibus occasu spectantibus decrescere demetendam. Quā naturae in planta hac varietatē, singulari diligentia animaduerti, sumopere est necessarium. Quod si vero in usus viriles expetatur, tū (velut in historia Angelica, cap. 6. in tabella de podagra dictū)

quoniam natura

naturā et Viro et feminae famularem possidet, pro
situ Planetæ eidem dominantis, proq. sexus & par-
tis affectu conditione, certo modo atq. ordine, &
colligatur & applicetur oportet. Vt, contra tym-
panitidem Viro carpitur, Sole in Capricorno con-
stituto, Mulieri Venere in Libra commorante,
Vtriusq. vero simul, Luna Sagittarium peragran-
te. Quod si partibus genitalibus adhibenda fuerit, Vi-
ro quidem Sole in Ariete sito, Mulieri Venere in

Scorpione collocata, Vtriusq. vero Luna Aquarium
obtinente, legetur. Causa huius diuersitatis est,
quod Planetæ in eiusmodi signis constituti, vetu-
stissimorum Artificum testimonio, dictorum mem-
brorum dominium tenent. Quod itaq. hoc loco in
hac planta observari iussim, illud quoq. de morbis
omnibus alijs, Planetarum locis, & partibus affe-
ctis, diligenti cautione teneatur.

ENEPPIA EFFICACIA ATQVE VSVS THAPSIÆ, DOCTRI-
na Paracelsica animalis, substantialis, atq. elemental-
is, in membris
corporis foeminei interioribus.

Arcanum Ha-
zar.

Thurbith.

Contra aurigi-
nem, Melancho-
licas ponticita-
tes.
Pulmones &
arteriam aspe-
ram euacuans.

Sal.
Ad calculum
vesicæ et renum.
Vrinam.
Tartarum.
Lumbricos.
Sanguinem im-
purum.
Matricem.
Sudorem.
Epilepsie reme-
dium.

Partum promo-
uens.

Arcanum Hazar membris plus quidem spi-
rituali quam corporali naturæ participantibus, sed
ex parte comprehensibilibus, ex parte non compre-
hensibilibus, utpote potentie vegetatiuæ, sanguini,
& humido radicali proprium habetur. Ideoq. per
dies sexaginta, quolibet vespere à Cena, triginta
guttarum numero & ore optimè eloto, ex aqua
quæ oleum in destillatione Sulphuris colore albo
præcedit, si bibatur, pulmones & asperam arteri-
am à viscositatibus & phlegmate partibus his im-
pacto (quod malum peripneumonia dicitur) exo-
luit, ea efficacia, ut etiam phthisicos inde conualu-
isse sepe contigerit. Triginta vero guttarum
numero, guttis quindecim Olei Vitrioli dextrè &
sincerè preparati mixtum, & per dies tredecim
dum Luna decrescit, mane ex haustu lactis Caprini
& ventre ieiuno sumptum, Epilepsia siue morbo
comitiali laborantibus subuenit. Partu instante
si fœtum in exitu moram longiorem trahere, aut
inuolutum eius (quod latini secundinam vocant)
retineri contingat, numero guttarum duodecim,

cum oleo communi mensura cholearis exhibitum,
parienti non solum vires suppeditat, sed & labo-
re redintegrato fœtum expellit: vel, si iam exie-
rit, secundinam resolutam extrudit.

Thurbith, quod ex planta hac duplici
via, nimirum & pulueris & massæ forma produ-
ci potest, ventriculo, intestinis, vesiculæ fellis, &
partibus harum cognatis dicatur. Ideoq. speci-
es Vtriusq. aurigini et alijs biliosis infectionibus, atq.
melancholicis (ut ita dicam) ponticitatibus, per
superiora quidem euacuandis in aceto simplici cali-
do, per inferiora vero in cereuisia recenti siue lacte
caprino gelido, vtiliter exhibetur. Sal plantæ
totius, epati, spleni, renibus & membris horum af-
finibus tribuitur: Inde calculos renum & vesicæ
pellit: Vrinam promouet, & tartarum siue visco-
sitates induratas resoluit: lumbricos interficit, e-
ducit, & sanguinem expurgat: matricem calefa-
cit, euacuat & loco priore sistit: Vt crebro sum-
ptum sudorem prouocat, unde in curatione morbi
Gallici minimè negligendum videtur.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS THAPSIÆ,
doctrina Paracelsica corporalis, materialis & complexionalis, in membris
corporis foeminei exterioribus.

Tumores exci-
tans & proflig-
ans.
Vesicatum.
Ad sanguinem
grumolum.
Cicatrices, ma-
culas cutis & fa-
ciei delens.

Oleum Floribus
& Semine
Ad diuersionem
atq. reuulsionem
tumorum.
Olei virtus.

Succus Hazar, pro ut radix fossa fuerit, ita
tumores vel profligat vel excitat, & cantharidi-
bus tritis mixtus cutem potenter vesicat, & loco
cauterij usurpari potest. In aqua siue phlegmate
Vitrioli viginti guttarum numero per tres dies
haustus, sanguinem concretum in corpore siue ex-
terno vel interno resoluit: si regio in q. sanguis
grumosus subsedit, decocto herbarum, florum & se-
minis lauetur, vel pannis decocto imbutis & im-
positis foueatur. Tumoribus ex loco incomodiore
ad tutiorem (ut ex facie in dorsum aut brachia,
ex genibus in suras) diuertendis atq. reuellendis,
facilem et aptum se præstat: quod in administra-

tionibus Chirurgicis vsum habet non contemnen-
dum. Cicatrices ex vulneribus, ictibus, & plagis
indecoras, maculas item faciei siue etiam cutis in
reliquo corpore, decoctum aquæ tollit: longè vero
efficacius id præstat succus plantæ totius, qui, pin-
guedine excepta, olei cuiusdam non absimilis spe-
ctatur. Flores oleum fundunt in parua quantita-
te turbidum & crassiusculum: semen copiosius &
nitidius, reliqua plantæ portio, nullum. Ex floribus
& semine paratum quod est, facultatibus comme-
moratis omnibus pollet, in partibus corporis hu-
mani tam externis quam internis: florum quidem
parte efficacis tertia, seminis vero dimidia.

ANEPPIA

ΕΝΕΡΓΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS THAPSIÆ, DOCTRINA Philosophiæ veteris animalis, substantialis, & elementalís, in membris corporis humani interioribus.

Radix hæc cum cortice pondere obolorum quatuor ex vino, succus duorum aut trium ex aqua mulsa, cum semine Anethi pondere duplicato sumpta, phlegma viscosum in suspiriosis & bilem, tam per superiora quam inferiora ejicere atque expur-

gare traduntur: Succus vero & decoctum radices omnes oppilationes & obstructions membrorum interiorum, ut pulmonum, epatis, splenis & intestinorum remouere.

Potio asthmaticorum & biliosorum.
Contra obstructions
epatis.
pulmonis.
splenis.

NATURA, PROPRIETAS ET VSVS THAPSIÆ, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis & complexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

Succus in partes depiles illitus, crines elicere traditur. Idem cum thure & cera ana pondere drachmæ inunctus, ad maculas liuentes & lentiginis, cum in facie tum reliquo corpore, utilis habetur: Veruntamen ne locus inunctus lædatur, illitura tempestiuè est remouenda. Melli mixtus idem præstat. Cum sulphure vero furfures, lepram, &

psoram sanare, nec non callos siue strumas cuiuscunque generis discutere perhibetur. Contra impetiginis, herpetas miliares, & scabiem cum melle illinitur. In unguentum redactus, membrum non solum virile, sed & partes corporis quasuis alias ad tumorem perducit.

Crines produccens.
Maculæ lentiginis cutis & faciei.
Contra Furfures.
Lepram.
Psoram.
Strumas.
Callos.
Herpetas miliaris.
Cauterium.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSVS THAPSIÆ, doctrina Magiæ cum veteris tum recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex prioribus omnibus effluens & exoriens, in membris corporis humani interioribus & exterioribus.

Succus plantæ totius cum albumine oui & vino albo mixtus, si puellulæ recens natæ priusquam ea aquam cōtigerit, per totum corpus illinatur, atque per horam ita relictus, post mundi usculè abluatur, Traditur nœuos, quos ex utero materno infans detulit, abstergere: membra autem eius inde quidem in tumorem quendam turgescere & quodammodo inflari, sed per totam reliquam vitam nullis abscessibus aut tumoribus tentari, quin & cute euadere usque adeo tenui & candida, ut etiam fibras & venulas subiectas manifestè spectandas præbeant. Radix, gradu Sagittarij quarto, se-

xto, octauoue & decimo ascendente, Luna vero in Ariete & domo quarta, Ioue in tertia, Sole in quinta constitutis, homini atra bile diuexato super os stomachi si appendatur, melancholia discussa letitiam inducet. Quæ vero Saturno cum Ioue in domo prima posito, & Luna in oppositione domum occupante septimam, Cancro vero ascendente fossa & appensa fuerit, contra tumores & oedemata amuletum habetur salubre. Quod si tempore fossionis Luna domum primam obtinuerit, Scorpio vero ascenderit, tum in locos muliebres immissa, fluxum menstruum continuo prouocabit.

in 4. d.
in 5. dom.
in 3. dom.
Næui siue ulnae
Quædam.
Medicamen mirabile cuius vis in multos annos perdurat.
Cutis qui fiat Candida mollis & tenuis.
Ad melancholiā
14 grad. ♄
16 Asc.
18
tumores
Ad Oedemata.
H. 1. dom.
D. 7. dom.
59. Ascend.
Ad prouocanda menstrua.
D. 1. dom.
M. Ascend.

Caput decimum.

DE SVBRVCTICE FERVLA, QVÆ SOBOLI COMPARATA ALIAS NARTHEX DICTVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN,

ÆC est illa (ut potissima Eru-ditorum turba existimat) Ferula frutex, quam Hebræi מַקְלֵעֵשֶׁב: Makkelheschéb, Chaldæi פֶּרְקָרָה: Parekdal, Græci Νάρθηκα apellauere, post hos vero quidam (fortasse quia folia

obtinet æqualiter erecta & porri similia) quam fruticis) appellatione ἀσφὸδελος, quæ tamen diuersi generis herbae est, celebrarunt. In Hispania Canabria dicitur, in Italia Ferola, in Gallia nomen latinum vsitatum retinetur. Frutex hic (ut Theophrastus lib. 6. cap. 2. commemorat) extra

Nomen
Ferula.
מַקְלֵעֵשֶׁב:
פֶּרְקָרָה:
Νάρθηκα.
ἀσφὸδελος.
Canabria.
Ferola.

D locos

Patria.
Giangara vil-
la.
Monasterium
Vision Christi
præter hominē
nulli animalium
fas ingredi.

locos natales difficulter prouenit, & licet diligen-
ti cura in locis frigidioribus & à radijs solaribus

remotioribus colatur,

non tamē eam quam in
regionibus calidis habi-
tus et qualitatis perfe-
ctionē sortitur, sed hu-
milis ut plurimum &

Morion.

strigosus persistit. Quamquam vero plures Viri
eruditione insignes, eum in Insula Morion (quæ
vna est ex Fortunatis) ad arboris altitudinē ado-
lescere tradiderint: in Æthiopia tamen circa mo-
nasterium Vision Christi proceritate atq; vberta-
te præcellit, & quidem statura humana duplo cel-
sior exurgit: ibique loci mulorum gregibus (qui
in regione ista, præcipuē vero in villa dicti Cæ-
noby quingentis ab eodem stadijs nomine Gian-

Acthiopia.

Vision Christi
monasterium.
Africa.
Garamantarum
regio.
Apulia.

SIGNATURA GENERALIS.

QVAM capite octavo & nono osium corporis
masculi & feminei mentionem fecimus, eam quo-
que earundem partium hoc loco repetimus: ita ta-
men, & signaturam istam ad corpus puerile (cum
nec membrorum eius eadem sit durities nec planta
robur simile) accommodatam & relata velimus.

gangara, frequentes aluntur) in pabula miscetur.
Nam nec Asinis nec ulli animalium viuientium,

Cænobiū illud ingredi
vel propius accedere
cum liceat, Ideo quic-
quid pecorū ad Cæno-
biū spectat, illud omne
dicto loco nutritur, et

præcipuē Asini hac herba pascuntur: ut hoc modo
Plinius lib. 24. cap. 1. non frustra scripserit, Feru-
las Asinis in pabulo gratissimas, ceteris vero in-
mentis præsentaneo veneno. Reperitur in Affrica
in Garamantarum vicinia, frequentius vero &
vulgarius in Apulia: in Germania Hominum sal-
tem rei Herbariæ studiosorum diligentia plerisq;
in hortis plantatur.

FORMA, CONSTELLATIO, QUALITAS.

Caulis.

Genicula vagi-
culis obducta.

Herba.

Flores.

Semen.

Qualitas
Radiceis,
○ viij.
♀ iij. } part.
♂ ij.

Germen radiceis
spongice teretis
similitudine.

RADIX ex qua planta hæc fruticosa pro-
greditur, crassa est, oblonga, recta, & ferè gran-
dioribus Fœniculi siue Pastinacæ similis, colore in-
ter luteum & candidum media, graue olens quo-
dammodo, acris, & raro fibrarum exilium capilla-
mento hirsuta: intus succo abundat, reliqua soli-
diuscula existit: cortex durus & tenuis in rugas
tenuis contractus spectatur. Ex hac itaque mense
Aprili ferè, primo oblongum cymatum in conum
fastigiatorum germen, quale videlicet apud nos

ex caulib⁹ brassicæ frigore hyemali defunctis pro-
dire visitur, emergit: in vetustiore quidem quan-
titate maiore, inuencula vero minore, & quidem
præter magnitudinem, spongicæ siue fungi Cerui-
ni, quem Germani Hirschbrunst nominant, simili-
tudine, tactuque inter durum & molle medium
obtinente: id deniq; antequam caulis altior exur-
gat refecatur. Caulis geniculatus, siue nodis qui-
busdam per intervalla interstinctus, durus, ligno-
sus, concavus, & medulla candicante infarctus
spectatur: genicula vero eius singula tenui quo-
dam reticulo seu vaginula arundinum exemplo
obducuntur, equè sui & corticis lignosi sinu interio-
re, folijs cum mollitie insigniori eleganter viren-
tibus, & fœniculi (nisi quod latiora & crassiora
sunt) similibus, circumquaque conferuntur. Vm-
bellas verticillo densiore radiatas & floribus sub-
luteis (excepta eorundem cum capitulis quantita-
te maiore) ad Anethi propius aspirantes, non so-
lum ipse medius & grandior, sed etiam stolonum
aliqui producant: idq; in locis quibusdam calidio-
ribus & humidioribus ineunte Maio, in frigidio-
ribus vero & siccioribus sub exitum Iunij. Flores
defluentes semen fuscum & latum, Fœniculiq; aut
Anethi magnitudinem excedens comitatur. Plan-
ta integræ ex caelestium Planetarum, Solis ni-
mirum, Lunæ & Veneris in hæc inferiora im-
pressionem atque influxu, media quædam virium
inter duas priores efficacia collata esse deprehens-
ditur. Radix enim imperium Solis sustinet parti-
bus septem cum dimidia, Veneris tribus, Lunæ
sesqui-

sesquiduabus: unde ex partibus sulphuris sesqui-
octo, salis duabus, Mercurij sesquatribus compo-

tam et coagmentatam
pronunciamus. Herba
vero & caulis Soli ac-
ceptas referunt partes
sesquiseptem, Veneri qua-
tuor, Lunæ duas cum
dimidia. Floribus et ses-
mini à Sole accesserunt
partes sesquiseptem, à
Venere sesquiquatuor,
à Luna duæ. His
ergo de causis plantæ
huius totius qualitas et

natura est, calefacere, penetrare, & euacuare. Ra-
dix si affectionibus à causa humida adhibenda fu-
erit, Venere in occasu Libram occupante, Luna

vero in gradu Cancris secundo, sexto, octauone &
vicesimo, in mansione octaua situm obtinente, euel-

latur oportet. Herba,

ad affectus corporis

calidos & humidos si

desideretur, Venere

in ortu gradum Arie-

tis nonum, tertium, se-

ptimum et decimum

peragante, Luna ve-

ro eiusdem signi gra-

du in mansione Vices-

sima octaua obeunte,

colligi conueniet. Flo-

res & semina Sole &

Luna in Libra versantibus carpantur. Producta
ex planta integra sunt, Oleum, Succus & Sal.

VIRTUTIS NATURALIS CONFORTATIVVM.

SPONGIA ista antequam caulis altior in-
sto exurgat, vel vires eius in folia diffuant, tem-
pore matutino ante ortum Solis demessa, minutim
conciisa, & in vasculo stritto collo optime, obtura-
to triduum seruata, substantiam quandam humi-
dam & aqueam fundit. Hinc vasculo, Alembicus
A arcum epistomion sustinens optime superlatur, rostro vero A-
lembici vitrum minusculum, quod capacitatem & magnitudine
ipsi Alembico respondeat, committitur, osculo vero epistomij rece-
ptorium grandius agglutinatur. His factis contenta leno igne de-
stillantur. Quotiescunque autem gutta decem in receptorium minu-
sculum extrillauerint, toties epistomio laxato spiritus sine vapores
in receptorium grandiusculum emitti, atque os epistomij & Vestigio
occludi debet. Spiritus emissi in humorem quandam tenuem sol-
uantur, qui triginta guttarum numero sumptus, & viros & se-
minas ad coitum tam efficaciter incitat, ut reliqua in hoc genere
medicamenta potètia longe vincat, neque ei aequale aliud reperitur.

Sulp. 7. et semis.
Sal. 2.
Merc. 2. et semis.
Q in { 13 } gr.
17 orl.

Herba et caulis.
5 & semis.
2 & semis.
4 partes.

{ 13 } 28.
17 flo.

Florum & se-
minis.
5 & semis.
3 & semis.
2 partes.
Qualitas radice.
Calfaciens, Pene-
trans, euacuans.
Q occident.

{ 22 } gr. 69
26
28
octaua mansio.
Q in { 13 }
Producta
Oleum.
Succus.
Sal.

EFFICACIA, ATQVE VSVS NARTHICIS, DOCTRI- na Paracelsica, animalis, substantialis, atque elemental- bris corporis puerilis interioribus.

Olea ex floribus & semine, si modò qua decet
solertia subtiliata & rectificata fuerint, viribus
& efficacia inuicem ferè æquantur: nisi quod se-
minis (cum maturitate perfectius sit) decima par-
te plus sulphuris, è diuerso autem florum (quia im-
maturius è materia crudiensculum & multo humore
abundante proficiscitur) plus Mercurij possidet:
Ideoq; florum quod est, oleo seminis paruo frigoris
& humiditatis momento concedit. Primum itaq;
seminis videlicet, stomacho, cerebro & pulmonibus
destinatur: Alterum, florum nimirum, ner-
uulis, tendonibus, & cartilaginibus proprium ha-
betur. Vtrumq; quoad eius fieri potest purissimè
subtiliatum & defecatum, ac cum oleo vitrioli te-
nuissimo æquali pondere, & tinctura corallorum

rubeorum iusta proportionem his duobus superade-
quata, diluculo meridie & vespere, qualibet vice
triginta guttarum numero, in aqua ex vngula
Alcis destillata exhibitum, adolescentulos annum
decimum octauum nondum egressos, à morbo ca-
duco sepius vindicauit. Sal plantæ totius, cordi,
epati, atque omni humori sanguineo dicatur. In
aqua Sambuci siue Acetosæ resolutum, omnes de-
fectiones animæ syncopicas, & quosuis æstus cor-
dis malignos curat: sanguinem mirificè expurgat,
atq; epar induratum emollit, si in essentia Thymi
dissolutum bibatur. In aqua vero ex herba ipsa de-
stillata cum olei ex semine guttis tribus exhibi-
tum, calculos frangit & educit.

Ole. { Floribus.
um
ex { Semine.
Aqua ex vngula
Alcis.
Morbus comi-
tialis puerorum.
Aqua { Sambuci
Acetosæ.
Deliquium ani-
mæ Syncope.
Æstus cordis.
Ad sanguinem
impurum, et epar
tis duritiem.
Cōtra calculos.
Oleum vitrioli.
Tinctura coral-
lorum.

NATURA, PROPRIETAS, ET VSVS NARTHICIS, DO- ctrina Paracelsica corporalis, materialis & complexionalis, in mem- bris, corporis infantilis exterioribus.

Succus sincerus nec alijs rebus mixtus, cuti,
musculis & alijs partibus carnosus appropriatur.
Vsu ei frequentior est, in malis putridis, sed fri-
gidis & manantibus: phagedenis item, fistulis,
& omnibus alijs exulcerationibus patentibus, nec
non glandis ex lue Venerea inflammationibus:
priuatim vero ad pustulas digitorum intercapedi-
nes infestantes, quas Germani Griepeln appellant,

pterygia et reduuias siue paronychia, tam manuum
quam pedum, ad bubones quoque pestilenciales pa-
tentes & sanationem agrè admittentes, sinusque
vlcerosos venenata qualitate imbutos vel tetra il-
luie inquinatos, efficacissimus habetur. Gangræ-
nas cohibet, si pannus eo imbutus & amplitudine
loco affecto respondens imponatur: ita, ut pars
eius siccor vlcus, succida vero carnem circumia-

Mala { putrida.
frigida.
manantia.
Phagede-
nas.
Fistulas.
Glandis in-
flam.
Pterygia.
Reduuias
Parony-
chia.
Bubones
pestil.
Sinus.
Gangræ-
nas.

centem, quatenus inflammatione affecta est, con-
tingat. Succus radicis & herbae cum micis panis
obyraei optime suba-
ditus atq; in emplastrū
adhibitus, vulnera an-
tiqua fetida ad sana-
tionem perducit. Pue-
ris quos vehementior
convulsio vel resolutos vel contractos reddidit,
ubi primum decocto herbae florum & radicis ab-
luti fuerint, oleum circa nervos & tendones si in-

ungatur, eos sanitati restituit: idē cum succo em-
plastris & unguentis mixtum, morsus & ictus a-
nimalium venenatos,
vulnera item telorum
intoxicatorū punctim
vel caesum facta, sanat.
Sal in lixiuio ex sar-
mentis vitium resolu-
tum, & dorso puerorum a balneo affricatum, cu-
tem formicantem (quod malum Germani *Geitz-
würmlein* siue *Witesser* vocitant) curat.

SAGAPENVS.

PARS caulis huius interior, modo quo radix Panacis Hera-
clij, certo anni tempore vulnerata, vasculo subiecto, liquorem stil-
lat glutinosum, graneolentem & amarum: qui sibi defecatus fu-
erit, primum candicat, postea colore subrubeo assumpto instar
gummi induratur, & pro Sagapeno (quod tamen diuersum ab illo
ex Media & Armenia importatur) in usum medicum adhibetur.

ΕΝΕΡΓΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS NARTHICIS, DO-
ctrina Philosophiae veteri, animalis, substantialis, atque elemental-
is, in membris corporis humani interioribus.

Semen granorum decem numero (ego vero olei
ex semine guttas sex probauerim) & cum hoc me-
dulla caulis, haemorrhagiam & fluxum dysenteri-
cum sistere perhibetur: ex vino vero, torminibus
praesentaneo esse auxilio. In eodem medulla cau-
lis, quae Sambuci non dissimilis est, si sumatur,
spuito sanguinis, strangulationi et diarrhoeae uti-
lis habetur. Umbellulas & caulem, antequam ad-
ulta consenescent, Spinachiae modo si coquantur,
NATVRA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS NARTHICIS
doctrina Philosophiae veteri, corporalis, materialis, & complexionalis
in membris corporis humani exterioribus.

ventriculum iuuare & digestionem promouere
tradunt: sed ex esu eorum nimio capitis gravita-
tem induci. Spongiosus cymatum conus, cuius mo-
do facta est mentio, quique plerisque a distensione
membri virilis Spongia flatus germanice *Blas-
schwammen* dicitur, viros & foeminas in Vene-
rem stimulare creditur, si ad ignem cum pipere
& sale affatus, in cibos sumatur.

Contra haemor-
rhagum natum.
Sudoriferum.
Ad visum clari-
ficandum.
Tuberosum illud radicis germen in puluerem
reductum, naribus ad fluxum sanguinis inspergi-
tur. Semen cum oleo (mibi autē oleum seminis po-

tius sumendum videtur) spinæ dorsi in loco calido
inunctum, ad sudorē prouocandum commēdatur:
Succum oculis adhibitu, visum roborare volunt.

NATVRALIS INCLINATIO ET VSVS NARTHICIS, DO-
ctrina Magiae veteris & recentis, spiritalis, caelestis, & miraculosa, ex prioribus
omnibus exoriens, effluens & genita, in membris corporis
humani interioribus & exterioribus.

Spongiolae à trunco plantae extuberantes, si
maturitate completa, Lunaq; in mansione decima,
gradu Leonis vndecimo, decimoquinto siue etiam
decimonono, Venere vero in Libra positum obti-
nente decerptae, & ternae in pannum lineum colli-
gatae, Contingibus facultate coeundi incantatio-
num maleficio priuatis appendantur, siue (quod
melius) cum sale & pipere (velut antea dictū est)
esui dentur, illos à fascino exoluunt: In vniuer-
sum, cum radice gestatae, Masculis vires in
Venerem & augent & extimulant. Semen cum
radice tesseratim concisa, in Cameras muro recen-
ti structas siue calce incrustatas, carbonibus inie-

ctum & suffitum, non solum eas ab exhalatione
calcis maligna liberat, sed & animalia venenosa,
si quae illic habitauerint, expellit. Succus ex radi-
ce in puncto plenilunij fossae, cum sulphuris ter
sublimati pondere aequali, & albuminibus ouo-
rum tribus quatuorue destillatus atq; inde illitus,
faciem nitidissimam atq; venustissimam praestat,
lentigines quoque, naevos, aliasq; maculas tollit.
Quod si Marte in domo prima in Aquario, & vel
Ioue vel Venere in opposizione, id est, in domo se-
ptima in Leone cursum peragentibus radix fodiat-
tur, atq; exiccata sub diluculum Sole nondum orto
in vinum ponatur, vespere vero Sole iam digresso
substan-

Substantia vini limpidior bibatur, Ferunt occulto quodam miraculo vires naturæ excitatas, rerum imagines admirandas per somniū spectandas menti humanæ offerre. Quod à vero non prorsus alienum videtur habendum. Nam cum homo ex spiritu anima & carne cute crassiore concludatur, ibi calore radice naturali potentia vitalis acuitur,

virtutis subtilitate spiritus vitalis resolvitur, natura penetrante sanguis tenuior atq; etiam purior redditur, ut ita homini effigies rerum, quæ per se

nihil sunt, secundum quietem obijci, haud fortuito contingat. Hanc vero famam ipsum comprobasse euentum, testimonio est D. Cornelius Felminger, Medicus multo artis usu, atque Homo antiqua virtute & fide præstans. Is enim fossionem eiusmodi anno supra millesimum, quingentesimum, vicesimonono, die Iunij vndecima factam, & in radice virtutem cum dictam, tum insuper quoque alias deprehensas affirmat: cælumq; eum, qui ap-
pictus est, positum astrorum habuisse.

Ad mirifica se-
cundum quietē
visa et imagines.
D. Cornelius
Felminger.

CAVTELA.

Diligenter attendendum est, ne vel in colle-
ctione herbae, vel fossione radice, vel detractio-
ne seminis istarū trium, quas iam descripsimus plan-
tarum, siue Saturnus in Scorpione, siue Mars in
Sagittario in domo octaua morari inueniantur. Quod si enim primum horum contingat, venenata
qualitate vtentes inficient, sin secundum, tum cor-
pora quibus adhibita fuerint, in morbos longin-
quos partium tam externarum quam internarum
inducunt. Eiusq; modi erratorum duorum exempla
totidem, anno supra millesimum quingentesimum
tertio & quinquagesimo Lugduni in Gallia pub-
licè spectata fuere.

5 in m. 8. dom.
3 in 8. do.

Peculosa imo
prudētis cura.

Lugdunum.

Caput vndecimum.

DE PIMPINELLA ROBUSTIORE MARE, QUÆ ALIIS
PETRAPIVM ET SAXIFRAGA HIRCINA
APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

DE origine & deriuatione nomi-
nis huius, à Botanographis vario
disputationum cōflictu in vtram-
que partem disceptatur. Quæ nos
intacta nec censura aliqua priua-
ta perstricta authoribus suis relinquentes, quod
quilibet horum opinionis suæ sententiam scriptis
publicatis sufficienter explicarit, nostram solum-
modo coniecturam quandam pro ingenij tenuitate
simpliciter pponemus.

Videtur itaque herba
ista præsens, ob radi-
cem gustu acius fer-
uente & qualitate ca-
lidiuscula præditam, citra omnem controuersiam,
Latinis Pipernella, Germanis Pfefferwurß, rectè
denominari: peregrinum vero Bibenella, à dictio-

SIGNATVRA GENERALIS.
PLANTA hac per se & sola medullam ossium totius
corporis masculi signat: cui cum figuram aliquam conueni-
entē vix reperire posse videremur, (quippe quæ omnis osseo
tegumento obducitur & munitur) eam effigie hac præsentī
Lectori interea duximus proponendam & signandam.

nibus partim Chaldaicis partim Hebraicis אבנ פפר
פפר: אבנ פפר: cum ad easdē (velut apud S. Mun-
sterum est videre) alludat, & à græcis πέπερ κα
λίθον non omnino absurdè componi. Quod si enim
dictiones ille coniungantur, constituitur appella-
tio Ebenpilepel siue pidepel, quam Germanica
Steinpfeffer, atque inde græca ex coniunctione
duarum Αιθονίπερα exponit. Vt vero nomen illud
initio ex Hebraico, atq; ab hoc postea græcum de-
ducendum existimem,

moueor hoc ipso: quod
priscae Iudaicæ genti,
herbā quādā אבנ פפר
Ebenfelah, quod latinis

est Lapidis lapis, nobis Steinsstein in usu precio-
magno fuisse, eique à virtute (simili fere dicendi
forma, qua dicitur, Christus est mors mortis, cur?

D 3 quia

Discrepantes de
appellatione her-
bæ sententiæ.
אבנ פפר
אבנ פפר
Steinpfeffer.
Αιθονίπερα.

Ratio composi-
tionis & deno-
minationis.
אבנ פפר
Ebenfelah.
Steinsstein.
Pipernella.
pfefferwurß.
Exemplum de
Christo.

Saxifraga Hirci-
na.
Daucus Dios-
coridis.

Pastinaca Galli-
ca.
Bibernella.
Paracelsus.
λιδω.
νείκω.

άνηρ.
Lithonicantra.
Phi bi nela.
Mos loquendi
apud Chaldeos,
Hebræos, Ara-
bes, Romanos.
Duces Romani
P. Scipio Affri-
canus, L. Scipio
Asiaticus, Cn.
Martius Corio-
lanus.

Christus verus
victor.
Mathusalah
Todoroot.
Patria.
Carinthia.

חַיִל
חַיִל
Chailtono phi-
binela.
Croatia.
Rhetia.
Heluetia.
Valefia.
VVestphalia.
Silesia.
Bohemia.
Schytia.
Numidia.

גִּבּוֹר אֶבְנֵלָה
גִּבּוֹר אֶבְנֵלָה
Gibbor ebeuse-
lah.
καραποφί-
βινελα.
Starck Bibenell

quia mortem vicit) nomen comperio tributum. Nam cum planta hæc nostra, ex sententia excel-
lentissimorum Medicorum, præstantissimum sit
aduersus calculos auxilium, ita vt eos potenter &
frangat & eijciat, fieri potuisse credibile est, vt
eam Iudei patrio loquendi more tali nomine cele-
brarint: nec cum descriptio respondeat, ea de re vi-
detur dubitandum. Verisimile autem est non so-
lum apud nos Germanos sed etiam alias Gentes,
appellationem Pimpinella, ex dictionibus Pidepel
selah, atq; adeo Ebenfelah extitisse. Tres enim fu-
isse & Syris eiusmodi generis plantas constat, quas
illi fortasse Hebræos imitati, quatuor syllabis pa-
trij idiomatis Phi Bi

Ne La nominarunt,
modo qui in sequenti-
bus explicabitur di-
stinctas. Primi gene-
ris ergo Syris חַיִל
חַיִל Chailtono phi-
binela appellata fue-
rit, Hebræis גִּבּוֹר אֶבְנֵלָה
gibbor ebenfelah,
id est Starck Steins-

stein, Græcis καραποφί-
βινελα, Germanis Starck Bibenell. Hanc alij non
prorsus præter rem, quoniam virosum quiddam

fere vt birci redolet, Saxifragam bircinam appel-
larunt: alij ne non satis innotesceret, Daucum
Dioscoridis esse (sed insigni errore) iudicarunt:
alijs Pastinacæ Gallicæ (cum tamen Galli quem-
admodum & Itali appellatione Pimpinella vsur-
pent) nominare visum est: alijs vt plurimum, ob
græueolentiam (vt puto) fortasse à testiculis Ca-
storis animalis fædo odore nares offendentibus,
verecundia gratia pro Germanico Wiberfchellen/
Bibernella dicere placet: Paracelsus, vt vires eius
contra calculos vesicæ & renum (de quo & Plin-
nius lib. 20. cap. 21. refert) in sexu masculino, com-
mendationes redderet, à dictionibus λιδω, νείκω

κω άνηρ, ei compositum
λιδω νείκω άνηρ accōmo-
dauit. Prouentus eius
pluribus admodum lo-
cis est familiaris, ma-
xime vero incultis &
petrosis, velut Alpi-
bus, Carinthia, Croa-
tie, Rhetia, Heluetio-
rum Valesiorumq; Vi-
cinia: nec non VVest-
phalia ppe Badelbor-

num, Silesiæ ppe Hirschbergā, montib; item Bo-
hemie, Schytie in Asia, atq; Numidiæ in Affrica.

EBENSELAH. Steinsstein.

EX Vocabulo Ebenfelah Steinsstein dubium non est, corruptio-
ne sine mutilatione quadam nomen Bibenella originem accepisse:
eiusmodi enim locutionis forma non solum olim Chaldeis, Hebræis
& Arabibus fuisse recepta, sed etiamnum posterioribus hæc sacu-
lus in vsu habentur: scilicet vt victoribus nomina hostium supera-
torum imponantur. Sic Romani Ducibus militaribus strenua vir-
tute victoriam reportantibus nomina gentium deuictarum accom-
modarunt, P. Scipioni nomen Affricani ab Affrica, L. Scipioni Asia-
tici ab Asia, Cn. Martio Coriolani ab expugnata vrbe Coriolo,
adijcentes: idq; vt virtutem & spiritum illorum generosos honori-
ficam hac commendatione acuerent, alios vero ad similem fortitu-
dinem inuitarent. Sic Christo Saluatori nostro, virote vero mortis
victori, nomen Mathusalah, id est, Mors mortis merito applicatur.
Qua cum ita sint, non erit cur de appellatione hac insolentiore E-
benfelah Steinsstein, sine SteinsSig (q. dicas lapis lapidem con-
terens) quis debeat mirari.

FORMA, CONSTELLATIO, QUALITAS.

Forma radices.

Forma herbe &
caulis.

RADIX plantæ huius partium tenuitate

acris inque vsus plurimos expetita, surculosa, ob-
longa, & æquabili fere crassitie vtring constans,
ex fissuris siue rimis rupium vt plurimum emer-
git, atq; alibi palmarum duorum, alibi trium lon-
gitudinem acquirit, cute prædita subcinerea,
carne vero ex candido flauescente & exanguis,
quæq; ora tentantium sapore acri lentosq; mordeat,
& nares odore horrido & græueolente quodam-
modo offendat. Herba sicut & caulis macra est,
sed virore intenso nitet, ac præter formam quo-
dammmodo triquetram serrata, punctulisq; purpu-
rascentibus conspicua, per ambitum ab utroq; cau-
liculorum suorum latere incisuras profundiores
ostentat: fastigia pediculorum foliolum vnicum
exornat, seriem reliquorum, quæ bina inuicem op-
posita spectantur, claudens. Caulis, cum planta lo-
cis plerunque alatur aridis, stolonibus surgit ma-
criusculis, atq; inani concavitate distortus & ex-
anguis euadit: tempus ei exortus solitum est sub
exitum mensis Maij, longitudo quantitatem duo-
rum palmarum (nisi loco humiditatibus affluentibus ri-

bus riguo vinct) raro excedens. Flores emicant
 mense Iunio, qui candicantes, atq; Umbella densior

tum acceptum referunt, Soli partibus sex, Marti
 tribus cum dimidia, Luna sesquatribus. Quae ex

ELIXIR.

CVM hoc loco mentio fiat Extracti Elixir, co-
 nabimur non solum quid id sit, sed & quomodo &
 unde producat, explicare. Teneatur itaq; tres esse
 Elixierum species. Prima est metallarium: qua li-
 cet sub eandem speciei appellationem cadant, ta-
 men in alias tres subdividuntur: Sub prima conti-
 nentur Metallaria proprie sic dicta, ex auro, argento, ferro & simi-
 libus metallis extracta, Sub secunda nobis Mineralia dicta ex sul-
 phure, Arsenico, Magnetide, quam Germani Talcit nominant,
 eiusq; generis alijs, Sub tertia Saliosa (ut ita dicam) siue succoter-
 rea, ex Sale, Chalcantho, Halinitro & similibus: qua omnia a nobis
 sapientius in alios quoque & suos suere preparata, neque pluribus hoc
 loco videntur attingenda. Secundum primam divisionis speciem con-
 stituunt Gemmae, qua itidem in tres alias distribuuntur: nam fa-
 ciendis e succino, margaritis, corallis & similibus (qua quidem di-
 versa origine generantur sed lapidis tamen duritiem communem
 habent) peculiaris est ratio: peculiaris e Smaragdis, Amethystis
 & Crystallis: peculiaris e marmore, lapide liquabili tertij generis
 quem Quary nominant, & topis: hac etiam vtilem in medicina
 & sum sortiuntur, & a nobis aliquando quoq; ex diuersis lapidibus
 solita sunt parari: quorum descriptionem, cum ea alibi sit propo-
 sita, neq; huius loci esse videatur, fusius persequi non libet. In tertia
 itaque prima divisionis specie, qua plantarium est, Elixierum ex
 plantarum partibus, sivepote radicibus, herbis, floribus, seminibus,
 fructibus, lionis, resinis & similibus eductorum, conditio quoq; va-
 ria est & diuersa. Sed nos in presente explicatione nostra id so-
 lummodo, quod ex planta huius radicibus, floribus, & semine ac-
 quiruntur, spectamus. Huius itaque generis Extractis, ab Essentijs,
 Oleitaribus, Tincturis & similibus, de quibus iam eodem modo di-
 ctum est, ea inest diuersitas: Quod, quoniam compositi sui colorem
 amittunt nec Tinctura, quoniam vero pinguedinis expertia mer-
 guntur nec Oleum, quoniam denique limpiditate, perspicuitate &
 claritate destituuntur, nec Essentia esse possunt: sed inter essen-
 tiam & oleum, atque adeo, propter spissitudinem & turbulenti-
 am, unde coloris aliquid accedit, etiam inter Tincturam & essen-
 tiam medium quiddam obtinent, ac habitu potius liquorem quen-
 dam quam aliquid aliud representant, hincq; sibi nomen Elixir
 vendicant: sed non ea ratione qua sumum Extracta reliqua, sivepote
 vel a forma, vel substantia & materia merentur, sed potius a vir-
 tute & efficacia. Hac enim facultate & natura praedita sunt, ut
 spiritum vita essentialem, & ex prima elementorum temperie pro-
 fluentem, sibi ingenta qualitate efficacis potentia penetrant, per-
 purgant, instaurant, conferunt, tueantur ac custodiant. Ex hac
 vero planta modo qui sequitur parantur. Radix tempore conue-
 niente fossa, in aqua fortiore e radice simili tertia vice segregata
 maceratur, atq; inde probe ac accurate recondita oneribusq; im-
 positis degauata, patrefieri sinitur, donec flores summum vigoris
 gradum attigerint: qui tunc temporis etiam decerpi, aqua e simi-
 lis speciei floribus similiter macerandi, sed in peculiari vaseculo,
 reponuntur. Post hac & semen ubi maturitate absolutum fuerit
 contusum, aqua similis seminis maceratur. Floribus dierum tri-
 ginta spacio maceratis, singula coniungim per oronum A B (cu-
 ius pictura folio sexto loco de sale Imperatoria subiicitur) destil-
 lantur, phlegma cum oleo, donec faces omni humore exhausta re-
 sident, eliciendo. Segregatum quod est in instrumenta praesentia
 refunditur, & ex loco A in B, vice vero versa ex B in A lento igne
 per dies sex, vel & siquidum partibus quinquaginta nouem digerens
 do consumptis sexagesima solummodo remaneat, circulator. Resi-
 duum illud exceptum reponitur, & a nobis penetrans vita conser-
 ua, siue Elixir appellatur.

ne vero & negon tam
 eius, utpote partiū plā-
 te nobilissima, quam
 subtilitatum inde ex-
 tractarū, partibus Sul-
 phuris sex cum dimi-
 dia, quatuor Salis cor-
 rosui, & sesquidua-
 bus Mercurij consta-
 re: hincque ei naturam
 inesse, calefaciendi,
 soluendi & expellen-
 di. Cauli & herbae cum

cima septima, Marte deniq; in Libra (cum hi lum-
 bos, renes, vesicam & membra genitalia imperio
 suo teneant) cursum peragentibus.

ENEPTEIA, EFFICACIA, ATQVE VSVS SAXIFRAGÆ HIRCI-
 nae, doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalis, in
 membris corporis virilis interioribus.

Extractum Elixir renibus praecipue & mea-
 tibus primarys dicatur. Oleum peritonaeo & ve-
 sicae, Sal vasis seminarijs, lumbis & membro vi-

ri. Extractum Elixir resoluit & comminuit non
 solum calculos vesicae & renum, sed & ferè om-
 nes viscositatum tartaricarum subtiles in corpo-

D 4 re ad.

ex radice, herba, &
 semine artificiosa se-
 gregatione educuntur,
 ea sunt, Oleitas, Eli-
 xir, & Sal acri quali-
 tate erodens. Radicis
 fossio vulgo institui-
 tur, duodecimo, deci-
 motertio, & decimo-
 quarto die Iulij, Sole
 nimirū in Leone, Lu-
 na vero in mansione
 nona situm obtinente,
 floribus denique non-
 dum enatis, herbaque
 omnibus numeris habi-
 tus sui necdum absolu-
 ta. Herba metitur cir-
 ca sextum, septimum,
 et octauū diem Augu-
 sti, Sole videlicet, Vi-
 cesimum sextum, vice-
 simum septimū, & vi-
 cesimum octauum gra-
 dum Leonis peragran-
 te, Luna vero in man-
 sione decima, siue vn-
 decima decurrente: &
 quidem tempore ma-
 tutino dum adhuc ro-
 scido humore madet.
 Semen contra calculos
 vsum efficacissimum
 praestat, si circa deci-
 mum quintum diem O-
 ctobris carpatur: Sole
 scilicet in Scorpione,
 Luna in mansione de-

Floris.
 29. } part.
 30. }
 31. }
 32. }
 33. }
 34. }
 35. }
 36. }
 37. }
 38. }
 39. }
 40. }
 41. }
 42. }
 43. }
 44. }
 45. }
 46. }
 47. }
 48. }
 49. }
 50. }
 51. }
 52. }
 53. }
 54. }
 55. }
 56. }
 57. }
 58. }
 59. }
 60. }
 61. }
 62. }
 63. }
 64. }
 65. }
 66. }
 67. }
 68. }
 69. }
 70. }
 71. }
 72. }
 73. }
 74. }
 75. }
 76. }
 77. }
 78. }
 79. }
 80. }
 81. }
 82. }
 83. }
 84. }
 85. }
 86. }
 87. }
 88. }
 89. }
 90. }
 91. }
 92. }
 93. }
 94. }
 95. }
 96. }
 97. }
 98. }
 99. }
 100. }

ELIXIR
 proprium
 Renibus.
 Vrenibus.
 OLEVM
 Peritonaeo.
 Vesicae.
 SAL
 Vasis semina.
 Lumbi.
 Membr. viril.

Aquæ Tartaricæ
Zephusienſes.
Töplizenſes.
Francofurtens.
Tartarus in
Renibus
Vefica
Stomacho
Intestinis
Sanguine
Medullis
Experimentum
facultatis in radi-
ce & herba.

Tarta-
rus et
ciens

Aquæ Tartaro-
le noxice
Spiegelbergienſes.
Saronienſes.
Zoilienſes.
Sepulchrenſes.
Minus noxice
Islandicæ.
Scoticæ.
Noruegicæ.
Stetinienſes.
Thermæ Caroli-
næ in Bohemia
montium ite Pi-
ren & vallis Bu-
tzenſis.
Tartarus in ho-
mine educens
Athamenſes.
Fluvius Elrio
frio.
Appellatio saxi-
fragæ a re ipsa
ſumpta.
Quod ſit tartari
τάρταρος.
ἐκ τῆς πέτρης
καὶ τοῦ πυ-
λινος.

Bubones pesti-
lentiales
Antidotum ad
pocula venena-
ta.

Auxilium ad
manus & pedes
motu priuatos
ex Succo herb.
Aceto rosaceo.

Cera.
Adipe Daxi.
Caponum.
Medulla bubula
Adipe Canino.
Oleo ex pino.
Pinguetudine ex
osibus, oleo ex
sulphure.

Contra
Obſt. ſepatis.
Denti. ſplen.
Inflatio. pul-
nem. mon.
Vis huius medi-
camenti explo-
rata in

Stiria
Austria
Carinthia
Carniola
Rhetia

Ad
Hepetis ferrugi-
ne.
Sphyliden.
Vinum. Solp-
cor. u. Sale.
pio. in Merc.

ex int. Excel-
per. Defe-
ob.
Sanatio quomo-
do fiat.

re adnaſcentias, quæ ex humoribus diuerſorum
ciborum & potus, mutuam in ſuper conferente ope-
ram hominis temperamento, & conſpirante natu-
ra loci habitati, neq. vim ſuam inde abſtinentem ca-
lore naturali, coagulantur atque indurantur: qua-
rum dehinc aliæ intestinis inſidentes obſtructiones
afferunt, aliæ in muſculos delatæ conuulſionem
efficiunt, aliæ ſanguinem occupantes putrefactio-

nis cauſa exiſtunt: vn-
de ceu ex fonte quodā
varia humano corpori
ægritudines pmanant:
Ideoq. nomen Saxifra-
ga, huic plātæ ab anti-
quis Philoſophis haud
temerè & præter rem
tributum apparet. Nō
ergo minus Extractū
hoc arenulas calculi cō-
minutas reſoluit et ex-
pellit, quam (ſi rectè
uſurpetur) ab omni humorum concreſcentium ge-
neratione corpus præſeruat. Quod in aquis Tarta-
ri naturam poſſidentibus, quales in Comitatu Ze-
puſienſi prope pagum Rauſchbrunnen, nec non

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS SAXIFRAGÆ

Hircinæ, doctrina Paracelſica, corporalis, materialis, & complexio-
nalis, in membris corporis virilis exterioribus.

Succo ex planta integrè contuſa expreſſo, &
aceto roſaceo æquali pondere uſq. ad conſumptio-
nem partis mediæ in fætili cocto, dehinc vero (ne
quid impuri aut fæcium inhereat) colato, miſcuif-
ſe ceræ partes tres, adipis Daxi quinq., caponum
duas, medullæ bubulæ tres, adipis canini totidem,
olei ex pino duas, pinguetudinis ex oſſibus equorum
antiquis excoctæ ſex, olei ex ſulphure vnam: hiſq.
omnibus ſimul coctura in vnguentū redactis, cor-
pus ubi probè incaluerit à balneo inuixiſſe, ner-
uos manuum atq. pedum ex nimio vini tartaroſi
ſiue ſulphurei uſu, contractione affectos motuque
priuatos, ad ſanitatē priſtinam reducit. Id quod
ab ipſo Paracelſo, in Stiria, Austria, Carinthia,
Carniola, & Rhetia, atq. etiam tandem à me non
minus diuerſis in locis plurimis hominibus curan-
dis, euentu felici eſt exploratum. Ratio ſanatio-
nis huius eſt hæc, Quod tartarus ſiue viſcoſitates
groſſæ neruos & tendones obſidentes, atque inter
iuncturas articulorū ſeſe inſinuantes, vi vnguenti
diſcuſſæ, enaporatione per poros ſiue meatus cutis

in thermis Töplizenſibus Bohemiæ, atque fonte
Francofurtenſi ad Viadrum extra Monasterium
Cartuſianum reperiuntur, experientia manifeſte
demonſtrat. Quod ſi enim radix cum herba & ſe-
mine, in dictarum aliquam imponatur, res iniectas
(aliàs tartaro obduci ſolitas) vllam vel cutem vel
duritiem recipere vetat. Sal plantæ, ſingulo men-
ſe bis, tribus videlicet diebus ante nouilunium &

totidem poſt plenilu-
nium, qualibet vero
vice pondere ſcrupuli
(quorum tria drach-
mam conſtituunt) in a-
qua plantæ ipſius men-
ſura trium ligularum,
ſi ſumatur, idque pri-
mum tempore matuti-
no & ventre ieiuno,
ſecundum veſperi ſub
tempus decubitus, cor-
pus ab omnibus tumoribus
& puſtulis interioribus, quæ contagio & æ-
ris peſtilentis infectione graſſantur, tuetur, atque
etiam à cibi aut potus intoxicati noxa immune
præſtat.

exiguntur. Caterum ſi pulmones, epar, ſiue lie-
nem obſtructione, duritie calloſa vel tumore affi-
ci contingat, regionē partis affectæ vicinam, vn-
guento dicto calente conuenit inungi: In pulmo-
num quidem vitis pectus, à iugulo in vtrumq. la-
tus ad medium coſtarum uſq. excurrendo: In epar-
tis vero latus medium, verſus anteriora ab axillis
uſq. ad os ſtomachi in imo ventre deſcendendo, ver-
ſus poſteriora uſq. ad ſpinam dorſi: In ſplenis de-
niq. anterieus, latus medium ab imo ventre uſq. ad
coxendices, & à regione ſtomachi uſq. ad umbili-
cum, poſterius media vertebra dorſi uſq. ad os ſa-
crum. Salubre admodū hoc eſt in caſibus eiſmodi
auxilium, & plurimis magno præſidio fuit. Nec
diſſimilis efficaciam remedium præſtat, in vlcera-
tionibus corporis cum eroſione coniunctis, vtpote
herpetis, quos ab habitu ferrugini ſimili ferrugi-
neos appellare libet, Hiſpana ſcabie et eius generis
alijs, quas intemperies quedā humorū, ſalis nimi-
rum, ſulphuris et Mercurij, ex vitioſo vel exceſſu
vel defectu corruptorū, atq. in naturam corroſiuā
tranſcun-

transeuntium pgenit: Idq. si loco affecto principio phlegmate vitrioli eloto, in emplastro adhibeatur.

ENEPTIA, EFFICACIA, ATQVE VSVS SAXIFRAGÆ HIRCI-
næ, doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementalis
in membris corporis humani interioribus.

Quidam Medicorum huic plantæ qualitatem calidam & siccam tertij ordinis attribuunt, eamq. in pestilentia populatim grassantis contagij venenis vnicè aduersari, & corpora ab lue vindicare, si tantum in ore teneatur, tradunt: Eundem usum etiam seminis saccaro obducti esse volunt. Ex radice & saccaro rosato Electuarium confici-

unt, idq. ad phthisin singulo mane pondere duarum drachmarum exhibent, atque inde aquæ ex Pimpinella destillatæ, quæ etate annum non superet, vncias quatuor propinant: Radicis deniq. herbæ & seminis decoctum ex vino, ad calculos, stranguriam, & tormina sæpe magnifice opem tulisse testantur.

Qualitas radicis secundum sectatores Galeni
πρὸ Φυλῶν
πικρὸν καὶ ψυχρὸν
Ad
Calculos.
Stranguriam.
Tormina.
Electuarium ad phthisin.

NATVRA, PROPRIETAS ATQVE VSVS SAXIFRAGÆ

Hircinæ, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis & complexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

Succus ex radice & herba expressus, atq. vulneribus capitis periculosus instillatus, vel linamentis immixtus, ea secure sanare perhibetur. Sed hic etiam oleo aliquem velim tribui locum. Aqua de-

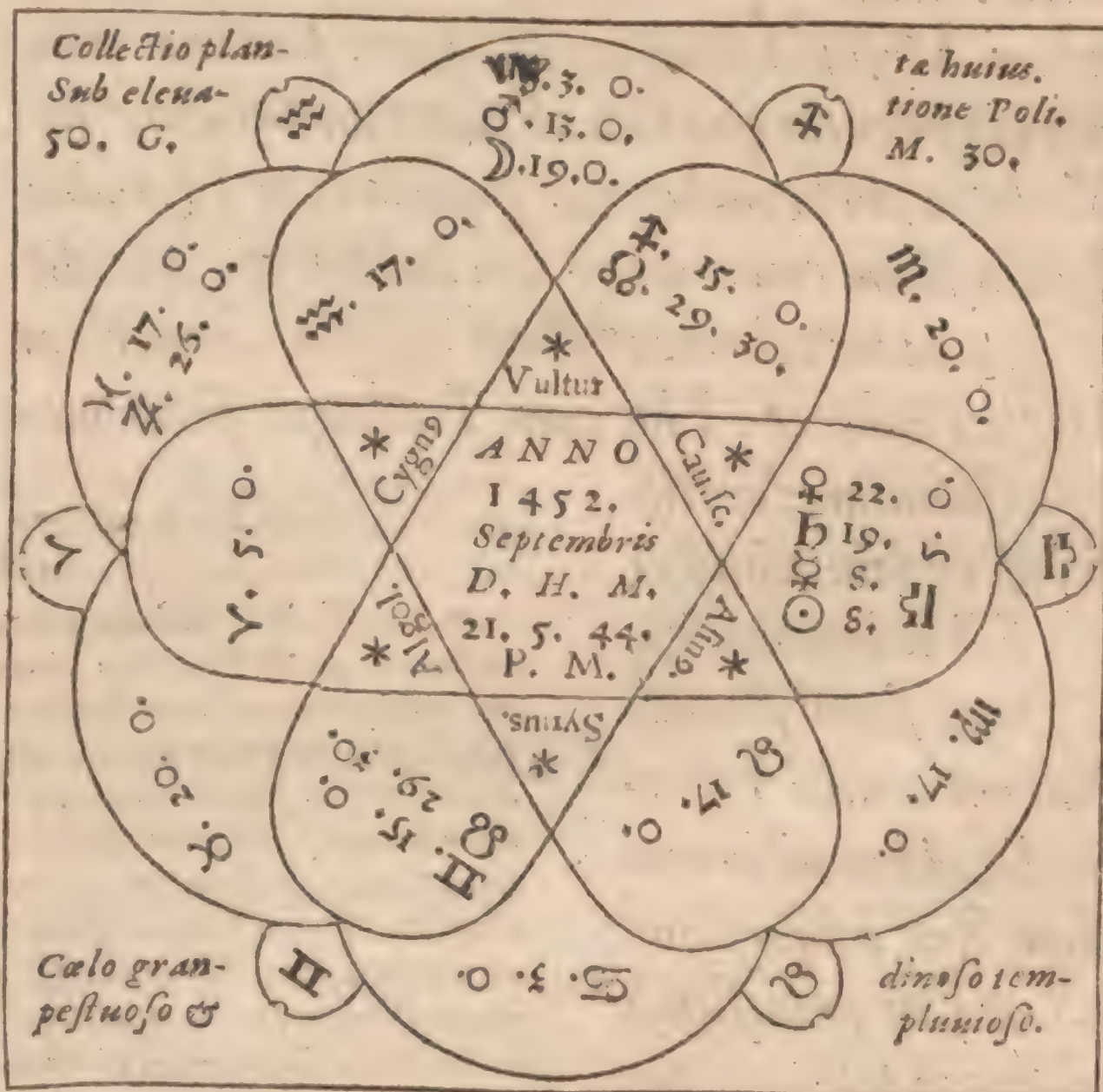
stillata vulneribus lauando adhibita, ea expurgat, adque sanationem præparat. Adrupta radix imponitur conquassata, ad stranguriam vmbilico illigatur.

Ad
Vulnera capitis.
L. T. Z. T. magis probatur oleum.
Purgatio vularum.
Ad
Rupta.
Stranguriam.

NATVRALIS INCLINATIO ATQVE VSVS SAXIFRAGÆ

Hircinæ, doctrina Magiæ cum veteris tum recentis, spiritalis, cælestis & miraculosa, ex prioribus omnis effluens atq. exoriens, in partibus corporis humani interioribus & exterioribus.

Cum Mars atq. Venus renibus præsent, Saturnus vero & Luna vesicæ, certum est, radici Planetarum horum aliquo in Libra (cui signo renes, vesica & lumbi subiacent) situm obtinente, effossæ, præcipuam ad omnes viscositatum in membris dictis adnascantias efficaciam inesse, si ex vino, in quo maceratam oportet, bibatur. Quod hominibus delicatioribus, qui compositiones officinarum respiciunt, medicamen fuerit non omnino in gratum aut iniusum. Virtute vero & qualitate illa prænobili radicem imbuit, siderum in Libra (signo duas qualitates primas calidum nimirum & humidum possidente, naturaq. subtili & aëria sed tamen mascula prædita) positus ad inuicem siue constellationis naturæ & tempus. Venus etenim humiditate sua frigiditatem & siccitatem Saturni obtundit: e diuerso Luna frigiditate & humiditate congenera, caliditatem & siccitatem Martis emendat: suntq. hæc tum nimirum, cum Planetæ signum illud tenuerint in occidente. Non temere ergo ait Paracelsus: cognitum sibi esse tempus, quo radix fossa si solummodo ex collo suspensa gestetur, omnem tartarum (hoc vocabulo omnem calculum innuit) siue in carne, siue sanguine, siue medulla, siue nervis hæreat, resolui & dissipari. Eiusdem ge-

neris radices, quoq. (vt Paracelsus asseuerat) Anno supra millesimum quadringentesimum quinquagesimo secundo, die Septembris vicesima prima sunt effossæ, atq. haud vulgari vtilitate in usum medicum venere: cum eo tempore Saturnus, Venus, atque Sol et post hos quoq. Mercurius in Libra, Luna vero cum Marte in Capricorno versaretur, & Planetæ reliqui (vt figura apposita ostendit) domos atque signa conuenientia permearent. Ne vero solummodo præterita sed etiam futura sermo noster

Aliud radicis fossæ tempus.

in Anno 1452. 21. Sc.

in 16

Ad tartarum in Sanguine. Carne. Medulla. Renibus.

tueretur pericula et grauissima suppliciorum tormenta, quæ ob negatum obsequium à Phaarte regno paterno nō multo post potituro (quod rege vi morbi superato certo futurum diuinabat) in iugulum & ceruices suas certissima redundatura videbantur, in colloquium cum Phaarte descendere non recusauit: in quo cum de veneno Regi exhibendo sententijs discrepantibus disceptaretur, tandem Iosaphatus Herbam Gezarrosch, quæ species Cicutæ est, & huic nostræ quam similima, obtulit: indicās per hanc aptissimam patere ad perpetrandum facinus viam. Regi enim medicamenta suspecta habere solito, venenum aliquod vix posse obtrudi. At cum virtutibus herbarum plurimū tribueret, utpote è Syria oriundus, Syrupum ex herba ista

paratum, eum sine dubio admissurum. Hac sententia consultatio est finita. Sed Medico fide præstanti animus cum esset à tanto in Dominum scelere (idq̃ merito) alienus, Herbam Pimpinellam afferri iussam Phaarti ostendit: qui eam, ut Homo Barbarus & rudis, venenatam illam herbam esse existimabat. Succum itaq̃ inde expressum atq̃ dilutum Regi Domino suo exhibuit, spe sanitatis ei restituende, studio vero simulato Phaarti obsequium præstandi, gratiamq̃ eius (si Regem mori contingeret) utpote mortem pharmaco tributuri, promerendi. Potionem exhibitam Rex cum

hausisset, placide obdormiens, vehementissime cepit sudare, ita ut lectulus cum data opera perfusus, tot⁹ maderet. A somno experrectus morbum aliquantulum remisisse sensit. Denuo ergo Syrupum talem sibi afferri postulauit, atq̃ ita repetitis vsibus præter omnem cum hominum aliorum expectationē tum suam ipsius spem (non secus atque Iason ille Phæreus vomica incurabilis sanationem ex cuspide hostili inopinatio sensit) Medici non tam solici-

ta industria atque arte, quam animo fide & virtute præstanti, nec non quotidiana aquæ intercunctis per sudorem excretionē, paucorū dierum spacio valetudini pristinae est restitutus. At Medicus cum iam indignationem Phaartis metueret, regi rem totam exponit. Is Phaarti loco pænæ herbam Gezarrosch exhiberi iussit: unde ille tri-duo elapso perijt. Atque ita Filius iste perfidus dignas scelere suo pœnas luit, Medicus vero non solum amplissimis præmijs est locupletatus, verum etiam rationem curandæ Hydropis (quæ ei incurabilis visa fuerat) adinuenit. Ab eo itaq̃ euētū herba ista, à Rege, utpote beneficio eius ex certissi-

Phaartes mīrre quam alij parauit ipse luit. Herba Gezarrosch.

Hyrodes à red-dita sanitate nomen herbe cōposuit.

GHEZARROSC.

HERBA ista est species quadam vera & venenata cicutæ. Reperitur ad Euphratem fluvium, nec non in aditu Arabia ad litus lacus Asphaltitis in Valle Choar, per quem à funestis illis deleti Sodomorum regni Vestigijs, Mecham versus Mahometi sepulchro nobilem tenditur: de quo postea suo loco pluribus dicitur.

ma morte in vitam assero, nomen (ut græci reddunt) Ἀθανάσιον. Cicutæ Gezarrosch ubi crescit Euphrates, Arabia, Lacus Asphaltitis, Vallis Choar, Sodomæ, Mecha.

Cicutæ Gezarrosch ubi crescit Euphrates, Arabia, Lacus Asphaltitis, Vallis Choar, Sodomæ, Mecha. Pampinula. Petrasindula. Iahbrige. Bedruyk. Pimpinella. Sibenell. Ὠκρίδιον.

dum cepit haberi, sicut adhuc in Mesopotamia, Syria & Aegypto habetur. Ceterum hæc planta quibusdam etiam Pampinula dicitur: alijs Petrasindula, Bohemis Bedruyk, Vandalis & Sclauis Iahbrige, Italis & Gallis Pimpinella, Germanis Dibernell siue Sibenell, Paracelso deniq̃, ad differentiam reliquarum specierum, à dictionibus Ὠκρίδιον & Ἀθανάσιον. Experientia enim didicerat, eam contra dolorificam calculi affectionem, quam Græci Ἀθανάσιον vel potius Ἀθανάσιον appellant (teste vel Plinio lib. undecimo, cap. trigesimo septimo) præcipue sexui fæmineo auxiliari. Nasci-

tur autem plurimis in locis Germaniæ, Italiæ, Galliæ, & Hispaniæ, montibus & aridis camporum plani-

Inopinata regis modo desperati in pristinum restituitio.

Patria. Tripolis. Damascus. Suecia. Noruegia. Tartaria. Lusitania. India. Campania. Iason Phæreus.

tiebus gaudens: quales ferè sunt circa Tripolim & Damascum, nec non in regionibus Septentrionalibus, utpote Suecia, Noruegia, & Tartaria, ubi viribus efficacior in magna copia spectatur. Quæ vero in Lusitania & India prouenit, eam credibile est à Campana longe superari.

SIGNATURA GENERALIS.

QVA imaginacula iam ante medulla in Viro designata est, eadem quoq̃ hic (cum in osibus sexus utriusque nulla euident diuersitas existat) medullam interiorem quæ in toto corpore fæmineo continetur, signamus.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS.

HERBÆ huius nullibi non optimè notæ, eximia est bonitas atq̃ vsus excellens. Radice nititur longiuscula, equali, candida, acri & graueolente. Ea circa medium Aprilem tenero foliorum purpurascens germinē pubescens, caulem emittit, concauum, & inaequalem: qui alias ad

quatuor, alias ad quinque vel etiam sex palmorum altitudinē consurgens, ramulos siue stolones spargit, folijs in rotunditatem vergentibus, perq̃ ambitum serratis, & virore eleganti nitentibus, ex aduerso vtrinque consertos. E summo caulis illius fastigio, sub finem mensis Iulij umbella emergit hilari

Forma radica. Forma caulis.

Luna pater
Mercurij.
Sulp. vi.
Sal. v. } par.
Merc. ij.

3 } partes.
4 }
5 }

Bibennella herba
vulneraria
Natura eius
Calefacere.
Expellere.
Subtiliare.
Seminis nat.

6 } part.
4 }
2 }

Producta
Elixir.
Sal mordaci a
credine.

Oleum
14 } Augusti
16 } folio in
18 } fit. rad.

3 in 17 } mp
19 } gr.

3 in mp
12. man.

Sanitatis incolu
mitas consistit
non in solo hu
morum corporis
ad inuicem tem
peramento
Herbae collect.

22 } d. Iunij.
23 }
24 }

11 }
12 } 8
13 }

Vis influxuum
coelestium

3 }
v. } par.

Salis dulc.
Sulp. subt.

Sulp. imp.
Salis am.

Natura &
Hydropis cura.

Seminis collect.

Octobris.

3 & 4 in 1.
decad.

12 in manf. 15.
3 in 12.

bilari candore insignis & odore vehementi præ
stans: qui tamen denique, maxime vero semine
(quod petroselini nisi quod grandius est & rotun
dus, repræsentat) maturescere ei deperit atq. eua
nescit. Ad qualitatem quod attinet, Notum iam
est, vel ex iam alibi etiam relatis, vitæ humanæ
conservationem non solum proprio & priuato hu
morum & qualitatum in corpore temperamento,
sed etiam virtute quadam naturæ externa, quæ
ex corporum coelestium in hæc inferiora influxu
dependet, contineri. Ex quo fundamento sequitur,
omnia corpora terrestria, non tam elementorum
beneficio vel (quod minus concedendum est) solo
ingenitæ virtutis adminiculo, quam qualitatum cœ
lestium impressione vigere, atq. ex harum trium
partium concursu facultatem & efficaciam hau
rire. Radici ergo plantæ huius vim suam inserit
Sol partibus quinq. cum dimidia, Mars quinque,
Luna una semis. Cum itaq. ei, Sol quidem calore
suo partem sulphuris tenuissimi, & siccitate par
tem salis clarificatione dulcati: Mars vero sicci

ΕΝΕΡΓΙΑ, ΕΦΦΙCΑCΙΑ, ΑΤQVΕ VSVS PIMPINELLÆ VERÆ,
doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalī, in
partibus corporis fœminei interioribus.

Olei usus
aduersus
Calculum.
Tartarum.
Viscosos hum.
Hydropem.

Sal visceribus, utpote Stomacho, intestinis, &
vesicæ dicatur: Elixir, epati, felli, & spleni: O
leum humori radicali, sanguini et reliquis corpo
ris humoribus omnibus. Oleum, ut præcedentis

tate sua sal amariuscule et crassiorum partium
calore autem sulphur faculentius & obscurius
Luna deniq. humiditate & frigiditate sua Mer
curium versatilem (idque radiorum defluentium
ministerio) impertiant, corporis eiusdem compo
sitione sulphuris partibus sesquise, salis quinq, Mer
curij sesquiduabus, necessario constabit. Caulis
cum mēbris agnatis ex Sole possidet partes tres,
ē Marte quatuor, ē Luna quinq: ob quam mixtio
nem vsu admodum salubri vulneribus adhibetur,
& naturam possidet calfacientem, expellentem et
subtiliantem. Floribus & semini media inest qua
litas, & salis præ reliquis copia maior, quod con
cursu dulcis & amari acedinem & vim corrosi
uam acquirit. Vnde harum plantæ partiū & sub
tilitatum inde productarum natura est, resoluerē,
penetrare, & expellere. Sol in ijs sibi vendicat
partes sex, Mars quatuor, Luna duas. Producta
ex integra planta sunt, quæ in præcedente, nimi
rum, Oleum, Elixir, & Sal subacri mordacitate
erodens. Radix foditur circa quartum, sextum
octauumue & decimum diem Augusti, Marte vi
delicet gradum Virginis decimum quintum, deci
mum septimum vel decimum nonum (tum enim
ventri inferiori præest) peragente, Sole in eodem
signo constituto, Luna deniq. mansionem duode
cimam obtinēte. Nec minus ad bonitatem eius fa
cit, si Saturnus, utpote significator Hydropis, in
signo Geminorum (qui ventri præsumt) tum tem
poris versetur. Herbam mense Iunio, circa diem
secundum, tertium, quartumue & vicesimum. So
le scilicet in gradu Cancri vndecimo, duodecimo,
& decimotertio, cursum suum peragente, demeti
conuenit. Id si etiam fieret Ioue illud signum per
meante (hæc enim duo sidera singulari quadam
familiaritate & conuenientia epati et morbis eius
alludunt) ad Hydropem non parum conferret. Se
men in hunc vsu carpitur, antequam maturitate
in pediculis arescat, die nimirum mensis Octobris
quinta, septima vel nona, Sole in tertia decade
quæ in Libra est, Luna in mansionem decimaquinta,
& Venere in Libra domo sua situm habente.

plantæ ita huius, in resoluendis crassis humorum
viscositatibus (sed parte tantum virium tertia)
vsu insignem præstat: ideoq. ad Hydropem (sue
cā Anasarca siue Ascites siue Tympanites existat)
nec non

nec non Hydrophoides, si rite extractum prudenti consilio exhibeatur, auxilio efficaci adhibetur: Cerebrum quoque a catharris & phlegmate tam vitreo quam salso exonerat, meatus eiusdem obstru-ctos recludit, et ventriculos euacuat. Extractum Elixir epatis imbecillitatem emendat, & duritiem eius emollit, si per dies sexaginta quotidie tribus vicibus, una vero vice pondere drachmæ, in aqua ex Callitricho herba destillata trium ligularum mensura hauriatur. Sal stomacho & intestinis omnibus amicum admodum est & salubre. Illo enim rite parato si quis tertio quoque mense (ne id stomachus assuetus pro alimento familiari arripiat) loco salis vulgaris per triduum vescatur, hocque toto vitæ tempore præstet, Is ab hydrope, phthisi & apoplexia ætatem sine dubio magna ex

parte deget securus. Subtilitates istæ omnes simul, corpora ab aëre pestifero contagij grassantis efficaciter præseruant. In ἀπὲ ψία, (id est, ubi ventriculus viribus amissis aut languentibus cibos ingestos concoquere & officio fungi nequit) si per dies novem quotidie pondere drachmæ semis, cum olei vitrioli siue chalchanti dulcis guttis decem, tertia quoque vice in haustu vini Cretici sumantur, non solum digestionem instaurant, sed & etiam calculos vesicæ & renum comminuunt, atque una cum menstruis obstructione retentis educunt, euentu eiusmodi, ut ab effectibus prioribus duobus toto illo anno nihil periculi occurrat, posterior vero ordinem à natura præscriptum statis mensium singulorum temporibus, retineat.

Hydrophoides
Wassergallen.

Vfus omnium
simul sumptorum,
contra Pestem,

Ἀπὲ ψία,
calculos, ob-
struct. mens.
Catharos.

Vfus Elixiris
aduersus epatis
imbecillitatem
& duritiem.

Medicamenta
vfu continuo ea-
de exhibita ven-
triculo tandem
assuetus ineffica-
cia reddit, ac pro
alimento fami-
liari arripit.

πρὸ φούλακ-
τιον ad
Hydopen.
Phthisin.
Apoplexiam.

NATURA, PROPRIETAS, ATQUE VSUS PIMPINELLÆ

veræ, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexio-
nalis, in membris corporis foeminei
exterioribus.

Oleum, locis muliebribus inunctum, tumores & ulcerationes, quæ partus difficiles & graues in-
euitendo labores, quandoque ob fetus magnitudi-
nem sequuntur, sanat. Extractum Elixir, in
pannis manus latitudine calidum si applicetur, ex
una quidem parte ossi ilium ad spinam dorsi, alte-
ra vero genitalibus, dolores & tormina partum
comitantia sedat: matricis quoque præfocationem

siue (ut quidam improprie appellant, cum locum
non mutet) ascensionem cohibet, & dolores miti-
gat. Sal sanguinem omnem expurgat, arterias
epatis & pulmonum aperit, atque a febre Hæctica
tuetur, si in aqua Scariolæ selectiore resolutum
circa regionem epatis (idque tempore nocturno ma-
ximè, si sitis immodica puerperas vexet) epithe-
matis modo adhibeatur.

Ad ulcerationes
partium vterina-
rum post par-
tum.
Matrix locum
non mutat.

Ad dolores
post partum.
Ad sang. impu-
rum.

Epas } obstru-
pulum. } et

Aqua Scariolæ.
Matricis præfo-
catio.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ EFFICACIA, ATQUE VSUS PIMPINELLÆ VERÆ,

doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis humani interioribus.

Herba hæc quibusdam caliditatem & siccita-
tem plus quam secundi ordinis possidere statuitur:
Aqua simplici destillatione inde segregata, contra
aërem noxium & contagia pestifera commenda-
tur. Decoctum herbæ, radicis, & seminis ex vino,
traditur venenis omnis generis aduersari, & fla-
tus, intestina, stomachumque angentes discutere,
dolores quoque matricis lenire, menses ducere, &

calculos vesicæ atque renum potenter expellere.
Aqua stillatitia si quotidie bis mane scilicet et ves-
peri, qualibet vero vice septem cochlearium men-
sura sumatur, corpus obstructionibus affectum a-
perire, & menses promouere perhibetur. Radix
non solum Saccaro obducitur, verum etiam exem-
plo Calami aromatici aut Gingiberis in vsum con-
ditur.

Veterum de
qualitate herbæ
huius iudicium.
Pestis remediū.
Ad flatum.
Menses rectos.
Calculi vesicæ
renum.
Obstructiones.
Dolores matri-
cis.

NATURA, PROPRIETAS, ATQUE VSUS PIMPINELLÆ

veræ, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexio-
nalis, in membris corporis humani
exterioribus.

Planta hæc nuda cuti applicata in sinu si gestetur,
lac copiosum præbere creditur. Aqua stillatis-
sima cum Caphura mixta, & manibus atque faciei
lotione adhibita, mulierculis venustate & forma

eleganti placere studentibus, cutem nitidam &
aspectu incundam præstat, naevos quoque siue ma-
culas extergit.

Ad vbertatem
lactis.
Ad venustatem
vultus, et nauos.

NATURALIS INCLINATIO ATQUE VSVS PIMPINELLÆ

veræ, doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cælestis, & miraculosa, ex reliquis omnibus exoriens, atque effluens, in membris corporis humani interioribus & exterioribus.

Obiectio.

Non deerunt forsan hoc loco aliqui, qui sibi multum sapere vident, mirari non dubitent: Qui fieri possit, ut radice ista affectio aquæ intercutis sanetur: cum natura eius sit, humores viscosos calore exsiccatos atque condensatos resolvere, rationi vero magis consentaneum videatur, consentaneum et siccantibus potentior inesse ad morbum hunc curandum virtutem quam resoluentibus. Eiusmodi obiectionis argumento nos tali ἀντιλογία occurrimus. In radice ista non solum inesse vim discussoriam, sed et alias quoque virtutes utpote attenuantem atque expellentem (quibus omnium maxime excellit) in ea recondi. Quas si cognoscere studuerint, facile sibi persuaderi patientur, Pimpinellam, diuino accedente auxilio, effectus eiusmodi præstare. Nam cum species Hydropis (sive Tympanitis sit, sive Anasarca, sive Ascites) ex digestionem imbecillam atque adeo corruptam, epatisque duritie et obstructionibus, quas error et vitium nutritionis comitatur, originem trahant, Radix ista ob partium tenuitatem penetrantem, non solum stomachum, verum etiam epas in integrum restituere atque ad sanitatem pristinam reducere potest. Immo, cum egritudine tali affectis, nutrimentum omne in humorem frigidum et phlegmaticum transmutetur, et loco sanguinis sinceri per omnes corporis partes distribuatur, unde corpus intumescere et

deforme reddi necesse est: Hæc calore suo naturali, epas humorum frigidorum inundatione oppressum calefacit, atque humorem radicalem vitio contracto ad putredinem vergentem renouat et instaurat.

PRÆPARATIO MEDICINALIS.

RADICEM ad speciem aliquam Hydropis adhibendam, commodissimum fuerit, antequam herba supra palmi altitudinem excreuerit, et quidem dum Saturnus in Cancro versatur, summo diluculo ante ortum Solis fodisse. In primis autem attentione accurata est animaduertendum: Si hic morbus in muliere curandus veniat, et æquali proportionem pars una dimidia ex Pimpinella mare, altera ex fœmina hoc capite descripta, nulla tamen earum facta permutatione eligatur: Sin in Viro, pars dimidia ex Pimpinella fœmina adhibeatur: atque ita extractum Elixir ex planta mascula mulieri, ex fœmina Viro propinetur. Cum enim Pimpinella fœmina frigidiuscula sit, Virum natura aliqui calidiorum ab inflammationibus epatis tueretur: Pimpinella vero mas, cum et calore et siccitate præpollat, calorem naturalem in muliere (qua qualitate frigida et humida Viro superior est) instaurat, et digestionem humorum promouet. Sed si medicina faciendâ sit in partibus corporis externis, suam cuiuslibet sexui speciei subtilitatem (Viro nimirum maris, Mulieri fœmina) applicare conducet: Hæc via haud vulgaris sortis Homines tam Viros quam mulieres ab Hydropis liberant. Nequaquam igitur vel cum ordine natura vel prima instituti nostri hypothese pugnat, pro conditione rei, Viro speciem herba fœmineam, Mulieri masculam, sive Viris, sive foemina, puero Viram exhibere: de quo etiam cap. 6. et 7. iam ante monuimus. Sed et præparationem nostram persequamur, Radices in usum dictum destinatas, primo a sordibus, nulla tamen humectatione adhibita, mundiuscule purgatas oportet. Inde per radulum trita, in Vasculo e ligno quercu recens fabrefacto B, sale purissimo conduntur, ita ut ramentis ad duorum digitorum transversorum altitudinem iniectis, Sal ad dimidiam excrecentiam infernatur, idque alternatis struuntur ordinibus, donec Vasculum impleatur. Tum demum sale postremum superinperso, operculum quercum amplitudine et rotunditate conueniens imponitur: quo saxi granioribus A onerato, Vasculum in locum frigidum seponitur, ibique per dies triginta asseruatur. Conditura ista instar potionis cuiusdam tandem effervescent, hoc facto a spumâ faculentis mundata, destillatione per balneum omni humore spoliatur: Aqua excepta in usum reponitur. Hinc ergo Hydropis curanda si sit, radices Pimpinella recentiores in orbiculos ad nummi similitudinem dissectas in cucurbitam immittimus, aqua modo dicta pari pondere affusa. Cucurbita, ubi optime obturata in arena calida per horas duodecim quiescit, contenta donec arefiant (sine effusione tamen) exquisitè destillamus, destillatione in aqua eadem tertium repetendo, et totidem vicibus radices recentes substituendo. Superstes ille ex tertia segregatione humor, contra Hydropem per dies nonem et quidem Luna decrescente, sexta quaque hora partim pondere drachma bibitur impermixtum, partim panniculis instillatus cruribus tumetibus, Venti et genitalibus in Viro, pectini sive regioni supra Verenda in muliere, regioni denique epatis et lienis in Viris, calidus applicatur.

Responsio.

Quomodo radice ista curatio, nem Hydropis molietur et peragat.

et vitium nutritionis comitatur, originem trahant, Radix ista ob partium tenuitatem penetrantem, non solum stomachum, verum etiam epas in integrum restituere atque ad sanitatem pristinam reducere potest. Immo, cum egritudine tali affectis, nutrimentum omne in humorem frigidum et phlegmaticum transmutetur, et loco sanguinis sinceri per omnes corporis partes distribuatur, unde corpus intumescere et

excrementorum purgatione etiam epas plurimum prodest, eique vigorem pristinum reddit, ita ut laxitate spongiosa in æquabilem mollitiem restricta, eque pallido colorem rubicundum contrahens, chylum a Ventriculo per Venas mesaraicas (in hoc a natura fabricatas) integris viribus excipiat, et digestionem secundam peracta, loco humoris illius vitiosi si sanguinem sincerum et sanum in posterum propaget.

paget. Hac ergo ratione, diuino indulgente auxilio sanatio Hydropis perficitur, si subtilitates plantae huius, (intrinsecus quidem Elixir & Sal, extrinsecus vero oleum) cum balneo ex herba, radice & semine in usum adhibeantur. Porro si radix cruda solummodo appendatur, herba vero arefacta illigetur, humorem ea loco subiecto detrahit,

ita ut ariditate deposita quodammodo humescat: unde aduersus Hydropem non immerito commendatur. Si vero minutim concisa adipe maialino, donec colorem nigrum acquirat, frigatur, inde vero adeps ille percoletur, unguentum praebet ad vulnera humecta omnium praestantissimum, et ad fluxum $\alpha\upsilon\epsilon\upsilon\epsilon\iota\sigma\mu\alpha\tau$ & cohibendum praesentaneum.

Ratio applicationis.

Ad vulnera manantia.

Attractio humiditatum.

Fluxus $\alpha\upsilon\epsilon\upsilon\epsilon\iota\sigma\mu\alpha\tau$.

Caput decimumtertium.

DE BIBENELLA NIGRA SOBOLE, QVÆ ALIAS BIPENNULA ET SOLBASTRELLA APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN,

BIBENELLA haec Pimpinellae species Syris dicitur $\beta\iota\beta\epsilon\eta\epsilon\lambda\lambda\alpha$ SCHachdorphibinela, Hebraeis שחחורבן פידל Schachorebenpidepel, Graecis $\mu\epsilon\lambda\alpha\mu\phi\iota\epsilon\upsilon\epsilon\lambda\alpha$, Latinis

Bibenella nigra, Germanis Schwarze Bibenell, idque tam ob corticis externi nigredinem, quam herbae virorem nigrescentem, & colorem seminis ex fusco in cinereum vergentem. Quibusdam pro Cauli Dioscoridis habetur: alijs Dancus Sylvestris, cap. 15. describendi, esse creditur: Officinis appellatur Pimpinella hirsuta: Paracelso $\delta\iota\omega\nu\mu$ fuit, qui eam a vermiculis quidem noctu lucentibus, forte quod hi circa radicem plerumque nidificet $\lambda\alpha\mu\mu\epsilon\lambda\pi\epsilon\pi\epsilon\lambda$.

SIGNATURA GENERALIS.

QVAM in signanda medulla, Viri quidem capite undecimo, Mulieris vero duodecimo, osium effigiem adduximus. Illam quoque hoc loco ad signaturam eiusdem in corpore puerili tenera pinguedinis, reduimus atque accommodamus.

a dictionibus vero $\pi\alpha\upsilon\varsigma$, $\lambda\iota\theta\circ$ & $\epsilon\upsilon\epsilon\iota\sigma\mu\alpha$, quod haec, vel veterum plurimorum testimonio, calculum vesicae & renum, quem $\lambda\iota\theta\iota\alpha\sigma\tau\iota$ vocant, in pueris potenter educat, $\pi\alpha\upsilon\lambda\iota\theta\upsilon\epsilon\iota\kappa\lambda\omega$ nuncupauit. Undique ferè terrarum prouenit, praecipue tamen solitudines, & loca inculta, sabulosa atque aprica amat: copiosissimam vero producunt cum alijs herbis apprime salubribus, capi Tolani Marchiae Brandenburgensis, inter

Burgflorsum pagum & arcem Netzingam in sylua Garlebiensi siti: ita ut breui temporis spacio, huiusmodi generis plantis integrum plaustrum quis complere facile possit: nec minori frequentia circa Tunetum in Affrica (cum ea loca arenis abundant) & mare Mortuum in Palestina spectatur.

$\beta\iota\beta\epsilon\eta\epsilon\lambda\lambda\alpha$
 שחחורבן פידל

Schachdorphibinela.

 שחחורבן פידל

Schachorebenpidepel.

 $\mu\epsilon\lambda\alpha\mu\phi\iota\epsilon\upsilon\epsilon\lambda\alpha$

Bibenella nigra.

 $\pi\alpha\upsilon\lambda\iota\theta\upsilon\epsilon\iota\kappa\lambda\omega$

Patria.

Campus Tolanus ad syluam

Garlebiensem in Marchia.

Caulis

Daucus sylvestris, & pimpinella hirsuta.

Paracelsus.

 $\lambda\alpha\mu\mu\epsilon\lambda\pi\epsilon\pi\epsilon\lambda$

Stemmarum pfeffer.

Tuncium.

Mare mortuum in Palestina.

FORMA, CONSTELLATIO, QUALITAS.

PLANTA haec, quam aliquis ob quantitatem quidem, Pimpinellam maiorem, ob folia vero & caulem Apij formam imitantem non immerito Pimpinellam crispam dixerit, radicem habet satis robustam, saepe digiti crassitudinem aequantem, cute nigricante obductam, intus candidam, succiplenam, ac si prematur humorem acrem & flauum fundentem. Caule assurgit hirsuto, intus inani, nodoso & firmo. Folia incisuris profundioribus ad medium usque secantur, atque virore intenso nitentia, per pediculos singula singulis seriatim sibi inuicem opponuntur: odor eis naribus baud vtiq. gratus. Flores in umbellam candicantem instar Cumini globati, alicubi mense Iulio emergunt. His tandem succedit semen a vulgaris Petroselini non sane multum abluens: Unde, qui hanc plantam Petroselinum Macedonicum esse existimarunt, quanquam id ab hac diuersum sit, magis venia digni, nec acerbius insectandi aut in crimen vocandi videntur. De qualitatibus, ostendit accurata mysteriorum naturae cognitio (a qua nulum Medici nomen & officium profitentem decet esse alienum) Radicem istam ex virium caelestium beneficio, praecipua quadam temperamenti bonitate praeditam, & compositam a Sole partibus quatuor cum dimidia, a Marte totidem, a Luna tribus: atque ita ratione qualitatis constare partibus Sulphuris quatuor cum dimidia, totidem Salis, ac tribus denique Mercurij. Cum ergo siccitatis & caloris insint partes novem, humiditatis tres, iuxta Regule Veteris sententiam, ea in secundo ordine calefacientium, primo vero siccantium reponetur. Duas enim sibi partes vendicat calor, unam siccitas, reliquum humiditas & frigiditas Lunae, quae

stimarunt, quanquam id ab hac diuersum sit, magis venia digni, nec acerbius insectandi aut in crimen vocandi videntur. De qualitatibus, ostendit accurata mysteriorum naturae cognitio (a qua nulum Medici nomen & officium profitentem decet esse alienum) Radicem istam ex virium caelestium beneficio, praecipua quadam temperamenti bonitate praeditam, & compositam a Sole partibus quatuor cum dimidia, a Marte totidem, a Luna tribus: atque ita ratione qualitatis constare partibus Sulphuris quatuor cum dimidia, totidem Salis, ac tribus denique Mercurij. Cum ergo siccitatis & caloris insint partes novem, humiditatis tres, iuxta Regule Veteris sententiam, ea in secundo ordine calefacientium, primo vero siccantium reponetur. Duas enim sibi partes vendicat calor, unam siccitas, reliquum humiditas & frigiditas Lunae, quae

Pimpinella Major, Crispa.

Qualitas radices

 \odot iiiiij \otimes iiiiij par. ☿ iij

Forma caulis.

Sulp. iiiiij

Sal. iiiiij

Merc. iij

Flores.

Semen.

Errantes non quo pro lapsi sunt inhumaniter relinquere conuenit, sed vnde declinarunt eo recta via reducere.

Alia graduum Philosphiae veteris & recentis collatio.

Pimpinella.
 4
 5 } part.
 3

Qualitas plantæ
 totius
 Sanans.
 Conferuans.
 Instaurans.

Producta
 Oleum.
 Elixir.
 Sal.

Tempus fodi-
 endæ radicis
 September
 m. Ascend.
 in

nos Mercurium appellamus, occupauit: vnde qua-
 tuor partium gradus efficiuntur. Neq; vero quis

Herbæ collectio
 Maius

Q. II }
 in m }
 15. manf.

Semini colle-
 ctio

D. Sept. }
 17
 19
 21

Q. 10. gr. }
 28
 29
 30

Qualitas caulis
 4. 1. Quant.
 3. et 2. Qua.
 4. part.

Ad calculos
 Vfus Elixieris
 contra pestem.

hoc loco autumet, Cum
 Mars atq; Sol natura
 consent calida, ideo

gradus caloris & siccitatis ab ysdem augeri atq;
 intendi. In tali enim mixtione animaduertendum
 est, quantū Mercurius, quē Luna immiscet, fri-
 gidity & humiditate sua de calido & sicco sub-
 ducat. Quod præter admonitionem supra præmis-
 sam, vt simplex doctrinæ nostræ sententia illu-
 straretur, hoc loco denuo (quanquam alio modo)
 visum est Lectori subyiciendum. Caulis, herba, fo-
 lia, & pediculi cum stolonibus, à Sole possident

ne olei sine alterius humoris, id per rostrum in receptaculum C
 deriuatur. Atq; hac est ratio & modus, spiritum atq; vim anima-
 lem, ab his & similibus plantis segregandi ac educendi.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS SOLBASTRELLÆ,
 doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalis, in
 membris corporis puerilis interioribus.

Sal pinguedini
 Elix. medullæ
 Oleum neruis
 familiare.
 Vfus omnium
 simul
 Contra podagrā.

Sal plantæ huius pinguedini familiare deputa-
 tur, Elixier medullæ, Oleum tendonibus atque
 neruis. Omnibus his subtilitatibus, communis est
 cum prioribus (quan-
 quam secunda tantum
 parte efficacæ) in dis-
 soluendis atque eycien-
 dis calculis & tartaro
 facultas. Priuatim ve-
 ro Elixir, præsentane-
 um est aduersus vene-

partes quatuor cum vna quarta, à Marte tres cum
 quartis tribus, à Luna quatuor. Flores & se-
 mina cum plus acrimoniæ habeant, soli acceptas

MODVS DESTIL-
 LANDI.

PRÆCE-
 deri capite se-
 primo, fol. 28.
 modi destilla-
 tionis, quod spi-
 ritus sine sub-
 tilitates herbe, ibidem descri-
 pra, compendio & recta in de-
 clina ferantur, cum natura
 equi contulimus. Hoc vero lo-
 co, cum subtilitates triū her-
 barū præscriptarum, naturali
 quadā ingenij proprietate &
 propensione in acclina efferrī
 soleant, atq; ob essentiam ma-
 terie nonnihil terrestris tra-
 hentem, motu lentiore spacioq;
 longiore & altiore duci desi-
 derent: Ideo organa destilla-
 tionis earum seruientia, ima-
 gine Cameli sine Drodemeda-
 ry placuit adumbrare. Estq;
 ea res hoc ferē modo accipien-
 da. Partium subtilitas ex ven-
 tre organi inferiore, quasi al-
 uo Cameli litera A notata,
 per collum incuruum atq; ad
 similitudinem literæ S flexuo-
 sum, &que ad Alembicum B
 eleuatur: in quem quicquid
 guttularum collectum est, si-

na in gradu Scorpionis, tertio, quinto septimoue,
 in mansione decima commorante. Semen carpitur
 circa diem mensis Septembris decimum septimum,
 decimum nonum, & vicesimum primum, Sole pri-
 mos decem gradus Libræ, Luna vero gradum
 Scorpionis vel vicesimum octauū, vel vicesimum
 nonum, vel tricesimum permeante, et quidem dum
 adhuc rōre matutino madens, nullo alio cæli plus
 uij humore rigatur.

CONFORTATIVVM CORDIS.

SAL diligentissime depuratum, atq; in Extracto
 Elixier subtilissimo eiusdem ponderis resolutum,
 oleoq; ponderis ad Strag. subtripli & croco subtri-
 cenarij admixtum, in cucurbitulam Alembico ca-
 co, id est rostro carente, siue (si rem exquisitus
 tractare volumus) in organum A, orificio B firmis-
 me obturato, si condatur: Cucurbitula dehinc in arena calida per
 dies sexaginta naturales foueatur, Tum materia contenta (modo
 calor ignis quem secundi gradus nec intensiorem aut remissiorem
 esse conuenit respondeat) in lapidem concreuit. Is in aqua Vita
 fortissima dissoluitur, & per filtrum, ne quid facium inhareat, cola-

te olei vitrioli si permie-
 sceantur, sale (quantu-
 tate his omnib; analoe-
 go) vt resoluatur, inie-
 cto, liquorem reddunt:
 qui pondere semuncie
 ex vino rubro & ge-
 nerofo Vsu frequenti
 post

post cenā sumptus, po-
dagram demum profligat,
& nodos digito-
rum in manibus ac pe-

dibus soluit. Ramicem quoq. puerorum Elixier cu-
rat, si pondere duarum drachmarum dies triginta
singulo vero die bis ex aqua Perfoliatæ propine-

* tus, hincq. digestionem dierum triginta siue (si opus sit) sexaginta in
soliditatem priorem redactus, colorem Hyacinthi contrahit, duri-
tie Caputæ: & tertium inter præcipua ingredientia Laudani Theo-
phrastici locum obtinet, confortativum cordis præcipue bonitatis &
excellentiæ: Dosis est, trium, quinque, septemve granorum.

tur, et ligatura ritè ad-
ministrata, motus om-
nis vehementior, Vo-
cisq. contentio vite-

Laudanus
Theophrasti.

Ramicem pue-
rorum.
Seminaria cal-
culi.

tur. Simili usu cum oleo adhibitum, seminaria
calculi debellat, atque ne repullulet in posterum,
vetat.

NATURA, PROPRIETAS, ET VSVS SOLBASTRELLÆ, DO- ctrina Paracelsica corporalis, materialis & complexionalis, in mem- bris corporis puerilis exterioribus.

Oleum, nervos & ligamenta vel ex frigore
rigentia, siue luxatione distorta locoq. mota, emol-
lit, reducit, & in integrum restituit. Sal, quævis

ulcera patentia atque
corrosione depascētia,
sanat et expurgat: ver-
minum quoq. in iisdem
& carnis putridæ ge-
nerationē prohibet, fa-
toremq. emendat. Eli-
xir mēbris fractis ap-
plicatum, ea ab inflammationibus et alijs Sympto-
matis malignis tuetur, ac dolores mitigat: Vulne-
ribus atque ictibus mundificandi causa adhibitum,

succedente dehinc inunctione ex oleo, tormina se-
dat, atque eadem ab affluxu àveveioquat & tue-
tur. Idem cum oleo, apostemata venenata & qua-

CONTRA ISCHIAM.

S A L I, oleo, atq. Elixir herba huius præcipua inest in propul-
sanda Ischia vis atq. efficacia: primo quidē potui dato, secundo ve-
ro cum tertio inunctione circa coxendices applicato. Vnus eorum
atq. adeo cura Luna decrescēte suscipi desiderat: ac Sal quidem
per dies triginta hora antemeridiana pondere drachma semis est
hauriendum, Hora vero Pomeridiana coxendices ad ignem cali-
dissimum nulla accedente humectatione siue balneo inungenda,
& si tali indices repetito, nec quæ ad moderatam vires conuenien-
tis normam spectant, neglectis aut omisitis.

litate pestilentiali im-
buta sanat, vimque &
potētiam veneni hebe-
tat. Regioni splenis ca-
lidum si applicetur, du-
ritiem eius emollit, &
dolores lateris sinistri
tollit. Epithematis mo-

Olei usus
Ad rigentes
nos dislocat,
distortos.
Sal ad
VI. verminosa
ce. tædida.
ra putrida.
Elixir ad
Inflammationē.
Doloresq. in-
fractis.
Vulnera sordid.
Àveveio-
quata.
Apostemata pe-
stentialia.
Duritiē splenis.
Causona.

do adhibitum, regioni quidem cordis, ardores fe-
briles compefcit, capiti vero Cephalalgia mede-
tur, & catharros educit.

Cephalalgiam.
Catharros.

È NEPTÉIA, EFFICACIA, ATQVE VSVS SOLBASTRELLÆ, DO- ctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementalis, in membris corporis humani interioribus.

Quidam Medici hanc plantam in secundo cal-
facientium & siccantium ordine statuunt: Ac do-

cent: Castoreū ponde-
re vnciæ semis ex qua-
tuor vncijs aquæ plan-
tæ huius stillatitiæ po-
tum, cōuulsionem ner-
uorum & tendonū cu-
rare: Decoctum plan-
tæ, ex vino quidem si
bibatur, pulmones pur-

gare, venenum ex sanguine expellere, & tuſſim
sedare, Cum semine vero Sinapios & aceto si mi-

sceatur, humores maleficos per sudorem vacuare:
Succum epotum, febres curare: aquam eius stilla-

CONFORTATIVVM DIGE- STIONIS.

D. Hieronymus Cardanus Vir excellēti eruditione insignis, cum
aliquando comite P. Paulo Vergerio tam dignitate Cardinalitia
spectabili, Taranti in Valle Inensi apud me diuertisset, assevera-
bat: Experientia sibi cognita, Si vinum in quo radix ista per tri-
duum macerata sit, Luna in Sagittario constituta, & Centre ieiu-
no bibatur, digestionem magnificè iuvare, nec quicquid hoc auxilio
præstantius reperiri posse videri, Hunc sermonem excipiens Car-
dinalis Vergerius, Quid igitur (inquit) subtilitates eius præstatu-
ras putas? Respondit Cardanus, Hercle plurimum, præsertim si
circa mensis Novembris medium, Sole Sagittarium peragrans,
fodiatur, eoq. modo & surpetur.

titiam cum croco sum-
ptam, doloribus miti-
gatis somnum induce-
re, cor debilitatum &
linguēs cōfortare, om-
niaque gravamina eius
& affectus melanco-
licos depellere: Radi-
cem deniq. (quod etiam

Veterū de qua-
litate huius her-
bæ iudicium &
Vius ad
Podagram.
Pulm. obstruct.
Sang. infect.
Tulsi.
Humor. malign.
Febres.
Vigilias.
Cordis lang.
D. Hieronymus
Cardanus.
P. Paulus Verg.
Tarantum in
valle Inensi.
Melancholiam.

ex nomine liquet) calculos vesicæ educere, si vel
cruda vel cocta deuoretur.

Calculos.

NATURA, PROPRIETAS ATQVE VSVS SOLBASTREL- læ, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis & complexio- nalis, in membris corporis humani exterioribus.

Pueris, catharris si diuexentur, radix appensa
succurrit. Cum herba vero concisa, & supra um-
bilicum & tergum circa os Ilium illigata, calcu-

los quibus laborant, exigit. Succus eius ex albu-
mine oui illitus lichenas, eorundem malignos pro-
fligat, & asperitate deterſa sanat.

Ad puerorum
Catharros.
Calculos.
Impetigines.

DE HVMANO CORPORE IN GÈNERE
NATVRALIS INCLINATIO, ATQVE VSVS SOLBASTREL-
la, doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex
prioribus omnibus effluens atque exoriens, in membris corporis
humani interioribus & exterioribus.

Ad digestum
roborandam.

Ad humores
glutinosos sol-
uendos.
Sanationem vul-
nerum maturan-
dam.
Veneficia, &
contagia arcēda.
Herpetas et mor-
bum Gallicum
curandum.
Odor radicis as-
nimalibus gratus.
Correctiuum ve-
hementius pur-
gantium.
Planete retro-
gradi omne ope-
rationem medi-
camenti inhi-
bet & in deterius
vertunt.

Radix tempore supra indicato fossa, inq̃ orbi-
culos concisa serico si insuatur, & hora decubitus
loco fasciæ pectoralis stomacho superligetur, ven-
triculum roborat, digestionem promouet, & hu-
mores viscosos incidit & resoluit. Ex collo gesta-
ta siue vestibus insuta, creditur vlcera, vulnera &
plagas sanationi ac maturationi reddere idonea,
nec non incantationum in rem Veneream venefi-
cia, atq̃ aëris pestilentis contagia arcere, ac herpe-
tas miliare & morbum Gallicum curare. Odore
eius omnia animalia delectantur, id quod in equis,
canibus, felibus, & alijs bestijs ipse sæpius animad-
uertit. Scorpione vero Ascendente fossa, medica-
mentis violentius purgantibus (qualia sunt colo-
ynthidis, Veratrum, Esula, Tormentilla & similia)

si permisceatur, ea non solum innoxia reddit, sed
etiam absque molestia vim suam exercere facit:
quod etiam de Subtilitatibus intelligatur.

CAVTELA.

Planetarum, quibus morbus Extractis herbae
huius profligandus subiaceret, vno siue pluribus re-
trogradis, non solum opera applicationis perditur,
verum etiam malum ipsum exacerbat. Plantam
itaq̃ tam præsentem quam alias quouis tempore præ-
stat, quantum fieri potest, Planetis potius in ante-
cedentia tendentibus, nec infra Horizontem no-
strum depressis, quam Retrogradis et sub terra la-
tentibus, effodi.

Caput decimumquartum.
DE DAVCO GERMANICO MARE, GERMANIS
VVLGO Elsenach SIVE Erlach NVNCVPATO.
GENVS, PATRIA, NOMEN.

Dioscorides tria
Daucorum ge-
nera constituit.

Inuentis recentibus
que vetustatem
latuerunt, si
des denegatur.

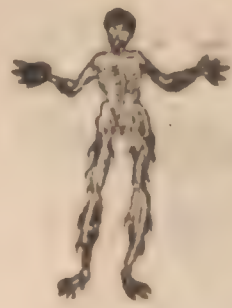
Daucus inter
Saxifragas re-
latus.
NOMEN.
Gezar.
גזר דמעה
Gezar Deme-
hah.
Maihetez Chis-
mon.
Αυσίλιθ
Calculirupa.
Planta hæc vete-
ribus incognita.
Κλυθεγκύ-
μιον.
Natalis.
Marchia, Pome-
rania, Megalbur-
gensium regio
&c.

Elsenach siue
Erlach.

TRANSIMVS iam ad histori-
am Dauci, quem Dioscorides tri-
plicem statuit, & plurimi eruditio-
ne excellentes Viri, cum variarum
linguarum cognitione instructi, si-
gnificationē appellationum exoticarum solerti co-
gitatione pensitarent, non temerè (utpote) in nu-
mero Saxifragarum dignati sunt. Etenim herba,
ista vel hoc etiam seculo in Affrica, lingua Gentis
Gezar appellatur: & fuit talis quedam Antiquio-
ribus in vsu, alibi nomine גזר דמעה Ghezer deme-
bah, quod Græcis est Αυσίλιθ, Latinis Calculi-
rupa, alibi Maihetze chammon, id est, (ut quidam
Iudei literatiores in Lusitania arbitrantur expo-
nēdum) Alnocyminum
seu κληθεγκύμιον, cele-
brata. Ceterum reperi-
tur ea in Germania no-
stra, præcipuè vero in
Marchia, Pomerania,
Megalpurgensium vicinia, nec non Lusatia et Po-
lonia: Vbi ab incolis Elsenach vel (idiomate Ger-
maniæ superioris) Erlach vocitatur, herba sane

non utiq̃ vulgaris aut vbique obuia, sed præcipuè
vsus & bonitatis excellentis, de quo à nullo Eru-
ditorum hæctenus quicquam literis proditum est.
Deplorandum autem est eò hac tempestate rem de-
ductam, ut quæ Homines non utiq̃ de generes, im-
mensis laboribus suis & vigilijs assiduè cognita
atq̃ è tenebris eruta, publicæ utilitatis gratia in
medium atque adeo in lucem proferunt, Ea omnia
(vel quia Antiquorum scriptis exposta non sunt,
vel à captu ingenij iam viuientium obtusiore atq̃
ignobiliore, non secus atq̃ à spongia aqua, possunt
imbibi aut percipi) aut vanis præstigijs conficta,
aut artibus Diabolicis inuenta & extructa iudi-
centur. Veruntamen quanquam Veterum testi-

SIGNATVRA GENERALIS.

PRÆSENTI imaginula hamorem omnem
radicalem siue primogenium in corpore virili, cum
is Spiritus & calor totiusq̃ vita fomentum & pa-
bulum existens, per totam nervorum, musculorum,
atq̃ membranarum corporis substantiam diffunda-
tur, placuit signasse.

monia non excludam
aut improbem, tamen
cum herba ista illis fu-
erit incognita, non im-
merito fides dabitur,
inuentorum quid suo-
rum (aperta præcipuè veritate sibi ipsi fidem faci-
entium) expromenti atq̃ manifestanti. Prouenit
itaq̃ (ut iam cepimus dicere) solio maxime sylue-
stri, &

stri, & (ut Plin. lib. 25. cap. 9. testatur) pingui,
nec non vliginoso, sed tamen alnis arboribus con-
suto: illic enim ex harum radicibus et stirpibus an-

nosioribus germinare consuevit. Frequens deniq;
etiam visitur circa sinum Persicum & ostia Eu-
phratis iuxta urbem Rhagiam, atq; in Moscouia.

Sinus Persicus,
sive ostia Eu-
phratis.
Vrbs Rhagia
Moscouia.

FORMA, CONSTELLATIO, QUALITAS.

exilia, sed longiuscula & incisuris profundiori-
bus diuisa, magis tenuia tamen quam Millefolij,
minus quam Fœniculi, inter quæ medium quendā
habitu effingunt. Floret hæc planta, quemadmo-
dum Anethum, mense Iulio: semina edit ineunte
autumno, intorta, breuia, formaq; striarū caulem
referentia, nec non odore iucundo, ac bonitate ef-
ficaciaq; præcipua commendata. In radice impe-
rium sibi vendicat Sol partibus tribus cum toti-
dem quartis, Mars quatuor cum quadrante, Luna
itidem quatuor: atq; ita Luna frigidi & humidi
sui potentia, reliquis duobus (qui viribus inuicem
ferè æquantur) plurimum detrahente, Sulphuris
partes tantum sex, tres Salis, & totidem Mercu-
rij, in ea deprehenduntur: atq; inde virtutem obti-
net conseruantem, sanantem, et roborantem. Her-
ba, quæ humoris copia radicem superat, à Sole ob-
tinet partes tres, à Marte duas, à Luna septem,
quam ob causam, neq; odore neque virtute est in-
signis. Seminis inter reliquas partes prima est bo-
nitas. Nam cum in eo è Sole insint partes sesqui-
sex, è Marte totidem, è Luna vna, atq; ita priores
duæ, æquatis caloris viribus Lunæ frigidum ob-
tundant, siccitate autem quocq; humidum eiusdem
emendent: hincq; vice versa Luna, ut humido sic-
cum, ita frigido calidum vrens amborum tempe-
ret, ideo subtilitates eius quemadmodum & radi-

Flores.

Qualitas radice,
☉ 3. 5 Quars.
☿ 4. 1 Quars.
☾ 4. part.

Sulph. 6.
Sal. 3. part.
Merc. 3.
Conseruat, sa-
nat, roborat.
Qualitas herba:
☉ 3. 1
☿ 2.
☾ 7. part.

Qualitas seminis
☉ 5. & semis.
☿ 5. & semis.
☾ 1. part.
forma radice.

Temperatura
virium & qua-
litas in herbis
vnde, Subtili-
tas seminis &
radicis.
Oleum, Balsa-
mum, Sal.
Tempus germi-
nationis.

INFLUENTIÆ CÆLE-
STIS VIS.

PLANTA Mista, quemadmodum alia multa, qualitatū
cælestium influxu, haud parum affici, Anno 1572. primi m. ani-
maduerit. Nam cum in sylua Zoffena, ad ditionem Nobilis Fami-
lia Predonensium pertinebat, & variis admodum herbis, iisq; raris,
nec non succis mineralibus facunda, integrum saccum harum ra-
dicum fodi curassem, ex denis libris oleum pondere vnciarum dua-
rum cum dimidia, destillatione eliciui. Sed cum eiusdem mēsis, quo
fossio facta erat, die vicesima octaua, comite Petro Manfredo Hi-
spano, & Medico vsu atque arte excellenti, eodem reuersus, maio-
rem quam ante copiam, per homines in eam rem conductos colle-
gissem, in ijs cum destillarem nihil quicquam oleitatis deprehendi.
De qua re sequenti tempore obseruatione attenta disquirens, co-
gnoui, à momento defectus Luminarium euanescentis, omnem in-
fluositatem, quæ nobis est virtus essentialis siue animalis, radici
decidere, sed post dies triginta recolligi, ac tandem elapsis diebus
nonaginta integrè sibi restitui.

in Cancro, & Marte cum Luna in eodem signo
existente: plus autem ad efficaciam eius faceret, si
signum illud tempore fossionis foret Ascendens.
Herbam sub exitum Maij, dum scilicet adhuc te-
nera est, resecasse profuerit. Tum enim temporis

E 4 germina

Herba.
Herba quando
colligenda.

Planta hæc radice constat diuarcata, oblon-
ga, gracili, fusca, acri & odorem mastiches spi-
rante: quæ à stirpibus Alnorum vetulis, in locis
muscosis & palustribus sitis, initio tenello eoq;
purpurascens germine protuberans, mense Maio,
in conspectum nostrum emergit. Nouella autem
illa germinis extube-
rantis soboles, faciem
potius graminis cuius-
dam tenuis & exilis,
quæ herbæ foliatæ re-
presentat. Hanc den-
sa coma syluescentem,
caulis dehinc purpura-
scens, atq; instar filorū
catenariorū sepe sex,
sepe septē angulis con-
spicius, geniculatus,
adnascētis plurib; ve-
stitus & inanis, sui è medio eiusdem sub exitum
mensis nominati exortu disperdit, hincq; in altum
enitens, interdum cubitorum sesquiduorum altitu-
dinem acquirit. Ramuli siue adnata, herba tenui
eāq; eleganter viridi conseruntur: foliola ea sunt

P Manfredus
Hisp. Medicus.
Caulis.
Mra humoris
in radice cresce-
tis & decrescen-
tis natura.
Radice fodiendi
tempus
☉ 69. 4 sc.

germina eius nouella, bonitate maximè vigent:
 nec parum ad hanc rem conduceret, si id fieret eo
 tempore, quo Luna iam ferè pleno lumine fulgere
 incipit. Semen colligitur mense Septembri, ante

quam Sol Libram ingrediatur, & Luna in Can-
 cro, Marte vero in signo calido, vt Leone siue
 Ariete, cursum suum peragente.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS DAUCI GERMANICI,
 doctrina Paracelsica animalis, substantialis, atque elementalis, in
 membris corporis virilis interioribus.

Balsami vsus qui
 bus partibus
 competat.

Ad ve. s. calida.
 nena. s. Frigi.

Ad aere pestilent.
 Ad Venerem

excit.
 Balsamum qui-
 bus morbis sub-
 ueniat.

Ad vitiosam epa-
 tis digestionem.

Ad purgatione
 humorum.

S A L radices,
 herbe, florum.

Vfus salis in
 quarum partium
 morbis.

Ad scorpiones.

Ad affluxum
 à uenâ quâ-
 t.

Ad tumores
 Experimentum
 Thurneisseri.

Ad maniacos,
 phreneticos, &
 furiosos.

OLEVM.
 Quibus partibus
 quadret.

Ad calculos.

Oleum quibus
 m. bis medea-
 tur.
 Ad apoplexiam

Vis animalis Balsamum, oleum quoddam
 tenuium partium referens, nisi quod pinguedine
 & vinctuositate non vndiq; respondet, intrinsecus
 quidem epati, spleni & renibus: forinsecus autem
 musculis, & omnibus membranis carnosiss fami-
 liare habetur. In haustu aquæ ex eadē planta stil-
 latitiæ, numero guttarum duodecim si sumatur,
 idq; tempore vespertino à cœna per dies triginta
 frequentando, epatis digestionem vitiosam tandem
 potenter emendat. Non solum enim omnem, quæ
 in eo continetur, mate-
 riam terrestrem con-
 sumit, verum etiam
 obstructions eiusdem
 (quemadmodum etiam
 lienis) remouet, & a-
 uertit: præterea renes
 reficit, expurgat, ab
 imminēte periculo pu-
 tredinis seruat, atque
 apostemata & tumo-
 res eorū profligat. Eo-
 dem modo exhibitum,
 à uenâ quâ-
 t. siue se-
 rosi humoris ad arti-

culos recens vulneratos decumbētis fluxum coer-
 cet, & similiter vice potionis vulnerariæ adscisci
 debet. Qui ex morbo diuturno siue pestilente in
 maniam aut phrenesin prolapsi sunt, aut surditate
 laborant, his circa linguam, nares, aures & Venas
 temporum decet inungi, & vicesima quaq; hora,
 ex iure Gallinatio, numero guttarū duodecim ex-

hiberi. Oleum quod
 colore candido, & mo-
 do destillationis (sine
 additamentis) simplici,
 à balsamo est diuersū,
 cerebro, ligamentis, se-
 mini virili, & humori

radicali consecratur. Ex semine simpliciter destil-
 latum si sit, inter auxilia cōtra Apoplexiam, haud
 postremum locum obtinet, cum guttarum trium

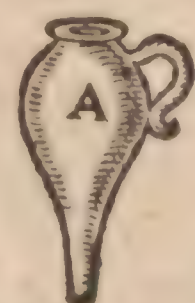
numero instillatur, atque arterijs & Venis tempo-
 rum, pari quantitate illinendo adhibetur. Præcla-
 rum etiam est aduersus Venena antidotum, si ad
 calida quidem in aqua Lactucæ, ad frigida vero
 in aqua Absinthij, prouocato simul sudore, nume-
 ro guttarum triginta hauriatur. Aëris præterea
 infecti noxas arcet, & Viro (si frequenter & li-
 beralius eo vtatur) vires in Venerem suppeditat.
 Vsu assiduo sumptum, humorem radicalem iniqui-
 nantia euacuat, humoresq; superuacuos & acres,

BALSAMVM.

HOC loco intermittere non possum, quin prin-
 ta cuiusdam mea in hac planta experientia inuen-
 tum, plurimis vt spero haud parum profuturum,
 commemorando expromam. Radicum huius gene-
 ris aridarum & minutim concisurum libris qua-
 tuor, addantur nucum myristicarum uncia totidē,
 Lachryma Ammoniaci octo, Mastiches dua. Hac in Aceti rosacei
 fortis & probi mensuris quatuor, siue sextarijs sex, spacio diei na-
 turalis macerata, in Cucurbitam collo incuruo siue retortam con-
 dantur, eaq; Alembico recta & cupelle (in quam arena iniecta sit,
 ita vt inter summam cupelle oras & cucurbita alium, spaciū tri-
 um latorum pollicum intercedat) imposita igne lento, destillentur:
 singularem quandam solertis attentionis industriā & prouida de-
 xteritatis (operosa enim est huius destillationis administratio) in-
 ducium adhibendo. Hoc facto, phlegma candidum, atq; oleago caru-
 lea, quæ à viribus merito Balsamum nuncupatur, in receptaculum
 exudant, postea per separatorium diligenter segreganda, singulis
 (tam phlegmate quam Balsamo) suo loco in Vfus Medicos serua-
 ti. Prestantissimus est huius remedi Vfus atque saluberrimus, in
 omnibus vulneribus, tumoribus, & Ulceribus malignis, priuatim ve-
 ro fistulis, carcinomatibus, & similibus excedendo affligentibus malis.

OLEVM EX SEMINE.

OLEVM ex semine maturitate perfectio, & de-
 hinc minutim trito, per organum prima folij septi-
 mi tabella appositū, superinfusa primum aqua fon-
 tana limpida (magis vero conduceret aqua eius
 stillatitia) educitur. Quoniam autē primo & phle-
 gma & oleū promiscue effluunt, ideo postea oleum
 quod supernat, ab aqua fundum occupante, & in effluxu prece-
 dente, per separatorium à segregatur.

pondere drachmæ semis, licet etiam resolutum in
 vino bibere. Contra tumores, mihi ipsi in pluribus
 hominibus efficacia eius, experimento haud fal-
 laci, cognita est. Nam humores affligentes intra
 nouem dies ex omni sanguine exigit, vsumque &
 motum membrorum ab yisdem impeditum resti-
 tuit, & grauedines adimit: Sed toto illo tempore,

cibos qui assumuntur,
 eo conditos oportet,
 neque sal quoddam a-
 liud adhiberi. Cum o-
 leo & aqua stillatitia
 Dauci huius, assidue
 si quis eo vescatur, e-
 um non solum à generatione calculi tuetur, verum
 etiam ab iam generati copia vrgente liberum red-
 dit.

NATURA, PROPRIETAS ET VSVS DAVCI GERMANICI,
doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis virilis exterioribus.

Succus ex herba, & radice expressus, ac cum Vernice, cera, medulla bubula, & aceto rosaceo pari pondere, donec spissescat, & formā vnguenti recipiat coctus, ambustus si imponatur, feruorem omnem (sive ab igne, sive aqua, sive metallis acciderit) extinguit. Semen in sua ipsius aqua coctum, dehinc exemplo Sinapios tritum, capiti si applicetur, phreneticos & maniacos iuuat. Herba dum viret conquassata & imposita, Gangrenas expugnat. Quod si medulla in cruribus a frigore exterioris perdit sit, sive ex alijs symptomatis frigidis

stupore afficiatur, ibi radix, herba, & semen in laetate ad formam pultricula cocta, vtiliter imponuntur. In vulneribus quoque & quibusvis unitatis solutionibus, planta hac magnifice opem affert, praesertim autem, si aqua eius stillatitia, malum perluatur & mundificetur. Semen vino Cretico maceratum, & circa coxendices & umbilicum calens applicatum, calculos promouet, & urinam superpressam expedit. Herba, radix, & semen, praecipue autem Balsamum, Oleum & Sal, morsibus animalium venenatis salubriter usurpantur.

Vnguentum ad ambusta.

Ad vulnera.

Epithema ad phreneticos & maniacos.

Ad calculos & urinam retentam.

Ad Gangrenas.

Ad medullam ossium.

Fri. Torpent.

go. Perditant.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS DAVCI GERMANICI,
doctrina Philosophiae veteris, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis humani interioribus.

Quaquam apud Veteres (ut modo dictum est) quid de hac planta memoriae prodiderint, non inueniatur: eam tamen agnitam, D. Caspar Melliger, Medicus eruditione & multo rerum usu excellens, non sine insigni

uit. Radici vero in contagijs pestilentibus, vsum egregium tribuit, idque non temere: nam eo nomine, etiam in hac Marchiae ora, nec non in Pomerania & Megalpurgensium vicinia, adhuc magnifice

D. Caspar Melliger Medicus, quae in hac planta medicando deprehendit. Ad pestem.

COLLATIO.

SI planta ista non palustribus sed saxosis proveniret locis, non omnino prae rem fieret, sive ratione forma suae Virium, si Petroselinum Macedonico (de quo tantum hoc saeculo disceptatur, sed nihil certi & solidi adhuc proditur) componeretur. Reperitur enim etiam hoc nostro tempore in palustribus ad flumines Aliacmona, Iouus, & Pharybus, circa radices montium Olympi & Heliconis, magna copia.

utilitate agrotantium, & laude artis suae, ad vsum medicos traduxit: ideoque experimenta eius, huic loco putamus inferenda. Is itaque hanc plantam solo aspectus iudicio, sed sine evidentiore argumenti alicuius ratione, pro specie Pimpinellae habuit, & (fortasse quia locis provenit aquosis) Pimpinellam aquaticam dicendam putavit.

commendatur. Quod cerebrum egregie expurgat, in pulverem redactam cum Anetho, Radice dulci, nuce myristica, cinamomo & similibus, vertiginosis

Ad vertigines.

Aliacmona, Iouus, Pharybus flum.

Pimpinella aquatica cur.

miscuit. Vulneribus quoque venenatis opifera constituit, si potio inde confecta telo venenato vulneratis exhibeatur, in preparationem herba, semine, & radice accersitis.

Ad vulnera venenata.

NATURA, PROPRIETAS ATQVE VSVS DAVCI GERMANICI,
doctrina Philosophiae veteris, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

Succus cepae illitus, gladios vulneribus lethales facit. Huius malitiae vnguentum, ex planta ista confectum, medetur. Ius piscium sale coctum (ut in Germania inferiore fieri consuevit) cum radice ista probe si coquatur, & dehinc percolatum, conuenienti Lunae positu illinatur, omnes abscessus tumentes, nodos, oedemata, aliaque in corpore tubercula profligat. Quod in hac ipsa Urbe, in Othone quodam Nobili Predouensium familia oriundo (cui in capite Nata, vel potius senectus quoddam, magnitudine in glandis grandioris ex-

creuerat) & alijs, experientia ipsa confirmavit: quaquam optimus Vir anno secundo post, in apoplecticum incurrit, a me biennio ante (quod multi Nobiles Virtute & gloria praestantes testabuntur) ipsi praedictum. Causam autem symptomatis illius deducebam inde, quod humor illius excrecentiae, Medicantis opera a superficie ad interiora esset reuocatus, atque ita error & peccatum in sanatione admissum Medici imperitia, qui doctrinae Astrorum ignarus, temporis rationem habere neglexerat. Non solum enim curam institutam

Succus cepae tela intoxicat.

Ad vulnera venenata.

Ad abscessus.

Nodos.

Oedemata.

Tubercula.

Exemplum curati Steatomatis in Othone Viro Nobili & Predouensi familia.

Symptoma sanationem secutum a Thurneici.

praedictis unde.

Medicos in curandis morbis.

Astrologiae ignaros, nec temporis rationem habentes, necesse est agrotantium periculum sepe committere.

Ad vulnera venenata.

Ad abscessus.

Nodos.

Oedemata.

Tubercula.

Exemplum curati Steatomatis in Othone Viro Nobili & Predouensi familia.

Symptoma sanationem secutum a Thurneici.

praedictis unde.

Medicos in curandis morbis.

Astrologiae ignaros, nec temporis rationem habentes, necesse est agrotantium periculum sepe committere.

Ad vulnera venenata.

Ad abscessus.

Nodos.

Oedemata.

Tubercula.

Exemplum curati Steatomatis in Othone Viro Nobili & Predouensi familia.

Symptoma sanationem secutum a Thurneici.

praedictis unde.

Medicos in curandis morbis.

& continuatam oportebat, Luna cornibus occa-
sum spectantibus decrefcente (& nequaquam cre-
fcente) verum etiam radicem, tempore huic nego-
tio competenti, fossam fuisse.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSVS DAUCI GER-

manici, doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cælestis, & miracu-
losa, ex reliquis prioribus omnibus effluens atque exoriens,
in membris corporis humani interioribus &
exterioribus.

Massula ad
Cephalalgiam.
Ad ambusta
quando planta
hæc refrigerando
conducatur.
Ad
Cerebrum pur-
gandum.
Somnum concili-
andum.
Melanch. discut.
Ad fluxiones
frigidas quando
faciat calefacien-
do.

Alia dissimilitu-
do.

πρωλάκη-
προν ad pestē.
Ad Venereum
excitandam.
Ad memoriam
confortandam.
Dissimilis vni-
us & eiusdem her-
bæ facultas ex
diuersa colle-
ctione.
Ad Venereum
extinguendam.

Balsamum, cum Fœniculo & semine Papaue-
ris satiui in massam redactum si odoretur, incre-
dibile est quantum in mitigando affectu capitis il-
lo dolorifico, qui Soda dicitur, efficaciam obtineat.

Eodem modo nō solum
cerebrū efficaciter ex-
purgat, sed et somnum
inducit, nebulasq; men-
tis ab atra bile obfuscas
serenat & discutit.

Massula ex vncia eius-
dē semis, & baccarum
Iuniperi sesquiduabus,
semineq; Rutæ dimidia
simul tritis et subactis,

tempore contagij grassantis in ore si teneatur, aë-
ris insecti noxas auertit, & sanguinem à maligni-
tate contagij tuetur. Ex collo vero si gestetur,
quosuis halitus aëris venenatos depellit, et memo-
riam confortat. Porro tam radici plantæ huius,

OLEVM EX RADICE.

OLEI ex herba & radice parandi ratio, ab ea
qua de oleo ex semine proposita est, diuersum
quid obtinet. Radix enim cum herba & caule in
taleolas trientales diffecatur: quæ per medium
secundum longitudinem diuisæ, in duas duplex (cu-
ius fundus siue venter sit angustus, os vero ampli-
& capax) eriguntur. Hinc vasculo operculis (quod in medio sum-
mitatis fastigio ad pisi magnitudinem pertusum, epistomion venti-
latorium d. vaporibus, ubi opus sit, emittendis destinatum, sustineat)
diligentissime superlucatur. Spacia inter duas exterius & interius
vacua, arena interiecta explentur. Hinc corpus ipsum ad ignem
lentum admoventur, & oleago quam fieri potest placidissime edu-
ctæ, in receptorium fastigio organi acuminationi subditum excipi-
tur, postea rectificanda & defacanda.

quam oleo vtrig; inde extracto, duplex inest natu-
ra. Si enim fodiatur Saturno ascendente, Sole vero
in Capricorno siue Piscib; versante, eam feruorē
ambustorum mitigare sum expertus. Sin Marte

ascendente, Sole vero
in Leone siue Cancro
decurrente fodiatur,
vsum habere ad fluxu-
um frigidorū iniurias,
& affectus à frigore
& humiditatib; super-
fluis proficiscentes, cō-
pescēdos. Similis viri-
um varietas eidē quoq;
inest, cum in accenden-

da tum extinguendā coitus potentia. Quod si enim
fodiatur Venere & Marte in signo calido et sicco
iunctis, solo gestatu desiderium auget. Si vero ijs-
dem in signo frigido & humido oppositis, contra-
rium gestantibus, vtriusq; sexus, præstat.

Caput decimumquintum.

DE DAUCO CRETICO FÆMINA, QVÆ ALIAS
DAVCION DICITVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

Petronius Dio-
dotus scriptor
rei herbariæ quas
tuor facit Dauci
genera.
Daucus Fæmi-
na, secunda spe-
cies quæ sit
Geberwurz siue
Berwurz.
Seseli Creticum,
siue Tordylion.
Pastinaca sylue-
stris.
Fœniculum por-
cinum.

ETRONIVS Diodotus Me-
dicus & βοτάνος & φαρμακός peritus (vt
Plinius lib. 25. cap. 9. commemo-
rat) quatuor Dauci genera distin-
cta constituit. Quam diuisionē vn-
de ille deduxerit, & quomodo genera singula in

Creta, Macedonia, A-
chaia, alijsq; locis, qua-
tenus peregrinando ea
lustrauit, inuenta de-
scripserit, hoc in loco
(cum ea res ab alijs tra-

lib. 25.

Theoph. 2. 17.
Parac. 3. 13.
Diosc. 3. 69.
Plin. 25. 9.

etata sit) consulto præ-
terimus, simpliciter tradentes, Herbam istam à
nobis Fæminam constitui, & pro secunda Dauci

SIGNATVRA GENERALIS.

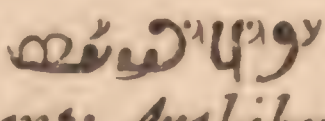
QVÆ A imazuncula capite præcedenti humorem
radicalem vitæ fundamentum existentē, in corpo-
re virili signauimus. Eam quoq; hoc loco ad humidi-
tatem (quod in corporis fæminæ musculus, ner-
uus, venter, & membris omnibus alijs continetur, spi-
ritus vegetans & fouens) signaturam accommo-
damus.

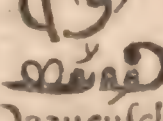
specie haberi. Quod vero descriptione eius à nobis
illa ipsa, q̄ Germanis Geberwurz siue Berwurz,
Latinis Seseli Creticū vel Tordylion dicitur, vel
etiam Pastinaca Sylvestris, aut Fœniculum porci-
num intelligatur, tantum à mente et sententia no-
stra abest, quantum eandem Peucedanum siue Si-

ler montanum esse af-
firmamus. Immo addu-
cimus et exhibemus hic
potius Daucum illum
Creticum verum, cuius
historiam Theophrast^o
Græcus lib. 9. cap. 15.

& Theophrastus Paracelsus lib. 3. cap. 53. nec non
Dioscorides lib. 3. cap. 69. Plinius deniq; loco modo
dicto

dicto exponunt: illum ipsum inquam, quem præterea incolæ Mauritanie atq. Affricæ Ciezar, Hispani Dauco Cretico, Galli Corote Suuages, Græci Δάυκ, Paracelsus deniq. Daucum Sylvestrem appellat. An vero eadem sit cum illa, cuius Galenus lib. 6. & 8. meminit, de eo ex forma & viribus per me cuilibet licitum est iudicare. Apud Syrios, Sclauos, & Vandalos (quarum gentium lingue satis sunt antiquæ) quoque appellationes suas

obtinet, quorum illi Daucuschas hi Chizac eam nuncupant: Arabibus Duc dicitur. Reperitur in locis præter eos, quos authores dicti nominant, etiam alijs, utpote Alpibus Carnicis, Rheticis et Helueticis. Prouenit etiã in montibus Pireneis, Thermopylarum angustijs in Græcia, nec non in hylua Othonis, & ea q. Nigra dicitur, in Germania: à me deniq. ipso etiã circa Burckhusiũ, in saltu quem Vilhart vulgo vocitant, est inuenta.

Appellatio hæc
bæ huius apud
Mauritanos,
Hispanos,
Gallos.
Græcos.
Paracellum.
Syrios.
Sclauos.
Vandalos.

Daucuschas
Chizac.
Natales.
Alpes { Carni.
Rhet.
Heluet.
Pirenei montes.
Thermopylarum
angustiae.
Syl. { Othonis.
ua { Nigra.
Burckhusium.
Vilhart saltus.

FORMA, CONSTELLATIO, QUALITAS.

AD formam quod attinet, radicem habet hæc planta oblongam, æqualem, raro fibrarum capillamento vestitam, crassitudine vt plurimum digiti, & longitudine dodrantis: caudãq. præter hæc subtili & in acutum desinente, cortice tenui, colore ex albo flauescente, odore iucundo & suauis, gustu denique acris & feruente insignem: quæ res Ruellio et Marcello cum alijs multis opinionem illorum sequentibus causam forte præbuerit, vt eam speciem

Pastinacæ sylvestris esse existimarent. Herba nec cum primum e radice emergit, formam pinnatam refert, nec vbi omnibus partibus habitus sui absoluta adoleuit, Fœniculi æmulatur: non enim capil-

lacea, sed folia vera gerit. Nam licet longiuscula sint & angusta, densaq. congerie succrescant, longitudinem tamen & exilitatem capillamentorum Fœniculi non æquant, sed & latitudo eorũ maior est, & extremitates acuminatæ breuioræ, ideoq. robustiores & duriores existunt. Caulis, multis ramulorum adnatis mōre Fœniculi aut Anethi syluescit, atque (pro conditione soli) alias cubitalis, alias sesquicubitalis euadit. Ex hoc sub finē mensis Iulij (si locis apricis & saxosis viuat) Umbella emicat, numerosis pediculis confertim radiata, & floribus Coriandri (teste etiam Dioscoride) odorem argutum & blandum spirans. Semen mense Septembri maturefcit hirsutum & candicans existens, linguamq. mansum vellicat, & nares odore grato delectat. Imperium virium suarum in radicem exercet, Sol partibus octo & vna quarta. Soli accedit Venus partibus duabus et tribus quartis: imperio virtutis Lunæ vna tantum pars relinquitur. Temperamentum itaq. radicis constitutum apparet, ex partibus Sulphuris septem, tribus Salis, & duabus Mercurij. Herba & caulis facultatis Solaris obtinet partes quinque, Venereæ tres, Lunaris quatuor. Semen cum natura prædictum sit admodum calida & sicca, deprehenditur à Sole regi et vegetari partibus sex, à Venere quin-

Caulis.

Umbella.

Semen.

Qualitas radicis.

⊙ 8. 1. Quar.
♀ 2. 3. Quar.
♂ 1. part.

Sulph. 7. }
Sal 3. } part.
Merc 2. }
Radix.

Qualitas herbarum:

⊙ 5. }
♀ 3. } part.
♂ 4. }

Qualitas seminis:

⊙ 6.
♀ 5.
♂ 1. part.

Facultas plantæ totius

Calfac. exiccans.
aper. expell.
Radix quando fodienda.

⊙ in mp
♀ Y
♂ E

Præsentaneum
in calculo auxili-
lium.

Ruellio et Marcello cur hæc planta pro Pastinacæ sylvestri habita sit.

Herba.
Herba quando colligenda.

⊙ in II

SULPHUR SIVE OLEITAS.

EX plantis quas hæcenus descripsimus, Sulphur omnium subtilissimum & tenuissimum, id est oleitatem qualitatis igneæ, siue nobilissima materia essentiam, fundit semē Dauci Cretici. Etenim si oleum istud debita fide & diligentia, in vase mundo, nec ullis antea & sibus adhibito destilletur, qualitatem acquirit subtilitatis tam penetrantis, vt si pars ossis sacri superior eo perungatur, in quadrante hora non solum symptomatum omnium, quæ calculus renum excitat, lenatio sentiat, verum etiam vrina à calculorum fractorum copia, turbida prorsus & limosa quoddammodo extat. Vnde non iniuria Oleum lapidis appellatur.

Ariete, & Venere in Libra constitutis, circa diem mensis Augusti, quartum, sextum, octauumue & decimum. Herba (vt plus caloris acquirat, quo si bi coniunctam Mercurij qualitatem abundantem euincat)

Trigono igneo.
V. S. 4.
Semen quando
carpendum.
Luna quando
maximè frigida
& humida: in
ter 9 & 11
scilicet.
Producta:
Balsamū, Olea-
go, Sal.

euincat) sub exitum Maij metitur, Sole scilicet in
Geminis, Luna uero in Trigono igneo, utpote siue
Ariete, siue Leone, siue Sagittario, Venere deniq;
(præsertim si sexui fæmineo in vsu cedere debeat)
in signo fæmineo, veluti Virgine existente. Semen
carpi desiderat mense Octobri, circa diem sextum
vel octauum, Sole in Libra existente, & tempore

(quia per se siccum est, acre, & calidum) inter ple-
nilunium & cornicularem Lunæ decrefcentis ap-
paritionem (quia tum frigido & humido nascentia
imbuit) intercedente diligenter obseruato, Ve-
nere denique loco commodo & ab aspectibus mali-
gnis libero cōsistente. Producta ex hac planta cum
prioris eadē sunt, Balsamū scilicet, Oleago, et Sal.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS DAVCI CRETICI,
doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalis, in
membris corporis fæminei interioribus.

Olei vsus in qua-
rum partium
morbis.
Ad Stomacacē.
Ad lactis vber-
tatem.

Ad menses sup-
pressos.
Pleuritis inco-
cta siue cruda.

Ad matricē re-
frigeratam, &
debilem.
Ad passionem
Iliacam.
Ad aliorum
profluvia.

Ad partum ex-
pediendum &
secundas expel-
lend.
Ad vincula ma-
tricis laxata, vel
luxata.
Salis vsus.

Ad obstructio-
nes.
Ad epas debile.

Nomen Ber-
wurz vnde.
B. Iamī vsus:
Ad calculos.

Ad Stomacacē
cen.
Ad vlcera & a
postemata.

Oleum radices, venis mamillaribus cum re-
liquis, ligamentis, membranis vterum partibus re-
liquis neccentibus, atq; adeo vtero ipsi destinatur.
Nutricibus ægre lactantibus, lac ad miraculum
vsq; copiosum, atque præcipue bonitatis præstat.
Cervi vteri iniectum, oscula venarum acetabu-
lariarum obstructa aperit, et supernacuū sangui-
nis menstrui humorem educit. In os pudendi mu-
liebris a balneo iniunctum, matricem in partu vel
frigore lesam, vel largiore sanguinis profluxu
debilitatam, nec non albis mensibus inquinatam,

quātum in expert^o vix
crediderit, mirificè re-
calfacit et purgat. Ma-
trici si instilletur, vin-
cula siue retinacula e-
ius, quæ vehementi ni-
xus in partu labore,
vel etiam fætus accre-
scētis iniuria distensa,
laxiora reddita sunt, si-

ue a coxis amota, ad soliditatem priorem restrin-
git: eamq; ob causam Eruditorum aliqui, plantæ
huius nomen Germanicum Berwurz siue Geber-
wurz videntur accommodasse. Balsamum ra-
dicis huius, musculis, et partibus corporis, cum ex-
terioribus tum interioribus, vulneribus, aposte-
matis, atq; alijs vnitatis solutionibus affectis dica-
tur. Vlcers interna quæuis, ab humorum salforum

NATURA, PROPRIETAS, ET VSVS DAVCI CRETICI, DO-
ctrina Paracelsica, corporalis, materialis & complexionalis, in mem-
bris corporis fæminei exterioribus.

Ad frigoris no-
xas.
Ad nomas.

Ad vlcera hus-
mida, & frigida.
Ad abortum.

Oleago è radice cum herba et semine vino sub-
limato maceratis, partibus si inungatur vel è fri-
gore mortuis, aut ex eadem causa torpentibus, siue
motu priuatis, nec non vlcerationibus ab copiosio-
re humorum frigidorum affluxu excitatis, iisdem
medetur: Cumque natura eius sit, rerum acredine

malignitate profecta, Lupias, & qui similes sunt,
purulētos abscessus sanat. Contra Stomacacē ma-
gnificè auxiliatur, si per dies nouem tempore ma-
tutino, maxillis (prius vino calente elotis) illina-
tur, nulla tum temporis aqua adhibita. Nec vul-
garis efficacis vsus obtinet, aduersus Pleuriti-
das incoctas, quæ vel (vt Galenus docet) mortem
celerem inferunt, vel diutius affligunt, si sexta
quaq; hora pondere drachmæ exhibeatur. Eodem
pondere si detur mulieribus, in eadē siue circa vē-
trem superiorem torminibus, flatus cōcitatos ex-

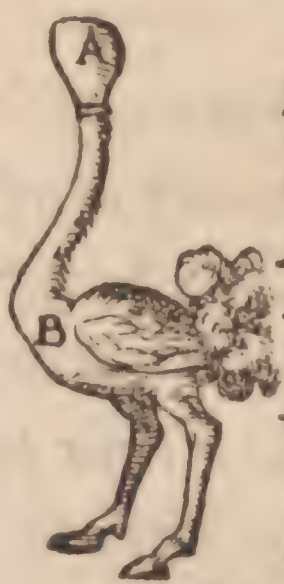
trudit: in partu vero,
ex aqua gladiū drach-
mis nouem, fætum atq;
secundam expellit. Sal
plantæ totius, intesti-
nis, vesicæ, & renibus
destinatur. Cum balsa-
mo & oleo permixtū,
quam præclarum obs-
tructionib^o remouen-

dis, & epati roborando sit auxilium, vel vnus ego
in pluribus experiendo cognoui. In aqua herba et
radicis stillatitia resolutum, & quotidie ter, pon-
dere drachmæ semis, idq; per mensem vnum sum-
ptum, calculos renū & vesicæ cōminuit, & educit.
Ex albicante vero Sinapios ori lauando adhibitū,
Stomacacē profligat, maxillis pristinum rubo-
rem restituendo, & dentes vacillantes firmando.

mordaci corrodentium, vim hebetare & infrin-
gere, ad Nomas siue vlcera depascētia (a causa fri-
gida orta) adhibetur, vsu admodum efficaci & sa-
lubri. Parti inter mammas & muliebria mediæ
per triduum illita, Fæminis ex animi commotio-
ne vehementiori, aut pauore subito, abortum me-
tuentibus,

MODVS DESTILLANDI.

QVEMADMODVM subtilitates plantarū
prescriptarum trium, propter naturam fortiorē,
tenuiorē, & penetrantiorē, in sublime sed am-
bage flexuosa educi, atq; a corpore suo separari de-
siderant. Ita ferè & trium præsentium quidē sur-
sum, sed tamen spacio contractiore & angustiore
eliciuntur. Quia itaq; eadem & qualitate natura
sua attenuante ac resoluente, cum Struthocamelis
illo ridgōgala seu ferrinoro (quē Hebræi Iaanab,
Græci & ῥυδων ἀνδρας vocitant) similitudinem habet,
Ideo modum destillationis earum, imagine eiusdem
lubuit adumbrare.

tuentibus, fetum atque inuolucra eius, quo minus
euellantur, firmat. Balsamum ad omnia puden-
di muliebris vitia, absq; noxa & periculo vsurpa-

tur. Sal frequentius si hauriatur, conceptus mon-
strosos, qualis fere Mola est, efficaciter amoli-
tur.

Contra conce-
ptus monstro-
sos.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS DAVCI CRETICI,
doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis humani interioribus.

Daucum Creticum, tradunt Philosophi, natu-
ram possidere subtiliantem, aperientem, & pene-
trantem: decoctum seminis potum calculos expel-
lere, menses ducere, tormina ventris discutere, se-

cundinam atq; adeo fetum mortuum eicere, vene-
nis quoq; & ictibus phalangiorum aduersari: Ra-
dicem deniq; decoctam virilitatem torpentem, in
labores nocturnos instaurare & instruere.

Vs; Dauci Cre-
tici secundum
Philosophos in-
tra corpus.
Ad
Calculos.
Menses.
Tormina.
Fet. mort.
Venena.
Venerem.

NATURA, PROPRIETAS ATQVE VSVS DAVCI CRETICI,
doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexio-
nalis, in membris corporis humani
exterioribus.

Herba cum radice conquassata & tepida im-
posita, traditur tubercula, nodos & callos discute-
re, tumoribusq; magnopere opitulari. Cū radice &
semine probè contrita, & vbi in lebetæ aereo frixa
fuerit, calida si imponatur, ad p̄oros aliasq; vitio-
sas excrescentias dissoluendas, plurimū commen-

datur: ventri epithematis modo applicata, matri-
cem (vt vocant) ascendentem cohibet. Quod auxi-
lium haud vulgaris conditionis Fœmina, sæpe ad-
modum vsurpauit, & perpetuam (excepto vno
casu, quo mortua est) eamq; præsentem ex ea leua-
tionem percepit.

Ad tubercula,
nodos, callos &
tumores.
Ad ascensu-
triciis.
Ad p̄oros et vi-
tiosas excrescen-
tias.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSVS DAVCI CRE-
tici, doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex
prioribus omnibus exoriens & effluens, in membris corpo-
ris humani interioribus & exterioribus.

Radix fossa, Luna cornibus ad occasum qui-
dem versis crescente, atque in signo calido (vt po-
te Leone, Ariete, siue Sagittario) existente, si

dum, quartū, sextū, & decimū contingit) idq;
optimo vinaceo adhibito, deprehensum à me est fer-
uorem vulnorum, à glandibus tormentarijs (vel

Luna crescēs in
♌. ♈. ♎.
Extractum in
vulnibus auxi-
lium quādo præ-
stet radix.

ACETVM EX RADICE.

ACETI ex radice ista parandi ratio hac ferè
est. Initio acetum rosaceum, quod bonitas saporis
& odoris commendat, nec atate annum superans
in Cappam degenerauerit, per Alembicum destil-
latur, ita ut de quadraginta mensuris (cum nobi-
lissima aceti portio postremo extrillet) antequam
humor expetitus excipiat, quatuor inutiles secerantur. Hinc
radices (quas mundiusculè elotas & secundum longitudinem dis-
sectas oportet) in Vitrum A, ampla capacitate ventrosū iniecta,
rostro Alembici subiunguntur, & acetum ex prima destillatione re-
siduum, & in easdem destillet, calore ignis vrgetur, ferè & que ad
mensurarum quatuor residentiam, quas in receptaculo suo (quod
distillatione & amaritiem quandam ingratam sapiant) relinqui, nec
destillatione vltius traduci decet. Post hac Vitrum amouetur, &
(mucilaginis de aceto veteri opimo aliquantulum indito) radijs so-
laribus obturatum exponitur. Tunc demum humor eo contentus in
acetositatem pernobilem transit, & si folia rosarum immittantur
colorem rubicundum, sin Viola eleganter purpurascentem, sin de-
niq; Chelidonia flavescentem acquirit.

lardo perlitis vel ve-
neno infectis) incusso-
rū, extinguere: si vul-
nera, superficie ambu-
sta deterfa, eo colluan-
tur, ipsumque acetum
potui detur. Idē quoq;
efficitur, et dolor miti-
gatur insuper, si radix
eiusmodi tēpore fossa,
mundiusculè lota, &
minutim rasa, aceto
maceretur, hinc oleo
cōmuni vel (quod præ-

Vs; radice quā-
do vulnibus
pernitiosus.
Luna decrescēs
in ♏. ♐. ♑.

plaga resistentibus) verum etiam plaga ipsa in pu-
tredinem prolabitur, purulenta illuic diutius in-
festatur, & sanationem (nisi exacta diligentia ac-
cedat solertia) egrè admittit. Acetum factum ex
radice, Sole & Luna in Sagittario decurrente fos-
sa (quod vt plurimū ferè circa diem mensis, secun-

stat) proprio perlita, in inum vulnere demerga-
tur, vel (si ad oppositam superficiem vsq; perfora-
tum sit) per illud traiecta, spacio horarum trium
ibidem relinquatur.

CAUTE LA.

Plantas præscriptas tres (vt dictum) nequa-
quam

Ad feruorem
vulnorum tor-
mentariorum.

♏. ♐.

Qui positus in
fossione vitandi.

quam Luna crescente, et multo minus in signo fri-
gido, humido & malefico constituta, Vel etiam

Saturno in dodecatemorio Scorpionis positum su-
um obtinente, decet effodi.

Caput decimum sextum.

DE DAUCO MAGNO SOBOLE, QUI ALIIS DBETHUCV,
ALIIS DAUCVS ITALICVS APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

Tertium Dauci
genus.
NOMEN.
Dbethucu.
Daucus Hor-
tenis vnde
Διχαῖ.

ÆC est, mea quidem sententia,
tertium Dauci genus, quod Af-
fricanis & Syris Dbethucu, Pa-
racelfo Daucus hortensis vel sati-
uus, Dioscoridi Διχαῖ, forte à

loco eiusmodi nominis in Bæotia, & fonte Dirce
ibidem oriente (quorum etiam Virgilius meminit)

appellatur: & quibus-
dam ex Galeno lib. 6.
Staphylinum, quibus-
dam vero Fœniculum

montanum, sed (ut ma-
gna Eruditorum pars existimat) falso, nuncupan-
dū videtur. Hebræis עירחא Hatsdochan, (quod
Latinis est milium capræ, Græcis αἰγόμενρον,
Germanis Geißhirs) appellatur: Vnde non uti-
que abs re fuerit aut absurdum, si homo quis sim-

plex, an nomen Daucus ab Hebraico Dochan, vel
etiam dictionibus Græcis δόχας & νέγ & exti-
terit, audeat suspicari: præsertim cum (præter-
quam quod vel plurimi Excellētes eruditione Vi-
ri res longè absurdiores definiēre) in promptu sint
verba Dioscoridis, qui inquit, Alterius generis se-
men Cuminum, alterius Milium æmulari, in super

quoque candidum esse
& odoratum. Prouen-
tus plantæ huius pluri-
mis locis est frequens,
maximè autē pinguib⁹

gaudet. Sed inter alia loca, natalibus eius magis
insignia sunt, iuga montium Carpathi & Senen-
sum, nec non Alpes Helueticæ in ditioe Zirio-
censium, & qui in iisdē celebris est mons Pilatus.

PATRIA
& Natales.
Staphylinum.
Fœniculum mō-
tanum.

עירחא
Hatsdochan.
αἰγόμενρον
Geißhirs.
Coniectura de
origine nominis
Daucus.

SIGNATVRA GENERALIS.

TENER ille, quem radicalem nominant humor, cum si-
milibus vitam hominis fouentibus, qua figura signatura in
corpore tam virili quam femineo, proditus est, eadem quo-
que nunc in puerili, oculis considerandus profertur.

FORMA, CONSTELLATIO, QUALITAS, DAUCI MAGNI.

Collatio Dauci
Magni cum
Fœniculo.

Tempus exco-
tus.
Rockdali vrbs
Angliæ.

TERTIV Mitag hoc, atq̃ adeo maximum

Daucorum genus, folia habet ferè Fœniculi, à cui-
us similitudine tantum abest, quantum Spica à
Lauandula, Petroselinum à Chærefolio, Pæonia
deniq̃ mas à Fœmina abludit: in quib⁹ sc. omnibus
eadem formæ facies, sed proportio & magnitudo
diuersa spectatur. Ideoq̃ quibus forma probe fue-
rit perspecta, duas illas species haud difficulter
scient diiudicare. Nam & folia huius quam Fœni-
culi sunt robustiora, crassiora, & duriora, colorq̃
non intenso virore nitet, sed in flauū elanguescit:
imo & radix magnitudine, siue crassitudinem siue
longitudinem spectes, superat. Semen quoq̃ gran-
disculum euadit, nec oblongum sed in formam ro-
tundam declinat, præterq̃ hæc angulosum et stria-
tum existit: quam obrem à Vetusioribus, non
præter rationem, Milium Capræ fuerit nuncupa-
tū. Sed vt dimissa collatione formā persequamur,
Planta hæc nostra, cum vt plurimum nascatur in
editissimis montium iugis, circa prima Maij mens-
is initia (quo etiam tempore à me in Anglia An-
no 1548. Ultra urbem Rockdali, in monte Beck
est reperta) initio coliculo vaginato exemplo Fœ-
niculi

niculi emergit: hinc luxuriosa celeritate in altum sese erigens, ut radicem agit oblongam, tenuem, & lignosam, Ita & caulem striatum, intortum, inanem, & lanuginosum promit. Folia densa sylva conferta, robusta sunt, & colorem herbaceum, sed flavescente dilutum, spectantibus ostendant. Sub finem mensis Iunii, umbellae emicant, quarum superiores è singulis pediculis (quibus abundant) capitula quaedam virentia, et exemplo melonum striata produciunt. Haec de hinc hiscentia, flores candidos et staminibus purpurascensibus fundunt, in orbem collecta, verticilla Fœniculi siue Anisi (nisi quod agmine densiore conglomerantur, & propter stamina colore purpureo extuberantia, in acutum, quemadmodum Millefolij vergunt) emulantur. Vestigia florum defluetium (quod ferè circa finem mensis

DAVCI SPECIES PEREGRINA.

CVM Anno 1559. Taranti habitans, die mensis Maij 13. per Vallem Euzensem trans excelsos montes, quos iugum Diaboli incolae vocitant, proficisceretur, fodinas quasdam metallicas inspecturus, in genus quoddam Davci incidi incognitum. Aliud postea oblatum est, Anno 1568. in Hispania, in montibus Elira & ibem Granatam & Loxam oppidum hilaris amantate spectabile sitis. Priori radix erat robusta, longitudine (& fere etiam crassitudine) brachij humani, odorata, cute nigricante sed crassa amicta, & carne praelata eleganter candicante ac molluscule. qua si premeretur, humorem albicantem, & densum, & thus odore excellenti redolentem fundebat: sin vero gustaretur, sapore dulci instar Pastinacae, sese esui facilem praebebat. Herba folijs (sed non radice) praescripta admodum respondebat. Quamquam magnitudo esset maior, & odor ex Coriandri & Anethi videretur mixtus. Alterius cum radix tum herba quantitate erat minor, odor tamen thuris amulus, quem etiam caulis conquassatus spirabat: folia brevia erant, sed his, quae iam descripsimus latiora. In huius autem generis radice, herba, & floribus (semen tum aberat,) dubium non est praclaras facultatum vires reconditas, quae tamen ratione subtilitatum huius nostrae, in usu non vincant. Quod autem odore vehementi nare: ferunt, forte a natura soli, aeris, & aliarum causarum physicarum beneficio dimanat.

quod inter reliquas plantae partes nobilissimum est, Soli acceptas refert partes sex cum tribus quartis, Veneri tres cum una quarta, Luna duas: atque ita (cum Luna vim Veneris inhibeat, Venus vero Solis) compositio & temperamentum eius, quinque partibus Sulphuris, tribus Salis, & quatuor Mercurij constat: quibus in unum coeuntibus, in planta hac resultat, facultas & natura, Nutriens, Roborans atque Sanans. Radix fodienda est circa

diem mensis Iulij, decimum quartum, decimum sextum et vicesimum, Sole scilicet in Leone, & Veneri in Libra versante. Plurimum etiam ad bonitatem eius momenti afferret, si tempore fossionis, Venus Domina Libram Ascendentem teneret, Luna vero, à maligno reliquorum Planetarum cōtuitu libera, in domo decima commoraretur.

Herba metitur sub fi-

nem mensis Maij, Sole in Geminis, & Luna in gradu Librae vicesimo primo, vicesimo tertio, vel vicesimo quinto, in mansione decima quinta, Veneri denique in Tauro versantibus. Semen carpendum est mense Septembri, Sole in Virgine, & Veneri in Libra in Occidente, Luna vero (ut plus caloris imbibat) inter cornicularem incrementi sui apparitionem & plenam orbis illuminationem constituta. Subtilitatum, quae arte ex hac planta produciuntur, numerus & genus idem est, quod modo in Mare et Fœmina (sunt enim inde Balsamum, Oleago, & Sal) sed virtus qualitatis dissimilis. Nec enim Balsamum hoc viribus, nec Oleum potentia, nec Sal acredine tantum valet, quantum subtilitates ex Fœmina eductae, sicut nec illius praestant, quod Maris.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS DAVCI MAGNI, DOCTRINA Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalis, in membris corporis puerilis interioribus.

Balsamum ex radice, herba, & semine, cordi, capiti, & cerebro (utpote partibus vitalibus) et capiti cum agnatis, in corpore puerili proprium tribuitur. Pueris convulsionem patientibus, si cum oleo ex Picea (quod solum violentius operetur)

exhibeatur, numero guttarum trium, usu lorae unius spacio ter repetito, auxilium admodum salubre praestat. Ex lacte decocto iisdem, ubi verminibus siue tincis alui laborant (quod malum huic aetati admodum est familiare) numero guttarum novem

Radix.
Qualitas seminis
♂ 6.
♀ 3.
♂ 2. partes.
Caulis.

Herba.
Sulph. 5.
Sal. 3.
Merc. 4. part.
Umbellae.
Facultas plantae,
nutriens, roborans, sanans.
CONSISTENTIA.
LATIO.
Radix quando fodienda.
Floris.

♂ in ♀.
♀ in ♂.
Iugum Diaboli.
Deusse. 10. 11.
Granata, & Loxa
vires huiusmodi.

Herba quando colligenda.
Semen.

♂ in ♀.
♂ in ♂.
♂ in ♀.
♂ in ♂.
♂ in ♀.
♂ in ♂.

♂ in ♀.
♂ in ♂.
♂ in ♀.
♂ in ♂.
♂ in ♀.
♂ in ♂.

♂ in ♀.
♂ in ♂.
♂ in ♀.
♂ in ♂.
♂ in ♀.
♂ in ♂.

BALSAMI
usus in quibus partibus et modis.

Ad convulsiones puerorum.
Ad lumbricos alui puerorum.

Ad tussim, præcordiorum angustias, obstructions arteriarum, apostemata, calculos & vrinam.
Ad remanentes menses puellarum.

Ad Stomachum purgandum.

SALIS vsus ubi.

Ad sanguinis inflammationes et febres ardentes.

ONJ Camelopardalis, *δολιχοτεράχηνος*. Modus destillationis quare comparatus Camelopardali. In febribus ardentibus simul & refrigerantia & calefactantia iuuant.

OLEI vsus ubi. Ad sanguinem purgandum.

si detur, vermes interficit, & absque periculo educit. In cochleari vini Cretici propinatum mensura

drachmæ semis, idque quotidie ter, Puellulis, quibus post annos puertatis (vel ob venarum exilitatē, vel constrictionem à causa frigida, atq; adeo obstructions) naturalis sanguinis menstrui fluxus

primitur (vnde capiti, faciei, auditui, grauedines et varia symptomata alia, ut pallor, suffusio & tumor vultus, ventris, & crurum oboriuntur) opitulatur, viresque naturæ potenter roborat: ita ut symptomatum causis sublatis, dolor omnis cesset, vapores maligni à partibus inferiorib; præcipue vero stomacho, ad superiora ascendentes retrahantur, et inflationum

tumor omnis discutiatur. Oleum radices & plantæ totius, renibus, pulmone, & membranis

exanguibus in corpore puerili dicatur. Ideoque in lacte caprino cocto si sumatur, tussi et præcordiorum angustijs medetur:

Arterias obstructas aperit, apostemata soluit, renes expurgat, calculos ducit, et vrinam promouet. In vino vero generoso & forti nec sulphurato, cum o-

leo Vitrioli si bibatur, Stomachum ab humoribus viscosis exonerat. Sal plantæ, spleni, venis, & partibus affinitate his inunctis, appropriatur. Vnde in aqua rosacea si solvatur, inflammationib; et feruorib; sanguinis exastuantis resistit, et febribus aduersatur: quod arguit, auxilijs non solū infriigidantib; verum etiā calefacientibus, ardores illos malignos compesci. Præterea non solum arterias sed etiam

venas, atque adeo sanguinem flatuosa humorum superfluitate perfusum & corruptum, expurgat & instaurat.

NATURA, PROPRIETAS, ET VSVS DAVCI MAGNI, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis puerilis exterioribus.

Ad fluxiones capitis fatentes. Ad fluxiones oculorum. Ad scabiem ferpentem puero sum die magrey.

Herba in lixiuio è cinere fagineo probè si coquatur, eaq; pueri Luna decresciente lauentur, fluxiones capitis fatentes curat. Scabiem quoque ipsedem serpentem, vnde macrescunt profligat, & humorum acredinem emendat, si cum radice & floribus (quantitate manipulorum duodecim) minutim concisa, & ex vino & aqua æquali mensura

dilutis, Sulphure trito pondere vnius vnciæ iniecto, decocta, similiter adhibeatur. Oleum radices temporibus si illinatur, fluxiones oculorum sanat. Sal dentibus si affricetur, sequente collutione diligentiore, putrefactioni gingivæ et ulcerationibus medetur. Balsamo mixtum atq; oleo, sinus atq; fistulas putridis humoribus manantes, sanat.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS DAVCI MAGNI, doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementalis, in membris corporis humani interioribus.

Ad tussim.

Ad calculos.

Quidam ex Veteribus Eruditi, qualitatē plantæ huius siccitate & calore, in tertium vsque gradum pertingere tradiderunt. Decoctum herbæ & radices potum, calculis renum pellendis commen-

datur: & ad tussim (cum arterias pulmonum aperiat, & viscositates ipsedem impactas incidat, expellat & calorem insuper familiarem impertiat) vtilissimum habetur. Ad tormina mitiganda (species

BALSAMVM.

EX radice Butyræuallense, cuius modo in tabella præcedenti facta est mētio, Balsamum vniuersum admodum & salubre paratur. Si enim radix minutim concisa, & in sacculum iniecta (eodem diligenter obligato) pralo robustiore, quale hic litera A apponitur, candidum, lentum, crassum, & vntuosum, sed odore grato nares afficientem. Is postea per balneum placide destillatus, colorem citrinum induit, & limpiditate pellucida conspicuus, facultatem obtinet, penetrantem, incarnantem, & sanantem.

MODVS DESTILLANDI.

IN præcedentibus indicatum est, Destillationes non solum in genere simplicium, verum etiā rerum aliarum fere omnium, ad ingenium, qualitatem, & naturam speciei cuiuslibet esse attemperandas & instituendas. Cum ergo herbis tribus præscriptis, anima siue sulphur insit admodum tenue, ideo subtilitates inde extrahenda meatu multo longiori, quam quæ crassiorum sunt partium, sursum eleuantur. Huiusmodi exemplum seu imaginem potius, adducimus animal illud *δολιχοτεράχηνος*, quod Hebræis *ONJ* Græcis & Latinis Camelopardalis, Ethiopibus & Indis Nabin siue Nabil, vel etiam Nabim appellatur. Idq; non solum ideo, quod quemadmodum Camelopardalis, halitum suum per arteriā admodum longā in sublime exenat, ita spiritus harum plantarum spacio ampliore sursum extrahantur atq; subtiliscentur: Verum etiam, quod quemadmodum animal hoc, secus atq; alia bruta omnia, in incessu pedes vnius lateris simul eleuare consuevit, nec striusq; alternatim mouendo permutare: Ita subtilitatibus plantarum istarū ea natura insita sit: Ut, ubi corpori humano adhibita fuerint, primo vnum latius tenuitate sua penetrante perreptent, morbum insidentē profligatura, eoque restituto postea & in alterum vires & potentiam suam exerant atq; expromāt. Destillatio itaq; prædicta ubi peragenda est, primū planta in ventre B conditur, & spiritus inde in organum A eleuantur.

cies torminis non expressa, mihi Iliaca intelligenda videtur) corpori calidū applicari iubetur. Planta ipsa in sacculo cocta, & epithematis modo, dum

ad huc calet, ossi ilium applicata, Ischiæ siue coxendicum morbo medetur.

Ad tormina.

NATVRA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS DAVCI MAGNI,
doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis & complexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

Magnam esse plantæ huius in sanando præstantiam, nō solum antiqui illi Artifices memoriæ prodidē, sed & Rustici atq; ipsa animalia bruta norunt: unde & quibusdam in locis, Germanico nomine Wundstreichel appellatur. Celeriter enim vulnera coalescere facit: sed, nisi inhibeatur, minus solide. Ideo ἐκπηκτικός id est pus mouentibus, & χαλαστικός est iungenda, præsertim ubi vulnus altè descendit. Quod si sola adhibeatur, labra qui-

dem & summas oras consolidat, sed imo sinu non curato, vlcera cuniculosa & cauernosa tandem fieri facit. Præcipuum quoq; vsum obtinet, in herpetis, & scabiæ, alijsq; in superficie cutis externa fæditatibus, siue vnguentis quis misceat, siue solam succo expresso vsurpet: Cutem itaq; abstergit, sed ita vt eandem scabram & duram relinquat, ideoq; Mulierculis, quæ candore & mollitie manuum placere student, non satis vsus eius competit.

Herba hæc à sanandi efficacia Wundstreichel dicta est. Damnum vulnorum nimis celeriter coalescentium. Herba hæc vulneribus sanandis non sola adhibenda. Ad Herpetas, et scabiem.

NATVRALIS INCLINATIO, ATQVE VSVS DAVCI MAGNI,
doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex prioribus omnibus exorients & effluens, in membris corporis humani interioribus & exterioribus.

Herba si colligatur Sole primum gradum Arietis siue Cancris (in Ascendente positorum) ingrediente, Lunaq; in eodem signo versante, tum ex

coniurationum ritū, quod quidam rerum aestimatores imperiti putant: quo si telum, quo plaga facta est, iungatur, & vulnus tempore matutino

Amuletum seu περὶ ἀντίον ad conuulsionē Stomachi puerorum.

vrina ipsius vulnerati eluatur, hincq; nullo emplastro addito deligetur, sanatio absque omni molestia & dolore perficitur. Quod vero eadem si varijs ceremonijs & gestibus adhibitis, Sole signum Virginis ingresso fodiatur, gestatu corpus icribus & vulneribus impenetrabile faciat (vt Vir quidā doctrina & ingenio præstans, cuius nomen honoris gratia subiceo, professus est) fidem habeat qui volet, mihi certe id fieri posse, non fit verisimile.

Turneisserus nihil quicquam tribuit efficacie Ceremonijs aut ritibus, qui in solitione huius vel alterius radij adhibentur.

CONSTELLATIO OPPORTUNITATIS PECULIARIS.

QUOD si quis hanc radicem ad res miraculosas efficiendas desideret, sessionem eius instituat anno futuro 1583, die mensis Iunij duodecima, Hora fere octaua antemeridiana: siue alio simili tempore, quo Leo ascendat, Sol autem & Mercurius in domo undecima, Luna denique cum Venere in duodecima commoretur. In momentum vero illud, sub elevatione poli grad. 48. minut. 30. hic qui adstat, incidet Syderum & stellarum ad inuicē situs & figura.

CAVTELA.

Saturnus Soli, Lunæ, & Veneri aduersus si sit, omnes positus corrumpit, & actiones impedit.

F 3

Cum

Ὁ πλόζισμα siue vnguentum armarium, Wassenfall.

Β δ ε ζ

coniuñctione istorum duorum Luminarium (si modo per reliquos Planetas nō impediatur, & Mercurium intermediū habeant) planta hæc singulari quadam virtute imbuitur, et facultates acquirit, quam ante longè nobiliores (vtpote quæ a præstantissima Syderū natura & qualitatibus defluat) ita vt vel solo gestatu ex collo, Pueris conuulsionem Stomachi patiētib; (qui affectus species quedā est Cardiacæ vel potius Palmi) præsertim succurrat. Sin vellatur, Marte in Ariete, eoq; Ascendente constituto, fit ex ea cum Therebinthina & oleo ὁ πλόζισμα siue (vt ita dicam) vnguentum armarium, idque absque omni incantationum &

Cum Luna in Scorpione constitutus, vires herbarum prescriptarum trium inficit et inquinat. Nec

dis similem aut benigniorem se prestat, ubi cum Marte & Mercurio fuerit coniunctus.

Caput decimumseptimum.

DE FOENICULO MARE, QVOD ALIAS HIPPO-
MARATHRON VOCATUR.

GENVS, PATRIA, NOMEN,

GENVS.
Prima Foeniculi
species.
Hippomarathron.
NOMEN.
ירבוז
Iarbutz.
Othomarathron.
Foeniculum
equinum.
Kosfendhel.
Foeniculi alij
duo tantum ge-
nera faciunt.
Iarbus apud
Hebr. vnde
ירבוז
Iarib & Sam.
Paracelsus.
Olus Febris.
Feber fraut.
PATRIA.

PLANT Ab hac inter genera Foeniculi, natalibus quidem sylvestris sed efficacia potentissima, priscis illis Hebraeis dicitur Iarbus siue Iarbutz, Serapioni Othomarathron, quibusdam ex Græco Foeniculum equinum siue Kosfendhel, & erraticum siue sylvestre: ac traditur alicubi ex quorundam sententia diuim esse generum, mas nimirum & femina: quod nos (cum præter tria præsentia, nullum aliud vel qualitate vel efficacia simile inuenerimus) quaecumque sit, hoc loco missum facimus. Apud Plinium lib. 20. cap. 22. præter nomen receptum, quod ibi refertur, etiam Myrseneum appellatur, hoc superadiecto: nihil hac planta aduersus venena efficacius habitum: idque ex testimonijs Petricij &

SIGNATVRA GENERALIS.

IMAGINE hac præsentis Venas totius corporis masculini, & quæ in ijs continentur, sanguinem scilicet & virtutem vitalem, vegetabilem & naturalem, signamus.

Myconis, sibi hoc vsu longo cognitum scriptis editis professorum. Nec dubito Hippomarathron hoc nostrum, esse illud ipsum, quod Dioscorides lib. 3. cap. 82. descripsit, cuius apud Hebræos nomen Iarbus à dictionibus ירבוז Iarib & Sam primum extitisse, & compositione earundem Iaribsam (quod est Vincetoxicum siue νικητόξινον) denominatam. Paracelsus ei nomen Olus febris siue Fe-

berfraut, et multas variasque virtutes tribuit. Nascitur autem ut plurimum Syluis de-

fertis, nec non montibus asperis & petrosis, maxime vero sabulosis & aridis. A me inuenta est supra Brigam oppidulum in Valesia, & alibi inter Brucum urbem, & arcem antiqui nominis Habspurg ad Arolam fluium.

Myrseneum.
Foeniculum ex
veteribus com-
mendatur. De
tril. lius & My-
sq.

FORMA, CONSTELLATIO, QUALITAS HIPPOMARATHRI.

Qualitas.
Hippomarathron
cur loco maris
habeatur.
FORMA.
Radix.

SPECIES hæc Foeniculi agrestis, ra. lice, herba, & semine inter reliquas maxima est, calidissima, & efficacissima: ideoque lege Hypothesis assumpta, à nobis loco Maris merito habetur. Radix recta est, oblonga, & æqualis: colore superficiei cōnexæ in cinereum potius quam candicante aut flauum inclinat: odor inest vehemens & penetrans, sed non ita ut tertiæ speciei naribus gratus aut iucundus: duritie, plus quam aliæ, constat lignosa: longitudine inter dum sesquicubitalis euadit: gracilis tamen & extenuata perpetuo persistit, ita ut ad proportionem longitudinis nullam aliquam crassitiem me-

SVCCVS FOENICVLORVM.

Si radix sub finem mensis Maij. lapide quodam acuto siue osse cultrato, &sq. ad ipsam medullam incidatur: Vulnerata dehinc Vasculum Vitreum (quod arte ita formatum oportet, ut solummodo humorem exsillantem recipiat, sordes vero & terram incidentem excludat) substituitur: eoque facta tam radix denudata, quam Vitrum, terra reingesta simul operiantur, atque isthic ad diem &sq. mensis Iulij, decimum, undecimum, vel duodecimum (quo tempore Sol Leonem attingit) relicta, tandem effodiantur, Humor tum quidam in Vitrum exudasse visitur, qui per pannum lineum & rarum (ut sorditices omnis inde segregetur) colatus, in cucurbitam conditur: & Alembico turbinato (cui tria insint rostra) probe superlutato, in cupellam arenariam impositum, igne lento &getur. Quod ubi factum fuerit, ex capite quidem A effluit liquor, qui exceptus diligenter asservatur: ex reliquis vero duobus (quæ litera B denotat) phlegma solummodo quoddam, qualitatibus in vsu quidē horrida admodum, fortis & vehemens: sed quod, ubi diueredo in massam fuerit coactū, ad varios affectus, primum vero aduersus Venena serpentum, &tiliter adhibetur.

morabilem acquirat: natura denique prædita est tam calida, ut raro (exemplo aliarum herbarum) aliquam ex frigore corruptionem sentiat, verum restibili viuacitate in multos annos perduret, &

singulo Vere herba & flore nouo germinet. Etatem autem illius, forma herbe & seminis arguit. Quo enim fuerit annosior, hoc magis & herba viribus augetur, & semen pinguis oleosiusq. (ut ita dicam) euadit. Herba procul quidem spectantibus (cum visus ex longinquo proportionem solummodo & formam visorum percipere, sed non ut in propinquo recte iudicare valeat) speciem quandam Foeniculi obiectat:

Radice color,
odor.
Longitudo.

Indicium de
late radice.

Hoba

tribus Mercurij: hincq̃ facultas quædam qualita-
tis existit, discutiens, expellens et mouens. Semini
et cum hoc subtilitatibus inde extractis, nobilis
admodum qualitatum mixtio contigit. Soli enim
acceptas referunt partes octo, Marti duas, Lunæ
totidem. CÆTERVM cum herbe huius ge-
neris omnes tres (vt in tabella præcedenti com-
moratum est) spiritui cum vitali tum virtuti na-
turali, et quicquid facultatum sanguis continet,
qualitatis sue cōuenientia et Signatura alludent.
Ideo et collectio earum, ad positum Planetæ rebus
vitam impertientis et conseruantis, Solis nimirū,
dum is in domo propria, siue in alio quopiā signo
benefico versatur, dirigi desiderat. Radix itaq̃ fo-
dienda est die mēsis Iulij, duodecima, decimaquar-
ta, et decima sexta: cum tum temporis, vim suam
acerrimam partim in folia, partim in flores dif-
fundat: atque ita viribus mediocriter imminutis,
vsi sit aptior et mitior, quam omnibus simul vni-
tis, ideoq̃ violentius vim suam exercentibus. Om-
nium vero maximè eò faceret, si tum temporis
Mars in domo Veneris, et Luna in Virgine exi-
steret. Herba omnium maximè viget, dum flores
emergentes sustinet. Metenda itaq̃ est circa diem
mēsis Augusti, sextum, octauum et decimum,
Sole scilicet vltimos decem Leonis gradus pera-
grante, et Marte in eodem signo, Luna vero in
Geminis commorante. Semen carpendum est men-
se Septembri, antequam exhausto nimium humo-
re areseat, Sole nimirum in Libra, Marte in Can-
cro, et Luna in horum signorum aliquo versante.
PRODUCTA ex hac plāta sunt, Antidotum,
Oleum, et Sal in parua quantitate, sed subacre et
mordacitate sua erodens.

Natura, Discu-
tere, expellere,
et mouere.
Semen.

8.
2.
2. part.

CONSTEL.
LATIO.
Plantæ huius ge-
neris omnes tres
quando colli-
gendæ.

Tempus radices
fodiendæ Iulij
d. 12. 14. 16.

in domo 2.
in III.

Herba quando
metenda. Augusti,
d. 6. 8. 10.
Caulis.

in 3. d. 12.
in 11.
in 11.

Umbella.
Flores.
Semen.

Semen quando
carpendum.
M. September.

in 11.
in 11.
in 11.

QUALITAS.
Radix.

9.
1.
2. part.

Herba et caulis.
8.
1.

3. part.
Sulph. 8.
Sal. 1.

Merc. 3. part.
PRODUCT.
Antidotum.
Oleum et Sal.

iectat: verum folia siue capillamenta eius latitudi-
nis quid habent, duritiemq̃ et crassitudinem quam
illius maiorem. Caulis teres est et inanis, lineo-
lasq̃ quasdam ceu strias in superficie ostentans,
mense Iulio umbella pediculosa, et eleganter can-
dicante efflorescit. Flores foliolis densius stipan-
tur quam prioris. Semina denique grandiuscula
sunt: et quodammodo orbiculata, bina binis obuer-
sa visuntur. IN RADICE Sol sibi vendicat
partes nouem, Mars vnam, Luna duas. In herba
et caule imperio Solari cedunt partes octo, Marti
vna, Lunæ tres. Temperamentum itaq̃ eorum con-
stituitur ex partibus Sulphuris octo, vna Salis, et

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS HIPPOMARATHRI,
doctrina Paracelsica, animalis, substantialis atque elementalis, in
membris corporis virilis interioribus.

Quamquam herbe, radici, et semini calor inten-
sior insideat, beneficio tamen humiditatis acceden-
tis, in extinguendo calore præternaturali, et ma-
ligna qualitate membra interiora peruolitante, au-
xilium præstant admodum familiare et salubre.
Non itaq̃ absq̃ euidenti ratione, Oleum inde ex-
tractum epati (vt pote fonti et officinæ omnis hu-
moris sanguinei) destinatur. Nam in aquæ ex ra-
dice, herba et floribus stillatitiæ ligulis tribus, per
dies nouem, quotidie vero ter, pondere drachmæ si-
sumatur, ardores febrium putridarum (ubi scilicet
humoribus inflammatione incalescentibus, vel ex

intermittentibus Tertiana, vel ex continuis Sy-
nochus quædam, aut Causon, et id genus aliæ affli-
gunt) extinguit. Quantam vero et in profligan-
da Angina salubris efficaciæ prodiderit, si cum
oleo Chalchanti æqualiter diluatur, et debinc pon-
dere drachmæ aceto rosaceo rubente temperatum,
aliquandiu in ore foueatur hincq̃ deglutatur, de
eo mihi, vel qui Anno 1566. in Vngaria aduer-
sus Turcas militarunt, ex ordine tam equestri
quam plebeio plurimi Viri honesti, testimonium
perhibebunt. Antidotum arterijs et cordi de-
stinatur. Si enim in aqua radices stillatitia, siue

Ad anginam.

OLEVM.
Ad ardores fe-
biles.
Expositio belli-
ci aduersus Tur-
cas Ann. 1566.

ANTIDO-
TVM.
Vltus Antidoti.

Ad venena ca-
lida qualitate
prædita.
Ad tussim ex
fluxione calida.

Ad oculos lip-
pientes.

Ad
Asthma.
Spirandi angus-
thiam.
Obstruct. pulm.
Vagus ocul.
Ad os stomachi
δυσκατ-
ηλίσον.

SAL.
Vfus salis.

(quod præstat) essentia, per spacium horarum se-
decim; totidem æqualiter alternatis & repetitis
vicibus, pondere siliquarum sesquiquing exhibea-
tur, Venenis natura calida (præsertim Arsenici)
prælitis, potenter aduersatur. Oculis quoq; lippi-
entibus & fluxionibus

eorundem omnib⁹ me-
detur, si quolibet men-
se ter, & quidem ven-
tre ieiunio sumatur. Os
deniq; Stomachi, quod
ob debilitatē non clau-
ditur (vnde vapores li-
bere in caput eleuati,
varias noxas & gra-
uamina afferunt) idem
Antidotum astringit,
et vt ad officium redi-
ens, claudi assuescat, ef-
ficat: si à cibo sumpto,

pondere siliquarum sesquiquing, ex vino mensura
cochlearis, frequenter sumatur. Sal, venis, & ar-
terijs pulmonum, respirationi atq; spiritibus ani-

malibus dicatur. Ex aqua Therebinthina sum-
ptum, pondere drachmæ semis, tussim à fluxioni-
bus calidis profectam curat: ex altera parte mate-
riam in pectus decumbentem exiccando, ex altera
locos inde exulceratos sanando, viscositatemque

Tartari impactam re-
soluendo & eijciendo.
Plurimum itē asthma-
ticis, suspiriosis, & ob-
structione pulmonum
affectis prodest. Pte-
rygia deniq; oculorum,
seu neruosas circa cor-
neam tunicam exupe-
rantias, absque peri-
culo detrahit: si in pul-
uerem tenuem reda-
ctum, Luna decrescen-
te oculis inspergatur.
Sed cum tenui quadam

mordacitate præditum sit, superficiem oculi in-
de prurientem, non decet perfricare aut compri-
mere.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS HIPPOMARATHRI,
doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexiona-
lis, in membris corporis virilis exterioribus.

Ad morsus &
vulnera venena-
ta.
Ad dolorem
Erysipelatum.
Ad oculos cali-
diores serenandos.
Ad anginam &
tumores faucium.
Ad Maniacos
& Melancholios
reuocandos.

Oleo, succo, Sali & Antidoto, vsus est ad mem-
bra ab animalibus isēlois demorsa, & vulnera
ictusq; telis venenatis illatos. Dolorem etiam Eri-
sipelatum exquisitorum mordicantem et pungen-
tem mitigant: id quod & pulvis radices aride præ-
stat. Radix ad gingiuas putrentes, Anginam, &

faucium tumores, vtiliter bibitur. Oleum angulis
oculorum inditum, quantitate guttulæ vnius mi-
nutæ (idque decubituris) visum acuit, serenat, &
oculis gratiam conciliat. Temporibus illitum, Ma-
niacos & Melancholicos, siue atra bile agitados, et
mente alienatos reuocat, atq; in integrū restituit.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSUS HIPPOMARATHRI,
doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis atque elementalis,
in membris corporis humani interioribus.

Veterū de quali-
tate & virtutibus
Hippomarathi
sententia.
Ad flatum exi-
gendos.
Ad catharos
exiccandos.
Ad crectionem
virge virilis.
Experimentum
D. Cardani.
Cautela.
Ad
Obstruct. pest.
Respirat. facil.
Venena.

Planta hæc, ab Antiquis in tertio ordine cale-
facientium & primo siccantium censetur. Semen,
ex illorum sententia, flatus & ventos mouet, eosq;
extrudit: capiti itaq; non inutiliter videtur adhi-
beri. In sistendis vero fluxionibus capitis, & ex-
iccando cerebro humido, plurimum valere D. Car-
danus (vt aliquando mihi commemorauit) vsu de-
prehendit. Obseruandum tamen est, vt eo ob oculis

tam exiccandi facultatē, prudenter & cautē vta-
mur, ne cerebrum natua sua humiditate exhau-
riatur. Succus, cum croco ex vino sublimato à
balneo potus, flatus in membris interioribus exci-
tat, & membrum virile arrigit. Pectori quoque
ab obstructionibus vindicando, respirationi faci-
litanda, venenis denique profligandis laudatissi-
mum habetur.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS HIPPOMARATHRI,
doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis humani exterioribus.

Ad oculos he-
betes.

Decoctum comæ ex aqua oculis instillatum, a-

ciem eorum obtusam egregiè iuuare affirmant.
Radix

Radix cum melle trita, maculas rubentes in facie (forte à quadam epatis intemperie profectas) abstergere perhibetur. Succus expressus, & auribus

instillatus, vermiculis in iisdem necandis commendatur. Decoctum herbae & radices ex aqua, ad $\kappa\omega\lambda\iota\lambda\omega$ umbilico calidum imponi iubetur.

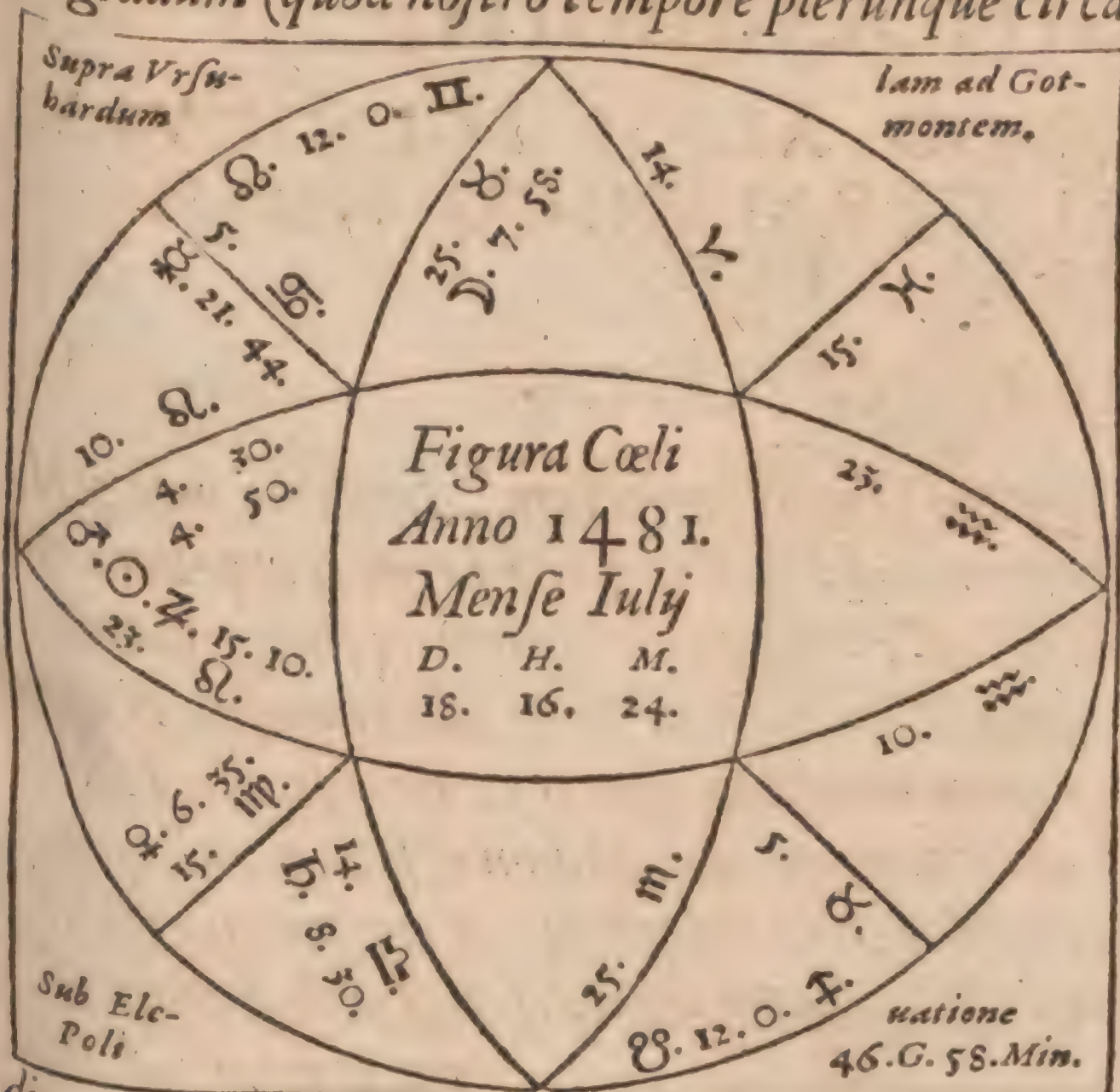
Ad maculas in facie.
Ad aures verminosas.
Ad $\kappa\omega\lambda\iota\lambda\omega$.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSVS HIPPOMARATHRI, doctrina Magiae veteris & recentis, spiritalis, coelestis, & miraculosa, ex prioribus omnibus exoriens & effluens, in membris corporis humani interioribus & exterioribus.

Si ipso tempore ingressus Solis in primū Leonis gradum (quod nostro tempore plerumque circa

bardi in Heluetia. Quo tempore, cum cælum eum, quem figura apposita oculis subycit, Planetarum

$\Pi\epsilon\sigma\iota\alpha\pi\lambda\omega$
ad cordis palmū.

SIGILLVM SOLIS.

CVM hoc loco mentionem fecerimus Sigilli Solis, haud inique facturi videmur, si de modo eiusdem paradi (ut cum intelligant & cynici quidam, ac cavillatores contumeliosi, qui eiusmodi imaginibus videntes, supersticiosos praestigiarios, seclatores nominare non dubitant) paucis verba faciamus. Est itaq; ille, & ex disciplina artis nostrae institutus, talis fere. Primo eligitur aurū purum sine obryzum, quodq; in examine exquisita puritatis notus ostenderit, vel saltem (si tale nō sit in propriū) ter per Stibium solum: quantitate ea, quae ad institutum sufficiat: id in primo Solis in primū Leonis gradum ingressu liquatum, dum adhuc candet (aqua refrigeratoria omitta) quassando complanatur, vel malleo in laminā

redigitur, donec amplitudinem sigillo faciendo expetitā acquirat. Hoc facto lamina inter duos malleos signatorios (quos ante simili tempore exculplos oportet) interposita, vehementi collisus, & effigiem eorum hic appitam recipiat, cuditur. Atq; hac est tota series & methodus integra, omnium illarum incantationum, conurationum, & praestigiolarum superstitionum rituumq; magicorum, quorum nos Invidi quidam & mendaces omnium artium physicarum Contemptores, barbara & crassa quadam inscitia, ignorantia, atq; timore, suis sese ipsum (ut quidam inquit) dentibus consciente, contra omnem pietatem & honestatem insimulant & accusant. Ne vero iidem Calumniatores & Obreptatores nostri ignorent, quarum rerum imagines, typi & characteres, & quo fine in hoc sigillo calentur, exculpantur, cudantur aut imprimantur. Tenendum est: imagine altera representari Solem, altera sidus Leonis: non quod corpus illud rotundum & ex igne caelesti incombustibili constatum, huius vel alterius siue hominis siue bruti faciem gerat: siue etiam signum alterū caeleste quod Sol (dum Zodiacum perlustrat) certo anni tempore ingreditur & peragrat, Tselem siue simulachrum Leonis reuera habeat. Sed characteres hi tantum sunt indices & significatores ingressus Solis in signa. Cum enim ingressus eius omnibus annis variat, & iuxta horas diei naturalis viginti quatuor, hoc anno in hanc, altero in illam, & sic consequenter omnibus annis in aliam atq; aliam incidant, Ideo tempus & character signi, id quod ingressus factus est, huc assignatur: idq; eo fine, ut & sigilli rite institui possit. Sigillum enim si conficiatur Sole infra Horizontem depresso, nulla efficaciacia potentia pollet eodem supra Horizontem euecto: & vice versa, si paretur Sole supra Horizontē commorante, inefficax est, Sole infra eundem demerso. Præterea character etiam index est situs & conditionis loci, in quo sigillum ad tempus ingressus conficitur. Quia enim ingressus Solis (ut dictum est) non ubiq; locorum in unū momentum incidit: Ideo quod Toleti in Hispania sub elevatione poli gr. 39. min. 55. factum est, Hamburci ad Albim (ubi polus ad gr. 54. min. 24. altitudinem eleuatur) nihil quicquam praestat. Quæ vero loca unum & eundem habent meridianum, siue situm sub *

redigitur, donec amplitudinem sigillo faciendo expetitā acquirat. Hoc facto lamina inter duos malleos signatorios (quos ante simili tempore exculplos oportet) interposita, vehementi collisus, & effigiem eorum hic appitam recipiat, cuditur. Atq; hac est tota series & methodus integra, omnium illarum incantationum, conurationum, & praestigiolarum superstitionum rituumq; magicorum, quorum nos Invidi quidam & mendaces omnium artium physicarum Contemptores, barbara & crassa quadam inscitia, ignorantia, atq; timore, suis sese ipsum (ut quidam inquit) dentibus consciente, contra omnem pietatem & honestatem insimulant & accusant. Ne vero iidem Calumniatores & Obreptatores nostri ignorent, quarum rerum imagines, typi & characteres, & quo fine in hoc sigillo calentur, exculpantur, cudantur aut imprimantur. Tenendum est: imagine altera representari Solem, altera sidus Leonis: non quod corpus illud rotundum & ex igne caelesti incombustibili constatum, huius vel alterius siue hominis siue bruti faciem gerat: siue etiam signum alterū caeleste quod Sol (dum Zodiacum perlustrat) certo anni tempore ingreditur & peragrat, Tselem siue simulachrum Leonis reuera habeat. Sed characteres hi tantum sunt indices & significatores ingressus Solis in signa. Cum enim ingressus eius omnibus annis variat, & iuxta horas diei naturalis viginti quatuor, hoc anno in hanc, altero in illam, & sic consequenter omnibus annis in aliam atq; aliam incidant, Ideo tempus & character signi, id quod ingressus factus est, huc assignatur: idq; eo fine, ut & sigilli rite institui possit. Sigillum enim si conficiatur Sole infra Horizontem depresso, nulla efficaciacia potentia pollet eodem supra Horizontem euecto: & vice versa, si paretur Sole supra Horizontē commorante, inefficax est, Sole infra eundem demerso. Præterea character etiam index est situs & conditionis loci, in quo sigillum ad tempus ingressus conficitur. Quia enim ingressus Solis (ut dictum est) non ubiq; locorum in unū momentum incidit: Ideo quod Toleti in Hispania sub elevatione poli gr. 39. min. 55. factum est, Hamburci ad Albim (ubi polus ad gr. 54. min. 24. altitudinem eleuatur) nihil quicquam praestat. Quæ vero loca unum & eundem habent meridianum, siue situm sub *

& signorum positum habuisset, in eadem has

SIGILLVM SOLIS.

ferè virtutes deprehendit. Pulvis radices arida, vino forti maceratus si destilletur, primo aquam, postea oleum exudat. Hec partibus aequalibus contemperata, vsuq; frequēti sumpta, his, quibus pulmones putredine contabescunt, auxiliū præstat admodū salubre. Herba, radix & flores concisa, melle decoquuntur: hinc liquor melleus ex facibus expressus decolatur, atque deferuere missus, coctura in E-

Ad pulmones putredine contabescentes.

Electuarium ex planta phthisica opileum.

Ad pulmones, epas, & splenē ex apostemate siue veneno hausto lacta.

Ad animæ deliquia. ALBINI CORTESII ex folsione radice in medicado experientia.

lectuarium redigitur: quod mane & vespersi si sumatur, phthisicis succurrit. Pari modo etiam pulmonibus, epati, & spleni, ex abscessibus siue venenis iniuriā aliquā passis, opitulatur. Radix per se, & potu & gestatu vires cordis vitales & naturales roborat, sin-copaeque et animæ deliquio affectos iuuat. Haetenus Cortesius. Pulvis herbae, radices & seminis arefacti, aceto rosaceo si irrigetur: & duobus panniculis sericis insutus, cum Luna decre-

diem mensis Iulij: decimum, undecimum vel duodecimum accidit) radix cum herba, villo necdum humore roscido uel pluvio humida, fodiatur: & orbiculatim concisa, in typum præsculptum, Sigilloque Solis (quale more artis cælatum) insignem intrusa, tremorem cordis patientibus primo inuasionis tēpore appendatur, malum continuo cessat. Simul tamē etiam ipsa radix simili tēpore fosa, per dies triginta & pro in potum est adhibenda. ALBINUS Cortesius Medicus Lusitanus, ex Insula Realis oriundus, plantā istam effodit, Anno 1481. Die mēsis Iulij 18. prope Vrsulam oppidum, ad radices montis Got-

decrefcit, à decubitu ro
 usque ad tempus exor-
 tus Solis in capite fo-
 ueatur, cerebrum à va-
 poribus & catharris
 maleficis liberat, ob-
 structiones eiusdem soluit, memoriam confortat,
 visum serenat, & auditum obtusum acuit. Eadem

Ad oculos lipp.

Ad catharos.

Obstru. cerebri.

Memor debili.

Visum obtusum.

Auditus difficul.

Ad venena.

* eodem parallelo communem, ea quoque, communi sigillorum eiusmodi
 efficacia fiuntur. Exempli gratia: Sigillum quod conficitur Cobur-
 gi, efficaciam suam quoque, prodest Hauslij in Normandia. Similis si-
 gillorum ratio etiam erit in Valle loachimica Misnia & locis ad-
 iacentibus. Quia cum ita sint, tum characteres huiusmodi tum ima-
 gines, per se nullis viribus pradite sunt, sed solummodo virtutem
 in sigillo reconditam, tempus & locum atque tractum efficacia eius
 definitum significant.

radix, si temporis dicto
 fossa ex collo gestetur,
 oculos lippientes et ca-
 ligantes restituere atque
 clarificare perhibetur:
 membra denique interiora

ra quæ exteriora, simili modo si adhibeatur vel etiam
 odoretur, à veneno, precipue vero à peste, vindicare.

Caput decimum octauum.

DE FOENICULO FOEMINA, QVOD ALIAS FOENICVLVM
 MONTANVM, VEL ETIAM GERMANICO NOMI-
 NE Berwurz APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

GENVS.

Foeniculi mon-

tanum cur secus

da species con-

stituitur.

Auerhoes.

Halsalmch.

Hozieus.

Paracelsus.

Grauedinaria.

NOMEN.

PATRIA.

Historia florum.

Eur. pr. nichoa-

ta à Thurnisse-

ro anno 1568.

PLANTA hac non solum ratio-
 ne formæ, verum etiam (quib⁹ an-
 tecedente inferior est) virium &
 efficaciæ, nec non naturæ, alterum
 est Foeniculi genus, et Fœminæ lo-
 cum sibi vendicat. Quibusdam ad Daucum Creti-
 cum (cuius historia iam exposita est) relata fuit,
 ab alijs non omnino absurde (cum ylustribus &
 montosis pueniat) Fœ-
 niculum montanum ap-
 pellata. Quod vero Ger-
 manis Berwurz dicta
 est, forte respectu vi-

Berwurz.

Fontes Albis.

Theled ghezar.

Theled ghezar.

Radix partur.

rium, ab nomine eius Hebraico תהלד גזר Theled-
 ghezar (quod Græcis est τανερὸς γαρ Latinis radix

SIGNATURA GENERALIS.

QVIA imaginula in precedenti Foeniculi ylustribus de-
 scriptione, virtus sanguinis naturalis, vitalis & spiritalis in
 omnibus Genis corporis virilis, adumbrata est: eadem etiam
 easdem vires in corpore feminæ, Lectori proponimus consi-
 derandas & intelligendas.

partus) fuerit profectum. Auerrhoi, mea quidem
 opinione, Halcasin & Hazienis appellata vide-
 tur. A Paracelfo Grauedinaria siue y faustet
 (quod Grauedinem curet) dici meruit. Nascitur
 autem montibus asperis & excelsis. In Heluetis
 quidem prope Abbaellam oppidum, in Nigra ve-
 ro sylua circa Scopsum. A me inuenta est Anno
 1568. (cum pararem descriptionem fluminum Euro-

ropæ) primo ad Aegri
 fluuium inter urbem eius
 de nominis et Valt
 factum, postea quod
 prope Hirschbergam

& in faucibus siue angustis montium (quæ Dia-
 boli vocantur) ad fontes Albis in Bohemia.

FORMA, CONSTELLATIO, QUALITAS
 FOENICVLI MONTANI.

FORMA.

Radix.

RADIX plantæ huius est oblonga, diuari-
 cata ut plurimum, surculosa, ex albo flauescens,
 tangenti quam prioris
 mollior, graueolens, ef-
 ficacia & virtutibus
 in usu valida, qualita-
 teque calida præstans:
 qua et inter medias fri-
 goris hyemalis asperi-
 tates illæsa persistere
 visitur, viuidoque spi-
 ritu sæpe in annum tri-
 cesimum usque ætatem
 producere, ita ut vetu-
 state ligni instar tota
 induretur. Coma foliorum, mollitie quidem prio-

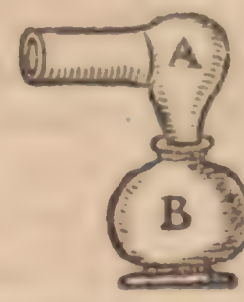
Vmbella.

Herba.

Caulis.

rem superat, sed forma tamen capillacea quodam-
 modo imitatur. Caulis, humiliore quam plantæ se-

OLEVM FOENICVLI.

OLEI ex semine, caule, herba & radice Fœni-
 culorum simpliciter & vulgariter destillandi mo-
 dus, tali quadam ratione perficitur. Partes illæ vel
 (si vireant adhuc) minutim concisæ, vel (si aride
 sint) contrusæ, in ahenum capaciū, cuius latitudo
 quidem sit pedum duorum, profunditas vero trium,
 injiciuntur. Aheno dehinc cooperculum ahenum tres pedes altum,
 quod in summitate foramen Alembico grandiori recipiendo ac-
 commodum obtinens, latera illius extremo orarum suarum ambitu
 exacte includat, imponitur: Alembicus vero operculo commissus
 vesica circumdatur, aqua (ut perpetuum subsit frigus) interfusæ.
 Tandem destillandis, minutim concisæ vel contrusæ, aqua fontana
 limida, donec super eadem altitudine quinque laterum pollicum
 excreseat, infunditur: & ignis, ut contenta feruescentia ebulliant,
 excitatur. Quibus peractis, cum oleum cum aqua promiscue extil-
 lant: quæ postea per separatorium segregata, per organa vulgaria
 A B subtrahuntur, & depurantur.

quentis statura assu-
 git, magisque ex viri-
 di flauet & crassefcit
 verum geniculis pau-
 cioribus nodatur: atque
 ita inter præcedentis et
 sequentis, mediū quon-
 dam habitum effingit.
 Vmbella eius, quæ Cu-
 cutæ non dissimilis est
 quibusdam in locis ex-
 tuberat sub exitū men-
 sis Maij: & cum capio-
 culis suis tardè admodum efflorescat, fit ut semen
 cum

mas, quæ alias neq. aquæ neque vino, neq. ulli pinguedini transitum præbent, penetret & perrumpat. **RADICI**, qualitatis suæ impertit Sol partes octo cum vna quarta, Mars vnâ cum duab⁹, Luna duas cum vna. Constat ergo compositio eius partibus Sulphuris octo cum dimidia, Salis vna atq. itidem dimidia, Mercurij duabus: ideoq. naturam possidet, expellentem, aperientem & discutientem. Herba & caulis, influentiæ cælestis beneficio, ex Sole obtinere partes septem cum vna quarta, à Marte vnâ cum duabus, à Luna tres cum vna. In subtilitatibus ex semine eductis, qualitas Solaris deprehenditur partibus septem cum quarta vna, Martialis duabus cum tribus, Lunaribus partibus duabus. **RADIX** foditur Sole & Marte in Leone, & Luna si non ibidem, saltem in signo vicino (utpote Cancro vel Virgine) existente. Herba & flores, ubi probè maturuerint sunt metendi, & quidem Leone siue Ariete ascendente: Sole vero & Marte, ab Planetarum reliquorum maleficijs immunibus & remotis: Luna denique in signo calido et sicco versante. Semen itidem ubi bene maturuit carpitur, circa diem mensis Septembris, vicesimum sextum, vicesimum octauum & tricesimum: Ariete nimirum siue Cancro ascendente, & Luna in Libra decurrente. **PRODVCTA** ex hac planta sunt, Antidotum, Oleum, & Sal acre atque calidum.

QUALITAS.
Radix.

☉ 8 $\frac{1}{4}$.
♂ 1 $\frac{1}{4}$.
♂ 2 $\frac{1}{4}$. part.

Sulph. viiij.
Sal. ij.
Merc. ij.

Herba et caulis.

☉ 7 $\frac{1}{4}$.
♂ 1 $\frac{1}{4}$.
♂ 3 $\frac{1}{4}$. part.

Subtilitates feminis.

☉ 7 $\frac{1}{4}$.
♂ 2 $\frac{1}{4}$.

2. part.
CONSTEL.
LATIO.

Radix quando

fodienda.

☉ & ♂ in ♈
♂ in ♌ vel
♈.

Herba & flores
quando metendi.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

♈ ascendens.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS FOENICVLI MONTANI, doctrina Paracelsica, animalis, substantialis atque elementalis, in membris corporis humani interioribus.

Paracelsus, herbam radicem & semen, inter auxilia Catharris vehementibus laudata, præcipuum locum tenere asseuerat: eamque ob causam plantam ipsam nomē Grauedinaria siue *κορυζα* (ut lib. 19. cap. 36. significatur) ferre voluit. Radix secundum longitudinem fissâ, in abeno (ut qualitatem virulentæ suæ acedinis, quanquam Medicis adhuc vulgo incognitam, exuat) ad tricesimam usq. ebullitionem lixatur. Hinc in tabulam mundam imposita siccatur: siccata Saccaro decoquitur, donec mediocriter mollescat. Sic itaq. reposta, ventre ieiuno & tempore matutino particulatim si sumatur, caput à catharris malignis immune seruat. Sal radices, cerebro, membranis & meatibus eius omnibus dicatur. Intrinsecus sumptum, non solum pituitam crassam & lentam cerebri dissolvit, verum etiam eandem in posterum generari prohibet. Omnes item grauedines & dolores capi-

tis (siue vnâ tantum eius partem affligant, ut in Hemisrania, siue totam substantiam) lenit: si ex aqua propria, siue (quod præstaret) oleo resolutû hauriatur. Oleum seminis, aliqua ex parte membris generationi seruientibus, & arterijs (quæ ab ijsdem in caput & cor feruntur, et cognitione quadam dependent) consecratur. Strangulationi siue suffocationi matricis, quæ Eruditorum quibusdam est ascēsis (cum Galenus eam loco moueri neget) sed multo commodius passio eius synoptica, vel potius epileptica dici videtur, præsentaneo est auxilio: si tempore paroxysmi, cum potui detur, tum simul in muliebria instilletur. Antidotum cordi, cerebro, epati, membranisque, nec non venis & fibris his partibus affinitate aliqua iunctis, familiare habetur. Vsus eius tempore pestilenti, siue alijs morbis contagioso, ad omnes infectiones aëris laudatissimus est, idq. non tam ratione vir-

Paracelsi de Fœniculo montano iudicium.

Appellatio Grauedinaria unde.

Ad Cephalalgiam.

OLEVM SEMINIS.

Ad strangulationem matricis.

Ad catharos.

ANTI-DO.

TVM.

SAL RA-

DICIS.

Ad pituita crassam & lentam in cerebro sol- uendam simulq. prohibendam.

Ad aëris infecta noxas.

ne vir-

Antidotū quo-
modo aëri vene-
rato aduersetur.

Προφύλακ-
τικόν aduersus
virulentas exha-
lationes in locis
minus frequen-
tatis, vt Cameris,
scrinijs, domibus,
cuniculis &
fodinis metalli-
cis antiquis.
Ad matricem
refrigeratam.
Alborum pro-
fluvia.

ne virtutis attrahentis (vt quidam arbitrantur)
sed potius discutientis, dum aëre segregato, vene-
natum quidem profligat, sanum vero admittit. In
Cameris fornicatas, et scrinia longo tempore non
reſerata, domosue diutius nō habitatas ituris, pon-
dere drachmæ semis vtiliter exhibetur. Metallicis
item, in fodinas siue cuniculos desertos descensu-
ris, siue ex recentibus eodem per transversum pe-
netraturis, aduersus vaporum metallarium, & au-

re pestilentis (quæ per halitum corporibus sese in-
sinuat) noxas, προφύλακτικόν, & defensuum est
admodum salubre. Matrici denique refrigeratæ
calorem restituit, profluvium alborum emendat,
adq̃ colorem & ordinem periodorum pristinum
reducit, si Luna decrescente ex Vīno, quotidie
numero guttarum triginta siue pondere siliqua-
rum sesquiquinque, & quidem ventre ieiuno hau-
riatur.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS FOENICVLI Montani, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexiona- lis, in membris corporis fœminei exterioribus.

O L E V M.
Aduersus mor-
sus & ictus fer-
pentum.

S A L.
Ad fœtorē, ver-
mes, atq; carnē
putridā vulneri.
Ad fecunditatē.
Ad μαλακί-
αν prægnatium.

Ad Stomacacē.
Ad confortan-
das puerperas
debiles.

Oleum, si ventri hora ante concubitum, cir-
ca vmbilicum nec non partes verēdas inungatur,
matrici calorem familiarem impertit, colloq̃ eius
astricto, sperma à Viro emissum elabi prohibet:
Vnde ad fecunditatem plurimum conferre puta-
tur. Ad fastidia ciborum, quibus post conceptum
Mulieres afficiuntur, regioni ventriculi latitudi-
ne duarum manuum illinitur, & pannus dehinc
laneus superilligatur. Partu instante, arterijs &
venis temporum si illinatur, puerperam languen-

tem, & magnitudine laboris labascentem, pluri-
mum reficit & confortat. Ictibus deniq; siue mor-
sibus serpentum illitu medetur. Sal, vlcibus cu-
niculosis & sinubus si inspergatur, ea fœtere aut
vermes & carnē putridam generare prohibet: sed
teneatur, inde ex loco affecto plerunq; sanguinem
elici. Pondere duarum drachmarum, cum alumine
siliquarum sesquiquinq; in vino calēte dissolutum,
et gargarisatū, Stomacacem propulsat, & gingiuis
ruborē genuinum restituit, carnemq; renasci facit.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSUS FOENICVLI MONTA- ni, doctrina Philosophiæ veteris animalis, substantialis, atque elementalis, in membris corporis humani interioribus.

Veterū de quali-
tate & viribus
plantæ huius do-
ctrina.
Ad menses res-
tentos.
Sanguinis boni
generationem.
Ad matricem
refrigerat.
Ad pestem, &
febres.

Veteres huic plantæ tribuerunt qualitatem sic-
cam & calidam in tertium vsque gradum pertin-
gentem. Decoctum eius ex vino potum menses du-

cit, sanguinē quoq; bonum generat, & matrici fri-
gore læsæ calorē restituit. Radix, potu ad pestem
& febres prodest, vrinā quoq; & sudores mouet.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS FOENICVLI MON- tani, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

Ad vulnera cō-
solidanda.
Ad vtrum re-
frigeratum.
Ad præfocatio-
nem matricis.

Succus cumq; hoc pulvis radice, cum vulnera
reficiat, emplastris epuloticis vtiliter miscetur.
Fumus siue nidor radice carbonibus iniecta per
partes obscenas receptus, traditur matricem ad

præcordia vsque ascensu suo penetrantem renocu-
re, locoq; sistere quietam. Decoctum eiusdem ex
aqua pedibus lauando adhibitum, vtrum refrige-
ratum recalfacit, & purgat.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSUS FOENICVLI montani, doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex prioribus omnibus effluens & exoriens, in membris corporis humani interioribus & exterioribus.

Ad fecunditatē
tam iuuandam
quam impedi-
endam.

Radix si fodiatur tempore Nouilunij, & sur-
sum erecta vino maceretur, vinum vero illud de-
hinc bibatur, creditur Mulieribus ad fecundita-
tem conferre. Sin in puncto plenilunij, pari modo
eandem adimere. Ratio diuersitatis redditur ista.
Quod vinum prioris, hora ante congressum hau-
stum, matricem semini virili excipiendo habilem

reddat, posterius vero, sperma emissum abstrahat,
nec locum à natura destinatum tenere sinat: ideoq;
hoc, ægrè & difficulter parientibus solummodò
exhibendum videri. Quod sane euentus ipse sæpe
verum esse ostendit, & in educēdo tam fœtu quam
secundis fœliciter confirmauit. Præter hæc, ex col-
lo suspensa si gestetur, omnes aëris infecti iniurias
propul-

Ad aëris conta-
giosæ noxas.

propulsat. Verum non satis constat, cum vis qualitatum celestium, ex superiore cœli regione in omnia terra nascētia impressa, tam rationem et modum fossionis, quā virtutes plantarū variet, an radices illa omnia per se præstent. Certū tamen est, quæ spacio inter Coniunctionē et primā Lunæ cornicularis quadraturā fodiuntur, eas leniter attrahere: sed multo fortius, quæ inter primā quadraturam et Oppositionem. Sic è diuerso repellunt remissè, quæ inter Oppositionē & quadraturam ultimam fossæ fuerint, fortiter vero & violenter, quæ inter ultimā

quadraturam & nouam Coniunctionem. Quæ cum ita sint, non paruam dubitationē mihi mouit, quod Veterum quidam tradunt, Hyacinthum & alios quosdam lapides, solummodo ob virtutē attrahen-

tem, malignitati aëris venenati aduersari: cū hoc modo fieri posse existimem, vt non minus facile aërem vene-

Dubium an radix hæc præstet virtute priuata solum, vel an simul aliena. Radix quando trahit leniter, quando fortiter.

CAUTE LA.

CVM radici præsentī, vis expellēdi insit immoderata, diligēter cauendū est, ne vel ipsa vel subtilitates inde extractæ, prægnantibus (nisi hora partus instante) vt periculum vitetur, illo modo in usum veniant.

natum attrahant, quam bonum et valetudini commodum. Ideoq; vsus eiusmodi attrahentium (siue herbe sint, siue radices, siue lapides, siue metalla, siue denique mineræ) prudenter admodum & cautē videatur tractandus.

L. Thurneiss. dubitat, an Hyacinthus & alij lapides, ratione virtutis attrahentis solummodo, & venenato obesse stant.

Caput nonum & decimum.

DE FOENICVLO VVLGARI SOBOLE, QVOD ALIAS FOENICVLVM HORTENSE APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

Foeniculum hoc, nulli non optimè notū, tot nominibus celebratur, vt is enumerādis, liber peculiaris consideretur. Ideoq; Lectorem ad Platinam lib. 3. Dioscoriden lib. 3. cap. 8. Serapionem cap. 214. Plin. lib. 20. cap. 23. vt apud eosdē, & insuper quoq; apud Galenum (octauo Meth. medicament. simplicium) rationes appellationū cognoscat, ablegamus. Nihilominus tamen ex præcipuis & antiquiorib; aliqua interea adducemus. Aui-

SIGNATURA GENERALIS.

QVEM AD MODVM virtutes vitales sanguinis, in venis corporis cum virilis tum femineis conclusas, typo venarum præsentī signauimus: ita quoque easdē in corpore puerili, nendum omnibus suis numeris absoluto signamus.

spanis Funcho & Hinoio, Anglis Fenel, Bohemis Kopr Vlasty, Polonis Kope Vuoloski, Vandalis antiquiorib; Kapriza. Porro, Chaldeis planta qdā fuit, quam ipsi idiomate linguae gētilitio ברמעינא Brāhainach (quod græcis est ἀμεινωπακίς, id est, oculos hebetes iuuans) nominarunt. Vnde conijci-

tur, Hispanicum Hinoio, forte ab Hebraico descendisse, præsertim cum radice Plantæ huius, nec non semen & flores, oculis caligantibus amicissimi deprehēdantur. Paracelsus appellatione vulgari fuit con-

tentus. Prouenit autem vbique ferè locorum Germaniæ, Italiæ, & reliquorū terræ tractuū, præcipua autem frequentia in viridarijs passim colitur.

NOMEN.

Varietas appellationum huius plantæ. 1. c. Platina 3. Diosc. 3. 74. Serap. 214. Plin. 20. 23. Gal. 8 meth. simpl. Baraline Aui. Ataraganti Az. :הפ Katsch Hebr. מארגפפוג Raienegi. Fiochio Ital. Fenol Gall. Funche Hsp. Hinoio Fend Augl. Kopr. Vlasty Bohem. Kope Vuoloski Polon. Kapriza Vand. :ברמעינא Bramhainach. Αμεινωπακίς. PATRIA.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS FOENICVLI HORTENSIS.

PLANTA præsens, inter reliquas Foeniculi species, vulgatissima est & notissima. Sed eas vt magnitudine, ita partium subtilitate, tenuitate, & virum in agendo lenitate grata & iucunda, (siue radicem siue herbam spectes) vincit. Radix formā obtinet oblongam, æqualem, & rectam: inq; superficie leuis existens, & raro eoq; tenui capillamento fibrata, colorem candidum ostētat: carne constat lignosa, cutē vero tenera, molli, et succosa: nec degener ingeniu aut naturā facile mutat: calidius-

cula deniq; cū sit perēnat, nec frigoris asperitatib; succūbit. Herba siue foliola, capillacea sunt, atq; vt lana mollia, sed facillē elāguida flaccescunt. Præseferūt eadē, virorē quēdā intensum, et præterquāq; blanda in odore acrimonia arridēt, saporis quoq; dulcedine non iniucunda, gustantibus sese cōmendant. Nouella eorum germina, in primo ex caule primario, vel Achnatis emersu, effigie omnino plumarū conglobatarū, in asparagos siue spōgiolas eleganti virore, et tenera mollietie spectabiles cōuoluta

FORMA.

Radix.

Herba.

QUALITAS.
Radix habet

☉ 7. 1/2 } part.
☿ 1. 1/4 }
♂ 3. 1/4 }

Temperamentū
radicis constat.

Sal. 7. 1/2 }
Sul. 1. 1/2 } part.
Mer. 3. }

Natura eius, dis-
cutere, expellere
& calefacere.
Herba et caulis.

☉ 6. 1/2 }
☿ 1. 1/4 } part.
♂ 4. }

Seminis subtilit

☉ 8. 1/2 }
☿ 2. 1/4 } par.
♂ 1. 1/2 }

CONSTEL.
LATIO.
Radix quando
foditūda.

☉ in 2.
☿ in 4.
♂ in 6.

Caulis.
Semen.
Herba & flores
quando metēda.

Mens. August.

☉ in dom. 1.

☿ in 2.

♂ in 3.

Semen quando

carpendum.

Mens. Septemb.

☉ in 1.

☿ in 12.

♂ in 9.

PRODV.
CTA.
Antidotum.
Oleum.
Sal.

convoluta visuntur. Caulis altior euadit, & gra-
cili proceritate erectus, cum fibris siue lincolis per
longitudinem intercurrentibus, colorē quoq; her-
baceū spectāti exhibet:

atq; arundinū more ge-
niculis, quorū singula
Stolones siue ramulos
pducūt, per intervalla
nodatus, Abietis ima-
ginem quādam repræ-
sentat: Robustus deniq;
est succulentus & ina-
nis: sed tandē medullā
candicantem concipit,
qua odorem simul &

herbæ & radicis refert. Florum exortus non so-
lum est inæqualis, sed & serotinus: partim ta-
men emergunt mense Iunio, ydemque candidi &
fragrantes, & foliolis tenuibus circaq; staminum
apices non nihil coloratis, extuberantes. Semen ob-
longum est, striatum, & quodammodo instar Lu-
næ corniculatæ incurvum. Atq; hæc est descrip-
tio radicis, herbæ, & seminis, quorum non solum

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, ΕΦΦΙCΑCΙΑ, ΑΤQVΕ

sis, doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalī,
in membris corporis puerilis interioribus.

PARACEL-
sus de virt. tribus
Foeniculi testis
monum.

Paracelsus lib. 63. cap. 1. Foeniculum breuibis
verbis magnificē commendat, et docet: Vsum tam

notitia, verum etiam vsus admodū est vulgatus.
RADICI qualitatis suæ impertit Sol partes
septem cum tribus quartis, Mars vnam cum vna
quarta, Luna tres. Temperamentum itaque eius
conflatum apparet, ex partibus Sulphuris septem
cum dimidia, Salis sesquiduabus, Mercurij tri-
bus: naturamque ei inde extitisse, discutientem,
expellentem, & calefacientem. Herbam & cau-
lem ostendit examen (quod in omnibus rebus cer-
tissimum est argumentum) è Sole possidere par-
tes sex cum tribus quartis, è Marte vnam cum
quarta vna, & (quoniam satis copioso humido
abundat) è Luna quatuor. Oleum & reliquæ Sub-
tilitates artificiosa destillatione ex semine edu-
ctæ, qualitatis Solaris possident partes octo cum
vna quarta, Martialis duas cum quarta itidem
vna, Lunarī vnam cum dimidia. RADIX
exemplo prioris foditur, Sole in Leone domo sua,
(& quidem gradu eiusdē, secundo, quarto vel se-
xto) commorante: Marte vero et Luna (vt comi-
tes & pedissequæ) eiusdem iter tenentibus. Her-
ba & flores (cum viribus ferē inuicem aquentur,
& inter assidua augmenti sui, vsq; ad tempus flo-
ris perfecti incrementa, multum humoris maligni

MODVS DESTILLANDI.

SVBTILITATES specierum Foeniculi om-
nium trium (vt solo aspectus indicio, sapiens quili-
bet & solers virtutis herbarum vestigator, facile
perspicit) non solum efficacia virium potenti emi-
nent, sed etiam essentia spiritali eximie tenui,
volatili, & pura præstant: Ideoq; natura proprietate
inuenta, recta sursum educi amant. Nam quemadmodum ho-
mo, contemplationum & cogitationum sagacitate, atq; solertia
quadam Dadalea, reliquis animalibus præstans, spiritum vita-
lem (stipote calo conditus) in superna euehit: ita et spiritus Subtili-
tatum, cum harum ex plantatibus præscriptis, & membris earum
(semine scilicet et floribus) tum qua simili natura qualitate et ha-
bitu constant alijs omnibus, in destillatione, recta in sublime (ex
loco nimirum A in B.) oportet educi: nec vel deorsum, vel trans-
uersim, vel oblique à corpore suo segregari: Vbi vero ad locum B.
euecti in humorem abierint, inde in vitrum C. derivatos, excipi.

deponant: atq; ita succo
tū probe excocto, ma-
turitatem exactius asse-
quatur) metūtur mēse
Augusto, Sole et Mar-
te in domo prima, Lu-
na vero in Leone siue
Ariete existētib⁹. Se-
mē (quod Galenus li. 8.
methodi simplicium, ma-
rathrū nōinat, Arabes
Bizeri Atasigēti) car-

pitur mense Septēbri, Sole in domo prima, Marte
in duodecima, & Luna in nona versante. Cum
vero in eo lateat, natura veneni cuiusdam te-
nuissimi & acerrimi, alijs venenis naturali qua-
dam avtina discordia repugnans, Arte ita-
que inde producitur, Antidotum, Oleum, & Sal
subtilitate & tenuitate iucundiusculum, & vsu
simul atq; bonitate præstans.

VSVS FOENICVLI HORTEN-

sis, doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalī,
in membris corporis puerilis interioribus.

ipsius, quā aliarū plantarū omniū, vt ad tempera-
menta hominū ita & ad positus Lunares, esse ac-
commo-

LEONHARDI TVRNEISSERI LIBER I.

accommodandum. Si enim ingressus Solis in Leonē, incidat in primum mensis quadrantem, qui est à Coitu ad primā quadraturam, tum plātam istam vel Subtilitates eius, præcipue autē Oleum (cum medium locum teneat) pueris annum sextum & decimum nondum egressis, omnium commodissime adhiberi: Sin in secundū, qui est à prima quarta ad Oppositionem, tum easdē (præsertim autem Antidotum) ætate inter annū decimum sextum, ac tricesimum medijs quadrare: Sin in tertium, qui est ab Oppositione ad ultimam quadraturam, similiter easdem, inter annum tricesimum & quadragesimum quintum degentibus, maxime vero Sal (cum isdem tum temporis calor naturalis paulatim incipiat decrecere) commodē in vsum adscisci: Sin denique in quartum, qui est ab ultima quadratura vsq; ad nouam Coniunctionem, annum quadragesimum quintum transgressis, omnes tres simul (cum ætati isti vires naturales deficient, & spiritus vitales sensim contabescant) sine noxa et periculo vsurpari. PORRO, Oleum epati & omni humori sanguineo, eiusq; receptaculis destinatur: Præterquam autem, quod cum præcedentium specierū oleis, naturam facultatum, & virium in corpore humano efficaciam,

habet eandem, insuper etiam, in fluxionibus & abscessibus oculorum, Ischuria, Lithiasis, & Gonorrhæa, opem magnificè affert. Antidotum cordi, & arterijs dicatur: atq; eadem vi pollet. Priuatim tamen etiam contra venena quæuis (sive ea in cibis hausta sint, sive pota, sive illita) interque hæc omnium maxime, contra Mercurium, Cerussam, Arsenicum, & Auripigmentum, nec non morsus animalium venena etaculantium, egregiè opitulatur. Sal, pulmonibus, humori radicali, & omnibus partib; quib; ille insidet et inhaeret, familiare habetur. De virtutibus autē, quib; plāta hæc in membris interioribus agit, hoc loco Paracelsus cū Philosophis antiquis cōsentit, nisi quod vice corporis cum materia terrestri coniuncti, essentiam spiritale, et Subtilitates ex radice herba, floribus & semine eductas (cum virtus earum sit fortior, & vsus naturæ gratior & familiarior) imperat adhiberi. Oleum itaque, si sumatur pondere siliquarum sesquiquinque, ad apostemata, nec non inflammationes pulmonum atq; epatis, tussim item & Strangulariam, siue σπασμὸν puerorum plurimum prodest: Sin pondere drachmæ semis ex lacte, tineas siue lumbricos alui eycit, & tormina sedat.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS FOENICVLI hortensis, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis puerilis exterioribus.

Antidotum cū oleo Chamamelino mixtum, illitu pueros conuulsos iuuat: circa Umbilicū man⁹ latitudine inunctum, tormina discutit, lumbricos eycit, flatibus excitatis aluum soluit, ventriculum & intestina expurgat, atque vapores deniq; malignos intra cutem & carnē erumpentes, inq; humo-

res prauos solutos, per meatus cutaneos euacuat. Sal cum butyro verno in vnguentum redactum, simili modo si adhibeatur, porriginis vlcerosas capitis, & serpigines reliqui corporis exiccat & sanat.

LXXV

OLEI VSUS
Ad epiphoras oculorum, Ischuriam, Lithiasin et Gonorrhæam.
ANTIDOTUM
TVM.
Ad venena.
Ingressus Solis in Leonem, prout in quadrantes mensis incidit ita cuilibet ætati plantam vsui aptam præstat.
Pueris quando.
A Coitu ad primam Quadrantem.
IVVENIBVS
A prima quarta ad oppo.
VIRIS
Ab oppo ad ult. quadr.
SENIBVS.
Ab ult. quadr. ad 6.
SAL.
Paracelsus magis probatur vsus subtilitatum ex corpore impuriore et terrestri separatarum quàm corporis ipsius.
OLEVM.
vtilis pueris
Ad apostemata, pulmonum & epatis.
Ad tussim, σπασμὸν puerorum, lumbricos & tormina.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSUS FOENICVLI hortensis, doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementalis, in membris corporis humani interioribus.

Veteres hanc plantam tertio ordini calefacientium & primo siccantiū annumerant: & tradunt, Fœniculi vires primum monstrasse Serpētes, succo eius, cum senectam exuendo, tum visum biberna latebra obscuratum refouendo & acuendo. Herba & seminis cum aqua fontana decoctum quotidie largius haustum, omnes calores præternaturales extinguere, & visū roborare: Eadē vel puluerem eius, aut semina deuorata, stomachum iuuare, functiones eius promouere, ac lactis defectu mammas replere: quanquā posterius hoc, quī fieri possit, videatur adhuc probabilibus argumen-

tis obtinendum. Semen insuper si comedatur, vrinam, calculos, saniem renum, mensesque educere affirmant: similemque effectuum etiam decocto herba & radice, nec nō succo epoto tribuunt. Radicem cum melle coctam, ab animalibus venenatis, & cane rabido demorsis exhibent. Succum deniq; haustum docent, pulmones aperire, cerebrum confortare, pectoris angustias remouere, stomachum, & epar officinā sanguinis expurgare, tormina ventris mitigare, splenem induratum & obstructum emollire & aperire, icteritiam flauam profligare, atque oculorum caligines discutere.

Veterū de qualitate et virtutibus Fœniculi hortensis iudicium.
actus præternaturalis visum debile, stomachum imbecillum, lactis inopiam, ischuriam, Calculos, Sanietatem renum, Menses, mortuum canis rabidi, Pulmones obstructos, cerebrum debile, Pectoris angustias.

DE HUMANO CORPORE IN GENERE
NATURA, PROPRIETAS, ATQUE VSUS FOENICVLI HORTENSIS, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

Ad
Visum de
bilem
Maculas
rubentes
in facie.
Aures ver
minofas.
Vitia ve
rendoru.
Vlcera &
vulnere
manantia.
Tormina

Succus Fœniculi, siue aqua stillatitia oculis illita, visum serenat. Herba cū adipe Maialis rubicundi (quidā addunt portiunculā Cerussæ) in unguentum redacta, illitu maculas rubentes in facie abstergit. Succus cum melle coctus, aurib⁹ si instil-

letur, vermes ibidē contentos necat. Radicis vino decoctæ vapor, encathismatē siue in seſſu recept⁹, vitia verendorum curat. Eiusdem ex aceto decoctum, vulnera & vlcera manantia sanat, & tormina deniq; ventris impositu sedat.

NATURALIS INCLINATIO, ATQUE VSUS FOENICVLI hortenſis, doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex prioribus omnibus exoriens, & effluens, in membris corporis humani interioribus & exterioribus.

Fossio plantæ.
m. Q.
m. Y.

Herba cum radice & floribus, Mercurio & Venere in Leone, Luna vero in Ariete cōmorāte, et quidē dū sicca est, ante ortū Solis metitur: ac mi-

profligat: Virū in Venerē extimulat: Semē auget: Fœminam conceptui habilem reddit: caput expurgat: visum acuit: ab Apoplexia tuctur: digestio-

ELECTV-
rium ex Fœnicu-
lo & vsus eius.

Ad
Declinati
onē mor.
Ingeniū
et memo-
riam rob.
Catharro.
Ven. exc.
Sem. aug.
Fœc. Mu.
Cap. pur.
Visu acu.
Ap. plex.
προφ.
Stomach.
imbecill.
Lithiasia.

nutim cōcisa, vino albo (quātum superficiet⁹ eā inundet) mergitur macerāda. Postea ōnia simul minutatim cōteruntur, et succus per pānū dēsū inde expressus coquitur, vsq; dū spissescat. Excocto, gummi Fœniculi & saccarū (hoc pōdere duplicato, illud æquali) adijciuntur, & Electuarium inde conficitur. Quod, mane et vesp̄ri pōdere

drachmæ si sumatur, omni sexui ad præcauendas multorū morborū iniurias, πρὸς ὁλάντικον præstat admodū salubre: ingeniū simul & memoriā iuuat: catharros à capite in pect⁹ & pulmones decubētes

nem roborat: appetitū prostratum excitat: atque calculos deniq; renū, & vesicæ educit & purgat.

CAVTELA.

Si plantæ huius vel radix fodiatur, vel herba metatur, vel semen carpatur, dum vel rore nocturno vel pluuijs madet, vel cum cœlum tēpestuosum modo detonuuit, vel Sol radijs

suis iusto longius incubuit, siue denique Saturnus Solem, Martem, aut Lunam malefico radiorum vibratu aspiciat, omnis vis & efficacia in ijs emoritur ac perit.

GUMMI FOENICV-
LORVM.

CAVLES Fœniculi, in summo vigore & medio florū pulbulatu existentis, die à plenilunio proximo, in virgulas siue taleolas palmares dissecti, in tubum firmū atq; adeo vitreū A (cuius amplitudo sit palmi vnius, longitudo sesquiduorum) confertim, donec tota cauitas expleatur, immittuntur. Hinc tubus ille, subdito primum fundo semicirconfundo & foraminulento, infundibulo B. (Ita ut illud, connexum fundi complexu suo æqualiter includat) imponitur: ac parte superna probe obturata, infundibulum cum suo rostro B, per patellam orbiculatam C. (latitudine tripedali, & margine digitos tres vel quatuor alto constantem, eq; lamina siue anea siue ferrea fabrefactam) traiecitur: orificio vero ipsius inferiori receptorium vitreum D committitur: tandemq; per totum areola laminariū C ambitum, spacio à tubo palmi vnius, ignis perpetuus circumquaq; excitatur. Tubo ergo vitreo hoc modo incallescēte, ex segmentis caulium inferiorum, guttula quadam exudant: quæ dum ignem & argentem fugiunt, per fundum foraminulentum in infundibulum decidunt, atq; ita in receptorium D collectæ, gummi præstant, qualitate Fœniculi amula, & suæ ad salutē tuendam nequaquam spernēdo.

Caput vicesimum.

DE CVMINO MARE, QVOD ALIIS HÆMODORON ET CVMINVM ROMANVM APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

Actiologia cur
Fœniculo mox
ad Cuminū hi-
storiā transeat.
GENVS
Varia apud ve-
teres Cuminū
genera.

PROXIMUM à Fœniculis locū merito occupat Cuminū: cū quod genera illius tria ista, de quibus hic historiam texere instituiamus, hoc tempore vulgo innotuerint, tum in vsu & cultu frequenti passim habeantur. Non autem me fugit, varia ab Herbarijs anti-

quis Cuminū genera referri: vtpote à Galeno lib. 9. de compos. Medicament. Ethiopicum Syluestre & Hispanicum, ab Hippocrate βασιλικόν siue regium, à Dioscoride agreste, atq; ab authoribus alijs alia. Quæ omnia, licet in præsentium numero (quippe quod ad eadē haud pertineant) non describantur: nihilominus tamen de singulis suo loco

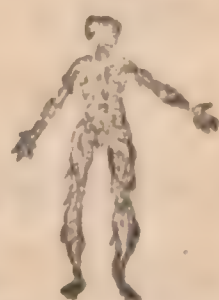
oco & tempore mentionem sumus habituri. Ceterum, planta praesens, antiquis illis rei herbariae Authoribus, praecipue vero Theophrasto (cui, sicut etiam cum secutis, αἰμόδορον appellatur) optime cognita fuit: & Hebraeis: כמנה Chammonach cognominata. A quo posteriore dubium non est, tam vocabulū Kamum quam αἰμόδον (hoc quidem apud Graecos & Discoriden, illud apud Arabes) originem accepisse. Dioscoridi li. 3. cap. 68. αἰμόδον ἡμερον, siue Cuminum sativum dicitur: Germanis (ut putato, vel quia primū ex Italia in Germaniam est im-

portata, vel inter genera reliqua pro efficacissima et potentissima habita) Kamuscher Kūnich, Italis Cimino, Gallis Cumin, Hispanis Cominos, Latine vero alijs Gentibus omnibus differentiae causa Cuminum Romanum: Polonis denique idioma gentilitio Kminc, Bohemis Kmyn, Sclavis &

NOMEN.
Theophrastus.
αἰμόδορον.
Hb. כמנה
Chammonach.
Arab. Kamum
Graec. αἰμός
ven ἡμερον.

SIGNATURA GENERALIS.

QUANQUAM in sequentibus doceatur, & sum planta huius, & Genis praecipue cerebri, cordis, & pulmonum proprium: tamen, quia haec in illis partibus vitalibus tribus, usque principibus contenta, cum reliquis omnibus, in toto corpore virili essentiam & originem habent communem, nobis vehicula spiritus & sanguinis, imagine eadem, qua ante reliquas Venas, visum est signare.

Vandalis Romska Iabrosina, & Romska Costrouka, Anglis Cuminac. NASCITVR in Apulia maxime, et ferè omnibus tractibus Italiae. Veruntamen hominum industria, iam nullis non terris cepit esse familiaris.

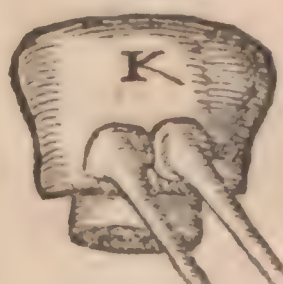
German. Kamuscher Kūnich / vnde
Ital. Cimino.
Gall. Cumin.
Hisp. Cominos.
Comm. Cuminum
Romanum.
Pol. Kminc.
Boh. Kmyn.
Sclav. Kamum
Vand. Iabrosina.
PATRIA.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS HÆMODORI.

Unicum quidem, sed robore, proceritate, atque adnatorum copia spectabilem, ut plurimum producit, potius capillamentorum sparsim & latè serpenti-

CONFECTIO OLEI ARTOICI.

OLEVM. stud, quemadmodum & Pannonium, qualitate non solum coloris, verum etiam pinguedinis ab oleis reliquis dissidet. Sed tamè Pannonium inter hoc & alia (utpote Foeniculi, Salviae, Absinthij & cetera) mediam quandam naturam possidet: quanquam non sit ignotus, utraq; hac quibusdā (sed eorum tam segregationem veram, quam ingenium & efficaciam ignorantibus) pro vni & eisdem esse habita. Producit autem ex radicibus cum viridibus tum aridis: atq; a me, ad mala in partibus corporis ut internis, ita externis, omnè aliqui pinguius & respuentia, modo qui sequitur, consuevit parari. RADICIBVS primum in taleolas longitudine ferè digiti dimidiati dissectis, postea (si arida esset) rudiuscule molitis, vel (si virides) frustillarum concisis, adieci farinam Olyraceam fur-

um adminiculo, quam corporis robusti ope, erectū sustentat. Herba, ba procul spectantibus, ferè speciem Foeniculi aut Anethi exhibet, sed reuera (non de caule loquor, sed foliolis exilibus et agustis) Chamæmeli siue Delphinij, non parū refert. Flores e- mergunt medio mense Maio, ex fastigio caulibus non solum primarij, sed & adnatorum superiorum atq; insigniorum: & hi quidē umbella, & semine quoque (ubi id maturuerit) Foeniculi æmulo: nisi quod hoc idē et minus est, et magis fuscū siue ex cinericeo nigricans, illud cum magnitudine, tum flauedine antecellit. Semina singulorum generum, cum natura calidiuscula & sicca prædita sint, satis tempestive perficiuntur.

Herba,

Flores.

FORMA
Radix.

Semina.

RADIX plantæ huius, ad magnitudinem herbae & seminum, proportionē habet admodum exigua, et crassitiem sane non magni momēti. Quanquam autē fibrarum in latera circulariter dispersarum amplitudine, eam quæ Carri est vincat, longitudine tamen etiam Cuminum Sylvestris concedit: & caulem, quem

furibus coniunctam pondere sexcuplo: hocq; modo mixtam, aqua & radice herbae & semine aspersa, in massam redegit. Quæ fermento post hæc olyracea condita, per noctē ubi ferbuisset, mane subactam & in frusta grandiuscula diuisam, cum alijs panibus, spacio horarum duarum (ut mox est) dedit coquendam. Quo facto, panes singulos singulis, superficie crusta inferna sibi inuicē obuersos, panem linco (aplicatione non de albaso) involutos, in sinum equinum calidum (a me æstate quidē tertio quoque die, hyeme vero sexto semel renouari solitum) immersi, atq; putrefactione subigendos, per dies sexaginta ibidem reliqui. Tempore hoc elapso, in massam farinam subacta similem, sed odoris iucundi rediere. Hanc itaq; in vas æneum collo oblongo condidi: & vino albo, donec super eam excreveret infusio, Alembicum capax & duobus rostris præditum & superlucant: tandemq; aquam & oleum (quod supernat at & alia olca, sed vniuersitate caret) destillatione inde eduxi: ac segregatione per separatorium peracta, phlegma quidem alijs pa-

hebetatum acueret. Liquor siue succus (cuius in tabula præcedente facta est mentio) cumq; hoc Aquæ extractum, Venis capitis, cordis, & pulmonum destinatur. Potu itaq; Cephalæ & Hemis cranie medetur, mentis grauitates & animi inquietudinem tollit, tremorem cordis compescit: atq; pulmones oppilatos laxat, & euacuat: vnde et cordicū saccaro dilutū (vel Saccari cum Semine ex aqua

PHLEGMA SIVE
AQUA.

Radix, herba, flores & semina (qualibet suo tempore lecta) simul conciduntur, hinc artificio segregationis Chymica vulgaris aqua in Balneo indedestillatur, & conceptaculo eius litera M notato, & sui reconditur.

decoctum) simili modo, non parum prodest. Sal pondere duarum drachmarum in aque huius stillicitiæ drachmis sex resolutū, cū Artoici drachma vna, tempore decubitus haustum, nullo post cibo assumpto, sudorem prouocat, hocq; modo humores, nec non flatus & vapores malignos Venis & nervis insidentes exigit, corpusq; hac ratione leue et vegetum præstat.

LIQVORIS
VSVS.

Melan.
Cordis
palm.
Obstruct.
palm.
Chepha.
Hemi. cr.

Ad euacuatio-
nem humorum
per sudorem.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS CVMINI MASCULI, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis virilis exterioribus.

Artoicum cum Sale æqua portione iunctum, vnguentis *Θεραπευτικόν*, siue homini siue pecudibus adhibendis, vtiliter miscetur: pari modo, Vermes in vulneribus & vlceribus putrentibus profligat: Sed tamen in malis, quæ cum periculo inflammationis sunt coniuncta, ab eo est abstinendum. Au-

ribus instillatum numero guttarum trium, Vermes earum interficit. Sal aqua rosacea dissolutum, & Luna decrescente faciei collutione adhibitum, naeuos & maculas quasuis discutit & extergit: Temporibus vero illitum, Vertigini siue scotomiae medetur.

ARTOICI
vltus extra cor-
pus.

Ad pediculos
Vermes
vulnecum
& aurium.

SALIS & su-
Ad naeuo &
maculas & ver-
tiginem.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS HÆMODORI, doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementalis, in membris corporis humani interioribus.

Veteres huic plantæ tribuerunt qualitatem calidam & siccam, ad tertium vsq; gradum accedentem. Decoctum seminis, radicis & herbe ex vino vesperi potum, quidam Medici haud imperiti, ad Ascensionem, sorditiem, & frigiditatem matricis curandam, Homini b^o Illustri loco natis plur-

imum commendarunt: qui & (quod ipse fatentes audiui) non parum leuationis inde perceperunt. Semine vino coctū si partim bibatur, partim vmbilico imponatur, traditur vrinā egregie pmouere, tormina sedare, stomachū languentē reficere, atq; (quod etiā plantæ sequētes præstāt) cōcoctionem iuuare.

Galenicorum
doctrina de viri-
bus Hæmodori
intra corpus.
Ascens. sord. &
frig. matr.
Icturia
Torm. ventris
Stom. debilit.
Digest. tard.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS HÆMODORI, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

Liquor ex planta decocta expressus, & denuo donec spissescat coctus, creditur membra frigore emortua, præcipue vero pedes & digitos eorum in integrum restituere. Lixiuio iniecta doloribus capitis ex vaporum malignorum ascensu commedatur. Trita et in olla ex vino decoctæ vapor, in oculos admissus, caliginem eorundem discutere, flu-

xionesq; profligare dicitur. Succus radicis, vlceribus frigidis & manantibus siccandis, imponi iubetur. Idem cum alumine & vino coctus, collutione fetorem dentium emendat, & tophos ipsdem ad natos soluit. Cum succo vero herbe & Terebinthina impositus, apostemata & abscessus curat.

Noxas
frig. hyb.
Cephal.
Oculos
caligant.
Vlcera fri-
gida &
manantia
Fetore et
tardant.
Aposte.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSVS CVMINI MASCULI, doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex prioribus omnibus exoriens & effluens, in membris corporis humani interioribus & exterioribus.

Semen herba & radix in puncto plenilunij lecta, hincq; mox concisa vino sublimato, eoq; forti

in loco calido, per dies triginta macerantur. Hinc limpidum et sincerum quod est decolatur, et donec spissescat

Ad corpus in itinere siue ter-
restris siue mari-
mo astiton ser-
uandum in sex-
tum usq; diem.

spissescat coctum, cum
momento Olei fru-
mentacei, & Tinctura
Corallo-
rum diluitur.
Mixture huius itaque
si guttas triginta ter
per diem hauriant, qui
vel terra vel mari iter
faciunt, hi in mediam
(primo quippe mixto-
rum cerebrum roborā-
te, altero vires cordis
fouente, ultimo deniq;
epati nutrimentū sup-
peditante) vel in sex-
tum usque diē, donec

Ad pudendas
gram & inflam-
mationem virgæ
ex concubitu in-
fectarum.

Ad flatu in ven-
triculo conclu-
sos tam per su-
perna quam in-
terna exigendos

sors aliter ferat, sustinere facile possunt. Radix
(siue etiam semen) vino macerata, flatus in ven-
triculo conclusos cum per superna (si fossa sit Lu-
na ascendente) excitatis ructibus, tum infer-
na (si Luna descendente) crepitibus editis ex

OLEVM in & sum commemoratū, modo sequē-
ti soleo parare. Farinam ex tritico (siue ex olyra
hordeo, aut avena, si inde facere libeat) ita moli
iussu, vt secretionem per interniculum siue cri-
brum excussorium dimissa, tam fursures & glu-
mula, quam farina iuncta maneat, more pinsen-
di consuetum tum conspersam (nisi quod id aqua eius stillata sit)
tumsuabam, fermento in panificio vsitato, aq; pistore mutato,
condio: postea ex Massa iam fermentata, pastillos pugni magni-
tudine iubeo formari, formatosq; furno non nimium astuanti, ne plus
iussu durescant, committi. Coctura peracta, omnes simul panno li-
neo (eog; mundo) inuolutos, in fornacem putrefactoriam (literis
A B C D E F hic annotatam, & forma partibusq; suis interiori-
bus omnibus perspicuam) per dies sexaginta siue (spatio duplica-
to) centum & viginti, & dum exakte putruerint, suspendo: hincq;
demum exemptos, in Pelicanum siue Vas Hermetis recondo, & A-
lembico agglutinato, oleum inde elicio. Atq; hoc est oleum fru-
menti, virtute sua conseruans, nutrens, spiritusq; naturales la-
bascentes siue tabe deficientes instaurans, & sanitatem restitutam
constantem seruans.

A Panes denotat

B Abennum aquam continens

C Lychnum cum lucerna

D Ventile superius

E Ventile inferius

F Operculum furni complexu
suo omnia includens.

carpatur in plenilunio, perpetuo a magnitudine
sua postea minus deficit, quam si in nouilunio le-
gatur: estque hæc natura & ingenium, omnium
plantarum (huius generis) trium, Seminibus
commune.

trudit. Semē Luna de-
crescente lectum, padē
dagram ex Venero cū
mulieribus infectis cō-
gressu (quod admodum
familiarē est) cōceptā,
si cū Tartaro albo pō-
deris subtripli minū-
tim tritū, & aceto af-
fuso in pulticulam siue
massam redactā, dicto
tēpore loco affecto per
diem bis imponatur, cu-
rat: Virusq; contagiosa
infectionis longius ser-
pere prohibet. Idem si

Caput vigesimum primum.

DE CVMINO FÆMINA, QVOD ALIAS CARVI ET CVM-
NVM GERMAMICVM APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

NOMEN.
Matten bāsch.
Wiesen-
Chemmon,
Kāpos.
Caruia,
Carui,
Carotes,
Alcarauen,
Kmy i Cauennij
Costrouka.

GENVS.

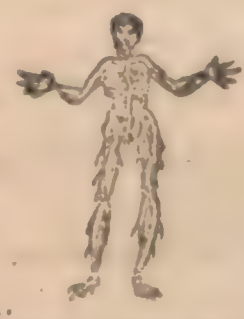
PATRIA.
Germania,
Italia
Græcia.

Lterū hoc Cumini genus, Germa-
nis nomine Matten siue Wiesen-
ūmūich celebratum, atq; ab Ho-
ratio quoq; lib. epist. I, nec non Ari-
stotele li. 4. moraliū relatū, lingua
Chaldaica dicitur Chemmon, Græca kāpos
Arabica (vt quidam
putāt, appellatione for-
te a Chærephyllo per-
peram mutuata). Car-
uia, Italica hoc quoq;
tempore Carui, Galli-
ca Carotes, Hispanica
Alcarauē, Bohemica Kmy i Cauennij, Polonica
Kmyni, Vādalica et Sclauica Costrouka vel Co-
strooka. Nomē autē Eruditis vulgo receptū, forte
a Caria regione, quod ibi laudatissimū nascatur,
descēdit: & gentilitio linguae cuiusq; idiomate va-

rie effertur: dicitur enim Caros, Careum, Caroon,
&c. Sed nos ista appellationum varietate dimissa,
magis necessarijs occupabimur, & suam cuilibet
in decernendis appellationibus libidinem relinque-
mus. PLANT A ergo hæc, cum ex manife-
stis naturæ diligenti examine excussæ argu-
gumentis, tum suffici-
entibus obseruationum
accuratarum indicijs,
nobis alterum est Cu-
mini genus, & robore
virium antecedente im-
becillius habetur. Pro-

SIGNATVRA GENERALIS.

IMAGINCVLAM præsentem, Et capi-
te præcedenti, Signatura Venarum & arteriarum,
qua per substantiam cerebri, cordis, & pulmonum
sparguntur, adhibuimus: Ita eadem hoc loco, liga-
menta & nervos, tam cerebri quam matricis, nec
non Venas & Vasa seminaria (quod cum alijs re-
liquarum partium, colligantia & affinitate mutua cohæcant) in
corpore femineo, putauimus adumbranda.

uentus autem eius omnibus, ferē locis Germaniæ,
Italiæ, et Græciæ est familiaris: omnium uero mā-
xime pratensibus, atque ijs, qui olim seri & fre-
quentari soliti, nunc aratri culturæq; expertes, atq;
deserti iacent.

FORMA CONSTELLATIO, ET QUALITAS CVM-
NI FÆMINÆ.

Planta hæc vulgaris, & vel pueris in trinitio cognita, soloq; (vt dictum est) non subactio inter
gramina

obuersa. Hec exitu mensis Iulij maturefcunt, colore fusco, & forma (quæ Lunæ cornicularis est) incurua. Sapor ysdē est iucund⁹ et penetrans, odor vero acris et vehemens, vsus deniq. ad varia, præsertim vero condimentorū fastidia, accōmodat⁹:

maximē si cælo sicco, & Luna Soli opposita carpantur. **RADIX** imperio solari subiacet partibus quatuor, Marti sex, Lunæ duabus. Cauli, herbe, & floribus, Sol qualitatis suæ confert partes quatuor, Mars totidem cū vna quarta, Luna tres cū quartis tribus. Semē, quod in hac planta vrib⁹ præualeat, Soli acceptas refert partes quinq. cū dimidia, Marti 4. cū quarta vna, Lunæ duas cū quarta itidē vna. Tēperamentum itaq. plantæ totius constituunt Sulphuris partes sex, Salis tres, Mercurij totidem: hocq. modo in vnum coeuntes, eidem facultatem calefacientem, attenuantem & expellentem acquirunt. **RADIX**, secus atq. aliarum herbarum omnium, maxime vegeta deprehenditur, floribus emersum molientibus: quod a vi quadam cœlesti dimanet necesse est. Roscidus enim ille humor, qui tum temporis in herbam & prima florum rudimenta decedit, sub exortum Solis, manifestē percipitur per caulem, non aliter ac per siphunculum, in radicem descendere. Obseruatum etiam à me est, eodē tempore: Herbam, si ro-

QUALITAS

Radix habet.

4 1 part.

6 2 part.

4 1 part.

4 3 part.

5 1 part.

4 1 part.

Temperamentum p.

Sul. 6 1

Sal. 3 1 part.

Mer. 3 1 part.

Natura, calfaciens, attenuans & expellens.

CONSTEL. LATIO.

Radix cu cælo sympathia a Thurneissio obseruata.

FORMA

Radix. Caulis.

Herba & folia,

Tempus fodiē. de radice D.

Mañ 4.

Sin siue Canic. Heliac. occid.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

Mañ 4.

COLLYRIUM SIVE VNGVENTVM OCVLARE.

SEMEN Cumini maturitate integrē absolutū, atq. (quod in hunc vsū parando, inter pistilli insultantis impetus, virtus spiritalis magna ex parte dissipetur, ideoq. confusionem respuat) instrumento hoc, corio ita obducto & in orbem circumactō, ne quid odoris exiret, mobitum, Primo aqua rosea in vitro maceratur, vncijs singulis pulueris, tribus aqua affusis: post vitrum probē obturatum in sinum equinum, vel (si placeat) in cupellam arenariam, aequalem cum fimo calorem obtinentem, per dies triginta collocatur. Tempore hoc elapso, contentis putrefactis affunditur primo acetum rosaceum pondere subdecuplo, vinctumq. sublimatum optimum subuocaplo: hisq. inuicem bene agitata, liquor inde exprimitur: expressus per pannos mundos colatur, atq. in vasculo vitrato, donec vnguenti modo spissescat, coquitur. Tandem in Succo decocti vncias singulas, additur pinguedinis Gobina exactissime depurata, drachma vna, atq. coctura (agitacione diligenti, & mixtio perfecta fiat, adhibita) leuiter repetitur. Hoc ergo est Collyrium, ad oculorum fluxiones calidas, & vscum securi admodum tum salubris. Sed hic forte interrogauerit aliquis, cum ex testimonio Plinij lib. 20. cap. 14. & 15, varia Cumini genera existant, quodnam eorum ad hoc negotium rectē adhibeatur. Huic respondeo, Eligendum istud ipsum Cuminum nostrum Germanicum.

ideo, quod tum tam signi dicti, quam Solis atque Lunæ natura sit, subtilissimas plantæ huius vires, ex floribus ad æquum iam contendentes, nec non herba & caule, motui suo conformatas, deorsum in radicem impellere. Herba metenda est circa diem mensis Maij, sextum & vicesimū. Veruntamen hic contrario, quam in radice, modo agere conuenit. Resecetur enim oportet tempore matuti-

Herba, quando colligenda. D.

Mañ. 26.

Semina.

gramina pullulare solita, radice nititur capillata, dura, lignosa, mediocriter longa, subflauescente, acris, & linguam astringente. Caulis eius, quemadmodum Fœniculi, mense Aprili emergit: isq. non exactē teres, sed in angulos plures extuberans, concavus simul, lanuginosus, & multis geniculis articulatus. Herba exanguis est et macra, intensq. virore nitet. Folia incisuris profundiusculis diuisa, in mucrones oblongos, excurrunt, mediumq. inter Anethi, et ea quæ superiorē Corianni caulem cingunt, habitum exprimiūt: sapore subacris & linguam quoq. si mandatur, vellicante. Flores, qui in Ægipto, Æthiopia & India, colore luteo Lybisticū æmulari visuntur, in nostra Europa candicant: ijdemq. celeritate exortus, tam Fœniculum quam Anethum præuenientes, non solum ex fastigio caulis primarij, verum etiam Adnascentium singulorum, mense Maio numerosē erumpunt. Hos sequuntur sub medium mensis Iulij semina exilia, aspectu decora, mutuoq. quasi cōtuitu sibi inuicem

Corpora cele-
stia ad motus sui
exemplum tra-
hunt vires nas-
centium.
Semen quando
carpendum.
Plena et su-
pra Horizont.
cucsta.
P. R. O. D. V.
C. T. A.
Artoicum, Sal
Alkali, Liquor.

matutino post emersum Solis & Hyadum, & (si contingat) Luna supra nostrum Horizontem euecta, loco sicco in usum reponenda. Nam hoc modo vis omnis, ex radice in herbam, caulem & Semen ἐμβρυον (ut ita dicam) siue iam inchoatum, ad gressum Solis & aliorum signorum eleuabitur, atq; herba quidem vsui commoda reddetur, radix vero cassia & in efficax euadet. Seminis, quod sub

finem mensis Iulij maturescit, collectio optima est; Luna Soli opposita, & Sole cum Canicula oriens, Marte vero à malignis aspectibus immuni, neq; vicinitate Solis combusto P. R. O. D. V. C. T. A. ex planta hac, quemadmodum ex priore sunt, Oleum quoddam præstantissimum nomine Artoicum, Sal Alkali bonitate eximium, & Liquor.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS CVMINI FOEMINÆ,
doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis foeminei interioribus.

O L E V M
Olei vsus intra
corpus.

Ad Ascensio-
nem mat.
ἐπιλεπ-
τικὸν
Menstrua
retēta, Ce-
rebrum
humidum
& frigi-
dum.

S A L
Vfus Salis.
Ad Catharos,
Polypos & hæ-
morrhagiam na-
rium.

L I Q V O R.
Vfus Liquoris.

Oleum siue (ut modo nominauimus) Artoi- cum, cerebro, neruis, atq; venis eiusdem, nec non, substantiæ vteri carnosæ, & vasis seminarijs, proprium habetur. Ex aqua enim florum stilla- tia, siue succo herbae, simul & pondere drachmæ potum, & pari quantitate in Muliebria instilla- tum (cum flatus & vapores discutiat atq; euenti- let) affectum matricis epilepticum, siue ascensio- nem coercet. Eodem pondere, cum aquæ propriæ ligulis tribus, triduo ante plenilunium haustum, tertia ab assumptione hora, venæ quam Sappeam dicunt, circa malleolum internum pedis incisione, & spinæ dorsæ ex oleo eodem inunctione superad- hibita, mulierum purgationes menstruas suppres- sas, mouet atq; educit. Simili efficacia, cerebrum quoq; humidum & frigidum siccatur, atq; calore fa-

miliari imbuit, si pondere Sicilici, ore & manibus aqua fontana recenti prius probe elotis, à decubi- tura hauriatur. Sal fibræ cerebri, matricis & va- sium seminariarum destinatur. Per nares attra- ctum, ex aqua quidem hordei, catharos mirifice educit: ex sinapi vero, Polypos & hæmorrhagiam narium curat. Ventri tam per superna, quam in- ferna antea iniectum, vlcera & abscessus ma- tricis curat. Liquor (siue aqua) plantæ totius, neruis spinæ dorsæ, & reliquorum membrorum dicatur. Vsu frequenti sumptus, nervos totius cor- poris firmat, dolores spinæ dorsæ profligat, Ischia medetur, calculos renum, fetum mortuum, & secundas soluit, atq; expellit: Matricem itē calefacit, humores flatulētos expurgat: cor deniq; cerebrum & visum præcipue reficit atq; roborat.

NATVRA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS CARI,
doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis foeminei exterioribus.

O L E I, vsus in
partibus exte-
rioribus.

S A L I S vsus.

Oleum & Sal (illud quidem temporibus nec non cervici Luna crescente inunctu, hoc vero di- cto tempore potu ex aqua stillatitia, menstruatim per dies tres adhibitum) caput expurgant: memo- riam potenter roborant: oculorum caligines dis- cutiunt, fluxiones profligant, & ruborem eorun- dem emendant. Simili vsu quoq; organa auditus, ab omnibus excrementis & superfluitatibus exo-

nerant, si tum quoq; in super regio ossis petrosi, oleo dicto perungatur. Salis vino decocti fatus, ver- mes aurium, gingivarum, nec non vlcerum putri- dorum profligat. Eiusdem in aqua resoluti collu- tio, cum inunctione olei sequente, morsibus, asper- sionibus, & ictibus animalium venenatis, nec non apostematibus, in partibus obscenis mulierum efficaciter medetur.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS CARI, DO-
ctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis humani interioribus.

V E T E R V M
de qualitate plā-
te huius iudici-
um.
Semen frequen-
tius sumptum
incomodat. Cui
sententia Dios-
coridis est con-
traria.
V S V S S E-
M I N I S.

Veteres huic plantæ tribuerunt facultatem calidam & siccam tertij ordinis, cum mediocri acredine coniunctam. Semen crebro bibentibus pallorem conciliare, sanguinem vitare, mensesq; sistere perhibetur: cui opinioni Dioscorides con- trarium statuere videtur, inquiens: illud ipsum

stomacho vtile, & concoctionem adiuuare. Idem admictus cruentos & stranguriam prodest, flatus discutit, & dysenteriam profligat. Decoctum ei- us ex vino potum, humores & vapores malignos ex stomacho in cerebrum inuectos discutit, & in- cidit: Alborum profluvia corrigit, matricem & vasa

Vasa generationi seruiencia expurgat, calorig
pristino restituit. Cum aceto, Asthmaticis succur-
rit, & cor languens reficit. Radix cocta in cibos

recepta, stomachum refrigeratum calfacit, &
diarrhæam siue ventris fluores immodicos co-
hibet.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS CARI, DO-
ctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis humani exterioribus.

Semen in sacculo coctum, & umbilico illiga-
tura calens applicatum, tormina matricis refrige-
rata sanat. Eodem modo adhibitum capiti quidem,
Cephalææ medetur, oculis vero cum albumine o-
ui, lippitudinem siue *ἔνδοφθαλμίαν* profligat: atq;
nitorem pristinum eisdem restituit. Decoctum ei-
us ex aqua, collutionibus faciei additum (certis ta-
men temporibus) maculas & lentigines, non so-
lum in facie, verum etiam reliquo corpore exter-

git. Triti pulvis, coctura ex aceto in pulticulam, ^{SEMINIS}
hincq; in massam redactus si odoretur, sanguinis ^{Vl'us exterior.}
eruptiones ex naribus comprimit: Sin vuluis sub-
ijciatur, menses præter modum fluentes coercet.
Idem cum cera & oleo olinarum, contusis & sug-
gillatis impositu medetur, sanguinem concretum
dissoluit, & tubercula callosa, nodos, strumas, pes-
ros atq; alias ex sanguine & humoribus viscosis
collectiones scirrhusas, emollit & expugnat.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSVS CARI,
doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex prio-
ribus omnibus exorients & effluens, in membris corporis
humani interioribus & exterioribus.

In doloribus capitis intensioribus, qui affli-
gunt tempore antemeridiano, nimirum à puncto
mediæ noctis vsq; in horam duodecimam, Semen
(atq; adeo etiam Subtilitates) adhibere conuenit,
primo mensis quadrante, siue spacio inter Coitum
& primam quadraturam intercedente lectum:
Qui vero pomeridiano, ab hora scilicet duodecima
meridiana vsq; ad medium noctis, aduersus hos,
Extractis seminis inter Oppositionem & ultimam
quadrantem decerpti, vtendum. D. Ioannes Noster-

lieribus vero minime. Porro quibusdam in locis,
Mulieribus à balneo cum Sale datur deuorandū:
Quo non solum vapores, ex balneo in corpus colle-
cti discutiuntur & euacuantur: verum etiam vi-
res naturales, partim à calore aëris ambientis, in-
tensiore dissipatæ, partim per sudorem largiorem
subductæ, roborantur: & humores deniq; viscosi,
æstu vaporum in ventriculum depulsi, exiguntur.
Mos itaq; iste à Maioribus nostris non siue ratio-
ne est inuentus, et cōmunis salutis gratia in mūdū

Ad dolores ca-
pitis antemeridi-
anos.

inter ☐ &

Cumina multip-
ribu: a balneo
cum Sale cur ex-
hibeantur.

Ad dolores ca-
pitis pomeridia-
nos.

inter ☐ &

& &

AQUA CAVLIVM CVMINI

αὐτοσάκτος.

CAVLES Cumini, si circa plenilunium, horis viginti
quatuor ante refectionem, in ima sui parte vulnerentur, exem-
plo vitium mense Aprili incisarum, aquam extillant, odore in-
cundā, sed gustu inspidam: quæ ad *ἔνδοφθαλμίαν* siue inuersionem aut
reversionem palpebrarum, cum rubore coniunctam, collutione si
his adhibeatur, remedium præstat admodum salubre.

damus, Mathematicus
fama ingenij et artis ce-
lebris, retulit: Duplicē
esse Seminū in hac plā-
tanaturam. Quæ enim
circa æquinocitiū autū-
nale, cum videlicet Sol Libram ingreditur, Lu-
næ obuertant superficiē conuexam, eorum vsum
maximē sexui femineo quadrare: quæ verò ean-
dem spectent, superficie cornuum lunatorum con-
cava, ea viris quouis tempore esse accōmoda, mu-

diē semel, nimirum per quadrantem horæ post me-
ridianæ (cum Sol à plaga meridionali in occiden-
tem declinat) regioni ventriculi probè inungatur,
Βεαδοντεΐαν, id est facultatē ventriculi alteratri-
cem languidam emendat.

Experimentum
NOSTER
DAM I de te-
mine. sub æquis
noctium autum-
nale.

Quorum semis
num vñs viro
quorum mulieri
conueniet.

Ad *Βεαδοντεΐαν*.

Caput vigesimum secundum.

DE CVMINO SOBOLE, QVOD ALIAS CHÆMONASVS, ET
CVMINVM THEBAICVM APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

Plinius

NOMEN.
Plin. lib. 20. ca.
14.

Linus lib. 20. cap. 14. mentionem
facit Cumini cuiusdam sylvestris.

Id mihi (saluo tamen aliorum iu-
dicio) videtur esse illud ipsum, quod

Dioscorides $\kappa\upsilon\mu\iota\nu\omicron\nu\alpha\gamma\gamma\iota\omicron\nu$, alij la-
tine Thebaicum, Græci $\pi\pi\omicron\kappa\upsilon\mu\iota\nu\omicron\nu$, Hebræi

$\kappa\epsilon\mu\iota\nu\alpha\varsigma$ Chemonaf^s (id est, ut nos Germani id-
ipsum dicimus Roskūnich, sue Cuminum equinū)
Germani quidam Bawren Rūmnich, alij Berg-
fūmnich, Vandali Labrosū, alij deniq; (et quidem

Cuminum parū.
Multe plantæ
pro Cumino a
gresti habite.
 $\kappa\upsilon\mu\iota\nu\alpha$

Kymehah.
Etimologia no-
minis $\pi\pi\omicron\kappa\upsilon$

$\mu\iota\nu\omicron\nu$ ex He-
braico Kyme-
hah deducitur.
Contra eos, qui
vnam tantum
Cumini speciem
agnoscere volue-
runt, testimoniū
ex Galeno.

$\pi\pi\omicron\kappa\upsilon\mu\iota\nu\omicron\nu$.
quasi $\eta\epsilon\alpha\iota\omicron$
 $\kappa\upsilon\mu\iota\nu\omicron\nu$ flei-
ner fūmnich.

Chemonaf^s (id est, ut nos Germani id-
ipsum dicimus Roskūnich, sue Cuminum equinū)

Germani quidam Bawren Rūmnich, alij Berg-
fūmnich, Vandali Labrosū, alij deniq; (et quidem

pars maxima) Cuminum paruum appellarunt.

Quarum appellationum posteriorem dum conside-
ro, in mentem mihi venit suspicari, an forte hoc

quod exhibemus, sit planta $\kappa\upsilon\mu\iota\nu\alpha$ Kymehab si-

ue Kymeha, cuius se-
men etiam his seculis,

apud Æthiopas in ho-
nore et precio magno

habetur. Kymehab e-
nim vocabulū est Chal-

daicum, et idem quod
 $\pi\pi\omicron\kappa\upsilon\mu\iota\nu\omicron\nu$ $\mu\iota\nu\omicron\nu$ sue paruum significat. Ideoq; respectu hu-

ius, vocabulo $\pi\pi\omicron\kappa\upsilon$ in $\eta\epsilon\alpha\iota\omicron$ mutato, $\pi\pi\omicron\kappa\upsilon\mu\iota\nu\omicron\nu$
quasi $\eta\epsilon\alpha\iota\omicron\kappa\upsilon\mu\iota\nu\omicron\nu$ id est Cuminum paruum, expo-
sitū fuisse si dicamus, nō utiq; fuerit absurdū: præ-

SIGNATURA GENERALIS.

IMAGINCVLA hac, in historia Cumini
masculi quidem, signavit arterias et Venas cere-
bri, cordis, ac pulmōnū: in Famina vero, ligamē-
ta, nervos et Venas seminales, cerebri, matricis
atq; testium. In hac autem quæ Sobolis est, iam ite-
rum ad nervos, Venas et tendones principales ce-
rebri, epatis et splenis in corpore puerili signan-
dos (quod hæ partes ab eadem quæ reliquæ, origine propagantur
atq; descendant) accommodatur.

agnoscere voluerunt.
Quorum sententiā vel
illud solummodo redat
guit, quod Galenus
Meth. simpl. li. 7. affir-
mat, inquit: sibi v-
sum seminis Cumini nō

minus frequentē, quā Anisi, Ligustici, Petroselini
aut Cari. Quod si itaq; ille nō plura (quā vñ) Cumini
genera agnouisset, haud equidē Cuminum æquē
ac Carui sibi familiare esse, affirmaturus fuisset.

FORMA CONSTELLATIO, ET QUALITAS CUMI-
NI SOBOLIS.

FORMA
Radix.

Caulis.

Herba.

Semen.

TERTIVM hoc Cumini genus, non tam

ratione efficacie remissioris, quam exilitatis se-
minis, a nobis loco Sobolis collocatum, Radicem
obinet mediocris magnitudinis, foris cute mol-
li, intus vero carne lignosa quodammodo, et
colore citrino præditam, densaq; fibrarum co-
pillamento sylvescentem. Caulem idem erigit i-
nanem, striatum, et multis geniculis articu-
latum. Herbe quantitas minuscula est. For-
liola enim curta, formam Cicutariæ sue etiam
Cherefoly æmulantur: nisi quod macriora exis-
tunt, et incisuris profundioribus diuisa, crenu-
rum laciniolas exiliores, graciliores, atq; adeo lon-
giores habent: Tactu eadem mollia sunt, et co-
lores herbido eleganterq; viridi nitent: Vnde fit
ut tempestivius, et quidem ante seminis matu-
ritatem flaccescant, eamq; ob causam (cum cuilibet
rei tempus exortus certum sit definitum, peculie-
risq; nature facultas deputata) postea eo maturi-
us, mense nimirum Aprili, in lucem emergere so-
leat. Odoris vero iucunditate inter reliqua Cumini
genera, hoc primas tenet. Semen, cū in eo (meo
quidem iudicio) humiditas calorem superet, sero-
atq;

atq; adeo mense Septembri primū perficitur. Ex-
ile id est admodum, incuruum quodammodo, odore
grauolens, & sapore cum acredine subamarulen-
tum: unde ventre ieiunosi deuoretur, saepe nau-
seam excitat, & bilem πασκαδν̄ siue etiam iωδν̄
id est eruginosam (quod malū Germani das Hert-
wasser nominant) procreat. RADIX Sole possi-
det partes tres cum dimidia, ē Marte quatuor
cum quartis tribus, e Luna tres cum quartis toti-
dem. Herba, caulis, & flores, Soli acceptas refe-
runt partes tres cum vna quarta, Marti itidē tres
cum totidem quartis, Lunae quinq; Semen vegeta-
tur qualitatis Solaris
partibus quatuor cum
vna quarta, Martialis
partibus totidem, Lu-
naribus tribus cum totidē
quartis. Temperamen-
tum itaq; eius constat,
Sulphuris partib; quin-
que, Salis quatuor cum
dimidia, Mercurij ses-
quatribus. Cum enim
Mars & Sol, partibus
caloris et siccitatis suae,
Lunae (cuius partes ex dimidio tantum superant)
nihil virium detrabere vel surripere possint: neq;
viciſſim Luna frigidi & humidi sui (quae immis-
cet) proportionē ferē subquintupla, quicquam de
qualitate illorum imminuat aut deroget: Fit itaq;

MODVS DESTILLANDI.

GENERA Cumini ista tria, essentia cras-
sorum partium, naturā, flatulentia & vaporosa cō-
stant: unde ad destillationem eorum, organa ampla
eademq; humilia requiruntur: cumq; status & vapo-
res propellant, sibi ipsi flatuositas (et ita dicam)
halitiosa, qua robore spiritus cuiusdam diuisci sub-
nixa, in cauitates corporis penetrans, vapores ibidem desidentes (ut
pote vitiosos, ignavos & inutiles) expellat, plurimum inesse, indicio
evidenti conuincant. Eorum itaq; vna illa spiritiosa, et totum ho-
minis corpus, ex omni parte modo sursum modo deorsum rimatur
ac peruat: ita & in destillatione, subtilitates ex ipsa elicien-
da, primo ex aluo Vasculi ampliore, velut ex ventre vrsi litera X.
hic insignito (cui animali, utpote ζυγχαδν̄ siue in iram praecipiti, atq;
ad o substantia carnis & sanguinis crassa admodum, ideoq; tam a-
rimo melancholico, quā corpore villis horrere praedito, modā destilla-
tionis cōparauimus) in caput, inde vtero per pedes priores (ut pote per
Circulatorium) ad feces, et ab his vna illa siue vice alternata sit non
solum cruditate exuant, verū etiam natura vagabunda iū siue
habitu acquirant: sursum ducuntur: tandemq; destillatione vulgari (sed
tamē tractu amplo eoz, humili) reſtificantur ac defecantur.

ut virium & facultatum suarum dominium, in se-
men (exigua tantum parte excepta) iωδν̄ vapores &
aequaliter exerceant. Quapropter & plantae, to-
tius natura est, calfaciens, aperiens, & discutiens.
RADIX fodienda est pede dextro Orionis fe-
rē occidente (quod tempus in finem mensis Aprilis
incidit) & Luna in Ariete, siue Marte in Cancro
existente. Herba cum caule & floribus insiden-
tibus (cum planta ipsa sit sylvestris & οὐρανός, siue
fructus serotini) metenda est die mensis Au-
gusti quarta: πλονάμω nimirum siue coma Bere-
nices Cosmice exorta, Sole vero in Leone, & Lu-

na in Cancro siue Arie-
te versante: atq; in de-
siccatione loco à radijs
Solaribus remoto, ser-
uanda. Semen carpitur
circa diem mensis Octo-
bris, tertium, quartum,
quintumue & decimū:
et quidem antequā cau-
da Leonis occidat: atq;
Sole insuper cum Mar-
te Leonem, Arietem,
siue Cancrum tenente.

Siccari autem id ipsum desiderat loco vmbroso, ne-
que radijs Solaribus illustrari solito. P R O D U-
C T A ex hac planta integra sunt, quemadmodum
ex antecedente, Oleum rubicundum nomine Ar-
toicum, Sal Alkali, atq; deniq; Liquor.

Bilis eruginosa
Saepe herguale
ser.

CONSTEL-

LATIO.

Radix quando

fodienda: A pti-

lis siue.

Natura plantae,

Calfaciens,

Aperiens.

Discutiens.

QUALITAS:

Radix habet

Herba, caulis,

flores.

part.

Semen.

part.

part.

Temperamen-

tum cōpositum

ex.

Sal. 5.

part.

Mer. 2.

Semen quando

carpendum.

D. Octob. 13.

14. 15.

Ante caudā Le-

oninae occ.

PRODVT

Artoicum,

Sal Alkali,

Liquor.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS CVMINI SOBOLIS,
doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis puerilis interioribus.

Oleum, neruis, tendonibus, atq; venis prima-
rijs, cerebri, epatis, nec non splenis in corpore pue-
rili dicatur. Exhibendum itaq; est pueris teneriori-
bus, singula hebdomade semel, ex ligula aquae her-
bae stillatitiae, pondere siliquarum sesquiquinq; idq;
spacio quinquemestri mensibus nimirum, Iunio, Iu-
lio, Augusto, Septembri & Octobri. Cum enim
temporis, humores plurimi crudi & viscosi,
Stomachum ex inopia caloris naturalis (qui tunc
membra exteriora petit) quā alias frigidiorē,
ideoz cibis concoquendis imbecilliorē obsideant:
vſus illius eiusmodi, pueros à multis aegritudinū
iniurijs, immunes seruat. Sal, fibris & meningi-
bus cerebri, nec non membranulis epatis & sple-
nis familiare habetur. Datur autem Pueris re-

solutum, in lacte caprino quidem ad siccandos ca-
tharos capitis, in vino vero rubeo ad malitiam E-
risypelatum mitigandā, in lacte deniq; communi ad
vermes necandos & educendos, torminaq; sedan-
da. Liquor (siue aqua stillatitia) itidem mem-
branulis omnibus cerebri, & cuti destinatur. Te-
pidus pondere vnciarum sesquiduarum potus, pue-
rorum tussi, vomitionibus, & Ischuriae medetur.
Eodem modo (si simul accedat, eiusdem circa au-
res applicatio) parotidas curat. Ad fluxiones de-
nique, illuue humorum crassorum & viscosorum
palpebras ceu glutino compingentes vtilis est, &
per os exhibitus, & simul tempore vespertina ca-
piti in panno illigatura applicatus.

OLEI VSVS,
ad calorem na-
turalem confer-
uandum.
Ventreſtate
frigidiores.

LIQVORIS

VSVS.

Tussim.

Vomitio

Ischuria,

Parotidas

Flux. oculi

SALIS VSVS

Catharr.

Ad Erifype.

Vermes.

Tormi.

H Natura

DE HUMANO CORPORE IN GENERE
NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS CUMINI SOBO-
lis, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis puerilis exterioribus.

AQV AE V.
sus extra corpus

Ad ^{ioybois.}
^{ēzavθ.}
Maculas.
rub. in
fac.

O L E V M.
Ad foetus debi-
litatem.

Aqua stillatitia croco diluta, regioni epatis in
epithemate si applicetur, accedente quoq haustu
frequenti seminis integri ex iusculis, ioybois siue
Varos & ēzavθuata, quae Iuuenibus plethoricis
(vel ex sanguinis abundantia, siue epatis intempe-
rie calida) in facie erumpunt, profligat. Oleum ma-
nu calida circa Umbilicum, latitudine pollicum o-
cto, praegnantem probe inunctum (Sale quoq insuper
sumpto) foetum debilem & languentem viribus in-

stauratis reficere creditur, & roborare. Hocq re-
medio, Faeminae aliquot illustri loco natae, non so-
lum ipsae feliciter sunt vsc, verum etiam alij
quae se inde non parum leuatas senserunt, idipsum
comunicarunt. Aqua dicta, Luna crescete in colluti-
ones puerorum addita, & suapte desiccari missa
maculas a scabie & morbillis depereuntibus reme-
nentes extergit, cutemque candidam & leuem
praestat.

Ε Ν Ε Ρ Γ Ε Ι Α, EFFICACIA, ATQVE VSUS CUMINI THEBAICI,
doctrina Philosophiae veteris, animalis, substantialis, atque elemental-
is, in membris corporis humani interioribus.

Cuminum The-
baicum effica-
cie robore cre-
ditum est apud
veteres reliquis
praecellere.
Cur haec species
contra veterum
sententiam loco
inferiore collo-
cetur?

VSUS CV-
mini Theba-

Ad ^{Concept.}
^{Ocul. flu.}
Tormina
Vuln. et
Lib. ext.

Veteres, quemadmodum duobus prioribus, ita
quoque huic tertio Cumini generi, qualitatem ca-
lidam & siccam tertij gradus, atq simul (cum syl-
uestre sit) efficaciam quam reliquis maiorem tri-
buerunt. Sed experientia docet, vires eius neutri
illorum equipollere, sed potius imbecillitate in a-
gendo infimum locum tenere. Quod cum ita sit, nos
illud ipsum loco Sobolis putauimus statuendum.
Hoc itaq genus, ut Dioscorides tradit, in Pessa-
rys siue Suppositorijs locis muliebribus iniectum,

creditur conceptionem iuuare. Haustum fluxio-
nes oculorum sistit. Ex melle torminibus commenda-
datur. A balneo, vulneratis, atq ijs quoq qui affe-
ctibus libidinis praeter modum tentantur, vtiliter
exhibetur. Quae reliquae ei facultates insunt, de ijs
cum apud Galenum (lib. 7. de Medicamentorum sum-
plicium facultatibus) tum Authores plerosque ce-
lios, expositiones extant. In genere autem (ut ipsi
tradunt) ad omnia, ad quae Faemina capite praeco-
denti descripta, conducit.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS CUMINI THE-
baici, doctrina Philosophiae veteris, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis humani exterioribus.

VSUS CV-
mini theb. extra
corpus.

Ad ^{Infl. vteri.}
^{Ocu. dol.}
Vis. cal.
Podagra.

Decoctum plantae ex vino ventri applicatum,
uterum flatibus & vaporibus malignis liberat, eun-
que calfacit. Semen tritum in sacculo capiti im-
positum, doloribus oculorum commendatur. Ad
idem valere creditur, atq insuper visum caligan-
tem reficere, eiusdem mansibalitus siue vapor, af-
flatu in faciem admissus. Idem (quod recens expe-
rientia est deprehensum) in butyro verno frictum,
atque adeo vstulatum, dum adhuc calet si impona-

tur, traditur aduersus dolores podagricos magni-
fice opitulari. Quod ita fieri non dubito: praeser-
tim, si in collectione tempus quoq et occasio, tempera-
mento Affectuum respondens, simul obseruetur.
Atq idem ferè (quanquam paruae diuersitatis
in fricatione) mihi D. Reticum (Virum intel-
Medicos vsc & arte excellentes haud postremum)
& de semine Pimpinellae praedicare memini.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSUS CUMINI SOBO-
lis, doctrina Magiae veteris & recentis, spiritalis, coelestis, & miraculosa, ex prio-
ribus omnibus exoriens & effluens: in membris corporis
humani interioribus & exterioribus.

Cumini Theba-
ici radicibus ad
conceptionem
iuuandam quale
tempus deligen-
dum?
II Ascend.
III in ^{Gr.}
^{7.} II

Cumini syluestris radices tres, in momento
exortus Geminorum, & Solis in prima eiusdem
signi Decade, (praesertim autè gradu eius tertio,
septimo, siue nono) positu, ut plurimum inter dies
mensis Maij duodecimum & vicesimum secundum

contingente, virtutisq earum nondum vel in her-
bam vel flores diffuse vigore medio, si fodiantur:
& ante coitum, harum vna ex collo suspendatur,
altera in potu adhibeatur, succo tertiae genitalia
inungantur, sequente mox congressu, perhibetur
fecunditas

fecunditas mulierum & conceptionis facultas iu-
uari. Qua in re, physica quaedam solūmodo naturæ
dispositio siue præparatio, & causarū quæ concep-
tioni obsūt, depulsio spectatur. Homo enim qui-
libet prudens & sapiens, liberorum procreatio-
nem, Solius Dei dantis donum esse cognoscit. Neq;
tamen id etiam quenquam sanæ mentis hominem
fugit: Dei voluntati ordinis, vires naturæ ad ne-
gocium istud, ceu instrumenta & ministras, acce-
dere. Sed mirabuntur fortasse hoc loco Erudito-
rum aliqui, cur Signum Geminorum, alioqui ipsis
pro sterili habitū, aliquid ad fecunditatē conferre
doceatur. Illis ergo hoc

responsum volumus,
Omnes res physicas,
opera sympathiæ &
antipathiæ cuiusdam,
& impediri & perfici.
Quod vero ex impreg-
natione influxus celestis
dissimili, conceptus plu-
rimi, naturæ parentis
ordinem legesq; statas,
non solum non referen-
tes, verū etiam ab iisdē
exorbitantes proficiū-
tur, testimonio est (quā
aliquando Maiores no-
stri doctore spiritu Dei,
in Magiæ veræ cogni-
tionem ingressi, consti-
tuerunt) in multas par-
tes haud absurdē didu-
ctæ, eademq; allegorica generationū diuisio. Verum
sincerior Magiæ doctrina, hoc seculo (proh dolor)
cum ipsa fide atq; virtutis studio, iam tota exole-
uit: atq; tā ipsa quā vera physices sapientia, in ma-
litosam quandam & callidam sophisticam dege-
nerauit. Vnde factū est, ut iā omnes artes diuinitus
homini concessæ, nō solū cōtemptui habeantur: verū

etiam, quasi observatio & doctrina effectuum
eiusmodi in corporibus cælestibus, cum quibus-
dam incantationum Diabolicarum præstigijs, &
superstitionibus profanis sit coniuncta, calumnijs
et obrectationibus hominum proscindatur et exa-
gitetur. Quamobrem & plurimi Viri excellentes,
experimenta sua præstantissima, atq; à Maioribus
suis non sine magno labore, & vigilijs assidujs in-
uenta, haud temere aut iniuria, vel prorsus occul-
tarunt, vel saltem à scriptis posteritati consecratis
secluserunt: & (ne pro exorcistis, incantatoribus,
& superstitiosis præstigiatoribus haberentur) v-

Multa sapientia
recodit inuēta
vtilissima, Viri
Præstantes, deter-
riti malignitate
iudiciorum ocs
cultarunt
Quomodo Sig-
num sterile ali-
quid ad fecun-
ditatem conferre
possit?

sum eorū prorsus abdic-
rūt. Atq; ita Magia, ars
illa sana, Deo pbata, &
naturæ nota, in obliuio-
nem aby: ita, ut si iam
à quopiam in lucē pro-
feratur, ludibrio & ri-
sui potius sit, quam ut
physices sobrie loco ha-
beat. Sed tamen Sco-
pticorum contumelio-
sorū causa, nullius rei,
quæ hominibus vsui es-
se possit, diuulgatio est
intermittenda.

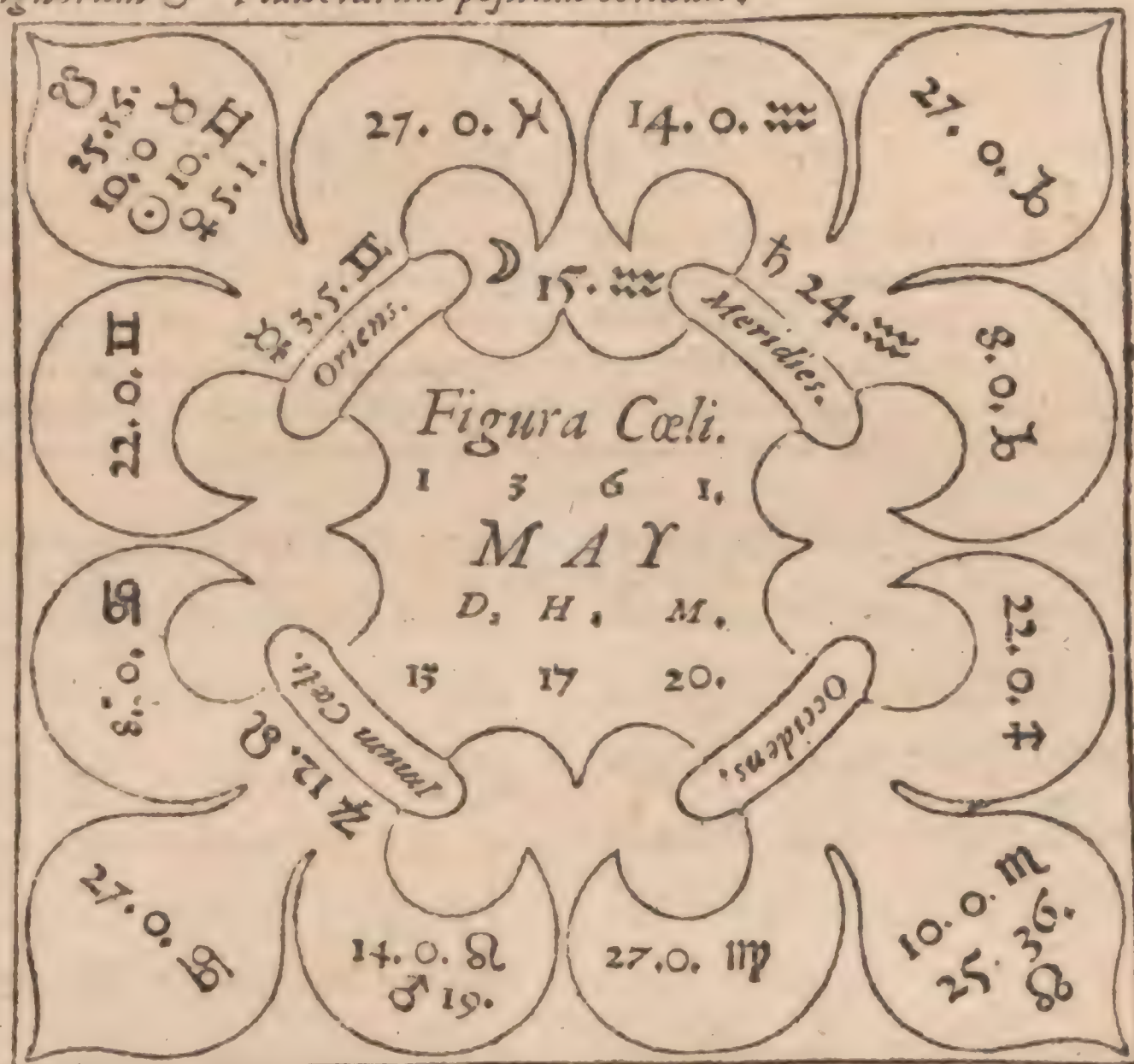
Magna vis in
sympathia et an-
tipathia, ad om-
nes actiones.

Geniturarum di-
uersitatem effici-
unt diuersime-
de impregnatio-
nes, influxus cos-
lestis.

Vera Magia sa-
blata, superstitio-
sa & phantasia
succelsit.

EXEMPLVM.

PLANTA hac anno 1561 iussu Comitis cuiusdam Reinstei-
nensis prope Blancheburgum arcem in aditu syluæ Hercinie est fos-
sa, & Comitissa cuidam nomine Sophia (qua coniunx fuit Alberti
Comitis Lindouicensis & Macerensis, ac Domini Rupini Veteris) in
medicatione adhibita. Cuius fossionis tempus themate descriptum,
inter pagellus aliquot Ioannis Carionis, Nobilis illius Mathematici
accepti: ac tum calum, quem Figura præfens præbet spectandum,
Signorum & Planetarum positum obtinuit.

tam in eodem Signo vel Domo coniuncti, quam
in ortu constituti. Captetur ergo Oppositio e-
orundem, vel distantia ab inuicem quam fieri po-
test longissima. Quod si enim coniunctio siue vici-
nitas Planetarum horum coincidat, virtus plantæ
in vsu euadet imbecillior: sin distantia longior,
efficacia euidentior & fortior reddetur,

Caput vigesimum tertium.

DE PETROSELINO MARE, QVOD ALIAS PETROSELINVM
MACEDONICVM, ALIAS VERO OLYSATRVN APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

ISTORIAE Cuminum iam
simplicissime pertractata, ratione
cognitionis viriū diligenti exami-
ne explorata, merito subiungitur

descriptio Petroselinorū, de quibus inter Homines
præstantissimos, ab obitu Apis, Aesculapij, Apol-
linis, Arabiq; eiusdē ex Babilone filij (qui ōnes pri-
ma artis Medicæ fundamenta iecerunt) ad hæc

Actiologia sub-
iunctæ historie
Petroselinorum.

Primi artis Me-
dicæ cultores &
inventores.

Thurciſſer
nullius ſcripta
reprehendiſſe
Etymologia vo
cabuli Petroſe
lini.
Petroſelinum
dictum quaſi li
num petre, id
eſt ſemen petre

Ratio etymolo
gæ.

Petroſelini tria
genera.

Selizerah.
PATRIA.
Græcia.
Epiros.
Peloponeſus.

NOMEN.
Petroſelinum
Macedonicum.
Petr. { Petr. Al.
Ma. { Bibenel.
hab. { Smyrni.
pro

Aſtreoticum.
Stion.
Olyſatrum.
Planta hæc ubi
cunq; locorum
nalcatur, nome
primigenium re
tiel.
Traſyluania.
Altiſſimus.
Sichtelberg mō
Germ.
Thurciſſer
proſciſcitur ex
Boruſſia, comi
tus a Iohanne
Camerario Con
ſiliario aulico.
Gallus mons
Pomeraniae.

Comparatio Pe
troſelini Mac.
donici cum alijs
plantis

Plantarum habi
tus diuerſiſſi
de mutatur.

FORMA.

Radix.

noſtra tempora uſq; diſputationibus tam diuerſis
eſt certatum. Quo in negotio, cum quilibet pro in
genij ſui excellentia, ſententiam ſuam publicæ uti
litatis cauſa ſcriptis diuulgarit, in ſpem haud du
biam adducor: neq; mihi vitio datum iri, ſi meæ
quoq; experientie qualiſcunq; notitiam, animo bo
no proponam: præſertim, cum nullius Lucubratio
nibus quicquam derogem, aut aliorum ſententias
conuellam aut improbem: Sed potius quicquid à
me profertur, illud omne Virorum honeſtorum
& Eruditorum iudicijs ſubiectum, atq; adeo com
mendatum velim. Cum itaq; tria omnino Petroſe
lini genera exiſtant, non ſolum forma, verum eti
am viribus & effectibus ac ſexu deniq; à ſe inui
cem variantia, Ideo ut eorum & ordo conſtet, &
notitia quoq; ſit expedita, nunc diſtinctim de ſin
gulis referemus. Primo ergo loco à nobis ſtatuitur
Petroſelinum Macedonicum. Quam plantam, quod
fuerint qui cum Petroſelino Alexandrino ſtatue
rent eandē, aut Petro
ſelinum Macedonicum
(quorū magnus eſt nu
merus) pro Bibenella
haberent, quemadmodū
nec deſuere qui Smyr

nium & Olyſatrum confunderent, Hoc inquam
nihil equidem iſto in loco moror. Appellatum eſt
autem illud ipſum quoq; Aſtreoticum, atq; (ut quo
rundam fert opinio) apud Syros Sinon, & Olyſa
trum. Quamuis vero in Epiro quam ipſa Mace
donia copioſius prouenit: Tamen, ut Alcea Vene
ta, Spica Romana, & faba Aegyptia: ita quoq; hoc,
cognomen gentilitium & primigenium, natalibus
variatis nunquam deponit. Certo enim conſtat,
hanc plantam non tam in Macedonia, quam reli
qua Græcia & regionibus vicinis frequentiffimā
& ſua ſponte, in noſtris vero terris, quemadmo

FORMA, CONSTELLATIO, SELINI

NON falſo quidem omnino dicitur, Petro
ſelinum Macedonicum ſimilitudinem quandam A
pij & Smyrni quodammodo referre. Veruntamen
ſi libera ſit eiufmodi collationum audacia, id poti
us ſpeciem quandam Chærefolij aut Corianni, quam
vilius alterius exprimere affirmarim. Quod non eò
dicitur, quaſi propter ſimilitudinem Chærefolium
pro Apio, ſive Coriannum pro Chærefolio, ſive de
niq; Chærefolium pro Petroſelino ſit habendum.
Nec eſt (quod in omnibus plantis obſeruari opor
tet) cur de forma eius (cum plantæ ſingule inter

dum etiam in Italia, raram vel (niſi colatur) omni
no non prouenire. Porro ad etymologiam appella
tionis Petroſelinon quod attinet, fieri poterat: Ut
primo apud Græcos ex Hebraico Selah, afflictione
duarū ſyllabarū *ו ס ו*, *ס ל ו* extiterit: atq; ex hoc
poſtea aſſumpto ab alijs gentib; vocabulo *πέτρα* et ad
dito *λίον* (quod quibuſdam appellatio eſt ſeminis)
πετροσέλιον ſit profectum: Sicq; vocabulum Petro
ſelinū, atq; adeo Germanicū Peterlein (cū quoq; Li
nū ſemē, et plantā ſuā et oleū à ſe denominet) quaſi
ſi Steinlein ſive Petrolinū id eſt ſemē petre, reſpe
ctu nō ſolū loci natalis (quod ſcilicet petris, muris,
& conuallibus lapidoſis innafcatur) verum etiam
virtutis *λιδοσπτικης*, ob quā nō iniuria nomen
סלזרח Selizerah tulerit, videatur poſſe exponi.
Ad ſolum natale quod attinet, prouenit hæc plan
ta, hoc etiam ſæculo (ut dictum) in Græcia, Epiro,
Peloponeſo & Inſulis vicinis ſua ſponte, alibi ve
ro quidem ubiq; locorum, ſed ferè non niſi diligenti

Hominum rei herba
rie ſtudioſorū cultura.
Spontaneæ tamē innaf
citur petris (vnde &
Plinio nomē obtinuiſſe
videtur) nō ſolū in Græ
cia, verū terris alijs plurib; in Traſyluania ſcilicet
circa fontes Altiſſimij, et in Germaniæ mōte illo ce
leſtri, quem incolæ Den Sichtelberg nominant, in
goq; eiufdem (quod Syluæ nomē obtinuit) circa vr
bem Vuonſidelium. A me deniq; inuenta eſt, anno
1575. (cum comite D. Iohanne Camerario Conſi
liario aulico ex Boruſſia proficiſcerer) in mon
te Pomeraniæ Gallo, Ceſlino vrbi imminente,
prope Sacellum quod ibi viſitur vetuſtum: vnde
Berlinum transportatam, in horto meo domeſtico
ſeui, ubi adhuc durat.

ET QUALITAS PETRO MARIS.

quotidiana à primo originis emerſu incrementa
habitum ſuum haud parum immutent: atq; eodem
ſimul terræ vbertas, humiditas, durities, & mol
lities &c. nec non aëris et cæli patrij, atq; etiā flumi
viciniam rigantis natura, haud parum afferat mo
menti) hoc loco pluribus diſputetur. Quod itaq; nos
Petroſelinum Macedonicum eſſe ſtatuiſſimus, plan
ta eſt fruticoſa, denſa foliorum ſerie ex omni parte
ſylueſcens, altitudine cubitum raro excedens, atq;
virore in flauum potius quam herbaceum vergen
te conſpicua. Radix, qua nititur robuſta eſt &
longa:

SIGNATURA GENERALIS.

CVM plantarū iſtarū natura ſit, omnes humores tart
roſos & viſcoſos in toto corpore virili (ſive hi in inteſtinis,
ſive ſanguine, ſive muſculis, ſive nervis tēdonibus & venis,
ſive deniq; intra cutem & carnē delireſcāt) reſoluere &
euacuare: Ideo loco partium diſtarum, effigiem Viri inte
gram huc adduximus: Atq; ita eadem corpus virile cum
omnibus ſuis partibus, viſui tam expoſitis quam recōditis, ſignamus.

paulo, illorum odor iucundior & gratior) ferè imitantur. Flores è summo caule (qui raro visitur sesquicubitali maior) emicant cum fine mensis May, colore cædido, & tam forma quam odore eorū, quos Imperatoria educat, æmulo. Foliolis horum exilibus (ubi ea defluerint) succedūt capitula, initio viridia & oblonga: quæ postea diuisura plerūq. trifida dehiscencia, semina oblonga, incurua, eademq. superficie conuexa sibi mutuo opposita, exhibent. Ea tandem, circa tempus exortus Pleiadum, qui in diem mensis Octobris vicesimum, vicesimum secundum, vicesimum quartum incidit, colore nigricante conspicua, ut plurimum perficiuntur.

CLISSVS.
DE medicamento stillatorio, quod Clissus nominamus, hac ferè Lector beneuolus teneat: NOMEN hoc à Paracelso non huic soli tribui, Verū idipsum Subtilitatibus reliquis omnibus, quæ ex vna vniuersi generis origine, in varias easq. diuersas partes distracta, tandem recolliguntur & in vnum coeunt, esse commune. Verbi causa. Semen terra commissum, primo in radicē, hinc in herbā, mox in flores diffunditur, & deniq. ad fructus siue semina redit: & partim quidem illarū cuiuslibet, natura peculiaris inesse deprehenditur. Si ergo iam Subtilitates ex his singulis seorsim extrahantur, hincq. congressus & societate mutua vniuersa, denuo in vnum corpus recurrant, Tum sane Compositum tale (siue Oleum, siue quod nos Arcanum dicimus, siue Liqueor, siue Puluis, siue Sal, vel deniq. similitum aliquid aliud fuerit) Clissus æquissime dicetur. Similiter Bona, quæ à patre vno, hereditate in plures liberos

transseunt, ac postea maxima horum parte è vniuersi sublatā, in vnum recidunt, nomine hoc quoq. appellari queunt. Sed nos orationis nostra institutum, de genere à Paracelso siue reuolutionum, non posteriore hoc, sed priore potius, volumus intellegere. CONFECTIO autem Clissi nominati, tali ferè ratione perficitur. Radicibus, folijs, floribus & seminibus plantarum istarum trium (siue aliarum quæ natura simili prædita sunt quarumvis) maturitate absolutis, & quod præsupponimus iusto tempore fossis, collectis ac decerptis, omnes Virtutes & Subtilitates, vel destillando, vel calemando, vel putrificando, siue modis segregationum Chymicarum alijs quibuscumq. ex natura scilicet ingenij & habitus in qualibet specie delitescens notitia explorata, quam maxime conuenienter electis, & quidem sigillatim dexteritate tractationis peculiari adhibita naturæ rei accommodatis (quod Chymistam quemlibet ex doctrina heretice, quæ rei cuiusvis naturam homini ratione valenti explicat, imprimis nosse oportet) subducuntur. Vbi vero iam singula separatim, & potest altera in forma Olei, altera Salis, tertia Liqueoris (quo nomine appellantur non refert) à corporibus specierum fuerint eadē, ibi tum omnes simul (modo qui iam describetur) coniunguntur, atq. in vnam essentiam spiritalem, eamq. postea inseparabilem rediguntur. Nimirum. Cucurbitis tribus B, C, & D, æqualis amplitudinis, & inferna parte, ne ex igne iniuriam aliquam sentiant, luto probe munitis, primum Subtilitates dictæ committuntur (Sal in B, Oleum in C, Liqueor in D immittendo) hincq. Alembicus colli capaciore A, qui officina omnium trium fideliter cōcludat, accurate superlatur: atq. ignis aquabilis et proportionē Arithmetica distributus, subiicitur. Quo vbi Cucurbita æqualiter incaluerint (quod vnicū, & omni inæqualitati occurratur diligenter obseruādū, si vero secus factū fuerit, mox est corrigendū) ex contentis singularum, essentia tenuior (quæ volatilitate & fugacitate spiritali præcedentium duarum subtilitatem aquat) & vires animales, habitu vapore in Alembicum A transmittuntur. eiq. coctu horum mutuo, humor quidam (velut satus) concipitur: qui postea ex pluribus guttis sese in cavitare Alembici colligens, per officium eiusdem (cui vterum maternum) excluditur, & à vasculo E, quasi ab officiosa Obstetrice excipitur, atq. reponitur. Is ergo est Clissus, siue Subtilitas, & ante ex vna triplicata, ita tandem vnam ex tribus vnitā, et si sua meatu occultos corporis rimante, insignem in medicando & sum præstans.

rum partibus septem cum vna quarta, Venus sesquiquatuor, Luna vna cum quarta vna. Vltimas, ob imbecillitatem virium tenet semen. Huic enim dominatur Sol, partibus septē, Venus tribus, Luna

H 3

deniq.

tantur. Flores è summo caule (qui raro visitur sesquicubitali maior) emicant cum fine mensis May, colore cædido, & tam forma quam odore eorū, quos Imperatoria educat, æmulo. Foliolis horum exilibus (ubi ea defluerint) succedūt capitula, initio viridia & oblonga: quæ postea diuisura plerūq. trifida dehiscencia, semina oblonga, incurua, eademq. superficie conuexa sibi mutuo opposita, exhibent. Ea tandem, circa tempus exortus Pleiadum, qui in diem mensis Octobris vicesimum, vicesimum secundum, vicesimum quartum incidit, colore nigricante conspicua, ut plurimum perficiuntur.

IN RADICE, quæ partium plantæ huius nobilissima est, Sol imperio suo obtinet partes octo cū tribus quartis, Venus duas, Luna vna cum quarta vna. Constatq. ita compositio eius, partibus Sulphuris octo, Salis duabus, Mercurij totidem: hincq. naturam calefacientem, attenuantem, & expellentem sortitur. Proximū à radice locū, bonitate et efficacia occupat herba: quæ Sol quidē vegetat virium sua-

Flores.

Semina.

Radix.

QUALITAS
Radix habet.

8 3/4	} part.
2 2	
1 1/2	

Temperamentum constat.

Sul. 8	} part.
Sal. 2	
Mer. 2	

Herba.

Folia.

Herba.

7 1/4	} part.
3 1/2	
1 1/4	

Semen.

7	} part.
2	

CONSTEL.
LATIO.
Radix quando
fodienda? ☉
in ult. decad. 8

Semen quando
carpendum.
D. Sc. 12. 14. 16
PRODV.
CTA Pharma.
Cliffus.
Oleago, &
Sallena.

Q in dom. prop.
Herba quando
colligenda? D.
mensis Maij. 27.
Palilicio orient.

deniq. duabus. **RADICES** plantæ huius adul-
tiores, tenerioribus efficacia præstant. Fodiuntur
autem sub finem mensis Aprilis: antequam tenello
foliolorum purpurascensium germine, è complexu
terræ extuberent, atq. solo fisso in apertum se pro-
ferant: quod fit, Sole in vltima decade Tauri, Lu-
na vero in eiusdē Signi gradu, vel primo, vel deci-
mo quinto, vel vicesimo nono: & in mansione siue
prima, siue tertia, siue quarta cōmorate, ac Venere
deniq. in Domo propria cursum suū peragēte. Her-
ba in vsum medicū metitur, dū adhuc tenella est,
circa diem mensis Maij vicesimum septimum, &
quidem Palilicio siue λαμπαδία in oculo Tauri ex-

oriente, Luna vero in gradu Signi eiusdem, vel se-
cundo, vel decimo sexto, vel vicesimo nono, & in
mansione siue secunda, siue tertia, siue quarta ex-
istente. Semen carpendum est, diebus mensis Sep-
tembris, duodecima, decima quarta & decima sex-
ta: Sole in prima decade Libræ, & Venere à ma-
lignis Aspectibus immuni ibidem, Luna denique in
Tauro vel etiam in Libra commorante. **EX TO-
TA PLANTA**, artificiosa segregatione pro-
ducuntur, Cliffus, Oleago & Sal facultatis soluē-
tis atq. expellentis, quodque ob similitudinem cum
radijs Halitri nitidis & exilibus, Sallena di-
citur.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ. EFFICACIA, ATQVE VSVS PETROSELINI
maris, doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementa-
lis, in membris corporis virilis interioribus.

CLISSVS omni humori pblegmatico, qui
extra venas, carni, ossibus, nervis, & ligamentis
inhæret, dicatur. Ideoq. in febribus quotidianis cō-
tinuis, quæ (vt Eruditorum plurimi docent) ex so-
la humorum pituitosorum, extra vasa putrescen-
tium inflammatione præternaturali, originem ac-
cipiunt, ille potēter opitulatur: si pondere drachma-
rum sesquiduarum, ex haustu aquæ Limoniū, quo-
tidie ter sumatur. Cumq. facultate sua penetrante,
humores corporis peruagetur, eosq. à putredine af-
ferat, non solum dolores coxendicum, lumbrorum,
& spinæ dorsi (quod malum Quidam, ob doloris si-
militudinem potius quam causam verè commu-
nem, λιβίασιw improprie nominarunt) efficacia
præsentī mitigat: verum etiam Podagricos mag-
nificè iuuat, si ex vino sublimato pondere drach-
mæ hauriatur, & sudor post hæc prouocetur. Ad-
uersus calculum vero proprie sic dictum, omnium
maximè efficax est. Nam eundem cum dissoluit
& eicit: tum partes in quib. genitus est, à δυσκρα-
σία vindicatas ita instaurat, vt longo tempore à

mali istius iniuria, libera sint et immunes. Oleum
humoribus pituitosis, qui putredinem in venis cau-
sa existunt, destinatur: atq. ysdem, quibus Clissum
diximus præditum, virtutibus pollet: nisi quod ef-
ficacia eius languidor est & remissior. Priuatim
autem, tempestinè simul & haustum & in loco ca-
lido inunctum, membra παραπληκτικά curat: mo-
tumq. & sensum interceptum, ysdem restituit. V-
su frequenti oculorum quoq. caligini, & visus he-
betis vitijs (quem affectum Græci αμελωπίαw no-
minant) ex ingenti animi luctu, pauore, aut for-
midine profecta, opem mirificè præstat. Sal iti-
dem humoribus pituitosis, sed tam intra vasa quā
extra vasa delitescens, quadamtenus familia-
re habetur. Ideoq. ad eadem, ad quæ Clissus et Oleū
facit, veruntamen facultate virium infirmiore.
Præter hæc autem, assidue si sumatur, Ventriculū
ab humoribus omnibus viscosis mundat. Vrinam
quoq. mouet, & vterus obstructos reserat, renes
expurgat, humoresq. viscosos è vesica (si Luna de-
crescente adhibeatur) exigit.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS PETROSELINI MA-
ris, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis virilis exterioribus.

VSYS Subtili-
tatem extra cor-
pus.
Clissus ad Ar-
thriticam.
Oleum ad
ἀγγίλω.
Sal ad Car. et
Lithi.

Herba vino decocta, cōtra dolores spasmodicos à
causa frigida ortos, calida imponitur. Clissus cum
Oleo, Arthriticis (circa loca dolentia in loco calido
inunctus) plurimum prodest. Oleum, angulo oculo
rum maiori instillatum, ἀγγίλωπας (quæ Absces-
sum ppter oculi vicinitatem, ab ἀγγίλωπας deno-

minant) profligat. Sal, aduersus ἀνθράκας siue Car-
bunculos, qui è sanguine μελαγχολικωτέρω & bi-
lioso, secretionem criticam moliente fiunt, auxilias-
tur: si cum aceto rutaceo, in pannis membro affecto
applicetur. Ex oleo Umbilico super illitum, mirifi-
ca efficacia Vrinam & calculos ducit.

XCI.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS PETROSELINI MACE-
donici, doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis humani interioribus.

Qui ex Veteribus peritia artis Medicæ celebres habentur, tradidere: Hanc plantam qualitate calida & sicca, ad tertium vsq; gradum accedere. Aqua eius stillatitia, aduersus tussim, spirandi difficultatem, & catharros in pectus decumbentes, utilis habetur. Semen deuoratum, flatus ventris extinguit. Cum herba & radice eodem modo adhibi-

tum, vel etiam ex vino potum, calculos renum & vesicæ frangit, vrinamq; & sudores prouocat. Idē si comedatur decoctū, tumores & tormina stomachi discutit, aquā intercutē euacuat, & doloribus vesicæ medetur. Aqua radice, herbe et seminis, quotidie largius pota (idq; per dies triginta) digestionē pmouet, & morsib^o canū virulentis succurrit.

VETERVM
Doctrina, de
qualitatibus Pe-
trofelini Mace-
donici.
V S V S eius
intra corpus.

Ad Tufim,
δοσπν.
 Catharros
 Flat. Ven.
 Lithiasin.
 Stomachi
 tumores.
 torm.
 Hydrop.
 Dige. im.
 Mors. ci.

NATVRA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS PETROSELINI
Macedonici, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis humani exterioribus.

Radix conquassata, impositu πυρογιάσιω siue
 Porriginē sanat. Ad quam mihi quidē Oleo, si lo-
 co hui⁹ vsurpetur, magis (vt experientia ipsā didi-
 ci) profici videtur. Aqua, collutionibus ad omnes
 affectus frigidos atq; rheumaticos prodest. Radix,
 herba & flores concisa, atq; in Sacculo ex vino de-
 cocta, pectori si imponantur, Orthopnœam (qua qui
 afficiuntur, ob pulmones crassīs humoribus infar-

tos, respiratione intercepta, sæpe suffocari sibi videntur) profligant. Eodem modo stomacho applicata, ciborum crassorum & duriusculorum concoctionem adiuvant, epatig, sanguinem sincerum præstant. Quæ reliquæ sunt huius plantæ virtutes, eas descripsere. Plinius lib. 20. cap. 12. & Galenus lib. 1. de Antidotis, locisq, alijs.

V S V S
Petraefolini Ma-
gedonici extra
corpus.

Ad { Peruginæ
Rheum.
Osthep.
Concam.
Sang. g.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSVS PETROSELINI
maris, doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa,
ex prioribus omnibus exoriens, & effluens, in membris corporis
humani interioribus & exterioribus.

Ἀλεξιτηρίον modo exposito paratum, ad ordi-
nis cōmmemorati præscriptū si exhibeatur, Epilep-
siam (quæ ab humore frigido, crudo, & crasso, vē-
triculos cerebri obstruente, & simul affectione cū
con-

*pem, Urinæ & sudoris prouocandi gratia, fodien-
da est Saturno in Leone constituto, & Luna in-
fra Horizontem latente: sin ad stomachum refri-
geratū, Venere in Leone, et Sole supra Horizon-*

Auxilium ad Epilepsiam.

Præses ven-
triculi.

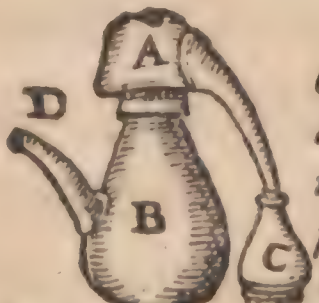
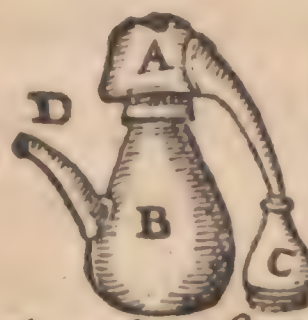
tem, Luna deniq; in Si-
gno calido commoran-
te. Radix, Sole & Lu-
na gradum Leonis de-
cimum sextum, vicesi-
mum quartum & vice-
simum sextum tenenti-
bus fossa, vino per no-
ctem si maceretur, vi-
num vero illud dehinc
bibatur, catharos suo
ex capite defluxu, glan-
dulas siue tonsillas fau-
cium in tumorem at-
tollentes (qui affectus

$$\begin{pmatrix} 16 \\ 24 \\ 26 \end{pmatrix} \text{ gr. } \Omega$$

Ad ventriculum
corruptum.
Vseppli { Hydr.
te testi { stom.
us ad { reing.
B in Ω
♀ in Ω
Ad artiad.

Ad ἀντίαν.

Græcis ætius dicitur) profligat, auxilioq; præsen-
taneo levationem præstat.

PETROSELINI huius Macedonici herba & radix, circa aetatem floris semiperfecti, nec dum spacio maturitatis decurso iam easum spectantis, tempore matutino & quidem Luna (Vapore praside cerebri & significatore Epilepsia) in gradu Leonis terio, sexto, siue nono mansionem nonam (quod ea sit natura calida & sicca) obtriente, colliguntur: dumq; adhuc virent rudiusculè concisa, cum Vitriolo Vngarico pondere subdecuplo admixto, in Cucurbitam conduntur: planta quidem segmenta digiti, Vitriolum vero tritum, culmi lati altitudine, alternis inspernendo: Cucurbita autem dehinc Alembicus A diligenter superlatur, Vitrumq; C. rostri Alembici committitur. Hoc facto, in cupellis arenaria, destillatione lenta phlegma siue aquositas educitur: Vbi vero color humoris extillantis mutari inceperit, quod in Receptorium exceptum fuit, per rostrum D. in Cucurbitam B. supra faces refunditur: Atq; inde rursus in Alembicum, ex huius vero rostro in Vitrum recipiens (cautione tamen ne aduratur adhibita) nouies iteratis Vicibus traducitur. Quod tandem residet, Arcanū est aliusq; et si Vsū assiduo, quotidie dum Luna decreverit, pondere duarum drachmarum sumatur ad Epilepsiam praestantissimum atq; saluberrimum.

poris tū mentis, om-
nium quibus homo ob-
noxius est, maxime præ-
ternaturali existit) au-
xilium præsentaneo cu-
rat. Oleum ex semis-
ne, (Luna utpote præ-
sede Ventriculi, in Sa-
gittario existente de-
cerpto) tempore Sagit-
tarij ascendentis, hora
quag. Vicesima quarta
drachmæ pōdere sump-
tum, temperiei Stoma-
chi vel victus intempe-
ratiæ, vel humiditatis in eum irruentis excessu per-
turbatæ, & vitio illato corruptæ, sine dubio suc-
currit. Planta integra, si expetatur ad Hydro-

LEONHARDI TVRNEISSERI LIBER I.
Caput vicesimum quartum.

DE PETROSELINO FÆMINA, QVOD ALIAS PETROSELINUM ALEXANDRINUM, ET OLVSATRUM APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

Differentia, O.
lufatri, Smyrni,
Oreoselin, Hip-
poselin unde?
GENVS,
Petroselinum
Alexandrinum
cur Fœminæ lo-
co statuatur.

Petroselinum
Alexandrinum
non est Mace-
donicum.

Chrysippus &
Dionysius Ap-
pianus in cibis in-
terdixerunt.

NOMEN.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

אבנאזרח.

QVod Olusatrum, Smyrnion, Oreoselin, et Hipposelin non vni et eiusdem plantae appellationes existant, vel ex distinctione Galeni li. 8. methodi simpliciū (vt Vir eruditissimus

Petrus Andreas Mathiolus tradit) satis constat.

Immo vero, si ab Authoribus illis antiquis, nihil

quicquam ea de re literis proditum foret, obtusi

sane & hebetis admodum ingenij fuerit homo, qui

herbas istas, saltē semi-

nibus (ne quid de odore

aut viribus, quibus va-

riant, referam) inuicem

discernere non possit.

Ita nec Petroselinum

hoc Alexandrinum, cū

Macedonico idem exi-

stere, etiam ex Galeno (lib. 2. de magnitudine folio-

rum eius & caulis, nec non seminis nigricantis

testante) patet. Ratione autem qualitatum dubi-

um non est, id inter species Apj illius, quod Chy-

sippus & Dionysius in cibos admittendum nega-

runt, contineri. Plantam ergo istam, non tam au-

toritate testimoniorum, quam argumentis effica-

cia illius, vsu ipso & experientia manifestè depre-

hensa, atq; formæ etiam & habitus indicijs suffi-

cientibus, pro altero genere (femina nimirum)

habemus: eamq; (quod semina eius ex Æthiopia

Alcairū, hinc vero in alia quoq; loca sint delata) Pe-

troselinū Alexandrinū

nominamus. Chaldeis

quidem אבנאזרח A-

benahzerab, Hebraeis

אבנאזרח Selizerab, id est

אבנאזרח regius siue Stemi-

sam appellatur. Proue-

nit vero (vt dictum)

in Æthiopia, copiosissimè & sua sponte. In Ger-

mania & Italia vero exemplo prioris, (nisi colat-

tur) non itidem reperitur.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS

PETROSELINI FÆMINÆ.

FORMA

PETROSELINUM Alexandrinum (o-

misso, quod Galenus lib. 2. methodi, de radice &

odore eius forti commemorat) hoc a Macedonico

differt: quod radice minore, folijs vero & viridio-

ribus & amplioribus constet: atq; caule insuper

altius confurgat. Radix enim habitu gracili in lon-

gitudinem extenuatur, & tenuibus fibris capilla-

ta, foris quidem nigricat, intus vero flauet: tactu

præterea molliuscula est, odore grauis, & gustu

deniq; cum exigua mordacitate siue acrimonia,

subamarulenta. Folia in primo ortu visuntur ni-

gricantia, rotunda & crassa: sed ætate, quemad-

modum Petroselini vulgaris (quam plantam ta-

men magnitudine & robore superat) incisuris di-

uiduntur: & cum mollitie iucunda, virorem quoq;

Apj, sed nigrore dilutiorem acquirunt: atq; ma-

nibus si terantur, odorem Petroselini æmulum ini-

tio, sed breuem, argutum, & celeri penetratu in

meatus cerebri euolantem, emittunt. Caulis, colo-

re purpureum quid refert, concavusq; simul, stric-

tus, robustus, & procerus euadit, nec non alis atq;

Adnatis pluribus ornatur. Cum autem in regionib;

calidis viuat, mense Martio cum ex se ipso

tum Adnatis, flores candidos, eosq; Sambuci po-

tius, quam plantæ vllius alterius similes, & ver-

ticillo conferto admodum condensatos, promit-

Ex floribus his, mense Aprili semina prodeunt: que

licet singulis pediculis (qui ex summo caulis fa-

stigio extant numerosi) cateruatim conglobata

insideant, grana tamen singula (quorum forma

Lunata siue Μηνοειδης, color nigricans, sapor acris

& odor fortis existit) ex vno principio, petioli de-

lij, ydemq; exiles & hirsutuli sustentant. Maturi-

tas eorum, apud Æthiopas perficitur, mense Iulio

ferè. Quanquam autem idem istud Semen, a D.

Giraldio Cilicio, ex Lusitania non sine magnis im-

penis acceptum, in hac ipsa vrbe Berlino ter seue-

rim, nunquam tamen enasci, aut frugem fundere

multo

SIGNATURA GENERALIS.

CVM musculorum, Venarum, nervorum, & aliarū partium, & pte Stomachi, intestinorū, cordis, epatis, pulmonum, membrorumq; affinium omnium, numerus sit immensus, & ex connexionē mutua societas indiscreta, nulla alia Signatura conuenientiore quam corporis feminei (quod insuper, quia in eo continentur viscositates tartarica, eas vi sua planta hac præcipue discutiat & expellat) partes illas cum interiores tum exteriores in vno & in vna intuitum duximus proponendas.

rum conditio. Partium enim istarum una & e-

AVXILIUM AD
Hæmorrhoidas.

SANGVINIS
per Venas hæ-
morrhoidas ex-
cretio, et corpo-
ribus phlegma-
ticis & sangui-
næ, si natura modo ordinato
impellente fiat, ad valetudine
conseruandam plurimum con-
ducit: Ita è diuerso, corporibus
temperamenti diuersi (præser-
tim si immoderate effundatur,
aut ubi cursum suum aliquam-
diu ordinarie tenuit, subito sup-
primatur) noxa & detrimen-
ti plurimum infert. Cum enim
natura, per hanc superfuitates
omnes educere, atq; ita corpus
a copia nimia humorum excre-
mentitiorum aut otiosorum ex-
onerare cõsueuerit, necesse est
ex eadem impedita & inter-
cepta, morbos plurimos eorū gra-
uissimos generari. Quæ de re
(sicut et de speciebus purgatio-
nis in hoc genere alijs pluribus)
Hippocrates quidẽ paucis, Ga-
lenus vero in omnibus ferè li-
bris, præsertim autem in quin-
to & nono de compositione me-
dicamentorū: libro de Theriaca,
et sectione Venæ aphorismo sex-
to, cumq; hoc alijs, mentionem fecere. Fluoris itaq; huius, duo præci-
pue effectus existunt. Nimirum. Si, ut dictum, cursum suum intra
metas à natura sibi circumdatis sese continet, sanitatem & vitæ
conseruat, atq; corpus à varijs symptomatis ac iniurijs tuetur: Sin
præter modum augetur, aut post legitimum egressum subito reti-
neatur, cum vires naturales aggrauat læditq; ita organa spirituum
vitalium & animalium vitiat, vitæ suæ corporis habitudinem bo-
nam atq; incrementum labefactat, viresq; facultatum suarum functio-
nem debilitat, & corporis deniq; totius membrorumq; omnium lan-
guorem ac dormitationem inducit. Nomen autem hæmorrhoidis tra-
xit à distinctionibus quæ hæc est (quarum hac fluere, illa sanguinem
significat) & quinq; generum esse à Galeno in definitionibus medi-
cis traditus est. Cum ergo fluxus istius moderate quidem & sponte
fluentis tanta sit utilitas, retenti vero contra tanta malignitas, I-
deo ut is aquabiliter intra terminos & limites cursus sui naturalis
coherceatur, ex radice, herba, floribus, & semine plantæ huius,
alijsq; quoddam modo qui sequitur paratur. Seminis & florum
libra singula, herba vero & radicum quaternæ (illarū quidẽ contu-
orū horū vero minutim concisorū) in fidele Alembico grandiusculo B superlutato in arenam calidam collo-
catur: atq; calore ignis & q; in gradum secundum adactis, humidi-
tas omnis cum vaporibus ascendentibus ex contentis traducitur.
Quo incepto, guttula ex rostro Alembici deriuata, per canalẽ exi-
lem D in fidele regurgitabit, vapores vero Receptorum ingressi
in humorem soluentur. Hi itaq; Liquores duo, pondere Sicilici &
Ventre ieiuno quotidie si sumantur, hæmorrhoides ipsius quidẽ
sue modum seruantes in statu suo tuentur, & quicquid vero sine
modum excedentes, ad mediocritatem & temperiem naturalem
reuocant, & obstructione deniq; compressas cursu aquabili & mo-
derato solunt: Idq; idem etiam in mulierum purgationibus men-
struis præstant.

adem est natura, & in
examine ab arte insti-
tuto, Solaris qualitatis
produnt partes quinque
cum una quarta, Vene-
reæ sesquiquatuor, Lu-
naris tres cum quarta
una. In semine virium
copia est paulo maior.

Naturam enim Solis
refert partibus sesqui-
sex, Veneris quatuor,
Lunæ duabus cum di-
midia. RADIX fo-

ditur (præsertim si ad
confortationem facul-

tatis concoctricis expe-

tatur) circa diem men-

sis Maij sextum & vi-

cesimum, herba nimi-

rum ætate necdum con-

firmata (ubi enim de-

floruit, anno illo reli-

quo inefficax est) et po-

situ Lunæ in gradu Li-

bræ tertio, nono, vel vi-

cesimo septimo, & mæ-

sione decima tertia, de-

cima quarta, vel deci-

ma quinta, Solis vero

in Geminis obseruato.

Herba cū florib' meti-

tur, sole in Leone et Lu-

na in Geminis siue Tau-

ro existente. Semē car-

pitur, cælo sicco, et Sole

in Libra, Luna in Tau-

ro, et Venere in hæmis-

phærio superiore cōmo-

rante. PRODVCTA

ex plāta ista sunt, quæ

Caulis, herba &
flores.

5 1/2

23 1/2 part.

23 1/2

23 1/2

Semen.

5 1/2

24 1/2 part.

22 1/2

22 1/2

CONSTEL

LATIO.

Radix quando

fodienda?

D. Maij 26.

QUALITAS

Radix habet.

7 1/2

22 1/2 part.

21 1/2

21 1/2

Din gr. 3.9.

27

Maij 13. 14. 15.

in II

Herba quando

metenda?

in II

in II

Temperament.

constat,

Sul. 7

Sal. 3

Mer. 2

part.

PRODVCTA

Cliffus, Oleago,

Sal.

Natura.

Calfaciens, di-

scutens, expela-

leus.

ADMONI-

TIO. Omnium

generum species

viues ad eandem

ægritudines ha-

bere commu-

nes, sed tamen

efficacia inæqua-

les: & præter

hæc singulis pri-

uatis inesse.

admodū ex priori, Cliffus, Oleago, & Sal qualita-
te acri præditum.

E NEPTEIA, EFFICACIA, ATQVE VSVS PETROSELINI

Fœminæ, doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementa-

lis, in membris corporis Fœminei interioribus.

ma huius libri partis, verum etiam ferè in cunctis
sequentibus posterioris, obseruatur) de fœmina, &
quoq; post hanc de Sobole intelligatur oportet.

Species

multo minus maturitatem moliri) voluit. Prouen-

uentus autem plantæ

huius, Indię nec non

locis quibusdam (vt ac-

cepi) etiam Ægypti, per-

hibetur esse familiaris.

AD QUALITA-

TES & temperamē-

tū eiusdē quod attinet.

Radix quidẽ è Sole pos-

sidet partes sesquiocto,

è Venere duas cum tri-

bus quartis, è Luna v-

nam cum quartis toti-

dem. Qualitatum ergo

cælestiū impressio atq;

influxus, in tempera-

mentum eius contulit,

Sulphuris partes septē,

tres Salis, et duas Mer-

curij. Vnde ipsa faculta-

tem calefacientem, discutientem & expellentem

acquisiuit. Diuersa est, caulis, herba, & flo-

OLEVM. Species ergo hæc, in genere ad morbos eosdem, ad quos mas pollet, sed efficacia imbecilliore: quemadmodum & Soboles, cum hac vires quidem etiam habet communes, sed eas minus fortiter aut efficaciter exercet. Quod hoc loco Lectoris monendi gratia repetere placuit. Præter communes autem naturæ suæ vires, priuatas etiam et sibi proprias hæc planta possidet. Nā Clissus inde paratus, humiditatibus, non tam ijs quæ in sanguine & alijs in partibus hinc inde diffunduntur, quam quæ in vesica, stomacho, intestinis, & partibus carnis expertibus alijs continentur, dicatur. Etenim si pondere drachmæ, vel ex aquæ Rutæ, siue etiam Menthæ aut Polij, siue fellis Taurini ligula vna (pro conditione tēporis) vesperi hauriatur, corpore dehinc ad quietem composito, mirum est quam efficaciter mentes remorantes promoueat. Veruntamen hic diligens cum ætatis tum personæ sumentium habenda est ratio. Fœminæ enim quæ annum vicesimum nondum exceßerit, assumendus est ex aqua Rutacea, spacio inter plenilunium & primam Lunæ corniculatæ quadram medio. Quæ vero vicesimū transgressa, tricesimum nondum attigerit, ei ex felle Taurino, à prima quarta vsq; ad Oppositionem competat. Quarum vero ætas annum tricesimum superauit, nec tamen adhuc quadragesimum est affecta, his ab Oppositione vsq; ad ultimam quadraturam, ex aqua Menthæ vtiliter exhibetur. Quæ deniq; quadragesimo transacta, circa quinquagesimū hæserint, eo ab vltima quadratura, vsq; ad Coniun-

CLISSVS. Vfus Clissi ad mentes ducendos sexui foemineo quomodo adhibeatur?

FOEMINIS 20. AN. NORUM QUOMODO?

SAL. VSVS SALIS. Flux. humor. putr. Stomac. Calculos. Diarrhæ. Idem.

Ad

Vicesimum transgressis quomodo competat?

Tricenarijs quomodo exhibendus?

Vetulis ut adhuc conueniat.

ctionem nouam, ex aqua Poly recte vtuntur. Oleum, humoribus cerebri præcipue, oculorum, & partium quæ his sunt cognatæ, destinatur. Pondere itaq; drachmæ semis, in ore aliquamdiu detentum, si postea deglutiatur (vsu quotidie repetito) aciem visus languentem reficit. Ex vino, dolores capitis, & omnes qui ei intrinsecus accedunt, affectus noxios profligat. Quotidie sumptum, vertiginosos inuat. Ad adenas deniq; schirro induratas (cuius affectus similis in Birtz goia vbi vsitatio est, Germanicè Kröpf id est struma siue Βρογχονία dicitur) illud ipsum se in Carinthia efficacissimum deprehendisse Paracelsus ait, si partim Luna crescente vesperi bibatur, partim eadem decresciente, tumori gutturis excrescenti inungatur. Nec contemnendum etiam aduersus venena Antidotū præstat. Sal aliàs Sallena dictum, ob naturæ suæ facultatem penetrantem & expellentem, felli & omni humori bilioso toti corporis addicitur. Aceto dissolutum in ore si foueatur, catharros quosuis putrentes extrahit, ideog et extenuationi gingivarum tabificæ succurrit: easdem reficit, colorem natium reducit, carnemq; absumptam resarcit: vnde in curatione Stomacaces, vicem aluminis haud iniuria supplet. Vsu frequenti idem quoq; calculos pellit, & liquida atq; aquosa alui nimium fluentis excrementa, ad mediocritatē soliditatis siue spissitudinis naturalē restringit. Cum Croco deniq; in aqua Thymi resolutum, potu ad Ictericam magnifice prodest.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS PETROSELINI FOEMINÆ, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

VSVS Sal cum Oleo & Clisso hypogastrio siue pectini inunctum, & simul quoq; regioni ossi sacro desuper imminente, manu tepida affricatum, calculos renum exigit. Aqua dissolutum collutione si adhibeatur vlcerebus & vulneribus (addita inunctione Olei & deligatura prudenti) magnam in his sanandis & consolidandis vim obtinet. In cibis & potu idem si sumatur, illituram membrorum ex mixtura Olei & Clissi, ad ignem per dies triginta ad-

Subtilitatem ex tra corpus. Calc. ren. Vlcera. Vulu. san. Mercurij. inun. les. Mer. mor. tificandu.

Ad

Antipathia inter Petroselinum Alexandrinum & Argent. viuum.

iungendo, Inunctione argenti viui (qualis veteri more instituitur) vel resolutis vel iacturam aliquā aliam valetudinis passis (quod ipse in pluribus sum expertus) efficacia præcipua prodest. Argentū viuum mortificare siue fugacitate dempta fixum reddere qui volūt, ad eā rem vtantur Oleis his duobus & Sale: atq; offeret se manifesta inter argentum viuum & plantam istam, antipathia siue naturæ repugnantia & dissensus.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS PETROSELINI ALEXANDRINI, doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementalis, in membris corporis humani interioribus.

DOCTRINA Quidam ex Veteribus Eruditi, hanc plantam caliditate & siccitate ad tertium vsq; gradum accedere, tradiderunt: magnos laudum encomio,

NA Veterum de qualitatibus & viribus Petroselini Alexandrini.

modo semen eius, modo herbam modo radicem ad affectus plurimos vtilem docuerunt. Seminis itaq; ex vino decoctum, potu calculos renum & vesicæ expellere

LEONHARDI TVRNEISSERI LIBER I.

CXV.

expellere, hominū testimonijs viuis tot fere cōstat, quot de eo Scripta Authorum varia extant. Nec aduersus symptomata splenis, obstructiones ventris vtriusq, flatus stomachi & intestinorum, nec non oppilationes epatis atq, pulmonum id minus ef-

ficax esse, Authoribus tam veteribus quam recentibus satis est probatū. Cumq, deniq, & sudores moueat, vsu dicto si adhibeatur, traditur quoq, febricitantibus & hydropicis plurimum conferre, stranguriamq, discutere.

VSVS Petrose-
lini Alexandrini
intra corpus.
Calculos,
Splenis aff.
Pul. Ep.
Vent. ob.
Flat. sto-
ma, & in
Febres.
Hydropē.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS PETROSELINI
Alexandrini, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

Aqua stillatitia locis pilosis illita, cutem depilem & glabram reddere perhibetur. Illigatura siue impositu adhibita, qualitatem venenatam ex vulneribus (siue morfu serpentino, siue telis tam punctim quam cæsim factis) extrahit. Succus seminis cum succo radicis & florum, coctura in vnguentum redactus, membra frigore emortua, calo-

ri pristino restituit. Vnguentis mixtus, Gangrenis medetur. Quod remedium, Chirurgus quidam Araunus in Argoia (Marcus nomine, & Vir ætate iam grauis, atq, arte necnon sanandi peritia egregius) inter præstantissima & efficacissima in hoc malo auxilia, occultum admodum habuit & arcanum.

VSVS Petrose-
lini Alexandri-
ni extra corpus
Acutè leuigan.
Stup. ex ing.
Gangr.
M. A. R. C. V. S.
Chirurgus Ara-
unus in Argo-
ia.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSVS PETROSELINI
fæminæ, doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex prioribus omnibus exoriens, & effluens, in membris corporis humani interioribus & exterioribus.

In fossione, atq, adeo etiam collectione & repositione plantarum istarum (vt & aliarum omnium) diligens habenda est ratio, situs & positus corporum cœlestium. Quamuis enim non desint, qui studio quodam contradicendi pertinaci, contendere ausint: obseruationes istas, platarum efficaciam neq,

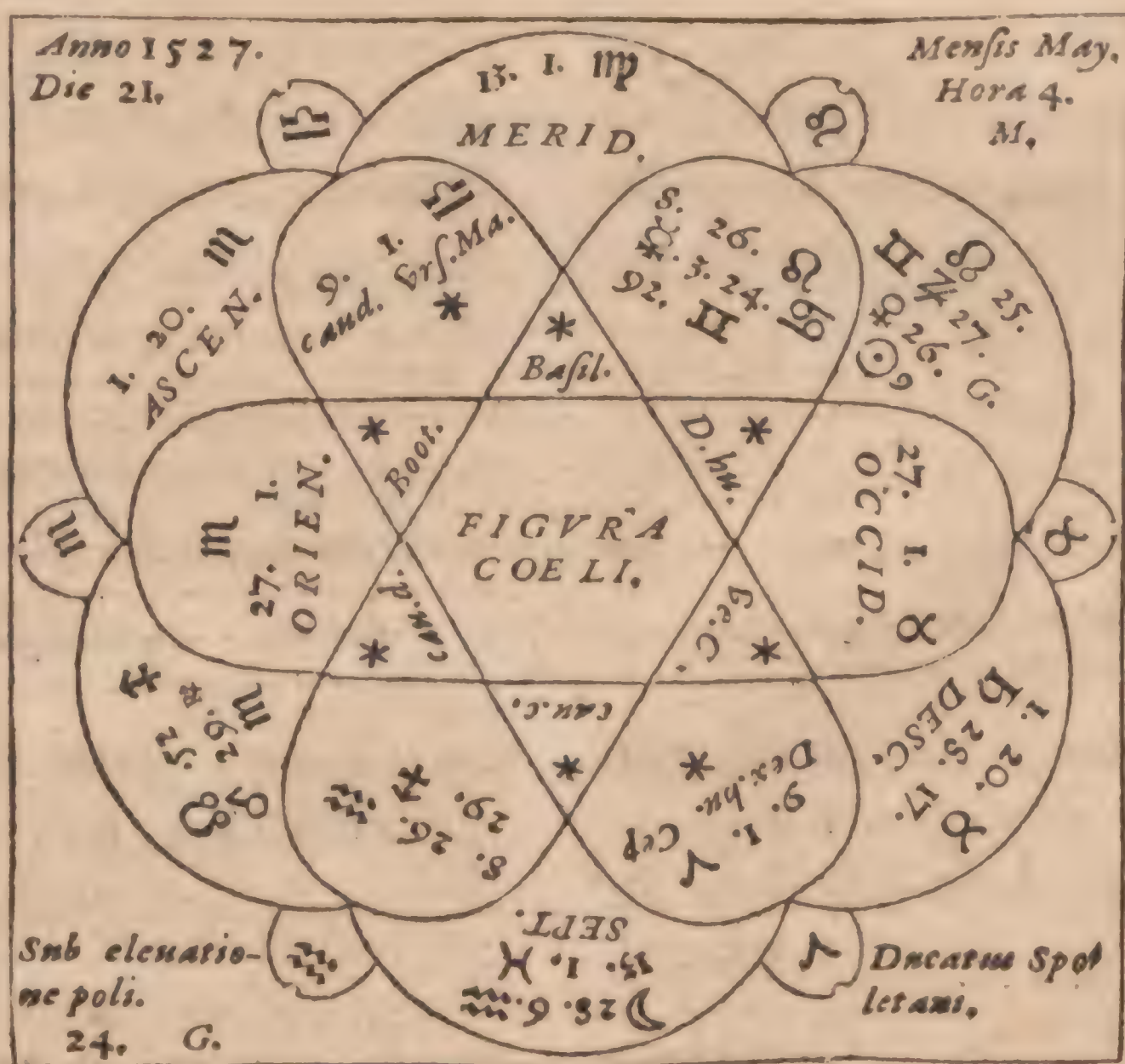
temporis, quo radix fossa fuit, respectum diligenter habere oportet. Nisi enim hoc fiat, certum est quod vis eius laxatiua potius sursum sese efferat, atq, ventositates in profundo latentes in sublime rapiat, quam vt eas cum excrementis & medicamento iniecto, per inferna extrudat. Sin ea-

OBSERVA-
tio motuum cœ-
lestium in colle-
ctione platarum
necessaria, et vti-
lis: confirmante
ipsa experientia:
Quamuis non
desint, qui hæc vt
ad id opus
irideant.

quicquā addere neq, de-
mere: ideoq, siue vsur-
pentur siue non, parum
referre (quo non tam
omnipotentiam Dei ne-
gant, & etiam opera
eius extenuant, quam
plantis atq, stellis ipsis,
vires & efficaciam su-
am derogāt) Testis ta-
men mihi est ipsa expe-
rientia: Vbi planta ista
expetitur ad apertio-
nem obstructorum, lon-
ge potentior ei effi-
cacia inesse, si Sole
et Luna infra Horizō-
tem latentibus (tum e-
nim vis eius deorsum
agit) fodiat. Ideoq,
qui carnes siue inscula Caponum cum Petroseli-
no siue radicibus alijs cocta esitare cupiunt, eos

EXEMPLVM,

PLANTAM hanc cum floribus ei insidentibus, anno 1527.
die mensis Maij 2. collegit D. Eustachius Grifphus, Medicus & Phy-
sicus excellens: Viresq, in ea deprehendit, ad plurima efficaces. Tem-
pore autem illo quiescebat Signorum & Planetarum positus ad in-
uicem, Figura appposita docet.

dē in auxiliū mordica-
tiū & καυσικον depos-
catur (quæ virtus ei cū
alijs similibus est com-
munis, et Chrysippo atq,
Dionysio huius rei non
ignaris, causam sine du-
bio præbuisse videtur,
cur vsum eius frequen-
tem & superfluum ci-
bis serio interdicerent)
nō paruum acedini ei-
us augmentum accedit:
Si tempore fossionis
Scorpio siue Algorab
(sidus illud nimirum
virulentum Corui, Hy-
dra insidens, atque na-
tura simul & Martiali
& Saturnina præditū)

Ad obstructio-
nes quando to-
dienda hæc Plā-
ta.

Causa cur Chry-
sippus & Dio-
nysius interdixe-
rent vsum hu-
ius Petroselini.

inf. Hori.

ascendit: vel Luna in Capite Draconis existat.
Quali si vero Αιδοτριπτικην esse velimus, eaq, humo-
rum

Quando fodi-
enda in vsum
Albore. $\pi\tau\iota$.
Din π sub
Horizonte.
Quomodo fodi-
enda, ut Sal iade
conficiatur, ad
vulnere & vlc-
ra purganda.
Maio M.
m gr. 1. asc.
infra Horiz.
in $\{ \frac{7}{8} \}$ D.
 $\frac{7}{8}$ in $\{ \frac{7}{8} \}$ D.
 $\frac{7}{8}$ in $\{ \frac{7}{8} \}$ D.

rum viscositates induratas (ut calculos & arenu-
las) soluere atq. expellere optemus, nullum fossioni
tempus accomodatius est, quam Luna dū in Can-
cro existit sub Horizonte latente. PORRO plan-
ta integra (radix nimirum, herba flores, & semen)
si mense Maio, gradu Scorpionis primo supra Ho-
rizontem nostrum euecto, Luna vero in hemicy-
clio inferiore degēte, atq. Sole in Domo septima, o-
ctava vel nona cum Ioue & Venere Geminos per-
agrante, colligatur: & desiccata atq. minutim con-
cisa, aceto vinaceo acerrimo per dies triginta mace-

retur: hinc rursus exiccata, & in vasculo probè ob-
turato fornaci figulinae vel lateritiae cōmissa, in ci-
neres candidos exuratur: hoc autē factō acetū atē in
maceratione vsurpatum, cineribus illis infundatur,
Tū primo inde lixiuū, ex hoc vero (vbi id per Fil-
trū quā mundissimè fuerit defecatum, atq. in fictili
vitratō excoctum) Sal venustum efficitur: quod
carnem vulnerū & vlcērum putridam sine dolore
& periculo extergit, atq. ita purgatione pera-
cta sanationem facilem praeſtat.

Caput vicesimum quintum.

DE PETROSELINO SOBOLE, QVOD ALIAS PETROSELI-
NUM GERMANICVM ET HORTENSE, ALIAS VERO
OLIXATRVN APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

AUTHOR:
qui de Petrose-
li no libro scrip-
ſere.

NOMEN.

$\pi\tau\epsilon\rho\sigma\epsilon\lambda\iota\sigma$

$\pi\epsilon\rho\sigma\epsilon\lambda\iota\sigma$
non $\pi\epsilon\lambda\iota\sigma$.
Apium sativum
Serapionis.
Petroselini hoc
Persae Syriacē

$\pi\epsilon\rho\sigma\epsilon\lambda\iota\sigma$

Cerbel Arabes
Asilis nominat
GENVS.
Hipposeelinum
Sobolis loco sta-
tuitur, Oroseli-
num Fæminæ,
Aestroticum
maris.
Petroselinum fa-
tium vnde Ara-
bice Carls di-
ctum.

Carphs forſe a
Chærefolio mu-
tuatum existi-
ma-
tur
Appellationes
plantæ huius,
Polonice, Hi-
spanice, Italice,
Gallice, Vanda-
lice, Bohemice,
& Paracell.
PATRIA.

PLANTAM hanc notitiæ tri-
nialis, & vsus nullibi non gratissi-
mi, ex Veteribus describere Theo-
phrastus lib. 2. cap. 5. post hunc Co-
lumella lib. 12. cap. 3. & Dioscorides
lib. 3. cap. 77. eamq. $\pi\epsilon\rho\sigma\epsilon\lambda\iota\sigma$ $\kappa\eta\pi\alpha\iota\sigma$ siue sati-
uum aut hortense, appellarunt. An vero eadem sit
Apium sativum, de quo Serapio cap. 280. differit, a-
liorum iudicium esto. Quod autem hic animaduer-
tendum venit, Galenus libro 8. meth. Hipposeelinū
virium potentia ab Oreoselino superari affirmat.
Quæ res cum ita sit, ideo ut Oreoselinum quidem lo-
co Fæminæ, Eleoselinum vero siue Aestroticum
(utpote robore efficacis præstantissimum) loco
maris: ita hoc, loco Sobolis haud inconsultò collo-
care videmur. Quemad-
modum vero in histo-
ria Cumini modo expo-
ſita, de nomine Caruia:
sic quoq. de appellatione
Arabica Karphs &
Karphi plantæ præsen-
tis, an ea à Chærephyllo (cuius ab hoc in similitudi-
ne diuersitas est admodum parua) mutuatione ad
Petroselinum istud transferit, haud immerito au-
ſim suspicari. Sed quāuis me non fugiat: S. Monſte-

rum (Virum peritia linguæ Hebraicæ excellenti
instructum) nomen $\kappa\alpha\rho\phi\varsigma$ Carphs Apio tribuere:
Tamē cū manifestum sit, Chærephyllon cū Apio
tā quo ad formam quā quo ad vires, cognationem
quidem sed tamen genus distinctum habere, Exi-
ſtimo itaq. ei nomen suum proprium (cum in super
Persæ, illud ipsum hoc etiam seculo idiomate lin-
guæ Syriacæ $\pi\epsilon\rho\sigma\epsilon\lambda\iota\sigma$ Cerbel nomen) re-
linquendum: Petroselino vero huic Arabicum Af-
ſilis (quod aliqui Apio palustri tribuendum puta-
runt) accommodandum. Veruntamen hac in re, nul-
lam cuiquam sentiendi legem præscribam, sed plan-
tā nomē Karphs, et (q. ei Dioscori. tribuit) $\pi\epsilon\rho\sigma\epsilon\lambda\iota\sigma$
 $\kappa\eta\pi\alpha\iota\sigma$ gerere sinam. Porro, ad reliquas
appellationes quod attinet, dicitur hoc Petroseli-
num Polonis Pietrus-
ka, Hispanis Persijer,
Italīs Perexil, Gallīs
Persemolo, Vandalīs
Persilia & Persilie,
Bohemīs Petrel. Paracel-
celso deniq. Hauserpeten
lin est appellatum. De patria vero & natalibus
eius, cum ubique locorum proueniat, non opus est
certos aliquos regionum tractus enumerare.

SIGNATURA GENERALIS.

IMAGINCVLA M pueri huc integram
adduximus, ut partes corporis ipsius tam interiores
quam exteriores, cōpendiosius significaremus. Plan-
ta enim præſens, cum omnes qui in eo concreuerunt
humores viscosos, tophos, & calculos (cuiuscunq. no-
minis ſi fuerint) resoluat et expellat, Nulla itaq. alia
conuenientior aut similitudine conformior exiſtere
ſiſa est, quam Signatura partium illarum omnium (et eas corpus
mutua. cōnexionē simul iunctas ſuſtinet) accommodaremus.

ſiſa est, quam Signatura partium illarum omnium (et eas corpus
mutua. cōnexionē simul iunctas ſuſtinet) accommodaremus.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QVALITAS
PETROSELINI SOBOLIS.

FORMA. PETROSELINVM ergo hoc vulga-
re, & tam Germaniæ & Italiæ quam regionibus

alijs notissimum, folijs primū geminis, ijsq. exi-
libus, & (exemplo Chærephylli, Spinachie & A-
nisi

sunt & minus pallent) exeuntia, ut virore exi-

MODVS DESTIL-
LANDI.

GENERA

Petroselinum tria ista & cum his plantarum aliarum simili qualitate praeditum, spiritum coquant, & purissima siue natura conuenientia, & familiaritate quadam singulari spiritus alios prosequente: siue ut apertius loquar, quam primum corpus fuerit ingressus, in omnes partes suam quam celerrime effundente, atq; ad morbum profigandum arma & efficaciam expromente. Ac ex omni subtilitatum aliarum numero, vix aliquam reperias, quae tanta celeritate morbum adoriatur: cumq; non solum oppugnare, verum etiam expugnare & subigere audeat. Nam vel radix, herba, & Semen simpliciter si sumantur, vix ubi per gulam descenderint, sensu praesentaneo confestim percipiuntur (quod tamen ipsa subtilitas, quippe quam iam Ventriculus, ut ita dicam, ignis percoxit & digessit, longe celerius praestat, atq; adeo etiam potentius) specimen efficacia & facultatum suarum in corpus moliri. Quapropter cum omne

quod facultate tam penetrante praestat, necessario sit non solum tenuium partium, verum etiam potentia efficacia, Subtilitates ergo ex Petroselino istis tribus, ita ut spiritus in ascensu decussatim siue xia & xxi in sese coquant & cencentur, educuntur: Ratione scilicet & via ea ipsa, qua Methodum extractionis earum artificialem, Alchimia vixit quidem siue contemplatiua excogitauit, Practica vero & su consumauit: Vel potius (ut rem illustrius explicem) quali motu in homine, Appetitus & Cogitatio cum Voluntate conspiciunt. Nam quemadmodum, Vbi hominem Cupiditas quadam alium inuadendi incescit, Ibi tum Vis appetens ex corde in cerebrum ad Partem rationalem vibratur: Vbi quicquid Ratio constituerit, id Voluntate impellente Potentia Locomotiva siue effectrix, non Appetens exequitur: conatumq; consilij in actum deducit. Ita etiam hic ex Ventriculis qui locum Cucurbitarum gerunt, Vapores crassiores in Capitula (cum Cupiditas a corde ad cerebrum) eleuantur: inq; horum cauernulas (cum formam rotundam obtineant) dum colliguntur, omne quicquid essentia tenui & Spirituali praeditum est, illud a terrestri & impuro secedens (non aliter ac Ratio recta bona a malis fecernit) per brachia sursum tendentia in Alembicum effertur: quod vero ad naturam terrestrem propius accedit, per brachia deorsum spectantia, in Ventrem ad feces (quasi matrem, quippe a qua ante prodijt & genitum est) recurrit: atq; isthic non solum dissipatur, verum etiam cum istodem miscetur: hincq; secundum & tertium etiam (vel toties, donec tenuitatis ratione ascensionis euaserit idoneum) calore ignis depuratur, & a facibus terrestribus tandem secernitur: Sicq; tandem per rostrum Alembici in Receptorium destillans, in Esu excipitur.

septem, Venereae duas, Lunaris tres: ideoq; conflata apparet, ex Sulphuris partibus sesqui septem, Salis duabus cum dimidia, Mercurij tribus. Vnde Subtilitatibus quae inde educuntur, cum caliditate mediocri, ac credo penetrans, & facultas fortiter expellens communicatur. Herba è Sole possidet partes sex, è Venere tres, è Luna totidem. Semen ac credo maior est, & humiditas minor. A Sole itaq; qualitatis suae mutuatur partes sex cum quartis tribus, à Venere partes sesquiquatuor, à

mio nitent ita etiā quae radici proximè super incumbunt, leuore nitido ac sereno (qualis bractearum politarum conspiciuntur) effulgent: & per se quidem deniq; odore nullum eximium, digitis vero trita blandum, iucundum, & salubre spirant. Flores exigui atq; subtiles existunt: emergunt autem illi è summitate caulis & medij & Adnatorum (quibus in Umbellam confertae effigie Cherephylli collecti, agrinatum insident) exemplo plantarum ferè omnium, sub finem mensis Maij. Quorum foliola tenuia, exe-

Herba.

Flores.

Radix.

Semen.

sum reponatur. **QUALITAS.** Radix habet. **LITATIS SVAE,** 7 1/2 part. **RADIX** quidè Soli 2 1/2 part. Vnde temperamentum constat. Sul. 6 1/2 Sal. 2 1/2 Mer. 3 1/2

Huius natura vero calfaciens penetrans, expell.

Herba.

6 1/2 } part. 2 1/2 } 3 1/2 }

Semen.

6 1/2 } part. 2 1/2 } 3 1/2 }

I Luna

nisi mucronatis emergit. Radicem vero in terrā demittit, satis longam, & interdum disticham, siue dodrantalem, digitali crassitie, flauescens, odoratam, inq; medio sui medullam siue nervulum lignosum (qui coctura magis durescit: ita, ut quae eam circumdat carnis pars mollior, velut seuū ab ellychnio inde separetur) continet: Praeterea dum cruda est utentibus graue: cocta vero si sit iucundam non solum & gratam, verum etiam valetudini plurimum conferentem, ideoq; usu frequentissimam. Caulis eidem extuberat, anno à satum seminis secundo, teres, medullaq; candicante & spongiosa semiplenus: Qui foris virore intenso nitens, & strijs siue lineolis per longitudinem discursantibus conspicuus, ex geniculis siue nodis singularibus (quibus frequens interstinguitur) non solum ramulos sibi similes spargit, verum etiam foliola pediculis gracilibus & oblongis porrigit, quae tripliciter ea profunda diuisura, in tres angulos acutos quemadmodum Cherephylli (nisi quod longiora

CONSTEL. Luna unam cum quartis tribus. **RADIX Fo-**
LATIO. ditur circa diē Mensis Maij decimū, Sole in Tau-
ro, Luna in gradu Signi eiusdē, secundo, vicesimo
vel vicesimo octauo, in mansione secūda, tertia vel
4. existēte. **Herba** metitur circa diē mēsis Iulij de-
cimū quintū, dextro Orionis genu (q̄ natura Vene-
rea præditum est) in δωδεκατημοσίω Tauri oriēte, et
Sole in prima Leonis decade, Luna vero in Libra si-

ue Tauro versante, & floribus deniq; ad huc locū
suum in caule tuentibus. Semen carpitur mense
Septēbri, Sole Libram & Luna Taurum ingres-
sa. **PRODVCTA** ex Petroselino hoc, quæ ex pri-
ori eadē sunt, Cliss^{us} nimirū, Sal in vsu mite admo-
dum & iucundum, atq; Oleago cum acriuscula,
tum spissior atq; adeo turbidior.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS PETROSELINI
Sobolis, doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementa-
lis, in membris corporis puerilis interioribus.

CLISSVS Clissus plantæ huius, humori radicali totius
corporis, ex caloris defectu nimio vel concreto, si-
ue (vt ita dicam) congelato, proprius & familia-
ris habetur. Recte itaq; non solum à Paracelso,
verum etiā Authoribus alijs pluribus, ad humores
viscosos (qui ex intemperie quadam, non tam in re-
nibus & vesica, quam inter iuncturas siue commis-
suras articularum, & quæ his adiacent partes ner-
uosas, in duritiem tophaceam concrescunt) discuti-
endos & euacuandos commendatur. Podagricos
idem & Ischiadicos, siue formicæ siue intrinsecus
adhibeatur, iuuat: Si enim quotidie partim pondere
drachmæ ventre ieiuno sumatur, partim in loco ca-
lido, coxendicibus, manibus, & pedibus inungatur,
crassum illum humorem, siue (vt nos nominamus)
tartaricam viscositatem, quæ redundantie cuius-
dam vitio, ex humore pituitoso & bilioso mixta
eo irruit, dissoluit & profligat. Eodem modo cal-
culos renū & vesicæ frangit, fractosq; eijcit. **Empy-**
SAL. cis quoq; siue ex Abscessu in cavitatib^{us} pectoris ena-
to purulenta excreantibus, efficaciter auxiliatur:
si quotidie pondere drachmæ cū ter hauriatur, tum
pectori (vtpote parti affectæ) illinatur. Insignem
præterea ad malignitatem Venenorum obtunden-
dā vsū obtinet: Ac pon-
dere deniq; drachmæ se-
mis ex vino belēite quo-
tidie si sumatur, spirit^{us}
visuos reficit, cerebrūq;
à Catharris viscosis &
obstructionibus asserit. Oleum, humori radicali
totius corporis, bilioso quodam humore, & acri a-
maritie atq; flatuositate infecto, dicatur. Pueris
enim, quibus condyli siue vertebrae cervicis & spi-
nae dorsī, articuliq; tam manuum quam pedum &

reliquorum membrorum, ex copioso humorum ma-
lignorum atq; adeo salforum infarctu, nimia qua-
dam tensione detinentur contracti (quod malum,
vt Paulus Aegineta libro. 4. capite. 55 docet,
ἀγκύλη & ἀγκύλωσις dicitur) vtiliter illud ipsum
adhibetur, si quotidie ter parim pondere drachmæ
semis (idq; per triduum) detur bibendum, partim
regioni affectæ ad ignem illinatur. Eadem insuper
vi pollet qua Clissus, sed efficaciæ fortitudine mi-
nore: vnde pueris tenerioribus, ad Affectus cōme-
moratos quoslibet, præsertim vero ad calculos, con-
uenientissimè exhibetur: quodque virtutibus re-
liquis omnibus ei priuatim accedit, cum potu tum
illitu, etiam ἀποχόρδνας (qui genus sunt Verru-
carum dolentium) tollit: flatus intestinorum per
inferna exigit, & loco deniq; olei communis (cum
vapores et humores viscosos soluat, attrahat, & e-
ducat) Chysteribus siue Enematis nō sine profectu
vtentium miscetur. Sal plātæ huius, crassamen-
tis humorum, tam in duritiem tophaceam concre-
tibus quā mollioribus et liquabilib^{us} adhuc, destinatur.
Ex vino itaq; assidue si sumatur, calculum vt ve-
sicæ ita & renum, vsu cernisiæ immodica coctura
adusta, non solum augeri, sed & generari pro-
hibet. Idem ex vino ori-

CERVISIA ADVSTA.

CVM hordeum post macerationem & filamentorum tenuium
emissionem, in craticula iusto vel longius vel intensius torretur,
liquor qui inde colatur vel transfunditur, cernisiā efficit ex flauo
rubente & forte quidē, sed caput tentantem & Valerudini val-
de noxiam. Calculos enim generat, & Catharros plurimos excitat.
Ideoq; vsus Cernisiarum eiusmodi, diligenter est cauendus & fu-
giendus.

collutū, præsentaneum
est ad Stomacacē Aux-
iliū: atq; Podagra deniq;
que, Chiragra, & Ischia
affectis magnificè opo-

tulatur. Tartarū enim & viscositates grossas, cum
incidit tum expellit: ita, vt morbo hoc affectis, re-
renulas quasdam albicantes & seminum milij co-
etorum similimas, per cutem digitorum & pedum
ipse aliquando viderim expulsas.

OILEVM. VSVS Olei in-
tra corpus.
Ad
ἀγκύλη
ἀγκύλωσις
Flauitate.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS PETROSELINI SO-
bolis, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis puerilis exterioribus.

Clissus

Clissus cum Oleo, Pueris circa Umbilicum manu tepente inunctus, tormina ventris discutit, & sedat. Oleum, Anthraci ipsa inuasionis hora si illinatur, certo experimento cognitum est, id cute loci affecti decoriata, cum leuationem a malo isto praesentaneam, tum securitatem certam quoque, in posterum praestare. Eodem modo adhibitum, ligamenta & nervos induratos emollit. Spinae dorsi & regioni Ossis sacri inunctum, Nephriticos subleuat, doloresque mitigat. Per nares attractum, Ozaenas siue

Abscessus fatentes narium curat. Ictibus & moribus virulentis cum Clisso illitum (inpersione Salis in plagam sequente) incolumitatem affert. Similiter Payadas siue fissuras Partium a frigore profectas sanat. Oculis instillatum, maculas eorundem rubentes (quas aliqui Sebel vocitant) profligat. Arterijs denique & Venis Temporū, nec non circa os stomachi illitum, anima deficientes reuocare, potenterque reficere perhibetur.

CLISS. ET
Olei vsus extra
corpus.

Tormina
Carbun.
Liga. &
n. cr. indur.
Nephriti.
Ozaena.
Vul. & cr.
Rhagad.
Sebel.
Lypothia.

ΕΝΕΠΤΕΙΑ. EFFICACIA, ATQVE VSVS PETROSELINI GER.

manici, doctrina Philosophiae veteris, animalis, substantialis, atque elementalis, in membris corporis humani interioribus.

Planta haec, a Veteribus in tertio ordine calefacientium & secundo siccantium reponitur. Aqua eius stillatitia, quotidie pondere duarum Unciarum, vel etiam sesquiterium pota (id ipsum per dies quadraginta frequentando) traditur Calculos renum & vesicae expellere, vesicam expurgare, e par languens reficere, stomachum ex hilarare, atque appetitum prostratum excitare. Eadem efficaciae

potentia perhibentur valere herba & radix, intra corpus si sumantur: atque cum semine, in super flatibus ventris discutere, menses promouere, tumores stomachi discutere, eundemque ab humoribus malignis exonerare, nec non & virulentiam tam morbum venenatorum, quam venenorum intra corpus sumptorum obtundere, & innoxiam efficere.

SCHOLAE PH
losophiarum ve
teris de qualitate
& virtutibus Pe
tri selini latini
doctrina.

INTRA COR

PVS.

Lithias,
Epatic.
Stomach.

Ad

avogē.
Flat. vent.
Mā. ob.
Tum. flo.
Venena.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS PETROSELINI

Germanici, doctrina Philosophiae veteris, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

Succus ex radicibus expressis oculis instillatus, ad visum caligantem commendatur. Aqua stillatitia locis pilosis illita, criminum defluuium efficere, cutemque depilem & caluam relinquere affirmant. Radix odorata, cerebrum & me-

moriā labilem confirmat. Succus herbae in delirium adhibitus, ictum venenatos curat. Vermiculi qui radici innascuntur, triti & applicati, tineas capillorum, fugant. Aqua cum succo illita, maculas & naevos extergit.

Vsus Petroseli
ni latini extra
corpus.

Viti: calu.
Pilos. tol.
Cereb. &
mem. de
ict. ven.
Tin. capi.
Macul.

AD PEDICVLOS.

FEDA illa animalia, quae loca pilosa invadere gaudent, & pluviarum tempestatum, praenuntij existunt (pediculi scilicet) illius succi ex hac Radice, non solum non profligantur, verum potius inde augentur: incremento tam facundo, ut ex denis vel noctis & nius spacio, infinitos generari contingat. Quod a me hoc loco refertur, non quod quengquam in contumelias aliorum instruere cupiam, verum potius ut vim radice huius occultam patefaciam.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSVS PETROSELINI

Germanici, doctrina Magiae veteris & recentis, spiritalis, coelestis, & miraculosa, ex prioribus omnibus exorients, & effluens, in membris corporis humani interioribus & exterioribus.

Quod Petroselini genera ista, ad Apoplexiam faciant non solum γενομένην siue factam, verum etiam eandem prohibeant γιγνομένην siue imminētē, multis iam seculis ante, docuit sane diligenter Oribasius senior, Medicus authoritatis & eruditionis excellentis. Cuius descriptionem in Codice admodum antiquo exaratam, Medico cuidam non omnino rudi, sed κενοδοξότερον & ἀγεωμετρήτω cum aliquando monstrasse, Eā ille postea, ob suspicionem superstitionis (at ego ob ἀνθαδείαν & δοξοσοφίαν ex istimo) se aspernatum est confessus. Sunt autem

verba Oribasij, ut ea ex versione Germanica Doctorissimi Viri Philippi Bechij, utcumque latina fecimus (cum Graecum exemplar non esset in promptu) haec ferē. Radix Chærephylli petraei (non illius quidem, cuius semina oblonga sunt & acuminata, sed quod Σέλινον nuncupatur, vsusque vulgatissimi est) cum tenello & purpurascēte Herbae pubescentis germine, altitudine vix bicunciali (& similitudine lanuginis, quae infacie tenera hirsutiae per cutem se profert) e complexu terrae protuberat, Solque in Gradibus Arietis ultimis tribus, & Iu-

VIS MAGI
ca Petroselini la
tini ab Oribasio
tradita.

Petroselinum
ad Apoplexiam
quando indicen
dum?

Κενοδοξία,
ἀνθαδεία &
δοξοσοφία
quae utilia sunt
aspernatur.

pter cum Luna in Sagittario existit, si fodiatur: & ubi probè exiccata fuerit, Luna decrescente in pocula suspensa, Eadem crescente bibatur, præsentissimum est & certissimum aduersus Apoplexi- am & Paralysin προφολάκτικον. Hæc Oribasius.

Ad Melancholi-
am Hypochon-
driacam.
Ad alba mensi-
um profluvia.

Radix quando
fodienda contra
calculos?

♀ in 8
♂ in 7.

♂ in m

Thurib. orient.

Quo modo adhibita, corpori insuper quoque ad- uersus Melancholiam hypochondriacam (morbum certè expugnatum difficilem, & ex mordicatione stomachi sese prodentem) securitatem præstat. Porro radix hæc eadem foditur, Venere in Tauro

& Marte in Ariete ex-
istente: ex eadēq; minu-
tim concisa & cū dimi-
dio Terebinthinæ mix-
ta, primo Aqua destilla-
tur, tandēq; Oleum ni-
toris Cristallini. Cu-
ius quarta & vicesima
quaq; hora guttæ tri-
ginta, ex Aquæ Ligu-
lis tribus ventre ieiuno si bibantur, Calculos pō-

tenter rumpit: & eosdem vna cum vrina miri-
fica efficacia expellit. Si vero sumatur pondere
drachmæ semis, ex Aquæ eiusdē stillatitiæ Ligulis
sex, pedibus ante sumptionem per quadrantem ho-
ræ in Encathismate calente vsq; ad genua mersis, et
corpore tandem ad quietē composito, Alborū pro-
fluuium (purgatione illa menstrua ad mediocri-
tatem & habitum naturalem reuocata) emendat:
atq; Matrici refrigeratæ calorem deperditum re-
stituit.

OLEVM ηρουσαλλοειδēs.

OLEVM hoc paratur, radicem cum Tere-
binthina (vt dictum) concisam & permixtam in
Fistile inijciant: & Collo cū Alembico imposito, pri-
mo igne lento eaq; exiguo Destillatione instituant.
Hoc factū, cum phlegmate egreditur Oleum, candorē
re pellucido Crystalli amulum: post per Separato-
rium siue infundibulum N. segregandum. Olei vero egredientis
reliquum (quam primum id colore albo in luteū mutari inceperit)
seorsim excipi debet, atq; in vnguentū solūmodo & Emplastrū asser-
uari: in vsum autem intrancum (cum acredine præditum sit viru-
lenta & corrosiua) diligenti cautione adhibita, nequaquam ad-
mitti.

cibos vt ne admittatur.

CAUTE LA.

Cauendum est: non
solum ne specierum ali-
qua Petroselini fodia-
tur, Draconis vel Capi-
te vel Cauda in Scorpi-
one existente, siue Thu-
ribulo oriēte: Verū eti-
am, quæ etate annum
tertium superauerit, in

Caput vigesimum sextum.

DE CHÆREPHYLLLO MARE, QVOD QVIBVSDAM PE-
TROSELINVM AGRESTE, ALIAS VERO CAV-
CALIS APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

Etymologia
vocabuli Chæ-
rephyllon dubia
est.
Schephiphon-
chets. Schlan-
genpfeil ηερ-
ασηβολ.
Quæ hic de E-
tymologia affe-
runtur, coniectu-
re sunt solum:
modo inuestiga-
tionis diligentis
non Decreta
ἀξιωματι.
Demonstratio
num.

Κεράσης, ge-
nus serpentum
& uermium a-
pud Plinium.
Germania Korb-
el deducitur ex He-
braic: vt sit quasi
ηερ-ασηβολ.
Ratio etymolo-
gie a forma &
qualitate Plantæ

DE prima appellationis Chærephylli
(sicut & aliarum plantarum) or-
igine, certi aut solidi quod affir-
metur (quanquam Multi id facere
tentarint) nihil occurrit. Quod ve-
ro in historia Cuminum præcedenti, appellatio-
nem Caruia, à Chærephylllo forte mutuata, &
Cumino accommodata sumus suspicati, Id quem-
admodum alia plura, σχασικῶς potius siue conie-
cturā (quod neg illi aliter faciunt quibus hæc plan-
ta pro Caucalide Dioscoridis, quæ vulgo est Pim-
pinella hirsuta siue Pastinaca sylvestris, habetur)
saltem vt hac quoq; in parte diligentia nostra
probaretur protulimus: quam vt pro veritatis
(argumētis probabilibus exploratæ) decreto recipi
velimus, vel ad amplectendā opinionis huiusmodi
sententiam, quenquam cogere, vel pertrahere cupi-
amus. Porro (vt rem ipsam aggrediamur) constat
apud Veteres, Plantam quandam efficacia contra
venena commendatam extitisse, appellatione lin-

guæ Hebraicæ ηερ-ασηβολ Schephiphonchets, quæ
Græca Κεράσηβολος (id est Schlangenspfeil) inter-
pretatur. Hebraicum enim vocabulum Schephi-
phon, significatione Græcum Κεράσης representat:
Quod appellatio est certi generis Serpentum (qui-
bus, vt Plin. libro. 8. cap. 23. tradit, instar Arietum
quadrigena cornicula corpore eminent) &
ijsdem imposita ἀπὸ τῶν κεράτων: quanquam ea-
dem, ab eodem Plinio (libro. 16. capito. 41.) eti-
am vermibus quibusdam, in stirpibus arborum ge-
nitis tribuatur: de quo in sequentibus suo loco do-
cebitur. Quod si itaq; planta præsens, Schepiphon-
chets veterum fuerit, vt descriptio eius optime il-
li quadrans arguit, ipse ego (quicquid Plinius li-
bro 22. cap. 22. de herba Caucalide Feniculi si-
mili dicat) mihi persuadeo, Tum sane à dictionibus
Κεράσης & Βέλος (parua earundem, quæ sæpe vsu
venire solet, mutilatione) Germanicum Korbelen
quasi Κεράσηβολον, id est Schlangenspfeil, composi-
tum videri potest. Idq; non solum ob plantæ ipsius
in neo

in necandis Serpentibus efficaciam, verū etiam formam seminum: quod ea scilicet acuminata (licet Huius à forma oblonga, magis quā specierum duarum sequentiū recedant) non secus ac cornicula κερατών, bina inuicem opponantur, atq; ut plurimum quadrigemina ex vno pediculo extent. Dicta autem est hæc eadē Plāta quibusdam et Sinon: Paracelso Karreiah (forte à dictionibus ריח Reiah id est pulmo, ורח Charach id est cura: ut dicatur qua

si Σωσιπλέουον vel Lungenförg, cū pulmonibus obstructis aut lēsis amicissima sit) Vandalis Sywasforepenie, Italis Caucales. Nascitur vulgo in vallibus humidis, & saltibus montium desertis atq; aquosis. Vbere vero eius prouentu excellunt, Hetruria, Valesia, Tractus ad Athesin & Lycum

NOMEN.
Sinon.
Karreiah.
Lungenförg.
Σωσιπλέου.

fluvios, nec non Algoia qua sūra amne alluitur, & loca Germaniæ plethoragalia. Omnium copiosissima tamē reperitur, in vallib; montis Pieri in Thesalia.

Synualfropo
nie. Caucales.
PATRIA.
Hetruria.
Valesia.
Vall. Ath. &c.

SIGNATURA GENERALIS.

PLANTA hæc, Venas omnes pulmonum, deorsum in corpus virile sparsas, signat: Quippe quæ (et iam experientia multiplici constat) sympathia & amicitia quadam singulari, his partibus aludat: Ideoq; spiritui vitali sanguinis calidioris, & perpetuis augmentis crescentia, vitamq; fontis, non sine causa sit dicata. Veruntamen teneatur: Signaturam istam, quæ ex pulmonibus in partes corporis non quidem supernas sed infernas feruntur, Venas (spiritumq; Vitalem, & sanguinem in his seculum) solummodo spectare.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS CHÆREPHYLLI MARIS.

riorem (qua is proximè è radice extat) vestiunt, Petroselino, vel (sicut Dioscorides lib.2. cap. 169. inquit) Apio quod aliqui Petroselinum faciunt, similitudine respondent: quæ vero superiorem stipant, Chamemeli, siue (si rem significantius exprimere velimus) Anethi potius ferè imitantur. Vnde Plinius, quod Caucalida folia Fœniculi habere docuit, non satis æquo iure, à quibusdam exagitatus fuit. Sed quid quæso hoc sæculo facilius est factu, quam Labores aliorum habere contemptui, cum tamen nihil sit difficilius, quam res vtilis proprio ingenij acumine inuenire, eque tenebris in lucem eruere? Non solum enim Plinius, verum etiam Theophrastus ille antiquus, cumq; his Dioscorides & alij, sæpe plantā quodā tempore descripserunt, quæ vel mensibus duobus elapsis (cū terra nascētia inter assidua incrementa plurimū immutentur) nō solū faciem priorem exuit, verum etiam ipsis Authoribus, descriptionem ante certam, dubiam effecit. Ceterū, Radix ei; parua est, brevis, fibrosa, candida, duriuscula, quodammodo lignosa, & odorem (si mundiufculè abluta, per dies duos vel tres aëri exposita fuerit) longè iucundiorē & gratiorē, quam in ipsa fossione spirans. Caulis quodammodo eum, quem Pastinacæ educant refert: nisi quod humilior est, & altitudine dodrantem cum semisse raro superat: neq; etiam folijs tam confertim syluescit. Folia quæ infimam caulis regionem tenent, ea (ut supra est commemoratum) effigiem Petroselini (nisi quod virore illo nitido carent) propemodum exhibent: quæ superiorem, imaginem Anethi (excepto colore qui viridior est, nec in luteum elanguescit) præ se ferunt. Flores emergunt mense Iunio, ydemq; candicantes fastigiū caulis sui, umbella densa

Aliena capere
facilius, quam
suo Marte quid
vile inuenire.

Actas in habitu
plantam pluri-
mum immutat:
& sæpe descrip-
tionem & no-
tiam eius confu-
dit.

Radici forma.

Cui hæc Planta
dicta sit Petro-
selinum agrestes

Caulis.

FORMA.
Herba.

Flores.

QVOD plantæ isti nomen Petroselinum agreste inditum fuit, causam forte præbuit vel fortiorum habitus, quorum quedam (maxime autem ea, quæ radici proxima sunt) formam Petroselini, non tamen odorem æmulantur: vel (quod magis est verisimile) virtus eius, qua in calculis cum frangendis tum eijciendis, plurimum pollet. Sed utcumq; se res habeat, Quæ nos Petroselini genera agnoscimus, ea omnia in præcedentibus iam descripsimus. Ideoq; suo cuiq; de Petroselinis & Pastinacis erraticis iudicio relicto, descriptionem Chærephylli aggredimur: Cuius herba, primo, duplici foliorum forma constat. Quæ enim partem caulis infe-

Semina.

CONSTEL.
Radix quando
fodienda?D. Sep. {
20.
24.
28.
in 5
D. in 4
V. g. 17
26
27.28.1.QUALITAS
Radix habet:4.
4. } par.
4.

Herba.

4.
3. } part.
4.

Flores, semina.

4.
4. } par.
3.

Temperament.

Sulp. 4.
Sal. 4. } par.
Mer. 4.Herba quando
motenda?

Mens. Maio,

in 8.
D. in 26
V. mans. 6.
S. 29.Natura, discuti-
ens, rarefaciens,
expellens.

PRODUCTA

Διαφωρη-
τικόν. Oleum, &
Sal.Seimen quando
colligendum?Iunij D. 26. 28.
29.in 5
D. in 4
V. g. 14
24
20.21.22.

la densa exornant: folia eorum exilia sunt et te-

nuia, citiq; defluunt.

Horum in locum succe-

dunt semina, quā Am-

mios (quanquam id a-

liqui hanc plantam ef-

se voluerint) aliquanto

et grandiora et longi-

ora: Quæ mense Iulio

purpurascētia, post ve-

ro colore in nigrū ver-

gentia, mense tandem

Augusto integrē absol-

uuntur. Sapor ysdē inest

incundus, sed tamen sub

acris, et dentibus si te-

rantur amaricans, vir-

tus vero efficacia re-

missior, et minus for-

tis aut vehemens. RA-

DICI virium suarum

qualitates, Sol, Mars

et Luna, equali pro-

portione (partibus qua-

ternis scilicet) immis-

cent. In herba vero sibi vendicat, Sol quidem partes

sesquiquing, Mars tres cum dimidia, Luna quatu-

or. Flores et semina, cum eorum virtus inter reli-

quas plantæ partes sit fortissima, imperium Solare

tenet partibus quatuor cum vna quarta, Martiale

itidem quatuor, Lunare tribus cum totidem quar-

tis. Temperamentum itaq; seminis maximè con-

stituitur, Sulphuris, Salis, et Mercurij partibus

quaternis: exq; harum in vnum confluentium mix-

tura, plantæ huic Natura discutiens, rarefaciēs, et

expellens est collata. QVÆVERO Solerti Se-

gregationis industria inde producuntur, Ea sunt:

Medicamenti genus quoddam, quod nobis quidem

Hebraicè גזר Gezer Græcè vero Διαφωρητικόν si-

ue Discusorium nuncupandū est visum, Oleūque,

et Sal facultate resolvente et expellente præditum,

RADIX, cum ante maturitatem quidem semi-

GEZER siue Διαφωρητικόν.

MEDICAMENTVM ex hac planta productum, quod in omnibus (quæ præter naturam solito modo agentis, cursum suum tuentis seriem, in corpore humano gignuntur) collectionibus, coagulationibus, et indurationibus humorum callosis, et potestate Schirris, gangliis, parvis, tartaro, calculis, tophis, viscositatibus grossis, sanguine grumoso, Verrucis, Clavis, atq; id genus Virijs alijs resolvendis, rarefaciendis, et discutiendis, efficacia potenti polleat, Hebraicè גזר Gezer, atq; ex hoc græcè Διαφωρητικόν (id est Discusorium vel Discussorium) est appellatum. Methodus autem eius consuecendi, est hac fere. Semen illud plantæ corniculatæ et oblongæ, quamprimum colore viridi in flavescentem mutato purpurascere incipit, decerptum, in succum ex herba et radice expressum coniicitur (oportet autem Luna decrescēte hac et fiant) Vasculum optime operto nec concusso aut agitato, per dies novem maceratur. Tempore hoc elapso, Vasculum recluditur: et cutis cana atq; mucilaginosa (quam humor contentus situ contraxit) spatula leniter detrahatur, ac vino albo generoso et forti committitur. Hinc Vasculum, et ante et probe testum et immotum, denovo per dies novem seponitur. Quo facto, cutis alia (id est cum adhuc ista temporis astatu calidissimo, et pote mense Iunio, et Iulio quæ incunant, ob colorem seminis iam in purpurascētem transire incipit) accommodatissima sit, per facile generatur, priori in vinum addenda. Humore omni hoc modo tandem exhausto, etiam semen iam putrefactum et situ acquisito turgens, mucilagini iam collecta et aggregatur, cumq; eadem iterum per dies triginta maceratur. Post hac, omnia in Cucurbitam B. simul conduntur, atq; igne lento et equabili (qui a tribus lychnis, et magnitudinis et distantiæ equalis C. in fornace A B, huc negocio ita comparata, et nulli aeri externo, præterquam per Ventile inferius, ingressum præbeat, sit accensus) materia essentia subtilior, per Alembicum A, in Receptorium C. maiusculum traducitur: ac destillatione talibus repetita, Exceptis super facies totidem vicibus refusus, tertium per Cucurbitam ante nullis sibus adhibitam rectificatur: atq; inde diligenter recondita servatur, quocūq; tempore in usum sumenda.

nis (quod tempestivè admodum, et ferè inter alia-

rum plantarum semina

primo perficitur) nec

etatem nec vires vsui

aptas habeat, post ma-

turitatem vero et vin-

demiam eiusdē, quem-

admodum mulier par-

tu nimium exhausta

langueat, Fodienda i-

taq; est tempore matur-

tino, Sole nondum ex-

orto: et quidem cum

post feturam sese re-

colligere, et virib; no-

uis augeri incipit: circa

diē Septēbris sci. vicesi-

mū, vicesimumquartū,

et vicesimumoctauum:

Marte in Cancro, Lu-

na vero in gradu Arie-

tis, vel quarto et Ma-

nsione vicesima septima,

vel decimoséptimo et

Mansione vicesima o-

ctava, vel vicesimo octavo et Mansione prima ex-

istente: Hincq; aëri exposta, Sole et pluuijs vita-

tis, lentiuscule siccanda. Herba, ineunte mēse Ma-

io (dum scilicet Sol adhuc Taurum, Luna vero

vel Cacrū vel Arietem in Mansione sexta, octava

et vicesima septima peragrat) diluculo, et cælo sere-

no nec humido, metitur. Semē carpēdū est, cū co-

lore purpurascēte aliquaten⁹ deposito nigrescere

incipit, viribusq; maximè viget, q. (vt antea dictū)

ferè circa diem mensis Iulij vicesimū sextū, vicesi-

mū octauum et ultimū (pro vt conditio loci, et Soli

ingenium, Solisq; vicinitas id tulerit) contingit: So-

le nimirum in Cancro existente, Luna vero Oppo-

sitioni imminēte, et in gradu Capricorni vel quar-

to et Mansione vicesima, vel decimo quarto et

Mansione vicesima prima, vel vicesimo quarto et

Mansione vicesima secunda commorante.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS CHÆREPHYLLI MA-

ris, doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elemental

in membris corporis virilis interioribus.

DIAPHO-

reticon.

Vnus Diaphore-

tici intra corpus.

Mo. Gal.

Ad Tartarum

Hydroce.

Diaphoreticon (vt modo etiam in Signa-

tura docuimus) venis solummodo pulmonis (quæ

inferiores corporis virilis partes, propaginib; suis

perreptant) et spiritui vitali in his circumuolitan-

ti, proprium dicatur. Pondere itaq; drachmæ, cum

Sale et Oleo Plætæ hui⁹, atq; Essentia radicis Smi-

lacis asperæ, siue (vt alij vocant) Zarzæ Parillæ,

singulis pari pōdere admixtis, si sumatur: morbo

Gallico

correptos, atq; ex toto infectos (sudore & Urina, alijsq; vaporibus malignis è sanguine prouocatis) purgat: & partes à lue vindicatas restituit, inq; habitum pristinum reducit. Idē pondere drachmæ seminis ex vino, Luna decrescēte si sumatur, humores viscosos siue Tartarum, partibus corporis quibuscunq; (maximè vero ijs quæ Umbilico substernuntur) inductum, vi sua (qua plurimum potest) discutiente & potenter expellente profligat: Urinam & sudores mouet: humoresq; tenues quidem & aquosos digerit, concoquit & exiccat, crassos vero, lentos, & viscosos dissoluit, attenuat & expellit. Quam ob causam, à Paracelso haud temere est consultum: Medicamentum hoc, aduersus Collectiones quasuis humorū aquosorum (quæ Græcis ἰδρωκέφαλα dicuntur: & ab humore pituitoso & faculento, de sententia Galeni quidem in definitionibus Medicis, atq; post hunc Aetij lib. 6. cap. 1. in certis partibus capitis, Ipsius Paracelsi vero, nō tam circa Venas pulmonum quam splenis & renū, existunt) singulo vespere, peracta cæna, & tempore decubitus appetente, pondere Scrupuli cum portione pari vini sublimati, esse sumendū. Oleum seminis, venis pulmonum totius corporis virilis, quæ Septo transuerso siue Diaphragmati subijciuntur (præsertim quatenus hæc cognationis aliquid cum splene habuerint) destinatur. Ventre ergo ieiuno, et numero guttarū triginta si sumatur, egregiam aduersus humores viscosos, virtutis suæ discussoriae & expulsoriae specimen exhibet: maximè vero in ijs corporibus, quæ sanguine, adusto, crasso, nigro, & bilioso abundant. Numero vero guttarū duodecim cū drachma Aquæ Macis vespere haustū, Virū ardētiorē congressū Venerēi conflictu fractū, atq; impotētē torpentē, somno placido cōciliato & virib; instauratis, alacrem vegetūq; in prælia reuocat. Porro, vt omnes humores superfluos et præternaturales, Idē vel digerit vel expellit: Ita et semen genitale, ob partium intemperiem frigidam, vel alias causas inuitis profluens (quod malum Γονόρροια vocatur) coerces. Serpentes quoq;, Araneos, Scorpiones,

Bufones, et animalia venenata alia, exhibitum interficit: & venenis quoq; quæ ab his Animalibus proficiuntur, aduersatur: Ita, vt licet hausta fuerint, ea vim suam lethiferam tamen in corpus exercere, aut noxam inferre ullo modo, non sinat. Sal plantæ totius, vsum habet (quemadmodum Diaphoreticon & Oleum) Venis, à pulmonibus in partem corporis inferiorem propagatis, maxime autē affinitate quadā cū renibus iunctis, & deniq; (qui in his continetur) humori omni pituitoso & phlegmatico, destinatum. Frequenter enim in cibis siue aqua Cinamomi sumptum, humorē illum phlegmaticum, qui Hippocrati Myxa dicitur, & (Galeno ipso in Aphorismis Hippocratis, Commento sexto, tradente) in articulis coaceruatus, ligamenta dearticulationis madefacta laxat, tandem resoluit. Dolorem quoq; & feruorem Gangrænarum, quæ à Salibus (vt Paracelsico more loquamur) salsis, sed tamen cum dulcedine quodam coniunctis, in membris inferioribus cuniculos occultos molientes, nec dum maturatæ, absq; vlla continui diuisione, solo rubore & perpetuo feruoris acutissimi cruciatu, malignitatem suam produnt, illud ipsum compescit, malumq; inualefcere aut latius serpere prohibet: si in Oleo Vitrioli dissolutum, & post rursus coagulatum, pondere Scrupuli ex crusta panis, primū leuiter affata post vino macerata, quotidie sub horā decubitus deuoretur. Pari ratione (si simul & reliqua diligentis Curæ adminicula prudenter adhibeantur) in sanandis affectibus omnibus dolorificis, qui partes Diaphragmati subditas, vnitatis solutione & fluxionibus cum inflammatione innuadunt, operam egregiam nauat. Leniter enim calefacit, humores viscosos lateribus ventriculi impactos resoluit, splenem ab humore superfluo exonerat, Catharros profligat, sanguinem instaurat, Tartarū propulsat, & dolores mitigat. Cum Diaphoretico deniq; & Oleo (æquali pondere admixtis) sumptū, pulmones Apostemate et putredine vitiatos sanat: Ideoq; Phthisi & Asthmatis profligando, vires possidet nequaquam inefficaces.

Gonorrhœa
quid & vnde?

SAL.
VSUS SALIS
intra corpus.

Ad { Moçav
artic.
Gangræ.
Infl. diap.
Asth. pu.
Phthisia.
Asthma.

PARACELSI
testimōnium de
Diaphoretico.

ἰδρωκέφαλα
quid Galeno,
Aetio, & Paracelso?
Gangræne vnde
de originem suam
manet doctrina
Paracelsi.

O L E U M.
Vtus Olei intra
corpus.

Ad { Pitui. len.
Ven. imp.
Γονόρροια.
Ani. ven.
occid.

NATVRA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS CHÆREPHYLLI
maris, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis virilis exterioribus.

TAM Diaphoreticon quā Oleū, ad sanationem cum morsuum, ictuum, atq; aspersorum Animalium ἰοβόλων, tum vulnere telis venenatis illatorum, opem magnificè conferunt: non solum si intrinsecus sumantur, verum etiam extrinsecus,

illitu siue inunctione, atq; deligatura adhibeantur. Sal, in Phlegmate Vitrioli resolutū, Luna decrescēte, & tempore matutino, numero guttarum trium oculis si instilletur, nervosas circa corneam tunicam Excrefcētias detrahit, visumq; serenat. Pon-

VSUS DIA-
phoretici & O-
lei extra corpus,
ad vulnera ve-
nenata.

SALIS VSVS
extra corpus.

Ad { Ptery. oc.
Aegilo.
Mor. Ga.
Mariscas

*Aegilops quid
vulgo dicatur?*
dere vero Drachma semis, cum Olei drachma una
& Diaphoretici Sicilico, mutua agitatione dili-
genter temperatum, ex penna inter maiorem oculi
Angulum & nasum inunctum, Aegilops (quos

quidam Fistula Angulorum lachrymalium nuncu-
pat) celeriter & sine dolore sanat. Simili mixtura,
Pustulis quoque morbi Gallici manantibus, nec non
Mariscis, Luna decrescente salubriter applicatur.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQUE VSVS CAUCALIDIS,
doctrina Philosophiae veteris, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis humani interioribus.

*Vetus Medico-
ru Schola quid
de qualitatibus
et Viribus Chy-
rephylli huius
tradiderit.*
PLANTAE huic a Galeno lib. 6. Methodi
simplicium, & Dioscoride lib. 2. cap. 169. tribuitur
qualitas calida & sicca. Succus herbae, haustu v-
rinam mouere, & calculos atque arenulas expellere
perhibetur. Decoctum radices, herbae, & seminis ex
ex vino potum, corpora phlegmatica expurgat, &
excrementa viscosa non solum ex stomacho & in-
testinis, verum etiam splene & renibus eicit. Vi-
num cum semine coctum, ad oculos caligantes mi-
rifice commendatur. Herba cum aceto si deuore-

tur, & post certum temporis spacium vomitu rejciatur,
traditur stomachum & intestina euacuare, omnesque hu-
mores viscosos secum educere. Herba, siue cruda siue
elixa in cibos recipiatur (potu succi inde expressi
accedente) Melancholicis plurimum prodesse, Quidam
affirmant. Radix cum Herba & semine si deuore-
tur, aduersus Quartanas eximia habetur. Similis
quoque efficacia, de eadem (cum sanguinem & hu-
mores potenter purget) in Syphylide infectis resti-
tuendis, praedicatur.

NATURA, PROPRIETAS, ATQUE VSVS CAUCALIDIS,
doctrina Philosophiae veteris, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis humani exterioribus.

*VSVS CAU-
calidis extra cor-
pus.*
HERBA vino decocta dumque adhuc calet
illigata, praecedente potu Succo, aduersus Tormina
ventris (praesertim, si ea ex viscoso phlegmatis hu-
more proueniant) auxilium salubre praestat. Quod
si radix vino decoquatur usque dum tota mollescat,
atque dehinc ipsa quidem in sacculo, cum circa umbi-

licum tum supra Os sacrum applicetur, vinum vero
bibatur, Affectione Colicam (qua Intestinum cras-
sius grauissimè torquetur) inde compesci, experimen-
tis constat. Herba et succus (hic quidem plaga impositus
illa vero comesta) a Pastinaca, Scorpione, & Dra-
cone marino morfos, auxilio praesentaneo iuuant.

NATURALIS INCLINATIO, ATQUE VSVS CAUCALIDIS,
doctrina Magiae veteris & recentis, spiritalis, coelestis, & miraculosa, ex prio-
ribus omnibus exoriens & effluens: in membris corporis
humani interioribus & exterioribus.

*CAUCALI-
dis vis Magica
intra & extra
corpus.*
RADIX, si fodiat in Marte in Cancro,
siue Ioue in Piscibus versante: & Luna in Libra,
Sole vero in Scorpione existente (quod die mensis
Octobris vel Nouembris duodecima, in anno vul-
gari accidere potest) cum tum temporis virtus ei-
us omnium maxime vigeat (praesertim si Signum
Scorpionis fuerit ascendens) tam ipsa, quam omne
quod inde in usum medicum paratur, Pleumonicis
remedium efficacissimum praestat. Nam in eiusmodi
positu, calor Solaris, frigido & humido Scorpio-
nis corrigitur: quemadmodum calidum vr̄s Mar-
tis, Cancri qualitate simili emendatur. Vice vero
versa, caliditas Solis viri radiorum Scorpionis pluri-
mum debilitat: ut Mars caliditate et siccitate sua,
Cancri humidum & frigidum moderatur. Sic Lunae
frigidum quidem, calor Librae mitigat: humidum vero

frigidum eiusdem, calidum humidum Signi dicti tem-
perat. Cum itaque Iupiter calidus & humidus, in Do-
mo sua frigida & humida (Piscibus videlicet) si-
militer & Sol in Scorpione, Luna in Libra, Mars
denique in Cancro, naturalis temperiei proprietate
conuenienti, pulmonibus & pectori praesint, Qua-
propter in fossione radices, positus dicti tempus,
non solum est magnificandum, verum etiam sum-
ma attentione observandum. Nam cum Affectus
pulmonum praeternaturales & vitiosi, ex vitio in-
temperiei cuiusdam procreantur: Ideo aduersus e-
osdem, Auxilia qualitatibus quam maxime tempera-
ta solummodo, & quidem naturae contrariae ac-
cersere decet. Etenim θερμορ σίμφορον, siue calor
congenitus, qui teste non tam Galeno quam ipsa
experientia, non solum vitam corporis & omnium
partium

partium eius tuetur, sed etiam Actionum eius ex collo (cum venena contraria, mutuo quali-
de naturalium author
& effector existit,
Si ex frigore immo-
derato & duxa^o si-
bi inimica, in membris
internis (praesertim au-
tem in pulmonibus, in
quos praesentis generis
plantae, singulari qua-
dam naturae sympathia
propendent) iniuriæ &
incommodi aliquid ac-
ceperit, Extra dubita-
tionem omnem positum
apparet, iacturam talē
Remedijs naturae quidē
conformibus, & Parti
affectae familiaribus,
Symptomati vero ex di-
ametro oppositis, om-
nium comodissime et tutissime resarciri. CATE-
RYM, Sin radix fodiatur Scorpione ascendente, &
Marte in eodē signo cōstituto (vitandus autem est
positus Lunæ in octava Domo) tum solo gestatu

Μυροτόζικον siue Unguentum aduersus Venena,
Vulgo Roschelm.

APPELLATIO Germanica Rosalb siue Roschelm, quam
Unguentum hoc apud vulgus obtinuit, ex dictionibus Hebraicis
רֹשֶׁלֶם & רוֹשׁ (quarum altera rosch, idem quod רוֹשׁ siue Venenum, altera schem, idem quod רוֹשׁ siue Unguentum significat)
viriosa quadam corruptione profecta videtur. Compositio enim
dictionum istarum, primum nomenclatura רוֹשֶׁלֶם Roschemen si-
ne dubio constituta cum fuisset, pro ea tandem qua fors nominibus
alijs multis facta est communis barbarum Roschelm usurpatum,
atq; hinc a Chirurgis quibusdam (sine intellectu originis ipsius) tale
retentum videtur. Modus autem Unguentum illud conficiendi hic
est, Radix concisa, quassatur a quam fortissima exprimitur, inq; suc-
co expresso (qui quodammodo flauet) ubi per pannum fuerit cola-
tus, per horas tres decoquitur. Quo dec octo percolato, radix rursus
probe exprimitur, & in aceto rosaceo rubente (aqualis cum ipsa po-
deris) per horas viginti maceratur. Post macerationem vero istam
acetum colatur, et substantia eius limpidior succusq; prius decoctus
& expressus, in vasculo plumbeo, & q; ad partis decima tantum re-
sidentiam (id est donec de decem semuncijs una tantum fiat super-
stes) igne lento una decoquantur: atq; Residuo faciem propemodū
mellis (nisi quod in flauedine magis rubet) tandem pra se ferenti,
additur Olei ex semine plantae huius uncia dimidia, Olei oliuarum,
Adipis Anserini & Serpentinae uncia singula. Hac itaq; & q; dum
mixture exquisita coalescant simul cocta, Unguentum praestant te-
nerum & rubens (a quo colore appellatio Roschelm siue Rosalb
quibusdam desumpta videtur) vsus aduersus Venena praestantissi-
mi, atq; etiam tempore contagij pestilentis (si circa nares, nec non
ulcera qualitate virulenta imbuta inunctione leui adhibeatur) non
inefficax.

tatum attritu sese ipsa
conficiant) aëris infecti
contagia arcet. Vnguē-
tum deniq; ex ea paratū
(quod vulgo Roschelm
nuncupari est solitum,
atq; etiam apud D. Ma-
ximilianum Imperato-
rem, & Iohannem Oli-
ueriū Medicū Ipsū, in
magno precio habitū)
Plagas quasuis vene-
natas, siue ab Animal
bus siue telis venenatis
inussae fuerint, inunctio-
ne si ipsdē adhibeatur,
sanat. Ac regioni ven-
triculi quidē illitū (ac-
cedēte haustu Olei &
Salis inuicē mixtorū)

Medicamenta
pulmonibus ad-
hibenda, opor-
tet esse qualitatis
temperatae, &
Affectui eorum
praeternaturali
opposita.

DIV. MAXI-
MILIANVS
IMP. ROM.
IOHAN. Oli-
uerius Medicus
Unguentū Ros-
schelm in mag-
no precio habu-
it.

AD
Contag. Pest.
Vuln. venenata.
Ven. haust.
Pleurit.
Phthisin. Radix
quando fodi-
tur. Ascend.
in m.

venena deuorata innoxia reddit: Pectori vero, ad-
uersus Apostemata laterū et pulmonū, nec nō Phthi-
sin, vsus haud infrugiferum praestat.

Caput vicesimum Septimum.

DE CHÆREPHYLLLO FÆMINA, QVOD ALIAS CHÆRE-
PHYLLON SYLVESTRE, ET MYRRHIS
APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

PLANT Ab hac, alterum est Chæ-
rephylli genus, & apud Germanos
alibi Wilder Rorffel, alibi Gesucht-
traut, alibi ayssentraut & ayssensil
appellatur. Quo fit, vt Germanicum
Rorffel, hoc quidem loco, vt existimo, a græca
dictione χήριον, quo Abscessus quidam Achoribus
cognati (Pliny quoq; mentione lib. 20. cap. 2. nec nō
lib. 23. cap. 7.) multis foraminibus quibus fauis a-
pum respondent, humorem melleum fundentes sig-
nificantur, originem duxisse videatur. Ac fuit
quoq; priscis illis Hebraeis, herba quædā vlcera-
ria nomine linguae gentilitio שֶׁחֶשֶׁב Schechesheb
celebrata. Ea itaq; an hæc nostra fuerit, incertum
est affirmare. Indicium tamen eius rei quodammo-
do præbet, nomenclaturæ dictæ vt pronuntiatio cū

altera Herbae precedentis nōnihil cognata, ita &
vocalorum quibus ea explicatur χήριον & ελκος
(id est stramen vlcerae siue ayssentraut) allusio
non prorsus absurda. Quanquam alia etiam,
nomine Stechin raneh, a Iudeo quodam prisci
Sæculi שֶׁחֶשֶׁב Sasonabel id est Gottfriedi (qui
anno mundi 3391. imperante Babiloni rege Laby-
nithumo, in valle Raphaim habitauit, atq; plurima
de reb^o naturalib^o literarū monumentis cōsecrauit)
descripta, nō min^o huc quadrare videatur: præser-
tim, cum caulis plantae huius, & cavitae & geni-
culis articulorum, arundinem æmuletur: & præ-
ter hæc, alicubi altitudine staturam humanam æ-
quet. Cum ergo appellatio Germanica Rorffel, vo-
cabulo χήριον ortu videatur vicina, Planta vero
ipsa, naturæ suæ proprietate specifica, peculiarem
quandam

NOMEN.
Wilder Rorffel
Gesuchttraut.
Ayssentraut.
Ayssensil.
Rorffel.
Germanicum
Rorffel & Chæ-
rephyllon hoc
loco deducun-
tur a Græco
κήριον &
ουλλαν, siue
Cerion & foliū.
Schechesheb vete-
rum forte fuit
hoc Chærephyl-
lon.
Stechin Raneh
nomen, Herbae,
a lud. שֶׁחֶשֶׁב
Sasonabel
(id est Gott-
friedi) comme-
moratum &
Huic Affine.

PARACEL-
sodicta Sopleu-
mon Sylvestris
Wilder Lungen-
heil.
Chærephyllo
Fœmina qualis
Planta fuerit,
Hippocrati, Di-
oscorido, Plinio,
Sententia alio-
rum de hac plan-
ta.
VAND: Siuna
Soropenil.
HELV. & unde
förbelen.

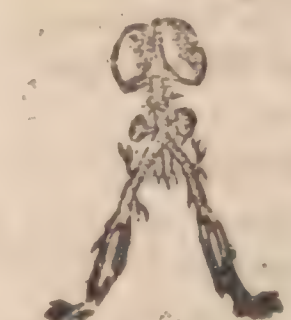
Ital. Myrrhida.

quandam in sanandis Cerijs efficaciam præstet, I-
deo ad differentiam Specierum reliquarum, Chære-
phyllo Fœmina nobis quidē græce κηρίμαχος, lati-
nè Fœniceria, Germanicè Apffen siue Geschwerhe-
(nomine tamen eius antiquo Myrrhis, quod forte
ab odoris iucunditate accepit, non abrogato) in po-

sterum dicitur. Porro
planta præsens, haud du-
bie videtur esse Simon
Hippocratis, siue Sison
cuius Dioscorides libro
tertio cap. sexagesimo
quarto meminit: quan-

quam ea, quæ ab eodem Authore, de Myrrhida
lib. 4. cap. 116. & de Thymbra siue Cunila lib. 3.

SIGNATURA GENERALIS.

AD quem modum, capite vicesimo sexto præ-
cedenti, propages Venarum pulmonarium, in mem-
bra corporis virilis inferiora sparsas, signauimus:
Ad eundē quoq; hoc loco arterias & Vena scula quæ
Spiritus, atq; cum his partes & fibras cognatas pul-
monum corporis semine, deorsum (ut pote ad mem-
bra generationis seruientia) decurrentes, quod his natura plantæ
huius singulari familiaritate respiciat, Effigie hac præsentī, animo
proponimus concipiendas.

cap. 45 (quemadmodum à Plinio lib. 20. cap. 16, si-
ue etiam lib. 19. cap. 8.) afferuntur, diuersum quid
inducant. Paracelso dicta est Sopleumon agrestis
siue Wilder Lungenheil. Alijs, vel ipsa reclamante
rei natura, pro specie Apj, alijs pro Cicuta, alijs
pro Cicutaria est habita. Vandalis Siuna Soropenil

nuncupata fuit. Heluc-
tys (in quorum tamen
regione rara inuenitur)
lingua ipsis vernacula
Hundtsörbelen, et Ra-
kenförbeln sicut vitium
Apj Κοκοειδēs (q. Ger-

mani Gleiss, quidam Cicutam minorem vocitant)
Rakenpeterlein, Italīs vero Myrrhida appellatur.

FORMA CONSTELLATIO
PHYLLIET QUALITAS CHÆRE-
FÆMINÆ.

Herba

Flores

FORMA.
Radix.

Semina

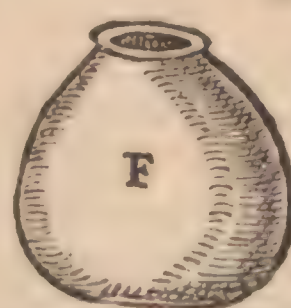
PLANTÆ huic (ad formam habitumq;
eius quod attinet) radix est lignosa, sed candida,
& odore iucundo (vnde Vetus tati eruditæ Myr-
rhis forte dicta fuit) nares delectans, longa, &
crassiuscula simul, nec non fibris pluribus capillata.
Ex hac, ineunte Maio nouello germinum fetu vi-
rescente, cyma primum purpurascens protuberat:
quæ mox (si tepor humidus aëris uerni aspiret) ve-
loci incremento aucta, in caulem consurgit, robu-
stum, concuum, & instar arundinis multis geni-
culis nodatum, striatum, breuisq; temporis fruti-

catione in eximiam proceritatem euadentem: Ita,
vt mense Maio anni 1577, ad lacū Domui Vena-
torie Arcis Electoralis Grimnitz vicinū, mihi ip-
si quidam huius generis sit oblatus, qui crassitie
duos digitos, altitudine vero pedes humanos trede-
cim æquaret: geniculatum deniq; exemplo Lenisti-
ci aut Fœniculi, pluribus Adnatis syluescentē: qua-
quē radici insidet, colore purpureo, qua vero in um-
bellam fastigiatur, è flauo virescente conspicuum,
lignosum, & lanugine candida (ad imitationem ei-
us qui Fœniculi est) intus obductum, atq; odorem
fortem & iucundum simul spirantem. Herba qua
caulis vestitur, nisi quod foliola tam longitudine
& magnitudine, quam incisuris profundioribus
præstant, nec virore tam intenso nitent, cætera ab
habitu Chærephylli vulgaris, non sane multum est
diuersa. Umbella ei emicat sub mediū mensis Iulij,
colore candido, & numerosa confertaq; pediculo-
rum serie spectabilis. Florum quos gerit, quili-
bet foliola quinq; equali ordine disposita exerunt:
inq; medio calyculi sinu, stamina quædam exilia &
visum ferè fugientia, atq; parte sui superna tube-
rosa promentes, Rosulas quasdam elegantes effin-
gunt: sed quia corpore constant tenui admodum &
subtili, fit vt ydem cito defluant. Capitulis itaq; e-
orum denudatis, innascuntur semina oblonga, & se-
riatim bina inuicem coagmentata (complexu tam
arcto, vt diuisionem siue discrimen eorum, primo in-
tuitu haud facile quis deprehendat) versusq; pedi-
culum quidem ex quo extant crassiuscula, extre-
mitates vero sēsīm extenuata, et festucarū modo a-
cuminata. Hæc deniq; mēsis eiusdē quo flores emers-
ere

fere exitu, a se inuicem diducuntur, & singula se-

orsum (loco tamen non mutato) incrementa sua capebunt. Color ipsidem primum est viridis, sed quemadmodum Cherephylli Sobolis, post in purpureum, ex quo hoc in nigrum tandem transiens: magnitudo vero (ut radice longitudine & caulis crassities) Cherephyllū domesticū vincens. Ea autem est huius plantae natura, ut in constitutione anni humida, in magnam amplitudinem & proceri-

tatem accrescat, in sicca vero humilis et macra persistat. Præterquam hæc sese ex oculis nostris, partim sub ingressum Solis in Virginem, partim circa diem mensis Septembris, vicesimum secundū (Spica scilicet occidente) subducatur. Radix vero, aliquando Vere redeunte quidem rediūna germinat, sed tamen si cælum habeat infestum, ipsa cum herba & caule emoritur, & ex semine decedente anno sequenti resurgit. **AD QUALITATES** quod attinet: Radix ista iucundum fragrans, & (Galeno quoque lib. 7. medicamentorum simplicium teste) gustu miti et dulci præstas, Virtutis Solaris possidet partes tres cum tribus quartis, Martialis totidem cum dimidia, Lunaris quatuor cum quartis tribus. In herbam & caulem (cum harum partium virtus radici ferè æquetur) Sol imperij sui vires exercet partibus tribus cum dimidia, Mars quatuor, Luna

MYRRHA GERMANICA.

CAULES illi inanes & geniculati, quos planta hac educat, humorem continent subtilem, & viscositatis sine gummositatis quiddam (ut ita dicam) præferentem, ac in usu denique egregie salubrem. Hi itaque in primo florum emersu, a capite radice reciduntur: & in taleolas digitales diuisi, in Ahenum orificij angustioris F: (id est ipsam mundum & aqua planam) coniunguntur: atque igne copiosiore subiecto, vehementi bullitione & effervescent, (exundatione tamen vitata) per horas tres decoquantur. Hoc factum Decoctum per Filterum transmittitur: & colatura exceptum quod est, in ahenum supra segmenta caulium receptum refusum, velut ante per horas tres decoquitur: atque idem etiam vice tertia, ut omne impurum inde segregetur, peragitur. Post hæc aqua hoc modo (cum decoctione tum colatura) ab omni materia crassa & terrestri purgata, in Fistula amplo sed vitato (orificio eius optime testis) ad ignem lentum coquitur: donec in Liqueorem sine succum (spissitudine, & colore ex puniceo rubente mel annularem) redigatur. Hic ergo, in aliud Fistile vitratum sed planum conditur: eoque optime testis, æstus caloribus in Umbra seruatus, humiditate exhausta denique durefcit: ac colore purpureum acquirit, odore & habitu Myrrha non dissimili, & suauitate ad Affectus varios (præsertim ad purgationem sanguinis, & expulsiōem Ventositatum, sanationemque Vicerum, & remotionem putredinis eorumdem) non contemnendo: Quamobrem & Massa hæc, Myrrha germanica, Planta ipsa vero, Myrrhis hæc temere appellata fuit.

sesquiquing: Semen Soli acceptas refert partes qua-

tuor cum vna quarta, Marti tres cum dimidia, Lunæ quatuor cum quarta vna. Temperamentum itaque plantæ huius compositum apparet, ex Sulphuris partibus quatuor cum dimidia, Salis tribus itidem cum dimidia, et Mercurij quatuor: ex quo hæc Naturæ eius esse (cum calor Solis atque Martis plus dimidio, tribus partibus scilicet Lunæ superet: vicissim vero Luna humidi sui frigidi itidem dimidio,

utriusque calidum & siccum imminuat) naturali temperie calefacere, discutere, & expellere. **PRODUCTA** Pharmaceutica ex Cherephyllio hoc, eadem sunt quæ ex Mare capitis præcedentis, nimirum Diaphoreticon, Oleago, & Sal iucundum ac dulce. **RADIX** exemplo prioris (cum simili naturæ qualitate constent) foditur exitu mensis Septembris, & Sole in Libra existente: Veruntamen (cum usus eius propriè sexui femineo atque alijs quoque vniuersis competat) etiam Marte in Piscibus, & Luna in Virgine versate, et quidē tempore vespertino, cum iam Sol e conspectu nostro fuerit digressus. Herba quoque simili (quo prioris plantæ) tempore metitur, mense nimirum Maio, Sole in Geminis, Marte vero in Tauro, et Luna in Piscibus comorante. Semen carpitur Sole in Cancro, Marte in Scorpione, et Luna in Tauro curriculum suum peragente.

Semen.

④ 4 1/2 } par.
③ 3 1/2 }
④ 4 1/2 }
Natura plantæ huius & incrementum variatur qualitate temperaturatum & anni. Cherephyllion Fæmina quoque anni temperie inter moriatur: Mens, Septemb. Spica Occident. Herba, & Cau. ③ 3 1/2 } part.
④ 4 1/2 }
④ 4 1/2 }
Temperament. Sulp. 4 1/2 } pa.
Sal. 3 1/2 }
Mer. 4 1/2 }

PRODUCTA

Diaphoreticon, Oleago, Sal.

CONSTEL. Radix quando fodienda?

Septemb. fin.

④ 4 1/2 } in X

④ 4 1/2 } in X

④ 4 1/2 } per.

Herba colligen. Maio. M.

④ 4 1/2 } in X

④ 4 1/2 } in X

Semen quando carp. ④ 4 1/2 }

④ 4 1/2 }

EFFICACIA, ATQUE VSVS CHÆREPHYLLI FOEMINÆ, doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalis, in membris corporis foeminei interioribus.

Diaphoreticon plantæ huius, venis pulmonum in partes generationi seruientes sparsis, & humore magis pituitoso & aqueo, quam sanguine exquisita coctione elaborato refertis, atque tunicis præterea alijs omnibus, nec non vesiculis humoris quid continentibus destinatur. In genere igitur ad Affectus eosdem in corpore femineo, ad quos Antecedens in Virili, id ipsum pollet: Sed hoc tamen efficacia virium remissiore. Præter virtutes autem illas utrisque communes, vim quandam peculiarem & priuatam obtinet, ad Vterum refriger-

raturum calfaciendum, viscosis humoribus oppletum & Alborum profluuijs laborantem expurgandum, fecunditatemque conferendam: Si Mulieri affecte, primo dimidia hora ante ingressum in balneum, pondere Drachmæ dimidiæ exhibeatur, post vero in balneo probè calefactæ & sudore purgatæ, circa Muliebria, Umbilicum, & Os sacrum diligenter inungatur. Aduersus Varices quoque liuentes, qui Mulieribus post frequentes & difficiles partus (dum inter vehementes nixus dolores, compressa anima Fœtū excludere student) a spiritibus flatulentis

DIAPHORETICON.

Vtus Diaphoretici intra corpus. Diaphoretico huius communis est cum priore facultas, sed robur efficacie non item.

Priuatim quid Diaphoreticon hoc possit.

Vteri fr. & obstr. Alb. prof. Fæc. iuu. Varices. Nauseam Vomito.

flatulentis in Venas depulsis, & sanguini earum mixtis, circa crura excitantur, auxilium salubre

præstat: si vsu frequēti, cum intra corpus sumatur, tum extrinsecus Vene hoc Affectu laboranti illinatur. Ad hæc

Nausea & Vomitiones Grauidarum vnde oriantur.

& contra Nauseam, atque Vomitiones, quæ vel Mēstruis post conceptum, ordine in natura diuinitus sancito ob-

Fluxus mensuum in Gravidis, figuram Fœtus prægratant.

structis, & ad lactis generationem (vt scilicet hominis superbissimi, origo impurissima, & miserrima appare-

SALIS VSUS intra corpus.

Ad Gonorr. Termina vent. Abortus. Mel. Aff.

Vomitus an Gravidis sistend.

at) referuatis, siue etiam pilis fœtui enascentibus, hunc Sexum infestare solent, proquod

OLEI VSUS intra corpus. Ad Fœtus agilitates.

Luna Ascendens quando dicatur.

tuos et præsidium excel-lens existit. Quanquam enim vomitus tales, quod per eos plurima bilis superflua euacuetur, plerisque minimè videantur sistendi: Tamen concussio ista, & perturbatio ventriculi immoderata, à metu variorum periculorum, maximè vero Abortus, rupturæ venarum pulmonis aut epatis (siue partium aliarum) atq; ita & interceptionis alimenti Fœtui destinati, vix potest esse immunis. Gravidis itaq; Medicamentum hoc, post diligentem Oris & manuum collutionem, pōdere Scrupuli vnius, secure & audacter sumere licet. Olei vsus, venis corporis Fœminei, quæ à pulmonibus ad vbera, Vasa seminaria, & Matricem descendunt, dicatur. Naturæ enim virtute ingenta, ad eadem ad quæ prioris speciei confert: sed effectus tanto est imbecillior, quanto calor & siccitas Cherephylli maris fortior. Partem quoque

præterea virium, cum Diaphoretico aliquatenus habet communem, atq; cognatam: nisi quod ob v-

ctuositatē et spissitudinē, min⁹ penetrat: ideoq; vim suam & mitius & lentius, deprehenditur exercere. Præter facultates tamen commemoratas, ægritudinib⁹ quoque Fœtus in vtero materno (quæ præcipue ex eo, cum Vterum gerenti Menses erūpūt, cognoscitur) illud medela affert. Fœtū enim egregie confortat: si partim pōdere Drachmæ semis à muliere decubitura quotidie hauriatur, partim ventri inferiori circa Muliebria & Umbilicū inunctione adhibeatur. Sal plætæ totius, venis et arterijs, quæ à pulmonibus et Arteria

MODVS DESTILLANDI.

QV ANQV AM temperamentum quo Cherephylli generis ista tria illud nimirum quod modo descripsimus, quod iam describimus, & quod mox descripturi sumus) prædita sunt, inter Plantas essentia crassa & tenuis constantes, naturam quandā mediam obtineat, Qualitas tamen eius, potius terrestris aliquid quam æreum, siue (vt ita dicam) corporeum quam spiritale, id est magis Mercuriale quam Sulphureum respicit. Cum vero in eo Elementa duo Sulphur scilicet & Mercurius essentia spiritali (illud quidem calido siccō, hoc vero frigido humido) aliquatenus assimilentur, atq; adeo Sal copia emicat, palmam obtineat, siue locum prædominij sibi vendicat: Quapropter Subtilitates Plantarum istarum (siue natura, simili præditarum) extracturi qui sunt, Ea in re ad imitationem Animalis illius voracis, & nunquam non insatiabilis, quod Quidā Latine Crocutam, Alij vero Gulonem, Græci γεωκόλον, Genes Septentrionales præcipue vero Norvæga) Ierff, Tartari Sclausce Rosomaka appellant, hocq; loco litera R, insignitum prostat, sese componant oportet, illud enim, cum pastu cadaveris præter modum saturatum: ex cibo ingesto, facultatis concoctricis calore potenti, partem nutrimenti nobilissimam exsuxit, inter angustias Arborū siue rupiū (litera A notatur) sese comprimens, facies virtute omni & essentia viriliore spoliatus, tam per anteriora quam posteriora excludit: humore solummodo alimentario intra stomachum retento: Vnde postea, absq; omni cibo alio, longo tempore vitam miraculose sustentat, viresq; corporis integras seruat. Tali fere ratione Planta hæc tres, & bi tempore idoneo fuerint collecta, integra concisa in Liquore aliquo conueniente (Vase optime recto) decoquantur: Vel in eodem (donec is partem nobilissimam, siue materiam spiritalem essentiam, à corpore terrestris exsuxerit) macerantur. Quod ubi factum fuerit, quassatura & expressione qualicūq; humor cum planta spiritalem sibi vitam continens, ex facibus exigitur: & communis sed tamen natura Planta accomodata) Destillationis via (vt vocant) Sublimatur: siue modis Separationum Chymicarum alijs rectificatur: & in Essentia cuiusdam spiritalis & animalis Formam præcipue vero, Diaphoreticam, & Oleum, siue Sal) reductus, & sibus necessarijs reponitur.

trachea, parti corporis fœminei inferiori communicantur addicitur. Virtus huius cum Plantæ præscriptæ fere est eadem, verum in effectu similiter & remissior & tardior. Priuatim tamen quas possidet vires, hæc fere hoc loco obseruanda occurrunt. Frequenter de die linctum, vel ex vino haustum, Gonorrhæam sistit: Fœtum imbecillum & imperfectum confirmat: Tormina ventris inferioris sedat: atq; Abortus fieri prohibet. Pondere vero Drachmæ dimidiæ dum Luna ascendit in Latitudine meridionali (id est à puncto Capricorni versus Polū siue Verticem nostrum mouetur) quotidie ex aqua Rosmarini quater si bibatur, Tristitiā & lachrymas Prægnantiū, atq; omnes animi Attribile vexati Affect⁹, efficacia singulari dissoluit.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS CHÆREPHYLLI fœminæ, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis fœminei exterioribus.

VSUS Cherephylli & Substitutum eius extra corpus ad Ichuriam & Calculos

PLANTA hæc, vt ante satis est dictum, vrinam potenter ducit. Sed longe efficacius, & potentius, Si herba, radices, & seminis ex aqua Tartari Decoctum, circa Umbilicum, coxendices & Os sacrum (qua spinā dorsi excipit) Epithematis modo calens applicetur: Simul vero

Sal cum Oleo & Diaphoretico mixtum, Vrinæ obstructione laboranti, tribus vicibus (inter singulas mora quadrantis horary tantum interposita) exhibeatur. Sic enim vrina cum ipsis Calculis, alijsq; viscositatibus crassis, quæ vterque occuparūt, exigitur: humoribus quidem obstructionem efficien-

bus

tibus attenuatis, calculis vero resolutis & cum urina extrusis. Oleum, venenis cuiuscumque generis, (si continuo ab illata noxa bibatur) medetur: omnesque Unitatis solutiones, & vulnera (maximè recentia) sanat. Sal & Diaphoreticò, venenis ipsi præcipue, quæ vel in cibis vel potu sumuntur, siue in cationum ministerio corpori impressa, altius actis radicibus in sanguine sunt inueterata, resistunt. Viscum siue mucilago glutinosa, ex herba radice, & semine, (aqua pluvia exquisitè excoctis) in panno laneo dum adhuc calet brachijs cruribusque applicatum, dolores

spasmodicos partium harum (quem Affectum Germani quidam das Lauffent Borgicht, Alij das kalte gesucht, Alij vero in Comitatu Tyrolensi & ad lacum Podamicum, das Geschos appellant) mitigat et lenit: Remedium sane quam consecrationes & coniurationes Sagarum, Veneficarum, Agyrtarum, et Exorcistarum (qui in locis dictis ex hoc morbo pecunie aucupia peculiaria captant) non solum melius, verum etiam pietati Christianæ conformius, & viribus efficacius.

OLEI VSUS
advenena & v.
vulnera recentia.

SALIS ET
Diaphoretici v.
sus, extra corpus
ad Venæ in-
censationem &
fascinorum mi-
nisterio corpori
impressa.
Mucilago visci-
da ex coctura
plantæ huius ad
dolores spasmi-
cos & Arthriti-
cos.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSUS MYRRHIDIS,
doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis humani interioribus.

Quidam prisca sæculi Medici, plantam hanc inter species Cicutæ, alij inter Pastinacæ, Alij inter Staphylini numerarunt: eamque calefacere & siccare docuerunt ordine secundo. De virtutibus autem hoc traditum est: Eam ex vino potam, contra venena intra corpus hausta, auxilij plurimum præstare: quod a vero minimè videtur alienum. Decoctum herbe radice & seminis haustum ex Vino, ad menses cohibitos, Colatum vero & coctura altera in Electuario redactum, pondere drachmæ per diem bis deuoratum, contra Phthisin plurimum commen-

datur. Succus radice cum Saccharo coctus, obstru-
ctiones omnes pulmonis solvere, inflationes discu-
tere, anima deficientes reficere, spirandi difficulta-
tibus, et denique Asthmati mederi perhibetur. Her-
ba cum Sale aceto & Oleo communi, more olerum
acetariorum vulgarium mane deuorata, His qui
(Galeno de differentiis symptomatum & Celso lib.
3 cap. 22. Ατροφιαι nominati) cibum non sentiunt, &
in victu abundanti corpore tamen deficiunt, ma-
cieque contabescunt, egregie opifera habetur.

VETERVM
Medicorum do-
ctrina de Myr-
rhidis qualitate
& viribus intra
corpus.

Venena.
Men ob.
Phthisin.
Obstr. pul.
Lypoth.
Dyspnæ.
Asthma.
Atrophia.

Ατροφιαι Ga-
leno & Celso
qui.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS MYRRHIDIS,
doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis humani exterioribus.

Chærephyllon fœminam, odoratu in pestilen-
tia aiunt salubrem. Succus radice & herbe, vlce-
ribus venenatis opitulatur. Idem oculis instillatus,
eorundem & ruborem profligat, & aciem reficit:
Auribus immixtus, vermes ibidem contentos ne-
cat: Calidus ventri applicatus, tormina sedat. Ra-
dix trita, & cum sapone cera & myrrha in Pes-
sario vuluis iniecta, Matricem expurgare, familia-

ri calore imbueri, & conceptui habile reddere af-
firmant. Cuius Fœmina quedam Illustris, usu ip-
so periculum fecit: & gratia Diuinæ benedictio-
nis aspirante, efficaciam eius præsentissimam a-
bunde est experta: Veruntamen Ea ventrem quo-
que inferiorem, per dies triginta ante conceptum,
vesperi decubitura Oleo simul inunxit,

VSUS MYR-
rhidis extra cor-
pus, iuxta do-
ctrinam Medi-
corum prisca se-
culi.

Pestem,
Vlc. ven.
Ocu. rub.
Ad. Αμβλ.
Aur. ver.
Mat. pur.
Concept.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSUS CHÆREPHYLLI
Fœminæ, doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa,
ex prioribus omnibus exoriens, & effluens, in membris corporis
humani interioribus & exterioribus.

SI PLANTÆ huius generis, Saturno &
Ioue in Cancro coniunctis, vel (cum id raro contin-
gat) Aspectu radiorum Sextili siue Εξαρων (ita ut
Saturnus in Cancro, Iupiter in Virgine existat)
se se contuentibus: Luna vero in Domo quarta cœ-
li hærente (& præcipue Signorum dictorum aliquo
ascendente) effodiantur: hinc herbe & radices cum

cervisia recenti eademque proba decoquantur: cer-
uisia autem sub hac percolata, in usum (cautione
adhibita ne ace scat) cado condatur: Tandemque
per spacium illud semimensestruum quo Luna crescit,
Cuculus primum exenteratus, post folijs & radici-
bus eiusdem Generis (sed recentibus) infarctus,
& lardo maialino adipat^o moxque affatus, diebus sin-

VIS MAGI-
ca Myrrhidis in-
tra & extra cor-
pus.

Myrrhis quo-
modo fodienda
contra Phthisin.

Et coniun. vel
sele aspi-
at.

mp

K

gulis

Dieta Philisico
rum Myrthide
curandorum.

gulis edatur, ceruisia ante preparata in locum po-
tus consueti accersita,
Hæc inquam si præste-
tur, Phthisi & Vitijs
pulmonum quibuscunq;
laborantibus, leuatione
præsentissimâ inde af-
ferri, experientia ipsi-
us documentis constat.
Veruntamen toto illo
incrementi Lunaris tē-
pore, nullus alius potus
quam ceruisia dicta, ne-

QVOMOD-
o fodienda ad
Ascensionē mas-
trici.
♀ in m

QVOMOD-
o fodienda ad
Plethoram &
pinguedinē mi-
nuendam.
♂ decref.

que alia animum caro quam Cuculi, neq; præterea e-
dulia vlla alia, quam panis & ptisana recens cum
iure carniū cocta (condimentis, præter Sal quan-
titate tamen conueniente vsurpandum, omnibus ab-
dicatis) in vsū est admittenda. SIN HÆ fodiatur
Venere in Scorpione commorante, & Herba radi-
ces, & semina earum aceto forti per dies triginta
macerata destillentur: humor vero stillatitius, cū
floribus Violarū, Endiuie, et Artemisie (singulorū

DVPLEX VNIVS PLANTÆ VIRTUS.

QVAM mirabilis Virium natura, Plantis à Deo & Influentijs
caelestibus in vtilitate humani generis sit impressa, vel Prasens (Se-
pote facultatibus duabus diuersis usq; quodammodo inter se contra-
rijs constans) satis manifeste prodit. Auxiliū enim & ministerio hu-
ius Vniuersi (varijs solimodo additamentis coniunctis, siue vim eius ex-
citantibus & adiutantibus) tam corpus tabe deficiens, & primus pa-
ragraphus docet instauratur, quam è diuerso (de quo vltimus
trahit) Plurima siue humorum prætermodum adauertorum abun-
dantia, imminuitur: Argumento sane haud leui omnipotentia diui-
nae, efficaciq; Influentiarum caelestium, & Documento simul veri
& sui applicationis Auxilium, in laudem Dei & salutem Proximi
nequaquam occultandorum. Causa autem effectuum tam dissimili-
um (quantum coniectura ingenij mei illa simplici colligere possum)
sine dubio existit, temperamentis naturalis in planta virtus quadam
specificis: qua in nutritione corporis, vel excessum vel defectum com-
mitti nequaquam sinit.

uncijs sex quiduat) probe coquatur, tandēq; express^o
bibatur, Traditur hoc
pactō As. ēsio (vt vulgo
vocant) Matricis sine
mora feliciter cōpesci.
SIN DENIQ; Era-
dices colligantur Luna
decrecente, earūq; Vn-
cijs sex cum Mastiche
et Tartaro albo in pul-
uerē redactō (illius qui-
dem vncia vna, huius
vero duabus) commix-

tis, infundantur vini generosi nec Sulphurati Ter-
tiarij siue Mēsuræ Francicæ duæ, addita olei Vitrio-
li sinceri et rectificati Vncia dimidia: Hocq; factō,
hæc ipsa vase bene operculato per horas tres deco-
quatur, et post cocturā percolata saccharo tēperē
tur, quolibetq; diluculo vētre ieiunio pōdere drach-
mæ samatur (sequēte ieiunio siue abstinentia horæ
vnius) Plethorā et onerasā corporis nimia pingue-
dine distēti molem sine periculo & noxa minuunt.

Caput vicesimum Octauum.

DE CHÆREPHYLLLO SOBOLE, QVOD QVIBVSDAM GINGIDIVM, ATQVE ALIAS CEREFOLIVM APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

NOMEN.

Etyimologia vo-
cabili Cerefoli-
um deducitur in
hac specie ex
Hebraico (hu-
cotheth) (vt sit
quasi Kuzh-
Φαλλιον)
& tandem La-
tino Ceres & fo-
lium
Appellationes
Cereris apud
Graecos & La-
tinos.
Μηλόδερος
Κηρύδα.
:Κηρύδα.
Chucotheth.
Κηρύδα.
Etyimologia no-
minis Germani-
ci Ermitterlein.

Ceres quasi Ge-
res.
Δημήτης.
& γημήτης.

TERTIVM hoc atq; adeo vulga-
tissimum Chærephyllorum genus,
appellationem Cerefolium latinis re-
ceptam, mea quidem opinione à Ce-
rere Dea & filia (testimonio quoq;
Ciceronis lib. 4. de Natura Deorum) Saturni &
Opis (vt dicatur quasi herba vel folium Cereris) ac-
cepisse videtur. Dea enim ista Graeci non solum
μηλόδερος sed etiam (nomine ex Hebraico Chucoth
& Chukym deriuato) Κηρύδα appellata fuit. Qua-
propter ex Graeco Κηρύδα, interpretatione ex
Hebraico כחיתח Chukotheth (quod Pseu-
do-Iudæi Samaritani
huic plātæ tribuerunt)
deducto, Cerefoliū ex-
tisse facile potest. Nec

dissimilem originem, Germanica quoq; Chære-
phylli huius nomenclatura resipit. Etenim Dea illa,
cum Latinis primo (vt vulgo notum est) à geren-

dis frugib^o, pro Geres (mutatione primæ literæ) Ce-
res, postea vero Graecis Δημήτης quasi γημήτης ap-
pellata fuisse perhibeatur, fieri itaq; potest, vt nomē
Ermitterlein siue (si recte id efferre volumus)
C. d. nürterlein, quod adhuc plerisq; Regionib^o Ger-
manicæ est in vsu, simili ferè sorte qua Germanica
alia (vt pote crottauch & dscigen &c) prima ortus
sui principia fuerit sortitum. Alterum vero Ger-
manicum Rörbelen, quatenus huic Speciei respon-
det, an reuera à cornibus vel ἀπο τῶν κερῶν, ob
semen tam forma oblonga quam colore nigri-
cante cornua represen-
tans, descendat: De
eo (cum plus positum
sit momenti in cog-
nitione nominis quam
virtutum) per me hīc

SIGNATVRA GENERALIS.

IMAGINCVLA prasenti, Et ante in Viro &
postea quoque in femina, ita quoq; nunc in Puero
(ratione in planta latente Sympathia & qualita-
tis amica) Venas pulmonum fibrasq; & partes co-
rum deorsum spectantes signamus.

Cuilibet liberum est iudicare. Ac sufficit sci-
re, quo loco hæc Planta nobis habeatur, quoue
nomine appelletur. Paracelsico scilicet Curbella, id
est

LEONHARDI TVRNEISSERI LIBER I.

est Kriegsarthney siue Kriegsheil nucupata fuit. Qui
busdā vero (ne Aliorū quoq; cōmemorationē silentio
prætereamus) Chærephyllion, & Chærephyllū, Italis

FORMA CONSTELLATIO PHYLLI

RADIX Chærephyllū huic vsu & no-
tia vulgato est candida, gracilis, vt plurimum di-
uaticata, atq; appendicibus siue fibris pluribus (na-
tura quasi nullibi nō prouida, cum radix alioqui sit
imbecillis, harum ceu Retinaculorum in latera ex-
cursu circulari, caulem aliquando ad altitudinem
cubiti vel ultra etiam surgentem, cum herba &
floribus, ne is ventorum impetu prosternatur, fir-
mare volente) in omnes partes, præcipue vero cir-
ca ceruicem, terræ visceribus (descensu tamen non
profundo) sese insinuans: præterq; hæc, odore non
nihil iucundo sed tamen non vtiq; memorabili, in
sensu incurrens. Ex hac, vbi frigoris hyberni a-
sseritates deuicerit, germinatione tempestiuore
(mense Februario scilicet) sub niue incumbente ad-
huc, cymula quædam purpurascens emergit: quæ
veloci incremento aucta, luxuriose sese diffundit:
Ita vt ex herba, mense Martio Acetaria vsus pul-
monibus admodum salubris, comparari facile pos-
sint. Caulis ingenium radicis trahit (quippe qui nec
longitudine, nec robore, nec crassitie excellat) &
ima sui parte, quæadmodū pars foliolorū, ad simili-
tudinē Betæ eleganter purpurascit: in° cōcau° est,
atq; Adnata siue Ramulos ex se spargit, folijs quæ

Cerrefoglio, Gallis du Cerfeuil, Bohemis Trebule
anebo Kerblik, Vandalis Soropenie, Anglis Cher-
byl, et Hispanis quibusdam Trebel nominatur.

ET QUALITAS CHÆRE SOBOLIS.

partim in viridi pallēt, partim flauēt, partim denig-
sub rubēt, & incisuris profundiusculis diuiduntur
(verū exilia sunt, facile marcescūt, formaq; Petro-
selinum imitantur: ac odore iucundo quidem sed
languida nares afficiunt) circa extremitates con-
sertos. Flores, ex fastigio tam caulis primarij quā
Adnatorum, conferto agmine conglobati erum-
punt: ydemq; circa Maij mensis medium, candidi,
exiles, atq; Petroselini ferē amuli (nisi quod illi fo-
liola gerūt quintupla serie in calyculis suis digesta,
& ceu compositione duorum ad effigiem cordis hu-
mani in summo crenata, hi foliolis constant tantū
quatuor, & forma effigiem quandam crucifor-
mem representantibus) erumpunt: cumq; corpore
macro & tenero præditi sint, fit vt cito marces-
centes euanescent. Loco itaq; eorum subnascuntur
semina gustu subdulcia, sed inodora, oblonga, gra-
cilia, mucronata, eademq; primum gemina singulis
siliquis eleganter virentibus inclusa, post vero co-
lore incipiente mutari, in diuersa discedentia:
quanto enim color ex purpureo ad nigrum propius
accedit, tanto magis granula ista à se inuicem (do-
nec ineunte Iulio maturitatē integrē assecuta, sin-
gula singulis petiolis seorsim insistant) segregari
conspiciuntur. **PORRO**, pro conditione sexus
sui, Planta hæc præstanti sane & nobili tempera-
mento prædita est. Sol enim radici Virtutis suæ
inferit partes quatuor cū quartis tribus, Mars du-
as cū quartis totidē, Luna sesquiquing. Ideoq; quā-
tumuis in ea qualitas Solaris, proportionē numeroq;
partiū præscriptis præpolleat, Facultatū tamē suæ
virium robur, reliquis infirmius obtinet: atq; ita
(cum Mars & Luna in subsidium accedant, ille
quidē calido suo sicco, hæc humido frigido) corpori
puerili, vsu & familiarissima & saluberrima atq;
comodissima existit. Herba vegetari deprehen-
ditur virtutis Solaris partibus tribus cum quartis
itidem tribus, Martialis totidem, Lunarise sesqui-
quing. Facultatibus itaq; (quod tamen raro vsu ve-
nit) hæc radici ferē æquatur: nisi quod calor radicis
auxilio Solis paulo est intensior, vicissim vero
illius siccitas ob Sal à Marte paruo momento co-
piosius sibi collatum fortior. Medium inter has
partes locum occupat semen. Soli enim acceptas re-
fert partes sesquiquing, Marti quatuor, & Luna
mutuas tradenti operas tres cum dimidia. Plantam

CXI.

Parac. Curbella.
Ariegebril.
Chærephyllion.
Ital. Cerrefoglio.
Gall. du Ceru.
Boh. Trebu. &c.

Caulis

Flores

Semina

FORMA.
Radix.

QUALITAS
Radix habet.

☉ 4 1/2
♂ 2 1/2 part.
☾ 4 1/2

Herba præ-
stans est si-
ue præpore-
germinat

Herba.
☉ 3 1/2
♂ 3 1/2 part.
☾ 4 1/2

Semen.
☉ 4 1/2
♂ 4 1/2 part.
☾ 3 1/2

Temperament.
Sulp. 4. 1/2
Sal. 4. 1/2 par.
Mer. 3. 1/2

Natura discutis-
ens, expellens,
sanans.

PRODVCTA
Pharmaceutica,
Diaphoreticon,
Oleum & Sal.

CONSTEL-
LATIO.

Radix quando
fodienda?
M. Octobr.

○ in { m
D } in { mp
♂ } in { g

Herba quando
colligenda.
M. M.

○ in { II
♂ } in { g
D } in { mp

M. Octobr.
○ in { m
♂ } in { g
D } in { mp

Semen quando
carp.
○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

○ in { g
♂ } in { mp
D } in { mp

itaq hanc, concretā & compositam apparet, ē Sul-
phuris partibus sesquiquing, Salis quatuor, Mer-
curij tribus cum dimidia: Eandemq, & huius tem-
peramenti sui potestate, & priuata viriū ingenta-
rum natura (coitu mutuo coalescentibus) discute-
re, expellere & sanare. **ARS CHEMISTICA**
Medicinas inde acquirit, & forma & viribus cum
Priorum easdem: Diaphoreticon nimirum, Oleum,
& Sal subtilium partium, atq, acre & attenuans.

HERBA fertilitate penē perenni germinat (nam
eam sepe etiam sub ni-
ue eleganter virentem
inueni) & mense Mar-
tio sata, Maio vsui ap-
ta euadit: Sin vero ma-
turius desideretur car-
pi, seritur mense Augu-

sto siue Septembri: tum enim sata enascitur, & per
hyemem durat. Quanquam autem magnam foliolo-
rum partem seuitia frigoris hyemalis absumat,
radix tamen perpetuo vsibus necessarijs aliquid re-
seruat: & niuibz tandē mēse Aprili eualescētibz,
recenti germinum purpurascētiū herba, in con-

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS CHÆREPHYLLI SOBO-
lis, doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis puerilis interioribus.

DIAPHORE-
tica Qualitas,
Natura, & vsus
intra corpus sum-
pti.

Ad { Catharos
Tussim,
Pleuritid.
Peripne.
Dispn.
Cachexi.

Ratio, quomo-
do vsus Diapho-
retici Respira-
tionem pleniorē
praestet.

Diaphoreticon Chærephylli Sobolis, ob qua-
litatem optimē temperatam, lenitate in exercendis
viribus iucunda, ideoq homini amicissima, inter re-
liqua praestat: & praeterea ad omnes, qui in Mare
et Faemina commemorati sunt, Affectus (quanquā
sensu efficacie tenuiore, minusq, forti aut euiden-
te) cōducit. Quapropter quemadmodum Diaphore-
tica Generum duorum priorum, Maris scilicet &
Faeminae: Ita hoc, venis pulmonum corporis Puc-

erilis inferioribus, &
(quae in his reconduntur
laticis instar) Humo-
rū phlegmaticorū atq,
aquosorum superfluita-
tibz, proprium dicatur.
Praeter virtutes autē,
quas cum reliquis ha-
bet cōmunes, priuatim
Pueris tenerioribus &
multis Fluxionibus ob-
noxys (si his a primis
Cunabulis, quolibet Ple-
nilunio per dies tres, singula vice numero guttarū

LACERTÆ LVSITANICÆ.

LVSITANIA genus quoddam Animalculorum,
quae incolis Græci & Latini sunt Lacerta, Hebraei
צמחית, Chometh, Graeci Ζαυγί, Germani Eidechsen,
Gallis ad Rhodanā circa Lugdunū & Auinionē (ubi
viridia et agmine numerofo viuunt) Laïsarde, copio-
se producit. Hae magnitudinē Lacertarū vulgarium
excedunt, & circa frutera & palustria & plurimum degunt: Viro-
re vero Narbonenses quidem imitantur, sed quoq, usdem grandio-
res existunt: Ita tamen, & quamuis magnitudine Martas aequent,
formam Crocodili terrestris siue Lacerta, nihilominus pra se ferūt.
Eorum itaq, licet Veneno careant, iracundia tamen est & adeo
peruicax: Vt partem, quam impetu facto dentibus mordicus arri-
perint, antequam ea tota sit perfracta, & os cruore largo spumef-
cat, non dimittant: atq, nec ipsa cade sua (nisi pane recentis calido
maribus adhibito, tum enim morum remittunt) auelli se se patian-
tur. Ad Vulnera vero eiusmodi sananda, nihil salubrius adhibetur,
quā succus Cerefolij istius (quod in Lusitania copiosissime & vberri-
me prouenit) in penicillis siue linamentis plaga immissus, vel sim-
pliciter instillatus. Diaphoreticon autem & Oleum inde conficere
mihi isthic locorum versanti datum non fuit: Veruntamen & vsus eo-
rum, quoq, in hoc casu, non infrugiferus videtur futurus.

specum hominum redit. Radicem itaq hanc, si ea
mense Augusto sata fuerit, nouellam, neq, dum
Herba copiosius syluescentem (mense nimirum O-
ctobri, Sole in Scorpione & Domo secunda, Luna
vero in Virgine & Domo prima, Marte deniq in
Cacro et Domo decima existente) fodisse conuenit:
atq, Subtilitates, priusquam haec humiditate dissipa-
ta flaccescat, inde aggregasse. Herba, si sata sit mē-
se Martio, omnium comodissime metitur, sub exi-
tum mensis Maij, Sole in Geminis, Marte in Can-

cro, & Luna in Vir-
gine versante. Sin sata
sit mense Iunio, oportu-
nior ei est messis, circa
finē mēsis Octobris, So-
le nimirū in Scorpione,
Marte in Virgine, &
Luna in Cancro versante. Semen carpitur in vlti-
ma Decade mensis Iulij, Sole in Leone, Marte in
Cancro vel Virgine, & Luna in Oppositione con-
stituta, siue lumine crescente. Ex quo παρρηγως hoc
etiam discere licet: In collectione Plantarum, &
tatem & tempus satus, simul esse respiciendum.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS CHÆREPHYLLI SOBO-
lis, doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis puerilis interioribus.

nouē ex lacte exhibeatur) aduersus Catharros om-
nis generis, & Symptomata inde proficiscentia ple-
raq, alia, praecipue vero contra Tussim, Apostema-
ta laterum & pulmonum, Προφύλακτικον admodum
salubre praestat: atq, Respirationem ad haec liberam
integramq, (cum arterias pulmonum non solum ex-
purget, sed etiam dilatet) affert: Etenim cum cor
inde viribus auctum, iam & fortius moueatur
& aerem copiosius emittat, fit vt meatus molles

adhuc nec annis indu-
rati, dum ad propor-
tionem spiritus assidue
extenduntur, deniq lax-
iores & ampliores eua-
dant. Abundantiā quo-
que humorum siue κα-
ξία hoc ipsū corrigit:
et sāguinis aquosi gene-
rationem in eodem cor-
pore puerili prohibet:
si per mensem bis, nimi-
rum quoties Luna qua-
drantem circuli à Sole distat, tempore matutino
pondere

pondere drachmæ semis, in iusculo (vel ex Avena decorticata, vel carne bubula, siue ouis confecto) sorbentium exhibeatur. Oleum plantæ huius, non tam (quod in venis corporis puerilis inferioribus continetur) phlegmati flatuoso, quam humori sanguineo, sufficienti & perfecta coctione elaborato, consecratur. Præter virtutes autem, quæ ei cum Oleis reliquarum Specierum sunt eadem, etiâ expurgat: atq; (si frequenter & liberalius sumatur) Ligamēta et fibras exangues plurimum reficit, ac instaurat. Cum aqua propria exhibitum, Pueris Pleumonicis, Hepaticis, et Splēeticis succurrit. Solum frequentius sumptū, quietem difficulter capientibus & Insomnijs vexatis, somnum facilem na-

turæq; accommodatum conciliat. Sal, ysdem quibus Diaphoreticon & Oleum Affectibus opitulatur. Quia tamen ratione temperamentisui & qualitatibus, id languidius præstat, Ideo Flatuositatibus, quæ sanguini atq; humoribus alijs, in venis corporis puerilis inferioribus immiscetur, deputatur. Ventos enim, status, & vapores, ex venis & intestinis exigit, calculosq; rumpit & expellit: idq; operatione virium leni & miti, sed tamen excellenter penetrante: Ob quam causam, vsus eius corporibus teneris non solum est innoxius, verum etiam valde salubris. In Ligula deniq; Aquæ Cardui benedicti stillatitiæ propinatū, Lumbricos teretes alui profligat, & Tormina circa Umbilicum sedat.

OLEVM.
Vfus Olei intra corpus.

Ad Ligam. et ner. debil. Pleumo. Hepatic. Spicag. Infomies

SAL.
Vfus Salis intra corpus.

Ad Furg. flat. Calculos. Torm. alu. Tor. vent.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS CHÆREPHYLLI

Sobolis, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis puerilis exterioribus.

Folijs Plantæ huius purpurascens, peculiaris inest, ad Duritiem epatis & lienis efficacia: Si tempore matutino collecta, & dehinc cum Pisis virentibus siue Sero cocta, ad Vitium quidem epatis lateri dextro (siue circa pectus) ad splenis vero lateri sinistro, modo Epithematis per horas duodecim applicentur. Herba virens confusa, impositu Tumores & Apostemata soluit: si tamen loco affecto, simul inunctio Olei supra descripti accedat. Oleū, ictus & noxas alias, aspersione virulenta d

Phalangijs & Formicis illatas curat. Et Herba atq; radix (si contrita his solummodo imponantur) suppuraciones fieri vetant. Succus herbæ & radicis, nec non Aquam stillatitiā, Oleum item & Diaphoreticon (præsertim si Sal in his fuerit resolutū) Ulceribus putridis, collutione audacter adhibere licet. Sal ex Oleo auribus instillatum, vermes earū interficit. Aqua stillatitia oculis si colluatur, visui languenti prodest.

VSVS CEREFOLII
folij et Subst. tum eius extra corpus.

Ad Scir. Epatis, et Lien. Tumores. Aposte. Ictus, ple. venen. t. Vlce. put. Catig. vis. Auris, vtr.

E NEPTEIA, EFFICACIA, ATQVE VSVS CEREFOLII,

doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementalis, in membris corporis humani interioribus.

Medici quidam antiquiores tradiderunt: Plantam hanc calefacere ordine tertio. Alij vero ex Recentiorib⁹, eam caliditate ad secundum gradum accedere, & æqualem virium in faciendo & humedando temperiem obtinere docuerunt. Cuius Dicti (vt ego quidem Chymico more id accipio) hæc forte sententia fuerit. In planta hac, qualitatem neque siccam neque humidam dominari: ideog; ei (quippe cui ex ipsorum doctrina, elementa quemadmodū & qualitates quatuor inesse oporteat) frigiditatē tertij ordinis tribuendam videri. Quod fieri nullo modo potest. Quod enim ex concursu quatuor principum qualitatum confluit, sicci & humidi (vt pote qualitatum contrariarum) dominium æquale sustinere nequit. Etenim si id temperamento humido præditum est, Humiditas tantum solummodo sese exerit, quantum Siccitas opposita deficit: Sin vero sicco, Siccitas vires suas non magis libere ex-

ercet, quam quantum ei Humiditas robore inferior cedit. Quod si itaq; in hac Planta siccum & humidum portionibus æquatis concurrant, neutra harum qualitatum (cum mutua confusione debilitentur) prædominabitur: atq; ita quarta qualitatum (de calore iam est dictum) frigiditas scilicet, necessario superior euadet. Sic in eadem nec caliditas primi ordinis, & frigiditas tertij consistere potest. Vnus enim frigoris gradus, vni caloris sese diluens, qualitatem ambiguam efficit: huic vero residui duo si iungantur, oppresso calore, frigiditas palmam & Denominationem obtinet. Minus autem obscuritatis & erroris admittetur, si calida ordine primo, sicca in secundo, frigida in tertio, & humida in quarto statuatur. Quoniam ergo Isaacus prisci seculi Medicus, libro de Dietis particulis, dum Apij mentionem facit, Plantæ huic caliditatem quam reuera habet maiorem, tertij scilicet

MEDICORUM
superiorum
caliditatem
et de Cerefolio.

Examen & Axioma.
Sententia antiquorum de Qualitate atq; temperamento Cerefolij.

Qualitates duæ contrariæ non possunt simul numerari in vno subiecto.

Sententia Theophrasti Veteris
more prolata.

Dux contrariarum qualitatum possunt simul esse: sed in gradibus inæqualibus (Ita vt fortior prædominetur) & proportionem Geometricam.

CAUSA TRI
partite diuifio
nis Qualitatum
a l'humore
constituta.

Sententia Thur.
niffert de huius
qualitate, Para
cellico more ex
plicata.

Sermo hic fit de
temperaturis Co
pulis, & sim
plicibus, siue de
temperamento
admixtum non
ad Ponds.

Sententia veteru
in Examine Pa
racelsico depre
henditur talia.

Ad
Istham.
Calculos.
Istam
San. con.
Men. sup.
Torm. ve.
Pul. vith.
Mors. ca.
rabid.
Rupta.
Fracta.
Cere. deb.
Tera. ven.

Quomodo acci
piendum quod
dicitur Cerefoli
um isthate mede
ri
Hypotyposi Cal
culi egredientis.

gradus tribuit. Ea itaq. causa (quemadmodum al
tera quoq.) nos in hoc consiliū impulit, vt qualitates
Partis nostrae (quod ea res minus incomodi habere
videretur) sectione quadripartita omiffa, trifariam
diuideremus. Planta igitur praesens, nostro more
primam sententiam si proferamus, Constat Sulphu
ris partib⁹ quatuor (id est caliditate ordinis primi)
Salis itide quatuor (id est siccitate ordinis secundi)
Merc. deniq. totide, id est frigiditate et humiditate
ordinis tertij: Id q. ex nostris rationib⁹ facillimū est
probatu. Mercurius enim qualitatem possidet frigi
dam & humidam, Sal siccam & calidam, Sulphur
calidam & siccam. Sed in nulla harum qualitatum
eoz⁹ simul dominantur vel siccum et humidum,
vel calidū & frigidū. Quod quidē a me, de eoz⁹
qualitatum in tēperamētis Coniugatis & simplici
bus (non de temperamento yevivōs intellecto, & vt
alias nemo non nouit, in omnibus rebus perfectē
mixtis, harmonia siue concentus quidam quatuor
principum qualitatum ex omnium elementorum
permistione esse definito) commemoratur. At sen
tentiam Isaaci more nostro si explicemus, consta
bit sane planta dicta Sulphuris partibus nouem,
Salis sesquiduabus, & totidem Mercurij. Quod
fieri nequaquam potest. Atq. haec iam tertium, idq.
modo variato (vt nostra qualitatum diuifio in se
quentibus octo, Legentib⁹ magis sit aperta) in hoc
libro visum est monendum. Sed vt quod cepimus
nostra pertexat oratio, Decoctum Plantae huius ex
vino potum, dolores coxendicum mitigare perhi
betur: idq. (sed respectu causae cuiusdā occultae et sin

gularis) haud falso. Quando enim Calculus renum
solutus, per meatus vrinarios erumpit, dolores ex
citatur: qui non solum in coxendices, sed & Intesti
num rectum redundant: eo effectu, vt Aeger aliu
solui putans, ad desessum (sed frustra, cum calculi
egressus, talem quendam sensum efficiat) sese com
ponat. In hoc itaq. casu, Decoctum herbae & radice
potum, successu praesentaneo calculos in vesicam
propellit: quo facto, in momento dolor lumborum
& coxendicum cessat: hincq. in Ouphēan propaga
tus tam diu durat, donec calculi ex vesica progressu
vrinae per Virgam penitus fuerint eieci. Qua rati
one etiam hoc a Veteribus verē additum est: hoc
Auxilio vrinam placide & leniter educi. Porro,
Succus & Aqua stillatitia pota, sanguine concretū
dissoluunt: si tamen & corporis superficiei exter
nae, in pannis simul applicentur. Aqua cum herba
huius cocta, potu menses prouocat: flatus excitat,
ventris inferioris dolores profligat, atq. Vicia pul
monum sanat. Semen cum Saxifraga decoctum, si
ue etiam vino maceratum, a cane rabioso morsis
subuenit: si simul & bibatur, & plagae collutione
adhibeatur: calculosq. renum expellit. Aqua stilla
titia, ex alto lapsis exhibita, sanguinem concretum
dissoluit: & interius diuulsa siue fracta consolidat
& purgat. Eadem (sicut & herba ipsa, cum aceto
& Oleo oliuarum acetarij modo deuorata) pulmo
nibus, cordi, & stomacho plurimum confert, cere
brumq. & sensus roborat. Succus ex herba & radi
ce, cum aceto tempore matutino sumptus, Lumbrico
alui teretes interficere perhibetur.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS CHÆREPHYLLI Sobolis, doctrina Philosophiae veteris, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

VSUS CERE
fili extra cor
pu. ex doctrina
Veterum.

Ad
Ver. capi.
Fistulas.
Carcino.
Fracturas.
Pleuritida.
Spasium.
Anorexi.
Apepsi.

Herba, vel (vt Quidam malunt) radice De
coctum, cum aceto, lixiuio in capitis collutione ad
mixtum, Vermiculos capillares profligat. Puluis
herbae & radice aride, cum melle Fistulis & Vl
ceribus cancris salubriter applicatur: fractisq.
praeterea illigatura adhibitus, plurimum auxilij
praestat. Aqua stillatitia, partim modo Epithema

tis pectori et lateribus applicata, partim pota, Pleu
riticos iuuat. Herba cū Oleo communi frequenter
comesta (accedente collutione membrorum ex Aqua
stillatitia) certo experimento deprehensa est, dolo
res conuulsivos Partium pacare, appetitū prostra
tum reducere, & Concoctionem ventriculi instau
rare.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSUS CHÆREPHYLLI Sobolis, doctrina Magiae veteris & recentis, spiritalis, coelestis, & miraculosa, ex prio ribus omnibus exorians & effluens: in membris corporis humani interioribus & exterioribus.

IOHANNES
NOSTERDAMVS
mus Felsione
vim Magicam
& coelestem hu
ic plantae acqui
re docuit.

D. IOHANNES NOSTERDAMVS,
celebris famae Mathematicus, cum anno 1535, ex
Germania inferiore per regionem Tungrorum
Parisiū proficisceretur, praesente Petro Picla

nio, Equite Militiae Auratae Generosissimo, &
Medico simul multiplici rerum vsu insigni, Hanc
herbam & radicem (quod longo tempore post, ma
iorem oppurnitatem ad eam rem vix occursum
iudica

iudicaret) die mēsis Octo. vicesima secūda Samaro-
brigae effodit: in eadē, cū celū quē Figura apposi-
ta exhibet, positum siderum tū habuisset, multum
virium salubrium vsu observavit. Pulvis itaq; ra-
dicis, cum portione Sacchari Candi, pondere drach-
marum triū, in puncto Plenilunij ex vino albo hau-
stus, omnes egritudines atq; Ulcerationes renū et

Vesicae sanat: calculos-
que in super in partibus
vtriusq; generatos, miri-
ficē ducit. Caulis & ra-
dix dum virent, in par-
tes concisa, in aceto vi-
naceo albo, vsq; ad con-
sumptionē in partis ma-
ximae decoquuntur: hinc
Saccharum inijcitur, et
coctio (donec idipsum
cum aceto probē coales-
cens, a segmentis caulis
& radice imbibatur)
vrgetur. His peractis,
decocti refrigerescere si-
nuntur, tandemq; in vi-
sum reponuntur. Quae
Confectio per annū as-
sidue si sumatur, Asth-
maticis, Suffrictis, Tussientib; et Pleumonicis,
levationē certissimā praestat. Vinum, in quo radix
per horas sex macerata fuerit, Luna crescēte potū,

in purgando sanguine medicamentis omnibus alijs
praestare perhibetur: Quod puer adhuc, Iohannem
Huberinum Medicum non indoctum, Georgio Co-
miti VVirtenbergensi referentem audiui: & ab eo
tempore, certis efficaciae documentis saepe verum
didici. Radix tēpore dicto fossa, tribus ante Pleni-
lunij diebus, per mediū si findatur, et pars altera vi-

Nephriti.
Veli. agr.
Calculus.
Asthma.
Tussis.
Pleumonia.
Parasitus.
Icteria.

CONSTELLATIO RADICIS.

FIGURAE huius caelestis describenda copiam mihi fecit
Pitanius Barzelona: simulq; retulit. Charephyllon in India, maio-
re quam in Europa amplitudine provenire, atq; apud Bracmanas
(Genus quoddam hominum regionis illius) magni fieri, & in cibis
frequenter usurari.

no nō Sulphurato, alte-
ra oleo olinarū per dies
tres, vsq; ad decrementū
sive ἀποπόσει Lunae
maceretur: post in pun-
cto Plenilunij, Ictericis
simul et Oleū illud circa
epar diligēter illinatur,
et vinum de radice biba-
tur, suffusio bilis cessat.

CAVTELA.

Plantae huius semen
nequaquam ferendū est
Luna decrescēte neq;
etiā radix fodiēda, siue
herba aut semē colligē-
dum, Marte in Aqua-
rio, siue Luna in Arie-
te & Domo octava, si-
ue Mansionē vicesima

QUI POST
tū vitā in col-
lectione Plantae
huius.
& in
in V.D. 8.
& Man. 17.28.

septima, vicesima octava, aut prima existēte. Quod si
vero per imprudentiā, tali tēpore collectio fuerit su-
scepta, ab vsu Platae eiusmodi omnino cauere oportet.

Caput vigesimum nonum.

DE CERVARIA MARE, QVÆ ALIAS SARDINICA ET
RVBRA, ALIIS NIGRA COGNOMINATUR, ALIAS VERO
CAVSIMON, ET THYMOLEON APPELLATUR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

QVÆ propriē appellationis Cerua-
ria sit origo, nihil equidem quod
certi aliquid arguat, in medium af-
ferri potest: Nisi forte ea ab hir-
sutie capillari, qua ceruix radice, et
& caulis quoq; ex parte in ambitu pubescit, fuerit
trāsata. Etenim hyluosa illa capillamentorū coma, nō
solū colore, verū etiā habitu et forma, ad similitudi-
nem caudae ceruinæ tam prope accedit, vt vulgo
nascentium vix quicquam aliud. Non itaq; praeter
rem fieret, si quis nomen Ceruaria, forte ex latino
Cervus & Graeco ὄρεα, compositione mutua coalu-

isse suspicetur: praesertim cum iam multis seculis
ante plantam quandam in lingua Phœnicia nomi-
ne tali celebratam, Iudaicaque similiter צרביצ
Tsibizanab (quod Graecis est ἐλαφοειδὲς id est Hir-
schenstern) appellatam fuisse, certis Authorib; con-
stet. Ne autem & Aliorū sententias silentio prae-
tereamus: fuere, qui speciem Ceruariae praesentem,
pro Elaphobosco (a Dioscor. libro 3. ca. 50. & Pli-
nio lib. 12. ca. 22. descripto) alteram pro Pabulo Cer-
ui siue Hirsensutier (nulla nominum differentia)
venditare auderent: sicut nec desuere, qui arrogan-
tia quam Hippiae illius polybistoris non minore,

NOMEN.
Appellationis
Cervaria origo
ambigua & in-
certa.

Coniectura pri-
ma de Etymolo-
gia exhibitu
radice
Cervaria nomen
cop. situm forte
ex Latino cer-
uus & Graeco
ὄρεα id est cau-
da.
Veteribus quo-
que talis Planta
fuit.

Similitudinis co-
uentionem videtur
arguere, Ceras
tam fuisse Tsibi-
zanab apud ve-
teres.

CONIECTV
ra Altera de ori-
gine nominis
Cervaria, à Ver-
miculis radicis,
qui cum h. q. i.
Kegásai di-
cuntur cognito-
nis quid habeant.

Kegásai a
pud Theophrast.
& Plinium.

Garleb. & Vrb.
Garcu. & Mar.

Cervaria quos
modo apud, vs
rios populos ap-
pellatur.
Marc. Schwarz
& Hirschwurtz.
Vand. Ichlehnou.

Cervaria ubi vi-
detur descripta
pud Plinium.

Phi. lib. 8. ca. 32.

OBSERVATIO
Thurneisseri
qua statuit, Cer-
uariam esse eam
Plantam qua Pl-
nius Ceras pur-
gari tradit.

PATRIA.
Marchia.
Sardinia.
Samoethracia,
Polonia,
Germania,
Lithuania.

Gratiolam cum hac eandem facere non dubitarèt.

Porro, ob hirsutiem il-
lam capillarem, Planta
hec nostra forte veterū
Tsibizanab fuerit dicē-
da: quanquam descrip-
tio Authorum, formam
atq. habitum illius, quam

virtutes minus luculen-
ter aut disertè proponat. Sed insinuat se hic & a-
lia præterea, de origine
appellationis dictæ con-
iectura. Nimirum. An
ea à vermiculis in radi-
dice latitanti, et nomi-
ne Kegásai à Theophra-
sto lib. 5. de causis plan-
tarum, nec non ex huius
doctrina à Plinio li. 16.
cap. 41. describitur, sit de-
ducenda. Et si enim (quod
fortasse quis obiecerit)
Theophrastus loco di-
cto, Vermes illos Ficis
arboribus proprios fa-
ciat: dubium tamen non
est, alios quoq. similes,
sub hoc genere contine-
ri. Qua tamen in re, suū
cuiq. iudicium relinqui-
mus illasum: nec autho-
ritati Scriptorum alie-

norum, quicquam cupimus detractum. Hoc autem
certum est, Plantas huius generis omnes tres, locis
solitarijs, & à cervis ferisq. similibus assidue fre-
quentatis, gaudere. Nec dubitarim, hanc præsentē
pro ea ipsa, qua Plinius lib. 8. cap. 32. Ceras ante
partū purgari commemorat, habere. Nam toto illo
septennio, quo hætenus Medicū ordinariū Illustrissi-
mi Principis ac Domini D. Iohannis Georgij, Sa-
cri Romani Imperij Electoris & Marchionis Brä-
deburgensis, ago: in omnib. sylvis saltibusq. (attenta

observatione vsus) plerumq. sub prima mensis A-

SIGNATURA GENERALIS.

FIGURA apposta, ut magis aperta sit
doctrina nostra sententia, Signaturam omnium ve-
narum (& cum his fibrarum affinium) qua à cor-
de in inferiora corporis virilis membra descen-
dunt, representamus.

MASZLACH.

HERBA hæc, in Syria inter Desertum Dablin, & Urbem Dam-
ad radices montis Libani Masz, appellatur: atq. isthic loci ab Inco-
lis quibusdam Traconitidis regionis, tempore ad eam rem accura-
te captato, latèter admodū colligitur: principiq. ex ea succus, postea
gummi paratur: quod Maszlach dicitur, & apud Turcas vndiquaq.
locorum in precio maximo habetur. Hi enim quoties praelio consti-
turi vel opugnatione aggressuri cū sunt, ad accendendos fortitu-
dine animos, frequenter & largè eo utuntur. Etenim in Aqua mul-
sa resolutum si sumatur, efficaciam præsentanea, spiritus animosus
concitat: atq. non solum cupiditatem ardentem exacuit, verum eti-
am stomachum cor et cerebrum viribus recentibus armat. Sed tamē
sumentem, eius vsui à prima pueritia assuetum oportet: nam inas-
fectos, non secus atq. Opium & Deleteria similia, in modis grauis-
simis afficit. Quæ cum ita sint, Existimo nomen dyatis dāquar id est
Gentis beneuolus (origine tenus Seltatoribus quibusdam Philoso-
phia Theophrastica incognita) non sine præmeditatione Erudita,
à Paracelso Planta huic fuisse accommodatum: & id quidem per
dyatis dāquar, quasi minime humanus aut beneuolus: Eadem nimirum
ratione, qua effranti ira tremere furentes, vāquā lingua Germani-
ca familiarit, Stultos egregie sapientes (cum tamen omnium mini-
me sui compotes sint, auriga quippe Ratione excusso) appellare so-
lemus. Vt ergo nature rei attentā investigatione inhaeramus, non
dubitamus appellatione dyatis dāquar, animū fortem siue fortitu-
dinem bellicam significari: & alteram Thymoleon, quam alij huic
ipsi plantæ tribuerunt, ab eadem origine descendisse. Cæterum in
Macedonia, similis quadam planta reperitur: ex qua (quanquam
mibi eius rei testem non oculatum, sed auritum solummodo esse fue-
rit concessum) quoq. gummi Maszlach paratur, sed bonitate & effi-
cacia, minus quam Syriacum commendatum: Herba ipsi quidem
forma Apij tribuitur. De vocabulo autem Turcico mihi omnino vi-
detur: illud vel ab Hebræo מַרְזֶלַח Marzylach, siue Chaldaico
מַרְזֶלַח Marzylach (quod hæc duo ad sensum appellationis illius, siue
dyatis dāquar intelligantur siue serio, non inepte alludant) derivari.

chitis vocabulo vernaculo Schwarze hirschwurtz/
Vadalis (quorū lingua & vetusta admodū est &
latè diffusa) Ichlehnouij: Ob vires vero facultatū
suarū, rectè Hirschwurtz quā Hirschwurtz diceretur.
Natalibus eius copiosis excellunt, Marchia circa
Hirschbergā, in vtraq. Peninsula Domui venato-
riæ recens extructa vicina, et post hæc Sardinia et
Samoethracia. Nec minori vbertate copiane, Eadē in
gētes Germania, Polonia, et Lithuania sylvarū soli-
tudines (cū hæ tres Regiones feris abundet) producūt.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS CERVARIÆ MARIS.

RADIX.

Caulis.

RADIX qua planta hæc nititur, longiuscula
est, foris nigricat, intus in candido flauet, et quæad-
modum Mastiche trita odorem fortem admodum
spirat: præterq. hæc è uertice suo primo cespitem
quædam oblongum, qui foliolis capillacis nec nō co-
lore & habitu caudam Ceruinam (vt ante dictum)

omnino refert, atq. caulem è medio sui quasi ex pe-
nicillo egredientem vndiquaq. ambit, profert. Cau-
lis quemadmodum Leuistici pluribus geniculis no-
datur (verum eodem gracilior, humilior & fragili-
or existit) intus concavus est, & multis Adnatis,
sigillatim ex folliculis siliquaceis & tenuibus, qua-
les

les ferè in Angelica visuntur (nisi quod minus turgent) circa genicula emergentibus, diffunditur. Folia, quæ bina binis sibi inuicem (veluti Apj aut Petroselinij pro modo) in pediculis suis opposita Adnascētiæ sustinēt, leuia sunt, crassa, subrotunda, & crenulis exilibus in ambitu quadamtenus diuisa (vel potius laciniata) odorata, partimq; vt folia quercina tenera adhuc subflaua, cætera vero folijs Calamenthæ aquaticæ non dissimilia. Semen quod floribus, venusto candore, habituq; omnibus numeris probato nitentibus succedit, agminatim summos caulis primarij pediculos occupat: formamq; in lato angulosam, ad imitationem seminum Angelicæ obtinet: ac tandem, mense Septēbre odorem fortem, sed gustum acriorem acquirit. RADICI vi influxus sui, Sol confert partes septem cum vna quarta. Mars duas cū quarta itidem vna, Luna sesquiritres. Herba è Sole obtinet partes sex, è Marte duas cum quartis tribus, è Luna tres cum quarta vna. Semē secundum à radice bonitatis locum tenet: & Soli acceptas refert partes quinq; cum vna quarta, Marti quatuor cum quarta itidem vna, Lunæ vero duas cum di-

midia. Temperamentum itaq; plantæ huius, coalu-

SIDERA POSITV VARIA
to efficaciam quoz suam in hac inferiora vi-
uare.

OBSERVATIONES & E-
lectiones temporum, quæ in hi-
storia cum Planta huius tum
precedentium & sequentium
quoz, a nobis statumur, Lector
Philosophus atq; artium Utilium
amans, sobrie & dextre diui-
dicabit: omnemq; ab his super-
fluitatibus & profanitatibus calum-
niam, quantum in ipso est, ab-
stinebit. Nam Stella tam erran-
tes quam fixæ, positi suo vario,
subinde quid qualitatibus & ef-
ficacia peculiaris, rebus in hoc
Orbe elementari nascentibus,
inducunt. Atq; ita si tempus po-
situm opportunum capietur pla-
ta non solū calore intensum, si-
tus qualitate frigida minueret:
Verum etiam cum humiditate
superflua tum siccitatem immo-
deratam aliquatenus mitiga-
re: Adeoq; naturam ipsius in-
tegram immutare queunt. Ex-
empli gratia. Saturnus in O-
riente constitutus, frigiditate
& humiditate nascentia imbu-
it. In Occidente vero siccitate
& calore, At, priuatim frigidita-
tem & humiditatem potens
ter impertit, in Capricorno, A-

quario & Piscibus: idq; longe fortius, si Sol tum temporis in gradu
Signorum dictorum sexto, duodecimo, vel vicesimo quarto versetur:
Sed omnium potentissime, si simul Luna in Mansionē septima, vice-
sima, vel vicesima secunda decurrat: Quanquam Mansio vicesima
prima, ob qualitatem temperatam omnia mitiget: quæ viis tanto
sentitur infirmius, quanto magis plantis ab efficacia eius cauetur.
Sic caliditatem & humiditatem idē Planeta auget, si in Signo ca-
lido & secco existat: intensius vero si Solis in talibus Signis (Cæcro-
nimum, Leone & Virgine) cursus coincadat: at intensissime, si Lu-
na in Mansionē nona, decima octaua, & vicesima quinta assiret.
E diuerso autem, qualitates illæ omnes ad mediocritatem restrin-
guntur, si Luna in Mansionē vicesima tertia (quod ea tēperata sit,
& omnibus rebus ex aquo addita) cursum peragere contingat. Atq;
idem de Planetis & Signis reliquis omnibus, positusq; eorundem
est sentiendum.

porum cælestium, observationem prudentem requi-
rit. Si enim hæc fossa fuerit, Sole siue Marte in
Leone versante, ad nullas membrorum interiorum
Affectus, nisi cautione prudenti adhibita, est admit-
tenda: sed solummodo Aegritudinibus partium
externarum, ab frigoris iniuria profectis reseruan-
da. Eius vero rei causa, non tam à Tempera-
menti Partibus simplicibus (siue quæ his impressa
est qualitate) quam Sulphuris puritate excellentis-
sima, Salis acredine intensa (cum vitrum tum
ferrum corrodente) & tandem Mercurij tenuita-
te ac subtilitate eximia dependet. Quarum partium
proportio, & quantitas siue mensura, quanquam in
alijs plantis hætenus deprehensa sit maior, Subti-
litis tamen & puritatis præstantia, eadem quæ
in præsentī non fuit. Eamq; ob causam, cum in plan-
ta aliqua Sol partes quatuor tenere dicitur, nō ideo

isbe liquet: ex Sulphuris

omniū præstātissimi &

subtilissimi partib; ses-

qui septem, Salis optime

depurati & qualitate

corrosiua præditi sesqui-

tribus, Mercurij deniq;

à terreno crassamento

exquisitius defecati tri-

bus: Atq; ita naturā qua-

litatum ei insitarum ef-

se, potenter calefacere,

molliter siccare, & si-

mul extrahere atq; adeo

instaurare. In vsum au-

tem Medicum, ars Chy-

mica solerti Segregatio-

ne inde parat: Oleum,

quod a virtute sua Te-

balah siue Ουμοζύοντιον

appellare placuit: nec nō

Essentiam siue Virtutē

nobilissimam, vel (vt a-

lij loquuntur) Quintum

esse: & Sal deniq; purū

admodum, & acredine

corrosiua præditum.

PORRO, fossio ra-

dicis huius calidissima,

diligentiam singularem,

& tēporis positusq; cor-

Temperamentū

Sal. 6 1/2

Sal. 2 1/2

Mer. 3 1/2

pa.

Natura & facu.

Caliditate.

Siccare.

Extrahere.

PRODVT.

Pharmaceutica.

Ουμοζύοντι.

Essentia.

Sal.

Herba, & folia.

Flores & semina.

CONSTEL.

LATIO.

QUALITAS

Radix habet

7 1/2

2 1/2

2 1/2

Herba.

6 1/2

2 1/2

2 1/2

Semina.

5 1/2

4 1/2

2 1/2

2 1/2

Non solum In-

fluxus celestis

vis, verum etiam

Elementorum et

qualitatum Ele-

mentarium cons-

ensus & auxili-

um mutuum, ros-

bur & efficaci-

am in rebus præ-

stantidq; pro ut

vigore & puri-

tate præualuc-

rint.

Lector

*Simile & Solis
Dignitibus in
equalibus, sub
stante vero æ
qualitate perpe
tua.*
Sulphur, Sal,
Mercurius ubi
que hñdem, sed
vis aut bonitas
sue efficacia nõ
item.
Aliud simile a
Viro.
RADIX quan
do fodienda.
Mens Octob.
Herba metenda.
M. Maij D.
Semen carpitur.
M. Sep. D.

Lector totidem Sulphuris inesse cogitet: aut Sulphuris vim in omnibus æqualem reperiri: aliamue quæ partibus Sulphuris quatuor constet, in effectu idem præstare iudicet. Nam quemadmodum Sol plus potest in Leone quam in Ariete: & è conuerso in Ariete quam Aquario longè potentius, in Libra vero (ubi non solum diminutionem potentie, verum etiam Deiectione siue Casum subit) infirmius quam in Aquario dominatur: & tamen in omnibus his Signis quatuor, non minus quam in reliquis octo idem Sol permanet: nisi quod in altero vires suas languide, in altero vero fortiter exercet: Ita etiam hoc loco, Quamquam Sulphur Sal et Mercurius, in omnibus plantis tam nomen quam

substantiam perpetuo retineant eadem: diuersimode tamen, in alia subtilitate, in alia efficacia, in alia denique puritate excellant: Atque ita in diuersis plantis, gradus qualitatum diuersos sortiuntur. Quali fere ratione inter vina, aliud virtutis robore potentius, aliud languidius, tertium prorsus imbecille deprehenditur: & tamen nullum non horum, nomine loquor, vini dignamur. Quæ cum ita sint, Radix itaque fodienda est mense Octobri. Herba metatur die mensis Maij, tertia, quarta, vel quinta. Semen carpatur circa diem mensis Septembris decimum, duodecimum, vel decimum quartum: & quidem hyd. rum Σοχηματισμοῖς maleficis absentibus.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSUS CERVARIÆ MARIS, doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalis, in membris corporis virilis interioribus.

*OLEVM BE.
halah siue
μοζουτο: κορ.
Vene Em. lgon
tes que.
VSUS THY.
moxintici intra
corpus Virile.*
Oleum Behalah, ob caloris excellentiam, & in concitando & irritando τὸ θυμικὸν siue Potentia cordis (ut vocant) irascibili efficaciam naturalem, Cordi & Venæ causæ sanguine vitali laxius infarctæ, quatenus ea à corde calido & humido, propaginibus suis in subiectas corporis virilis partes (ossa scilicet musculos, & laceratos) descendit, consecratur. Virtuti autem eius θυμικῆς, siue Animositatis, iræ, atq. audaciæ concitatrici, etiam accedunt aliæ Nam Abscessus, qui à Sale (ut Schola Paracelsica nominat) enthalico, infectione quadam corrupto, siue humore putredine vitiat, in Tunicam Erythroiden siue inter hanc & Membranam carnosam colliguntur, & Hydrocele appellantur, Illud ipsum profligat: si pondere dra. hñæ semis in haustu aceti Violati, nouies per diem exhibeatur. Eodẽ pondere ex Aqua propria (Aqua intellige Plantæ huius stillatitiam) haustu, dolores contusiuos (ut vocant) siue μετα θλάσεως, quæ calculi à renibus in meatus vrinarios depulsi, duritie & asperitate sua in ventre inferiore & οὐρηθρα siue parte Virgæ virilis anteriore excitat, calculis ipsis expulsis sedat. Nec minus ad splenem nimio faculenti sanguinis infarctu non solum turgentem, verum etiam inde duritie callosa correptum (quod malum Medici Σκίρρον vocitant) Luna crescente per dies nouem, singulo vero die ter (ma-
*Ad
Virt. natu.
roborant.
Syncopt.
Vires.
Coruscim.
mo. fract.
Præca.
dos mor.
luminen.*

producitur, in corporis virilis parte inferiore, ramis utrisq. venæ causæ, qui in renes geminos, dextrum scilicet & sinistrum pertingunt: Venæque emulgentes dicuntur (quod aquositatem superfluum à sanguine exugant, atq. in renes deriuēt) cōpet. Quæ egregiū hæc sit cum θυμικῆς Virtutis naturalis confortatiuū, Vel tñ saltē quando humor superfluum, in eiusmodi membrum decubuit, vnde nec in stomachū nec in intestina deriuari, aut per vomitum siue aluum eici potest, Medico cui libet erudito experiendo satis fiet manifestum. Etenim si pondere Scrupulorū sesquiquing, in Aquæ è floribus Tiliæ Ligulis tribus, tempore matutino et Sole nondū exorto propinetur, Vires naturales potenter roborat: humoresq. vitiosos, & malignos, non solum per poros cutis, verum etiam tam per vtreteres in vesicam, et ex hac cum vrina extra corpus, quam (quid plus admirationis habet) in Viro quidē per Mariscas, Muliere vero per menses, nec non insensilem expirationem, euacuat atq. excernit. Syncopa quoq. siue animæ Deliquio affectos, & ex leui causa cordolentes potenter reficit, & corpus Venere enervatum atq. impotenter torpens instaurat: Si Luna crescente quotidie sumatur. Vsus deniq. ei eximius est, in Marbis ex membrorum aut temperie turbata, siue actione lesa, vel Σοχηματισμῶ & constitutione naturali destructa genitis: si illis (ut vulgo loquuntur) in fieri existentibus, nec dū viribus firmatis in apertum prorumpentibus, quotidie cum Spiritus Vitrioli guttis nouem, in Ligula vini hauriatur. Sal plantæ huius, venæ illi multis anfractibus tortuosa, quæ à Vena cana iuxta vertebrae spinæ

spinæ dorsi & musculos lumborum decurrens, in Peritonæum distribuitur, dicatur. Vis autem ei est in corpore humano, ad Sal Vitriolatū (vt Theophrastus loquitur) vel (vt Galenus de Tumoribus præter naturam cap. 12.) atram bilem, quæ in carnē decumbens, si mordacitate temperamentum siue virtutem particule euincat, cute & musculis per-
 rosis Cancrum μεθ' ἐλκώσεως efficit, sin mitior (na-
 tura quippe nondum succumbente) extiterit, Κάρκινον ἀνέλκωτον siue Cancrum occultum, sed tamen tu-
 more duro sese prodentem producit, profligandā:
 Si ad purgationem loci tali Fæditate obfessi, pon-

dere drachmæ, cum Olei Terebinthini candidis-
 simi & purissimi guttis nouem, ex phlegmatis Vi-
 trioli drachmis duabus quotidie sumatur. Verum-
 tamen sumptio eiusmodi inchoanda est Luna in
 Cancro existente, hincq; per dies triginta quotidie
 semel frequentanda. Præterea ad Vitia putrida o-
 ris confert. In aceto enim rosaceo optimo cum ter-
 tia Sinapios parte mixtum, ad Intinctus cibis si
 adhibeatur, gingiuis ruborem venustum conciliat,
 dentes firmat, materiam omnem putredinis remo-
 uet, halitumq; oris fetentem (si modo à causa dicta
 sit ortus) emendat.

VSVS SALIS
 Canc. vlc.
 Ad Canc. vlc.
 Oris put.
 Canc. siue Car-
 cinomata, quo-
 modo fiant ex
 doctrina Para-
 celsi & Galeni.
 Sal Vitriolatu
 Atra bilis
 mordacior,
 Κάρκιν. μεθ'
 ἐλκώσεως.
 Κάρκινος ἀν-
 ἐλκώτος.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS CERVARIÆ maris, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis virilis exterioribus.

Oleum, Pustulas liuentes, & eas quoq; quæ
 à morbo Gallico (ex occultis cuniculis quasi in aper-
 tum emergente) excitantur, inunctu sanat. Sal, in
 aqua Veronicæ ponderis decupli dissolutum, Her-
 petas miliares & ἐδιδυμένους siue depascentes, Sca-
 biesq; malignas alias, quæ vicinam cutem acredine
 sua (desensu tamen non profundo) depascunt, col-
 lutione mane et vespere adhibitu profligat sanat-
 que. Essentia, in lotura capitis lixiuio addita, vel
 post lotionem Cosmocomio siue Comptorio instil-
 lata, atq; ita cum hoc, capillo comendo adhibita, Ti-
 neas capitis (quod Vitium Quibusdam Fractio ap-

pellatum fuit) tollit. Cum Oleo & Sale, Mariscas
 (sunt hæ Vlcusculorum in Sede eruptiones) illitu
 exiccat, exiccataq; detrahit. Oleum, Temporibus,
 arterijs & Sapheæ inunctum, non solum Lipothy-
 mia siue Defectioni animæ (non forti tamen) mede-
 tur: verum etiam spiritus exhilarat, animositatem
 & alacritatem inducit, & partium suarum tenui-
 tate in ima corporis penetrans, cor roborat, & mæ-
 stitiam omnem discutit: vt ita Planta ipsa, no-
 bis Germanis pro Hirswurß potius Herßwurß
 dicenda videatur.

VSVS SVB-
 titutatum extra
 corpus.
 OLEI.
 Pust. liul.
 Mor. Ga.
 Lipothy.
 Am. lang.
 SALIS.
 Ad Herp. mil.
 Scabi. fer.
 quasuis.
 ESSENTIA
 Ad Tin. cap.
 Mariscas.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS CERVARIÆ, doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementa- lis, in membris corporis humani interioribus.

Qui rerū terra nascentiū vires solerti inquisitio-
 ne sunt scrutati, huic Plantæ qualitatē siccā & ca-
 lidā tribuere. Decoctū hui⁹ ex vino potū, ad Cicu-
 tæ improviso hui⁹æ noxas, viresq; stomachi inde
 prostratas valet. Semen tritum & radix minutim
 concisa simul cocta, siue etiam puluis horū crudus,
 esu ad Tormina ventris & dolores spasmodicos mem-
 brorum commendatur. Succus radice arteriam
 asperam expurgat, cor roborat, ideog; & Tussi me-

detur. Seminis & radice cum carne Caprina co-
 elorum in sculum, dum adhuc calet cum lapillis Cæ-
 crorum in puluerem redactis potum, Medicis non
 solum Sæculi præci sed & recentis, contra calculos
 efficax est deprehensum. Caules plantæ hui⁹ Sac-
 charo conditi, & pondere drachmarum quatuor tē-
 pore matutino simulq; ventre ieiuno sumpti, lienem
 obstructione induratum, ad habitum pristinum re-
 ducunt.

MEDICO-
 rum & Philoso-
 phorum veteru
 doctrina, de qua
 libatibus & fa-
 cultatibus hui⁹
 Plantæ.
 Nox. Cic.
 Tor. ven.
 Ap. Spasmodi
 Tussim.
 Calculos.
 Schin. spl.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS CERVARIÆ, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

Herba conquassata, impositu præsentane-
 um esse fertur moribus canum rabiosorum nec non
 animalium venenatorum aliorum Auxilium. De-
 coctum radice & herbæ, modo Epithematis adhi-

bitum (præsertim si simul & radix ex vino bibe-
 tur) membris frigore afflictis, calefaciendo opem
 egregiam præstare perhibetur. Succus herbæ vn-
 guentis ζεοισαγισσίου siue feruorem ambustorum
 mitigan-

VSVS PLAN-
 tæ hui⁹ extra
 corpus ex do-
 ctina Veterum.
 Mor. Ve.
 Ad Nox. frig.
 Fer. amb.

Quomodo succus
Herbe ad
ambusta condu-
cat?

mitigantibus, utiliter miscetur. Nam ob æquabi-
lem qualitatis calidæ temperiem, quemadmodum
calor radiorum Solarium calorem ignis naturalis

debilitat, ita hic omnem inflammationum æstum
molliter sedat.

NATURALIS INCLINATIO ATQVE VSVS CERVARIE,
doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex prio-
ribus omnibus exoriens & effluens: in membris corporis
humani interioribus & exterioribus.

VIS ET FA-
cultas Magica
huius Plantæ quo-
modo acquiritur.

Ad Fortitudi-
nem incendi-
um Paraly-
sin prohiben-

Proceres Tur-
ci rarij Paraly-
sin corripuntur,
idej beneficio
Gummi Masz-
lach frequentius
sumpti.

Picrocholis siue
Oxycholis cito
deflagrat ita, id-
eque mihi us ma-
li inde percipi-
unt.

Quomodo hac
Massa etiam Pa-
ralysi occurratur
Ratio à testimo-
nijs physicorum
quorundam, &
exemplis ex ip-
sa Experientia
desumptis.

Vnius causæ
plures effectus.

TITVS IM-
perator in subita
Excandescencia
spasmo liberatur

Massa ex Oleo seminis, Succo radicis, & Gum-
mi herbe, tempore conuenienti comparatorum, &

Marte in Domo pri-
ma Saturnoz, in septi-
ma commorante (ita ta-
men, vt virtus Signi
quod in Domum primā
incidit, quam eius quod
in septimam, sit poten-
tior) inuicē mixtorum,
atq; agitatione assidua
ad Solem inspissatorū,
magnitudine fabæ deu-
rata, continuo sangui-
ne & spiritibus concita-
tis animū efferat: Ita,
vt morte & periculis
ferociter spretis, in cæ-
des & effusionem san-
guinis totus feratur: ac
truculentia equali atq;
inhumanitate inexora-
bili, tam in homines quā
bestias desequiat. Atq;
eadem ad Paralyfin quo-
que (quæ priuatio siue
defectus quidā est mot⁹
naturalis in corpore, ac
in neruis, ligamentis, et
tendonibus solummodo
spectatur) laudatissima
simul & efficacissima

habetur. Quibus enim rerum virtus naturalis lon-
go vsu cognita, & causa simul efficacie quam ex-
ercent explorata fuit, illi hoc assēuerant. Quæ res
subitis Affectibus animum immutat, ita vt pro hu-
mano & miti furiosum, pro tristi vero hilarem,
pro truculento & hostili amicū, sincerum & bene-
uolū (qualiū conuersionū exēpla, vita humana fre-

quēter suppeditat) inducat: Eadem etiā Aegritudini
dictæ naturaliter resisti. Quod cum ita se habeat,

MASZLACHI CONFECTIO.

CVM in planta præsentis historia, mentio facta
sit gummi Maszlach, hoc loco exponendū videtur,
quod de eo aliquando ex relatione Calephi cuius-
dam Caracleris cognoui. Egit Is in aula Imperatoris
Turci Chapiangasum (id est Præfectum siue in-
terpreti Famulorum, qui luuenibus purpuratis Atrij
ministrant) longo tempore, ante artem tonsoriam professus: & tan-
dem ob præstam in officio administrato diligentiam & fidem, an-
no 1535. ab Imperatore Solimano non solum libertate donatus, ve-
rum etiam liberaliter collatis opibus dimissus, Vallona (Vrbe Mace-
donia satis antiqua) domicilium rerum & fortunarum suarum col-
locauit. Vbi cum annos aliquot habitasset, iam senex peregrinatio-
nem Mechtanam suscepit. In eo itinere, cum inter alios me quoz,
ei comitem iungi contigisset, sermone Gallico quem mediocri-
ter callebat, mihi significauit. Lachrymam hanc à Solis Meizenis
(Sacerdotes illi sunt legum Mahometicarum scientiam professi)
duodecimo quoz anno, quando Sol Leonem tenuerit (tempus hoc
lingua patria on iky yldenofora vocitant) in Traconitide monte, ar-
te diligentis, me occultata ita fere parari. Semina quolibet anno,
dum Venus vel Iupiter in Signo Leonis, (et quidem ascensu suo
Horizontem modo affecto) versatur, colligunt: atq; cura diligenti
adhibita ne situm contrahant aut pulueribus vitentur, subindo
versata aeri exponunt: tandem, vbi tempus expetitum adest, ea
ipsa molunt: vel in trapeto quassant, & Oleum (quemadmodum ex
lino, nucibus, & papauere solet) inde exprimunt, expressumq; repo-
nunt: Vbi vero Sol gradum Leonis decimum, decimumquintum,
vel vicesimum cursu suo atigerit, quoz herba florum & radicum
copiam magnam colligunt: & radices quidem minutim concidunt,
succumq; inde exprimunt: herbam vero & flores, aqua Iordania
flumini decoquunt. Decocto huic vbi id refrixerit, mucilago quadam
glutinosa supernat. Huius ergo illi partes æquales tres, cum suc-
ci ex radice duabus, & Olei ex Semine vna commiscunt. Hoc fa-
cto, omnia simul in Vasculum capaciū A, operculo foraminulento
D. relictum reconduntur: Vasculo vero in loco sublimi & radijs So-
laribus pateat collocato, instrumentū B, (quod Ventis superne impel-
lentibus perpetuo circumactū, spatulis quatuor C, materiam in fun-
do assidue agit) inserunt. Humor itaq; hoc modo reconditus, vbi
tandem ad spissitudinem mellis (vel Vltra etiam) fuerit redactus,
Agitatorio ablato, & q; dum durecat siccatur. Atq; hoc perhibetur
esse gūmi Maszlach, cuius apud Turcas vsus est frequē, sed notitia
ortus & modi quo paratur (præter Sacerdotes dictos, qui ante tem-
pus constituti, quoz uxores & liberos suos, ab eius tractatione ar-
cent) paucis admodum perspecta. Porro ingens precium ex hoc Sa-
cerdotes colligunt: Nam ipse portionem drachmas sex pendente,
Asperis ducentis & triginta emi: quam mecum in Germaniam de-
tuli.

statim excutunt: Vt plurimum vero immo se-
piissime illos, qui fomitem iracundie fouere ac
premere, nec in apertū emittere consueuerunt. Cui te-
stimonio, vel exemplum Titi Imperatoris Romani
accedit: Qui spasmodicis doloribus resolutus, cum ira-
cundia subita excanduisset, membrorum motum, &
sanitatem pristinam est consecutus.

Caput Tricesimum.

DE CERVARIA FÆMINA, QVÆ ALIIS CERVARIA ALBA
SIVE GERMANICA, ET PINASTELLVM, NEC NON MEON,
ALIIS VERO CORDYLON SIVE TORDYLION
APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

Altera hæc Cervariæ species, quæ
mibi quidem à dictionibus Ayalah
& Aleiha חַיִּיחַ אֵיִלֵּיחַ (id est
Ελαφους sine Dirschenschwan) di-

cta videtur, Appellationem Tordy-
lion siue Cordylon (vel
etiā, vt Paul⁹ Aegine
ta habet, Gordylō) quā
Dioscorides cuidā hu-
ius generis Plantæ tri-
buit, ad Plantam illam

Sylvestrē et graueolentē, quæ etiam hoc seculo tam
Arabibus quā Chaldeis

notissima חַיִּיחַ אֵיִלֵּיחַ
Aithalibah, id est cor
muliebre (quod om-
nem virulentiam & a-
speritatem intractabilē
animi emolliat, Affe-
ctumq; mitem et placidū
inducat) nuncupatur,
vt referam monet. Nā
Chaldaicum חַיִּיחַ אֵיִלֵּיחַ Aia
tha cū Græco θηλέα id
est mulier, et חַיִּיחַ cum

καρδια id est cor, significatione cōueniūt. Si itaq; di-

etiones illæ Græcæ (syllabis α et λ, vtrinq; rescēdis)
cōponātur, inde appellatio Καρδια, quæ Dioscori
non ineptē respondeat, conflatur. Ceterū dicta est
hæc quibusdam Germanicē Harstrang, Alijs Ocel-
lum cerui, Alijs Pes porcini: si de de veritate nomi-

nis retinēdi admodū ā-

bigua. Vandalis appel-
latur Mdlinuossela (id
est herba deliqui) Indis
quibusdā non sine cau-
sa Atunsaal. Nascitur

autem vulgo in Sylua Hercinia, & ad Laberum

annē in Tractu Tribo-

bocensi: visitur etiam

circa Curiam Rheto-

rum, nec non in Valle

Athesina, atq; etiam Cor-

niculo mōte, locisq; præ-

terea alijs pluribus: in-

ter quos copioso eius
prouentu eminent, Sar-

matia Europæa solitu-

dines illæ immensæ, &

campi quoq; Marchiaci

circa Villantiquam &

Massinā oppidū, prope Aedes Venatorias vtrasq;

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS
CERVARIÆ FÆMINÆ.

RADIX Plantæ huius, odoris vebemen-
tia & gustus acrimonia priorem ferē emulatur:
sed tamen eadem & minor existit & gracilior.
Quancūq; autem colore tam intra quam extra pur-
pureum quid præ se ferat, atq; ideo pro Cervaria
rubra quibusdam videatur habenda, me tamen ea
re à sententia nequaquam dimoueri patior. Nam
plantas (vt initio sum testatus) Subtilitatibus poti-
us inde extractis, quam specie formæ externæ spe-
ctandas duco. Quod si vero his quoq; argumenta &
indicia habitus externi respondeant, iudicium &
certius & firmitus inde facere non dubitarim. Ideo-
que Plantam istam, siue Quis pro Cervaria nigra,
siue candida (siue vtcūq; animo libitum fuerit) ha-
beat, nihil sane moror. Porro radix ista, supernē

densa capillamentorum coma, quæ tam habitu quā
colore à Mare nihil discrepat, vestitur. Sed herba
à similitudine eiusdem non parum recedit. Nam fo-
lia, vt profunditate incisurarum (etiam Pimpinelle
aut Apij superantium) Mari præstant: ita firmi-
tate & viroris in luteum elanguescentis elegantia,
viciissim eidem cedunt. Caulis quemadmodū Cumi-
ni geniculatus est & gracilis, solog. pingui & fæ-
cundo sæpe altitudinem cubitorum duorum, vel eti-
am (si vbertas superet) sesquitrium acquirit. Flores
itidem vt Cumini, umbella candicante & pediculis
numerosē consertis emergunt. His vero semina ad
exemplum Maris, de quibus abunde dictum est, &
lata et angulis striata succedunt. **RADICEM**,
quæ partibus reliquis caliditate præpollet, Sol ve-

L getat

SIGNATVRA GENERALIS.

QVÆ effigie in capite præcedenti, dum historiam
Cervaria maris persequeremur, Genas omnes cor-
poris virilis, quæ à corde in inferiorē eius partem
feruntur perspicuē signauimus. Ea etiam easdem
partes primarias & in inferiorem corporis Mulie-
bris partem sparsas (quod distributione & forma à
Viri nō multum discrepent) volumus signatas.

RATIO QUALITATIS.

QVOMODO Subtilitates planta præcedentis & quog; sequen-
tis, animos videntium efferent, & feroci impetu in viriles ausus
rapiant, partim capite modo præmissis est commemoratum, partim
in sequenti docebitur. Quod autem hæc, contrarium illis duobus ef-
fectum præstat (dum iracundiam mitigat, & Affectus mites pla-
cidosq; ciet) nemo cur miretur habet. Nam tam Sol quam Luna, &
alia Sydera errantia, etsi primi Motus circumactu contorqueantur
ab ortu in occasum, motus tamen peculiare habent: quibus contra
morem stellarum fixarū (immo & primi Mobilis) ab occasu in ortū
revertuntur. Præterea, tempus & occasio qua radices fossio instituitur
(observatis præsertim Signis famelicis & beneficis: Vt pote, Pis-
cibus, Virgine, & Libra: posita item Planetarum congruo, vt Iouis
in Domo prima, Martis in septima vel quarta, & Veneris in deci-
ma) momenti plurimum ad efficaciam talem addit. Quod non solum
in planta præsentī, sed etiam aliarum similium, radicibus, folijs, &
seminibus (vt scilicet quamvis generis sint eiusdem, natura tamen
qualitatibus inuicem pugnent) sapissime vsu venire solet.

NOMEN.

Altera Cervariæ
species dicitur
hic vt reliquæ
(sed voce mus-
tata non sensu)

חַיִּיחַ אֵיִלֵּיחַ
A aithalib id est,
Ελαφους.

Alijs Appellata
Ger. & ar. itaq;
Lat. Ocellum
Cerui, Pes porc-
Vand. Mdlinu-
Indis Atunsaal

Chaldaicis sim. lis
Planta luit, no-
mine.

חַיִּיחַ אֵיִלֵּיחַ
Aithalib id
est cor femini
siue Καρδια.

Tordylion dedu-
citur ex Chalda-
ico Aithalibah,
vt fit quasi καρ-
δια.

PATRIA.
Hercinia Sylua,
Vallis Laberi.
Curia Rhetorū.
Cernica, mons.
Sarmatia Euro-
Marchia.

FORMA.

Radix.
Herba.
Caulis.

Genus & Digi-
nitas Plantarum
Thurneissero 4
magis spectatur
ex subtilitatibus
& Vnt tibus
quam indicis ex
ternis formæ.
Quancūq; ca-
quæ non pas-
rum ad iudiciū
certitudinem ada-
dere ducit, si vi-
tuti consonent.

Flores & semina.

Temperamentū
Sul. 7
Sal. 3 } par.
Mer. 2 }
Natura & facul-
tas.
Calefacit.
Roborat.
Lenit.

CONSTEL-
LATIO.
Radix quando
fodienda?
☉ in Decad.
ult. 8.

☿ in { 24 } 8
 { 1 } gr.

Mansi- { 11.
one. { 8.

Herba colligen-
da.
M. Maio.
☉ in Gr. 11:
14. 16. 2.

☿ in 8.
crese.

QUALITAS
Radix habet:

☉ 6 1/2

☿ 4 1/2 } par.

☿ 1 1/2 }
Herba.

☉ 6 1/2 }

☿ 2 3/4 } par.

☿ 2 3/4 }

Semen.

☉ 6 }

☿ 3 } part

☿ 3 }

Semen carpen-

dum.

M. Oct. D. 7.

Sacerdotes Aes-

gypsi diem sex-

tum mensis qua-

si pro inauspica-

to habuerit

getat virium imperij sui partibus sesqui septem,
Mars quatuor cum quarta vna, Luna vna cum
quarta itidem vna. In herba dominium qualitatis
Solaris sibi vendicat partes sex cum duabus quar-
tis, Martialis duas cum tribus quartis, Luna
quoque duas cum quartis tribus. In Semen (quod me-
diam inter partes commemoratas naturā obtinet)
virtutis suae contulit Sol quidem partes sex, Mars
vero tres, Luna totidem. Qua mixtura cum partes
illae in societatem mutuam coeant, Planta haec inte-
gra, in Separatione artificiali (quae ministerio artis
Chemisticae perficitur) ē Sulphuris partibus sex,

Ε ΝΕΡΤΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS CERVARIAE FOEMINAE,
doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis feminei interioribus.

THYMOX,
ynthi ex hac
Planta vires in-
tra corpus.

{ duoxp.

{ Matricis.

Ad { Iram.

{ Furorem.

{ Spasmodum.

{ Paralyfin.

{ Melanch.

Thymoxynthi-

con tam cal- re

quam friguesna-

tura inimicum

moderatur &

temperat: argis

mento admiran-

de eiusdem po-

teritiae in natura

verum latentis.

Oleum Behalah, quod ex Radice hac confi-
citur, venis quae à trunco venae cauae (vbi is ad po-
stremam spinæ vertebrae et sub caput Pectinis ap-
pulsit) bifidatim in membra generationi famulantia
sparguntur, deputatur. Vfus eius Affectibus Ma-
tricis omnibus, quos Hippocrates & Galenus plu-
rimos recensent, praesertim autem ijs, quos intem-
peries frigida, & vitium quoque naturae in Attra-
ctice, excessu vel defectu peccante procreavit (ut
sunt humorum & Ichorum deprauatorum colle-
ctio, Mola, atq; id genus alij) praesenter medetur.
Nam ut aestus quosuis praeternaturales extinguit:

Salis tribus, & totidem Mercurij constare ap-
paret. Atq; hinc eidem,
Potentia & vis quaedā
peculiaris in spiritibus
reficiendis, virtute na-
turali confortanda, atq;
cupiditatibus Affectuū
tumultuantibus sedan-
dis atq; comprimendis
inest. PRODUCTA

METALLA QVALI-
tate sua corrosiva exuen-
di modus.

OLEA ex Sali-
bus, Liqueoribus,
& Sulphure (si-
ue etiam specie-
bus Metallorum
alijs) extracta,
quando ut intra corpus tuto
sumi possint parare volumus:
ea nos Extractis radicis huius
proportione sesquialtera mis-
cere, & igni reddere subigenda
oportet: atq; omnibus quae ars
Chymica requirit peractis, De-
stillatione vulgari ex loco A. in
B. & per C. in D. ducta, tandem
rectificare. Laborem istiusmo-
di, cui studiū Chemia cordi fue-
rit, equidem haud tractabit in-
glorius. Nam experientia mul-
tiplici cognoui, hac methode om-
nem quae mineralibus inharet
qualitatem corrosivam, virtu-
te potente radicis huius mitiga-
ri: & Spiritus Arsenici quoque,
Mercurij Sublimati, nec non
Vitrioli innoxios & vsui idone-
os reddi.

quarto & Mansioni undecima, siue (quod presta-
ret) in primo & Mansioni octava versante, ac cae-
lo quidem sereno siccoq; institui desiderat. Herba
summum vigoris gradum tenet, mense Maio: Sole
in gradu Geminorum decimoquarto, & decimo
sexto, Marte vero in Leone existente. Colligenda
autem est, Luna in incremento suo ad plenā orbis
illuminationē aspirante, & siccāda loco ubroso: atq;
antequā annus elapsus fuerit ad vsus medicos tradu-
cēda. Semē carpēdū est die mēsis Octobris (quē A-
egyptij Παιοφί, Graeci Πωρεψίονα vocarunt) septima:
Nā sexta, q; in ea Sol omnium potētissimē vires suas
exerceret, Sacerdotes Aegyptij talia inchoare vel
tractare seriō interdixerunt.

ita etiam frigus omne naturae inimicum temperat,
& ad mediocritatis conuenientis terminos restrin-
git. Etenim cum naturae nunquam otiosa & non
solum (ut Galenus inquit) per se omnia sapientis-
simē agentis, verum etiam insuper documentis so-
lertiae suae pulcherrimis omnia erudientis motibus,
plurima subinde efficiantur: quae saepe & fidem su-
perant & aduēta videntur: Ideoq; nec in his plan-
tis tribus, eandem tam calorem quam frigus pra-
ternaturale corrigendi potentiam, quis habet cur
miretur, aut experiendo a se nō exploratam, neget.
Sumitur autem securē atq; absq; periculo (cum etiā
Pregnan-

Pregnantibus innoxium sit) mane & vesperi pon-
dere drachma, ad Affectus calidos quidem in Aqua
Portulacæ, ad frigidos vero Cinamomi. Porro ve-
nis Temporum arterijsq. illitum, & simul pondere

drachmæ semis in Aqua

Violarum lutearum hau-

stum, Affectuum à san-

guine circa cor ebullien-

te ferocientium æstum

mitigat: Paralyfin siue

Spasmodum, qui ab excā-

descendit immoderate

suppressione violēta or-

t^o nervos corporis toti-

us adducit atq. motu v-

suq. eosdē priuat (tremo-

re quoq. membrorum om-

niū superinducto) præ-

senter soluit. Cum trib^o

deniq. guttis Olei Anti-

mony pari pōdere ex A

quæ cornu ceruini stil-

latitiæ Ligulis tribus sumptū, in atra bile atque a-

deo Spirituum tristitia (præcipue vero ira) ejicien-

da plurimum pollet. Humore enim noxiū dū pro-

fligat, cor Affectuū pcellis ex eo turbatū, trāquillū

& placidū reddit. Essentia, radices, herbæ & se-

minis, propaginib^o venæ cauæ, quæ cū venis semi-

nalibu^o (dextra & sinistra) in Vterum & reliquas

partes vētris inferioris generationi scruiētes spar-

sim feruntur, familiaris habetur. Pōdere itaq. drach-

mæ quotidie ter sūpta (pāniculis quæ Olco modo cō-

memorato sint irrigata, in collum Matricis simul

immissis) Schirros, Phlegmonas, Cancros, & qui

in hac parte contingunt Tumores & Vlcerationes

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS CERVARIÆ,

doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis,

in membris corporis humani exterioribus.

Herba cum radice minutim concisa ex aqua

& sale (inter bulliendū iniecto) Decoctum, Mulie-

ribus ob tēperamēti fri-

giditytē facultate gī-

nendi destitutis, si bī-

tur, Diuino annuente

auxilio, fecunditatem

haud dubiē confert. Suc-

cus Radicis cum mica

panis recens cocti &

Terebinthina in Em-

plastro impositus, Tu-

mores illos Schirrosos,

alias similes sanat. Sal radices, herbæ & se-
minis, Venis lumborum & coxendicum, surculisq.
earum qui supra & infra Venæ cauæ diremptus v-
tring. exorbitantes, in Peritonæum, musculos

lumborum & Omentū,

hinc vero deniq. ad or-

gana generationis pro-

pagatur, addicitur. Mu-

lieribus ergo in partu

(vt crebro accidit) ex

nimia profusione san-

guinis (vt pote spiritus

& vitæ domicilium ex

istentis) deficientibus,

ex vino generoso par-

tim assidue potui datū,

partim illitu frequenti

circa Venas Temporum

& nares adhibitum (cū

illi mixtum, ad omnem

neveayyāv siue vasorū

inanitionē, in qua spiri-

tus præter modum defecere vel languent, celeri ad-

iectione resarciendam, vi singulari polleat) cum-

nutriendo tū roborādo magnifice auxiliatur. Præ-

terea Matricem refrigeratam & humoribus visco-

sis oppletam, calfacit, expurgat, & (cum facultate

adstrictoria simul præditum sit) collum quoq. eius-

dem vt probe occludatur facit. Ideoq. ad Gonor-

rhæam, Quod radix dum viret rafa perq. medium

secta Aqua ardente maceratur: post vero per dies

sexaginta, Aqua ipsa tempore matutino & ore op-

time eloto mensura Ligulæ bibitur, Est illud inuē-

tum vtilitatis non contemnendæ.

OLEVM ANTIMONY

καθαγτινον.

OLEVM hoc καθαγτινον paratur qui sunt, primo
Antimonium crudum & Mercurium quam exqui-
sissime & depuratum & sublimatum in puluerem
tenuem redigunt, atq. Salis primum liquati & pos-
tea recoagulati tandem, triti parte sextadecima
adiecta) inuicem miscent: Ita nimirum, & pondus
Antimony sit vnciarum octo, Mercurij quatuor, Salis vna cū dimis-
sia. Hac itaq. probe commixta, in Cucurbitam B, simul conduntur.
Ipsa vero Cucurbita probe luto munita, in fornacem Ventila-
toriam A (cuius inum, ne cineres, pulueres vel sordes alie per-
fluant ignemue quid impedimenti interpellat, craticula munitur)
pendula quasi, & figura apposita ostendit, immittitur. Hoc facto
igni subijcitur: eoz. primum exiguo, sed post gradatim magis
magisq. donec Cucurbita rubescat aucto, humor ex contentis in Re-
ceptorium C educitur. Quamprimum autem rubor ille sese ostende-
rit, Oleum quod iam extillauit & candidum est atq. pellucidum,
cōtinuo & effundatur oportet. Nam si Phlegmatis rubei vel guttu-
la minima ei misceatur, mox limpiditate & perspicuitate amissa
concreuit, & in materia butyro hyberno similem transit. Hac ergo
ubi peracta fuerint, Olei limpidi vncia quatuor cum radicem He-
paphylli rite siccatarum & concisarum vncijs duabus, Cucurbita
ingeruntur: & Alembico imposito, Destillatio lento igne instituitur.
Tum demum Oleum profluit vntium admodum & iucundum,
quod potentissime purgat, & ad vlcera omnia putrida & tuberosa,
Auxiliū excellentissimum præstat.

Agitatio & con-
cuisio vehemens
spiritui atq. hu-
morum in ira
corpori Paraly-
tica & spasmus
sæpe iungit.

Quomodo Thy-
moxythicon de-
stium cordis cum
Affectibus con-
stans com-
primat.

ESSENTIÆ
vltus intra Cor.
pus.
Ad Schirros.
Ma Phlegm.
Car. &c.

SALIS VSVS
De Puer.
Kevēa.
comp.
Ad Fri
Ob
Gonorr.

DE SIRONIBVS ATVN.

IN India orientali (quod hoc loco memoratu non est indignū)
quemadmodum & in locis quibusdam America, in adiculis & cō-
tubernijs Incolarum, ex sudore humano (qualitate calī & natura
regionis habitata subseruiente) gignuntur animalcula quedam
exilia, nigra, oblonga, & quemadmodum Centumpe de multis pedi-
culis ingredientia, Homini busq. locorum dictorum Atun appellata.
Hæc hominum dormientium corpora inuadunt: & cute celeri morsu
perforata, humori qui inter hanc & carnem continetur, sese numer-
gunt: Sbi postea tenaciter hærentia, locum vicinum paulatim ero-
dunt, inq. cauitatem exesam quasi onā quadam exilia & candida
(quemadmodum musca in carnibus excrementa sua Vermiformia,
Tripes siue Mida in Auellana: fructibusq. alijs scobem) magnitudine
nuclei Cerasorum numerose conglomerata depopunt: Unde cū a
Sironibus vniū membrum pruritu indefinēti vexatur: tandemq.
cuniculis illis ex affricu concidentibus, in plurimis quoq. corrup-
pitur: vel sepius (cum plerumq. pedes aggrediuntur) in super omni-

atq. Abscessus δυσπύκτους siue suppuratu diffici-

les, quos in Mulieribus quidem Menses obstructi,

in Viris vero Hemor-

rhoides suppressæ gene-

rant, emollit: locumq.

affectum à symptoma-

tum malignorū incur-

su tuetur. Succus ex se-

mine trito illitt^o, tuber-

cula ex Phthiriasi orta

Morbūq. ipsum dis-

cutit. Oleum ad vlcer-

ra quænis fatentia &

L 2

fluxuosa

VSVS CER-
uarie femine
Subtilitatuq. ei-
us extra corpus
Herbæ, radices,
& seminis vltus.
Ad Fecundit.
Tumores
Phthiria.

OLEI,
Ad vlcera læta
& manantia,

fluxuosa salubriter ad-
modum adhibetur. ES-
SENTIA, Vermes non
solum dentium & auri-
um, verum etiam (si pā-
niculis instillata circa

ESSENTIA.
Ad { Dentium
Aurium.
Ventr.
Vlcera.

SALIS.
Ad Varos &
Iovis in fa-
cie.

umbilicum applicetur) ventris, nec non Vlcera
si his instilletur efficaciter interficit, partemq; in-

no claudum & mancum euadit. Huic ergo Malo Incola herba ip-
sis Atūsāal dicta, qua nostra odore & forma (excepta magnitudine
& vbertate qua superat) prorsus respondet, succurrunt. Atq; hac
est ratio, qua hoc loco Ceruariam Faminam ad Phthiriasin (quod
morbus hic cum Affectu dicto genus videatur habere cōmune) quā
quam eius rei nondum periculum fecerim, commendandam duxi.
Rem autem istam, si quādo morbi tales offerentur curandi, Medicis
experimento explorandam committo.

quinatā mūdificat et ex-
purgat: Id q; mihi ipsi
in bob, equis, & pecu-
dibus alijs saepenumero
est perspectum. Salex
Aqua rosacea si illina-

tur, Varos siue Iovis in facie profligat: cutemq;
leuem & aequabiliter coloratam praestat.

Ε ΝΕΡΤΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS TORDILY,
doctrina Philosophiae veteris, animalis, substantialis, atque elementa-
lis, in membris corporis humani interioribus.

Vetus Medicorum Schola, huic Plantae (si
modo quam descriptio illius exhibet, ea haec nostra
existit) qualitatem quam etiam reuera possidet, ca-
lidam & siccam attribuere. Porro, facultatum ei-
us vis atq; natura ferē cum Ceruariæ maris est ea-
dem: Sed efficaciae ob temperamenti conditionem
ignobiliorem, robur languidius & mitius. Radice
autem huius capillata, Agyrtæ et Sagæ in Philtris
siue Veneficijs amatorijs atq; artibus inhonestis a-
lijs, plurimum vsi fuere, & etiamnum vtuntur:
Sed cum recitationi exemplorum contagiosorum,
omnino duxerimus supersedendum, huic loco ea de

Vetustiores
quid de qualitate
& vrbibus Tor-
dily tradiderint.

VSVS TOR-
dily Legimus.
Ven. trig.
Ad { Melanc.
Ob. men.

Quæ viorum
aures, atq; ani-
mos offendunt
ab Authore hic
praetermittuntur.

Menses victus
incontinentia, a
cursu suo natura
li reuocantur.

re nihilquicquam est insertum. Alias autem si
decocta fuerit, ex aceto quidem cum Croco & Pi-
pere, potu venenis (præcipue qualitate frigida &
humida præditis) potenter resistit: Ex vino vero
cum herba ipsa, Aniso & radice Filicis (paribus
portionibus adiectis) Imagines absurdas cogitatio-
num ex animis atra bile agitatæ eximit: atq; ratio-
nem perturbatam diuina aspirante clementia, in in-
tegrum restituit: Cū Myrrha deniq; rubea, Croco,
& semine Anethi, menses victus inordinati & in-
continentis vitio suppressos, ad cursum suum re-
uocat.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS TORDILY,
doctrina Philosophiae veteris, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis humani exterioribus.

Quod Ceruaria Mas iam descripta, in parti-
bus corporis Virilis externis, id ipsum etiam præ-
sens in corpore femineo præstat: Sed virium po-
tentia remissiore, ideoq; temperamento sexus femi-
nei accomodatior. Planta itaq; hæc decocta vel
cruda etiam, membris frigore perustis (siue Affe-
ctibus frigidis quibuscumq; afflictis) vtiliter appli-
catur. Radicis arefactæ pulvis siccus panis insutus,
Hydropicis circa ventrem & crura tumore aquo-
so turgentia impositus, aquam intercutem mirifice

VSVS TOR-
dily extra cor-
pus adh bit.

Ad { Fri. nocu.
Hydropt.
Paralyfin.
Animalia
Venenata.

exiccat: Sed Epithema hoc, sexta quaq; hora subla-
tum, ad radios Solares siue ignem calidum (vt hu-
miditas imbibita inde extrahatur) suspendere oportet:
atq; siccum subinde reponere. Herba & florum
ex lixiuio Fraxineo et aqua (equaliter dilutis) De-
coctum, collutione adhibitum, Paralyfin ex laxita-
te nervorum obortam propulsat, motumq; amissū
restituit. Planta carbonibus viniu impositæ suffi-
tus, Serpentes venenatos, Bufones, Scorpiones, &
Araneos ex Cōclauibus fugat.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSVS CERVARIE
Fæminæ, doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa,
ex prioribus omnibus exoriens & effluens, in membris corporis
humani interioribus & exterioribus.

Plantæ huius, Sole cum Marte & Venere
(vicinitate eiusdem tamen non combustis) in Le-
one ascendente & Domo prima constituto, Sig-
nificatibusq; aegritudinum bene habentibus fossæ
& repositæ, is qui sequitur vsus existit. Radix
herbæ inuoluta, solo gestatu ex collo, nō solum iræ,
liuoris, & odiorum acerbitatē, affectuumq; viru-

VIS MAGI-
ca & sideralis
Plantæ huius, si
fodia ur.

in D.
Dom.
Ascenden.

lentorum quorumuis incendia mitigare: verum e-
tiam omnes pauores & terriculamenta imaginaria
animi statu suo moti solvere: & Affectus placidos,
mites, atq; hilares creditur præstare: idq; efficacius
& potentius, si ipsa simul ex vino quotidie biba-
tur: Quod non solum hoc nostro testimonio asse-
ritur, verum etiam (cum Natura ex sententia
Hippocratis

Hippocratis, in rebus siue adstruendis siue destru-

endis per se ipsa viam agendi monstret) euentus ipse sepius confirmat. Quod si etiam semina genitalia siue Viri siue Mulieris, ob vitium intemperiei cuiusdam Fœtui naturali viuoq; gignendo non sint: siue etiam quæ in Matrice est potentia formatrix (more non Theologico sed Medico loquor) putrefactionis aliquius vel frigoris immoderati iniuria, siue etiam pauore subito, iracundia, & alijs perturbationibus vehementibus animi, eo imbecillitatis sit redacta: ut ex

semine recepto, Fœtum omnibus partibus suis perfectum conformare nequeat: atq; inde partus monstrosos siue etiam mortuos edi contingat, Malo itaq; eiusmodi ut occurratur, per dies viginti novem vel triginta, Oleū & Essentia pondere drach-

mæ dimidiæ (illud quidem tempore matutino ex

iussulo auenario, hæc

vespertino in hausto vi-

ni) quotidie vero Sal-

pondere drachmæ, in ci-

bis est sumendū. Aux-

ilium id est ad Affectus

tales efficacissimū. Ve-

runamen (quod obser-

uari oportet) sumptio

illa inchoanda est à

mora Lunæ in Cancro,

& vsque ad Eiusdē in

idem Signum reditum

(tum enim vsum eius-

modi mutari conuenit)

frequentanda. Radix de

niq; tempore Contagij

populati graßantis o-

dorata (siue etiam man-

sa) aduersus Infectionē

Προφυλακτικῶν salubre

præbet: præcipue si Scorpione ascendente fossa, &

aëre sereno fuerit siccata. In quem vsum eti-

am ex Succo vel ipsa radice, additis Aromatis

& Odoramentis alijs, Pomum odoriferum forma-

ri potest.

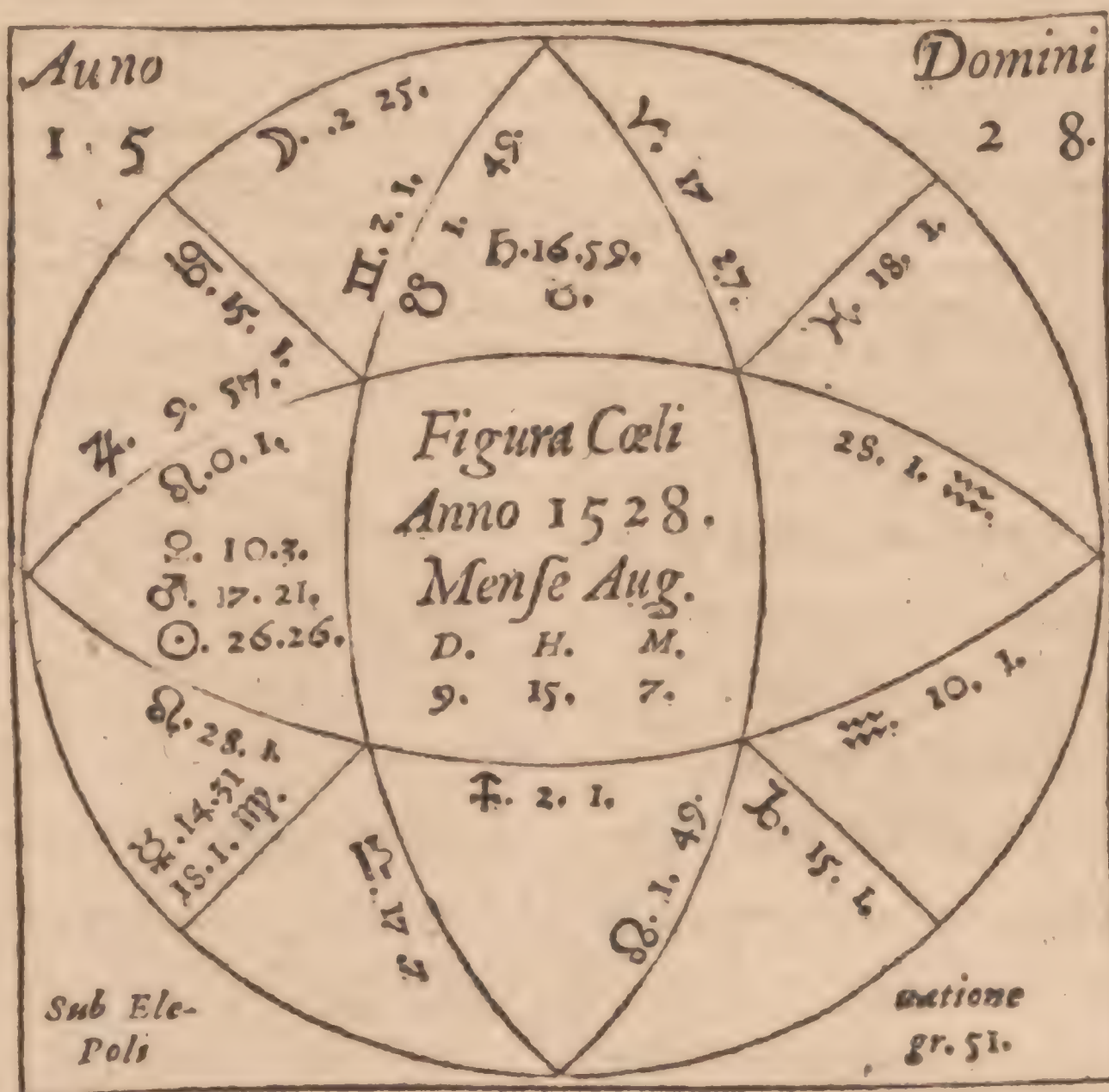
Quæ perfectio-
nem & forma-
tionem fetus in-
tercipiant.

Intemperies fe-
minis spiritusq;
formator in fe-
mine vitiat &
corruptus.

Pomum odorif-
ferum ad pectus

CONSTELLATIO PECULIARIS.

PLANTA hæc anno 1528 collecta est, a D. Friderico Strengero Medico & Physico excellenti: & præter vires commemoratas etiam alijs multis pollere deprehensa est. Tempore autem fœtionis illius, Cælum positus Planetarum & Signorum (ut Figura apposta ostendit) talem fere faciem obtinuit.

Caput tricesimum primum.

DE CERVARIA SOBOLE, QUÆ ALIAS PHÆNICIA COGNOMINATUR, ET GERMANIS Schwefelmurk, QVI BVSDAM VERO HERBATHVRVM, SED VVLGO PEVCEDANVM APPELLATUR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

PERTIVM hoc Cervariæ Genus, Priscis mea quidē opinione אילנאב Aylzanab (quod significatione cū præcedentibus consentit) appellata, & in Palestina optime nota fuit.

An vero pro ea, quæ nobis Wasserrausch vocatur, sit habenda, vix cuiquam videtur exploratum. Veruntamen inter dictiones אילנאב quod est fluere & אילנאב quod cauda, cognat-

tionis plurimum intercedere nemo non fatebitur. NOMEN.

Cum autem Peucere strepitum qualis tubarum in אילנאב

distantia longiore auditur, Dan vero brachium al-

terum Iordanis (qui fluuiolus hodiè Belenas dici-

tur, atq; ultra Cæsaream Philippi in radicibus Li-

bani montis ubi oritur,

cum sonitu & fragore

gravi, per rupes descen-

dit) significet: atq; Plan-

ta ista ipsa (quemadmo-

dum & Cervaria mas)

in Libano monte circa

fontes Fluuioli dicti co-

L 3

piosissima

SIGNATURA GENERALIS.

CORPVS puerile corporibus Viri & Fœmina (Stipite qua Strag; ex hoc in maturitatem absolutam confurgunt, idemq; ipsum vicissim gignunt) similitudine proximum cum sit: Ideo imagine ea ipsa, qua ante propagines Genarum in partem corporis cum Virilis tum Fœminæ inferiorem sese demittentes signauimus, etiam nunc Signaturam Genularum corporis Puerilis, qua à corde in omnes partes & membra inferiora diffunduntur, proponimus.

אילנאב.

Colectatio, quæ

lis hæc herba

fuit apud Ve-

teres, ex cognas-

ione vocabu-

lorum Zanab et

Zaab.

Planta hæc in

Libano monte

prope fluuiolum

Dan, magno fra-

gore per petras

ruentem, maxie

me frequēs pro-

uenit. Peucedæ-

num itaq; forte

à Peucere id est

strepitu & Dan

primum fuerit

appellatum.

Peucedanum o-
rigine Hebraicu
quasi *Πευκαν*
Ερκαν, id est
Wasserrausch
vel Rauschan.

Peucedani alte-
ra derivatio a
Peucedonia regni-
cula.

Quomodo hæc
Planta vulgo,
& gentium di-
uersarum linguis
vocetur:
Ambrosiana,
Gratia Dei,
Cauda suilla,
Maxibatum,
Schwebelwurz,
Herbathurum,
Peucedamo,
Peucedame,
Herbatum, &c.

piofissima proueniat: Quapropter à fluxu sue stre-

pitu Aquæ & nomine

Dan, Appellatio Peu-

cedanum, quæ plerisque

Eruditorum est fami-

liaris (vt scilicet dica-

tur quasi Wasserrausch

sive Πευκανός ποιον aut

Rauschdan) originē pri-

nam sumpsisse videri

potest. Quanquam etiā

à regiuncula Calabrie

(Peninsule illi, in ex-

trema Italiae ora versus

affricam sita, & à Pli-

nio quoq; libro. 3. capito: 5. atq; Historiographis a-

lijs commemorata) quæ

Authoribus multis Peu-

centia dicitur, extitisse queat. Porro Alij hæc Plā-

tam non sine errore Capulariam, Ambrosianam,

DIFFERENTIA VIRIUM INTER CERVARIAM Marem Sobolemq; & inter Famulum, ex etymologia nominum Peucedanum, & Tordylion.

DE Vocabulo Peucedano & quiddam hoc loco referam, facit
facile Plantæ huius cum Mare cognata. Cum enim Teucere de
sonitu armorum militarium (vt pote tuba siue tympani) exponi que-
at, Respectu eius, appellatio Peucedanum Plantæ huic nō male qua-
drabit. Nam quemadmodum tympanum militare siue tuba, iam iam
cum hoste praelio confecturo, alacritatem & (quod nemo inficiat
ibit) animum quoq; intrepidum & ferocem addit: Ita & Succus
Plantæ huius, exemplo Maris iram in hostem conceptam magis ex-
asperat, impetumq; feruentiores ad certamen efficit. Non itaq; cui
miri fuerit, si Mari & Soboli nomen Peucedanum, quasi in
vicio (vel iniquo) daturus, id est mutatio acerbioris, & amara vero
Tordylion quasi Kordylion (quod affectus iracundia tumultuantes
cohibeat & tranquillitati restituat) à Vetustate rerum naturas
diligentissime scrutata, factum putetur.

Gratiam Dei, Caudam suillam, & Maxibatum

appellarunt: Alijs Ger-

manice Schwefelwurz

(ratione si calor eius im-

mensus spectetur, nō ab-

surda) & Herbathurū

(nomine, cum radix o-

dore th^o amuletur, quo

que non reijciendo) est

nuncupata. Italis autem

Peucedamo, Gallis Peu-

cedame, Hispanis &

Arabib^o Herbatū, Bo-

hemis Gelenykorē, Vadalis Ieblekoreytn, Polonis

Siarkakorzejn, Anglis Horestrange, & plerisq;

Hōstrang & Harnstrang, sed (quod minctus assi-

duos efficiat) recti^o Harnstreng Harnost & Harn-

uul Paracelsō vocitatur.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS CER- VARIÆ SOBOLIS.

tionem nominis Peucedani & amaritiem forte re-

MODVS DESTIL-

landi.

A PLANTIS præ-
scriptis tribus
ca inest natura
proprietas, &
Subtilitates ea-
rum nō sunt tantū

modo, sed pluribus (sursum ni-
mirum & deorsum) possunt edu-
ci. Nam siue antrosum siue re-
trosum aut modo quocunq; a-
lio elicitæ fuerint, tenuitate
partium, purissimis & nobilissi-
mis nunquam nō conserui pos-
sunt. Ideoq; Modum destillatio-
nis earum, imagine Scyaletes
siue Amphibæne (Serpentis il-
lius bicipitis, cuius Plinius lib.
8. cap. 23, & lib. 20 cap. 20. Dio-
scorides lib. 8. cap. 9. Aristote-
les libro de generatione anima-
lium cap. 3. & Aelianus deniq;
lib. 13 cap. 28. meminere) ob-
similitudinem quam cum eo no-
bis visæ sunt habere, merito
duximus adumbrandum. Nam
quemadmodū Serpens ille (qua-
tumcunq; sane Albertus contra
Solinū, eū æquifido neget)
non solum ob costas quoquo ver-
sus mobiles in Stramq; partem
rept, videt, & audit: Verum e-
tiam cibum per ora duo capit:

atq; (quod magis in eo admira-
tionem parit) ex his Venena duplicia (qua odio capitali & animæ
summa inuicē dissidere, atq; ita a se invicē siue Alij, & quævis sibi in-
tuo prestare cerro constat) euomit: Ita ferē sese habent Plan-
ta tres commemorata: Dum prior in iracundia irritanda & exag-
geranda, altera in eadem mitiganda: posterior vero pūnitionem
siue media via incedens, vim prioris quidem temperando corrigendo
& leniendo, posterioris vero adaugendo atq; roborando, potentiā
& efficaciam peculiarem declarat. Quæ cum ita se habeant, Sub-
tilitates Plantarum istarum trium quæ in sublimē eductur, pro
tenuissimis & in exercendis viribus lenissimis: quæ in latus, pro
crassioribus atq; adeo robustioribus: quæ deniq; deorsū siue per des-
censum, pro crassissimis et robore operationis validissimis habentur.

spicientes grauem dixe-
rint) incundam suauē,
exēploq; reliquorū Ge-
neum thus in vtriculo
cōcussū imitātē spirās:
ac cessite deniq; qui for-
ma caudæ cervinæ ver-
sus caule rectā surgit,
in capite itidē vt Speci-
es reliquæ insignis. Cau-
lis (vt dictū) satis robu-
stus, sed gracilis tamen
concauusq; existit: &
viore eleganti, atque
multitudine surculorū
syluosa nitet: ab radice
vero coliculi quidem
aliquot alij consurgūt:
Sed hi, quanquam simi-
liter Adnatis syluescāt,
proceritatem tamen ei-
us non assequūtur. Her-
ba vt Ferula longiuscu-
la est, & tenuifolia, atq;
agmine dēso vndiq; per
caulem sparsa: nisi quod
foliola densius succres-
cunt, & robustiora si-
mul

FORMA
Radix

RADIX plantæ huius, inter reliquorum

Generum fere maxima

est: foris cute in cineri-

ceo nigricante & fibris

prolixioribus obducta,

intus candida, succosa,

mollis, & odorem (quā-

vis eū aliqui, significa-

Herba

simul atq; etiam latiora euadunt, nec virore vndiq; respōdent: ceterā vero Fœniculū quodāmodo æmulatur. Flores profert in locis quibusdam, præcipue vero circa Palestinam (vt in Festo memoriæ Magorum antiquitus consecrato, ibidem idipsum vidi) luteos, graueolentes, formaq; Anethi æmulos: Odor autem ille Succini tam similis est, vt nullius rei alterius magis: Ac perfectio eorum in loco commemorato (vt Incolæ referebant) incidit in tempus inter Pascha & Pentecosten medium. Semen in loco suo genitali maturitate absolutum, angulosū est & oblongū: atq; odore constat, nisi teratur ignauiusculo, sed acrimonia euidentiore linguam tentantium afficit: cumq; pinguiusculum sit, oleum (quemadmodum Anethum, Fœniculum, & Cuminū) si destilletur copiosum, immo ratione proportionis non solum sufficiens, verum etiam superabundans fundit. IN RADICE imperio suo vendicat, Sol partes quinque cum quartis tribus, Mars duas cum dimidia, Luna tres cum totidem quartis. Cauli, herbae, & floribus, qualitatis Solaris insunt partes quinque, Martialis tres, Lunaribus quatuor. Semen Sol obtinet partibus sesquifex,

Mars duabus & quartis tribus, Luna itidem tribus cum totidem quartis. Atq; ita Tēperamentū Plantæ huius conflātū esse apparet, ex Sulphuris partibus sesquifex, Salis sesquiquatuor, Mercurij vero tribus: hincq; simul eidē naturā existere, calefaciendi, siccandi, & conseruandi. IN VSU Medicum inde parantur, Oleum Bebalah, Essentia, & Sal mordacitate corrosiua & penetrante præditum. FOSSIO radicis, cumq; hac messis herbae & collectio seminis, in Marchia, Misnia, Saxonia, Pomerania, Ducatu Megalburgensi, Silesia, Bohemia, Brunswiga, Borussia, & parte quoq; Poloniae, Eodem quo Fœmina tempore institui desiderat. Nimirum Radix foditur, Sole in gradu Leonis vicesimo quarto, vicesimo sexto, vel vicesimo octauo, & Marte cum Luna in eodem Signo existente. Herba metitur mense Maio, Sole versante in Geminis, Marte vero in Leone, & Luna crescente, atq; cælo deniq; sereno nec pluuijs occupato. Semen carpitur circa diem mensis Octobris quintum vel septimum. Quod tamen tempus, cum positus siderum cum situ locorum varient, non vbiq; ad hoc negotium similiter confert.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS CERVARIÆ SOBO-
lis, doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis puerilis interioribus.

Ουμοζώτιον plantæ huius, surculis venæ caue in corpore puerili ferē omnibus, qui a corde vsq; ad pubem descendunt, proprium dicatur. Ad febres enim hecticas (quæ Causonas, longitudine temporis in humorem cordis tandem grassari eāq; depascere incipientes, vt plurimum comitari solent: ideog. & μαλακώδεις siue tabidæ dicuntur) Auxilium præstantissimum existit. Nam habitū cordis labefactatum instaurat, spiritū vitālē roborat, humidū eiusdē naturale (quod partibus duabus principalib; humore nimirum sanguineo & bilioso continetur) firmat, putrida consumit, inflammationem extinguit, & Affectus deniq; ei aduersos quoscunq; profligat. Sumitur ergo illud in hoc casu ex Aqua rosacea pondere drachmæ: idq; quotidie, & quidem ventre ieiuno. Essentia, Venis omnibus, quæ a Venæ caue diuisura per musculos fœmoris infra genua sese demittunt, ibiq; in ramos atq; fibras multiplices desinunt, deputatur. Præter virtutes autē, quas cum Essentijs Generum priorum habet communes, Syncopæ quoq; (Affectū scilicet illi θάνατον δίδωσι, qui non solum vincula facultatis vi-

tam fouentis dissoluit: verum etiam harmoniæ & constitutioni hominis vniuersæ quam maxime aduersatur) egregie medetur: si Pueris ea correptis, partim numero guttarum nouem per pennam lingue instilletur, partim arterijs, venis Temporum, et regioni stomachi inungatur. Sal plantæ huius, viribus ipsdē quibus Ουμοζώτιον, Essentia, & Sal quoq; tam Maris quam Fœminæ, (singulitim tamen Affectui peculiari familiaribus) pollet: nisi quod robur eius in producendo effectu tanto est languidius, quanto temperie qualitātū dissimili præstātia reliquorū Generū longius recedit. Quā ob causam (vt & ob materiæ suæ substantiam terrestrem) sanguini crassiorum & magis terrestriū partium, qui in venis a corde & Vena caua in subiectas corporis imi partes deriuatis velitur, vsus eius consecratur. Priuatim autem (vt facultates quibus Salibus Maris & Fœminæ æquatur taceamus) contra Aegritudines cordis, a nutrimentī crassitie immoderata, atq; materia humorum crudorum ac terrestrium existentes, interq; hos præcipue ad Melancholiam, siue animi ex atra bile agitationē,

Somniorum item turbulentiam, nec non Incubum
& Ephialten, efficaciam singularem obtinet: si in
Filicis Feminae Aqua stillatitia, Luna ab ultima

quadra ad zōvodon tēdente, diluculo exhibeatur. Ac
Præterea si cum Oleo Rutæ sumatur, cor quoque pa-
uidum exhilarat atque reficit.

NATURA, PROPRIETAS, ATQUE VSUS CERVARIÆ

Sobolis, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis puerilis exterioribus.

Decoctum radices (cum nervos calefaciat, &
multum humiditatum malignarum, quibus tenera
corpusecula scatent, absumat) illitu in fantes robu-
stos efficit: atque ysdem (cum simul harmoniam Tē-

redactum fuerit, misceatur. Simili modo ventri in
feriori Puerorum applicatum, Calculos promouet,
& Urinam potenter ducit: Vnde ei nomen Harns-
streng (quod alij supposita litera d, Harnstrang di-

RADICIS
& herbae usus
extra corpus.
Ad Viri
Pu. San. } fir.
Cr. A. } fir.

OLEI VSUS
extra corpus.
Ad Vicer. ma-
nantia & ca-
pitis & faciei.
Calculos.

Germanica hu-
ius Plantæ ap-
pellatio & in
litere vnde sit.
Cautela.

Pueri nimio Di-
uretico vni in
Diabete prola-
buntur.

SALIS VSUS
extra corpus.
Ad pruritum
doloris in
pedibus & ma-
nibus infantum.

ficiat) Augmentum fe-
lix præstat. Herba cum
folijs Fagi arboris, loco
straminis in Culcitris
cunaru supposita, Infan-
tes maximopere iuuat.
Oleum inunctione le-
uiore adhibitum, Vlce-
ra manantia capitis &

faciei exiccat: ac fluxum humoris lati⁹ grassari pro-
hibet. Efficacior autem vsus eius redditur: si cum
Butyro, in quo ouum vstulatione in pulueres re-

hæc sunt
dissoluta optime calescit, & dum nidorem vradinis exhalet. Hinc
ousa viginti quatuor in eo tamdiu friguntur, donec nigrescant, &
prorsus exsiccantur: Tandem, pinguedo remanens, in Cucurbita
Voxodora siue rostrum Spina D laxata aerē emittens hauriēq; ge-
rente) B. per Alembicum A ad Receptorium C, Destillatione Vulva-
ri traducitur. Pinguedo hæc siue Butyrum, in multis rebus vsum
comodissimum præstat.

ὉΛΕΟΝ ΤΥΡΟΥ.

OLEVM siue potius Butyrum aut Adeps, cuius
hoc loco fit mentio, tali fere paratur modo. Butyrū
vernum liquatur, & coctura a sordibus & facibus
(quas alibi locorum Eleiren vocitant) purgatur:
hinc, refrigerare & congelari sinitur. Ex hoc i-
taq; sumitur massa pondere Libra, & in sartagine
dissoluta optime calescit, & dum nidorem vradinis exhalet. Hinc
ousa viginti quatuor in eo tamdiu friguntur, donec nigrescant, &
prorsus exsiccantur: Tandem, pinguedo remanens, in Cucurbita
Voxodora siue rostrum Spina D laxata aerē emittens hauriēq; ge-
rente) B. per Alembicum A ad Receptorium C, Destillatione Vulva-
ri traducitur. Pinguedo hæc siue Butyrum, in multis rebus vsum
comodissimum præstat.

cunt) factum fuisse opi-
nor. Ideoque vsus eius, cum
mictus tam vehemen-
ter urgeat, ne Pueri vi-
tio Diabetico (Urinam
in lectulos profunden-
do) assuescant, modera-
te & cautè est tractan-
dus. Sal ex Essentia illi-
tum (inunctione Olei, v-

bi illitura desiccata fuerit, succedente) pruritus
mordicantem pedum ex Sironibus (ut vulgo vo-
cant) insidentibus tollit.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQUE VSUS PEVCEDANI,

doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elemental-
is, in membris corporis humani interioribus.

DOCTRINA
Veterum de qua-
litate & virtuti-
bus huius Plantæ.

VSUS SUCCI:
Stom. &
San. purg.
Sud. pro.
Ven. refri.
Calculos.

Veteres huic Plantæ tribuerunt qualitatem
calidam & siccam: minus tamen quam Succo, quē
præstare indicarunt. Quo si Subtilitates (ut vide-
tur) intelligunt, bellè illis cum Paracelso non solū
de qualitatibus primis, sed & odore Succu recentis
(quod scilicet is caput tentet & Vertiginem moue-

at) conuenit. Porro, succus induratus ex aceto
potus, stomacho & sanguini purgādo cōmendatur.
Vinum in quo semen tritū per diē naturalē fuerit
maceratum, modo dicto adhibitum sudorem prouo-
cat, stomachum cibis siue potionibus frigidis læsū
restituit: atque Urinam & calculos mouet.

NATURA, PROPRIETAS, ATQUE VSUS PEVCEDANI,

doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis humani exterioribus.

VSUS PEV-
cedani extra cor-
pus iuxta doctri-
nam Veterum.

Vice. for.
Squa. of.
Cica. ob.
Sud. pro.
Letharg.
Vertiginē.
Obst. spl.
Spasmod.
Cephalal.
Epilepsia.
Hicliam.
Vic. mal.
Stran. vel.
Scorpentes.
Odontal.
Ver. den.
Rameo.
Vmbiculi.

Radix arida, Emplastris & Vnguentis Vl-
cerum atque Pustularum salubriter miscetur: nec in
Potionibus vulnerarijs quoque (moderate his addita)
vsum contemnendum obtinet. Puluis eius, insper-
su vlcera sordida purgat, ossium squamas detrahit,
carnem generat, atque cicatricem inducit. Radix cum
Oleo Anethino trita & spinæ dorsi inuncta, sudo-
rem prouocat. Herba atque adeo Succus, cum aceto
& oleo rosaceo si inungatur, ad omnes cerebri, ner-
uorum & membranarum corporis Affectiones
frigidas (ut Lethargum, Vertiginem, Obstructionem
splenis, Spasmodum, Epilepsiam, Dolorem capi-

tis diuturnum, atque Ischiam) commendatur: Quos
effectus, etiam Oleum, Essentiam, & Sal (Diuina
aspirante Gratia) præstare posse, Lector beneuo-
lus non dubitabit. Radix sicca, illita quidem Vl-
ceribus malignis optimum est remedium: Olfacta
vero, strangulatu Vulvæ laborantes reuocat: &
Suffita Serpentes fugat. Succus aurium doloribus
cum Oleo communi instillatus prodest: cauis den-
tium exesis inditus, dolores eorundem mitigat, &
vermes necat: atque Ramici denique & Umbilicis emi-
nentibus Infantium vtiliter illigatur.

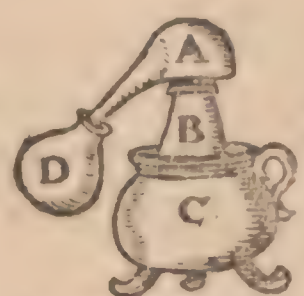
Naturalis

NATURALIS INCLINATIO ATQVE VSVS PEUCEDANI,

doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex prioribus omnibus exoriens & effluens: in membris corporis humani interioribus & exterioribus.

Radix cum herba, Ioue in Cancro commorante si fodiatur: & minutim concisa in ceruisia veteri & sincera probe decoquatur, donec ex tribus Tertiarijs Sextarius remaneat: postea Succus ex De-

cocto vncijs quinq; miscetur due Olei Vitri, vna vero Aquæ (siue phlegmatis) candidatis ex Terebinthina cū vino destillata: sicq; inuicem mixtorum singulo vespere sumantur Lingule tres, Probatissimum id aduersus Tussim siccam, Obstructiones atq; Putredines pulmonum, quæ pueris & mediam ætatem obtinentibus accidunt, auxilium præstat. Sin Luna in Scorpione existente fossa minutim concidatur, & cum vino rubro & bono ferè vsq; ad humoris totius consumptionem (ustione tamen vitata) cocta, in pulicula redigatur: ex pulicula vero illa cum cera recenti, Pessus crassitie & longitudine medij digiti formetur: isq; Oleo radice oblitus, Fæminæ obstructæ ex filo serico (ne à cavitæ vteri absorbeat) in Muliebria immittatur, intra spaciū horarum sex fluxū mensium retentum prolicet: sed tamen vsus suppositionis eiusmodi, in Oppositione siue puncto Plenilunij est instituent. Quod si vero auxilium ex ea queratur,

OLEVM VITRI.
CVM hoc loco mentio sit facta Olei Vitri, præparationem eius, hoc loco breuiter exponemus. Vitrum bonum & sincerum (quidam Venetum solummodo probant, sed nihil refert, cum Hesiæcum & Eohemicum, quemadmodum & Lothringiacum bonitate haud sit inferius) Penicillo ex lixiuio acerrimo mundissime abluatur: & ad Solem (vitro ne pulueribus aut alia quapiam re contaminetur) siccatur: siccatur rudiusculæ (donec arcuilla fragmentorum magnitudinē Milij aut Papaueris æquent) conteritur: contritum in Cucurbitam (epo vero sumptus vitandi gratia Fittili vitrato C. stor) spargitur: serie stratorum alternata, paniculos lineos mundissime elotos, siccos, & in particulas Grossi Francici latitudine concisas, interijciendo. Post Collum operculare B. cū Alembico A. imponitur: & cōrentorū humor per Alembicū (diligenti attentione ne vredine corrūpantur adhibita) in arena ad Receptorium D. prolicetur. Quo facto, Oleum coloris Citrini in Receptorium dimanat, quod Oleum Vitri appellatur: & cum ex materia prodierit tam sicca, non solum opere ipso est miraculosum, Verū etiam & sibus multis accommodatissimum.

Puellis pubertatem iam transgressis sed menstruis purgationibus adhuc destitutis, Tum primo drachmam Essentiæ, tempore vespertino post cenam (idq; dies tres ante Plenilunium) sumere confert:

VIS MAGICA
ca Plante huius acquiritur aduersus Tussim & obstructions pulmonum si fodiatur.
¶ in D

& (inunctione in loco calido præmissa) pānos Oleo humectatos, spine dorsū & ventri inferiori circa Umbilicū applicare: Aut etiam puliculam Decocti commemorati cum cera in tabellam palmarem subactam, loco Pessi ventri anteriori & Verendis illigare.

Planta hæc si fodiatur.
¶ in M
Menses obstructos tam puliculis quam Mulieribus prouocat.

CAVELA.

Radice fossuros, siue herbam collecturos, aut semen decerpturos, diligenter cauere oportet, Dignitates Lunæ & Saturni in Angulis: nisi aliter Planetarū, aut morbi (contra quem Planta ex-petitur) Significator, aut Οικηδεσπότης vel Dominus natiuitatis (dum curandus nasceretur) extiterit: Tum enim nihil obstat, quo minus collectio auspiciatō sit instituta. Quemadmodum scilicet in historia Fæminæ contigit, in cuius fossione Saturnus Domum decimā tenuit. Nā cū morbus & Personæ natiuitas illi situi quadrent, ideo is neq; morbo neq; auxilio adhibendo, atq; ita nec Aegro impedimentum aut dispendium aliquot inycere potest.

Quæ vitanda in fossione huius plantæ
¶ in Angulis
D & c.

Pessarium siue Suppositorium ex hac planta.

Caput tricesimum secundum.

DE SESELI MARE, QVOD ALIAS MASSILIENSE ET SILER MONTANVM APPELLARVNT.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

DE origine nominis Siler & Sefeli (vnde id scilicet Plātæ huic cōtingit) apud Authores varios opinioes diuersæ existūt. Ex quibus Aliqui, quod Plātā ipsa cū Cernariæ speciebus duabus cognationis & similitudinis plurimū habeat, Etymologiā illi a Græco σείω siue σείσσω,

id est motu strepero Aquarū fluentiū (vt Peucedani scilicet, de quo tamen Capite præcedenti abundè est commemoratum) deducunt. Alij vero eam ex dictione antiqua Silatum deriuandam putant. Veteres enim Vinum, quod radice siue semine Plātæ huius conuassato esset conditū Sensoriorum cū purgandorum tum cōfortandorū gratia ante meridiem

NOMEN.
Duplex nomen Siler & Sefeli etymologia. Prior a Græco σείω (quod a lias est σείω) siue σείσσω: id est agitare, quod ad aquarum decursus et tates in montibus nascatur.

Silatum dictum
pro lentaculo.

Actiologia cur
Siler à Silatum
videatur ortum
continens duas
causas.

Prima coniectu-
ra secundæ ra-
tio.

Causa cur à
sumptione Me-
dicamentorum
quorundam os
concludatur.

Altera coniectu-
ra secundæ ratio,
ex nomine Plan-
te antiquæ signi-
ficatione huc ab-
judicant.

PATRIA.
Massili-
Sylva Zosena.
Draceph. mons.
Sera. entopff.
Cerafini montes
&c.

Σιρόφιζος.
Schwiggur.

Seseli.
Sili.
Saxifraga maior
Ruelli.
Salsus.
Ascegeleos.
Olesneck.
Seseli.
Cognome Mal-
siliense inde est
quod in tractu
Massiliæ vrbis
maximè frequen-
ter prouenerit.

diem sumere solitos: idq. Cibi gen^o (pro eo q. alias à
ῥεάτισμος siue Iētaculū dicebatur) Silatū nominasse
aiūt. Ratio equidē nequaquā absurda, aut (cū Prif-
ci, appellationes ut plurimū vel à virib^o, vel forma,
vel loco natali desumpserint) contemnenda. Quod
si enim se res ita habe-
at, fieri poterat: Quoni-
am post sumptionem
Condituræ eiusmodi,
os clausum habere so-
lerent (quod et hoc
nostro seculo in sum-
ptione Medicamentorum
quorundā obseruatur)

ne scilicet vapor spirituum in quibus vis efficacis
recondita est, per os, sed potius in cerebrum &
facilius & fortius euolaret (præsertim cum
Plantæ huius generis omnes tres, capiti & Spi-
ritibus animalibus sint amicissimæ) Ut à voce
latina Silere atq. adeo græca σίλην, appellatio ista il-
li dimanarit. Sed vnde cūq. sane origo existat, Pa-
lestinis certè Planta quædā nomine Σιρόφιζος Scha-
katgezar (quod Græcis est Σιρόφιζος, Latinis Ra-
dix silentij, Germanis Schweigwurh) in vsu &
notitia familiari fuit. Quæ siue hæc nostra fuerit
siue diuersa, ratione tamen facultatis & efficacis
præter causas reliquas, eam hoc nomine dignabi-
mur: & nihilomin^o, ne cui nebularū quid offudatur,
ei nomē Seseli Massiliense siue Σεσελι Μασσαλειω-
νον, propriū relinquem^o. Epithetō vero siue cogno-

men Massiliense (quod ei Diosc. li. 3. ca. 60. cum al-
tero quoq. Σιρόφιζος adijcit) inde esse dicitur: quod in
vicinia Massiliæ, vrbis ad ostia Rhodani sita, max-
ima frequentia germinet: Quanquam, cum isthic
Loci Anno 1549. versarer, nulla eius rei indicia

aut vestigia potuerim
deprehendere: quod ta-
mē fortē in tempus an-
ni, cum tum Ecclesia
Festū (ut vocant) Tri-
um Regum celebraret,
atq. aliās etiam herbæ
à frigore hyberno pri-
mum sese recolligere

inciperent, potius videretur referendum. Enim-
vero quod Tractui dicto sit familiaris, pluribus Vi-
rorum præstantissimorum testimonijs satis fide
dignis, longē ante est confirmatum. A me quidem
inuenta est hæc Planta in Sylva Zosena Marchiæ,
& monte Dra. ocephalo (qui Germanicè Drachen-
kopff dicitur) in Ditione Megalpurgenfi, nec non
montanis Cerafinis Lusitaniæ ad fluuiū Tincorio,
locisq. alijs pluribus. Quod restat, dicitur ea Hip-
pocrati quoq. Seseli nec nō & Sili. Alijs (ut Ruellio
li. 3.) pro Saxifraga maiore, de qua suo loco dicitur,
habita est: neq. tamē nomē istud, ob virtutis cogna-
tionē, iniuriā ei fuerit tributū. Ceterū Arabib^o Si-
salios appellatur et Ascegeleos, Polonis Olesneck,
Gallis Sermotain, Italis deniq. ut Latinis Seseli.

SIGNATURA GENERALIS.

CUM Planta ista, præ Partibus reliquis maxi-
mè domicilio anime (Sanguini scilicet) sit familia-
ris & cognata: Subtilitates autem eius, nihilomi-
nus Essentia sua qualitate propius ad crassum quā
tenuē, siue fixum quam volatile, id est, graue &
corporeum potius quam leue aut spiritale accedat:
Vel etiam (ut luculentius loquar) actiones virium suarum proclui-
us deorsum quam sursum exerant, atq. adeo initium efficacis circa
Epar & plurimum moliantur: Ideo eadem Venas omnes, quæ ex
prima illa Natura Parentis distributione in unum corpus virilis
ab Epate propagantur, signamus.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS SESELI MASSILIENSIS.

FORMA.

Radix.

QUALITAS

SEPARA

tio elemētorum

Chymica. quæ

ad notitiam quas

litis deducit ut

vbique taliter

succedat. requiri

tur. Ingenium et

dexteritas iudici

cum industria et

Philoponia

peculiar.

Radix habet.

⑤ 4 1

③ 3 1 part.

③ 3 1

Caulis, Herba,

flor.

④ 4 1

③ 3 1 part.

③ 3 1

Semen

⑥ 6 1

③ 3 1 part.

③ 3 1

② 2 1

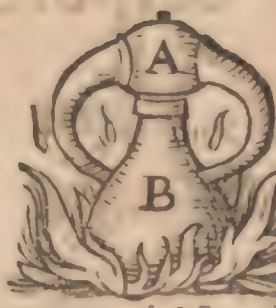
RADICEM Planta hæc habet longius-
culam, rectā, profundē in terram descendentem, &
odore aromatico, nec non colore candido constan-
tem: Ex eaq. caulem erigit, procerum, robustum, ge-
niculatum, ramosum, concavum: folijsq. præpingui-
bus, & Feniculi ferē æmulis (nisi quod viror mi-
nus est intensus, odor vero penetrans & acris) ve-
stitum. Flores ex candido quodammodo flauent,
umbellæ. Anethum referunt: ac, cum Planta ipsa,
magna ex parte sylvarum solitudinibus, & celsis
montium infrequentatorū iugis, atq. adeo conual-
libus quoq. salebrosis (vnde Ruellio Saxifraga mō-
tana, alijs vero Siler mōtanū, Alijs deniq. Feniculū
mōtanum appellanda visa est) ut plurimū in nasca-
tur, primum exitu mensis Iulij emergunt: Hisq.
circa prima mensis Septembris initia, Semen lon-
gum & angulosum succedit: quod sub finem men-

sis Octobris maturitate integrè perfici solet. POR-
rò, In separatione elemētorum artificiali & metho-
dica, ope intellectus seria diligentia & dexterita-
te scitè in rē intensi, nec nō Ratiocinationis in rerū
quarumvis cognitionem penetrantis, et studij deniq.
mentis, immenso eaq. continuo ardore naturæ in-
uestigationi inhiantis (quibus partibus tribus, Ho-
mo alia bruta omnia non solum vincit, verum eti-
am, ut Præses siue ἑπιστάτης gubernat) In radicem
virium & qualitatum suarum imperium exerce-
re manifestè percipitur, Sol quidem partibus quin-
que cum vna quarta, Mars trib^o cū quartis duab^o,
Luna itidē tribus cū quarta vna. Herba et Caulis
Soli acceptas referunt partes sesquiquing., Marti
quatuor cū vna quarta, Lunæ tres cū quarta itidē
vna. In Semen vero (quod præter Examen Artis,
gustus quoq. aperte prodit) qualitatis suæ imperio
ven-

ritur cōiuncta) aperte prodit Sulphuris partes ses-

MEDICAMENTI
Schilvach parandi.
ratio.

MEDICA-
mentum hoc, no-
mē suū שקטש
sive (et aliq no-
minat) מנהח
Menehagh, id
est et id viciū, grāce reddidi-
mus Παροχρεῦσις sive Απο-
φλυμῆσις ab Αqualicis si-
ue ὁ γόγυος, per quos humo-
res ab uno loco in alterū oculi
to meatu derivantur, est sortitū.
Artificium autem eiusdem pa-
randi talo ferē est. Radix a
sordibus omnibus mundata mi-
nutim conciditur, concisa dili-
genter exprimitur, succusq, qui
inde colligitur reponitur. Hinc
faces residua, aqua tepida per
dies tres macerantur, macera-
ta de novo exprimitur, atq, ex-
pressum quod est succo priori
additur. Post hac aqua alia af-
funditur, & post triduum e-
lapsum Liquor expressione col-
lectus itidem humori dicto ag-
gregatur. Atq, sic consequen-
ter, & Infusio & maceratio
tridua, tandemq, expressio,
(et q, dum in Retinētis sive
brisa neq, odoris neque saporis
quid reliquum fuerit) iterat-
ur. Tandem vero segmenta il-

quisep̄tē. Hoc ergo mo-
do Temperamentum
Plantæ totius, naturā
sive facultatem acqui-
suisse apparet, rarefa-
ciendi, aperiendi, &
(licet Subtilitates cras-
sum & terrestre quid
trahant) quoq, penetrā-
di. RADIX, si ad

Natura siue fas-
citas ex qualita-
te siue conditio-
ne partium phy-
sicè explicatur;
estq;
Rarefacere.
Aperire.
Penetrare.

CONSTEL-
LATIO.
Αποφλεγματισμοῦ si-
ue fluxiones & pitui-
tam ē capite educen-
dam desideretur, fodi-
tur die mensis Septem-
bris, duodecima, deci-
ma octava, & vicesi-
ma quarta: Sole nimi-
rum in Libra, Luna
vero (cum cerebro præ-
sit) in Domo Martis,
gradu nimirum Arie-
tis decimo, duodeci-
mo, vel decimo quarto
commorāte: Hoc enim

Radix quando
fodienda.
Mens. Sept. 12.
18, 24.
in 2.
in 10.
in 12.
in 14.

pacto Vis & ἐνεργεία
eius humorem Fluxio-
nis ad descensum im-
pellit, eiq, viam egres-
sus aperit. Herba &
flores bonitate maxi-

Saporū in quo,
libet temperatē
calido Species
tres existunt: &
pro excellentia
sue conditione
copiam partium
elementarium
arguunt.

Herba quando
metenda.
Mens. Iunij D.
24. 16. 20.
in vlt. Des-
cad. 26.

ca diem mensis Iunij, vicesimum quartum, vicesi-
mum sextum, & vicesimum octauum: Sole in vl-
tima Decade Cancrī, & Luna in gradu Arietis, & Y
sexto, octauo, duodecimo siue decimosexto, in
Mansione vicesima octava existente. Semen car-
pendū est, circa diem mensis Septembris, secundū,
quartū, vel sextum: Sole in Virgine, & Luna in
gradu Arietis vicesimo, vicesimo secundo, & vice-
simo sexto, in mansione prima decurrente. PRO-

Semen carpen-
dum
Mens. Septem-
D. 2. 4. 6.
in 11
in 20
in 22
in 26
Mans. 1.

DUCTA, quæ ex hac planta artificio Destilla-
tionis solertis acquiruntur, sunt: Αλεξητήριον præ-
stantis efficacie: quod, cum præcipuè pituitam ca-
pitis per meatus a natura deputatos (inq, his per-
nares maximè) expurget, nobis Hebraicè Schil-
vach id est Αποφλεγματιστικόν sive Παροχρεῦσις
vel Humorilicium dicitur, nec non Oleago, & Sal

PRODVCT
Pharmaceutica
Αποφλεγμα-
τιστικόν.
Oleago, Sal.

quod
me vigent, & efficacie præstantia præpollent, cir-
ca diem mensis Iunij, vicesimum quartum, vicesi-
mum sextum, & vicesimum octauum: Sole in vl-
tima Decade Cancrī, & Luna in gradu Arietis, & Y
sexto, octauo, duodecimo siue decimosexto, in
Mansione vicesima octava existente. Semen car-
pendū est, circa diem mensis Septembris, secundū,
quartū, vel sextum: Sole in Virgine, & Luna in
gradu Arietis vicesimo, vicesimo secundo, & vice-
simo sexto, in mansione prima decurrente. PRO-

vendicat, Sol partes sex cum quarta vna, Mars
tres cum quartis totidem, Luna deniq, duas. Cum
itaq, constet: Calorem
quemuis qui æquali tē-
perie fuerit libratus, in
Planta tam hac quam
alia simili societate mu-
tua sibi connexum ha-
bere triplex saporum
gen⁹: inq, his vnum vir-
tutis prærogatiua emi-
nens: Nimirum, pinguem quem aliis Sulphure-
um, acrem quem Saliosum, & subdulcem sed ta-
men adstringentem quem Mercurialem vocamus.
Quapropter in Ista Mercurialis (ratione caloris e-
uincens, qui cuilibet rei Saliosa a se probè exco-
ctæ & humiditatibus suis spoliata, dulcorem styp-
ticum siue saporem adstringentem inducit) po-
strema tenet: atq, ita Mercurio non plures quam
partes sesquidue competunt. Sic, cum veritati na-
turæ consonum sit, Vbi humiditas nimium exicca-
tur, ibi Sal copiosius produci: In eadem itaq, conti-
nentur Salis partes quatuor, atq, adeo essentia
sive Subtilitatis materia crassa, terrestris, & mi-
nimè tenuis. Pinguedo vero (cui nullus in Mercu-
rio relinquitur locus, veruntamen ob caloris natu-
ralis conuenientiā & familiaritatem nec non sub-
stantiæ dulcedinem veram, ferè cuilibet Sali repe-

la, maceratione & expressione repetita exhausta, olla recenti inij-
ciuntur: hacq, optime obstruēta & per dies nouem in fornace Late-
ritia siue Figulina igni feruentissimo proposita, in cineres albican-
tes exuruntur. Qui postea (modo candorem cretaceum perfectè re-
ferant) succo collecto adduntur. Quod itaq, iam de radice factum,
idem quoq, cum herba dum floret, & vltimo similiter quoq, cum se-
mine agitur. & qui inde acquiruntur cineres & Succus, omnes simul
in vnum vasculum coaccruantur. His peractis, aggregatum illud
colatura per Filtrum tribus vicibus quam diligentissime defecatur:
defecatum in Circulatorium conditur, & per dies decem in cinere
calido Circulatur. Quo tempore præterito, materia contenta (si in-
star mellis spissescat & colorem aureum contraxerit) exprimatur: hu-
morq, in Balneo inde subtrahitur. Hoc factū, Oleitas in fundo re-
manet, qua collecta in vsum reponitur.

quoque nitore Crystallino candens, crassiorum tamen partium & terrestrium quodammodo non expers.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS SESELI MARIS,
doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elemental-
is in membris corporis virilis interioribus.

ΑΡΟΦΛΕΓ
mat. huius in
tra corpus.

Sang. scr.
P. l. r. p. h.
X. i. r. p. h.
Grau. cap.

Αιμαπτόν.
Suum vnde.

Αποφλεγματιστικόν siue παροχευτικόν, Venis
quibusdam ac Tendonibus capitis & colli, quarum
origo ab epate & membrana eius dependet, conse-
cratur. Senes itaque Αιμαπτόνους siue cruenta expu-
entes, si eiusdem Oleo Sulphuris (eius quod colore
sanguineo rubet) proportionem ημιολία siue sesquial-

tera mixti guttae tri-
ginta, quotidie suman-
tur, plurimum iuuat: et
tunc praesertim, si Af-
fectus ille, vel ab san-
guine epatis putredine
maligna vel superflui-
tate vitiosa laborante,
siue etiam a pulmonibus
(quas causas Auicen-
na & Paulus Aegine-
ta recitant) originem
sumat, auxilium haud
contemnendum praestat.

P. l. r. p. h.
& X. i. r. p. h.
mia quid.

SALIS VSVS
intra corpus.

I. r. c. u. m.
P. i. c. h.
E. p. a. t. i. s.
A. t. r. o. p. h. i. a.
R. e. g. m. a. t. i. s.
a. u. E. p. a. t. i. s.
V. i. s. h. e. b. e.

OLEI VSVS
intra corpus.

P. a. r. e. t. i. d. a. s.
O. r. a. l. g. i. a.
C. a. l. c. i. o. s.
E. p. a. t. i. c. a. m.
P. l. e. u. m. o.

Peculiaris quoque eidem est vis, tam ad Ψωροφθαλ-
μίας quam Ξηροφθαλμίας (quorum Affectuum alter
quidem, pruriginosa est palpebrarum scabies, alter
Lippitudo oculorum sicca citra humoris effluxum,
in qua oculus aegre mouetur) si palpebrae ipsae, tem-
pore quidem decubitus eo molliter inungantur: ma-
ne vero, phlegmate quod in Destillatione eius pri-
mo effluxit, abluantur. Idem cum Beta rubra per
nares attractum, mucum siue pituitam crassam,
que meatibus cerebri infarcta, inspirationem im-
pedit, praesenter expurgat: viasque obstructas ape-
rit. Oleum, musculis atque fibris quibusdam

OLEVM SULPHVRIS RVBICVNDVM.

CVM hoc loco mentionem fecerim Olei Sul-
phuris rubicundi, opera precium facturus videor,
si modum eius parandi, Lectori exponam. Res itaque
hac ita fieri se habet. Sulphur viuum in puluerem
tenuem redactum, cum aqua portione Olei Tarta-
ri miscetur. Post in vitro firmo, donec resolutum
in Liquidum transeat (quod spacio horarum trium fieri contingit)
coquitur. Decoctum per Filtrum celatur: colatum vitro alio infun-
ditur: & lento ignis calore, & si dum secescat & ruborem sangui-
nis grumosi siue cocti acquirat, Digeritur. Hinc massa illa minu-
tim teritur: & qui inde conficitur puluis, super marmore A, in Cel-
lam humidam statuitur. Hoc facto, humor quidam tenuis ex lapi-
de A, in Vasculum subiectum B, defluit. Qui per panniculos Vitro
mundo infusus, in cinere siue arena calida & si ad consumptionem
humiditatis si foueatur, Oleum tandem suppeditat, colorem rubi-
cundum Carbunculi eius quem vulgo Rubinum appellant referen-
s: & usu facultatis ad plurima mirifice efficaciae praeditum: in cuius
confectionem, Viri multi praestantes magnis quidem impensis atque
labore & studio multiplex inuestigauerunt: sed antequam Modum
praesens patefieret, nihil quinquam solidum adinuenere.

capitis, nec non Organis Visus, quibus quaedam cum
epate familiaritas siue cognatio intercedit, propri-
um constituitur. Numero enim guttarum trigin-
ta si sumatur, os petrosum siue λιθοειδές eodem si-
mul inungendo (idque dum humor Fluxionis des-
censum molitur) Parotidas, & ταλγίαν, atque Affectus

auritus noxios plerosque
alios profligat. Pondere
vero drachmae, in hau-
stu Aquae quae ex semi-
ne destillata fuerit si
sumatur (corpore a sup-
tione calidis tegumen-
tis opperto) defectum
atque impotentiam omni-
um Auxiliorum λιθοειδής
supplet: calculo-
losque solutos expellit, at-
que mitigationem do-
loris praestat. Epaticis

denique & Pleumonicis, si numero guttarum vi-
ginti quotidie hauriatur (id ipsum per dies sexagin-
ta frequentando) Remedio praesentaneo succurrit.
Sal, fibris aliquot Venarum, quae ab epate ad Orga-
na sensuum (& praecipue Auditus) porriguntur, ad-
dicitur. Ex vino potum, Ictericis & Πικροχόλοις
(siue quibus flaua bilis excarescentia crebra re-
dundat) medetur. Cum Oleo & Αποφλεγματιστικόν
haustum, Epaticos, Ατρόφους, & quibus quoque Vena
aliqua epatis rupta fuerit, iuuat. Nec paruum quoque
aduersus surditatem aurium, visusque hebetati cali-
ginem, quam nimia fluxionum copia efficit, opem affert.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS SESELI MARIS,
doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis Virilis exterioribus.

VSVS SUB-
tilitatum extra
corpus.

Tumorum spe-
cies tres iuxta di-
uisionem Re-
centiorum.
Ap. }
Ol. }
Sal. }
ad }
Ex. }

Apostema apud
Graecos vocatur
I. n. est omni-
bus tumoribus
gramma.

Productis Plantae huius omnibus tribus ex-
tra corpus adhibitis, usus est primo ad Tumores
quosuis praeternaturales (siue hi Apostemata, siue
Pustulae, siue Exiturae fuerint) accommodatus.
Αποφλεγματιστικόν enim, Emplastris επισπαστικόν si-
ue attrahentibus, aduersus Apostemata siue Tumo-
res maiores & grauiore applicandis miscetur. Ole-
um Pustulis seu Tumoribus minutioribus (quos Bo-
thor appellant) inungitur. Salis vero usus diuer-

susculus est. Exituris enim (quae Latinis proprie
Abscessus, Graecis Αποσήματα nominantur) si cum in-
famatione siue Phlegmone sint coniunctae, ex aceto
rosaceo: si cum frigore, ex vino austero, Absinthio,
et Aqua ardente in panis applicatur. Praeter haec, illa
tri am Maculis, Nævis, omnibusque Symptomatis me-
brorum externorum (in quibus scilicet solutio & di-
uisura continui vel iam adest vel adhuc gignitur)
tollendis, vtiliter in usum adsciscuntur.

ENEPTEIA EFFICACIA, ATQVE VSVS SESELI MASSILIEN-
 sis, doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementa-
 lis, in membris corporis humani interioribus.

Qui ex Veteribus hanc plantam Cuminum
 pratense esse existimarunt (inter quos & Serapio
 existit) ei siccitatem & calorem quam primi ordi-
 nis paulò maiorem attribuerunt. Galenus libr. 8.
 de compositione Medicamentorum, itidem de qua-
 litate eius calida testatur. Ruffus vero Medicus ei
 vim ἀντιφλεγμωτικήν tribuit. Succus ei⁹ humores
 crassos, sanguinēq; concretum (si bibatur) discutere
 perhibetur. Idem (qui scilicet ex radice colligitur)
 tempore vespertino sumptus, ἀπεψία sine Facul-
 tatem stomachi concoctricem debilitatam instau-

rat. Decoctum seminis, herbae, & radice ex vino,
 haustum: Epar, pulmones, et Intestina, ab omnibus
 humorib⁹ viscosis ac tenacibus exonerat: flatus oc-
 clusos exigit: simulq; (ratione huius) Tormina Vē-
 tris soluit. Pari modo & aduersus Stranguriam
 confert, obstructions pulmonum tollit, Tussim
 veterem expugnat: & Asthmaticis quoque (vt
 quidam volunt) plurimum auxiliatur. Radix in
 ore gestata, pituitam ex capite copiose trahit, muc-
 coq; educto meatus narium & ossis ἰσχυροῦς sine
 Cribriformis recludit.

DOCTRINA
 Medicorum ve-
 terum de quali-
 tate & Virtuti-
 bus huius Plan-
 tae.

Hum. tra.
 San. conc.
 Apepsiā,
 Tor. ven.
 Stranguri-
 Asthma,
 Tussim.
 Graui. cap.

Ad

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS SESELI MASSI-
 liensis, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis,
 in membris corporis humani exterioribus.

Herba aceto decocta, circa coxendices &
 Os sacrum si applicetur, Calculos soluit et expellit.
 Eadem cum lacte caprino illita, saepe cognita est
 maculas liuentes, quas in pedib⁹ Ambusta (atq; Vl-
 cerationes quoq; alie) relinquūt, extergere. Succus

illitura adhibitus, Mariscas exiccare, crustasque
 iisdem detrahare perhibetur. Semen tritum & in
 Sartagine frixum, calidumque ventri Epithema-
 tis modo illigatum, ἔρροος sine Tormina ventris
 sedat.

VSVS Sese-
 liensis lo-
 rinsecus adhibiti
 iuxta doctrinam
 Veterum.

Ad

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSVS SESELI MAS-
 siliensis, doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa,
 ex prioribus omnibus exorients & effluens: in membris corporis
 humani interioribus & exterioribus.

Radix si adhibenda fuerit ad Morbos, qui-
 bus Saturnus præst (vtpote Ictericam nigram,
 Είλεον, & Catharros perniciosos, siue etiam ad Cal-
 culos renum & vesicæ, Fluxionesq; capitis que
 dentium dolores affe-
 runt) foditur ea Satur-
 no Dignitates suas ge-
 rente: id est siue Exal-
 tato (quod in Libra ac-
 cidit) siue Domum su-
 am, quæ in Aquario est
 & Capricorno, tenente.
 Ita ad Vitia epatis &
 pulmonū, nec nō Spas-
 mos & Κάτρυον quoque, Herba metitur: Ioue non
 solum Dignitates, vt eas in Saturno recitauimus,
 verum etiā Fines & Triplicitatē (siue Trigonū)
 in Angulo vel Domo succedente sortito, cursumq;
 secundum Signorum seriem dirigente. Similis ra-
 tio seruatur & in collectione seminis. Nam ad

Menstrua prouocanda, siue Passionem Colicam,
 necnon obstructions ventriculi, atq; Intestinorum
 Aegritudines alias si expetatur, positus Lunæ in
 Angulo orientali siue Medio cæli, ad collectionem

VIS MAGI
 ca acquiritur hu-
 ic Plantæ.

Ad

Ad

CAVELA.

Ad

Ad

Ad

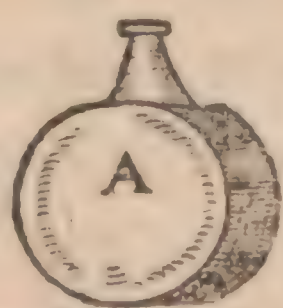
Ad

Ad

Ad

ELECTVARIVM.

Quod modo de tribus Planetis, Saturno scilicet,
 Ioue, & Luna traditum est: illud quoq; tam de
 Planetis, quam membris & eorum morbis reliquis
 accipitur. Porro, Succus siue Gummi radicis huius
 longiuscula & odorata (quod hoc loco quoq; obser-
 uandum venit) cum Saccaro selectissimo & Croco-
 costura in Electuario redigitur: Succo quidem poudere librariū
 trium, Saccaro vnius, & Croco vnciarū trium assumpto. Quod, dum
 Luna decreuit, si ventre ieiuno & tempore matutino magnitudi-
 ne iuglandis sumatur, Auxilium est aduersus Affectus atra bilis
 quoscunq; præsertim autem Delirium & Alienationem mentis
 præstantissimum: & cor præterea roborat: idq; ipsum spiritibus se-
 renatis exhilarat. In fossione autem radicis, ad Delirium quidem,
 positus conuenientis Mercurij, ad refectionem vero cordis, Salis ra-
 tionem habere oportet.

aut Oppositus) impediatur: aut ab Angulis cadat.
 His itaq; obseruatis, Subtilitates plantæ fossæ, ad
 Affect⁹ cōmemoratos, tā intra quā extra corp⁹, pro
 conditione tēporis & naturæ Aegri adhibita (qua in
 re Medicus quilibet prudens iudicium adhibere
 sciet) haud absq; fructu vsurpabuntur.

Ad

Ad

Ad

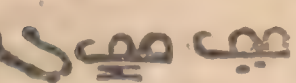
Caput tricesimum tertium.

M

DE

DE HUMANO CORPORE IN GENERE
DE SESELI FÆMINA, QVOD ALIAS ÆTHIOPICVM,
ALIIS VERO GORDILION APPELLATVR.
GENVS, PATRIA, NOMEN.

NOMEN.
Seseli latifolium
Placenti.
Gh. Wilhelmus
Placentius Chir-
urgus.

Seseli.
Seseli Æthiopi-
cum Eruditorum
vulgar.
שֶׁסֶלִי
Choschizerah.
Σισυόπριμος.
Siseminium.
Silherba.
PATRIA.

Coniectura vi-
de applicatio Sil-
herba descende-
rit.
Silarum fluij natu-
ra.

Hæc planta cre-
dita est esse Cuz-
minum Regium
Hippocrati.

Hæc Planta cur-
inter Saxifragas
relata.

Taffila Toppe
nomen herbe pe-
reginæ.

SESELI maiusculum siue latifoli-
um Guilhelmi Placentij Chirurgi
(qui Imperatore Rudolpho Hab-
spurgense, anno 1481 Veronæ cla-
ruit) etiā hoc seculo, in quibusdam

locis Palestine atq; circa Sinu Persu
Sisili, vulgo vero שֶׁסֶלִי Choschizerah (q; Græ-
ci quidem Σισυόπριμος, Latini Siseminium reddi-
derint) appellatur. Quæ appellatio Plantæ huic no-
stræ haud malè quadrat. Quamquam Author modo
nominatus (vt Autographū ipsius testatur) docue-
rit: eam ad fluuium Silarum, qui inter Picentinos

Lucanos interfuit,
eag natura prædit^o est,
vt ligna omnia quæ hau-
serit, in lapidem trans-
mutet (exceptis folijs

caule Plantæ huius, vnde ea sine dubio et nomi-
ne Saxifraga antiquit^{us} digna iudicata fuit) co-
piose nasci: atq; ita præter deriuationes alias, ab hoc
nomē Silherba deduxisse videatur. Porro alijs (vt
herbæ aliæ multæ) a Patria Æthiopicū dicitur: idq;
nomen æquissimo iure proprium sibi vendicat

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS SESELI
FÆMINÆ.

Occupatio.
Thornellus a
liud Seseli Æ-
thiopicum exhi-
bet quā n vulg.
Eruditores pro-
ferant.

Coreora.
Mādhā oppidū.
Æthiopia.

Cur hæc Planta
loco Seselios hæ-
minæ statuatur.

FORMA.
Radix.

Observatio
Thornellus in
radice huius
Plantæ.

Suspiciabuntur forte hoc loco Viri eruditiores

præ alijs: Licet Dioscorides, Alij eruditione &
Rei herbariæ peritiā eximia præstantes Viri, Plā-
tam ab hac diuersam hoc nomine exhibeant: docen-
tes scilicet, Seseli Æthiopicū, folijs Hederae simi-
libus constare. Prouentus eius, Germania, atq;
adeo toti Europæ (cum naturæ proprietate quadam
peculiari, ad intensos illos æstatis calores, quibus
herbæ aliæ omnes languidæ flaccescunt, ipsa diuersi-
modè alacrior et letior insurgat) sanè non est fami-
liaris. Quod autē ea ipsa, pro Cymino regio Hippo-
cratis (quod alijs de semine Ammios acceperunt)
sit habenda, coniecturis id potius, quam argumen-

tis firmis (ut alia plu-
ra) colligitur. Hoc au-
tem constat: apud Æ-
thiopas herbam extare,
folijs robustis & Fæ-

niculaceis, radice graueolente, cuiusq; semen lin-
gua Abyssina Taffila Toppe (id est semen regiū)
appellatur. Quamquam verum sit, appellationem
Toppe, etiam Plantis alijs, vnde isthic loci Aceta-
ria conficiuntur, esse communem.

in cognitione plantarum probè exercitati, me
Seseli Æthiopicum (quod ipsi ostendant, radice, cau-
le, & folijs Caryophyllatæ, floribus vero & seme-
ne Anethi siue Feniculi montani) excludere: aut
pro Seseli agnoscere nolle. Cuius enim pictura hic
proponitur: eam in Conuallibus illis fecundis mon-
tium Æthiopiæ, quæ inter Coreoram & oppidum
Mandali interiacent, inueni: & Artis Examine
solito consideratam, eiusdem cum Genribus Sese-
lios alijs, & virtutis & naturæ participem depre-
hendi. Effecit itaq; id ipsum, vt ea in hunc locu pro
Femina videretur statuenda: Seseli Æthiopicū
Eruditorum, in suā sedem (vt in sequentibus pate-
bit) traucto. Ideoq; quod illud hic omittitur, ne vel
obliuione præteritum, vel ex genere Seseliōn ex-
terminatum putetur velim. Ad formam ergo eius
quod attinet: Radix quam Maris aliquantum est
maior & succosior: foris fibris varioribus sed ta-
men robustis capillata: & in longitudine quasi ci-
catricem quandam siue sulcum (qualem oxia siue
rima in Naturalibus mulierum, siue radice Saponar-
iæ, quæ Germanis quibusdam Sperenstich du-
citur,

Radix fodienda
M. Maj. D. 16.
17. 18.

5 { Q
3 { F
2 { M
1 { S
gr. 6 { S
mp

Herba metenda.
Mens. April.

5 in 1. Dec. V
D crescente.

Semen carpen-
dum.

5 in 2.
D crescente.

5 in 3.
D crescente.

5 in 4.
D crescente.

5 in 5.
D crescente.

5 in 6.
D crescente.

5 in 7.
D crescente.

5 in 8.
D crescente.

5 in 9.
D crescente.

5 in 10.
D crescente.

5 in 11.
D crescente.

5 in 12.
D crescente.

5 in 13.
D crescente.

5 in 14.
D crescente.

5 in 15.
D crescente.

5 in 16.
D crescente.

5 in 17.
D crescente.

5 in 18.
D crescente.

5 in 19.
D crescente.

5 in 20.
D crescente.

5 in 21.
D crescente.

5 in 22.
D crescente.

5 in 23.
D crescente.

5 in 24.
D crescente.

5 in 25.
D crescente.

5 in 26.
D crescente.

5 in 27.
D crescente.

5 in 28.
D crescente.

5 in 29.
D crescente.

5 in 30.
D crescente.

5 in 31.
D crescente.

5 in 32.
D crescente.

5 in 33.
D crescente.

5 in 34.
D crescente.

5 in 35.
D crescente.

5 in 36.
D crescente.

5 in 37.
D crescente.

5 in 38.
D crescente.

5 in 39.
D crescente.

5 in 40.
D crescente.

5 in 41.
D crescente.

5 in 42.
D crescente.

5 in 43.
D crescente.

5 in 44.
D crescente.

foditur circa diem mē-
sis Maij, decimum sex-
tum, decimum septimū,
& decimum octauum:
Marte in Finibus (id est
vel in gradu quinto, A-

rietis, Leonis, siue Sagittary) existente: siue gra-
dum sextum Scorpionis, Cancri, aut Virginis pera-
grante. Herba cum floribus metitur ineunte men-
se Aprilis, Marte primam Faciem siue Decadem
Arietis obtinente, & Luna lumine accrescente.
Semen in locis commemoratis absoluitur, ex parte
circa mensis Iulij initium, ex parte, circa eiusdem
medium. Ideoque idipsum (quemadmodum Plan-

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS SESELI FOEMINÆ,

doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elemental-
is, in membris corporis feminei interioribus.

Αποφλεγματιστικόν itaque quod ex hac Plāta
cōficitur, epati, stomacho, & Venis ijs quæ Recepta
cula seminis existit, perq. substantiā Vteri diffundū-
tur: nec nō intestinis & partib⁹, quæ affinitatē ali-
quam cum his habent, quadamtenus dicatur. Plan-
tam autem ipsam quidem, ad Cōceptionem siue Fa-
cunditatem aliquid facere, adhuc in Arabia &
Ægipto vulgo putatur. Quomodo autem ad eam
rem adhiberi soleat, ne cui occasionem aut ansam
peccandi præbeam, expositioni illi consulto super-
sedemus. Quod enim legibus nec diuinis nec natu-
ralibus consonat, id neq. in honestorum aut utili-
um numero haberi potest. Hoc tamē experiētia do-

cuit, & min⁹ turpitudi-
nis abomināda habere
videtur: Αποφλεγμα-
τιστικόν huius, sinui Vulvæ
muliebris ante Coitum
probē si inungatur, id-
ipsum Matricem totam
expurgare: & vi sua
adstringente simul per-
ficere, vt collum ipsius
arētius contrahatur &
commineat: Quamquam
dum Caffæ versarer,
Philippum Tarde-sier-
uo (Hispanum, & Vi-
rum præstantissimum)
audiuerim Virtutē istā
etiā Essentiæ ex herba,
radice & semine tribuentem. Ego vero (cum pin-

locum calidum per horas duodecim statuo. Hoc ergo modo Caphu-
ra liquata, sibi clara & limpida supernat, eandem ab Aqua Forti
separatam per Retortam destillo. Atq. ita promanat Oleum omni-
um pulcherrimum & iucundissimum, quod partium est, admodum
tenuum, & natura Spirituali omnino præditum: Sicq. Oleago Ze-
doaria, quemadmodum hic phlegma, nihil Virium consequitur:
In prima quippe Destillatione Liquore, in posteriore Oleagine, Es-
sentiā intra horas duodecim sibi vendicantē.

tarum aliarum, in cen-
su olerum numeratarū)
in vsum metitur: Sole
in Leone existente, Lu-
na vero in Augmento
gradu Signi diei quin-

tum, Septimum, siue nonum, in Mansionone nona
possidente. PRODVCTA Pharmaceutices
Chymicæ ex Planta hac integra, eadem sunt quæ
præcedenti: Αποφλεγματιστικόν nimirum, Oleago,
& Sal colore luteum, gustu cum adstrictione qua-
dam acre, ideoque naturam aluminosam quodam-
modo resipiens.

guedo omnis substantia spissior sit quā aqua, ideoq.
calidior atq. adeo siccior) etiam Oleaginē istam
ad vsum hunc adhibui: Vimq. eius (quippe sicco
quolibet, si acerbum habeat coniunctum adstringen-
te, sin calidum attenuante atq. ideo expurgante) cer-
tō efficacem deprehendi. Porro Αποφλεγματιστικόν
hoc, stomachum quoq. & Intestina roborat & cal-
facit: Diarrhæam coercet: Digestionem bonam
præstat: & appetitum excitat: si Vesperis (Cena
scilicet quaq. peracta) numero guttarum decem,
cum Spiritus Vini crudi siue (vt potius appellare
conuenit) Musti, guttis viginti sumatur: corpus a
sumptione ad quietem componendo. Eiusdem aqua
portione cū Oleo Tere-
binthino albo mixti, gut-
tæ triginta nona quaq.
hora si exhibeantur:
Vreteras, ex vitio aut
languore Virtutis expul-
trici, siue infarctu cal-
culi in renibus generati
obstructos, atq. Ischuri-
am hinc consequentem
soluit. Oleum plan-
tæ huius, Virtuti At-
tractrici epatis & sto-
machi, nec non nervis
& Παράσταις (testicu-
lis muliebribus assiden-
tibus, ac Matrici famu-
lantibus) atq. insuper a-

SPIRITVS MUSTI.

SPIRITVS ille musti Αποφλεγματιστικόν siue nullo
ignis ministerio acquisitus, in Regionibus vinearū
copia abundantibus, absq. labore aliquo singulari, &
opera natura impulsu spontaneo sese mouentis po-
tius, quam artificij exquisiti cuiusdam subsidio, ab
Hominibus etiam rusticissimis, atq. Chymia omnis
experientissimis, industria saltem & attentione qualicunq. adhibita
elicitur, atq. paratur. Quando enim mustum recens, a Torcularibus
in ades transfusum, & transfusione per colum dolis grandioribus
conditum, inq. cellam repositum iam iam effervescente incipit: & (qua
inter vindemianum & exprimendum immixta fuere) sordium
illudic immundū (quales sunt Aranei, Eruci, & Vindemiatorū ipsorū
sordes ex manibus illotis, halitus afflatusq. maligni, necnon pini-
ta guttatim e naribus stillans, & id genus spurcitia eorundem
alia: ne quid de pedibus impuris dum vna calcantur, non so-
lum Virorum, Verum etiam Mulierum, Virginum, & Puerorum,
munditiā haud perpetuam timentium, necnon asseribus fæditis,
ligonibus, & Instrumentis alijs, ab Insectis & Reptilibus per noctem
inquinatis: quorum omnium impuritas, in istud ipsum velut sentinam
redundat, dicam) partim excutere, partim absorbere, clariusq. limpi-
dus & purius fieri incipit. Tum inquam, supra Orificium dolij B,
collum fistile siue Vitreum (idq. non impeditale) super hanc Vero Ale-
bicum A satū grandē ne quid Vaporis aut spiritus exhalat) luto
fideliter assolutināt: rostro Vero Alebici Receptorij C. apponūt. Quo
facto, ex Vapouribus Vini ascendētib⁹, Liquor quidam aggregatur:
qui, cū solius natura actū siue motū spontaneo sit genitus & acquisi-
tus, Spiritus musti merito appellari potest.

liquatenus Vesicæ quoque & renibus deputatur.
Menses

PHILIPPVS
Tarde siue
(Germanicē)
Epit. tnech.
Hispanus, Esser-
ti Deseli Actio
p. i. comendat.

Menses ergo suppressos promouet, si corpore obeso quidem pinguiq, & temperamento frigido atq, humido præditis, cum Oleo Fæniculi, Asari, siue Petroselinii: macris vero & calidioribus, cum Oleo Endiuie, & Scariole, siue seminis Lactucæ frequenter sumatur: & simul (siue temperamentum adsit calidum siue frigidum, corpusq, vel pingue vel macrum) collum Matricis semine Ammii, Galla Moschata, & Styrace suffumigetur. Præterea ad Vterum, Vinculis quibus coxarum ossibus alligatur præter modum laxatis, Musculisq, lumborum interioribus (qui Græcis Ψαλ dicuntur) debilitatis prolabantem, conducit si quotidie, tam intra corpus sumatur, quam spinæ dorsii atq, Locis Muliebribus inungatur. Cum Oleo deniq, Melissæ æqualibus portionibus frequenter haustum, et subinde ad ignem siue Fornacem calidiorem inunctum,

Ischuria laborantibus & Nephriticis succurrit.

Sal huius, colore eleganter cædicatè nitens, arterijs quibusdam epatis, O. i siue collo Matricis, Meatibus vrinarijs, atque Vasis seminarijs, nec non testiculis muliebribus competit. Cum Apoplegmatico itaq, & Oleo pondere drachmæ æqualiter mixtum, calculos renū et vesicæ comminuit: Tartarumq, omnem, qui in cavitatibus corporis continetur resoluit: atq, (cum simul sudores moueat) aduersus Hydropem & Podagram, diluculo quouis quantitate eadem vtiliter adhibetur. Cum cera vero & Tartaro albo vsto farinag, Olyracea in Pestum redactum: Oleoq, hinc irrigatum, ex filo serico Vulnæ si inijciatur, Vlcera Matricis emollit, aperit, expurgat: locorq, affecto instaurato, sanationem αναλγητον siue doloris omnis expertem præstat.

Μηναγωγία
quæ menses adiuuat
nutrienda.

SALIS VSUS
intra corpus.

Ad Calclos,
Ta. que.
Hydrop.
Podagr.
Vlcera
nes. Matr.

Ψαλ musculi
interiores lumborum.

Pestus ad Vlcera
rationem Matris
cis.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS SESELI FOEMINÆ, doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis foeminei exterioribus.

Sal modo proximè cōmemorato mixtum, in Emplastro si imponatur, Bubones (Vlcerationesque partium obscenarū similes) in constitutione aeris calidiore ex Hominis impuri congressu Venereo contractas, sanat. Quod si Unguento isti, Mercurij præcipitati citrini (ut vocant) pars vicesima accesserit (cum ille vi σαρκωτικῆ siue incarnatiua poleat) Pustulis quoq, & Vlcerebus cauernosis & de-

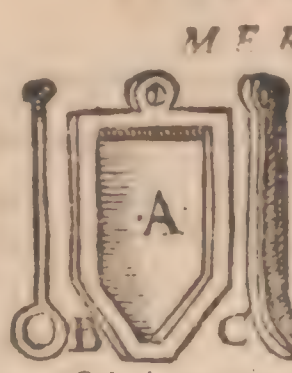
pascendo serpētibus luis Gallicæ inueteratæ medetur.

Cum Oleo autē in Emplastro vulnerum receptum additum, sanationem lenem præstat: Veruntamen vsum eius manātia, saniosa, & affluxu humoris Aërogiuati & laborātia, minime admittere videntur. Humiditates enim attrahit: ideorq, suppurandis et callosis omnium maxime quæ dant.

SALIS vsus
cu reliquis sub-
tilitatibus mixti
extra corp.

Ad Vlcera
Pustulas
Luis Gal.
Vulnata.

Cautela: ubi ab
vfu Salis sit ab-
stinendum.

MERCURIUS PRÆCIPITATUS.

MERCURIUS præcipitatus (cuius usus vulgarior est) parandi ratio simplicissima hæc est. Mercurius depuratus, atq, per corium siue alutam expressus, in aqua orti vulgari, eorq, probe, & ex partibus Halimæ quidem triginta, Vitrioli vero viginti quinq, Aluminis deniq, duabus destillata) resoluatur: inq, eadem per noctem relinquatur macerandus. Hinc ubi imitatione Salis radiatim concreuerit, aqua qua tam colorem eleganter viride induit, tempore matutino subsequenti decolatur: ipse vero in Fictili non vitrato A Carbonibus vniuis impōitur, et Cochleari B hinc inde agitur. Hoc facto, Mercurius primo insiar Adipis siue Butyri liquefit, atq, in Vasculo feruet: ubi vero vis ignis magis magisq, intenditur, tandē durefcit, croceorq, colore nitescere & nidore emittere incipit. Qui ubi suapte omnis exspirauerit, materia indurata forcipe C, detrahatur: & quando refrigerit, in puluerem teritur. Atq, hic est Mercurius ille præcipitatus, in administrationibus Chirurgicis notissimus & receptissimus. Veruntamen eius parandi, modi sunt præterea alij duo, quibus plus inest artis, quos suo tempore recitabimus.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSUS SESELI ÆTHIOPICI, doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementalis, in membris corporis humani interioribus.

Plantæ huic, a Medicis & Physicis præstantioribus Scholæ Veteris, qualitas sicca & calida secundæ Ordinis tribuitur. Decoctum eius ex vino potum, Affectibus frigidis Membrorum Generationi seruientium opitulatur. Locis vero Muliebribus inspersum, Matricem Ascendentem atq, adeo suffocationem minitantem compescit: & Respirationem expeditā reddit. Idē calens exhibitū, non solū hominibus verum etiam pecudibus præ-

nantibus (& inter has maximè Capris) partus faciles præstat. Quæ res Eruditorum plurimos mouisse videtur, ut quam Plantam vulgo Gebennuriz nominant, illi hanc esse crediderint. Radix hora ante Coitum deuorata, Auctorum multorum antiquorum testimonio, Fecunditati & conceptionis facilitati tam in Hominibus quā brutis conducere perhibetur. Decoctū seminis & radicis, aduersus Epilepsiā & Mensiū suppressionē opitulatur.

VETUSTIO-
res medici quid
vulgo de qualis
tibus & vni-
bus Selsi Aes-
thiopici tradide-
runt.

Vfus Selsi Aes-
thiopici.

Ad Affe. frig.
vteri qua.
Ascen. &
Selsi. matr.
Part. facil.
Fecund.
Epilepsia.
Men. ob.

DE HUMANO CORPORE IN GENERE
NATURA, PROPRIETAS, ATQUE VSVS SESELIOS ÆTHIO
pici, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis humani exterioribus.

Vfus Sefeli Ae.
thiopici extra
corpus mixta do
cunt Venerum.
Afc Mat.
Men sup.
Men alb.
Concept.
Adi. octum et
secundas
educend.
Aq a putu
stante ex ute
ro descendens.

Radix, herba, & seminis vino optimo deco-
ctorū vapor, Encathismate siue Inseſſu per inferio
ra receptus, Ascensionem Matricis prohibet: Men-
ses quoq; Vteri frigiditate vel humorum crassorū
viscositate resistentes expedit: atq; eosdem p. æte-
rea (quod sæpius contingit) vitio concepto in pu-
trilaginem albicantem transmutatos corrigit. Idē
per Infundibulū in collum Matricis admissus, hu-

NATURALIS INCLINATIO ATQUE VSVS SESELIOS FOE-
minæ, doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex prio-
ribus omnibus exoriens & effluens: in membris corporis
humani interioribus & exterioribus.

FACULTA-
tes vteri san-
guinis
Attrahit.
Nutrit.
Expultrix.

Vterus muliebris sanus, atq; partium omnium
spiritalium valetudine integra rigens, Facultati-
bus siue Potentijs (quas ei Creatoris æterni sapien-
tia & Naturæ liberalitas communicauit) tribus
maximè pollet: nimirum attrahente, nutriente, &
expellente. Harum autem vna si deficiat, necesse

Ad perfectionē
Fœtus
requiritur yactu
d. & fortitudo
Fœtus ut
omnium tri-
um coniuncti.

EXEMPLUM
radicis à Theo-
ph. Ro. fœtis co-
stellati. ne pecu-
liari or. auata.

est pro deficientis qua-
litate, vel in concep-
tione, vel formatione
Fœtus, siue deniq; in
Partu, vitium & pec-
catum aliquod enorme
committi: Etsi enim
Virtus Attrahitrix, semi-
na vtraz; auidē arripi-
at: inq; locum suum pro-
liciat, siue in sinus Vteri rite recondat: Tamē nisi
Nutritiua ē vestigio ei operam suam iungat, aut
præsentia perpetua assistat, fieri non potest: vt Fæ-
tus omnibus numeris suis absoluat. Sic: licet At-
trahitrix & Nutritiua officio suo non desint, atq;
conceptio successerit, Fœtusq; iam nutriatur: Om-
niū tamen maximè periculum & difficultas immi-
net: Si Fœtu perfectō, Expultrix vel exclusioni nō
sit sufficiens, vel labore fracta & viribus amissis
fuerit prostrata: siue etiam prorsus destructa & in
nihilū redacta. Defectus itaq; Facultatū harū triū,
si robore virium ad æquabilem temperiem reducto
sit compensandus: siue absentia earundem, vigore
pristino reuocato cōplēda, Ad Attrahitricē ergo ro-
borandam, Radix ista plurimum conferre cognita
est: Si Marte in Signo Orientali, & quidem Virili,
nec non calido & sicco fixoq; (Leone nimirum) ex-
istēte, sit acquisita. Sin Nutritiua subleuāde expe-
tatur, rectissimè fodi perhibetur, Ioue in signo Oc-

QUOMODO
hinc Plante vis
Magica acqui-
ritur. ad Defe-
ctus Facultatū
vteri iustauran-
dus.

Radix fodienda.
Ad Attrahitricē
roborandam.

Oric.
Virili
Cali.
Sicc.

Ad Nutritiuam.
Oric.
Cali.
Hum.
Acr.

Ad Expultricē.
Dep.
Virili
Frig.
Hum.

ci, & quidem calido humido & aëreo (in
Geminiis nimirum) versante. Sin deniq; Expultrici
promouendæ deposcatur, fodi desiderat: Venere in
Signo mobili, Septentrionali, feminæ & frigido
humidoq; (in Cancro nimirum) versante. Quæ tem-
poris obseruandi prudentia methodusq; in radi. ib;
lerlis, & deniq; semini-
bus Plætæ non solū hu-
ius, verū etiam aliarū
similiū, fodiendis, col-
ligendis, & decc. pēdis
necessario est adhibēda.
PORRO (ne comme-
moratione futurorum,
præteritorum nobis ob-
repat obliuio) Theo-
phrastus Paracelsus, Anno 1528. hanc radicem in v-
sum Medicum effodit. Quo tempore Pars Leonis
de ima fuit ascendens, cælūq; eū quē Figura appi-
etæ exhibet, Planetarū & Signorū positū obtinuit.

SITVS PLANETARVM APPOSITIS
conferendi.

Si quis in tempore futuro, Veritatē Regula cōmemorata, Experi-
mento cognoscere cupiat, Radicem hanc ad Affectum priorē quidē
(Cui ad id tempus & q; vita prorogabitur) fodiat, Anno 1581 die
mensis Maij vicesima. Tum enim Mars Leonem ingreditur: inq; eo-
dem Signo, & que ad diem Iulij octauam anni dicti commorabitur.
Ad alterum vero, die mensis Iulij decimanona: cum Venus tum
temporis, in Cancro Domo sua & q; ad diem Iulij decimanonam
sit commoratura. Caterum, anno 1585, die Iulij decima octaua
(quidē) Iupiter in Domicilio Geminiū diuertit: inq; eo-
dem, & q; ad quartum diem Iulij anni sequentis resset. Atq; ita
tunc & spaci & oij quosq; satis offeretur, radicem harum quan-
tuncq; copiam colligendi & reponendi. Hoc tamen est vitandum:
ne fœtio (cū tū tēporis Plætæ sit Retrogradus) inter vicesimū mēsis
Septē. anni 1585, & decimū sextū Ianuarij anni 1586 suscipiatur.

phrastus Paracelsus, Anno 1528. hanc radicem in v-
sum Medicum effodit. Quo tempore Pars Leonis
de ima fuit ascendens, cælūq; eū quē Figura appi-
etæ exhibet, Planetarū & Signorū positū obtinuit.

Caput tricesimum quartum.

DE SESELI SOBOLE, QVOD ALIIS CRETICVM ET
PELOPONENSE, QVIBVSDAM VERO TOR-
DYLION APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

DERTIVM Sefelios genus, vt prio-
ra duo, voce tantum paulisper im-
mutata, nobis Hebraice דמחשעב
Damahscheb (quod Graecis est Σι-
γώμιος germanis Schweigkraut)
appellatur. Cui cum descriptione respōdeat Planta
quedā Priscorū nomine (vt idipsū vtcūq; græcè
redditur) Θεόφωτος id est Gottschraut, quod etiā
nū hodie apud Arabas extat (licet notitia Plantæ
ipsius exoleuerit) vtrasq; non tam Specie quam no-
minis origine existere easdem, ferè ausim suspica-
ri. Quod scilicet Hebraicum דמחשעב Damah, initio

vel expositione vitiosa
in id trasmutatum (pro
Damah id est סיגון si-
lētio, δαίμων id est De-
us reddito) vel è lectiōe
etiā corrupta postea de
tortū: atq; ita demū (cū δαίμων vt alias apud Græ-
cos per σίος Dialecto Æolica, ita apud Hebræos per
dictionē דמחשעב El exponatur) adiunctione particule
ה El ad Hebraicū alterū Heseb, nomen דמחשעב
Elhescheb siue etiam (per μετάθεσιν seu Transposi-
tionem, quæ linguae Hebraicæ est familiaris) He-
schebel (à quo tandem nostra etiam appellatio Sese-
li forte descenderit) constituta videatur. PORRO
speciem Sefelios præsentem, Peritissimū quique
Rei herbariæ, Sefeli Creticū appellare consuevere.
Atq; est id forte hoc ipsum, cuius Cicero libro se-
cundo de Natura Deorū meminit. Plerisq; ob for-
mam (vt puto) quam nos Cernuariam siue Hirsch-
wur dicimus, esse putatur: sed falsò. Si enim ex
descriptione Pl. libr. 8. cap. 32. Cernuas Sefeli herba

SIGNATVRA GENERALIS.

VT descriptio Plantæ huius generis tam Mas-
cula quam Fæmina, Imaginē præsentī, Venas ab epa-
te deorsum tendentes proposuit considerandas: Ita
easdem partes in corpore imperfecto & Puerili, ea-
dem hoc loco volumus Signatas.

(vt in historia Peucedani est commemoratum)
purgari referentis, id colligendum sit: miror
sane, cum Creta & Peloponesus Cernuas non
alat, quomodo ea in locis dictis Cernuæ purgari
queant. Tria ergo solummodo genera Sefelios,
nimirum duo illa, quorū historia iam est exposita,
& hoc præsens quod tractamus (Dioscoridi qui
quatuor Species numerat, sua sententia relicta)
reuerà reperiri statuo: & Sefeli Creticum atque
Peloponense non Plantas diuersas, sed easdem
existere. Licet non inficias eam, Sefeli quoddam
Aethiopicū extare folijs Hederæ: sed an id sexu,

forma, & virtute, spe-
cieb; Sefelios vulgarib;
respōdeat, alio loco (vo-
lente Deo) dicetur. No-
men certè Germanicū

Moreniuminich /

id est Cuminum Aethiopicum (si ob appellatio-
nem pro eo sit venditandum) Præsentī quam sibi
conuenientius gerit: cum quod Peloponesus hodie
Morea dicatur: tum præterea in vtriusq; (Cretico
nimirum, quod à me aliquando in monte Ida est col-
lectum, & Peloponesiaco quod ad fluvium hodie
Spirnaza dictum, in Arcadia effodi) naturas ex
omni parte sibi inuicem similes & cognatas, idip-
sum experiendo deprehenderim. Omnino autem
hoc genus, habitu Sefeli marem repræsentat: nisi
quod radix eius maiuscula est, folia vero ampliora,
& folijs Absinthij marcore extenuatis persimi-
lia existunt: Semina latiora & planiora euadunt:
ac virtus deniq; Plantæ totius, cum odore & gu-
stu, tum efficacia tenuiore quam priores pollet.

NOMEN.

דמחשעב

Damahscheb.

id est

Σιγώμιος.

Schweigkraut.

Tria tantum sunt

Sefelios genera.

CONIECTIV.

ra quomodo ap-
pellatio Dama-

scheb in Elhe-

scheb (id est

Schweigkraut)

Tortuosius huc

rit mutata

Sefeli Creticum

& Peloponense

se sunt eundem

generis Plantæ,

Sefeli Aethiopi-
cum Eruditorūhuc nō collocas-
tur.Occasione muta-
tionis, explicatio

& lectio vitiosa

Appellatio Mo-
reniuminich quo-
modo huc Pla-
ntæ conueniat.

הל

El.

דמחשעב

Elhescheb.

Heschebel.

Ratio cur Sefeli

Creticum & Pe-

loponense vna

Planta fiat non

diuersa.

Cicero lib. 2. de

Natura deor.

Planta hæc quib-

usdam habetur

pro Cernuaria

sed falsò.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QV ALITAS
SESELIOS SOBOLIS.

RADIX Plantæ huic robusta est, duritiæ
lignæ quid referens, crassa, longa, atq; ex albo fla-
uescens. Caulem ex se promit eadem vnicum qui-
dem sed robustum, rectum, intensè viridem, in lō-
gitudine striatum, & aliquatenus concavum, mul-
tis articulis (è quibus singulis Adnata germinant,

folijs magnitudine & crassitie Cicutæ similibus,
seriatim vt in Tanaceto & Filipendula videmus
conserta) geniculatum: herbaq; in parte ima (quæ à
capite radice, proximè è terra eminente pullulat)
quam summa, & latius & densius luxuriantem.
Semina huius, gignuntur vt plurimum in fastigio

FORMA.

Caulis & her-
ba.

Semina.

M 4

caulis

Sul. 5.
Sal. 2. } part.
Mer. 5.

Odorgratus va
de
Herba.

5 1/2 }
5 1/2 } part.
5 1/2 }

Semen
5 1/2 }
5 1/2 } part.
5 1/2 }

Virtus Plantae.
Rarefacere.
Aperire.
Expellere.

CONSTEL.
LATIO.

Radix sordida
5 1/2 }
5 1/2 }
5 1/2 }

Herba munda.
5 1/2 }
5 1/2 }
5 1/2 }

QUALITAS.

Calor, humidum
terre, velle
mentum, exurans
augere, amantem
siccat, mrobo
et celeritatem
virtutis, necnon
filiolam quo
que.

Pinguedo &
dulcedo inuendi
tate & filibus
tate principatum
tenet.

Semen carpen
tum.
5 1/2 }
5 1/2 }

Mars in Tauro
friguitatem &
siccatem efficit.

PRODVCTA
Pharmaceutica.
Αποφλεγμα.

Sal &
Oleum
Radix habet.

5 1/2 }
5 1/2 } part.
5 1/2 }

caulis primarij, raro in Adnatorum: eademq agmi
natim prorsus conglobata, et (veluti Panacis cuius
historia Capite tertio
pertractata fuit) folia
cea, colore cinericea, o
dore acuta, gustu ama
riuscula, & siliquis prae
ter haec (scutula siue pa

tur: & tenuior nec non potentior, atq; etiam in super gravior
reddatur. Quapropter modum Destillationis huiusmodi, Pelicano
putauimus adumbrandum. Facies enim in Ventrem A. conduntur:
& Virtus Spiritus & animalis, per collum rostrumq; in pectus aper
tum, supra facies regegitur: ac Traditione talis secundum, tertium,
immo & quartum iterata, in sum medicum corporis aperi tamen
potius, quam delicias Voluptatibus dediti (summentibus enim Extra
tum hoc minus gratum est) paratur.

timas duas, aduersis cauis inuicem fornicatim comi
sas referentibus) inclusa. AD QUALITA
TE S quod attinet: Vt planta integra minus calo
risquam priores, ita radix quoq; eiusdem & semen,
gustum minus amarulentiae produunt. Hoc enim de
prehenditur, non solum in Planta praesenti, verum
etiam substantijs omnibus alijs: Quae materia ter
restris fuerit adustior, eo magis amaritiam eius
intendi: atque ideo & siccitatem potentior, &
virtutem efficaciae celerior, necnon robustiorem
reddi: Sicut ab eadem causa, salsedo mordacior,
atq; ideo ingratiior, nec non consolidationi qua dul
cedo & pinguedo (cuius vsus in quouis casu omni
um gratissimus est, saluberrimus, & utilissimus)
ineptior euadit. Hac ergo ratione, Radix qualitati
Solari acceptas refert partes quinque cum tribus
quartis, Marti vnam cum quarta vna, Lunae
quinque. Quo argumento, ea Sulphuris partibus

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS SESELI SOBOLIS,
doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis puerilis interioribus.

quinque, duabus Salis, & quinque Mercurij con
stat: membrisque reliquis,
MODVS DESTIL
landi.

PARTES
tenuiores essen
tia Spirituosa,
ex Plantis his
tribus extrahē
di, Via commu
nissima & comodissima, modo
perficitur eiusmodi: Quo Spiri
tus crassamentis et facibus ter
renis immersi, non solum tenui
ores & puriores euadunt: ve
rum etiam natura sua agre
sti horrida, deposita (dum in
sepe ipsos frequenter repeti
tus vicibus reducuntur) mitio
ri assuescunt. Nam dum motu
assiduo circumscripti in sese
ipsos resiliunt, crudelitatem et
crassitatem omnem substantia
sua euadunt, & quicquid ad
strictum mordacis habent de
ponunt: Simq; longe nobiliorem
& salubriorem acquirunt. E
tenim quoq; sitis ille ignis na
turalis, humoribus nunquam
non indefatigabilis, aquosita
tatem naturam aluminisam
resipientem & sibus medicis
ineptam, paulatim exhaurit:
Ita, et Subtilitates attenuat
tione assidua, non solum ab ea
deparentur, verum etiam virt
tus latius diffusa, ad centrum
propinquius contracta vniat
tur.

di tempore, qualitate calida & sicca imbuant) me
ritò sordietur. Herba vero & flores (cum humi
do copiosiore quam radice abundant, ideoq; et min
caloris possideant) meti desiderant, Sole in Leo
ne existente, Marte Occidentali, & Luna in Arie
te comorante. Tu enim virtus Plantarum siccan
do & calefaciendo fortius agit. Semen, quia ei
calor inest acutior & quodammodo vrens: Ideo
que corporibus Puerorum (utpote humido copio
so assuetis) haud ἀνάλογος siue proportionē respo
dens, Marte in Tauro versante (in hoc enim Signo
qualitate frigida & sicca humo nascentia imbuunt)
in vsum carpatur. PRODVCTA Pharmaceutica
ex hac Planta sunt, Αποφλεγματισικον (sed virib
quam Plantae praecedentis infirmius) Sal tenue &
aquosum, & Oleum crassum admodum, vnde usum
& terrestre.

Αποφλεγματισικον

Αποφλεγματισικόν itaque Plātæ huius, cavitatibus epatis, & quæ huic accumbit Vesiculae fellis, Ventriculique parti infimæ, cum omnibus fibris & venulis affinibus, consecratur. Ideo, & τρεῖς τοὺς siue Tormina ventris inferioris (quod malum Aetati iuuenili maxime, doloribus intolerabilibus infestum, ex cibi potusque vel cruditate, vel acore immoderato, vel ingestione nimia gignitur: interdum etiā Pueris, ex lacte vitioso, eoque animi subito excandescentis commotione vehementiore concreto, siue etiā aliquando ab frigoris iniuria aliqua, quæ omnia Spiritus flatulentos in inuolucris intestinorum excitant, enascitur) id ipsum profligat: Si numero guttarum nouem, in haustu Aquæ Anisi stillatitiæ sumatur. Cū Lactis vero Virginei & à Venere emulsi guttis decem, quantitate guttarum triginta, diluculo, & ventre ieiuno, ex Vino sublimate haustum (motu ambulationis, donec corpus sudoribus probe incalescat, cum Abstinencia siue abstinentia horarum trium consequente) ὀξύπους siue Singultus, atque motiones stomachi conuulsorias similes,

compescit: Præterea etiā Orificio Ventriculi (vitio resolutionis & laxitatis cuiusdam, vaporibus crudos à cibis modo assumptis in cerebrum transmittentis) facultatem claudendi restituit: atque virtutem concoctricem, calore naturali eliso labefactatam instaurat: Si numero guttarum viginti, ante

& post sumptionem cibi (quam bis tantum per diem, & quidem certo statoque tempore, mane nimirum hora decima, vespere quinta fieri oportet) ex vino veteri, probe, & quidem tepesfacto bibatur: Veruntamen antequam id ipsum fiat, Regio ab ima Vertebra colli inter ὠμοπλάτας siue spathulas decurrens, Oleo (de quo mox differemus) in loco calido probe perungatur oportet. Oleum humoribus, in partibus commemoratis (Epate nimirum, Ventriculo, & Vesica fellis) contentis, dicatur. Catharos igitur viscosos & tenaces, è regione superiore

in partes subiectas descendentes, incidit: & præcipue materiam terrestrem humorum, in renibus crescere prohibet. Quo nomine, Quidam Plantam ipsam, numero Saxifragarum haud iniuriā adscripsisse videntur. PORRO pondere drachmæ cum Oleo Glycyrrhizeo & Mastichino equaliter mixtum, Adolescentioribus ad δυσπνοίαν ex pituita in pectus defluente genitam, efficaciter adhibetur: Si Mixtura hæc, hora quaque tertia, partim numero guttarum nouem detur sorbenda, partim circa suturas cranij simul diligenter illinatur. Diarrhææ quoque & Ventris Fluoribus immodicis eorundem, præcipue autem Lienteriæ ex imbecillitate Facultatis Retentricis Ventriculi proficiscenti, necnon Deiectionibus saniosis & cruentis, siue Dysentericiæ (alias à cibis in Ventriculo putrescentibus, alias vero à sanguine venarum exsistenti) Remedium salutare præstat: Si pondere drachmarum quatuor, cum drachma dimidia Croci Martis, Olei Myrobalanini, & Succu Violarum, drachmis singulorum duobus mixtum, tribus Dosibus (qualibet nimirum vi-

ce tres drachmæ) sumatur. Sal, parti Vetriculi inferiori, Intestinis, & Venis grandioribus epatis, destinatur. Cum ergo Sal omne, operæ ignis naturalis, humiditate sua in Digestione spoliatur, siccius euadat: Illud igitur corporibus tenerioribus (utpote humido copioso eodemque crudo refertis) aptissi-

me quadrat. Ex vino enim Cretico quotidie potum, Retentricem Pylori siue Orificij Ventriculi inferioris (quod scilicet Intestino Duodeno proximè incubit) læguisfactam instaurat: et (qui Affectum hunc est subsequutus) ciborum crudorum & necdum alteratorum Effluxum siue Lienteriam, coercet. Ex Vini vero (siue Aquæ ex Herba stillatitiæ) Ligulis tribus, per dies duodecim dum Luna crescit, mane & Vespere tepidum & quidem Croco pauxillo dilutum si hauriatur, Lithiasin dolorificam Puerorum, lenuatione præsentanea soluit.

NATURA, PROPRIETAS, ATQUE VSVS SESELI SOBOLIS, doctrina Paracelsica corporalis, materialis, & complexionalis, in membris corporis puerilis exterioribus.

CROCUS MARTIS.

CROCUS Martis, ex ferro Cretico, siue si Cretici copia non detur) Norico, recussione frequenti diligenter deparato, & tandem limato, tali modo paratur. Primo, limatura ex Sale & calce Vina (aqua dissolutis et in lixiuū redactis) probe lauatur: & à sordibus omnibus purgatur: lota vero in pelui Orichalcino, supra igne, agitatione continua (donec pro nitore argenteo, colorem aurum caruleo mixtum contrahat) desiccatur. Postea in Aqua Forti vulgari lentius resoluatur: atque humore in arena calida per Alembicum & ad siccitatem traducto, reliquum post hac eximitur: atque dimidio Sulphuris flauis & boni admixto, cum aceto Rutaceo vel Sambucino, diligentissime teritur: tritum in Fornace Reuerbatoria (ut vocant) huic negotio aptata A, B, C, per dies naturales tres Reuerberatur. His peractis tandem tollitur, et cū aceto Rosaceo rubente tritum, in Trochiscos formatur: qui aëre desiccati, postea in puluerem tenuem moluntur. Atque hic est Crocus Martis, ad Affectum commemoratum utilis. Eius vero in usus alios preparandi modos plures, & quidem Methodo ab hoc Variantes, in Operis nostri Parte sequenti sumus exposiuri.

APOPHLEG
matitici vius in
ba corpus.Ad { Cor. ven.
Singultus
Ret. Ho.
Apepfi.Seseli Pelopo-
nense interdaxi.
fragas relatum.Tormina vens
tris vnde eueni-
ant.

Lienteria vnde:

Dysenteria vnde:
de: p. 2.Lac Virginis &
Venere.

Crocus Martis.

SALIS VSVS
intra corpus.Ad { Lienteriæ
Lithiasis.Pylori Retens
tix labefactata.OLEI VSVS
intra corpus.Ad { Cal. hanc
Calculos.
Dispnoes.
Diarrhæ.
Lienteriæ.
Dysenter.

Quam

VSVS PLAN-
te huius extra
corpus.

Ad { Fur. 3 ca.
Ver. 1
Verrucas.
Spectra.
Som. 10.
Aer. cont.

Observatio Con-
stellationum in
collectione Pla-
tae homini Chri-
stiano concessa.

Quam efficaciam speciebus Seselios preceden-
tibus, in corpore primum Virili postea & Femi-
neo trihuimus: eandem etiam deprehenditur Prae-
sens, in corpore aetate & viribus imperfectius exer-
cere: Privatim tamen his quoque virtutibus pollet.
Radix in lixivio collutionibus adhibita, Furfures,
Vermes, atque Animalia sedita capitis quaecumque pro-
fligat. Succus herbae Verrucis tollendis utilis ex-
istit, si Verruca recisae vestigio cruentanti, conti-
nuo illigetur. Praeter haec quoque, radix gestatu

ex collo, Lemurum ludibria, & terriculamenta
Phantasia in somnis, nec non aeris quoque contagiosi
noxas, auertere perhibetur. Cum autem hoc loco,
multum ceremoniarum superstitiosarum in fossio-
ne simul adhibendarum imperetur, res illa nobis
in dubium recidit. Quod si tamen temporis non sit ne-
gligenda Observatio (quae nulli homini Christiano
vitio dari potest) poterit sane radix in usum talem,
Saturno in Scorpione existente, & Signo illo As-
cendente fodi.

ENEPTIA. EFFICACIA, ATQUE VSVS SESELIOS PELOPO-
nensis siue Cretensis, doctrina Philosophiae veteris, animalis, substantialis, atque
elementalis, in membris corporis humani interioribus.

VETUSTA
tis erudite do-
ctrina de Virtutibus
& qualitatibus
huius Plan-
tae.

VSVS SE-
seli Pelopon-
ensis intra corpus.

Ad { San. bon.
Ipl. 1
pu. 1
Re. 1
Frigid.
Diabeta.
Lithia.

Vetustas erudita, Planta huic tribuit qua-
litatem calidam & siccam: eamque humoribus pbleg-
maticis superfluitate peccantibus discutendis &
expellendis commendavit. Radix herbae & semi-
nis Decoctum ex vino, Pueris (si his exhibeatur bi-
bendum) sanguinem bonum praestat, atque Lienem,
Pulmones, stomachum, & Renes expurgat. Cum
Pipere potum, corpus ab algoribus & frigoribus
asperitate innoxium praestat. Quod Pueris ob

temperamenti humiditatem facile algentibus, Prae-
sidium fuerit maxime accommodatum. Simili mo-
do ad Διαιτην Puerorum, qui continue emissa vi-
na lectulos corrumpunt, plurimum confert. Idem
denique, si cum melle defrutum fuerit, frequenter
sumptum, calculos renum & vesicae propellit. Quod
Plantam istam, haud temere in numerum Saxifra-
garum relatum conuincit.

NATURA, PROPRIETAS, ATQUE VSVS SESELIOS PELO-
ponensis siue Cretensis, doctrina Philosophiae veteris, corporalis, materialis, & com-
plexionalis, in membris corporis humani exterioribus.

VSVS PLAN-
te huius extra
corpus.

Ad { Nceuos.
Mac. cut.
Ver. aur.
Incubum
Cathartes
San. bon.

Cum Seselios huius natura sit rarefacere &
discutere, haud iniuria cutem tersam & candidam
reddere docetur. Ideoque Decoctum herbae, collutio-
nibus frequentibus Pueris si adhibeatur, sine dubio
neuos et maculas, ex Morbilis, Exanthematis, siue
Affectibus alijs relictas, tollit. Seminis decocti vapor

in aures receptus, Vermes ibidem contentos necat.
Herba imposita, Pueris aduersus Faunorum in
somnia terriculamenta, Amuletum egregium pra-
estat. Radix ex collo gestata, eosdem à Fluxionum
maleficis tueri: & sanguinem bonum generare
perhibetur.

NATURALIS INCLINATIO ATQUE VSVS SESELI PELOPO-
nensis, doctrina Magiae veteris & recentis, spiritalis, coelestis, & miraculosa, ex prio-
ribus omnibus exoriens & effluens: in membris corporis
humani interioribus & exterioribus.

MAGICA
vis quomodo
acquiritur Sese-
li Pelopontasi.

Ad { Calculos.
Alienati.
Mentis.

Certitudo prior-
is Virtutis ab
Expectatione te-
rimonia.

Planta ista dum adhuc floret, in puncto No-
ui lunij effoditur: & aëri (humiditatem tamen co-
tactu, & radiarum Solarium accessu vitato) ex-
ponitur siccanda. Hinc Vindemia appetente, illi-
us minutim dissecta librae triginta, in Musti dul-
cissimi libris nonaginta (pannis Vasi superinstra-
tis, ne humiditas aëria expiret) tamdiu coquuntur,
donec vini pars tantum tertia (librae scilicet trigin-
ta) remaneat. Tum enim Decoctum sepositum,
spacio diei naturalis refrigerare sinitur: ac dehinc
colatum, in Fictili donec instar mellis spissescat,
coloremque aureum acquirat (quod Tertiarijs siue

Mensuris Francicis plenioribus tribus, adhuc resi-
duis contingit) denuo coquitur. Reliquumque opti-
me tectum in usum reponitur. Huius ergo succi
drachmas tres, cum Butyro sasso & bono aequalis
ponderis, & Alij nucleis siue spicis (tuniculis suis
exutis, manibusque immundis quam minimum tra-
ctatis) totidem, contusione in mortario marmoreo
in massam redegit: eamque eodem quo Planta fossa
est (in puncto Plenilunij nimirum) tempore sump-
sisse: Omni aetati & sexui (de quo mihi Homines
plurimi sortis haud vulgaris, testimonium perhi-
bebunt) aduersus Calculos renum & vesicae, Auxi-
lium

lium præstantissimum ac efficacissimum existit. Idem etiam in libra Electuaria dicti (sed cum Seli-
bra nucleorum siue Enascentiarum e Filiis Fe-
minæ radicibus Orientem versus porrectarum, &
Ariete ascendente effosarum, tandēq. ubi in par-
ticulas tenues dissectæ fuerint maceratarum, mix-
ti) si Piscibus Ascendentibus hora quaque vicesima
quarta, per dies triginta exhibeatur, Melancho-
licis sui oblitis, siue mente alienatis, rationem & in-
tellectum perturbatum in statum suum reducit.

CAVTELA.

Hoc loco prudenter est cauendum, ne planta-
rum istarum trium, quas descripsimus, siue radix
fodiatur, siue herba metatur, siue semē carpatur, in
Horis combustis & inæqualibus: quæ digressionē
Lunæ à Coniunctione siue Oppositione proximè
comitantur: & ab Astronomis vetustissimis
Albutim dictæ, singulæ singulis Signis sunt attri-
butæ, quemadmodum series subiecta monstrat.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
γ.	δ.	ε.	ζ.	η.	θ.	ι.	κ.	λ.	μ.	ν.	ξ.

Caput tricesimum quintum.

DE OENANTHE MARE, QVÆ ALIAS DIFFE-
RENTIÆ CAUSA, FORTE NON INCOM-
MODE OENOSME APPELLATVR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

VNDE huius generis Plantæ, no-
mina sua apud Vetusstatem obtinue-
runt, nostro seculo equidem quis
merito miretur: ac potius plurimi,
si ea in re coniectationibus multis
anxiè occupari velint, reprehensionem diligentie
inanis & superstitionis, ideog. cum stultitia coniu-
ctæ, quam nominis rectè peruestigati aut explica-
ti laudem retulerint. Quid enim (quæso) forma
Plantarum istarum trium, quod Labruscæ siue
Viti sylvestri similitudine respondeat, habet? Nisi
id à curvitate caulis in Specie sequente (Femina
nimirum) petere sit necesse. Quod tamen neq. ip-
sum, ad veritatem rei confirmandam, hoc loco ar-
gumenti sufficientis quicquam præstat: tantum
abest, ut appellationis impositæ originem & cau-
sam veram monstret. Quod si vero cui appellatio-
nem Oenanthe, ab aue Oenanthe (de qua Plinius
lib. 10, ca. 23. refert) fortè q. hæc semine huius vel
purgetur vel frequenter atq. auidè vescatur, dedu-

Observationibus enim assiduis est animad-
versum: Planta si colligatur in primæ Serici ho-
rarum aliqua, Vtenti (si modo Signorum iuncto-
rum aliquod, Agro nascente fuit Descendens)
mortem decerni: Sin in secundæ, & Signorum
alterum hora Natiuitatis fuerit Ascendens, vel e-
tiam Præses membri affecti, ægritudinem diu-
turnam quidem, sed tamen deniq. in melius con-
tertendam, & liberationem promitti: Sin deniq. in
tertiâ & postremâ, & Signorum alterum ho-
ra natiuitatis in Medio cæli siue Domo decima ex-
titerit: morbusq. debellandus, vel Signo horæ
siue potius Planetæ fuerit subiectus, Agro diutur-
nam cum morbo conflictationem, & tandem mor-
tem ipsam significari. Quæ Regula siue Obserua-
tio, quanquam Multorum iudicio videatur pere-
grina & absurda: propter antiquitatem tamen &
certitudinem, causarum naturalium testimonijs in-
nitentem, non minus quam dies Critici (quibus
Schola Medicorum vulgò plurimū tribuit) existi-
mationis atq. autoritatis meretur.

Falsio in prima
serie quidam agro
portendat
Mors certa.

Dig. siue Enas-
centia tuberosa
radicum Filicis
femine.

Quid in secun-
da?
Diuturn. morbi.
sed tamen libe-
ratio.

Quid in tertiâ?
Longus inter-
tus.

Her. combu-
stæ & inæqua-
les.

Veritas huius
Regulæ, stat ar-
gumento anti-
quitate, & caus-
arum physica-
rum testimonijs.

cere libeat: non quidem ea res ratione prorsus ca-
rere videretur: si modo in his locis, ubi Oenanthe
plurima provenit, Genus quoq. autum illarum re-
periri constaret. Ex qua nominis origine tam du-
bia, hoc etiā satis liquet: quam sæpe Βετανύγεια
Veteres, præcipue vero Theophrastus (qui herbe
huius historiam lib. 6. cap. 2. exponit) & alij, no-
menclaturas vsu vulgari Plebis (cæco impetu &
sine ratione appellationes fingere solite) tritas, in-
terdumq. à causa quam leuissima petitas, recipere:
atq. Plantis describendis (velut adhuc hodie pluri-
mis in rebus accidit) eas tribuere sunt coacti: Quod
etiam de nomine Botrys (quippe cuius Herba odor,
vino Rhetico genero o tam est similis, quam flores
acinis vuarum, racematim atq. confertim conge-
stis) similiter est factum. Cæterum nos Plantis his
tribus, nomen Oenanthe siue Vitiflora relinquemus
commune: Ita tamen, ut Nonine, Signatura, &
Facultatū commemoratione, sigillatim paucis syl-
labis variata (quod studio facimus non novitate

NOMEN.

Plantæ tre ses-
quæ, vide no-
men Oenanthe
meruerint, con-
iectis ambiguis
is potius quam
Argumentum
rationibus fide
dignis ascitur.

Botanographi sæ-
pe coacti sunt
appellationes ab
vsu communi
vulgi petere: nō
consilio sed ne-
cessitate.

Appellationes
in lre à rebus
ipsis recedunt.

Botrys.

Exemplum Ety-
mol. q. q. q.
nomen Oenan-
the ab Oenan-
the aue deduct.

Pars Coniectu-
re altera obscura

in lu-

Aetologia Au-
thoris, et Specie
ei cuiuslibet nome-
peculare addat,
appellatione ge-
neris dimissa.

Περσικόν

Hikarzepeck, id
est.

Κραυρόπις

Strumaria.

Kropffwurcz

Erionia.

Fauerotes.

Kippennuls.

Philib. 5. ca. 27.

CONIECTV.

ra altera de Ety-

mologia nomi-

nis Oenanthe,

ab urbe Oenan-

thia siue Oenoi-

da.

PATRIA.

Sophia urbs Sar-

matice Asiaticæ.

Ptolema. lib. 5.

Ptolemaeo (libro quin-

to) Oenanthia dicta est,

adhuc nasci, compertum

habemus. Vnde, cum nec notitia nec usus plantarum

istarum sit vulgatus, in hoc negotio pro certo

quod affirmetur, non datur. Hoc tamen de præ-

senti constat: Radicem ei esse tuberosam, et multis

Coniectura ter-

tia, à congerie

racomosa verru-

cularum radices.

inducta, Authorum Antiquorum sententias, audacia siue proteruitate quadam Gigantea, conuellendi aut censura asperiore dammandi, sed potius agnitionem plantæ cuiusq. ab altera, expeditiorem reddendi in singulis differentie et diuersitatis aliquid percipi possit. AN ITAQVE hæc Plan-

ta tres, principio vel à semine, vel herba, vel radice, siue etiam urbe Ly-

cie Oenoanda (cuius Plinius lib. 5. cap. 27. meminit) nomen sint

sortitæ: nec planè constat, neque etiam planè negari potest. Plantarum equidè, quæ à Patria dicuntur, plures

extant. Ac præsentem, prope Sophiæ urbem Sarmatiæ Asiaticæ, quæ multis seculis ante à

Ptolemaeo (libro quinto) Oenanthia dicta est, adhuc nasci, compertum habemus. Vnde, cum nec notitia nec usus plantarum

istarum sit vulgatus, in hoc negotio pro certo quod affirmetur, non datur. Hoc tamen de præ-

senti constat: Radicem ei esse tuberosam, et multis

SIGNATURA GENERALIS.
IN finem Libri huius, quem paucis capitibus (Plantas triginta sex, earumque corporis partes non diuisas et vnicas, quæ admodum Libri sequenti, sed integrales atq. adeo Principales, et potè totam siue Oesum, siue carnem, siue Venarum, siue cordis, siue epatis, siue Cerebri substantiam signantes, comprehendunt) absoluiimus: Atq. in Vestibulo Operis, loco E. O. O. A. H. cuiusdam siue Introductionis, ad Intellectum Methodi nostri, et ad vniuersum, et Generum siue partium eius singularum dignotionem faciliorem, putauimus exhibendum, cuius Hypothesis nostra æquabiliter siue iterum deducto, Plantas tres coniecimus. Quæ licet sub eodem genere contineantur, atq. Impressione et Influencia Virtuali (et ita dicam) Planetarum trium eadem simul fruuntur: tamen quia id mensura et sorte inæquali agitur: ideo secus atq. alia aliorum Ceterum, qualitatibus, natura, atq. adeo efficacia quoque, et dissimili, à se inuicem disjunguntur. Quapropter cum priori, Sympathia et familiaritatis aliquid cum Epate et cerebro intercedat: atq. eidem essentia tenuior (quæ natura spirituosior et volatili proprium accedat) insideat: Venas ergo elatiores solummodo, atq. ab Epate ad Sensoria ascendentes usque, famulantes, necnon partes Spirituales alias omnes, quæ nervis et fibris partium illarum Organicarum, atq. adeo à Cerebro, et Epate Affinium coherent, ratione conuenientia illius naturalis, hac Imagine placuit Signare.

verruculis siue capitulis (propemodum ut dua acinis) confertam: atq. odore simul iucundo, sed tamè forti, et vini recentioris non dissimili, præcipue dū viuet, dotatam. Quam ob causam, alias Hebraicè

Περσικόν Hikarzepeck (q. Græcè est Κραυρόπις, latine Strumaria, Germanicè Kropffwurcz) Germanis alicubi Erdnuss quasi glans terrestris,

Gallis Fauerotes, atq. Anglis Kippennus appellatur. Amat autem eadem, solo ut plurimum

siccò et arenoso, aërisque liberè accedentis tepore mediocri fruentem nasci. Atq. à me quidem inuenta est, ad

Lacum Podamicum in tractu montium, qui Accolis der Rücksteig dicitur: item prope Veltkirchium, et in montanis quoque Croaticis, nec

non in Finlandia prope urbem Viburg, atq. in montibus denique Castiliæ circa urbem Olguerra, copiosissima, et viribus simul quam alibi præstantissima.

urbem Viburg, atq. in montibus denique Castiliæ circa urbem Olguerra, copiosissima, et viribus simul quam alibi præstantissima.

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS OENOSMÆ.

Oenanthe Saxifraga rubra est venditata: et ab Officinis plerisque eodem nomine adhuc exhibetur, atq. medicamentis miscetur, causam abusus eiusmodi (quæ admodum aliorum similium) Authoribus suis relinquimus

agendam. Quomodo vero Oenanthe et Filipendula differant, id Viri quidam eruditione et notitia herbarum spectati, non sine disputationibus rixosis, usque, haud utiq. ab errore vacuis, sufficienter explicarunt. Qua de re (quod fides nostra, in eorum, qui sententiam Dioscoridis rectè assequuntur, iudicijs, merito acquiescat) cum pluribus agendum non videatur: Loco itaq. hoc prætermisso, formam ipsam plantæ, quatenus ea nobis est perspecta, atq. usum siue virtutem (in quo posteriore plurimum positum est) paucis exponemus. Oenanthe ergo hæc, tali ferè forma constat. Radix est carnosæ, succosa, crassiuscula, in fibras longiusculas distracta: et tuberculis glandulaceis, in formam rotundam potius quam oblongam tendentibus, atq. (præterquam

quod minora existunt) radici Pæoniæ Fæminæ non dissimilibus, conspicua: foris præter hæc nigra, intus candida, subdulcis, et gustantibus grata. Quantitas eius dubia est, nec ubiq. gentium ac locorum æqualis. Nam in locis octodecim distinctis, in quibus eam mihi offerri contigit, quantitatem perpetuò variare vidi: ideoque ei quantitas siue crassities certa, à nobis tribui vix posse videtur. Ut enim solum pingue nata fuerit: ita fibræ tuberculis glandulosis augentur, et radix ipsa cum caule, omnibus partibus plenius absoluitur. Caulem eadem promit, robustum, crassum, et alibi locorum bipedale, alibi tripedale, concavum quodammodo, succosum: atq. Adnata plura, non quidem ex Alarum sinu concavo, sed geniculis simplicioribus exerentè. Herba tenera, viridis, et habitu quidem eius, quam Sardoam dicunt, subtilitate vero folijs inferioribus Coriandini (nisi quod tenuior est) ferè similis spectatur. Flores exigui sunt, et foliolis quinq. candicantibus formam stellarem exprimunt. His vero flaccescentibus,

FORMA.

Radix.

Herba.

Flores.

ramentum Plantae huius constituit, ex Sulphuris
K O Λ Α Η Τ Ι Κ Ο Ν
Ε Χ Η Α C P Λ Α Ν Τ Α
parandi ratio.

MEDICA-
MENTVM
hoc adstringit,
quod nobis pro-
pter virtutis
sua adstringen-

tis atq. sanantis praeceminet
am, Hebraice quidem **רִיחֵן**
Esur, Graece vero **Κοδούριον**
(id est Glutinatorium) dici-
tur, ex Radice hac modo qui
sequitur paratur. Radix ante-
quam vires suas genitales, in
herbam effuderit, in momen-
to Constellationis modo com-
memorata effoditur. & (tam
radijs Solaribus, quam aere vi-
tato) continuo in taleolas digi-
tales, per transversum (ita ut
caro & cutis exterior, in lon-
gitudine integra seruentur)
dissecatur: Ac taleola ista, sita
recto in Ollam vitratam, &
Liquores sibi commissos fide-
liter continentem, in medio pa-
tella aenea B. multis foraminu-
lis pertusa interseptam, A. (ut
in fructu lignorum in Car-
bones exurenda fieri solet) do-
nec ipsa impleatur, confertim
componuntur. Hinc Olla huius
fistile altius (id est, Orificij apli-
tudine respondens, sed longe
ventrosius & duplo capacius,

inversum (ne quid vaporum transpirare possit) superincutatur. Hoc
facto, Olla inferior A. cum radice in eadem recondita, in ter-
ram (ita ut ea, Olla quoque superstructa C. collum, altitudine palmi
minoris tegat) defoditur: huius vero quicquid effusum est, id in
tra spaciū circumiacuum reimpertitur: atq. pedibus solidiuscule
incultato, arena altitudine sextantis inspergitur: atq. in ambitu
Olla extantis & vacua, e longinquo igniculus accenditur: Is gra-
datim postea auctus, Olla (donec contactu eius viciniorē vehemen-
tius incalascit, sed tamen non candeat) paulatim propior admo-
uetur: Sicq. spacio diei naturalis sonetur. Post hac igne amoto, &
astu deferre missa, Olla effoditur. In qua, sub patella aenea, in fun-
do Olla A. (hic seorsim litera D. notato) Succus siue Liquor quidā
reperitur: qui (ut immundities omnis inde segregetur) transcola-
tus, in Retorta (Alembico superimposito) igne tenui rectificatur: &
meatu obliquo in transversum siue latus ductus, phlegmate spolia-
tur. Quod itaq. in fundo remanet, & colorem mellis desumatur &
dulcedinem euidentem pra se fert, est **Κοδούριον** illud ipsum, cuius
hoc loco mentio habetur.

purioris & defecatio-

ris partibus quinq, Sa-

lis nitidi & granosi

partib⁹ quatuor, Mer-

curijq. optimè expurga-

ti & coctura subtilia-

ti tribus. Vnde fit, ut

Planta ipsa, facultate

polleat penetrante, ad-

stringente, & instans

rante. QVONIAM

AVTEM Capitibus

precedentibus, varios

Planetarum & reli-

quorum siderum posi-

tus (quorum observa-

tio in fossione radicum,

messe herbarū, & col-

lectione seminum ne-

cessaria est) commemo-

raimus: Quapropter

etiam hoc loco (ut Ope-

ris huius nostri Pars

prima, nullius non ge-

neris exempla contine-

at) Plantis praesentibus

tribus, cum (more ab

ingenio precedentium

diuerso) qualitates ha-

beāt natura a se inuicē

disidentes, modos fos-

sionis, collectionis, &

detractionis tres, eosq.

cuiuslibet accommodatos,

decernemus. Neg tamen cum Parte Operis isti-

us, indicationem Constellationum certarum, quae

Plantae & morbo cuiuslibet quam maximè seruiunt,

sumus terminaturi. Sed Methodi nostrae pars illa,

in Libris etiam sequentibus, et Plantae cuiuslibet

historia (veruntamen, cum moles Operis in immen-

sum accrescat, verborum ambitu contractiore) ut

ante retinebitur. Radix ergo ista, primo foditur

circa diem mensis Aprilis, sextum, octauum, aut

decimum: antequam herba mole inuale scat: ac mul-

tò magis antequam vlla florum rudimenta sese

ostendant: Sole nimirum in gradu Arietis vicesi-

mo octauo, vicesimo nono, siue tricesimo: Marte

autem cum Luna in Signo eodem, & in Domo

prima vel etiā in Libra comorante: & quidē Ascen-

sione Signi, quod Planetae illi tenuerint, observata.

N P R O.

tibus, & exemplo florum aliorum decidentibus,
succedit semen, planum quadamtenus, & siliquis

fornicatis inclusum.

Quod plerisq. in locis

medio mense Iulio, alijs

circa initium mensis

Augusti formatur: Sed

raro ante mensis Sep-

tēbris med^{ia}, maturi-

tatē perfectē acquirit.

RADIX, praeter fa-

cultates quas ex terra

parēte hausit, beneficio

Ares (ut Paracelsico

modo loquamur) id est Dispensatoris vel Disposito-

ris naturae, vel Impressionē potius Influēntiali (ut

vulgo loquuntur) corporū celestium, qua substantijs

onibus, Illi astrilis (ut Paracelsus loquitur) siue vir-

tus occulta naturae inferioris, mutuo virium sua-

rum auxilio conspirantis inferitur, Qualitatis So-

laris continet partes quatuor, Martialis quinq,

Lunaris tres. At Herba (cum minus sicca & ca-

lida existat) Soli acceptas refert partes quatuor

cum vna quarta, Marti tres cum quartis tribus,

Lunae quatuor. Partes autem has vtrasq. tempe-

ramenti bonitate, atq. caloris siccitatisq. potentia,

semen superat. Hoc enim Sol quidem vegetat, vi-

rium suarum partibus quatuor cum quartis tribus,

Mars tribus cum totidem quartis, Luna sesquiqua-

tuor. Coitus itaq. Partium istarum mutuos, tempe-

Temperamentū

Sul. 5

Sal. 4

Aer. 3

Par.

PRODUCTA
pharmaceutica
ex Planta hac.
ΠΙΟΝ siue
ΚΟΛΛΗΤΙΚΟΝ.
Oleum &
Sal.

PRODUCTA Chemia Pharmaceutices ex hac
Planta sunt: Liquor siue Succus, qui ob faculta-
tem adstringentem ideog. consolidantem, qua in
Rupturis & in vulneribus plurimum potest, He-

braice, ΠΙΟΝ siue Græcè ΚΟΛΛΗΤΙΚΟΝ (id est Glutinato-
riū) haud immerito nuncupatur: Post hac Oleū vsq.
itidē salubris, & deniq. Sal iucundū, colore flauum,
nec non virtute ΛΙΘΟΤΡΙΠΤΙΚΟΝ & ΔΙΟΥΡΗΤΙΚΟΝ.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS OENOSMÆ,
doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementalī,
in membris corporis Virilis interioribus.

COLLETICI
ex hac Planta
vltus intra cor-
pus.

Ad { Pnig siue
Incubum.
Phrenesi.
Melanch.
Hemicra.

ΚΟΛΛΗΤΙΚΟΝ, virtutib⁹ & partib⁹ tā spiritali-
bus quā naturalibus, usq. partim epati partim sto-
macho, & cerebro, nervisq. & Musculis, atq. adeo
Virtuti Attractrici eorū seruiētib⁹, cōsecratur. Pri-
mo ergo, ΕΦΙΑΛΤΗ siue Incubo (præcludiū morbi Co-
mitialis, Melancholice, & Apoplexie edente) infe-
stari solitis, inq. somno vim sibi ab aliquo fieri pu-
tantibus succurrit: si Malo hoc correpti, dum Lu-
na decrescit, modo mox commemorando, id quoti-
diē sumere assuescant. Paribus portionibus cum
Oleo Zedoarie mixtum (dimidio Tincturæ Solis
addito) numero guttarum nouem, dum Luna de-
crescit diebus singulis, & vētre ieiuno si hauriatur,
Phreneticos et Melancholicos, quiq. in gaudijs me-
dijs Sodalium conuiuantium, subito animum deijci-
unt & tristantur, restituit: mentemq. serenam in
statu suo tuetur. Hemieraniam præter hæc idem
profligat, si cum Oleo Anethino æqualiter mixtum,
tempore vespertino (panniculo, qui aqua Rosacea
Croco tincta, fuerit irrigatus, lateri affecto prius
applicato) pondere drachmæ sumatur, corpusq. de-
hinc ad quietem componatur. Oleum plantæ
huius, viribus atq. adeo partibus, vt spiritalibus
ita & naturalibus, partimq. epati, partim Vesicæ
Fellis, & nervulis cerebri cognatione quadam iun-
ctis, & Virtuti Retentrici, proprium dicatur.
Quantitate enim, drachmæ quidem cum portione
pari Essentiæ ex Helleboro nigro haustum: Sici-
lici vero simul venis Temporum siue Caroticis,
Arterijs, & Saphæa inunctum, partibus corporis
(ob spiritus obstructione interceptos, & Functio-
nes principes lasas) sensu motuq. destitutis (qui
Αφαισιν Affectus ημικρανία atq. etiam Παράλυσις appella-
tur) leuationem præstat haudquaquam contem-

SALIS VSVS
intra corpus.

Ad { Catharr.
Alpe. art.
& Oelo.
exulcerat.
Scir. Epa.
Hepatic.
Splenetis
Cacochy.

OLEI EX
hac planta vltus
intra corpus.

Ad { Hemipl.
Paralyfin.
Vertigin.
Cholera.
Identiā.
Pal. cord.

Salace Cathar-
ros acres profligat.

Ημικρανία
& Παράλυ-
σις quæ & vnde.

nendam. Vertigini item præsertaneo remedio est,
si quis eius cum Oleo Amaramo mixti guttis tri-
ginta, ventre ieiuno quotidie vescatur. Corpori de-
niq. partim inunctione (primo circa verticem ca-
pitis, secundo pectus à iugulo vsq. ad os stomachi,
hincq. circa regionem huic subiectam, manuum dua-
rum latitudine) si adhibeatur, partim di Luna de-
crescit, quotidie numero guttarū sexaginta, in hau-
stu Aquæ Macis bibatur, Bilicis, & cor-
dis Palmum patientibus magnificè auxiliatur: te-
stante idipsum experientia, non sine prædicatione
& commendatione Hominum multorum Illustri-
um, quorum nomen hic consulto sileatur. Sal plan-
tæ huius, Viribus & partibus naturalibus atque
Spiritalibus, simulq. Epatis, Intestinis, & Cerebro
cognatis, & præterea Virtuti Expultrici destina-
tur. In Succo itaq. Violarum ad ignem exiguum
dissolutum, omni sexui ad Affectus varios, præci-
pue vero ad asperam Arteriam siue stomachū (vel
Oesophagum) fluxionum ex capite in partes has
descendentium mordacitate atq. acredine exulcera-
tum, si Aegro exhibeatur lingendum, egregie cō-
fert: malumq. efficaciter profligat. Nam etsi ipsum
quoq. per se, qualitate acri et mordicāte præditū sit:
causā tamē Tussis ex Catharris illis genitæ effici-
entē, nihilomin⁹ debellat. Ex Oleo vero Gūmi Ama-
moniaci, tertio quoq. die pondere drachmæ haustum,
Schirro siue duritiæ Epatis medetur. Præterea cū
Salis Absintij drachmis quatuor, ex Solutionis si-
ue Liqueaminis vncijs quinq. pondere semunciæ hau-
stum (nullo intra spacium horæ cibo adhibito) He-
paticis, Splenetis, & Cacochymis Aetatis cu-
iuscunq. egregie confert.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS OENOSMÆ,
doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis virilis exterioribus.

VSVS OE-
nosmæ & Subli-
tatum extra cor-
pus.

HERBÆ

Ad { Stegnofin
Hircum.

Decoctum herbe & radicis ex vino, στεγνώσι
siue Obstructionem meatuum cutaneorum, vapo-
ribus malignis atq. sudori egressum præcludentem
discutit: si corpus totum ante balneum eo perlua-

tur, tandemq. Oleo perungatur. Vnde & τεργουα-
χάλοις siue Hircum olentibus (vitio temperamen-
ti corrupti) atq. etiam Hydropicis vtilissimum ex-
istit. ΚΟΛΛΗΤΙΚΟΝ cum Oleo (æqualiter sibi admixto)
maxillis

nona quaq. hora in loco calido maxillis semel inun-
ctum, contra Σπασμὸν Κυνικὸν siue Conuulsionem
Musculorū mandibulariū, qua non solum habitus
oris deformiter distorquetur, verum etiam (vt Æ-
tius lib. 6 cap. 30. docet) nasus, oculi, & (in summa)
dimidia faciei pars peruertitur, succurrit: & par-
tes distensas atq. distractas, ad habitum siue statū
naturalem reducit. Cum Sale vero, Oleo presenti,

& Oleo Tartari, (hoc quidem proportionē subtri-
pla, illis pondere equali admixtis) Eruptiones illas
Vlcerum modo rotundas, atq. cum duritie quadam
rubētes, quæ Græcè ob cōformitatē ὄγκαι Συναέουσιν,
vbi vero inueterauerint τολάματα appellantur,
& superficiem capitis atq. faciem vt plurimum oc-
cupant, si iisdem vespere quolibet dum Luna de-
crescit, inunctione applicetur, sanat.

Σπασμὸς Κυ-
νικὸς quid?
Actius li. 6 cap.
30.
ὄγκαι Συνα-
έουσιν.
Ficus.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS OENANTHÆ
maris, doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque
elementalis, in membris corporis humani interioribus.

Physici eruditiores pleriq. veteris Sæculi, hu-
ic Plantæ omnes quibus Saxifraga rubea pollet,
Virtutes attribuerunt. Alijs facultates Filipendulæ
possidere tradita est. Quibusdam in secundo, alijs
vero in tertio calefacientium & siccantium Ordi-
ne visa est reponenda. Pulvis ergo radice trita,
aduersus Asthma siue Respirationis difficultatem
vtiliter sumi, calculos item rumpere & expelle-

re, nec non stomachum refrigeratum calefacere:
atq. Concoctricem labefactatam restituere perhibe-
tur. Radix cum melle, coctura in Electuariū re-
ducta, atq. (vbi linguae aliquamdiu supposita fue-
rit) deglutita, ad Tussim veterem commendatur.
Decoctum radice ex vino, aduersus Stranguriam,
atq. Vesicæ Vitia pleraq. alia, frequenter et tepidum
si bibatur, efficax habetur.

SCHOLAE
veteris doctrina
de qualitate &
vitiis Oculi
mar.
Ad Asthma,
Calculos,
Dispepsi-
tissimam,
Strangur.
ELECTVA-
rium ex radice
huius Plantæ.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS OENANTHÆ
maris, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexio-
nalis, in membris corporis humani exterioribus.

Succus & radix cum Aqua Rosacea frequen-
ter post balneum corpori illita, naevos & maculas
cutis extergere dicitur. Idem, siue pulvis etiam
radicis & herbae (mihi vero Oleum potius, Vngue-
tis huc facientibus si misceatur, placet) in Empla-
stris ad vulnera recentia plurimum commendatur.

Nec minus aduersus κείρας siue Hordeola, Clauosq.
efficax habetur. Radix molita, sanguinis erup-
tiones immodicas sistere perhibetur. Succus herbae,
impositu Paronychijs & Reduuijs digitorum tam
in manibus quā pedibus medetur: atq. dentes vermi-
culantes quoq. cavitatib. eorū si inseratur, curat.

VSVS PLAN-
te huius extra
corpus iuxta do-
ctrinam Veterū.
Ad Naevos,
Mac. cut.
Vulnera,
Hordeol.
Clauos,
Hæmorr.
Paronyc.
Reduui-
Ver. den.

NATURALIS INCLINATIO ATQVE VSVS OENANTHÆ MA-
ris, doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex prio-
ribus omnibus exorients & effluens: in membris corporis
humani interioribus & exterioribus.

Pharmacostigmata siue Producta Medi-
cinalia ex hac radice (sic a tempore cōmemorato
fossa fuerit) industria artis Chymicæ confecta, ad
Affectus sequentes efficacia deprehenduntur. Κολ-
λῆτικον cum Oleo Terebinthino equaliter admix-
to, inunctione ante balneum (idq. Luna a Coitu
ad primam Dimidiationem siue Quadraturam con-
tendente, Sole vero siue in Geminis, siue Libra, aut
in Aquario existente) corpori vniuerso, vel (si id
non comodū videatur) particula saltem eius alicui
adhibita, aduersus Conuulsionem haud dubie sub-
uenit: atq. priuatim Speciei eiusdem illi maximè,
quæ a causa frigida & sicca, vel ab exandescen-
tia & pauore subito proficiscitur: & membra in
partem vtramque, cum rigore recta intendit, ac

τέτατος dicitur, aduersatur. Cum Oleo Euphorbiæ
vero equaliter mixtum, ad Spasmi speciem alte-
ram illam, in qua ex repletionē immoderata, humor
in partes nervosas irruens, membra occupata an-
trorsum tendit, vel etiam fibras tantum aliquot
nervorum infestat, et Εμπροσδόνος appellatur, con-
ducit: Si in balneo, sudore largius prouocato (idq.
dum Luna a Quadratura priorē ad Oppositionem
properat: Sol vero in Cancro, vel Leone, siue Vir-
gine commoratur) loco affecto siue etiam corpori
vniuerso inungatur. Cum Oleo deniq. Rutaceo ei-
usdem quantitatis, dum Iupiter in Signo sangui-
neo, siue Morbis a sanguinis affectu vitioso proue-
nientibus praefecto (vt in Geminis, Libra, vel A-
quario) versatur, musculis & nervis balneo probe

VIS MAGI-
ca subtilitatum
ex radice huius
plantæ.
Ad Τέτανο-
Εμπρο-
σδόνος.
Tetanos quan-
do curandus?
Deo ad 1. □
Cin. H
Emprosioto-
nos quid & quā-
do curandus?
Deo 1. □ ad 1. □
Cin. H
S P E C I E S
spasmi.
Tetanos quid
& vnde?

Opisthotonos
quid?

emollitis, modo dicto corpori si applicetur (Salis ta-
men drachma, foris tribus ante inunctionem talem,
prima vice ex Aqua Absinthij, altera Pulegij, tertia
Iuniperi pota) in specie Spasmi tertia, quæ interdū

à causa calida, interdum etiam ab alijs generata,
membra retrorsum intēdit, & ὀπισθότροπος dicitur,
Auxilium salubre præstat.

Caput tricesimum sextum.

DE OENANTHE FÆMINA, QUÆ NOBIS ALIAS
GLEVCANTHON APPELLATUR.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

NOMEN.

עֲנַנְתָּה

Tirofchnets.

Γλευκάνθων

Tirofchnets.

Φυεθλόρη

Furuncularia.

Grüswurz.

Opiniones alio-

rum de Planta

præfenti, quo no-

mine sollicitab-

Authribus an-

tiquis fuerit de-

scripta.

Oenanthe Plin.

Apios, Dioscor.

Hébas Theop.

Chamæsyce.

Patria.

Belicium.

Buckouia.

Saurmunda.

Speletum.

Falacrinum.

Camena. Fluvius.

Tripolis.

Hellespontus.

FORMA.

Radix.

Caulis.

Flores.

Semina.

QUALITAS

Qualitatis diuer-

sas Signaturam

queq; diuersam

trahit.

Planta hæc qua-

litate Signaturam

et temperamen-

to a præcedente

est ducta.

Lterum hoc Oenanthæ genus, quod
nos hoc loco ob odoris incunditatē,
Hebraicè עֲנַנְתָּה Tirofchnets, id
est Γλευκάνθων siue Tirofchnets di-

cinus, Schola Theophrastica aliàs

Φυεθλόρη, id est Furunculariam siue Trüs-

wurz appellat. Plin-

us vero lib. 21. cap. 24,

Oenanthem quādam de-

scribit, folijs Pastina-

cæ, radice magna, & nu-

merosa, siue multifida

constantem. Ea an cū

Apio Dioscoridis (quam ille libro. 3. cap. 135. descri-

bit, Theophrastus Græcus vero ἰχάδα nuncupasse

videtur) eadem sit, forma ipsa si consideretur do-

cet. Quod vero Chamæsyce existat (ut plurimorum

FORMA, CONSTELLATIO, ET QUALITAS GLEVCANTHI.

li, sed formam tamen teretem ferè tuente, foris ni-

gricante, intus vero candida, succosa, & dulci,

verum tentantibus minus grata constat. Ex hac

vero qui emergit Caulis, gracilis est, tenera hirsutie

asperfus, tortuosus: nec vnicus aut simplex, sed

pluribus (qui ab origine vna surgentes, rursus in

ramos diffunduntur) stipatus: nec proceritate ali-

qua insigni altum petens: & herba insuper folijsue

Visnaginis quam Apij similioribus virescens. Flo-

res sese proferūt medio mense Iulio, cādidi, stellati,

exigui, odore haud vtiq; iucundi, & densa congerie

ad exemplum Corianni in Umbella conglomerati:

Quos demum semina Anisi æmula (sed nigrican-

tiora & angustiora, atq; sapore acri & subamaru-

lento prædita) comitantur. CVM AVTEM

Subtilitates siue Essentia partium (quibus hæc plā-

ta constat) spiritualis & animalis, efficacia di-

uersa, vires suas in corpore humano exercent: ro-

borisq; & naturæ vim operatricem in partem ani-

malem aliam (pulmones scilicet) expromat: Ideo

Signaturam, ad partem corporis illam ipsam, duxi-

mus dirigendam. Præter hæc eadem, Tempera-

mento

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

mentum

SIGNATURA GENERALIS.

VT capite præcedenti Epar & cerebrum, in
proxime vero sequenti potentiam Virium spiritaliū
interiorem, quæ cordi & cerebro est familiaris, &
societate vniūta, motumq; suum in superiora exerit,
Imaginem præfenti signauimus: Ita Arterias pulmo-
nibus & cerebro famulantes, nec non ligamenta,
atq; quæ cum his coniunguntur partes similes, ac Facultates deniq;
animales, eadem volumus Signatas & intellectas.

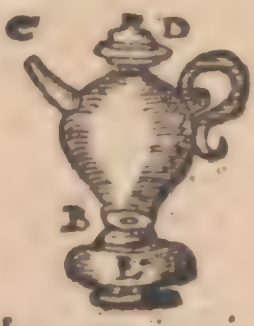

Planta hæc, quam in genere Oenantharum
Femina loco statuimus, radice tuberosa, inæqua-

mento quoque, & virium Planetariorum dotibus, ab Oenanthem mare variat, Radicem enim imperio

suo vendicat, Sol quidem partibus tribus, Mars quinq, Luna quatuor. Cauli, herbae, & floribus, influit qualitatibus suarum partibus quatuor Sol, totidem cum una quarta Mars, Lunatribus cum totidem quartis. Semen naturae Solaris Partibus tribus cum dimidia, Martialis quatuor cum tribus quartis, Lunaris totidem vegetari, Separatio Elementorum Artificialis demonstrat. Quaecumque ita sint, Plantae totius compositio, ex Sulphuris partibus sesquiquatuor, Salis sesquiquinque, quatuor denique Mercurij confluit: Quaeque ei hinc collata est Natura, facultate pollet, adstringendi, soluendi, & expellendi. RADIX HUIUS, foditur circa diem mensis Augusti vicesimum sextum, vicesimum octauum, & tricesimum: quamprimum floribus deiectis, Semen apparere incipit: idque Sole & Marte coniunctis, atque in Cardinum aliquo nec non Signo vtriusque amico (utpote in Ariete) simul degentibus: Luna vero in Tauro existente. Herba metenda est mense Maio, Sole in Geminis, & Luna in Ca-

cro (vitato tamen, ne tunc Caput Draconis in Geminos inciderit) versante. In semine carpando requiritur:

EKKPINOETNTIKON
parandi modus.

EXTRACTVM siue Pharmacostagma istud, Exegvovtixov dicere placuit: non tamen quod in statibus Mensibus, immo in Fatu etiam expellendo, praecipua vis polleat: quam quod ipsam quoque naturam siue Facultatem Partium expultricem, ad Functionis suae executionem simul extimulet, atque instiget. Modus autem eius, ex radice, herba, & floribus nondum arefactis conficiendi, sic ferè se habet. Partes ista Planta rudiuscule concisa, in Ollam vitratam A, eamque in parte ima quidem foramine B pertusam, a fastigio vero superioris lateris, Collabum siue Spinam digitalem C. gerentem, operculum (amplitudine aequali orificium includente) testam, conduntur. Hinc Vitrum E, huic substituitur: & quemadmodum operculum D (ne quid vaporum expiret) Olla quam diligentissime agglutinatur. Postea Olla quadam alia, & vel potius (quod huic negotio magis accommodatum putamus) Globus concavus F (qui ex metallo, aere, siue Orichalco, & crassitie aequali, praeterea hac in alterutro hemisphaeriorum, foramine orbiculato, eoque nummuli Metensis latitudinem habente, & Spinam siue Obstruamentum G recipere possit, ac capacitatem duplo quam Olla maiore constet: pedibus, tribus & ignis subterni queat, instat) Vino quam maxime generoso, siue (si illud non placeat) Aqua ardente impletur: atque regione Olla, intervallo non maiore quam cubiti vnius intercedente, colloquitur: Hinc Siphunculus laminaris idemque cubitalis H, extremitatem alteram cum Spina Ollari C. altera cum Spina Sphaerica G, iuncto adhibito diligenter committitur: Atque igne subiecto, Vinum ut bulliat urgetur. Hoc facto, Vapor quidam feruidus ex Globum Ollam, inde vero per Segmenta contenta transit: Atque ex his Essentiam spiritalem & virtuosam (qua quibusdam substantia Vinosa, id est in qua Spiritus delitescit, appellatur) in habitu Liquoris secum in Vitrum E vehit: Estque substantia humida & Aquosa, atque virtuositatem Oleosam immixtam praese ferre videtur. Atque quia ergo hoc, ubi colatura a facibus fuerit purgatam, Vasculo probe obturato conditur: & radijs Solaribus expositum, calore illo caelesti usque ad consumptionem partium media attenuatur, hincque in usum servatur.

Sagittarium occupavit. EXPLANTATAUTEM HAC in usum Medicum ars Chymica producere novit, Liquorem qui tamen (ut Paracelsico more loquamur) in Arcanorum numero censeri nequit: sed speciem ab his diversam constituens, respectu facultatis & naturae suae, Exegvovtixov (id est Expultricis stimulatorii) visus est nuncupanda: Praeter hunc vero, quoque Oleum expellendo potes, atque simili facultatis genere efficaciam egregiam praestans.

ΕΝΕΠΤΕΙΑ, EFFICACIA, ATQUE VSVS GLEVCANTHI

doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elemental, in membris corporis feminei interioribus.

EKKPINOETNTIKON Planta huius, partem virtutis Spiritalis et ενεργητικης siue actiuae, illi, quae ex parte cordi, cerebro & pulmonibus subseruit (Respirationi scilicet) dicatur. Pondere ergo drachmae semis, cum Oleo Rutaceo & Menthino, singulis numero guttarum decem admixtis, aduersus Gonorrhoeam (qua semen vel vitio intemperiei alicuius frigidae, vel imbecillitate Virtutis Retentricis, atque resolutione partium genitalium, mulieribus quidem cum pruritu & titillatione absque contactu Viri, Maribus autem tam per somnum quam vigi-

liam non sentientibus effluit) quotidie mane & vespere utiliter hauritur. Cum Essentia autem maiorum Punicorum (ea, quae ex tota eorum substantia est educta) collo Matricis in pannis immisum, Praegnantibus ab effluxu Aquae Secundinae & Abortu tuetur. Affectus quoque Melancholicos (ut trepidationes insolitas & maestitiam profundam) eandem discutit, Si cum Oleo Xyloaloes siue Agallochi equaliter mixtum, pondere drachmae dimidia ieiunis quotidie exhibeatur. Oleum plantae huius, virtuti Spirituali atque actiuae, quatenus

Semen carpitur:
 ☉ in 10. D. &
 Δ siue * Dre.
 ☿ De, 10. Do.
 ♀ Septem. 16.
 15. 22.
 Radix habet:
 ☉ 3 }
 ☿ 5 } par.
 ♀ 4 }

Caulis herba & flores,
 ☉ 4 1/2 }
 ☿ 4 1/2 } par.
 ♀ 3 1/2 }

Semen.
 ☉ 3 1/2 }
 ☿ 4 1/2 } par.
 ♀ 4 1/2 }
 Temp. cramentum
 Sol. 3 1/2 }
 Sal. 4 1/2 } par.
 Me. 4 }

Facultas adstringere, saluere, expellere.

CAVELA.

PRODUCTA Pharmaceutica.

Exegvovtixov.
 Oleum.
 Sal.

CONSTELLATIO.

Radix foditur:
 M. Aug. D. 26.
 28. 30.

Con. ☉ ☿ in
 inn. ☿ ☿ ☿

Herba colligitur
 Mense Maio,
 ☉ in II
 ☿ in 26
 ☿ non in II

ECCRINO,
 visus intra coe
 pus.
 Ad ☿ Conorrh.
 Abortum
 Melanc.

Maestitia &
 Αλυσιν Praeg
 nantium.

Gonorrhea in
 Viris & mulie
 ribus quid &
 vnde.

hec pulmoni, arterijs, & Cerebro, familiaritate
OLEI VSUS alludit) necnon Embryonibus siue Appetitivæ pro-
intra corpus.
Men. alb. prium deputatur. Quantitate enim drachmæ dimi-
Vomitio.
Na. seam. die, cum Olei Anisi Siliquis sesquiquing, totidemq;
Ad Mal. cō. seminum Lamy, in haustu Vtini rubri, dum Lu-
lact. bon.
Fæt. robo. na crescit vespere quolibet sumptum, Mulieres
Tinctura cœus
la Rorū Chas Alborum profluvio laborantes (præsertim si Ma-
memeli. lum hoc à temperamēti frigiditate vitiosa existat)
Menstruorum
alborum erigo. magnificè iuvat. Cum Tinctura vero acetosa Vnio-
Tinctura acetosa
la Margarittha-
rum. num siue Margaritharum (equaliter admiscenda)
Olea adstringēt.
Dictamni.
Melissæ.
Caphuræ. pondere Siliquarum sesquiquing, quotidie haustu,
SALIS VSUS
intra corpus. Nauseam & vomitiones, quibus Gravidæ ob mu-
Dyslocian
Lip. thi. tationis istius insolentiam primò afficiuntur,
Ad Mensru.
immodice
fluencia. sedat. Simili modo Malaciæ earundem, siue Ap-
petitui illi ciborum absurdo medetur, lac auget, &
simul purgat, Fætūq; alimentum iucūdum præstat.
Idem deniq; si singulo die, tam mane ante prandium
quam vespere post Cenam sumatur, sanguinem ab
humoribus impuris euacuat, corpusq; præter hæc
partui habile efficit. Sal plantæ huius, parti Vir-

tutis Spiritalis & embryonibus siue actuosæ, cui
 cum pulmonibus, lacertis siue musculis, & cerebro
 Affinitas intercedit (id est Facultati Motrici)
 consecratur. Cum Tinctura ergo cerulea florum
 Chamemeli (luteorum, & odoris præstantia Vina
 generosa æmulantium) equaliter mixti drachma,
 ex Aqua Pulegij si sumatur, Labores Puerpera-
 rum diutius in partu hesitantium, remedio præsen-
 taneo promovere & expedire, vsibus frequentibus
 est perspectum. Eodem modo Vintutem quoq; Ex-
 pultricem & Respirationem roborat, Puerperamq;
 iam labascentem & anima deficientem reficit: utq;
 fetui excludendo sit, efficit. Veruntamen in hoc
 casu, cum potenter expellentibus, Præcipue vero
 Oleo Succini albi, est exhibendum. Ex Oleo deniq;
 Dictamni, siue alio quod vi adstringendi polleat
 (ut Melissæ, siue Caphuræ, siue etiam Aqua Cina-
 momi) in ipso Nixu (sed Encathismate præmisso)
 exhibitum, Menstrua fluxu immoderato à partu
 erumpentia sistit.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSUS GLEVCANTHI,
 doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis, in
 membris corporis Fæminei exterioribus.

VSUS SVB-
titatum ex hac
Planta extra cor-
pus.
ECCRINOX
YNTICI.
Ad Oedemata.
OLEI.
Ad Apostema-
ta.
Apostemata Chi-
surgi recentior-
es aliter vocant
quam Græci.
SALIS.
Ad Exituras
phlegmaticas.
 ΕΚΚΡΙΝΟΕΥΤΙΚΟΝ, aduersus Tumo-
 res corporis (præcipue vero membrorum Princi-
 palium) ex humore flatuoso genitos, & maxime
 ad Oedemata vulgaria, cum Aqua Lactuæ inun-
 gitur: vel (si apertura adsit) in pannis applicatur.
 Oleum, cum Oleo Thymi equaliter mixtum, ad
 Apostemata siue Abscessus (non γυναικῆς Græcorū
 more intellectos, sed apud nos peculiari specie ab

bis distinctos) tam apertis quam integris adhuc
 adhibetur. Exituris vero phlegmaticis (quæ pitui-
 ta corrupta & putrefacta putrilaginem fætidam
 ex se fundunt, atq; à materia quidem qua præcedē-
 tes generantur, sed tamen accidentibus ab iisdem
 distant) Sal ex Phlegmatis Terebinthinæ, Olei Vi-
 trioli, & Diaphoretici Solis accommodatur.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSUS OENANTHÆ HVIVS,
 doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementa-
 lis, in membris corporis humani interioribus.

VETERVM
doctrina de qua
litatibus & vni-
bus huius Plan-
ta.
provo. Menfes
Ad Stranguri.
Autro.
Calculos.
 Plantam hanc Medici Antiquiores, inter
 Μηναιογῶνα siue Auxilia menses prouocantia cele-
 brarunt: eamq; caliditate & siccitate prædominari
 tradiderunt. Qua in re (præter id quod iisdem
 in Saxifragarum censum est relata, & Decoctum
 Herbe & radice ex vino potum, aduersus Stran-
 guriam commendatum) nihil equidem, ut Quidam
 censent, à vero recessisse videri queunt. Quod ve-
 ro his superaccedit: Ad cibos & potus, qui partui
 moram aut impedimentum afferunt, innoxios præ-
 standos, Fætumq; & Secundas expellendas, hæc
 ipsa egregie efficax habetur: Si simul & Herba

in Aqua Chamemeli lixata, dum calet Umbilico
 applicetur: Radicis vero Decoctum ex vino tepi-
 dum bibatur. In calculo deniq; Vesicæ & renum
 quoq; plurimum potest: si radix partim minutim
 concisa, Oleo Lini tamdiu frigatur donec nigres-
 cat, Oleumq; dehinc transfusum & repositum, cir-
 ca Os sacrum & Umbilicum probe inungatur: par-
 tim trita & cum parte decima lapidum Cancro-
 rum, Vicesima vero Succini candidi (simul com-
 minutorum) mixta, drachma dimidia, hauriatur:
 corpore dehinc tegumentis calidis optime tecto.

NATVRA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS OENANTHÆ
huius, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexionalis,
in membris corporis humani exterioribus.

Succus ex radice expressus, siue Decoctum eiusdem ex Aqua stillatitia, Epithematis modo tepidum si applicetur, Stomacho, Vtero, & Intestinis expurgandis et calore familiari imbuendis, plurimum præstare: atq; adeo Concoctionem quoq; promouere, Tormina sedare, & dolores Matricis, soluere perhibetur. Aqua, herba, & florum de-

coctorum, cicatrices deformes, & Pustulas rubentes faciei, si quotidie collutione adhibeatur, tollit: cutemq; nitidam & æquabiliter mundam efficit: atq; Vlcera insuper patentia, Fistulas, & Furunculos Virgæ virilis iam maturatos expurgat, adq; sanationem perducit.

VSVS PLAN
te huius extra
corpus iuxta do-
ctinam Veteru.

Sto. } pr.
Vte. }
Inte. }
Dyspep.
Tormina.
Dol. mat.
cicatrices.
Pust. rub.
Vlcera.
Fistulas.
Furuncu.

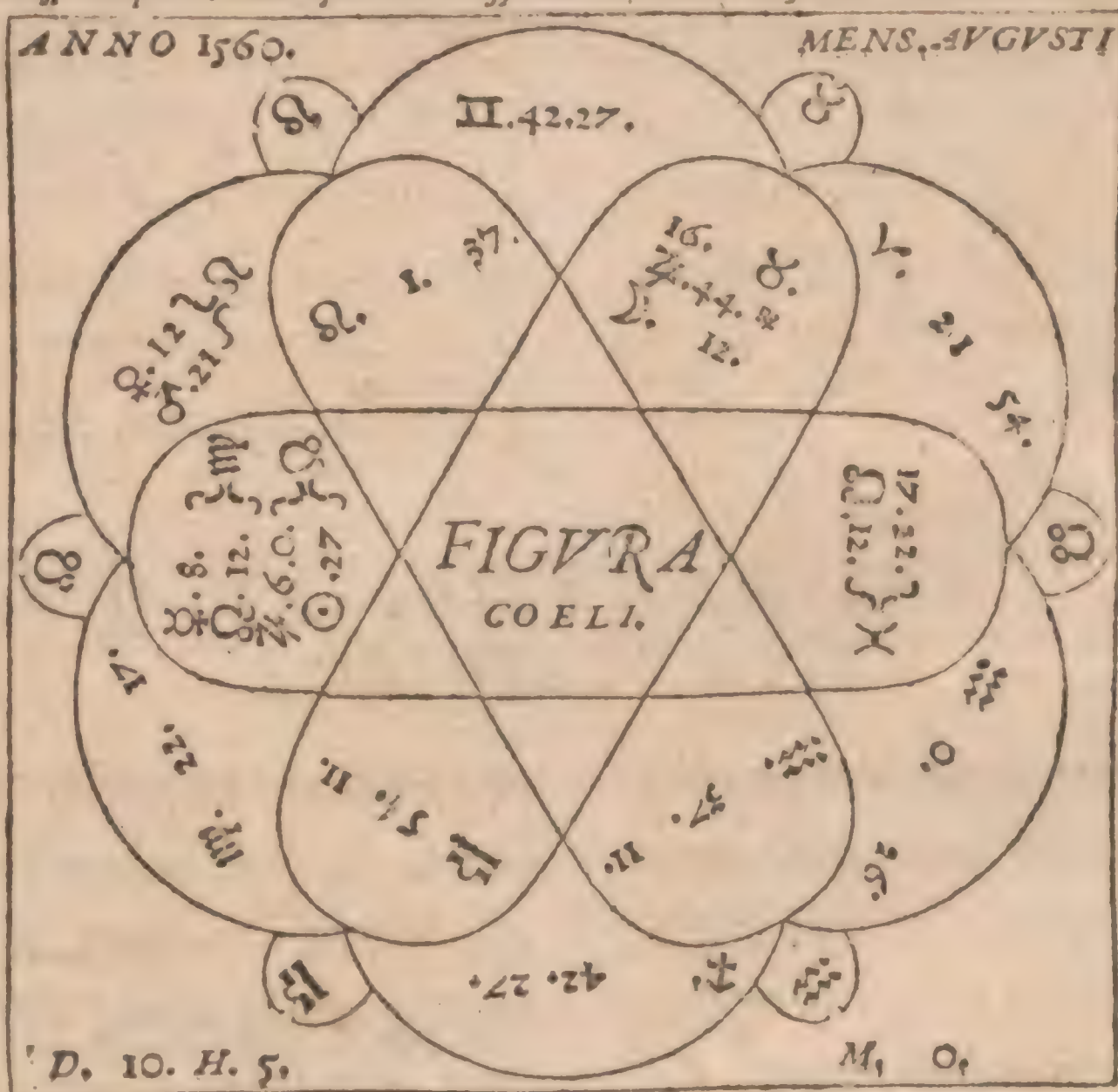
NATVRA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS GLEVCANTHI,
doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex prio-
ribus omnibus exoriens & effluens: in membris corporis
humani interioribus & exterioribus.

Vt capite præcedenti, de Spasmo à varijs causis (vt calore, frigore, & humiditatibus) initium sumente, in genere sumus locuti: Ita hic in Specie siue priuatim, Quomodo Affectui frigido, causa (siue qualitas) calida opponatur, atq; Cura siue Medicatio quā aptissime administraretur, docemur. Cum itaq; Planta hæc qualitate calida prædominetur, Inficias vix ire potest, qui Influxum siue ἀπορροήν aliquam ex corporibus cœlestibus in res terrestres agnoscit: Huic ipsi (quemadmodum Alijs omnibus) Observatione positus situsq; stellarum, in fossione et collectione usurpata, plurimum ad calorem naturalem addi. Ideoq; Affectuum frigidorum (sed tamen qualitati illi conuenientia quadam respondentium) emendationem, accessione haud exigua augeri. Dum enim (vt res exemplo illustretur) Mars in ortu est constitutus, Sol vero in Leone existit, & Luna à prima Quadra ad Oppositionem properat, Plāta hæc plus virium ac caloris acquirit, Plurimum vero si Signum Leonis tum simul fuerit Ascendens, & Sol in Hæmisphæriion superius euectus, Medium cœli te-

nuerit. Id quod experientia ipsa verum esse debendi. Nam eam prope Urbem Dungsby (dū Nauē quæ me in Orcadas Insulas transportaret, ibidem operirer) in Vsum Medicum paravi: atque præter Facultates notas (siue intra siue extra cor-

QVOMODO
Gleucantho aug-
mentum caloris
acquiratur ex
positu siderum:
idq; aduersus
Affectus frigi-
dos.

CONSTELLATIO OBSERVATA.
ANNO 1560. Die Augusti 10. Hora quinta matutina, Plan-
tam hanc floribus tum adhuc conspicuam, in Scotia circa montes
Flunt Nefæ, & Lacui nullis frigidibus Enquam congelabili eius-
dem nominis imminentes, atq; lapide Alabastrite sacundos effodi:
Eoq; tempore, hunc qui hic conspicitur, Planctum situm obtinere.

pus adhiberetur) poten-
ter calefacere & exic-
care, animaduerti. Præ-
cipue autem ad Conco-
ctricē Stomachi iuuā-
dam, eadem plurimum
facit si in puluerē trita
Siliquæ sesquiquing in
haustu vini sumantur.
Radix vero ipsa ore
retenta, humores pitui-
tosos attrahit: Vnde &
ad ὀδονταλγίαν siue do-
lores dentium, à Fluxio-
nibus excitatos, nequa-
quam fuerit contemnē-
da. Pulvis eiusdem,
ex Aqua Rosacea in qua
per noctem fuerit ma-

In omnibus re-
bus vis quedam
peculiaris ab In-
fluxu siderum
impressa delicta
cit.

EXPERI-
menta Thurneif-
eri de hac Re-
gula solsonis
Plantæ.
Dungsby vrbis.

Apepsi.
Odontal.
Ad Rub. oc.
Cal. visus.
Asthma.

ceratus, ruborem oculorum, & imbecillitatem Visus caligantis (quippe cum calor radice & frigus Aquæ temperie admodum salubri & prænobili conspirent) emendat. Idem pondere drachmæ cum Aqua Feniculi tempore vespertino sumptus, Anhelantibus siue Suspiriosis egregie profuisse est cognitum. Præterea & arterias pulmonum expurgat, atq; Obstructionem earum soluit.

Planta hæc quæ
dō moderate ca-
lore augeatur,
& in Ortū,
da: 1. □ ad 2.
Quādo tortius &
Ascend.
in med. cal.

GENVS, PATRIA, NOMEN.

presentant: in medio vero caliculorum sinu, ex-
emplo Millefolij punctum nigricans ostentant: atq[ue]
odorem iniucundum, acrem, & graueolēt. in emit-
tunt, gustuq. deniq. adstringunt. Semen Anisum
ferē æmulatur, planius tamen est & minus, sapore
constat amaro & cætera insipido: Nauseam quoq[ue]
& Vertiginem, si Ventre vel ieiunio vel usu fre-
quentiore sumatur, mouet. PLANTA ERGO
integra, natura prædita est prorsus agresti & hor-
rida, ideoq. Virulentia sanitati noxam inferentis
haud utiq. expers. Quam vim ex sola quadam qua-
litate Virium Elementarium Orbis superioris (coi-
tu mutuo in vnum coalescentium) substantia sue
commixtam, modo quodam occulto nec oculorum
sensui patente, sed effectus solius indicia manifesto
fouet,

fouet, inq. corpora exercet. Examen enim Artificia-

le, Radici (quæ partium reliquarum Plantæ ipsius nobilissima est) à Sole inesse ostendit Partes tres, à Marte sesqui-quatuor, à Luna quinq. cum dimidia: Cuius quidem rei exploranda ne-gocium, impensa labo-ris & sumptuum con-stitit haud exigua. Cau-lis vero, herba, & flo-res, à Sole vegetantur Partibus tribus, à Mar-te quatuor, à Luna quinq. Semini (quod quanquam acredine su-peret, tamen quia mi-nus habet caloris, nocentius est) Sol quidem quali-tatis Elementalis siue (vt ita dicam) Influentialis in-serit Partes duas, Mars quatuor, Luna sex. Tem-peramentum igitur Plantæ totius, ex Sulphuris partibus tribus, totidem Salis, & sex Mercurij cō-creuisse apparet: Vimq. eidē inde promanare: resol-uendi, dissipandi, & potenter expellendi. P O R R O, Q V Æ C V N Q V E partium Plan-tæ, Saturno in Domo octaua Dignitatem ob-

timente, & Scorpione Ascendente fuerit col-

lecta, corpori absq. vlla controuersia Venenum lethale existit. Ideoq.

MODVS DESTILLANDI
& AVTITAPAZIXON con-ficiendi.

MODVS De-stillationis duo-decimo, ea in-est natura: & subtilitati siue Essentia parti-um tenuiori, vnde cum ea fue-rit producta, vim & qualitatē ei in quo nutrita & alia fuit contrariam inducat. Ideoq. Cr-tonia, & pote ex animalium ve-nenatorum pastu & plurimum videntur, atq. non tam adipe carne & sanguine in vñ me-dicum præbito, quam sola cor-poris viui præsentia, Venenis quibuslibet permissis, anima-lum iocundum, aeris contagiosi, & ciborum intoxicatorum. Si-ent Ceruus Serpentibus certat, atq. nidore cornu adusti e-isdem abigere, febriumq. timo-ribus carne degustata, testimo-nio Pliny lib. 5. cap. 32. mede-tur) aduersant, Methodum si-ue Viam Extractionis eiusmo-di cōparauimus, Vtq. Extractis duobus specierū Antecedentiū nomina sua imposuimus, ita etiam hoc præfens (Quod, licet compositum eius natura agre-si & aspera præditum, motus turbulentos & feros cieat:

Ipsam tamen modo & efficaciam contraria, vires suas leniter atq. adeo salubriter exercere, nec non tumultus humoris exstuantis pa-care soleat) Avtita-pazixon appellauimus. MODVS au-tem eius parandi hic est. RADICVM concisarum libra ferē otto-decim, Aceti Violacei siue Sambucini aut Rosacei (quod ferē Venena omnia, maxima virulētia sua parte exuere consuevit) libris nouem per dies totidem macerantur: ita, vt tertio quoq. die, acetum iam viribus radicum imbutum inde coletur, atq. recentis libra tres qua-libet vice substituantur. Nona die, vbi libra Aceti tres posteriores fuerint detracta, Aqua ardens fortissima pari quantitate affun-ditur: atq. cum in Infusione & Decolatione eius, vt cum Aceto per dies nouē similiter agitur. Quo modo virtus omnis ē radicibus elici-tur: ita, vt Rei Vieta siue Vita atq. facultatū Vigore carenti similes, neq. odoris neq. gustus alicuius sensum præbeant: aut vlla facultatis sua indicia prodāt. Huius peractis, Acetū atq. Aqua ardēs (qua pōdere libras plus minus octodecim constituunt) per pannum lincum mundū & spissum, colando in Circulatorium transmissa, lento igne donec de libris illis octodecim vna tantum maneat superstes, in orbem siue circulariter traducuntur. Tandem humor residuus (qui elegantē flauedine nitet, & vini excocti spissitudinem referit) in Cucurbitam conditur: & Alembico superimposito, Phlegma in Balneo inde sepa-ratur. Quod collectū, libris ferē dimidiā pendit. Atq. ita libras sedē-cim non completas relinquit: Antidotum atq. Electuarium sane salubre, cuius vires, inter noxas alias sui quoq. generis Venenis a-vitapazixon manifesta resistunt.

rio siue Libra) Ascēdēte: & Luna à Coitu ad pri-mam Quadraturam eunte. ARS Chymica, in vsum Medicum ex Planta hac conficit, Medicaminis ge-nus quoddam, quod Hebraicē חרדאח Charadach, Græcē Αὐτισταπάξιον (quasi Returbatorium siue Widertoll) dicitur, Oleūq. vi lethifera præditū, & Sal mordax, Generisq. & originis sue Natu-ra, viribus contrariis repugnans.

CONSTEL-LATIO.

Plantæ solisio quando intalix & noqua. In D. S. Di. hab.

M. Ascend.

Quando auspici-ata? M. Aug. 4. 8. 10. in 8.

Herba colligenda? Simili tempore, &

in 8. in 8. in 8.

Radix habet 3 1/2 part.

Caulis herba & flores.

3 4 5 part.

Semen. 2 4 6 part.

Temperame- tum constat.

Sal. 3. Sal. 3. Mer. 6. part.

Semen carpitur. M. Septembri.

Ascend. Da & ad 1. 0

PRODVCTA Pharmaceutica.

Charadah siue.

Avtitapazixon.

Oleum & Sal.

DE HUMANO CORPORE IN GENERE
ΕΝΕΠΤΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS OENANTHOIDIS,
doctrina Paracelsica, animalis, substantialis, atque elementa-
lis, in membris corporis puerilis interioribus.

ANTITARAXICI
vltus intra cor-
pus.

Ad { Aphthas
Anginam
Flu. de.
V. c. &
Put. gi.

SALIS VSVS
intra corpus.

Ad { Memori-
roboran.
Catochon
Cap. pur.
Som. con.

Fluxio, Verm-
iculatio, & putre-
factio dentium
& gingivarum
vnde
Oribasius.
Galenus

Oleum Masti-
chinum verum.

OLEI VSVS

ΚΑΤΑΧΩΣ
vnde.

Ad { Ranam.
Catharos

ΒΑΤΕΡΧΩΣ
quid.

Αποφλεγμ-
ματισμος.

ANTITAPAEIKON, parti spiritali Facul-
tatis rationalis, commercio partim cordis partim
Cerebri vtēti, atq; in regione capitis anteriore sedē
obtinenti, (Sensui cōmuni nimirum) dicatur. Exā-
themata ergo atq; Aphthas, in palato Infantium
erumpentes, sine dolore sanat: easq; longius ser-
pere, aut radices profundius agere prohibet: si pars
exulcerata (vitato, ne pus atq; sordes viscosae, screa-
tu eyciēda, deglutiantur) eo mungatur. Pari effica-
cia & Anginae horum (atq; omnium quorum aetas
adhuc media est) Si cum Oleo Chalcantbi rite para-
to & melle Rosato mixtum, in ore retentum fue-
rit, medetur. Verum Mixturem istam, ex ipsius
quidem (Antitaraxici intellige) vncia vna, Mel-
lis duabus, & Olei Chalcanti drachmis tribus cō-
poni oportet: drachmamq; ex hac singula sumptio-
ne in ore fouere, atq; tandem gargarisatam expue-
re. Præterea in Fluxionibus calidis, Vermicula-
tione, & putrefactione dentium atq; gingivarum
(quos Affectus Oribasius libro Cur. exundantie san-
guinis vitiosi, Galenus vero περί εὐπορίων siue faci-
le parabilibus, alijs causis refert acceptas) loco affe-
cto in linamentis impositum, inflammationem ex-
tinguit, vermes interficit, & carnem exulceratam
sanat. Sed simul & pituita affluens assidue est ex-
puenda, & nequaquā deglutienda. Oleum plan-
tae huius, parti Facultatis rationalis, partim cere-
bro partim cordi familiari, inq; Cerebri Ventriculo
medio domināti (Phantasia nimirū & Διαστροφῆς)
tribuitur. Ad Tumores igitur infantibus sub lin-
gua erumpentes (qui Græcè Βάτερχοι, nominantur)
remedium baud inefficax præstat: Idq; magis tum,
quando calore æstiuo aer feruet, aut Pestis conta-
gia lethifera populatim grassantur. Verūtamen cū
qualitate venenata præditum sit, ne per gulam de-
cidat cauere oportet. Quo etiam idem facit, si in pā-
niculis instrumento conuenienti annexis, cavitati
oris sanandæ inungatur. Quod si vero medulla spon-

giosa è caule Sambuci, condyli digitalis longitudi-
nem æquans, per horam in eo maceretur, donec par-
tem eiusdē imbibat: & expressa post in ore aliquā-
diu foueatur, meatus narium oppletos aperit: &
non solum Catharos calidos atq; nociuos ex capite
deducit: Verum etiam pituitā viscosam in inferio-
riam delapsam, ex arteria Aspera & Oesopha-
go allicit: cumq; ipsa medulla reijciendam præ-
stat. Sal plantæ huius, parti Facultatis Rationa-
lis, partim cordi partim cerebro agnatæ, atq; in Vē-
triculo cerebri posteriore sedem suam tenenti (Me-
morie nimirum, notitiam tam præteritorum quam
præsentium distinctā custodienti) dicatur. Vt enim
Antitaraxicon & Oleum, corpori intrinsecus si ad-
hibeantur, extremē pernitiōsa iudicantur: Sic è di-
uerso Sal, si vsui eius à Pueris quis assuescat (id ip-
sum mense singulo pondere drachmæ dimidiæ ex
Aqua Pyrethri stillatitia, primū quidem quotidie,
post vero semel tantum sumendo) ad Memoriam
languentem confortandam, atq; deperditam reuo-
candā mirificè confert. Cū Oleo vero Pyrethri &
Mastiche (quod ex granis eius depuratis, & nito-
re pellucido Crystallum emulantibus, nullo Oleorū
aliorum additamento artificiosè est destillatū) mix-
ti drachma, spongiolæ instillata in ore si teneatur,
& (hoc ipso dietim ter repetito) humor viscosus
pituitæ inde attractæ, assidue per screatum reijcia-
tur, ΚΑΤΑΧΩΣ siue Deprehensos (quod malum à δου-
ρασία siue intēperie quadā frigida & humida ori-
tur) egregiè iuuat. Pondere deniq; vnciarū sesqui-
duarū, cū Oleis seminū Sinapios, radice Pyrethri,
& Galangæ (singulorum dra. hmis quatuor) si mis-
ceatur: atq; quotidie hora decubitus instante, mēsu-
ra Ligula hauriatur, & in ore retenta post euoma-
tur, corpore debinc ad Quietem composito, memo-
riam successu baud fallaci roborat, caput expurgat,
somnosq; placidos & incundos conciliat.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS OENANTHOIDIS,
doctrina Paracelsica, corporalis, materialis, & complexionalis, in
membris corporis puerilis exterioribus.

VSVS SVB-
tilitatum extra
corpus.
ANTITA-
raxici ad Agita-
tionem spiritus
vni immod.

ANTITAPAEIKON, pondere drachmæ cum
Oleo Zedoariæ & Macis (singulis æqualiter ad-
mixtis) capiti & Temporibus vel simpliciter illitū
vel in pannis applicatum, mentem calamitate ali-

qua insigni, aut desiderij amorisue incendio vehe-
mentiori afflictam, siue etiam metu aut pauore im-
moderato percussam, atq; adeo statu suo motam,
reuocat: nec non Affectus quoq; alios cum calore
præter

præternaturali & Vertigine supra modum exastu-
antes, præfenter mitigat & sedat. Oleum ponde-
re Vnciarum sesquiduarum, cum Oleis seminum
Hyoſciam & florum Rosmarini (singulorum vn-
cia dimidia) ceruici & fronti inunctum, somnum
conciliat: & mentem nimia siccitate cerebri vt in
Mania delirantem, in integrum restituit. Sal quan-
titate Vncie vnius cum Olei Cinamomi drachmis

duabus, Olci Croci Drachmis quatuor, totidemq;
Olei Saluie mixtum, Cerebro ex copioso vaporum
à stomacho & cibis crudis exhalantium ascensu,
Catharris siue κορυζα oppresso, membrisq; Para-
lysi inde correptis auxiliatur: Si quotidie bis, par-
tim pondere Drachmæ ex Essentia Galangæ vn-
cijs sesquiduabus bibatur, partim membro attoni-
to, in loco calido probè illinatur atq; affricetur.

OLEI AD
Delirium à cere-
bri siccitate ni-
mia obortum.

SALIS.
Ad Catharos
Gravedi-
Paralyfin.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ, EFFICACIA, ATQVE VSVS OENANTHÆ HVIVS,
doctrina Philosophiæ veteris, animalis, substantialis, atque elementalis,
in membris corporis humani interioribus,

DE qualitate & viribus Plantæ huius (cum
ea quemadmodum plantæ aliæ multæ, sine dubio nō
vbiq; fuerit cognita) pauca equidē, quæ ex Antiqui-
tatis eruditæ testimonijs hoc loco adducamus, sup-
peditantur. Vsum tamen eius intra corpus adhibi-
tæ, fuere qui a periculo nequaquam vacuum, ideoz
dextrè & prudenter tractandum docerent: Digni
equidem, quib; pro re tam liberaliter manifestata
gratia peculiaris referatur. Decoctum radices &
Herbæ, per nares attractū, hincq; emunctum, mea-

tus Ossis cribiformis obstructione oclusos aperit:
ac Vermes capitis cavitatibus insidentes interficit:
idq; non tam in hominibus quam bestijs verminosis.
Suffitus radices, Vermes aurium, dentium, & car-
nis quoq; necat. Lumbricos præterea alui eadem
tollit atq; exigit, si pondere Drachmæ cum quanti-
tate pari Mithridatici, ex Vino Cretico siue Aqua
ardente (in qua per diem naturalem fuerit macera-
ta) bibatur. Sed tamen ea res, non sine periculo vi-
detur posse tentari.

QUALITAS
& vis huius
plantæ à veteri-
bus literis prod-
ta.

Corizan.
Ad vcr. { au.
ca.
dē.
ca.
Lum. alu.
Vtas Plantæ hu-
ius non vndiqua-
que tutus.

NATURA, PROPRIETAS, ATQVE VSVS OENANTHÆ
huius, doctrina Philosophiæ veteris, corporalis, materialis, & complexio-
nalis, in membris corporis humani exterioribus.

Plantæ huius, membris corporis humani
externis adhibita, vsus est ad plurima maxime
vero ad Pustulas calidas, φλέγμονας, & Inflam-
mationes salubris. Succus radices, Ambustis conti-
nuo illitus, suppurationem fieri prohibet: & quoq;
dolores mitigat. Idem vulneribus etiam venenatis
(præsertim vero ijs, quæ telis feruentibus, vt pote
larido Tormentorum bellicorum siue Bombardarū,

Spiculisve succo Cepæ & sputo hominis ieiuni illi-
tis infliguntur) purgadis, rectissime applicatur. Qua-
litate enim virulentam veneni impacti, tenuitate
veneni proprij potentiore (quippe quæ aliorum cō-
gressu inualeſcit & roboratur) impetu facto eli-
dit: atq; sibi ipsi quidem innocens, illi Virus exitio-
sum & malignitate superius euadit.

OENANTHæ
præfentis vsus
extra corpus
iuxta regulam
Doctrinæ veteris.

Ad Pustu. ca.
Phlegm.
Inflam.
Ambusta.
Vul. ven.

Cepa & Salua
hominis ieiuni
tela intoxicant.

NATURALIS INCLINATIO, ATQVE VSVS OENANTHOIDIS,
doctrina Magiæ veteris & recentis, spiritalis, cœlestis, & miraculosa, ex prio-
ribus omnibus exoriens & effluens: in membris corporis
humani interioribus & exterioribus.

In Conclusionē Historiæ præfentis, de Planta
proximè præmissa commemoratis (quomodo sci-
licet radici huic, Frigiditas calori opposita acqui-
ratur) cōtrariū adducemus. Radix ergo ista, si Pla-
neta cui morbus ea curandus subiacet, in Loco siue
Signo frigido (utpote Saturno in oriente, Sole in
Capricorno, Aquario, aut Piscibus, Luna deniq; in-
ter Διχοτομία siue Quadraturam vltimam & Coi-
tum) existente, fodiatur: herbaue & semen decer-
patur: non solum Frigiditati verum etiam maligni-
tati naturæ eius, tantum accedit incrementi: vt

solo contactu, hominem calore naturali priuet, in
stuporem adducat, & ceu Veneficijs Circes effasci-
natum constringat. Atq; id eo fortius: si in fossione,
Ascendentis & graduum eius conuenientium ratio
diligens habita fuerit: Solq; in Hemisphærio in-
feriore latuerit. Quod nemini mirum videri debet.
Nam sic Torpedini quoq; ea inest Natura, vt nas-
sa irretitus, Piscatorem funiculum trahentem tor-
pore obrigescere faciat: Lepori marino (Indico tā-
tum mari noto) vt tactu solo vomitum & dissolu-
tionem stomachi creet: Pastinacæ, vt arbores radi-

QVOMODò
huic Plantæ ex
virtute & pos-
itu Astorum
augmentum lit-
giditatis & vi-
rulentæ acquirat-
tur.

in oriente.
in f. 2.
in f. 2.
in f. 2.

infra terrā
Exempla Antu-
patharum simi-
lium.
Terpedo.
Lepus marinus.
Pastinaca mar.

cum

Cantharides.
Alter siue stella
marina.
REGULA
et Cant. la. in fol
sione Plantarum
cum huius tum
reliquarum om
nium (si eam
aspiciam esse
velimus) obser
uanda.

Lithuani hac
planta utuntur
ad varias super
stitiones.
Et h. cons
gressus corpore
us felix.

Planete & sig
na benefica in
situ aduerso, col
lectionem effici
unt inauspicatam

EPILOGOS
huius primæ par
tis: co. illius pe
titione æquitatis
Iudicioru. & Di
gressione ad Os
peris iusti descri
ptionem.

CAVTELA
Generalis de usu
huius Plantæ.

Visus huius plan
te requirit pru
dentiam & dex
teritatem siaga
larem.

cum complexu necet: ne quid de Astere, aut Can
tharidibus (quorum hi solummodo manu retenti,
Urinam in vesica colore sanguineo tingunt, ille fer
uore tã igneo præditus dicitur, ut omnia quæcumq;
in mari contigerit, adurat) cõmemorem. Cuius ge
neris exempla, multo plura afferri possent. Sed no
bis ista hoc loco enumerasse sufficiat. P O R R O,
Quam res mirificas Lituanii (cuius gentis pars, su
perstitionibus fanaticis adhuc impensius est ad
dicta) radice hac ipsa (quam ritus peculiari gene
re et pronuntiatione verboru peregrinorum, neq;
illis ipsis quoq; intellectorum adhibita, effodiunt)
designent: Quanquam in ea re exponenda, iustum
Libellum conficere poteram, Tamen ne pjs men
tibus fortè offendiculo sim, commemorationem il
lam intactam dimitto. Veruntamen hoc monen
dum duco. Ne quis planta hac intra corpus, nisi Vi
ris eruditis & peritis consultis utatur. Plurimū e
nim noxæ ei occulto inest: quæ quidē nō in ipso sūp
tionis momento, sed aliquanto post, primò maliti
am suam prodit. At extrinsecus, in partium cor
poris inflammationibus, Affectibusq; eorum quali
tate venenata imbutis (cum eos Antipathia nature
sue ingenta perdomet atq; expugnet) vel decoctā
imponere, vel tritam Emplastris miscere, vel etiā
Pharmacostigmata inde parata, cum Extractis a
lijs morboq; profligando accommodatis, partim bi
bere (sed non nisi consilio bene præmeditato) par
tim etiam illitu & inunctione forinsecus adhibere,
non est vetitum.

CAVTELA

Quæ de positu stellarum tam Errantium quam
Fixarum, in Historia Plantarum huius generis
trium, & reliquarum omnium docuimus, in his om
nibus hoc quoq; animaduertendum restat. Marte
Saturno congressu corporeo applicante: Ita, ut in
teruallo minuti vnius siue (ad summum) quinq; à se
inuicem distent: Atq; Domicilia, Exaltationes,
siue Dominationes proprias obtineant, Collectio
tam radicum quam herbe & seminum feliciter ca
dit. E diuerso autem Planete & Signa benefica, in
Positu aduerso constituta, eandem infaustam præ
stare possunt. Quæ omnia (quemadmodum &
Σφάλματα lapsusq; in nominum Orthographia vi
tiosa, transpositione literaru &c, per Homines has
rum Regionum, Idioma lingue Helueticæ, quæ
mibi vernacula est, non ubiq; assessorum, commis
sos) Lector benignus, cuius iudicio erudito & can
dido simul, hæc submitto, æquo animo accipere non
grauabitur. HÆC ERGO in Libro hoc pri
mo, Εἰσαγωγῆς siue introductionis gratia, ad intel
lectum Methodi, qua historiam illam nostram Plā
tarum sumus tractaturi, ambage verborum & Ra
tionum longiuscula dixisse sufficiat. Nunc in no
mine Dei æterni, Summi illius rerum Arbitri, De
scriptionem Operis iusti, eadem qua capimus Me
thodo & filo, sed tamen (cum molem eius, titu
lorum verbositate augere, inutile vi
deatur) oratione adstrictio
re persequemur.

Finis Libri primi.

INDEX.

* Έκκρινονζύντικον.	f. 149.	* Νείκω.	F. 51.	Τέταν.	F. 147.	Canda suilla	f. 126.
H.		Σ.		Τυλάματα.	F. 173.	Cicuta minor	F. 106.
* Ηβαι.	f. 84.	* Ξηροφθαλμία.	F. 132.	T.		Chamaefice	F. 148.
* Ημιπληγία.	f. 146.	O.		* Υπόπυον.	F. 34.	Capularia.	f. 126.
Θαλάμικον.	f. 19.	Οφθάναντ (uel potius οφεί-		* Υπόπυον	F. 34.	D. D.	
* Θρίψ.	f. 27.	κτενα)	F. 15.	* Υδροκέφαλον.	F. 103.	Daucus sylvestris.	f. 51. 59. 101.
* Θήλυς.	f. 35.	Οποθύλης.	F. 35.	* Υδροκήλη.	F. 118.	Daucus Germanicus	f. 54.
* Ουλάκιον	f. 35.	* Οπ.	ibid.	Φ.		Daucus Creticus.	f. 58.
Θηλιθίδιον.	f. 47.	* Ούρα.	F. 115.	{ δεκάτη }		Dancion	ibidem.
* Ουμοζύντικον.	f. 117.	Οχθόριζιον	F. 152. 53.	* Φθίνοντ { εννάτη }	F. 4.	Daucus veterum verus	f. 58.
Θεόφυτ.	F. 139.	Ογκοι συκώδεις	F. 147.	{ ογδόη. }		Daucus magnus	f. 62.
* Ουλεία	f. 121.	Π.		* Φάρμακον	F. 105.	Daucus hortensis vel sativus	f. 62.
I.		Πίκρ (uel potius		Φυγεθλόριζ.	F. 148.	Danci species dua peregrina.	f. 63.
Ιππιμάραθρον.	f. 66.	Οξυπκρ.)	F. 2.	Ψ.		E.	
Ιππικύρινον.	f. 84.	Πάναξ		* Ψωροφθαλμία.	F. 132.	Esula	f. 53.
* Ιππ.	f. 84.	Πανακές	F. 10.	* Ψόαι.	F. 137.	Elaphoboscum	F. 115.
Ιχας.	f. 148.	Πάν ακύν		Ω.		Elcoselinum	f. 97.
K.		Πανακεία	F. 27.	ώταλγία.	F. 132.	F.	
Καύλ.	f. 23.	Πρ (ερασιν έπαγαγών (uel po-				Ferula mas	f. 31.
* Κεράτια.	f. 23.	tius Ερωταγώγ.)	F. 27. 28.			Ferula famina	F. 34.
ΚραταίοΦιδίελα.	f. 42.	* Παγχρης (uel Παγχρησον	F. 34.			Ferula Soboles	f. 37.
Καύκαλις.	f. 51.	Πέπερι.	F. 41.			Faniculum percinum	f. 58.
Κληθρακύρινον	f. 54.	Παιλιθονάκη.	F. 51.			Faniculum mas.	f. 66.
* Καμηλοπάραδαλις.	f. 64.	Πετροσελινον κηπάιον	F. 96. 97.			Faniculum erraticum vel sylvestre	ibid.
Κύρινον.	f. 77.	* Πυανεψιόν.	F. 123.			Faniculum montanum	f. 70.
Κύρινον ήμερον.	f. 77.	* Πευκία	126.			Faniculum famina	ibid.
Καρ.	f. 80.	* Πικρία	F. 126.			Faniculum hortense	f. 73.
Κύρινον άγριον.	f. 84.	Πευκηδανον	F. 126.			Fanicula	106.
Κερασηδολ.	f. 100. 101.	Ποταμύδρομον	F. 126.			Filipendula	f. 193. 144.
* Κεράσης.	f. 100.	* Παροχετευτόικον.	F. 131.			Furuncularia	f. 148.
* Κερας.	f. 100.	* Παρατάται.	F. 136.			Ficus terra	f. 148.
* Κήριον	f. 105.	* Παράλυσις.	F. 146.			G.	
Κάρφ.	105.	P.				Grielen	f. 14.
Κρηιναρ.	f. 106.	Ρίζιον (uel potius ρίζιας)	F. 23.			Grauedinaria	f. 70.
* Κρόκοττα	f. 108.	Ραν.	F. 93.			Grauedinaria woher so genenhet.	
* Κύρηθα.	f. 110.	Σ.					f. 71.
Κυρηφύδιον.	f. 110. 111.	Σωτάρια ανθρώπων (siue potius				Gratiola	F. 116.
* Κάρκιν.	f. 119.	Σωσιόροτον).	F. 2. 3.			Cingidium	f. 110.
* Καρκίνωμα.	f. 119.	* Σπονδύλη	F. 14.			Gratia des	f. 116. 126.
* Καρδία	f. 121.	Σίλφιον.	F. 23.			Gordien	f. 121.
Καρδιεία	f. 121. 122.	Σέλφιον.	F. 23.			Gordilion	f. 134.
Κραυρόριζ.	f. 144.	Σφονδύλιον	F. 14.			Galla Moschata	f. 137.
* Κολλήτικον	f. 145. 146.	Σωματίχυρον.	F. 27.			Gummi Ammoniacum	f. 146.
Κορύζειον	f. 71.	Σκαμμωνία.	F. 34.			Glencanthion	f. 148.
Λ.		Σέληνον.	F. 88. 89.			H.	
* Λόβοι.	f. 23.	Σαγάπηνον.	F. 49.			Helio	f. 14.
Λιγύστικον.	F. 27.	* Σηρουτκάμηλ.	f. 60.			Helige	f. 14.
Λιθανορίζωμα (uel potius λι-		Σέλινον κηπάιον.	F. 97.			Hypopion	f. 34.
Βανορίζιον)	f. 32.	* Σαύρα.	F. 112.			Hypopion woher also genent	f. 34.
* Λιθ.	f. 42.	* Σαυτάλη.	F. 126.			Hippomarathron	f. 66.
Λιθονεικάνδρα.	f. 42.	Σέσελι.	F. 130.			Hamodoron	f. 77.
Λιθοπέπερι.	f. 41.	Σάω.	F. 129.			Hippofelinum	f. 97.
* Λιθίασις	f. 47. 51.	* Σάισρον.	F. 129.			Herbathurum	126.
Λαμπυριπέπερι.	f. 51.	Σιγόριζ.	F. 130.			I.	
Λυσίλιθ (uel Λυσίλιθον)	f. 54.	* Σιγή	F. 131. 139.			Imperatoria	f. 2.
Μ.		σέσελι Μαοσαλεώτικον	F. 13.			Impendio amara	f. 2.
Λιθόσπερμ.	f. 92. 90.	σιγόσπερμ.	F. 134.			L.	
* Λύγμ.	f. 141.	σέσελι Λιβιοπικόν.	F. 134.			Lasertium	f. 2. 23.
Μάσπετον.	f. 23. 24.	σιγόπι.	F. 139. 140.			Libysticum	f. 27.
Μάραθρον.	f. 27. 73. 74.	* Σί.	F. 139.			Leusticum	ibid.
* Μνάομαι.	f. 34.	* Σιρόφοι.	F. 141.			Libanotis	f. 31.
ΜελαμΦιδίελα.	f. 51. 52.	σφάγγον.	F. 30.			Libanotis woher so genent	ibid.
Μίκρον.	f. 84.	* Στεγνώσις	F. 147.			Lithonicandra	f. 42.
* Μύρον	f. 105.	* Σύκα	F. 147.			Labrusca	f. 144.
* Μηλόφορ.	F. 110.	* Σπάσμ.	F. 145.			M.	
N.		T.				Magistrantia	f. 2.
Νάρθηξ	F. 37. 38.	Τοκετιόριζα	F. 79. 71.			Melampyllum	f. 14.
		Τραγομαχαλάοι.	F. 146.			Mors serpentum	f. 15.
						Masseron vnde	f. 23.
						Marathrispa	f. 27.
						Milium capra	f. 62.
						Myrseneum	f. 66.
						Marathron	f. 74.
						Myrrhis	f. 106.
						Myrrhis woher es so genent.	ibid.
						Meon	f. 121.
						Maxibathrum	f. 126.
						O.	
						Ostritium	f. 2.
						Oferitium	f. 2.
						Ostrucium	f. 2.
						Ostritum woher es so genent	f. 2. 3.
						Oporanax	f. 11.
						Oporanax warumb mit dem Balsam	f. 10.
						verglüchen	f. 14.
						Olus atrum	Olus

APPELLATIONES

LATINÆ HERBARVM HV-
ius Libri in seriem literarum
Alphabeti distri-
buit.

Ambrosiana	f. 9. 126.	A.	
Acanthus	f. 14.		
Asium agreste	f. 14.		
Amor puerilis	ibid.		
Angelica minor	f. 19.		
Angelica vnde	ibid.		
Angelica magna.	f. 23.		
Angelica magna vnde?	ibid.		
Amorem prouocans (siue potius Amo- rilicium)	f. 27.		
Angelica maior	f. 27.		
Asium sativum.	f. 27.		
Æstraticum	f. 27.		
Asium palustre.	f. 27.		
Asium.	106.		
B.			
Brancha Virgata.	f. 14.		
Bibinella vera	f. 46.		
Bipennula.	f. 51.		
Bonus demon	f. 116.		
Beta rubra	f. 132.		
Botrys	f. 143.		
Bismago.	f. 146.		
C.			
Cubicularia.	f. 19.		
Carpobalsamum.	f. 10.		
Caulis.	f. 23.		
Callitrichon	f. 49.		
Caucalis	f. 50. 100.		
Calculirupa	f. 54.		
Cuminum alni	f. 54.		
Cuminum Romanum	f. 54.		
Cuminum mas	f. 76.		
Cuminum sativum	f. 76.		
Carui	f. 80.		
Cuminum Famina	f. 80.		
Cuminum Germanicum.	80.		
Caron	80.		
Careum	80.		
Cuminum Soboles	f. 84.		
Cuminum Thebaicum	f. 84.		
Consolida Regalis.	f. 152.		
Calamentha aquatica	f. 117.		
Cordilon	f. 121.		
Cuminum regium.	f. 134.		
Cunila	f. 106.		
Cicutaria	f. 106.		
Cerefolium	f. 110.		
Cerefolium woheral so genent	f. 110.		
Curbellu	f. 110.		
Cherophyllum	f. 111.		
Cherophyllum	f. 111.		
Cernuaria	f. 116.		
Causimon.	f. 115.		
Cernuaria woher also genent	f. 115.		
G.			
Grielen	f. 14.		
Grauedinaria	f. 70.		
Grauedinaria woher so genenhet.	f. 71.		
Gratiola	F. 116.		
Cingidium	f. 110.		
Gratia des	f. 116. 126.		
Gordien	f. 121.		
Gordilion	f. 134.		
Galla Moschata	f. 137.		
Gummi Ammoniacum	f. 146.		
Glencanthion	f. 148.		
H.			
Helio	f. 14.		
Helige	f. 14.		
Hypopion	f. 34.		
Hypopion woher also genent	f. 34.		
Hippomarathron	f. 66.		
Hamodoron	f. 77.		
Hippofelinum	f. 97.		
Herbathurum	126.		
I.			
Imperatoria	f. 2.		
Impendio amara	f. 2.		
L.			
Lasertium	f. 2. 23.		
Libysticum	f. 27.		
Leusticum	ibid.		
Libanotis	f. 31.		
Libanotis woher so genent	ibid.		
Lithonicandra	f. 42.		
Labrusca	f. 144.		
M.			
Magistrantia	f. 2.		
Melampyllum	f. 14.		
Mors serpentum	f. 15.		
Masseron vnde	f. 23.		
Marathrispa	f. 27.		
Milium capra	f. 62.		
Myrseneum	f. 66.		
Marathron	f. 74.		
Myrrhis	f. 106.		
Myrrhis woher es so genent.	ibid.		
Meon	f. 121.		
Maxibathrum	f. 126.		
O.			
Ostritium	f. 2.		
Oferitium	f. 2.		
Ostrucium	f. 2.		
Ostritum woher es so genent	f. 2. 3.		
Oporanax	f. 11.		
Oporanax warumb mit dem Balsam	f. 10.		
verglüchen	f. 14.		
Olus atrum	Olus		

INDEX

Olusatrum unde ita dicatur? f. 14.
 Olus febris, f. 66.
 Oculos hebetes iuuans (sine potius
 Inuocula, f. 73.
 Olysatrum, f. 87.
 Olusatrum, f. 92.
 Olysatrum, f. 96.
 Oreselinum, f. 96.
 Ocellum cerui, f. 121.
 Oenanthe mas, f. 143.
 Oenanthe unde dicatur? f. 143. 144.
 Oenanthe femina sine Oenosine, f. 143.
 Oenanthoides, f. 152.
 Opobalsamum, f. 10.
 P.
 Panax Herculis sine Heracleon f. 9.
 Panax sine Panaces unde dicatur? f. 10.
 Paderota sine Paderos, f. 14. 15.
 Pastinaca Syluestris, f. 14. 50.
 Paucranon, f. 34.
 Paucranon unde dicatur? f. 34.
 Piperium, ibidem.
 Piperium unde dictum? ibidem.
 Petrapium, f. 41.
 Pimpinella sine Bibenella unde dica-
 tur? f. 41. 42.
 Petroselinum agreste, f. 101.
 Pastinaca erratica, f. 59. 101.
 Pimpinella mas, f. 41. 42.
 Pimpinella femina, f. 46.
 Pimpinella robusta, f. 41.
 Pampinula, f. 46. 47.
 Petrasindula, f. 47.
 Pimpinella Soboles, f. 51.
 Pimpinella nigra, f. 51.
 Pimpinella crispata, ibidem.
 Palithonice, ibidem.
 Pimpinella aquatica, f. 57.
 Pastinaca Gallica, f. 42.
 Petroselinum mas sine Macedonica? f. 51. 57. 88.
 Petroselinum unde dicatur? f. 88.
 Petroselinum Alexandrinum fami-
 na, f. 92.
 Petroselinum Germanicum sine hor-
 tense Soboles, f. 96.
 Petroselinum Aethraoticum, ibidem.
 Pinastellum, f. 121.
 Peucedanum, f. 125.
 Peucedanum unde dicatur? f. 125.
 Pabulum Cerui, f. 115.
 Q.
 Quinquefolium, f. 10.
 Quinquefolium unde dictum? f. 10.
 R.
 Radix Angeli, f. 19.
 Radix partus, f. 70.
 Radix silentij, f. 130.
 Rosmarinus, f. 31.
 S.
 Smyrnion, f. 2. 27. 88.
 Smyrnion Theophrasti senioris, f. 14.
 Sphondylion, f. 14.
 Sphondylion unde dicatur? f. 14. 15.
 Seruatrix hominum, f. 2.
 Silphium, f. 23.
 Silphium unde dicatur? ibidem.
 Sperma, f. 23.
 Scammonion, f. 34.
 Scammonion unde dictum? ibidem.
 Sagapenum, f. 40.
 Saxifraga hircina, f. 41.
 Saxifraga hircina unde ita dicta? f. 42.
 Solbastrella, f. 51.
 Saxifraga montana, f. 130.
 Siler montanum, ibidem.
 Spica Romana, f. 88.
 Staphylinum, f. 62.
 Sinon, f. 101. 106.
 Smilax aspera, f. 102.
 Stramen viceris, f. 105.

Sospleumon agrestis f. 106.
 Siler sine Sefeli unde dicatur? f. 129.
 Sefeli mas sine Massiliense, ibidem.
 Sefeli Massiliense unde dicatur? ibidem.
 Sphagnum, f. 130.
 Sili, ibidem.
 Sefeli famina sine Aethiopica f. 134.
 Sefeli Aethiopica unde ita dicatur? ibidem.
 Sefeli Soboles sine Creticum vel Pe-
 loponense, f. 139.
 Silifeminium, f. 134.
 Silberba, f. 134. 139.
 Strumaria, f. 144.
 Saponaria, f. 134.
 T.
 Topiaria, f. 14.
 Topiaria unde ita dicta? ibidem.
 Thalassinum, f. 27.
 Thapsia, f. 34.
 Thapsia unde dicta? ibidem.
 Trinacria, ibidem.
 Trinacria unde dicta? f. 35.
 Thymoleon, 115. 116.
 Tordylion, f. 121. 139.
 Tanacetum, f. 139.
 V.
 Vitis Spontanea, f. 143.
 Vitisago, f. 148.
 Verrucaria, f. 152.
 Valeriana, f. 135.
 Vincetoxicum, f. 66.
 Z.
 Zarsa Parilla, f. 102.

INDEX QVARTVS.

APPELLATIONVM

GERMANICARVM, QVAE
 Herbis huius Libri primi, et cum his
 nageyas quos mentione perscriptis
 tribuuntur: serie Alphabetica
 digestus.

A.
 Alters beger, f. 34.
 Anisentrant, f. 105. 106.
 Anisestyl, ibidem.
 B.
 Berentlaw, f. 15.
 Brustwurgel, f. 19.
 Blasischwammen, f. 40.
 Starck Bibenel, f. 42.
 Vntdölich machend Bibenel, f. 46.
 Schwarz Bibenel, f. 51.
 Berwurg, f. 58. 60. 70.
 Bawrentümich, f. 84.
 Bergtümich, ibidem.
 C.
 Engelwurg, f. 19.
 Elsenach, f. 54.
 Erlach, ibidem.
 Ehrmütterlein, f. 110.
 Erdmütterlein, ibidem.
 Erdrauch, f. 100.
 Erdseigen, f. 110.
 Erdnüss, f. 144.
 F.
 Frawensafft, f. 35.
 Rosfenchel, f. 66.
 Seberttraut, f. 66.
 G.
 Geberwurg, f. 58. 60.
 Geishirß, f. 62.
 Gesuchetraut, f. 105.
 Geschwerbew, f. 106.
 Gotstraute, f. 149.
 H.
 Heilig Geist wurgel, f. 19.
 Hirschwurg, f. 31. 139.
 Hirschbrunß, f. 38.
 Hauspeterlein, f. 96.
 Hundtsörbelen, f. 106.
 Hirschensierg, f. 115.

Hirgenfütter, ibidem.
 Schwarge Hirschwurg, f. 116.
 Hirschenschwang, f. 121.
 Harstrang, ibidem.
 Harnstrang, f. 126.
 Harnstreng, ibidem.
 Harnost, ibidem.
 Harnviel, ibidem.
 K.
 Kagen Peterlein, f. 106.
 Kagenörbelen, ibidem.
 Korbelen, f. 100. 110.
 Korbefel, f. 105.
 Kriegsarguen, f. 111.
 Kriegsheil, ibidem.
 Kropfwurg, f. 144.
 L.
 Lungenforg, f. 101.
 Laubstückel, f. 27.
 Leustückel, ibidem.
 Liebstückel, ibidem.
 Liebsteiffel, ibidem.
 Liebreigel, ibidem.
 Leibstreckter, ibidem.
 M.
 Meisterwurg, f. 2.
 Mauseger, f. 23.
 Mattentümich, f. 80.
 Morentümich, f. 139.
 Mostblut, f. 148.
 P.
 Pfefferwurg, f. 41.
 Pfirselttraut, f. 70.
 Peterlein, f. 88.
 R.
 Reizurlich, f. 27.
 Fremder Rosmarin, f. 30.
 Rosfenchel, f. 66.
 Roskümmich, f. 84.
 Rauschdamm, f. 126.
 S.
 Schlangenend, sine Schlangentode, f. 15.
 Steinf Pfeffer, f. 41. 49.
 Steinslein, ibidem.
 Starcker Steinslein, f. 42.
 Schlangenspeil, f. 100.
 Schwarge Hirschwurg, f. 116.
 Schweißwurg, f. 126.
 Schweigwurg, f. 130.
 Sperensich, f. 134.
 Schweigtraut, f. 139.
 T.
 Trüßwurg, f. 148.
 W.
 Warmfenchel, f. 27.
 Wenrauchswurg, f. 31.
 Wasserrausch, f. 125. 126.
 Wessentümich, f. 80.
 Wylde lungenheil, f. 106.
 Wargenwurg, f. 152.

INDEX QVINTVS.

APPELLATIONVM

HISPANICARVM, Italica-
 rum, Gallicarum, & Anglicarum:
 Qua in hac Operis Parte Herbis tri-
 buta commemorantur iuxta se-
 riam Alphabeti.

A.
 I Angelica, f. 19.
 G. Achelarge, f. 27.
 G. Angeltique, f. 19.
 H. Alcaranen, f. 80.
 C.
 G. Corote Sunages, f. 59.
 H. Canabria, f. 37.
 I. Cimino, f. 77.
 G. Cumia, ibidem.
 H. Cominos, ibidem.
 A. Comiat, f. 77.
 I. Carui, f. 80.
 G. Carotes, ibidem.
 I. Causalidet, f. 101.

I. Cerefolio, f. 111.
 G. Du Cerfeuil, ibidem.
 A. Cherbyl, ibidem.
 D.
 H. Dauco Cretico, f. 59.
 F.
 I. Ferola, f. 37.
 G. Ferula, f. 37.
 I. Fimochio, f. 73.
 G. Fenouil, f. 73.
 H. Funcho, f. 73.
 A. Fenel, f. 73.
 G. Fauerores, f. 144.
 H.
 A. Haligaostaroote, f. 19.
 H. Hinoio, f. 73.
 H. Heruatum, f. 126.
 A. Hörestrange, ibidem.
 I.
 I. Imperatoria, f. 3.
 G. Imperatoria, ibidem.
 K.
 A. Kippennus, f. 144.
 L.
 Praband. Lanetse, f. 27.
 I. Leustico, ibidem.
 G. Leuesche, ibidem.
 G. Luesche, ibidem.
 M.
 A. Meister a roote, f. 3.
 I. Myrrhide, f. 106.
 O.
 G. Otruche, f. 3.
 H. Otom yerna, f. 34.
 P.
 I. F. Pimpinella, f. 47.
 H. Perexil, f. 96.
 I. Persemolo, ibidem.
 G. Persil, ibidem.
 I. Peucedano, f. 126.
 G. Peucedame, ibidem.
 A. Perslie, f. 96.
 R.
 He. Raysmaestro, f. 3.
 S.
 I. Sefeli, f. 130.
 G. Sermontain, ibidem.
 T.
 I. G. Thapsia, f. 34.
 H. Trebol, f. 111.

INDEX SEXTVS.

CONTINENS

APPELLATIONES PLAN-
 tarum huius Partis, Vandalicas, Po-
 lonicas, Bohemicas & Tartaricas,
 ordine Literarum nota-
 tas.

A.
 B. Angelica, f. 19.
 B.
 B. Bedruyk, f. 47.
 C.
 V. Costroaka, f. 80.
 V. Costronka, ibidem.
 V. Chizach, f. 59.
 D.
 P. & VV. Dziegil, f. 19.
 G.
 B. Gelenicoren, f. 129.
 I.
 V. Iadkuzin, f. 15.
 V. Läßrige, f. 47.
 V. Iehlenouuq, f. 116.
 V. Iabrosin, f. 84.
 V. Iehle Koreyhn, f. 126.
 K.
 B. Kopr. VVlastij, f. 73.
 P. Kope VVolockij, ibidem.
 V. Kapriza, ibidem.
 P. Kmine, f. 80.
 B. Kmyh, f. 77.
 B. Kmyh Kancunij, f. 80.
 P. Kmyh, f. 77.
 O 2
 B. Libzeck

I N D E X.

B. Libzeck	L.	f. 27.	Badelborna Vrbs VVestphalia	f. 42.	Grimnitz arx in Marchia	f. 106.	Praga	f. 23.	
P. Lubezeck		ibid.	Batzena Vallis	f. 63. 44.	Garcium	f. 116.	Persicus Sinus	f. 27. 55. 134.	
V. Liebstock		ibid.	Balissus fluuius	f. 45.	Gothart mons	f. 69.	Polonia	f. 54. 116. 121.	
	M.		Brandenburgensis Marchia	f. 51.	Gracia	f. 88. 9.	Pyrenai montes	f. 59. 44.	
P. Miarz korzen		f. 3.	Berlinum	f. 19. 23. 57. 88. 92.		H.	Pilatus mons	f. 62.	
V. Mdlinuossela		f. 121.	Burckusium in Marchia	f. 59.	Hirtzelina montana	f. 3.	Peloponessus	f. 88. 139.	
	N.		Buckonium oppidulum in Marchia	f. 148.	Hircania regio	f. 10.	Prussia	f. 88.	
B. Neuwendij Paznotb.		f. 15.			Hippona Vrbs	ibid.	Pierus mons	f. 101.	
	O.		Reckmont, mons in Anglia	f. 62.	Helicon mons	f. 14.	Parisium	f. 114.	
P. Olefneck		f. 130.	Brigain Valesia	f. 66.	Hirsberga Vrbs Silesia	f. 42.	Pencetia	f. 126.	
	P.		Brizgonia	f. 94.	Habsburg arx	f. 66.	Picentia	f. 126. 34.	
B. Petrel		f. 96.	Belenas fluuius in Iudaa	f. 125.	Hamburga Vrbs	f. 69.	Pharybus	f. 57.	
P. Pietruszka		ibid.	Basflaa	f. 115.	Haufflen Vrbs	f. 70.	Palestina	f. 51. 125. 134.	
V. Persilia		ibid.	Blanckenburgum arx in aditu Sylua	f. 87.	Heida mons	f. 88.	Pomerania	f. 54. 57. 88.	
V. Persilie		ibid.	Hercinia	f. 87.	Hetruria	f. 101.		R.	
	R.		Brucum oppidum	f. 66.	Hirsberga, Domus Senatoria in Marchia	f. 70. 116.	Rauschbrunnen Pagus	f. 44.	
V. Romka Labrosina		f. 77.	Barsalona Vrbs Hispania	f. 115.	Hellepontus	f. 148.	Rhagia Vrbs	f. 55.	
V. Romka Costruka		ibid.			Heluetia	f. 42. 59. 62. 69. 70. 106.	Rhockdali oppidum Anglia	f. 62.	
V. * Rossomaka		f. 108.	Carpathus mons	f. 11. 62.	Hercynia Sylua	f. 59. 70. 87.	Raphaim Vallis in Iudaa	f. 105.	
	S.		Ceslinum Vrbs	f. 88.	Hispania	f. 63. 69.	Rhodanus fluuius	f. 112. 130.	
V. Synassoropenie		f. 101.	Corniculius mons	f. 121.		I.	Rucksteig, montes ad locum Bodamicum	f. 114.	
V. Sinua soropenil.		f. 106.	Croatia	f. 144.	Imbstense oppidum	f. 19.	Realis Insula	f. 69.	
V. Soropenie		f. 111.	Constantiensis lacus Vide Bodamic9		S. Iohannes Pagus in Translyuania	f. 44.	Rhetia	f. 42. 59. 44.	
P. Siarkakorzein.		f. 126.	Carmelus Vrbs	f. 19.		L.		S.	
	T.		Curia Rhetorum	f. 121.	India	f. 9. 47. 123.	Spigelberga	f. 44.	
B. Trebule ancho Kerblik		f. 111.	Carthusian9 Francofurtense	f. 44.	Ioachimica Vallis	f. 70.	Sarmatia Europaa	f. 121.	
	VV.		Carolina therma in Bohemia	ibid.	Ida mons	f. 139.	Sophia Vrbs	ibid.	
B. VVessdobr.		f. 3.	Charra Vrbs in Mesopotamia	f. 46.	Ious fluus	f. 57.	Silarus fluuius	f. 134.	
	Z.		Choar Vallis in Arabia	f. 47.	Islandia	f. 44.	Spignaza fluuius	f. 139.	
V. Zorc Dzjegil.		f. 3.	Clagenfurtum	f. 34.	Iugum Diaboli, montes.	f. 63.	Sura fluuius	f. 101.	
			Campania	f. 47.			Samarobriga Vrbs	f. 115.	
			Craminate fluuius	f. 148.			Seir montana.	f. 19.	
			Creta	f. 58. 139.	Lybia	f. 10. 27.	Schirgantina montana	ibid.	
			Coburgum	f. 70.	Lybia vnde dicta	f. 27.	Saxonia	ibid.	
			Casarea Philippi.	f. 125.	Libanus mons	f. 31. 123.	Sidon	f. 31.	
			Calabria	ibid.	Lusitania	f. 31. 47. 54. 92. 112. 130.	Simyra	ibid.	
			Cerasana Sylua in Lusitania	f. 130.	Lugdunum	f. 112. 152.	Syria	f. 31. 47.	
			Coreora in Ethiopia	f. 134.	Lusatia	f. 54.	Selencia	f. 31.	
			Cassa Vrbs in Hispania	f. 136.	Loxa	f. 63.	Sardinia	f. 116.	
			Castilia	f. 144.	Lyci Vallis	f. 101.	Samothracia	ibid.	
			Coriola	f. 42.	Lithuania	f. 116. 156.	Spoletum	f. 94. 148.	
			Carinthia.	f. 34. 42. 44. 59. 54.	Laberi Vallis	f. 121.	Sarmatia Asiatica	f. 144.	
			Carniola	f. 44. 42.	Lucania	f. 134.	Samosata	f. 31.	
	D.				Lucrinus lacus	f. 152.	Syracusae	f. 34.	
			Dux fluuius	f. 19.	Lycia	f. 144.	Scitila	f. 34.	
			Dalmatia	f. 3.	Landecum	f. 19.	Schyria	f. 42.	
			Disteldorpium opp. & Arx	f. 34.		M.	Saros	f. 44.	
			Damascus	f. 47.	Madagasser Insula	f. 3.	Scotia	f. 151. 04.	
			Dirce fons	f. 62.	Macedonia	f. 10. 58. 88. 116.	Silphium Insula	f. 23.	
			Dublin, desertum in Syria.	f. 116.	Mediolanum	f. 20.	Syrticus Sinus	f. 23.	
			Dan oppidum in Syria.	f. 117. 125.	Morion	f. 38.	Sarmunda oppidum	f. 148.	
			Dan Brachium Iordanis	f. 125.	S. Martini templum, Pagus	f. 44.	Stettinum	f. 34.	
			Dungysby Vrbs in Scotia	f. 151.	Mesopotamia	f. 45. 47.	Stiria	f. 3. 44.	
			Dracocephalus mons sine Dracon9 topff.	f. 130.	Mecha Vrbs Arabia	f. 47.	Sedoma	f. 47.	
	E.				Megalpurgensis regio	f. 54. 57. 130.	Suecia	ibid.	
			Elrio Frio fluui9 in Hispan.	f. 44.	Moscouia	f. 55. 152. 9.	Senenses montes	f. 62.	
			Euphrates	f. 47.	Masina Pagus in Marchia	f. 121.	Scopium	f. 70.	
			Egra fluuius.	f. 70.	Masilia	f. 130.	Sepusium	f. 44.	
			Egra Vrbs	f. 75.	Mandali oppid. in Ethiopia	f. 134.	Sylua (alias die Heide) mons	f. 88.	
			Epirus	f. 58.	Morea	f. 139.		T.	
			Ebron in Iudaa	f. 105.	Morauia	f. 152.	Translyuania	88.	
			Euphratis ostia	f. 55.	Marchia	f. 54. 57. 116.	Tunetum	f. 3. 51.	
	F.				Media	f. 40.	Tyrolis	f. 19. 109.	
			Fest. regnum in Affrica	f. 19.		N.	Toletum	f. 31. 69.	
			Francofurtum ad Oderam	f. 44.	Nilus	f. 27.	Thapsus Insula	f. 34.	
			Fracmont, Vide Pilatus mons.		Nouiomagum	f. 34.	Thermopyla	f. 34. 59.	
			Fichtelberg mons	f. 88.	Numidia	f. 42.	Trinacria	f. 35.	
			Felckirch.	f. 144.	Noruegia	f. 47. 44.	Töpicenses Therma	f. 44.	
			Finlandia	ibid.	Netzlinga	f. 51.	Tartaria	f. 11. 47.	
			Falacrinus Tractus	f. 148.	Nessa fluuius & lacus	f. 151.	Theffalia.	f. 9. 101.	
			Fauces Diaboli, Angustia montium in Bohemia.	f. 70.	Nigra Sylua	f. 59. 70.	Tribocensis Tractus	f. 121.	
	G.				Normandia	f. 70.	Tolo, Rus Marchia Brandenburgensis	f. 51.	
			S. Georgij terra, Insula	f. 3.	Narbona	f. 112.			
			Grimsten, montana in Germania	f. 19.		O.	Tarrantum Pagus in Valle superiore	f. 53. 63.	
			Garganus mons	f. 34.	Othonis Sylua	f. 59.	Tracoonis	f. 120.	
			Geldria regio	ibid.	Oenoanda Vrbs in Lycia	f. 144.	Tinco rio fluuius	f. 130.	
			Gianguagara Villa in Ethiopia	f. 38.	Oenanthia Vrbs Sarmatia Asiatica	ibid.	Torona Vrbs Polonia	f. 135.	
					ibid.	ibid.	Tripolis	f. 47. 148.	
			Garamantarum regio	ibid.	Olguera Vrbs Castilia	f. 151.	Tunet9a fluuius	f. 152.	
			Granata Vrbs Hispania	f. 63. 44.	Orcades Insula	f. 57.	Tauberina Vallis	ibid.	
			Garlebica Sylua	f. 51. 116.	Olympus.		Tungrorum regio	f. 114.	
			Gallenberg sine Gallus mons in Pomerania	f. 88.		P.	Tigurinus Tractus	f. 62.	
								V.	
								Vision Christi Monasterium in Aethiopia	opi

INDEX.

opia f. 38.
Vallonia Urbis Macedonia, f. 120.
Verona, f. 134.
Vrsula oppidum Helvetiarum, f. 69.
Valesia f. 66. 101.
Vienna f. 135.
Vngaria f. 67.
Vilhart saltus f. 59.

VV.
VVestphalia f. 19. 42. 44.
VValsachsum Urbis f. 70.
VVonsidellum Urbis f. 88.
VVarschenia f. 135.
VViburg oppidum Finlandia, f. 144.
VVolafchack Urbis Mosconia, f. 152.
VVedrapusa ibid.

Z.
Zeila Insula f. 34.
Zebusiensis Comitatus f. 44.
Zoiensis Comitatus ibid.
Zorzena Sylva f. 55. 130.
Zirizes montes, f. 62.

INDEX OCTAVVS ORDINE ALPHA-

BETICO RECENSENS
Nomina Authorum & Hominum
Excellentium, quorum sententia &
testimonia in hac Parte Operis
afferuntur.

A.
Aristoteles f. 14. 80. 126.
Aucenna f. 132. 34.
Albinus Cortesius f. 69.
Auerroes f. 79.
Aetius f. 103. 147.
Aelianus f. 126.
Albertus ibid.

B.
D. Bernhart Splüger f. 52.
D. Balthasar Conradinus f. 26.

C.
D. Caspar Melliger f. 57.
Iudeus Caramanicus f. 27.
Cicero f. 34. 110. 139.
D. Cornelius Felminger f. 41.
Chrysippus f. 92. 95.
Celsus f. 109.
Columella f. 96.
Caleph Caracler f. 120.

D.
Dioscorides f. 3. 5. 14. 27. 31. 53.
34. 54. 58. 62. 66. 73. 76. 77. 84.
86. 96. 101. 104. 106. 115. 121.
126. 130. 134. 139. 148. 152.
Dionysius f. 92. 95.

E.
EZechiel Propheta f. 146.
Eustachius Grapheus f. 95.

F.
Fridericus Strengerus f. 125.

G.
Galenus f. 5. 15. 27. 34. 59. 60.
62. 73. 74. 76. 78. 84. 86. 91. 92.
93. 96. 103. 104. 109. 119. 122.
133. 154.

H.
Guilhelmus Placentius f. 134.

H.
Herodianus f. 10.
Hippocrates f. 23. 76. 93. 103.
106. 125. 130. 134.

H.
Herodotus f. 23.
Hieronymus Cardanus f. 53. 68.
Horatius f. 80.

I.
Iosephus f. 46.
D. Ioachim Rheticus f. 86.
Iohannes Olinarius f. 105.
Isaac Medicus f. 113.
D. Iohann. Huber f. 115.
D. Iohann. Carion f. 87.

M.
Marcellus Virgilius f. 59.

Mycon f. 66.
Marcus Chirargus Arabinus f. 95.

N.
Nosterdamus f. 9. 83. 114.
Nicander f. 35.

O.
Oribasius f. 99. 154.

P.
Plinius f. 3. 5. 9. 14. 15. 23. 27. 31.
34. 38. 42. 47. 55. 58. 66. 73. 81.
84. 91. 100. 101. 105. 106. 115. 116.
126. 139. 143. 144. 152. 153.

Petrus Paulus Vergerius f. 9. 53.
Philippus Paracelsus f. 9. 12. 19.
20. 27. 30. 34. 42. 45. 47. 51. 38.
59. 66. 70. 71. 73. 74. 75. 78. 89.
94. 98. 101. 103. 106. 110. 119. 126.

135. 138. 145. 148.
Paulus Pfintzger Cancellarius Hi-
spanicus f. 9.
Petrus Manfredus Hispanus f. 55.
Petronius Diodotus f. 58.
Petricus f. 66.
Ptolemaus f. 144.

Philippus Bechius f. 99.
Petrus Pittanius f. 114. 115.

Platina f. 73.
P. Andreas Matthiolus f. 92.
Paulus Aegineta f. 98. 121. 132.
D. Philippus Tardeferus f. 135. 136.

R.
Ruellius f. 59. 150.
Ruffus f. 133.

S.
Sebastianus Munsterus f. 9. 51. 96.
Serapio f. 19. 66. 73. 96. 133.
Samuel Propheta f. 46.
Sasonahel f. 105.
Solinus f. 126.
Strabo f. 14.

T.
Theophrastus senior f. 3. 5. 14. 31.
34. 37. 58. 77. 96. 101. 116. 143. 148.

V.
V. Colonienus f. 9.
Vergilius f. 9. 62.

INDEX NONVS.

ORDINE ALPHA-

BETICO NOTANS HI-
storica, qua in hac Operis parte
attinentur.

A.
Angelica Magice fossa experimen-
tum sit ad conciliandam amicitiam
inter tres Praepotentes Viros, f. 8. 9.
Angelica Magice fossa Virtutem
deprehendit efficacem Vir praestans
Anno 1544. ad plurima, f. 9.

Apis
Esculapius } primi Caltores Artis
Apollon } Medica f. 87
Arabus
Albertus Magnus reiecit quaSolinus
de Amphibena retulit, f. 126.
Angelica fossa & usus Magicus in-
stituitur anno 1524. f. 8. 9.
Aesculapius Medicus rudis Deucalionis
saeculo, f. 10.
S. Augustini templum adhuc Hippo-
na visitur reliquum, f. 10. 11.
Egyptus pluviarum experta f. 27.
Ethiopia mulorum ferax f. 38.
Absolonis coma quantum quotannis
penderit, f. 46.
Attum genus pediculi cutem &
carnem perrodentium, f. 123.
Amphibana Serpens stringens, serpens,
videns, audiens, & edens, f. 126.
Albinus Cortesius Medicus Lusita-
nus in Hippomarathro Magice a se
fossa observat peculiares Virtutes
f. 69.
Albertus Comes Lindoniensis, Moce-
rensis, &c. f. 87.

Aegyptiorum Sacerdotes diem Sex-
tum Cernaria sodiendi indicant
atrum.

Aqua Tartarosa ubi potissimum re-
periantur, f. 44.

B.
D. Balthasar Conradini Artifici-
um in curando morbo Colico, f. 28.
Bibencella celebritatem acquirit ab
Hyrode Parthorum rege, f. 46. 47.
Bintzgoia Regimacula Homini-
bus Strumosis abundat, f. 94.
Brachmanibus in India Cerefolium
in precio esse, f. 115.

C.
Creta & Peloponnesus non alunt Cer-
uos, f. 139.
Chapianassi appellatio officij certi in
Aula Turcica f. 120.
Camelopardalis in incessu pedes duos
viresq. lateris simul mouet, f. 64.
Chameleon animal obstinatus ingenij,
sicut ex aere, & omnis generis colo-
res adsciscit, f. 31.
D. Cornelius Felminger testatur de
fossione & Viribus Magicis Ferulae,
f. 41.

Cn. Martius Coriolanus dictus ab
expugnata Urbe Coriola f. 42.
Christus Mathusalab appellatur, ibi.
Chrysippus & Dionysius Apis & sum in
cibus prohibere f. 92. 95.
Crocota animal Septentrionale,
voracitate nobilitatum f. 108.
Ceres Dea filia Saturni & Opes quo-
modo Graeci & Hebraei fuerit ap-
pellata, f. 110.
Caleph Caracler Turcus Thurneif-
serum erudit de confectioe Gum-
mi Mazlach, f. 120.
Cantharides manu retenti Urinam
in vesica colore sanguineo tingunt,
f. 156.

D.
Dentalion Rex Thessalia, f. 10.
Dantes Germanici natura mirifica
observata a Thurneifsero, f. 55.

E.
Eustachius Grapheus Medicus Con-
stellationis peculiaris observatione
fodit Petroselinum Alexandrinum
f. 95.
Ferula anno 1529. Magice fossa e-
gregias Virtutes prodest, f. 40.
Fridericus Strengerus Medicus Tor-
dylion effodit Constellatione insigni
ad eam rem caprata, f. 125.

G.
Goliathes hasta ferrum quantum pen-
derit, f. 46.
Gera quid sit, ibid.
Giraldus Cilicius semina Petroseli-
ni Alexandrini Thurneifsero trans-
mittit ex Lusitania, f. 92.
Gulo vide Crocota.

Georgius Comes VVirtenbergenus
f. 115.
Guilhelmus Placentius Chirurgus
anno 1278. Verona docuit, f. 135.

H.
Hebraeorum gens antiquissima, f. 34.
Hyrodes Parthorum Rex adversus
Surinam exardescens in morbum
prolabitur, sed mirabili casu recupe-
rat valetudinem ex Bibencella: qua
inde celebris capiti haberi, f. 46. 47.
Hyrodes ira astuans quantum potius
vna die exhausit, f. 46.

I.
D. Iohannis Huberi testimonium de
Virtutibus Cerefolij coram Georgio
Comite VVirtenbergense, f. 115.
Iohannes Comes Houensis Episcopus
Monasteriensis f. 34.
Iupiter vnde dictus fuerit Opitulus,
f. 35.

Indiana Mulieres vnde Virorum su-
orum Venerem torpentem praeritens
ibidem.

Iesaphatus Hyrodis Medicus, egregi-
um fides sua specimen erga Regem
edit, f. 47.
D. Ioachim Rheticus semen Pim-
pinella Thurneifsero commendat ad-
uersus Podagram, f. 86.
Iohannis Carionis pagella aliquot
Thurneifsero communicantur, f. 87.
Iohannes Camerarius Consiliarius
Aulae Prussiae f. 88.
Iohannes Nosterdamus cum Alijs pra-
dicat exitum efficaciam in Angelica
ad dirimendam animorum dissensi-
onem Magice tentata, f. 9.
Iohannes Nosterdamus naturam sin-
gularem observat in semine Cumini
f. 83.

Iohannes Nosterdamus in sinu Caeli
singularem Cerefolij effodit, f. 114. 115.
Iohannes Georgius Elector Brande-
burgensis, f. 116.
Iohannes Olinarius Medicus Casare-
us Vnguentum Roschelm magnifica-
cit, f. 105.

K.
Kigarus genus Serpentum, f. 100.
Kigarus genus Vermium, f. 116.

L.
Lacertarum Lusitanicarum & Gal-
licarum, appellationes, forma, & na-
tura f. 112.
Lithuania Homines habet plurimos
superstitionibus fanaticis deditos,
f. 156.
Lithuani Oenanthe Sobole multa
fanatica designant, ibid.
Labynitum Rex Babylonis quando vi-
xerit, f. 105.
Libo Rex Libysticum & Lybiam a se
denominat, f. 27.
Leustici anno 1483. Magice fossi
vis & usu deprehenditur a Ducissa qua-
dam & Paracelso, f. 30.
Libanus mons, & longitudo eius
f. 31.

L. Metellus Prator Romanus Pan-
chresto medicamento multis Famili-
arum curat, f. 34.
Lugduni in Gallia Ferula impruden-
ter adhibita malitia in publico spe-
rata, anno 1533, f. 41.
L. Scipio vnde Asiaticus dictus, f. 42.
Ladislavus Rex Bohemia f. 135.
Ludovicus Rex Vngariae, ibid.
Lepus marinus solo tactu Stomachi
subuersionem excitat, f. 156.

M.
Mediolani post bellum & famem diu-
turna pestis grauisima oborta, f. 20.
Maximilianus II. filia ab Episcopo
Monasteriense Nouiomagum dedu-
citur, f. 34.
Mina quid, f. 46.
Marcus Chirurgus Arabinus pecu-
liare experimentum habet in curan-
da Gangrena, f. 95.
Maximilianus II. Vnguentum Ros-
schelm in magno precio habuit, f. 105.
Mazlach Gummi Quopozitum in
Syria paratum Turcis in usu est pra-
lium inturru, f. 116.
Meizeini Sacerdotes legum Maho-
meticarum Consulti, f. 120.
Maximilianus I. comitia celebrat
anno 1515, Vienna, f. 135.

N.
Nero Imperator primus in Italia
Thapsiam nobilitat, f. 34.
Nauta Septentrionales familiariter
laborant Scorbuto f. 28.

O.
Otto de Predonu ex Nata sue Sta-
teomate perperam curata sit Apo-
plectici, f. 57.

O 3
Opis

INDEX.

Opis Des. f. 110.
Oenanthe anis. f. 143.

P.
D. Philippus Tardeferus, Medicus Hispanus à Paracelso obtinet plurima documenta artificialia & præcipue rationem extrahenda Quinta essentia. f. 135.
Philippus Tardeferus Essentiam Sefelios Æthiopici commendat ad facienditatem. f. 136.
Paulus Pfintzingerus Cancellarius Regis Hispanici coniectatur de Etymologia Panacis. f. 9.
Pan Deus Pastorum Medicinam facit. f. 10.
Pan Acesiam Medendo vincit ibid.
Paracelsus curat Leporam, Elephantiasin, & Alopetian. f. 20.
Paracelsus Medicationes exercet anno 1510 in Peste Mediolanensi. ibid.
Podagra curatur in Viro præpotenti cum qua ille in annum 26. Vig. confectus fuerat. f. 25.
Paracelsus docetur à Principissa de Virtutibus Leuistici à se in puerperis deprehensa. f. 30.
Paracelsus Leuistico anno 1483 fessatur Cordis palmum & Connulsiōem. ibid.
Paracelsus quando natus. ibid.
P. Scipio unde dictus Affricanus f. 42.

Paracels. restituit Contractos f. 44.
Parthi M. Crassum & Exercitum Romanum cadunt. f. 46.
Pachorus ob animi patris Hyprodis erga se infensum cogitur in Egyptum fugere. f. 46.
Phaeres Hyrodus filius alter Patri edicium parat. Sed proditus eodem necatur. f. 46. 47.
Petrus Manfredus Hispanus Thurneissero adest in collectione Dauci Germanici f. 55.
Petrus Pisanus Eques Aurata Militia & simul Medicus cum Thurneissero de Cerefolio disserit. f. 115.
Paracelsus Sefeli Æthiopici fodit in Constellatione peculiari f. 138.
Paracelsus in Polonia Torona & Varschonia Philippo Tardeferus aliquot Artificiorum suorum documenta impertit. f. 135.
Pastinaca marina arboris quas testis gerit perdit. f. 156.

R.
Roddani Ducibus imposuere nomina Gentium ab ipsis deuictarum. f. 42.
Romani à Parthis caduntur f. 46.
Romani antiquiores Vinum Sefelire soliti sunt tempore matutino sumere: Unde Silatium pro ientaculo sumptum. f. 129. 130.
Rudolphus Habsburgensis Imperator Romanus. f. 134.

S.
Stella marina quacumq; tetigerit cotrumpit. f. 156.
Silarus fluvius Lucania ligna hausta omnia in lapidem conuertit præter Sefeli f. 134.
Sacrateni in Arabia, Angelica sese manant aduersus morsus serpentis. f. 3.

Sarina Dux Hyrodus Regis Parthici, exercitum Romanum profligat, & insolentior inde redditus gratia Regis excidit. f. 46.
Spondyle genus Serpentis f. 15.
Siclus quid sit. f. 46.
Struthocælus ferru absorbit. f. 60.
Sophia Comitissa cuiusdam Alberti Comitris Lindautensis Comes quidam Rheinstemensis Magicæ fodi curat Hippocrynum. f. 87.

Sasonaheel Physiologus Iudaicus, quando & ubi vixerit. f. 105.
Solymanus Imperator Turcicus. f. 120.
Sigismundus Rex Polonia. f. 135.

T.
Turca prælum mittitur animositate accendenda gratia vtuntur Gummi Mazlach. f. 116.
Thurneisserus in colloquium venit cum Sacratenis Arabe Thureilego. f. 3.
Thurneisserus Angelicam reperit in Egypto Syria & Arabia f. 8.
Thurneisserus cum Cancellario Hispanico colloquitur de Panace. f. 9.
Thurneisserus Contractos sanat f. 20.

Thurneisserus Angelicam educat Berlini Vig. ad vndecim palmorum altitudinem. f. 25.
Thurneisserus cum Iudeo Caravanico colloquitur de Lybistico. f. 27.
Thurneisserus anno 1573 parat editionem Botanologicam sui, & Melancholiam curat in Viro & Famina. f. 30.

Thurneisserus Episcopum Monasteriensem Nouiomagum sequens Thapsiam inuenit. f. 34.
Thapsia in Morio Insula arborescit, in Æthiopia vero staturam humanam duplo superat, & Asia in pabula additur. f. 38.
Thurneisserus Tarranci in Valle superiore Oeni habitantem inuisit Vergerius & Cardanus. f. 53.
Thurneisserus peculiarem naturam obseruat in Dauco Germanico. f. 55.
Thurneisserus Ottoni Predoniensi biennio ante prædicti mortem ex male curato Stretaomate. f. 57.
Thurneisserus in Anglia reperit Daucum magnum f. 62.

Thurneisserus anno 1559. trans Iugum Diaboli iter faciens in speciem peregrinam Dauci incidit. f. 63.
Thurneisserus anno 1561. in Hispania Speciem peregrinam Dauci inuenit. f. 63.
Thurneisserus anno 1566. Angina curat in Vngaria f. 67.
Thurneisserus Anno 1568. meditatur descriptionem summum Europæ. f. 70.

Thurneisserus peculiarem naturam obseruat in Cumino Germanico f. 71.
Thurneisserus multum documentorum obtinuit à Philippo Tarde Sieruo Medico Hispano. f. 135.
Thurneisserus Cassa audit Essentiam Sefeli Æthiopici commendantem ad facienditatem. f. 136.
Thurneissero communicantur Schedæ aliquot Ioannis Carionis f. 57.
Thurneisserus anno 1575. ex Prussia proficiens in Pomerania inuenit Petroselinum Macedonicum. f. 88.
Thurneissero Petroselinum Alexandrinum Berlina satum non enascitur. f. 92.

Thurneisserus testimonium Oribasii Medico cuiusdam ostendens contemnitur. f. 99.
Thurneisserus anno 1571. ad lacum Grimnizensem in Marchia inuenit Cerefolium cuius altitudo tredecim pedes humanos aequauit f. 106.
Thurneisserus Parsalona à Pisanio describendam accipit figuram constellationis à Noferdamo in fossione Cerefolij obseruata. f. 115.
Thurneisserus puer adhuc Basilea audit D. Iohannem Huberum Virtutes Cerefolij commemorantem corâ Georgio Comite Wirtenbergense. f. 115.

Thurneisserus hanc Operis sui partem in publicum emittens iam in septimum annum Medicum primum agit Electoris Brandenburgici. f. 116.
Thurneisserus in Venatibus obseruat quantum Cerus. & Ceruaria delectentur. ibid.
Thurneisserus in Arabia a quodam Calepho Caracero discit ratione parandi Gummi Mazlach. f. 120.
Thurneisserus Gummi Mazlach secum defert in Germaniam. ibid.
Titus Vespasianus dum subita ira exastuat morbo liberatur. ibid.
Turcici proceres vsu Gummi Mazlach affecti raro Paralysi corripuntur. ibid.
Thurneisserus anno 1549. Massilia versatur. f. 130.
Thurneisserus in Æthiopia inuenit speciem singularem Sefeli Æthiopici f. 134.

Thurneisserus in Sefeli Æthiopico peculiare quid obseruat. f. 134.
Thurneisserus Sefeli Creticum inuenit in monte Ida in Creta, Peloponense vero ad flumina Spinnaza in Arcadia. f. 139.
Thurneisserus Constellatione peculiari obseruata Oenanthem Feminam effudit in Scoria. f. 151.
Thurneisserus traiecit in Orcadas Insulas. ibid.
Thurneisserus Oenanthoidem fodit in finibus Moscouiticis anno 1553. f. 152.
Torpedo piscis marinus, stuporem inducens f. 156.

V.
Visio Christi Monasterium in Æthiopia nullum animalium præter hominem ferens. f. 38.

INDEX DECIMVS.
ORDINE ALPHABETICO NOTANDI PHYLICA qua in hac Operis Parte attinguntur.

A.
Ares Dispositor sine Dispensator naturæ f. 145.
Antipathia inter Petroselinum Alexandrinum & Argentum Vivum. f. 94.

Arfenicum alijs Venenis aduersatur f. 22.
Anima & Vita sedes est sanonis f. 6. 123. 130.

Amarities arguit tenuitatem substantia. f. 135.
Amarities & acredo existunt à materia adusta f. 135.
Adstringens sapor existit in re qualibet saliosa excocta & humiditatibus suis à calore exhausta. f. 131.
Acri sapor est salis ibid.
Actionum causa in Homine impulsiva & efficientes f. 97.
Aurum exhilarat Cor. f. 16.
Auri anima est essentia ipsius. ibid.
Annulari digito peculiaris cognatio est cum corde f. 18.
Aurum obryzum f. 96.
Aurum ter per Stribum fustum. ibid.
Affectus calidi Auxilijs non solum frigidis Verum etiam calidis emendantur. f. 64.

Astra posita variato mutationem qualitatum in Plantis inducunt. f. 117.
Adustio materia in Planta quo intensior est, eo magis amarities, siccitas, acredo, & effectus celeritas augetur. f. 140.

B.
Balsamum Cerum non est Oleum f. 10.
Balneorum iusto calidiorum incommoda f. 83.

C.
Curatio ætas Personarum spectanda. f. 94.
Cerenisia adusta detrimenta f. 98.
Corpora omnia terrestria habent impressionem Elementarem, naturalem & calestem, & ex hac naturam & vires. f. 48.
Corporum omnium essentialium tria Principia materialia f. 4.
Conceptiones naturales & præternaturales sunt diuersa imprægnatione Astrorum f. 87.
Cervorum sanguis, caro & c. Serpentibus & Venenis aduersatur. f. 153.
Calor igni extingui potest. f. 25.
Cuminum cur à balneo cum Sale exhibeatur denotandum f. 83.
Carui semina natura in duas partes distrahuntur. ibid.
Conceptio est donum Dei & natura subseruientis facultas f. 87.
Charephylli peculiaris natura f. 107.
Conceptio quomodo inuari possit signo sterili. f. 87.
Ciconia viuit pastu Venenatorum, & huius tota substantia sua aduersatur. f. 153.

Caloris naturalis officium in homine quolibet. f. 104.
Calor quilibet bene temperatus secum trahit tres species Saporis prædominantis. f. 131. 135.
Calidum & siccum si coniunguntur absument. f. 137.
Copa succus gladijs illitus Veneno est f. 57. 156.
Caliditas & frigiditas nimia corrigi potest vna eademq; Planta f. 122.

D.
Doctrina definitiva Chymista cuilibet necessaria. f. 89.
Dulcedo sine dulci sapor est Mercurij. f. 131.

E.
Essentia pars materia nobilissima siue Quintum esse. f. 117.
Elementa vt dextre separare & diiudicare possimus quid necessarium sit. f. 130.
Quinta essentia definitio. f. 135.

Epar fons & officina sanguinis. f. 67. 75.
Examinis Artificialis documentum in omnibus rebus certissimum est index. f. 5. 74.
Efficacia rerum omnium corporalium quibus causis consistat. f. 4. 5.
Efficacia nulli rei naturali tribuenda extra ordinem diuinitus institutum. f. 26.

F.
Famina inter Plantas qua & cur dicatur. f. 12. 10.
Facunditas quomodo naturaliter acquiratur. f. 87.
Faniculum Venenositatis quid habet. f. 84.

Facultates tres partium trium principalium corporis humani f. 4.
Frigida non semper aduersus calidos Affectus recte adhibentur. f. 25. 64.
Fetus procreatio vt rite succedat & perficiatur, oportet vt Facultates omnes Matricis valeant. f. 138.

G.
Generationes ab Antiquis in varias partes sunt diuise f. 57.
Grados vnius qualitatis de quo Galentici

I N D E X.

lenici docent hic in tres dirimuntur. f. 4.
 Graduum antiquorum & recentium collatio f. 4. 52. 114.
 Grauidis an Vomitus sistendi nec ne. f. 108.
 Generationes et corruptiones omnes sunt vel per Sympathiam vel Antipathiam f. 87.
 H.
 Hamorrhoidum fluxus sanguineus & Phlegmaticus si moderatus sit plurimum confert, sin minus grauius obest. f. 93.
 Hydrops curanda Hypotyposis. f. 50.
 Homo quot partibus Brutis animas libus antecellat & imperet. f. 130.
 Hominis origo impura & misera. f. 108.
 In homine quomodo Appetitus, Ratio, & Voluntas ad producendum actum conspirent f. 97.
 Hominis cogitationes subtilissima & diuina f. 74.
 Humana vita conseruatio qua in re consistat. f. 48.
 Hominis anima e spiritu genita est, corpus ex carne & sanguine. f. 15.
 Homo ex spiritu anima & carne, cute crassa conclusus. f. 41.
 Hamorrhoides naturaliter fluentes omnes superfluitates exonerant f. 93.
 Hiacinthus & similes lapides an Pestis resistent simpliciter ratione virtutis sua trahentis. f. 73.
 I.
 Ignis igni potest extingui f. 25.
 Ignis naturalis feruorem membrorum ambustorum extrahit. ibid.
 Illa strilis virtus occulta nature cooperantis f. 145.
 Impregnationes diuersa calis efficiunt conceptiones naturales & praternaturales f. 87.
 Intemperies morbofa oppugnanda est bene temperatis f. 105.
 Influentialis qualitas vis. f. 10.
 Illa stris, principia tria materialia, Sulphur, Sal & Mercurius f. 16.
 Impressio ex Astris & terra corporis Elementati spiraculi vita est f. 43.
 Influentialis vis est in omnibus rebus elementaribus. f. 151.
 Inuenta noua nunc contemnuntur. f. 54.
 Influentia dissimilitudo variat Plantarum tam positionem quam virtutes f. 73.
 Iram alere debilitat cor & omnes partes vitales f. 120. 123.
 Ira descriptio Physica ibid.
 Ignis humiditatibus nunquam saturatur f. 140.
 Influentia vis f. 55.
 L.
 Lac in ira vehementiori corrumpitur & concreuit. f. 141.
 Luna Plantis impertit Mercurium id est humiditatem. f. 452.
 Luna in qualibet Planta sibi parte vendicat. f. 4.
 M.
 Mercurius Versatilis f. 48.
 Medicamentis quomodo vires attribuenda f. 26.
 Medicamenta aduersus intemperiem in morbis adhibenda, oportet esse optimo temperata et antipathia quadam affectui opposita f. 104.
 Medicum quemus oportet gnarum esse Mysteriorum nature. f. 51.
 Mas inter Plantas qua & cur dicatur. f. 1. 2.
 Matrix integra valetudine viens, tres facultates habet; attractricem,

nutrientem sine retentricem & expultricem f. 138.
 Morbi qui ab exandescencia immo derata & affectibus aduersis proueniunt, Auxilijs latificantibus tolli queunt. f. 120.
 Morbi futuri & iudicari queant e sanguine vena incisa f. 14.
 Materia terrestris essentia spiritalis & animalis actui prapedit. f. 135.
 Materia ut adustior est ita amarior, siccior, mordacior & efficacior euadit. f. 140.
 Magia Vera spiritu Dei reuelante Maioribus nostris nota fuit. f. 87.
 Magia duplex sincera, & impia. f. 87.
 Medicamenta & su longiori eadem exhibita, stomacho affueto sunt Cibis. f. 49.
 Magica vires Plantarum a Chaldeis & alijs pradicata non omnino fide carent. f. 8.
 Mercurius, siue humiditas Plantarum est a Luna. f. 452.
 Materia prima Physica. f. 10.
 Medicamentis quibusdam sumptis cur os clausum teneri iubeatur. f. 130.
 N.
 Natura non nunc primum his ultimis temporibus noua gignit. f. 8.
 Natura sollicitudo pro humano genere. f. 12. 24.
 Natura rerum terra nascentium a Maioribus nostris magno studio indagata. f. 15.
 Natura plurima efficit, qua audientibus incredibilia & impossibilia habentur f. 122.
 Natura sedula est, minime otiosa, per se satis solers, & adhuc multa docet. ibid.
 Natura viam monstrat rebus siue ad fruendum siue destruendum f. 125.
 Nomenclatura herbarum petita sunt vel a virtute, siue habitu, siue genere f. 2. 130.
 Nomenclatura herbarum saepe a causa quam maxime leui desumpta. f. 143.
 Natura mysterium prodit conditionem compositionis siue mixtura. f. 51.
 Natura destillat aquas ex caulibus Cuminis. f. 83.
 Natura per Hamorrhoidas humores superuacuos excernit. f. 93.
 Natura prouida. f. 111.
 O.
 Olei proprium. f. 10.
 Oleitas in Plantis est sulphur. f. 59.
 Os cur post sumptionem Medicamentorum quorundam concludatur. f. 130.
 P.
 Petroselinum Alexandrinum & Argenti vini Antipathia. f. 94.
 Pinguedo arguit substantiam crassiorum f. 135.
 Pinguedo in omnibus fere rebus grauissima est, saluberrima, & mitissima f. 140.
 Pingui in Mercurio nullus locus. f. 131.
 Pinguedo in & apud omnes sales reperitur. f. 131.
 Pinguedo in Platis (siue vinctuosis) eorum est virtus animalis & essentialis. f. 55.
 Partium principalium corporis humani Facultates propriae qua. f. 4.
 Pinguis sapor est sulphuris. f. 131.
 Puerilis arati humiditas phlegmatica familiaris f. 140. 128.
 Puerorum corpora ob abundantiam

humiditatum crudarum facile attingent. f. 142.
 Potentia tres aeterna & incorruptibiles. f. 10.
 Principia materialia omnia rerum terrestrium iuxta doctrinam Paracelsi sunt sulphur, sal, & Mercurius. f. 4. 135.
 Principiorum materialium in qualibet Planta numerus idem, Subtilitas vero & puritas nequaquam. f. 117. 118.
 Principia & qualitates a Paracelso constituta quomodo cum Galenicorum Elementis, qualitatibus & humoribus concordent. f. 45.
 Purgantium violentia quomodo arte corrigi possit f. 54.
 Vehementer penetrantibus inest magna tenuitas, subtilitas, & efficacia expedita. f. 97.
 Plantarum in quolibet genere tres sunt sexus siue species, Mas, Femina, & Soboles siue Puer f. 1.
 Planta qua specierum sui generis in firmissima est, cur soboles siue Puer appelletur. f. 12.
 Planta qua sui generis specierum praestantissima est, cur mas appelletur. f. 1. 2.
 Planta qua viribus inter reliquas sui generis species media est cur femina appelletur. f. 1. 2.
 Plantarum congenerum sexus tres constituit Thurneisserus non ex doctrina Schola Veteris, sed experientia priuata documentis. f. 1.
 Purgationum via in corpore humano. f. 118.
 Plantarum tres sexus hic constituntur, propter tres causas. f. 1.
 Planta hic estimantur non proportionem sed viribus. f. 31. 121.
 Plantarum sexus in medicando interdum pro condicione rei possunt permutari f. 30. 50.
 Planta qualibet prater virtutes quas cum speciebus reliquis sui generis habet communes priuatas etiam possidet. f. 17. 93.
 Plantarum qualitates posita siderum diuerso variant. f. 117.
 Planta vnius partes raro viribus aequalibus pollet. f. 111.
 Plantis vnde diuersitas facultatum & efficacia existat. f. 55.
 Planta a primo exortu usq. ad completum incrementum sui vigorem insigniter mutantur. f. 88. 101.
 Planta multa vnius generis naturas diuersas & inuicem pugnantes habent. f. 123. 144.
 Planta congeneres discernuntur inuicem, temperamento, qualitatibus & quemadmodum, Mas, Vir Femina & Puer. f. 2. 16.
 Planta Embellifera totum corpus si mul signant. f. 2.
 Plantarum incrementum & mutatio est ex qualitate terra, aëris, siue calis, & aquis. f. 3. 10. 15. 88.
 Planta omnes huius partis, quemadmodum vulgo corpus humanum, in partes tres principales distribuuntur. f. 4.
 Plantarum spiritus in Destillatione ductu circulari & calore ignis cruditate exuuntur. f. 140.
 Plantarum virtus dispersa, Subtilitatibus separatis ad contrarium contrarius cogitur, ac valentior atq. reuolutor euadit. ibid.
 Plantis siderum posita obseruato qualitas potest minus siue augeri f. 151.
 Planta mas colligenda est in signo masculino. f. 2.

Planta femina colligenda in signo femineo. f. 2.
 Planta Soboles (siue Puer) colligenda in signis medijs. f. 2.
 Pueri qui hic nominantur. f. 10. 14. 28.
 Plantam masculam quidam voluere Mulieribus omnium maxime salubrem. f. 1.
 Planta Soboles inter marem & feminam medium tenet. f. 1.
 Plantam feminam quidam voluere in & su Medico Viris aptissimam. f. 1.
 Planta femina medium tenet inter Matrem & Sobolem siue Puerum f. 1.
 Aperientis f. 11. 12. 15. 16. 28. 59. 71. 84. 85. 131. 140.
 Adstringentis f. 145. 148.
 Calefacientis f. 3. 4. 11. 12. 15. 16. 20. 32. 35. 38. 39. 42. 43. 48. 59. 74. 77. 76. 81. 84. 85. 89. 93. 97. 101. 106. 117. 118. 122. 126. 127.
 Consumptis f. 48. 77. 78. 81. 89.
 Discutientis f. 15. 16. 20. 42. 43. 47. 71. 74. 84. 85. 93. 101. 106. 111. 122. 148. 154.
 Expellentis f. 20. 28. 42. 43. 48. 59. 47. 71. 74. 77. 78. 81. 89. 93. 97. 101. 106. 111. 112. 134. 135. 140. 154.
 Instaurantis f. 3. 4. 28. 52. 55. 62. 63. 122. 134. 135. 145.
 Mollientis f. 11. 12.
 Nutrientis f. 62. 63.
 Penetrantis f. 38. 39. 97. 131. 145.
 Purgantis f. 35. 58. 39. 154.
 Rarefacientis f. 24. 48. 131. 140.
 Roborantis Vide Instaurantis. f. 62.
 Siccantis f. 32. 59. 117. 118.
 Subtiliantis Vide rarefacientis
 Seruantis f. 3. 4. 32. 52. 55. 126. 127. 134. 185.
 Sanantis f. 52. 62. 63. 111. 112. 126. 127.
 Trahentis f. 35. 117. 118.
 Pediculi lati illius succi ex radice Petroselini potenter auferunt. f. 99.
 Plantarum vires a caelo, elementis & natura proficiuntur. f. 4. 5. 43. 48. 110. 145.
 Pinguedo siue macredo corporis immoderata quomodo vna eademq. Planta corrigatur. f. 110.
 Q.
 Quinta essentia quid sit. f. 135.
 Qualitas plantarum singularum a Thurneissero diuiditur in duodecim partes. f. 4.
 Qualitates vnde Veteres desinierunt dubitatur. f. 5.
 Qualitas certissime cognoscitur experientia Paracelsica indicis. ibid.
 Qualitas temperata quomodo fiat. f. 85. 107. 105.
 Qualitates contraria non possunt simul gradibus aequalibus eminere in vno subiecto f. 114.
 Qualitates cur hic ad gradus tres tantum restringantur. ibid.
 O 4 Qualit-

INDEX.

Qualitates omnes in qualibet re con-
iuncta sed dissimili excellentia. ibid.
Qualitates elementares non sola ad
effectus producendos sufficiunt. f.
117.

Qualitas & separatione elemen-
torum dignosci queat, quid requira-
tur. R. f. 130.
Rerum omnium substantialium tria
principia materialia f. 4. 135.
Rerum omnium causa efficientes De-
us & natura. f. 1.

Sanguis est habitaculum anima f.
16. 123. 130.

Sexus reperiuntur in omnibus rebus
f. 1.

Sexus in Vegetabilibus Unde agnos-
citur ibid.

Scarabaeoli noctu lucentes. f. 51.

Soboles (sive Puer) inter Plantas
congeneres qua dicatur & cur. f.
2. 10. 16.

Stomachus mense Iunio, Julio, Au-
gusto, Septembri, & Octobri caloris
naturalis inopia omnium maxime
laborat. f. 85.

Sympathia & Antipathia quadam
omnia cum sunt tum impediuntur.
f. 87.

Signum sterile quomodo ad Con-
ceptionem inuandam adscisci queat.
f. 87.

Solaris calor ignis terrestris vim he-
betat. f. 120.

Salsedo augetur humiditate nimi-
um exiccata. f. 131.

Sal amarum & crassum Unde f. 48.

Salsedo arguit substantiam inter
crassam & tenuem mediam f. 135.

Sulphur in Plantis est Oleitas &
Virtus ignea, sive essentia summa
f. 69.

Sulphur, Spiritus f. 64.

Saphyrus gemma oculos exilarans
f. 16.

Saphyri anima est Tinctura ipsius.
ibid.

Subtilitate separata a Plantis reli-
quis corpus viciu & inutile est. f. 16.

Sympathia Imperatoria & Branche
Vrsine pone sitorum. f. 15.

Sympathia Plantarum cum corpore
sive Signatura est a tribus Potentijs
aternis & incorruptilibus. f. 10.

Signatura Plantarum Umbellifera-
rum vniuersum corpus notans quo-
modo intelligenda f. 2. 15.

Signatura generales Umbellifera-
rum huius libri habent etiam specifi-
cum quiddam, &c. f. 3.

Sulphur sive calor vrens herbarum
est Sole. f. 4.

Sal sive acrodo penetrans & mor-
dax est e Marte. ibid.

Salsedo acris & corrosiua fit dulci
cum amaro cocunte. f. 48.

Salina hominis ieiunii gladijs illata
veneno est. f. 156.

Siccitas acerbis constringit. f. 137.

Separationi & dyudicationi ele-
mentorum solerti quid accedere o-
porteat f. 130.

Somnia mirifica quomodo arte effici
possint. f. 41.

Sal quomodo siccitas euadat f. 141.

T.

Temperamentum causa est efficacia,
habitus & odoris f. 4.

Tartari natura & origo. 44.

Tartaricarum aquarum vis inhibe-
tur Pimpinella auxilio. ibid.

Temperamentum naturale in nutri-
tione neq. excessum neq. defectum ad-
mittit f. 110.

Trahentibus medicinis tempore pe-

stis cautè est utendum. f. 73.
Temperamentum ad iustitiam &
ad pondus. f. 114.

V.

Venenum veneno mors est. f. 105.
126. 156.

Visus ex longinquo proportionem &
habitus corporum agnoscere sed no-
stidem dyudicare potest. f. 66.

Vires animales spirituales & actiua
in Plantis dissimiles sunt. f. 16.

Vires spirituales & occulta omnium
Plantarum hic comparantur, spiri-
tui duodecim Brutorum. f. 16.

Vulnera gladijs succo capæ illitis in-
fluita lethalia sunt. f. 57. 156.

Vulneribus profundis celeriter con-
solidantia non adhibenda. f. 65.

Vomitibus an sistendi granidis, f. 108.

INDEX VNDECIMVS.

ORDINE ALPHABETICO NOTANS PAR-
tes corporis humani, quas Planta
huius Libri tam in genere quam
specie Signant.

A.

Articuli sive Iunctura f. 2. 31.

Aqua secundina f. 138.

Arteria. f. 6. 25. 27. 67. 75.

Attraxitrix virtus epatis f. 136.

Attraxitrix, cerebri, stomachi & e-
patis. f. 146.

Attraxitrix stomachi. f. 137.

Arteria vteri ad cor & cerebrum
pertingentes f. 71.

Arteria epatis f. 28. 137.

Arteria splenis f. 28.

Arteria pulmonum. f. 68.

Arteria pulmonum inferiores f. 106.

Arteria cerebri & pulmonum f.
148.

Arteria pulsatiles f. 25.

Appetitiua f. 150.

Adenes f. 44.

B.

Brachia f. 2.

C.

Cæcum intestinum. f. 32.

Cor f. 2. 4. 39. 63. 67. 71. 75.

Caua vena. f. 118.

Cartilagine f. 3. 6. 39.

Condylus f. 6. 33.

Cuticula f. 17.

Colum intestinum f. 32.

Corpus humanum integrum f. 2. 3.
10. 14. 94.

Caro f. 3. 39.

Collum matricis f. 137.

Cerebrum f. 4. 2. 12. 19. 20. 23. 25.
39. 56. 63. 71.

Capilli f. 2.

Cutis f. 2. 17. 39. 85.

Cranium f. 33.

Cerebri meatus f. 71.

Cerebri vena f. 77. 82.

Cerebri ligamenta f. 82.

* Cordis humor naturalis qualis?
f. 127.

* Cordis facultates sive functiones
f. 4.

* Corporis humani principes partes
epar, cor, cerebrum. f. 4.

Costa f. 33.

D.

Diaphragma f. 17. 93.

Duodenum f. 32.

Dentes. f. 31.

Diastola pars anime f. 154.

E.

Επιδυμήτιον. f. 150.

Expultrix f. 146.

Epar f. 2. 4. 12. 20. 36. 39. 48. 56.
63. 67. 71. 75.

* Epatis facultas ὑπερτιχή f. 4.

Epatis caua f. 14.

Emulgentes vena. f. 118.

F.

Fibra exangues cordis & cerebri,
f. 152.

Fibra cerebri f. 78. 82. 85.

Fel f. 2. 28. 36. 48. 56. 94. 141.

Fibra stomachica f. 141.

Fibra exangues f. 8. 12. 56. 78.

G.

Glans Penis virilis f. 35.

Glandula faucis f. 91.

Genitales partes f. 12. 71.

Glandula sive caro glandulosa. f.
12. 17.

H.

Humor partium carnis expertium.
f. 94.

Humor cerebri & oculorum ibid.

* Hamorrhoides, ibid.

Humidum Epatis, Ventriculi, Vesicae
f. 141.

Fellis. f. 141.

Humor radicalis, f. 36. 48. 54. 56.
58. 62. 75. 98.

Humores totius corporis f. 48.

I.

Iunctura ossium. f. 2. 31.

Intestina f. 2. 7. 25. 29. 36. 48. 78.
136. 137.

Intestina gracilia f. 32.

Ieiunum f. 32.

Intestinum cæcum ibid.

Intestinum crassum ibid.

Intestinum rectum f. 17. 25. 32.

L.

Ligamenta partibus animalibus ser-
uientia f. 148.

Ligamenta f. 2. 29. 56.

Labia f. 17.

Longalium f. 32.

Lumbi f. 43.

Ligamenta Peritonæi f. 12.

Ligamenta vteri f. 60.

M.

Membrana cerebri f. 71.

Motrix facultas f. 150.

Matrix f. 23. 60. 82.

Matricis collum f. 137.

* Matricis tres virtutes, attraxitrix,
nutriens, expellens f. 138.

Musculi capitis f. 132. 146.

Membrana cerebri, epatis, & sple-
nis f. 85.

Musculi f. 3. 6. 10. 39. 56. 60.

Medulla ossium. f. 7. 19. 41. 47.
51. 52.

Meninges f. 17. 19. 25. 85.

Manus f. 2.

Membrana cordis, cerebri & epatis
f. 71.

Membrum virile f. 43.

Melancholicus sanguis f. 56.

Membrana carnosae f. 7. 12. 56.

Membrana exangues f. 64.

Memoria f. 154.

* Musculi Lumborum interiores f.
137.

* Musculi maxillares f. 147.

Medulla spinae dorsæ f. 7.

Membrana vteri f. 60.

N.

Nervi f. 2. 6. 136. 19. 23. 27. 29.
39. 52. 87.

Nervi spinae dorsæ f. 82.

Nervi capitis & colli ab epate pre-
pagati f. 132.

Nervi cerebri f. 20. 84. 85.

Nervi stomachales f. 20.

Nervi, epatis, stomachi & cerebri
f. 146.

O.

Ossa f. 2. 6. 31. 32.

Ossalis medulla f. 7.

Omentum f. 2. 7.

P.

Palpebra f. 17.

Pupilla f. 28.

Pinguedo sive adeps f. 17. 52.

Pulmones f. 2. 12. 21. 39. 64. 75.

* Partes principes corporis humani
cerebrum, cor, epar, f. 4.

Penis f. 43.

Phlegma sive Pituita Venarum pul-
monarium inferiorum f. 93. 112.
107. 113.

Peritonæum f. 17. 43.

Phlegma viscosum, crassum, vitreum
& salsum f. 56. 90. 98. 113.

Phlegmaticus humor vitiosus f. 90.

Phlegmaticus extra vasa contentus
ibid.

Phlegmaticus humor in sanguine,
& vasis contentus. ibid.

Παπατάται f. 36.

* Vocati muscoli Lumborum f. 137.

Phantasia f. 154.

Patella genu f. 33.

Pedes f. 2.

R.

Retentrix facultas f. 146.

Renes f. 2. 12. 21. 29. 36. 43. 56.
64. 136.

Respiratio f. 68. 149.

Rectum intestinum f. 17. 25. 32.

S.

Seminales vena f. 2. 6. 12. 43.

Sanguis f. 6. 36. 39. 48. 66. 75.

* Spiritus in semine formator, fa-
tor, & opifex f. 138.

Spiritus vitalis in pulmonibus f. 101.
102.

Spiritus vitalis in sanguine f. 66.
101.

Stomachus f. 2. 7. 20. 25. 29. 36.
39. 48. 136.

Sanguis melancholicus f. 56.

* Stomachi orificium inferius f. 141.

Stomachi pars ima ibid.

Sanguis pulmonum f. 101.

Stomachi fibra f. 141.

Sanguis Venarum pulmonarium in-
feriorum f. 113.

Sanguis Venarum cordialium inferio-
rum f. 127.

Secundina f. 12.

Semen virile f. 56.

Septum transversum. 17. 93.

* Sal entalicum f. 118.

Sensus communis f. 154.

Splen f. 2. 10. 20. 36. 48. 56. 64.
66. 68.

Spiritus animalis f. 66. 68.

T.

Tendones f. 2. 6. 27. 29. 39. 52.

Testiculi cerebri f. 28.

Testiculi faminei f. 137.

Tendones Peritonæi f. 12.

Tendones cerebri f. 84. 85.

Tunica humorales f. 97.

V.

Vertebra f. 6. 33.

Voluulum. f. 32.

Veseres sive Meatus Vrinarij f. 12.
43. 137.

Vasa Chori f. 2.

Vena emulgentes f. 118.

Vires animales f. 6. 152.

Vires vitales animales & naturales
in sanguine f. 66. 70. 63.

Vires spirituales & naturales, epatis
Stomachi, cerebri, horumq. musculorum,
nec non fellis & intestinorum
f. 146.

Vasa seminaria f. 2. 6. 12. 43.
82. 37.

Vires arteriarum & Ven

I N D E X.

Generales f. 6. 20. 27. 29.
64. 66. 75.
Cordis, cerebri, & epatis. f.
71.
Cordis, cerebri, & pulmonum.
f. 77. 78. 80.
Cerebri f. 79. 77. 82. 84. 85.
Stomachi f. 78.
Pulmonum f. 68.
Cerebri, Epatis, & Splenis
f. 85.
Inferiores pulmonum, f. 101.
102. 103. 107. 108. 110. 112.
Inferior cordis. f. 116.
118. 121. 125. 127.
Genitales f. 122. 123. 137.
Coxendicum f. 123.
Lumborum f. 118. 123.
Renum f. 118.
Inferiores Epatis f. 130.
134. 139.
Sensoriales ab epate deri-
uata f. 132. 144.
Causa epatis f. 118. 141.
Omentales f. 125.
Seminales f. 82. 136. 137.
Peritonas f. 118. 119. 123.
Ab epate ad cerebrum sur-
gentes f. 144.
Mamillares f. 12. 23. 60.
Menstruales f. 23.
Nutrimentales & Vteri sine
matricis f. 12. 23. 60. 82.
123. 136.
Visus organa epatis affinia f. 132.
Vterus vide matricem.
Vngues f. 31.
Vegetativa potentia f. 36.
Virtutes & partes spirituales, in
pulmonum, cordis, & cerebri.
f. 149.
Virtutes spirituales & actus pulmo-
ni, arteriis, & cerebro affines f. 150.
Virtutes spirituales & actus pulmo-
nibus, lacertis sine musculis, & ce-
rebro cognata. ibid.

INDEX DVODECIMVS.
ORDINE ALPHA-
BETICO NOTANS CON-
stellationes insigniores, Sidera, pro-
pria, & Astronomica quaecumq; circa
positionem Plantarum huius Par-
tis notabiliora occurrunt.

A.
Aequinoctium autumnale sit Sole Li-
bram tenente f. 84.
Arcturus oriens Cosmico Solem prece-
dens f. 79.
Aries Signum natura calida f. 55.
Arcturus quando occasu Cosmico
descendat f. 78.
Algorab Stella Venefica in Coruo,
natura Saturnina & Martia oriens
f. 95.
Arcturus natura Martialis parti-
ceps f. 79.
Ara oriens f. 100.
Aspectus malefici Planetarum insi-
gniores f. 18.
Aspectus malefici ☿, □, ♀, & ♄,
f. 133.
Albutim hora combusta & iniquas
les qua ☿ comitantur. f. 143.
Aquarius Domus Saturni f. 18.
Απόρρητος Luna f. 115.
Aquary Facies tertia Ascendens
f. 14.
Aries quando ascendat sine oriatur
f. 71.
Astra Sires in Plantis reconditas
ad motus sui similitudinem trahunt
f. 81.

Astra pro positus sui natura subinde
qualitatis quid peculiaris rebus ter-
restribus imprimunt f. 117.
Aries Domus Martis f. 131.
Astrorum positus cum situ locorum
& Regionum Variant f. 127.
Affricus Ventus ab occasu brumali
spirans f. 33.
C.
Cancer Domus Luna f. 5. 78.
Cor Leonis quando oriatur f. 5.
Canicula quando occidat f. 81.
Canicula cum Sole oriens ibid.
Capricornus Domus Saturni f. 23.
Critici dies f. 143.
Constellationes insignes quibus Ma-
gico more observatis Planta huius
Partis fossa, & ad certos Affectus
efficaces fuerit deprehensa, vide Fi-
gura celi
Constellationes adversa & vitanda
in positione Plantarum huius Partis
f. 18. 30. 41. 65. 66. 77. 87. 115.
149. 153. 156.
Cancer qualitatis frigida & humi-
da f. 104. 138.
Cancer quando ascendat f. 71.
Congressus Corporeus Saturni &
Martis quid & cuius efficacia f. 156.
Capricornus subiecta Regiones f. 9.
Caput & Cauda Draconis in Scorpi-
one f. 30. 100. 149.
Calidam & siccam qualitatem Plan-
tis impertit. ☉ in ♈, ☽ occiden-
talis ☿ in ♊ f. 140.
Cauda Leonis occidit f. 85.
Cancer domus Veneris f. 30. 48.
Calidam & siccam qualitatem Plan-
tis communicant ☿ orientalis, ☉ in
♈, Luna vero in prima Quadratu-
ra f. 140.
Coniunctio Saturni & Iouis in Can-
cro raro contingit f. 109.
Celi medium f. 5.
Cora Berenices oritur f. 85.
Cancer cum Ioue peculiari Symp-
thia afficitur erga epar f. 48.
D.
Decas tertia Iulij f. 5.
Domus Martis Aries f. 131.
Decas prima Leonis f. 98.
Decas tertia Leonis f. 67. 122.
Decas prima Octobris f. 122.
Decas tertia Libra f. 48.
Decas prima Iulij f. 11.
Domus prima, Domus Vita f. 22.
Decas prima Geminorum f. 87.
Decas prima Libra f. 90.
E.
Exaltatio Mercurij f. 22.
F.
Figura celi f. 82. 24. 41. 45. 69.
105. 124. 138. 151.
Facies tertia Virginis f. 26.
Facies tertia Aquarii ascendens
f. 14.
Facies Ultima Geminorum f. 24.
Facies prima Geminorum f. 24.
Facies tertia Virginis finis f. 12. 26.
Facies prima Martis f. 136.
Fines siue Termini Mercurij, f. 160.
G.
Gemini Signum calidum humidum,
aereum & occidentale f. 138.
Geminorum prima Facies f. 24.
Gemini, Domus Mercurij f. 16.
Gemini Ventri praesunt f. 48.
Geminorum Facies Ultima f. 24.
Gemini Signum sterile f. 87.
H.
Hyades oriuntur f. 81.
Hydra f. 96.
Hora combusta inaequales qua ☿
quonodo observanda f. 143.
I.
Influxus caelestis impragnationes dis-
similes, conceptiones tam naturales

qua praternaturales efficiunt f. 87.
Iulij mensis Decas tertia f. 5.
Iulius apud Aegyptios Επιφθι dictus
f. 11.
Iulij mensis Decas prima ibid.
Iouis Domus Sagittarius & Pisces
f. 22. 104.
Iupiter in Cancro constitutus quali-
tatem habet, epatis & morbis eius
admodum familiarem f. 48.
Iupiter natura calida & humida
f. 104.
Iupiter quando Geminis ingredia-
tur Anno 1585. f. 138.
Influentia Vis f. 110.
Igneus Trigonus f. 60.
Iupiter & Sol Cardiacae praesunt.
f. 30.
Influentialis Virtutis exemplum f. 55.
Influentialis Vis & impressio varia
Plantarum positionem Variat f. 73.
Influxus caelestis non solus efficien-
ciam praestat in plantis f. 117.
L.
Leo Domus Solis f. 74.
Luna in Sagittario praesidet Ventri-
culo f. 91.
Libra Decas prima f. 52. 90.
Leonis Decas tertia f. 67.
Libra Decas tertia, f. 48.
Leonis cor oritur f. 5.
Leonis primus, secundus Terminus
ibidem.
Libonotus Ventus f. 31.
Luna quadrantes quatuor f. 73. 75.
Luna praesens cerebri et significator e-
pilepsiae f. 91. 131.
Leonis prima Decas f. 98.
Luna dicitur Ascendens in Capri-
cornio f. 109.
Luna in Libra cum Marte peccat &
pulmones tenet f. 104.
Luna adurgens siue decrementum
f. 115.
Luna gignit Mercurium f. 48. 52.
Luna ad omnia initia humidam &
frigidam qualitatem impertit inter
Plenilunium & quadraturam Ulti-
mam f. 60.
Luna natura frigida & humida f.
45. 55. 107. 112.
Luna Domus Cancer f. 5.
Luna quot dierum spacio Zodiaci
ambitum emittatur f. 17.
Luna descendens f. 16. 35. 58. 61.
62. 80. 100.
Luna Ascendens f. 35. 58. 61. 69.
78. 80. 109.
Luna in Aquario praestit Gentili Vi-
ri & Mulieris f. 35.
Luna inter primam Quadraturam
& Oppositionem impertit calorem.
f. 63. 140. 151.
Luna & Saturnus Vesica praesunt,
f. 45.
Libra Domus Veneris f. 30. 48.
Libra subiungitur, Rencs, Vesica &
lumbi f. 45.
Libra natura calida & humida, re-
nui, aerie, & Virilis f. 45. 104.
Leo Signum Orientale, Virile, calidum,
siccum & fixum f. 139.
Ακρωτιας stella in oculo Tauri ori-
tur f. 90.
Luna quando maxime humet &
refrigeret f. 28.
M.
Mercurij Exaltatio Virgo f. 22.
Martis Facies prima in Ariete f.
136.
Martis & Saturni Applicatio siue
congressus corporeus beneficium f. 156.
Mansio Vicesima prima natura est
medea & omnia temperat f. 117.
Mars operatur sulphur & sul f. 48.
Mercurius terrestris a Luna procre-
atur f. 48. 52.

Mars in Virgine Ventri inferiori pra-
sidet f. 48.
Mars in Tauro refrigerat & siccatur
f. 140.
Mars quando anno 1581, in Leonem
ingredietur f. 138.
Martis natura calida & sicca f. 45.
52. 55. 104. 107. 112.
Mercurij Termini f. 16.
Mercurij Domus Gemini f. 16. 24.
Mercurius Planeta Αμφίβλος, &
Αργον & Versatilis f. 20.
Mars in Cancro pulmonibus & pecto-
ri praestit f. 104.
Mercurius quando existat in prima
Facie Geminorum f. 24.
Mercurius occidentalis impertit sic-
citatem f. 28.
Mercurius in Virgine efficit siccita-
tem & frigiditatem f. 28.
Mars in Libra, lumbis, renibus, &
Genitalibus praestit f. 43.
Mars in oriente calefacit & siccatur
f. 140. 151.
Mars combustus f. 82. 84.
Meridies quid Astronomice loquen-
do, f. 83.
Mansio Vicesima tertia est tempera-
ta & omnibus rebus accommodata
f. 117.
Mars quando in Cancro f. 102. 104.
Medium celi quid f. 5. 143.
Martis Domus Aries f. 131.
Martis Termini quintus gradus
Arietis, Sagittarij et Leonis f. 5. 136.
Mars in prima Facie f. 5.
Mansio nona est natura calida &
sicca. 0. f. 91.
Orionis genu dextrum natura Vene-
rea in Regione Tauri oritur f. 98.
Octobris mensis prima Decas f. 122.
Orionis Genu dextrum quando occi-
dat f. 85.
Octobrem Mensem Aegyptij appellant
Ποφί Græci Πουανέμινω f. 122.
Oppositio Solis & Luna est Plenilu-
nium f. 129.
Oppositio siue oppositus Aspectus 109
uis & Veneris ubi f. 40.
P.
Planeta pro positus qualitate, quali-
tates Plantarum possunt augere &
minuere f. 103. 121. 151.
Pleiades quando orientantur f. 89.
Pisces domus Iouis natura calida &
frigida f. 22. 104.
Planeta habent motum peculiarem
& cursui primi Mobilis remittentem
f. 121.
Planeta & sidera reliqua positu suo
variant qualitates in Plantis f. 117.
Φθιαντος δεκάτη, ενωτή, & γδση
f. 5.
Planetarum Partes in Plantis quo-
modo accipienda f. 117. 118.
Planeta retrogradus & sub terra
delicescens omnibus operationum
initus noxam & incommodum praestat
f. 54.
Poli eleuatio Toleti in Hispania 39.
grad. minut. 55.
Poli eleuatio Hamburgi 54. grad.
24. minut. f. 69.
Planeta & Signa benefica in positu
adverso constituti collectionem Plan-
tarum infelicem praestare possunt f. 156.
Planeta maligni collectioni Planta-
rum tempus Vitale & faustum pre-
stare possunt f. 156.
Palilicium oriens f. 90.
Πλόκαμος Sydius, Cosmice oritur
f. 85.
Planetarum qui Biobotos & σωστ-
Είος. f. 674.
R.
Regulus alias cor Leonis quando or-
riatur

INDEX.

viator f. 5.
S.
Spica Virginis oriens f. 12. 78.
Saturnus quando *Et* *ubi in efficien-*
da siccitate & calore, siue frigore &
humiditate, fortis, fortior, Et for-
tissimus existat f. 117.
Saturnus quibus morbis praestit f. 133.
Sagittarius Domus Iouis f. 22.
Scorpio quando oriatur f. 52. 96.
Saturni Dignitates, Exaltatio in
Libra: Domus, Capricornus, & Aqua-
rius, &c. f. 133.
Syrius quando occidat f. 81.
Sol, quando Ultimam Faciem Gemi-
norum teneat f. 24.
Syrius e regione Dodecatimori Le-
onis positus f. 81.
Solis ingressus in Signa in primo
Quadrante, secundo, tertio, & quar-
to f. 75.
Signum famineum & mite Pisces,
Virgo & Libra f. 121.
Sol Planeta auctor Et conservator
Vita f. 67.
Sol quando ingreditur in Leonem
f. 66. 69.
Solis corpus igne sacro Et incomb-
stibili repletum f. 69.
Sol quando in Ultima Decade Can-
tri f. 131.
Solis ingressus in Leonem omnibus
annis Et locis per horas viginti qua-
tuor dici naturalis Variat f. 69.
Sol in Ariete Membrum Virile tenet
f. 35.
Saturnus Et Luna Vesica praesunt
f. 45.
Sol operatur Sal & Sulphur f. 48.
Sol quando Faciem tertiam Virgi-
nis teneat f. 26.
Saturnus praestit Hydrops f. 48.
Solis natura calida f. 52. 55. 104.
107.
Scorpius cauda oriens f. 12.
Sol quando in Geminis f. 18.
Saturni Domus Aquarius *ibid.*
Saturni Domus altera Capricornus
f. 22.
Sagittarius natura calida f. 61.
Solis Domus Leo f. 74. 81.
Sol in Virgine Plantis imprimit in-
signiorem caliditatem & siccitatem
f. 28.
Sol Et Iuppiter Domini tremoris
cordialis & cardiaca f. 30.
Sol quando Sagittarium occupet
f. 61.
Saturnus frigida Et sicca natura
f. 55.
Sol die mensis sexta omnium poten-
tissime vires suas exercet iuxta do-
ctrinam Sacerdotum Aegyptiorum
f. 122.
Sol in Scorpione pectori praestit f. 154.
Sol potentia alias viget, alias lan-
guet, sed tamen nihilominus ubi Sol
manet f. 118.
Solis in Leonem ingredientis mo-
mentum Sacerdotes Turci in Syria
appellant, On ihk yldenoffora f. 120.
Situs Syderum Variat cum positi lo-
corum f. 127.
Signa (caelestia) humana Et virilia
f. 2.
Signa humana & faminea. *ibid.*
Scorpius natura humida Et frigida
f. 104.
Signa calida Leo, Aries, Sagittarius
f. 55.
Sol in Scorpione, lumbos, renes, Ves-
icam, Et Genitalia tenet f. 43.
Signa aquae Et virulenta Cancer
Scorpio & Aquarius f. 61.
Signa calida Et sicca qua. f. 153.
Signum orientale, Virile, calidum,

siccum, Et fixum Leo f. 138.
Signum sterile Gemini f. 86.
Signum calidum, Et humidum, aere-
um, Et occidentale Gemini. f. 138.
Signa calida Et humida f. 133.
Signum mobile, famineum, frigidum,
humidum, Et Septentrionale Cancer
f. 139.
Sol ubi Et quando medium cali oc-
cupet f. 5.
Sol quando Et quam diu in Ariete
versetur f. 6.
Sol sub terra Et supra terram qu-
um in Sigillis obtineat f. 69.
Suduest 24 Sud Ventus f. 31.
Sol quando primam Decadem Ge-
minorum teneat f. 86.
Sol in quibus Signis potentia sua in-
crementa Et decrementa habeat f.
118.
Sol in tertia Decade Leonis poten-
tissimus f. 18.
Signa sanguinea Gemini, Libra, A-
quarius f. 147.
T.
Terminus secundus Leonis f. 5.
Tauri Ultima Deca f. 90.
Terminus Mercurij f. 16.
Termini Martij f. 136.
Terminus Veneris f. 12.
Trigonus igneus in Ariete, Leone
Et Sagittario f. 60.
Thuribulum oriens f. 100.
Temporis Et positus caelestis obser-
uatio absq. superstitione Et surpanda
f. 117. 142.
V.
Venus combusta f. 124.
Venus quando in Libra f. 59. 63.
Virginis Spica quando oriatur f. 12.
78.
Virginis Facies tertia f. 12. 26.
Virgo, exaltatio Mercurij f. 22.
Virginis Spica quando descendat
f. 106.
Veneris Terminus qui f. 2.
Veneris Domus Libra Et Cancer
f. 30. 43.
Venus in Scorpione Genitali Fami-
neo praesidet f. 36.
Venus & Mars renibus praesunt f. 45.
Veneris natura humida Et frigida
ibid.
Venus quando 1581, Cancerum in-
greditur f. 138.
Virgo Signum famineum f. 60.
Vita Domus qua f. 22.
Z.
Zephyrus, Ventus ob occasu equino-
ctiali spirans f. 33.

INDEX TREDECIMVS.
 ORDINE ALPHA.

BETICO NOTANS ME-
 dicamenta simplicia Et composita, dis-
 uersa forma cum ex Plantis huius
 Partis ministerio artis Destillatoria
 elicitur tum etiam ex alijs acquisita,
 Et peraguntur relata: Vna cum Metho-
 dis ac Lithurgis Pharmaceuticis,
 Instrumentis, atq. Admonitionibus ad
 Artem hanc Et eius Studiosos
 spectantibus, &c.
 A.
Annulus ex Imperatoria Sobole quo-
mado artificiose formandus f. 18.
Antidotum ex Hippomarathro f.
67. 68.
Alembici refrigerandi exemplum
f. 28.
Antidotum ex Hippomarathro quo-
mado paratur f. 68.
Antidotum ex Faniculo montano
f. 71. 72.

Antidotum ex Faniculo hortense
f. 74. 75.
Artoicum ex Cumino Romano f. 77. 78.
Artoicum ex Cumino Germanico.
f. 81. 82.
Artoicum ex Cumino Thebaico f. 84.
Alembicus cactus f. 14. 20. 52.
Antimonij Vitrum flauedius Hyacin-
thina f. 17.
Auripigmentum f. 75.
Antimonij Vitru quomodo paratur.
f. 17.
Ardens f. 6. 21. 52. 60. 68.
79. 81. 90. 103. 123. 132.
141. 149. 155.
Picarum f. 7.
Heleny *ibid.*
Seseli Massiliensis f. 132.
Florum Angelica f. 25.
Dauci Cretei f. 60.
Anisi f. 118. 141.
Brancha Vrsina f. 17.
Pimpinella maris f. 44. 45.
Pimpinella femina f. 49.
Poly f. 94. 148. 150.
Pimpinella femina composita
f. 50.
Cardui Benedicti f. 113.
Myrrhidis, composita f. 110.
Charephylli Sobolis f. 113.
114.
Cumini Romani f. 79.
Chamemeli f. 75. 150.
Cervaria maris f. 118.
Cinamomi f. 6. 103. 123.
150.
Oenanthe femina f. 150.
Caponum f. 7.
Sulphuris f. 36. 132.
Cuculi f. 7.
Callitrichi f. 49.
Pimpinella Sobolis f. 53.
Perfoliata *ibid.*
Dauci maris f. 56.
Vngularum Aleis f. 39.
Angelica femina f. 25.
Glandium f. 60.
Florum Angelica Sobolis f.
39.
Aqua
stilla
sicia
Ferula Sobolis f. 59.
Herba Angelica Sobolis f.
29.
Filici femina f. 128.
Petroselini hortensis, compo-
sita f. 100.
Faniculi f. 21. 76. 151.
Ferula maris f. 32.
Composita ex Succo Ferula
Sobolis f. 40.
Sambuci f. 39.
Corni Cervini f. 123.
Floru Cumini Germanici f. 82.
Florum Tilia f. 20. 118.
Herba Cumini Thebaici f. 85.
Lactuca f. 56. 150.
Petroselini hortensis f. 99.
Macis f. 103. 146.
Radicis Imperatoria maris
f. 7.
Seminum Imperatoria maris
f. 6.
Iuniperi f. 148.
Mentha f. 84.
Petroselini Macedonici f. 91.
Salis ex Ferula mare f. 33.
Portulaca f. 123.
Florum Brancha Vrsina f. 17.
Radicis Brancha Vrsina. *ibid.*
Ruta f. 14. 94.
Hippomarathri f. 67. 69.
Pyrethri f. 154.
Rosarum f. 14. 64. 79. 81.
124. 127. 146. 147. 151.
Thymi f. 94.
Scariola f. 49.
Limonum f. 90.

Acetosa f. 39.
Herdes f. 82.
Simapi albi f. 60. 82.
Veronica f. 119.
Salvia f. 7.
Tartari f. 108.
Tamarisci f. 7.
Seseli Cretenfis Et Pelopo-
nenfis f. 141.
Terebinthina f. 33. 68. 150.
Cuminum adulterans f. 83.
Vitrioli f. 17. 45. 103. 119.
Violarum lutearum f. 123.
Abfynthij f. 56. 148.
Auri anima est Quinta ipsius essen-
tia f. 16.
Arundo ex Angelica Femina Et So-
bole contra Anginam quomodo pa-
randa f. 26.
Angelica mas praebet Oleum, Area-
num, Et Sal f. 20.
Argentum Vinum f. 94. 75.
Angelica Femina suppediat, Oleu,
Anchos Et Sal f. 24.
Angelica Soboles siue Puer praestit,
Oleum, Liguorem, Et Sal. f. 28.
Arcanum ex Angelica mare f. 20.
Arcanum ex Angelica mare quomo-
do parandum *ibid.*
Anthron Species certa Salis apud
Paracelsum f. 21.
Arsenicum sublimatum f. 22.
Arsenicum f. 75.
Anchos, siue Virtus animalis ex-
tracta ex Angelica femina f. 24.
25.
Angelicarum Subtilitates, Impera-
torias Virtutis potentia, praesantia
Et tenuitate vincunt. f. 28.
Angelicarum Subtilitates quomodo
artificiose destillari debeant f. 23.
Alembicus cum epistomio Verticali
f. 39.
Angelicarum destillatio Equo comp-
paratur f. 28.
Arcanum ex Angelica femina con-
tra Epilepsiam f. 24.
Antimonium crudum f. 123.
Alembicus triceps f. 13. 66.
Αποφλεγματιστικον ex Seseli
Massiliense f. 131. 132.
Antimonij Vitrum Viroris Smarag-
dini f. 25.
Αποφλεγματιστικον ex Seseli Ae-
thiopico f. 134. 135.
Αποφλεγματιστικος ex Seseli Mas-
siliense f. 133.
Αποφλεγματιστικον ex Seseli Pe-
loponense Et Cretico f. 140.
Αποφλεγματιστικος ex Oenan-
thoide f. 154.
Αποφλεγματιστικον unde ita di-
catur. f. 131.
Αποφλεγματιστικος ex Ferula
mare f. 33.
Aqua fortis ex quibus rebus pare-
tur. f. 135. 137.
Ambra f. 22.
Antitaraxicon species certa Pharma-
eostagmaris ex Oenanthe Sobole
quomodo paratur. f. 153.
Antimonij Vitrum calcinatum f. 25.
Antitaraxicon qua habeat causam
Et originem appellationis f. 153.
Alumen f. 72. 79.
Arcanum ex Petroselino Macedoni-
co contra Epilepsiam f. 91.
Arcanum Et ex Petroselino Alexan-
drino contra Hamorrhoidas f. 93.
Alumen visum f. 25.
Anthos ex Angelica Femina f. 24.
25.
Acetum Sambucini f. 25. 141. 153.
Arcanum ex Angelica mare f. 20.
21.
Acetum

INDEX.

Acetum Rutaceum f. 141.
 Acetum Rosaceum f. 25. 29. 44. 57.
 67. 81. 119. 153.
 Acetum ex Dauco Cretico quomodo
 do paretur f. 61.
 Acetum Violatum f. 118. 153.
 Acetum Vary Coloris quomodo fiat.
 f. 61.
 Maialis rubicundi f. 76.
 109. 51.
 Caponum f. 44.
 Anserum f. 105.
 Adeps Gobij f. 81.
 Canum f. 44.
 Gallinarum f. 83.
 Serpentum f. 105.
 Daxi f. 33. 44.
 Albumen oui f. 7. 29. 37. 40. 53. 53.
 B.
 Rox Venetianus adhibetur confe-
 ctioni Vitri Antimonij f. 17.
 Balsamum siue Virtus animalis ex
 Dauco Mare f. 55. 56.
 Balsamum ex Dauco Mare quomo-
 do parandum f. 56.
 Balsamum ex Dauco Cretico f. 59.
 60.
 Balsamum ex Dauco Magno f. 62.
 Balsamum ex Dauco Magno quomo-
 do parandum f. 64.
 Behalah ex mare f. 117. 118.
 Behalah medicamentum Oupovkav
 ex Cernuaria mare, femina, & Sobole
 f. 117.
 Behalah ex Cernuaria femina. f.
 122. 123.
 Behalah ex Cernuaria Sobole f. 126.
 Butyrum Vernum f. 57. 86. 128.
 Butyrum ouatu quomodo parandum
 f. 128.
 Balneum Maria f. 6. 28. 131.
 Balsamum C. f. 7. 10.
 Cerotum Stomachale ex Pimpinella
 Sobole f. 54.
 Circulatorium f. 22. 43. 85. 130.
 Cernuaria rubra Gummi quomodo
 conficiatur, quas vires habeat f. 120.
 Casterium ex Ferula femina f. 36.
 Collyrium ex Cumino Germanico
 f. 81. 82.
 Cucurbita f. 13. 14. 52. 91. 128.
 Cerussa f. 13. 25. 75. 76.
 Cereuisia Myrrhites siue Myrrhide
 condita contra Phthisin f. 109.
 Crocus f. 68. 94. 124. 133. 141.
 Charephyllorum Subtilitates quam
 habeant naturam, & qua Destillati-
 onis methodo educi debeant f. 108.
 Cupella arenaria f. 56. 66. 91.
 Charephyllorum destillatio natura
 Culoni adumbratur f. 108.
 Cera f. 37. 44. 57. 83. 101. 129. 137.
 Charephyllon mas, femina, & Sobole
 les suppeditant, Diaphoreticon, Oleum,
 & Sal. f. 101. 106. 107. 111.
 Crocus Martis quomodo parandus
 f. 141.
 Confortatium Digestionis ex Pim-
 pinella Sobole f. 53.
 Kodditikon siue Colleticon, Vide
 Esur.
 Carpopalsamum f. 10.
 Carcerorum lapides f. 119. 156.
 Confectum radicum Gingidij f. 115.
 Confectum radicum Feniculi f. 61.
 Cuminum Subtilitates cuius sint
 natura & quomodo cum Vrsio simi-
 litudinem habeant f. 85.
 Castoreum f. 53.
 Callena Species Salis ex Petroselino
 Macedonico f. 89.
 Cuminum mas, femina, & Soboles
 suppeditant, Artoicum, Liqueorem, &
 Sal Alkali f. 77. 78. 81. 82. 84. 85.
 Camphora f. 20. 21. 29. 33. 49.
 Confortatium Veneris ex Ferula

Sobole quomodo parandum f. 39.
 Confortatium Cordiale ex Pim-
 pinella Sobole quomodo parandus f. 52.
 Clissus ex Petroselino Macedonico
 f. 89.
 Clissus ex Petroselino Alexandrino
 f. 93.
 Clissus ex Petroselino Macedonico
 quomodo paretur ibid.
 Clissus ex Petroselino Germanica
 f. 97.
 Cuculus anis, f. 109.
 Clissus quid appelletur & cur f. 89.
 Caprina caro f. 119.
 Cernuaria mas, femina, & Soboles
 fundunt, Oleum quomodo educi sine Be-
 halah, Essentiam, & Sal. f. 117.
 122. 126.
 Cernuaria Subtilitates cuius sint
 qualitates, natura, quomodo Amphib-
 bana Serpente adumbrantur, quomodo
 Destillationis modo apparentur. f.
 126.
 D.
 Diploma f. 58.
 Daucus Mas, Femina, & Soboles
 suppeditant, Balsamum, Oleum, &
 Sal f. 55. 56. 59. 62. 63. 64.
 Daucus Mas interdum Oleum fun-
 dit interdum non f. 55.
 Daucorum Destillatio Camelopar-
 dali comparatur f. 64.
 Daucorum Destillatio comparatur
 Struthocamelo f. 60. 64.
 Dialthea f. 13.
 Daucorum Subtilitates quam habe-
 ant naturam & quomodo educi ve-
 lunt f. 60. 64.
 Destillatio Subtilitatum Ex *
 Imperatoris
 Angelici
 Feruli
 Pimpinellis
 Dauci
 Feniculi
 Cuminum
 Petroselinis
 Charephyllis
 Cernuariis
 Sefelibus
 Oenanthis, comparatur Spiritibus
 animalibus duodecim Animalium
 Vulgarium & potest *
 * Bonus f. 16.
 Equo f. 28.
 Pesci f. 35.
 Camelo f. 52.
 Struthocamelo f. 60.
 Camelopardali f. 64.
 Motui & qualitatibus cogitationis hu-
 mana f. 74.
 Vrsio f. 85.
 Potentius anima in homine f. 97.
 Culoni f. 108.
 Amphibana f. 126.
 Pelicano f. 141.
 Ciconica f. 153.
 Destillatio Generum duodecim hu-
 manis Partis cur Animalibus duodecim
 comparatur f. 16.
 Destillationis methodi in re quali-
 bet non sunt arbitraria & vbi, vni-
 usmodi, Sed in quolibet corpore ar-
 tificium tractationis peculiare &
 qualitati accommodatum requirunt
 f. 16. 28.
 Destillator quilibet ex doctrina de-
 finitiva, & ex notitia certa natura
 & habitus in re quilibet, rei cui-
 libet debitu tractandi artificium ad-
 hibere & notit tenetur f. 89.
 Diaphoreticon ex Charephyllis mare
 f. 101. 102. 103.
 Diaphoreticon cur ita appelletur &
 quomodo paretur f. 102.
 Diaphoreticon ex Charephyllis Fa-

mina f. 106.
 Diaphoreticon ex Charephyllis Sobole
 f. 111.
 Destillatio separat Elementa in
 Plantis, & inde de qualitatibus ea-
 rum iudicat, trium Auxiliorum siue
 Instrumentorum adminiculo f. 130.
 Diaphoreticon Solis f. 150.
 Destillationum Methodos & artifi-
 cia Alchimia Speculativa excogita-
 uit, Practica & usu consumauit & per-
 fecit f. 97.
 Damularum ex aluo materna exci-
 sarum puluis f. 26.
 E.
 Epithema ex Pimpinella Sobole f.
 53.
 Zarsa Parilla f. 102.
 Cernuaria maris f. 117. 118.
 Cernuaria femina f. 122. 123.
 Cernuaria Sobolis f. 126.
 Hippomarathri f. 68.
 Zedoaria f. 135. 136.
 Sefelios Ethiopici f. 136.
 Hellebori nigri f. 146.
 Granatorum f. 149.
 Camphora f. 135. 136.
 Imperatoria maris f. 6.
 Galange f. 155.
 Sulphuris f. 21.
 Thymi f. 39.
 Expressorium f. 29.
 Myrrhide f. 109.
 Charephylli floribus f. 112.
 Sefeli Masiliense f. 133.
 Pimpinella mare f. 45.
 Sefeli Cretense siue Pelopo-
 nense f. 142.
 Oenanthe mare f. 147.
 Feniculo montano f. 69.
 Feniculo hortense f. 76.
 Pimpinella femina f. 49.
 Emplastrum ex Succo Ferula Sobole
 f. 40.
 Esur Pharmacostagmatis Genus
 (alias Kodditikon appellatum) ex
 Oenanthe mare quomodo paretur, et
 qua sit ratio appellationis f. 145.
 Epithema ex Gingidij f. 113. 114.
 Ecerinoxynthicon, medicaminis spe-
 cies ex Oenanthe femina, quomodo
 paretur, & qua de causa sic nomi-
 netur f. 148. 149. 150.
 Epithema ex Hippomarathro f. 69.
 Brancha Vrsina f. 17.
 Auro argento, ferro, & simi-
 libus f. 43.
 Sulphure, Arsenico, Talcho
 f. 43.
 Elixir ex Sale, Chalchantho, Halimitro
 f. 43.
 Succino, Margaritis, f. 43.
 Smaragdis, Amethystis, Co-
 rallis f. 43.
 Marmore, Quarzo, topis f.
 43.
 Pimpinella mare f. 42. 43.
 Pimpinella femina f. 48.
 Pimpinella Sobole f. 52.
 Emplastrum Vulnerum alia Sarcotica,
 alia malaetica, alia colletica, alia e-
 pulotica f. 21.
 Encathisma ex Feniculo hortense
 f. 76.
 Elixir penetrans Vista conserua. f. 43.
 Elixir custos & tutamen Vista inter-
 num f. 17.
 Elixir ex Brancha Vrsina quomodo
 parandum ibid.
 Elixir quid sit f. 43.
 Elixieres sunt in triplici differentia:
 nimirum metallares, Gemmei, &
 Plantares ibid.
 Elixieres Plantares sunt diuersimo-
 di ibid.

Elixieris natura, Virtus, & officium
 ibid.
 Elixier quomodo ex Pimpinella ma-
 re parandus ibid.
 Essentia, Virtus siue pars materia
 nobilissima & quantum esse f. 117.
 Alembicus duobus rostris pradius
 f. 77.
 Essentia ex Imperatoria quomodo
 paranda f. 6.
 Epithema ex Cernuaria femina f.
 124.
 Essentia ex corporibus naturalibus
 detracta nihil virium remanet f. 16.
 Essentia Virtus fortior est qua Ma-
 gisterij f. 16.
 Epithema ex aqua Cumini Thebaici
 86.
 Essentia non potest esse Magisterium
 16.
 Essentia unde extracta est, ibi am-
 plius Magisterium acquiri nequit.
 ibid.
 Extractum ex Imperatoria Sobole
 f. 16. 17.
 Epithema ex Hippomarathro f. 25.
 Epithema ex Ferula mare f. 33.
 Extractum minus habet roboris qua
 Magisterium f. 16.
 Extractum non potest esse neq. Essen-
 tia nec Magisterium ibid.
 Epithema ex Pimpinella femina
 f. 49.
 Extractum ex Imperatoria Sobole
 quomodo paretur f. 17.
 Extractum ex Angelica femina con-
 tra Epilepsiam f. 24.
 Emplastrum ex Succo Cernuaria mas
 f. 123.
 F.
 Fornax Reuerberatoria f. 141.
 Fornax Lychnalis f. 25. 102.
 Fornax descensoria f. 11.
 Fornax Ventilatoria f. 123.
 Fornax Putrificatoria f. 80.
 Ferrum Cretense & Noricum, f.
 141.
 Ferula mas fundit Oleum, Tincturam
 & Sal. f. 32.
 Ferula femina suppeditat Hazar,
 Thurbish, Sal. f. 35.
 Ferula Soboles prabet, Oleum, Suc-
 cum, & Sal. f. 38. 39.
 Feniculum mas, femina, & Soboles
 suppeditant Antidotum, Oleum, &
 Sal f. 67. 68. 71. 72. 74. 75.
 Feniculorum Subtilitates quam ha-
 beant naturam, quomodo cum cogi-
 tationum humanarum motu simili-
 tudinis quid habeant, & quo De-
 stillationis genere & artificio educi
 ament f. 74.
 Ferularum Subtilitates efficacia ro-
 bore Angelicas & Imperatorias su-
 perant f. 35.
 Fimus Caninus f. 13.
 Ferularum Subtilitates quo tracta-
 tionis artificio sint elicienda f. 35.
 Fel Taurinum f. 94.
 Feniculorum Gummi quomodo pa-
 retur f. 76.
 Filtratorij pictura f. 6. 17.
 Feniculi Oleum quomodo paretur
 f. 70.
 Imperatoria f. 11. 12.
 Gummi Myrrhide f. 107.
 mi ex Feniculo f. 76.
 Cernuaria rubra f. 120.
 Gezer medicamentum ex Chare-
 phyllis quomodo conficiatur, & cur
 sic appelletur f. 102.
 Glacies lonos frigoribus inueterata
 siue Gletscher f. 25.
 Gallinarum inscula f. 57.
 H.
 Hyacinthus f. 73.
 Hazar

INDEX

Hazar Succus ex Ferula femina f. 35.
Hazar Unde ita appellatur ibid.
Vas Hermetis f. 24. 80.
Halitruum f. 25.
Fazar Succus quam formam habeat f. 36.
Instrumenta tā Subtilitatibus Plantarum huius Libri primi educendis f. 25.
Et segregandis quam alijs etiam parandis destinata Varij generis. f. 6. 7. 11. 12. 13. 14. 17. 20. 21. 22. 24. 25. 28. 29. 33. 35. 39. 43. 50. 52. 55. 58. 61. 64. 66. 68. 69. 70. 74. 76. 77. 80. 81. 85. 89. 91. 97. 100. 102. 1. 5. 107. 112. 120. 122. 123. 128. 129. 131. 132. 135. 135. 137. 140. 145. 149. 153.
Imperatoria mas suppeditat Essentiam, Oleaginem, & Sal f. 6.
Imperatoria maris Succus quomodo ex pediculis & caulibus artificeose sit colligendus f. 7.
Imperatoria femina prabet Oleum, Magisterium, & Sal f. 12.
Imperatoria Soboles fundit, Oleum, Extractum, & Sal. f. 16.
Imperatoriarum Subtilitates substantia sunt crassa & terrestria ibid.
Imperatoriarum Subtilitates quo artificio sine destillanda ibid.
Insolatorium A. B. f. 7.
Imperatoria femina siue Panacis Succus quomodo parari debeat f. 11.
Imperatoria femina Gummi quando & quomodo paratur. f. 12.
Ius Caponum f. 95.
Ius carnis bubula f. 113.
Ius Gallinarum vide G.
Ius Avena f. 113. 125.

L.
Lac Virginis f. 20.
Lac Virginis ē Venere emulsus. f. 141.
Liquor ex Angelica Sobole f. 28. 29.
Liquor ex Angelica Sobole quomodo parandus f. 29.
Liquor ex Ferula Femina f. 36.
Liquor ex Ferula Femina color & forma f. 36.
Lixiuum ē cinere Favineo f. 64.
Lixiuum ex Samentis Vitidis & Sale Ferula Sobolis f. 40.
Laudanus Theophrasti f. 34. 53.
Liquor ex Cumino Germanico f. 31. 82.
Liquor ex Cumino Thebaico f. 84. 85.
Liquor ex Cumino Romano. f. 77. 78. 79.

Lac Caprinum f. 28. 36. 64. 85.
Lapis ex Subtilitatibus Pimpinella digestionē concretus f. 52. 53.
Liquor compositus ex Pimpinella Sobole f. 52.

M.
Mugilicium ex Ferula mare f. 33.
Medicamenta Officinarum a plurimis ressuuntur, ob ingratitudinem f. 45.
Metallicis & Mineralibus Oleum quomodo aceddo corrosiva subtrahenda f. 122.
Mercurius precipitatus coloris auri quomodo parandus f. 137.
Mercurius coagulatus f. 22.
Myrrha f. 109. 124.
Mercurius sublimatus f. 132. 5. 123.
Magisterium quid sit & cur ita appellatur f. 16.
Magisterium ex Imperatoria femina f. 12.
Magisteria sunt diversorum generum 16.
Mercurius Vita ex Angelica mare

quomodo paratur. f. 22.
Mastix f. 110.
Mastix clarificata f. 32.
Magisterium infirmis est quam f. 16.
Essentia f. 16.
Myrrha Germanica quomodo confici debeat ex Myrrhide Planta f. 107.
Mazlach Gummi Syriacum ex Ceruaria rubra acquisitum f. 116. 120.
Mel f. 37.
Mazlach Macedonicum f. 116.
Mithridaticum f. 155.
Mulsium f. 12. 25. 26. 37.
Mel rosatum f. 154.
Medulla Bubula f. 44. 57.
Mugilicium ex Canalicide f. 105.
Methodi siue Modi conficiendorum medicamentorum in hac Parte traditi f. 6. 7. 11. 12. 13. 14. 17. 20. 21. 22. 24. 25. 26. 28. 29. 33. 39. 43. 50. 52. 56. 61. 64. 66. 68. 69. 70. 74. 76. 77. 80. 81. 85. 89. 91. 97. 100. 102. 105. 107. 112. 120. 122. 123. 131. 132. 133. 135. 135. 137. 140. 145. 149. 153.

O.
Olea metallica & mineralia quomodo aceddo sua corrosiva pruenitur f. 122.
Opoponax ex Imperatoria femina quomodo & quando parari debeat. f. 12.
Oleum quid in Arte Destillatoria appellatur, & quando plus virum habeat quando vero minus. f. 16.
Olea ex quibus herbis copia maiore eliciantur, quam proportio ipsarum indicet f. 127.
Oenanthe mas fundit, & dicitur, Oleum, & Sal f. 145. 146.
Olei propria natura f. 10.
Oenanthe Femina fundit Ecrynomythicon, Oleum, & Sal f. 148.
Oenanthe Soboles suppeditat, Antitaraxicon, Oleum, & Sal f. 153.
Oenantharum Subtilitates cuius sint natura, qualitates, quomodo Ciconia natura alludant, & quo artificio debeant segregari f. 153.
Oleum Artoicum & Panis differunt f. 78.

Macia f. 154.
Florum Angelica f. 26.
Caphura f. 25. 136. 150.
Chamemeli f. 75.
Faniculi, hortensis f. 74. 75. 136.
Maiorana f. 146.
Fruentis f. 80.
Dauci Germanici f. 55.
Dauci Magni f. 62. 63. 64.
Pini f. 44.
Ferula maris f. 32. 33.
Seminum & Florum Angelica Femina f. 26.
Eula f. 147. 149.
Florum & Seminum Ferula Femina f. 36.
Ferula Sobolis Seminum & Florum f. 38. 39.

Oleum
Picea f. 63.
Pimpinella femina f. 48. 49.
Pimpinella maris f. 42. 43. 44.
Pimpinella Sobolis f. 52.
Dauci maris f. 55. 56.
Seminum Dauci maris f. 56. 57.
Radicum Dauci maris f. 56.
Dauci Cretici f. 59. 60.
Hippomarathri f. 67. 68. 69.
Faniculi montani f. 70. 71. 72.

Cumini Romani f. 87. 88.
Olinarum f. 6. 13. 21. 36.

83. 105. 115. 128.
Angelica Sobolis f. 28. 29.
Angelica femina simplex f. 24.
Angelica femina compositum f. 25.
Angelica maris f. 20. 21.
Imperatoria maris f. 6.
Imperatoria Femina f. 12.
Imperatoria Sobolis f. 16. 17.
Opoponax, Fistulare f. 13.
Cera f. 13. 28.
Terebinthina album f. 13.
Sulphuris f. 28. 44.
Sulphuris, correctum f. 25. 132.
Solia f. 25.
Pannonium f. 28.
Petroselinum Macedonicum f. 89. 90.
Seseli Massiliensis f. 131. 132.
Petroselinum Alexandrinum f. 93. 94.
Vitri f. 129.
Petroselinum Germanici f. 97. 98. 137.
Charephylli maris f. 101. 102. 103.
Charephylli femina f. 106.
Charephylli Sobolis f. 111. 112. 113.
Ceruaria maris f. 117. 118.
Ceruaria femina f. 123. 124.
Ceruaria Sobolis f. 126. 127.
Antimeny purgans f. 123.
Asari f. 137.
Seseli Aethiopici f. 134. 135. 136.
Endivia f. 137.
Scariola ibid.
Laftuca ibid.
Melissa f. 137. 150.
Glycerhiza f. 141.
Masticis f. 141. 154.
Myrobalanorum ibid.
Croci f. 155.
Salvia f. 155.
Oenantha maris f. 145.
Seseli Cretensis siue Peloponensis f. 140. 141.
Vitrioli f. 17. 20. 25. 36. 39. 49. 52. 64. 67. 103. 110. 118. 150. 154.
Oenantha femina f. 148.
Oenantha Sobolis f. 153.
Zedoaria f. 136. 146. 154.
Cumini Ammoniaci f. 146.
Hyoscyami f. 155.
Euphorbij f. 147.
Florum Rosmarini f. 155.
Pyrethri f. 154.
Tartari f. 152. 147.
Mentha f. 149.
Xylolaloes ibid.
Anisi f. 150.
Cinamomi f. 155.
Distammi albi f. 150.
Thymi ibid.
Anethi f. 146.
Succini albi f. 150.
Lini ibid.
Galanga f. 154.
Seminum Sinapi ibid.
Rosarum f. 128.

Ωδοούτηρον f. 128.
Οπλοχρισμα siue Vnguentum armarium f. 65.
Opobalsamum f. 10.
Opodylus Succus apud Indos qualis f. 53.

P.
Periapton ex Pimpinella Sobole f. 54.

Panchreston medicamenti genus est f. 34.
Periapton ex Angelica Sobole f. 30.
Periapton ex Ferula femina f. 37.
Pomum odoriferum ex Dauco Germanico f. 58.
Pomum odoriferum ex Angelica mare f. 22.
Pomum odoriferum ex Imperatoria mare. f. 7.
Pomum odoriferum ex Ceruaria alba f. 125.
Pomum odoriferum ex Angelica femina f. 26.
Pimpinella mas fundit, Elixir, Oleum, & Sal. f. 42. 43.
Pimpinella femina dat Elixir, Oleum, & Sal f. 48.
Pimpinella Soboles fundit Elixir, Oleaginem, & Sal f. 52.
Pimpinellarum Subtilitates quam habeant naturam, quomodo Destillationis genere velint educi f. 52.
Periapton ex Dauco Germanico f. 58.
Pimpinellarum destillatio Camelo comparatur f. 52.
Pimpinella Subtilitatum lapis f. 53.

Planta imbecilliores & viliiores parum Essentia, Magisteriorum, & Extractorum, sed tamen aequalis roboris & efficacia cum aliarum Plantarum fundunt f. 16.
Phiala f. 33.
Pomum odoriferum ex Cumino Germanico f. 83.
Pinguedo ex ossibus equorum antiquis. f. 44.
Periapton ex Ferula Sobole f. 40.
Pannonium & Artoicum Olea, distillant, contra opinionem quorundam f. 78.
Pimpinella Femina Aqua peculiaris composita ad Hydropem f. 50.
Vehementer Purgantium via quomodo mitiganda f. 54.
Petroselinum Macedonicum fundit, Oleaginem, Clissum, & Sal f. 89. 90.
Petroselinum Alexandrinum fundit Clissum, Oleaginem, & Sal f. 53.
Petroselinum Germanicum suppeditat Clissum, Oleaginem, & Sal. f. 97. 98.
Periapton ex Angelica femina f. 26.
Panis Olyraceus f. 40.
Periapton ex Imperatoria mare f. 22.
Petroselinorum Subtilitates quam habeant naturam, quomodo ad motum cupiditatis & voluntatis humane alludant, quomodo Destillationis via educi velint f. 97.
Periapton ex Faniculo montano f. 72.

Παροχρετέυτικον certum Medicamentum genus Unde ita dicitur f. 152.
Παροχρετέυτικον ex Seseli Massiliense f. 131. 123.
Pelicanus f. 80. 140.
Παροχρετέυτικον ex Seseli Aethiopico f. 134. 135.
Παροχρετέυτικον ex Seseli Cretense siue Peloponense f. 140.
Periapton ex Ceruaria Femina f. 124.
Periapton ex Hippomarathro f. 70.
Pessum ex Myrrhide f. 109.
Pessum ex Ceruaria siue Pencedano f. 129.
Periapton ex Pimpinella femina f. 51.
Pessum ex Seseli Aethiopico f. 137.
Pralum G. H. ad expressionem Olei f. 6. 64.
Pessum

INDEX.

de agnoscatur f. 108.
Fatus formationi absolunda in vtero materno qua auxilia necessaria f. 138.
Ficus vlcusculorum genus f. 147.
Ficus inueterati quomodo dicantur ibid.
Fistularum Varietas f. 29.
Faciei rubor vnde sape existat f. 69. 86.
G.
Gonorrhoea vnde oritur in viris & mulieribus f. 103. 149.
Graeco capitis sine Coryza vnde f. 132.
Gangrena vnde iuxta doctrinam Paracelsi originem sumant f. 103.
Gallus morbus quam habeat naturam & ortum f. 22.
Gravidis sine Vterum gerentibus vnde & quando vomitus & ciborum fastidia obuiantur. f. 108. 150.
Gravidis an vomitus sistendi nec ne, rationes in vtraque partem. ibid.
H.
Hamorrhoidum tam naturaliter quam praternaturaliter et immoderate fluentium natura et effectus f. 93.
Hamorrhoidis vnde dicatur f. 93.
Hamorrhoidum suppressio Tumores duos generat. f. 123.
Hydrocephalon quid sit apud Galenum & Paracelsum f. 103.
Hydrocele quomodo fiant iuxta Paracelsum f. 118.
Humores vitiosi per quot vias ex sanguine euacuantur. f. 118.
Hemiplegia quid sit f. 146.
Hydrops quot species, & earum descriptio f. 48.
Hydrops qualibus Auxiliis sine Remedijs omnium aptissimi curetur. f. 50.
Hydrops curanda initium, medium, & finis hypotyposi quadam expositus ibid.
Hydrops origo & Symptomata ibid.
I.
Iliaca a quali causa excitetur f. 32. 60.
Ischia vnde generetur. f. 98.
Inflationes genus Tumorum sine Abscessuum quale f. 150.
Ischuria vnde soleat existere f. 108. 136.
Ionthi sine Vari in Facie, vnde existant, f. 86.
Iram atq. odium occulto alentes citius morbus obnoxij sunt, quam qui ea effundunt, & animo obsequuntur. f. 120.
L.
Leucophlegmatia, species Hydropis. f. 33.
Lienteria sine lauitas intestinum vnde oritur, f. 141.
M.
Melancholia sine Affectum tristitia vnde superius soleat oriri. f. 34.
Menfes puellarum retentos provocare quid prosit. f. 17.
Macula rubentes in Facie vnde existant f. 69.
Maritis morbi, f. 122.
Maritis morbi quomodo apud Veteres exponantur. f. 122.
Matricis vnde saepe Apostemata existant, f. 49.
Menfes puellis puberibus vnde retardantur. f. 64.
Menfes in puellis obstructione retenti quantum mali afferant. f. 64.
Menfes mulieribus a quibus causis obstruantur. f. 124. 138.
Menfes suppressi Tumores generant. f. 123.

Melancholia Hypochondriacae quas tu morbus, & quod sit eius signum Δευδία f. 110.
Mania praludium f. 146.
Myxa articularum qualis Affectus sit apud Hippocratem & Galenum. f. 103.
Marisca vlcusculorum sine verrucarum eruptiones in Sede. f. 119.
Menstrua alba gignuntur vitio temperamenti frigidi, f. 150. 149.
Melancholici Affectus cordis quam causam materialem habeant, f. 127.
Mania vnde. f. 135.
Matricis Ascensio, vide Ascensio & c.
Morbi quot vulgo causas habeant & quid sint. f. 118.
N.
Nervus vnde saepe exeniat tumor & luxatio f. 6. Contractio & Stupor f. 7.
O.
Oedema genus Tumorum quale, & vnde, f. 150.
Ophthalmia causa duplex, f. 78.
Orthopnea vnde, f. 141.
Ozana quid, f. 99.
Opisthoron quid, f. 147.
Oris putredines vnde, iuxta Orisium & Galenum. f. 154.
Os stomachi δυσκαταλειπον quid efficiat, f. 68. 141. 155.
P.
Pestis infectio contrahitur imaginatione, metu, & odore sine aere per inspirationem recepto. f. 22. 25.
Pleuritis incerta natura iuxta Galenum. f. 60.
Paralysis descriptio, f. 146. 124. 120.
Paralysis vnde, f. 124. 123. 120.
Paralysis quibus remedijs quam aptissime curetur, f. 120.
Isorophthalmia quid f. 132.
Purgationum naturalium in viro & femina suppressarum effectus f. 123.
Pustula quid hodie apud chirurgos appelletur. f. 132.
Puerorum morbus Cardiacus vulgo Etickum & Herpesper. f. 65. 29.
Partus sinistri vnde naturaliter existant f. 125. 138.
Πίχχοι quibus flava bilis excaet descensio crebra exundat f. 132.
Phrenesis vnde f. 18.
Peripneumonia quid & vnde f. 36.
R.
Rhaquades sine Rima ex frigoris asperitate f. 99.
Respiratio quomodo roboretur f. 112.
S.
Singultus motio convulsoria stomachi f. 141.
Spasmus cynicus sine convulsio canina f. 147.
Struma vide Πύχχοι.
Spasmi species quae & quot f. 147.
Sal vitriolatum Paracelsi, quid sit iuxta Galenum. f. 119.
Sanguinis spatum vide Αἱμαπτόσις.
Scorbutus sine Stomacace qualis morbus sit, apud quas Gentes, in quibus partibus corporis, & a quibus causis existat f. 98.
Sal Entalicum f. 118.
Syncope descriptio & definitio f. 127.
Σπύγγος obstructio meatuum cutaneorum quid efficiat f. 146.
Spirandi difficultas vnde f. 141.
Stupor vnde f. 144. 18.
Sterilitatis causa qua f. 125. 138.
Schirrus splenis quid sit & vnde oriatur f. 118.

Stomachi temperamentum & digestio vnde vitietur f. 91.
Sebel dictio Arabica quem morbum designet f. 99.
Sacri morbi prodromi f. 146.
Siderationis praludium f. 146.
Suppressionis nocturna descriptio f. 140.
Spasmodicorum dolorum in Arthritis de causa frigida appellationes varia f. 109.
T.
Tormina ventris vnde oriuntur f. 104. 141.
Tumores callosos & schirros in viris & mulieribus ex retenti menstrui & hamorrhoidali fluxu nasci f. 123.
Tartari natura, origo, & proprietates in corpore humano f. 44.
Tartari significatio apud Paracelsum f. 45.
Tympanitis natura f. 50.
Tartari species in corpore f. 102.
Tetanus quid f. 47.
Tumores flatuosi vnde f. 150.
Tumores ex quibus partibus ad quas commodissime derivari possint f. 36.
Τραγωμασχαλοι qui dicantur f. 146.
V.
Vomitus in Gravidis comoda tam incomoda f. 107.
Vlcus corrosivum in corpore humano natura & origo f. 44.
Varices sine dilatatio venarum tibialium in Feminis vnde oriuntur f. 108.
Venenorum species f. 57. 5.
Vnguenta armaria fieri nullo incantationum aut artium Diabolicarum ministerio f. 65.
Visus caligo saepe ab insigni & enormi leuati sollicitudine, metu & pauore existens f. 86.
Visus caligo aliquando ab fluxu iniuria proficiscitur. f. 132.
X.
Ξηροφθαλμία quid sit f. 132.
INDEX DECIMVS QVINTVS.
ORDINE ALPHABETICO NOTANS MORBOS, qui Plantis huius Partis, & medicamentis Pharmaceuticis Chymico more inde confectis curantur: iuxta doctrinam Paracelsi & Thurneiseri.
A.
Aperientes venenata a formicis, et Araneis f. 703. 113.
Animalia venenata necare f. 103.
Animositatem accendere f. 116.
Apoplexia f. 6. 49. 56.
Anthrax. f. 13. 90. 99.
Ascensio Matricis f. 13. 36. 49. 71. 82.
Alopecia f. 20.
Anasarca f. 48.
Apepsia f. 49.
Asthma f. 12. 64. 68. 78. 103. 112. 141.
Angina f. 29. 67. 68. 145.
Aegilops f. 104.
Αἰμολυαία f. 21. 25. 33. 68. 82. 90. 94. 98. 103. 113. 132.
Arthritis a causa tam calida quam frigida, f. 25. 29. 32. 90. 109.
Anchilops f. 90.
Αγκήλη Puerorum f. 98.
Ακροχορδονες f. 98.
Αἱμαπτόσις f. 132.
Apostemata vide Tumores & vlcera.

Abortus f. 60. 108. 149.
Ambusia refrigerare & sanare f. 25. 56.
Aqua articularis sine (si ita appellare licet) Ανευροματιν & sinxus. vulgo das; Ouedwajer seu Synoma, & sistenda f. 21. 53. 56.
Aer pestilens f. 7. 20. 25. 49. 56. 71. 142.
Argenti vini noxa ex immixtione in morbo Gallico. f. 94.
Aurum vermes vide literam V.
Aurum sibilus. f. 20.
Aurum abscessus vide Parotis.
Aurum obstructio f. 25. 78. 82.
Aurum dolor f. 132.
Aspera Arteria vlceratio f. 146.
Aquis Tartarosis vim suam adimere f. 44.
Achores puerorum f. 64. 128.
Appetitus ciborum acueri f. 78. 130.
Atrophia f. 132.
Aeris metallici noxa f. 72.
B.
Eubones partium obsecnarum ex commixtione cum insectis f. 37. 39. 137.
Βάτραχ & f. 154.
Borbor f. 132.
Eubones pestilenciales f. 13. 39. 40. 53.
Bilem purgare tam per superna quam inferna f. 36.
Βρογχοκήλη sine Racia Gutturis f. 94.
C.
Cerenisia adusta incomoda amoliri f. 98.
Contractio f. 6. 21. 44. 56.
Cardiaca f. 12. 79.
Carbunculus vide Anthrax.
Cenuisio f. 6. 29. 75. 90. 109. 122.
Colica passio f. 21. 32.
Causa f. 53. 67.
Cephalaa sine Cephalalgia. f. 8. 12. 32. 53. 71. 79. 94.
Chiragra f. 98.
Catharris, f. 71. 82. 85. 94. 141. 154.
Cuts macula f. 86.
Comitialis morbus sine Caducis f. 36. 39.
Cutem nitidam & mollem reddere f. 8. 86.
Cacoehymia occurrere f. 112.
Conceptricem vitiatam emendare f. 61.
Convulsio puerorum sine (Παιδί) vulgo Kinderwehe f. 28. 40. 63. 75.
Coxendicum morbus f. 6. 8. 53. 82. 90. 98.
Cordis palmus f. 12. 29. 146.
Caput purgare. f. 17. 23. 25. 49. 53. 71. 82. 94. 98. 132. 154.
Cordis debilitas f. 8. 12. 25. 2. 68. 78. 79. 82. 110. 119. 128. 154. 82.
Cerebri frigiditas f. 39. 78. 82.
Capillorum vermiculi f. 119. 142.
Calores maligni f. 122.
Cancer. f. 56. 119. 123.
Κάτοχ & f. 78. 154.
Cuts vermiculans. puerorum vide Strones.
Cicatrices vlcum extergere f. 36.
Calculus f. 25. 29. 36. 39. 43. 44. 49. 52. 53. 56. 59. 64. 75. 82. 90. 84. 98. 100. 102. 103. 113. 118. 125. 132. 137. 141.
Chemosis oculorum vide in litera P.
Conceptionem iuuare f. 72. 123. 136. 150.
Clauus f. 102.
D.
Dentium

INDEX.

- Dentium fluxus* f. 154.
Digestionem roborare, f. 7. 49. 78.
Delirium f. 57. 68.
Diarrhea f. 44. 136. 141.
Dysenteria f. 141.
Dyspnea f. 112.
Deliquium animi Vide *Lipothymia*.
- E.**
Empyema f. 98.
Epatis Schirrus f. 93. 44. 49. 113. 146.
Epatis obstructio f. 7. 12. 17. 44. 49.
Epatis debilitas f. 17. 49. 56. 113. 132.
Epatis Abscessus f. 44. 56. 75.
Epatis inflammatio f. 25. 75.
Epiphora f. 64. 75. 81. 85.
Empyothorax f. 6.
Elephantiasis, Vide *Lepra*.
Erysipelas f. 68. 85.
Epilepsia Vide *Comitialis morbus*.
Exitura f. 132.
Exitura phlegmatica f. 150.
Ephialtes f. 8. 128. 146.
- F.**
Fatui nutritionem conuenientem praestare f. 12.
Fatum languentem roborare f. 12.
Fecunditatem iuuare f. 2. 25. 72.
Fistula f. 13. 39. 56. 64.
Frigoris noxa f. 7. 6.
Febris ardens, Vide *Causon*.
Febris in genere f. 64.
Febris quotidiana f. 90.
Ficus f. 104. 119.
Formicans cutis (sive *Vermiculans*) Vide *Sirones*.
Faciei rubedo f. 86.
Fluxus Aneurismaticus Vide *Aqua articularis*.
Fatum mortuum expellere f. 12. 82.
Flatuositates expellere f. 21. 60. 75.
Febris Tertiana f. 67.
Faucium inflammatio, Vide *Angina*.
Fracturarum inflammationes aliaque Symptomata auertere f. 53.
Frigore stupentia & *emortua* Vide *Stupor ex frigore* f. 113.
- G.**
Callicus morbus f. 36. 103. 104. 119.
Gangrena f. 39. 57. 104.
Glutinis effluxus in Veneribus (sive *Das Gliedwasser*) Vide *Aqua articularis* etc.
Ganglia Vide *Pari*.
Grauidarum Mulierum Melancholiam discutere f. 108. 150.
Grauidarum Vomitiones sistere f. 108. 159.
Grauidarum malacia f. 150.
Grauedo capitis sive *Coryza* f. 132.
Gonorrhoea f. 75. 103. 108. 123.
Grauidarum pausae & *fastidium post conceptionem* f. 72. 108. 150.
Gingivarum Abscessus f. 64.
Glandulosarum partium Affectus putridi f. 12.
- H.**
Hordeola f. 102.
Hemicrania f. 12. 79. 146.
Hamorrhoides f. 32. 93.
Herpetes ferruginei f. 44.
Hemiplegia f. 146.
Histria scabies f. 44.
Hypofarica f. 48.
Hydrophoides (*Wassergallen*) f. 49.
Helicis f. 49. 127.
Hydrocephalon f. 103.
- Hydrocele* f. 118.
Humiditatum Vitiosarum purgatio f. 7. 17. 25. 49. 56. 75. 79. 82. 98. 103.
Humorum Tartarisationem prohibere f. 141. 44.
Herpes ictericus f. 119.
Hydrops f. 12. 48. 49. 137. 146.
Herpes miliaris f. 8. 29. 119.
Hircus sive *Virosus fator corporis* f. 146.
Humorem radicalem confortare & *instaurare* f. 56.
Humores crassos & *Viscidos Stomachi intestinorum* & *Vesica incidere* & *resolvere* f. 7. 17.
- I.**
Insomnia, Vide *literam S.*
Ionibi in Facie f. 86. 124.
Ictericus nigra f. 36.
Ictericus f. 8. 28. 36. 94. 132. 146.
Intestinorum Apostemata f. 32.
Ischia, Vide *coxendicum morbus*.
Intestina obstructa purgare f. 7. 20.
Iliaca passio f. 32. 60.
Inflationes, Vide *Oedema*.
Intestina roborare & *calfacere* f. 136.
Incantationum maleficia f. 7.
Iram extinguere & *mitigare* f. 146.
Inflammatio f. 123.
Impetigines, Vide *Lichenes*.
Ictus Venenati f. 7. 17. 29. 40. 53. 68.
Ischuria f. 17. 28. 57. 75. 85. 90. 108.
Lepra f. 20.
Ligamenta roborare f. 113.
Ligamenta matricis nimia distensionem laxiora reddita reducere & *instaurare* f. 60. 136.
Ligamenta Schirra indurata emolliare f. 99.
Lire f. 29.
Lichenes f. 142.
Lemurum ludibria auertere f. 29.
Ligna ne torredine vitentur f. 141.
Lienteria f. 90.
Lumborum dolor f. 90.
Ligamenta frigore stupentia & *luxata* f. 53.
Nux sive *Nux*, Vide *Singultus*.
Lethargus f. 6. 78.
Lippitudo humida & *arida*, Vide *Ophthalmia*.
Lienis durities sive *Schirrus* f. 7. 12.
Lienis obstructio f. 7. 17. 44. 56. 103.
Lac deficiens augere f. 12. 28. 60.
Lac inquinatum & *Vitiosum purificare* f. 28. 150.
Lienis debilitas f. 17. 146.
Lienis Tumor sive *Abscessus* f. 44.
Lipothymia f. 39. 99. 118. 119. 127.
Lupus sive *Cancer Viceratus* f. 39.
Luxata restituere f. 6. 53.
Lumbrici intestinorum f. 29. 63. 75.
Lienem purgare f. 12.
- M.**
Matricis frigiditas, plenitudo impura, sive *Cacochymia* f. 25. 36. 60. 72.
Morsus Venenati f. 7. 17. 33. 40. 56.
Matricem in partu nimis refrigeratam aut sanguine immoderate profusa debilitatam instaurare f. 60.
Matricis ligamenta satisfecit restituere f. 60. 137.
- Matricis sanitatem* & *incolumitatem tueri* f. 13.
Maculae cutis detergere f. 29. 36.
Malacia f. 150.
Marisca, Vide *Ficus*.
Melancholiam & *Affectus Melancholicos discutere* f. 12. 64. 79. 103.
Menses prouocare f. 17. 49. 60. 64.
Mania ex longa aegritudine f. 56.
Medulla crurum frigore stupentem reuocare f. 57.
Memoriam roborare f. 6. 8. 12. 78. 82.
Matricis Vitia sive *calida* sive *frigida in genere* f. 122. 61.
Myxa f. 103.
Menstrua alba corrigere f. 60. 72.
Menses praeter modum fluentes sistere f. 150.
Morbos praertere f. 118.
Matricis Ulcera f. 49. 82. 123. 137.
Nodi, Vide *Tumores nodosi*, & *duri*.
Nervorum luxatio f. 6. 53.
Nervorum tumor f. 6.
Nervorum durities & *contractio* f. 6. 7. 99.
Nervorum obstructio f. 12.
Nanos extergere, Vide *macula cutis*.
Nervi refrigerati et stupentes f. 12.
Narium Hemorrhagia f. 82.
Nervorum debilitas ibidem.
Nephritis Vide *Renum debilitas*.
Ophthalmia sive *Oculorum Lippitudo vera* f. 68. 75. 81. 82. 132.
Oculorum Pterygion sive *Vnguis* f. 68. 104.
Oculorum fluxus, Vide *Epiphora*.
Oculorum Chemosis f. 83.
Oculorum turgescit sive *Perturbatio* f. 82.
Oesophagi exulceratio f. 146.
Oedema f. 150.
Oculorum angulorum Abscessus, Vide *Anchilops*.
Oculorum Ulcera f. 75.
Oculorum Fistula, Vide *Egiplos*.
Oculorum Lippitudo sicca, Vide *Exophthalmia*.
Oris tortura Vide *Spasmus Cynicus*.
Opisthotonos f. 6.
Ozana f. 99.
Otalgia Vide *Aurium dolor*.
Orthopnea f. 141.
Obliuio Vide *Memoriam roborare*.
Obstructiones solvere in genere f. 7. 60.
Oris putredines f. 64. 68. 119. 154.
- P.**
Phagedana, Vide *Lupus*.
Palpebrarum Xanthosis f. 83.
Putrefactioni partium glandulosarum succurrere, Vide *literam G.*
Putrefactionibus generalibus in corpore obistere f. 39. 90.
Puerperas sine parturientes rescire & *roborare* f. 72. 123.
Porrigo f. 75. 142.
Partum expedire f. 13. 36. 60. 150.
Purgare caput: Vide *capitis repletio*.
Purgare intestina, Vide *I.*
Pruritus pedum Puerorum mitigare, Vide *S.*
Pari osium (Vulgo *Oberbein*) f. 102.
Puerorum Synanche f. 75.
Puerorum scabies macrefactions (Vide *Macra*) f. 64.
Puerorum Convulsio, Vide *C.*
Pueri resoluti aut contracti f. 40.
- Pueri augmentum salis praestare* f. 128.
Puerorum Vomitiones f. 85.
Pulmonum obstructio f. 7. 12. 36. 49.
Pulmonum debilitas f. 113. 132.
Pulmonum Abscessus sive *Apostema* f. 21. 32. 75. 103. 113.
Pulmonum putrefactio f. 103.
Pulmonum inflammatio f. 75.
Pedicularis morbus sive *Phthiriasis* f. 123.
Puerperarum dolores post partum sedare f. 49.
Parotides f. 85. 132.
Psorophthalmia f. 132.
Paralysis f. 6. 146. 155.
Podagra f. 6. 8. 25. 52. 90. 98. 137.
Phthiriasis f. 8. 36. 49. 60.
Purgare phlegma viscidum, Vide *literam H.*
Purgare sanguinem, Vide *literam S.*
Pestis infectionem amoliri f. 7. 20.
Pestifera infectione correptis mortem sive vitam denunciare f. 25.
Peripneumonia f. 36.
Phrenesis f. 12. 57. 68. 146. 155.
Pleuritis f. 21. 32. 53. 60. 112.
Pyretos f. 67.
Polypus f. 82.
Paraplegia f. 90.
Putrefactioni in Ulceribus resistere f. 7. 53. 72.
Partus monstruosos praecavere f. 61.
Phlegmona Vide *literam I.*
Pediculos & *Phthiriasin profligare* f. 79. 123.
Pediculos angere f. 90.
Phlegmona letales qualescunt f. 13. 123.
Pustula f. 132.
Pustula livida f. 119.
Pectoris Abscessus f. 98.
Paronychia, Vide *Redunia*.
Pustula digitorum f. 39.
- R.**
Renum frigiditas cum Apostemate f. 12.
Ruptura partium corporis interiorum f. 28. 53.
Ruptura herniosa f. 53.
Rana puerorum, Vide *Batrachia*.
Renum dolor f. 137.
Renum Abscessus sive *Ulcer* f. 56.
Renum Obstructio f. 56. 64. 90.
Renum debilitas f. 56. 99.
Rhagades sive *Rima* f. 99.
Respirationem roborare f. 150.
Redunia in digitis manuum & *pedum* f. 139.
- S.**
Synovia sive *Myxa fluxus in Veneribus* (Vide *Das Gliedwasser*) Vide *A. G. et F.*
Sanguinem impurum purgare f. 7.
Sanguinem grumosum dissolvere f. 7. 28. 36. 102.
Sanguinem inflammatum refrigerare f. 64. 67.
Sanguinis Sputum, Vide *Spasmus Cynicus*.
Spasmus, Vide *Convulsio*.
Stupor membrorum ex frigore f. 6.
Spiritus animales, Vitales, & naturales languentes confortare f. 7. 68.
Spiritus ex frigore stupentes reuocare f. 64.
Soda, Vide *Cephalaea* f. 141.
Singultus f. 102. 123.
Schirrus f. 6. 147.
Spasmus Cynicus f. 40. 128.
Sirones puerorum (Vide *Seurliu* / *Mitesser*) f. 94.
Struma f. 94.
- P. 2** *Stomachi*

Stomachi Concoctricem roborare, Vi-
de literam D.
Stomachum purgare f. 8. 21. 64. 75.
78. 90. 103. 136.
Stomachi Orificium superius laxa-
tū reddere f. 32. 68. 141.
Stomachi Orificium inferius, sine Py-
lorum resolutum adstringere f. 141.
Scabies serpens sine Serpigo f. 8. 56.
75. 119.
Spina dorsī dolor f. 82. 90.
Somnos placidos conciliare f. 78.
103. 113. 154.
Semen augere f. 7. 78.
Secundinam expellere f. 12. 35. 60.
82.
Syncope, Vide Lipothymia.
Somnorum turbulentia f. 8. 128. 142.
ΣΤΕΓΝΩΣΙΣ f. 145
ΣΥΚΑ, Vide Ficus
Scorbutus sine Schelotyrbe aut Sta-
macce (der Scharbock) f. 28. 60.
72. 94.
Sudorem mouere f. 30. 75. 79. 103.
Synochus f. 67.
Sensus acutere f. 6. 7. 78.
Spectra, Vide L.
Strangularia puerorum, Vide puero-
rum Synanche.
Sebel f. 99.
Surditas f. 78. 132.
Sanem sine pui grumosum Absces-
sum discutere f. 29.
T.
Tumores nodosi f. 17.
Tumores statiosi, Vide Oedema.
Tormina Ventris & intestinorum f.
21. 29. 75. 85. 99. 108. 141.
Tumores f. 132. 150.
Tumores & Abscessus interni f. 43.
56.
Tumoris materiam sparsam ē pro-
fundo contrahere in superficiem &
expellere f. 36.
Tumorum ΠΕΡΟΧΕΤΕΥΣΙΣ, siue deris-
natio a loco ad locum ibidem
Tumores duros sine Callosos mollire
& discutere. f. 17. 56. 102. 123.
Tussis f. 12. 25. 64. 68. 85. 112. 113.
Tetanus f. 6.
Tartarum omnem in corpore resol-
nere f. 7. 36. 43. 44. 48. 52. 56. 98.
100. 103. 137. 141.
Tartarificationem humorum prohibe-
re f. 44. 141.
Tympanites f. 48.
Tertiana febris f. 67.
Tartarum siue tophos articularum
in Podagra resoluerē f. 6. 44. 98.
V.
Vescicare cutem, Vide T.
Vulnere Tormentariorum siue
Bombardicorum feruorem extingue-
re f. 29.
Vomitiones Puerorum, Vide lite-
ram P.
Vomitiones Gravidarum, Vide G.
Venena per incantationes corpori
insinuata f. 109.
Vrinam prouocare f. 17. 36. 57. 75. 90.
103. 104. 118. 128.
Varices siue Venarum distorsio f.
107.
Vena rupta f. 132.
Vires totius corporis collapsus celeri
adfectione instaurare. f. 123.
Vermiculi Capillares, Vide C.
Vesica obstructio f. 94.
Vlcera f. 7. 39. 53. 77. 84. 94. 109.
132.
Vlcera putrida f. 8. 39. 113. 123.
Vlcera corrosiva f. 33. 44. 53. 56. 60.
Vlcera antiqua manantia f. 25. 39.
Vlcera frigida & humida, f. 39.
60. 64.

Vlcera Venenata. f. 13. 53.
Veterinus, Vide Leithargus.
Vertigo f. 5. 20. 78. 79. 94. 146. 155.
Vermes intestinorum, Vide literam L.
Vulnere dolores mitigare. f. 53.
Vapores Cerebri expellere, Vide C.
Venereu irritare f. 7. 39. 56. 78.
103. 118.
Vulnera Venenata f. 13. 29. 40. 58.
103.
Vermes cerebri f. 17. 39.
Vulnera antiqua fetida f. 39.
Vulnera inanantia & humida f. 51.
Vulnera in genere sanare f. 21. 37.
94. 109. 137.
Vermes in Vulneribus & Vlceribus
putrentibus profligare. f. 53. 72. 79.
82. 124.
Vermes Aurium. f. 79. 82. 113. 124.
Vermes dentium f. 82. 124. 154.
Verruca dolentes, Vide ΑΚΡΟΧΟΡ-
ΔΩΝΕΣ.
Virtutem naturalem debilitatam re-
ficere f. 5. 7. 68.
Venescium f. 7. 78. 108.
Visum roborare, Vide ΑΜΕΛΙΩΝΕΙΑ
Vlcera interna a catharris falsis f.
60.
Venena ex Vulneribus extrahere
f. 13.
Verrucas tollere. f. 102. 142.
Venena Serpentum, & animalium
iōδα, metallorū, plantarum, cibo-
rum, contagiorum, & exhalationum
f. 5. 25. 43. 52. 56. 67. 68. 75. 94.
98. 104. 109.
Virga Virilis inflammatio ex com-
mixtione impura, Vide B.
X.
ΞΗΡΟΦΑΛΜΙΑ f. 132.

INDEX DECIMVS SEX
TVS.
ORDINE ALPHA-
BETICO NOTANS MOR-
bos, qui Plantis huius Partis, & Me-
dicamentis Officinarum more inde
compositis, curari docentur: iuxta
doctrinam scholae siue Medicinæ, (et
Vocant) Galenicæ.

A.
Achore in capite puerorum f. 53.
Ambustorum feruorem extinguerē
f. 119. 155.
Animalia Venenata fugare. f. 124.
128.
Angina f. 13. 29.
Asthma f. 18. 68. 83. 91. 133. 147.
Ascensio Matricis f. 13. 18. 61. 72. 79.
128. 137. 158.
Amorem Conciliare f. 124.
Apostemata, Vide literam T. & V.
ΑΠΡΟΦΙΑ f. 109.
Aspersiones animalium Venenata f.
21.
ΑΜΕΛΙΩΝΕΙΑ f. 13. 40. 69. 75. 79.
86. 99. 109.
Aurium dolor f. 128.
Appetuum excitare f. 99. 104.
Apoplexia f. 8.
Aurium obstructa soluere f. 8. 39. 49.
Aurium Vermiculatio f. 128. 142.
Arthritis a causa frigida & calida
f. 13. 114. 119.
Aurium Abscessus f. 18. 21.
B.
Bilem purgare per superiora & in-
feriora f. 37.
C.
Clausus f. 147.
Columella prolapsa f. 13.
Cerebri frigiditas f. 128.
Catharrus f. 8. 53. 68. 91. 142.

INDEX.
Carbunculus. f. 13. 29.
Colica f. 25. 104.
Consultio f. 13. 53. 114. 128.
Crines tollere f. 95. 99.
Capillares Vermiculi f. 99. 114.
Cutem mollem & nitidam efficere f.
142.
Cerebrum debile reborare f. 75. 99.
114.
Caput & Cerebrum purgare f. 8. 22.
56. 68. 133. 155.
Cecendicum morbus f. 8. 13. 64. 114.
128.
Cor languens reficere & roborare
f. 8. 26. 53. 83. 114. 119.
Canum rabioforum morsus f. 13. 75.
91. 114. 119.
Capillos crispas facere f. 18.
Cephalaa siue Cephalalgia f. 29. 79.
83. 128.
Crines el.cere f. 36.
Calores malignos extinguere f. 75.
Cerebri humiditates nimias & va-
pores exicare f. 68. 82.
Carnem generare f. 128.
Conceptionem iuuare f. 29. 100. 137.
Cutis macula et nani, Vide L. M. (158.
Cancer f. 114.
Calculus f. 8. 45. 49. 53. 61. 64. 75.
91. 94. 99. 104. 114. 119. 128. 133.
142. 147. 150.
Concoctionem roborare, f. 8. 40. 53.
75. 78. 82. 91. 114. 133. 147. 150.
Cicatrices tollere f. 151.
Capitis Vermiculatio, Vide literam V.
D.
Diarrhaa f. 40. 83.
Diabeticapassio f. 142.
Dentium Vermiculatio f. 147.
Delirium f. 124.
Dentium dolor f. 21.
Dentium satorem & tartarum pro-
fligare, f. 79.
Dysenteria f. 40. 82.
E.
Excrecentia quauis vitiosa f. 61.
Erysipelas f. 129.
Epatis obstructio f. 37. 75. 94. 133.
Epilepsia, f. 33. 128. 137.
Epatis Abscessus f. 18.
Epatis debilitas f. 18. 99.
Ecchymomata sanare, Vide suggilla-
ta restituere.
F.
Faciei rubor f. 68. 76. 181.
Flatuositates expellere f. 69. 91. 94.
99. 133.
Frigore stupefacta recalcacere f.
21. 79. 95. 124.
Febris in genere f. 8. 33. 53. 72. 95.
Fatum mortuum expellere f. 8. 61.
Febris quartana f. 8. 104.
Fistula f. 18. 26. 29. 114. 151.
Facunditatem acquirere f. 86. 109.
138.
Fracturas internas sanare f. 113.
Frigus f. 142.
Fluxus auertere ibidem.
Furcures capiti, Vide Porrigo.
Ficus f. 142.
Februm horrores propulsare f. 3.
Fatum prouocare. f. 135.
G.
Ganglia, Vide Pari.
Gallicus morbus f. 104.
Gangrena f. 95.
H.
Humiditates vitiosas per sudorem
euocare f. 53.
Humiditates ex ventre in superfi-
ciem trahere f. 51.
Hemicrania f. 29.
Hamorrhagia f. 40.
Hamorrhagia narium f. 40. 83.
Humores crassos incidere f. 133. 124.
Hydrops f. 8. 75. 91. 95. 124.
Herpes miliaris f. 37.

Hordolum f. 47.
Hamorrhoides nimium fluentes si-
stere f. 33. 40.
I.
Intestinorum obstructio f. 37. 104.
131.
Intestina purgare, f. 104. 133. 151.
Ictus Venenati f. 21. 26. 32. 94. 104.
Intestinorum flatuositas f. 15. 49. 55.
99. 133.
Intestini recti inflammatio f. 33.
Icteria f. 8. 18. 33. 75.
Ischia, Vide C.
Inflationes, Vide T.
Ignis Persicus, Vide Erysipelas.
Iliaca passio f. 64.
L.
Leithargus f. 18. 128.
Lac augere f. 13. 49. 75.
Lienis Schirrhus f. 75. 119.
Laterum dolor & Laterum Apople-
ma: Vide Pleuritis
Lac concretum dissoluere f. 8.
Lienis Abscessus f. 18.
Lienis vitia quacumq. f. 95.
Lumbri alui f. 114. 135.
Lepra f. 37.
Lichenes f. 37. 73. 63.
Lienis obstructio f. 36. 7. 128. 142.
Lippitudo, Vide Ophthalmia.
Luxata in corpore restituere f. 13.
M.
Morsus Canum, Vide C.
Morsus animalium Venenatorum f.
8. 13. 21. 26. 29. 75. 94. 99. 104. 119.
Morsus animalium rabioforum f.
75. 99. 119.
Matricis dolores f. 49. 151.
Menses albi f. 82. 138.
Minutus Cruentus f. 82.
Matricis frigiditas f. 72. 79. 83. 86.
157. 151.
Marisca f. 33.
Matricem purgare f. 138. 141.
Macula rubentes in facie, Vide F.
Memoria debilitas f. 99.
Menses prouocare f. 8. 13. 18. 33. 49.
61. 72. 75. 95. 114. 124. 137. 138. 150.
Melancholiam discutere & expelle-
re f. 27. 53. 104. 124.
Maculas & nauius cutis tollere f. 36.
49. 83. 95. 133. 142. 147.
Menses nimium fluentes sistere f. 82.
83.
Matricem purgare. f. 8. 72. 79. 83.
86. 109.
Morbi frigidi in genere f. 8. 33.
Matricis Tumor f. 18.
N.
Nauis Cutis, Vide Macula & C.
Nervorum obstructio f. 33.
Narium Hamorrhagia, Vide H.
Nata, Vide ΣΕΔΩΜΕΝΟΙ.
Nodi, Vide Tumores duri & callosi.
Nervorum resolutio & luxitas f.
124.
Nervos refrigeratos calfacere f. 128.
O.
Oculorū Vngula siue Pterygia f. 21.
Oculorum dolor f. 86.
Oedema, Vide literam T.
Ophthalmia f. 79. 83. 109.
Oculorum Epiphora f. 79. 86.
Obstructio in quibuscumq. partibus
corporis interioribus f. 95.
Orthopnea f. 91.
P.
Puerperas a partu purgare. f. 29.
Pulmones contusione, iactu, percussio-
ne siue casu laesos sanare f. 6.
Pectoris dolores. f. 26.
Pulmonum Abscessus. f. 105.
Pulmonum obstructio f. 21. 37. 53. 64.
75. 95. 119. 133. 142.
Pulmonum debilitas f. 26. 104. 114.
Pulmonum coarctatio, Vide Ortho-
pnea.
Parotides

INDEX.

Parotides, vide Aurium Abscessus.
 Podagra f. 8. 13. 86.
 Phlegma & pituitam expurgare f. 17. 18. 105. 142.
 Panus inguinis. Vide V.
 Phthisis f. 18. 45. 105.
 Pustula f. 128. 155.
 Partum expedire f. 13. 137. 138. 150.
 Pefforis vitia antiqua f. 33.
 Pestis f. 8. 21. 26. 45. 49. 72.
 Pleuritis f. 26. 29. 105. 114.
 Porrigo & ulcerata f. 91.
 Pulmonum putrefactio. f. 59.
 Psora f. 37. 65.
 Pudendorum lesio & ulceratio f. 18. 76.
 Pari f. 61. 83.
 Paronychia f. 39.
 Paralysis ex frigore, podagra f. 26. 124.
 Porrigio non ulcerata f. 142.
 Phlegmone f. 155.
 R.
 Rupturas sanare f. 13. 45. 114. 128.
 Renum Abscessus siue Apostema f. 75.
 Reductio, vide Paronychia.
 Ruedo f. 29.
 Renum obstructio & oppilatio f. 75. 104. 142.
 Ramex puerorum f. 128.
 S.
 Sanguillata restituere f. 83.
 Sanguinem concretum siue grumum dissolvere f. 83. 114. 133.
 Stranguria f. 13. 18. 26. 45. 82. 95. 133. 147. 150.
 Spasmus, vide Convulsio.
 Stomachi Tumor siue Apostema f. 91. 99.
 Stomachi frigiditas f. 127. 147. 83. 151.
 Stomachum roborare f. 40. 75. 79. 82. 99. 114. 119. 128. 133.
 Stomachum purgare f. 9. 75. 104. 115. 142. 150.
 Scabies f. 37. 53.
 Scabies serpens f. 37. 65.
 Squamas ossium detrahare f. 128.
 Sudores prouocare f. 8. 40. 53. 72. 91. 95. 128.
 Secundinas eicere f. 8. 61. 138. 150.
 Stomachi exhalatio siue ardor aut f. 26.
 Stomachum turbulencia f. 142.
 Sputum cruentum siue sanguinis relictio per sputum f. 40.
 Sanguinem infectum purgare f. 53. 104. 128.
 Somnum conciliare. f. 53.
 Stomatitis f. 57.
 Sanguinem binum generare f. 72. 91. 142.
 Stomachi flatuositas f. 94.
 Sensus roborare f. 114.
 Sanguinem sistere f. 147.
 T.
 Tussis f. 13. 21. 53. 64. 91. 119. 133. 147.
 Tumores Oidematoides & turgidi f. 57.
 Tabes, vide P.
 Tumores duri f. 18. 57. 61. 83.
 Tormina Ventris & intestinorum f. 33. 40. 45. 60. 64. 69. 71. 79. 83. 86. 91. 105. 109. 115. 133. 151.
 Tumores excitare in superficie corporis f. 37.
 Tumores in genere f. 61.
 V.
 Vesica vitia quatuor f. 147.
 Vmbilicum eminentem puerorum cohercere f. 128.
 Visus caliginem discutere, vide

Amelioratio.
 Vrinam prouocare f. 8. 18. 33. 72. 75. 79. 104. 114. 128.
 Vesica scabies & dolor f. 13. 91.
 Virga virilis Phlegmone siue inflammatione f. 151.
 Vesicam expurgare f. 99.
 Vlcera frigida & humida f. 26. 76. 79. 91. 119.
 Vuula prolapsio, vide C.
 Vlcera in genere sanare f. 72. 128.
 Vlcera callosa f. 33. 61. 79.
 Vlcera venenata f. 109.
 Vlcera purgare f. 33. 151.
 Vlcera putrida f. 8. 21. 128.
 Veterum, vide Lethargus.
 Vertigo f. 57. 128.
 Vermes intestinorum, vide L.
 Venerem excitare f. 8. 40. 61. 68.
 Venerem extinguere f. 85.
 Vulnere sanare f. 21. 33. 45. 65. 72. 76. 86. 147.
 Vermes Aurium f. 69. 76. 109. 128. 142. 155.
 Vermes capillares f. 99. 114.
 Vermes cerebri & capitis f. 155.
 Vermes dentium f. 128. 155.
 Venena tam intra quam extra corpus illata f. 8. 25. 49. 61. 68. 99. 105. 129. 119. 124.
 Vulnere venenata f. 26. 57. 95. 155.
 Vulnere periculosa capitis f. 45.

INDEX DECIMVS SEP-
TIMVS.

ORDINE ALPHABETICO NOTANS MOR-

bos, qui Plantis huius Partis & Medicamentis inde confectis Magice (id est Constellationis alicuius peculiaris efficacia in fopione & compositione dextre capta) id ex testimonijs siue experimentis Virorum praestantissimorum, curati docentur.

A.

Aegro mortem siue vitam denunciare f. 147.
 Aeris metallici noxas vitare f. 42.
 Agyia f. 22.
 Asthma f. 22. 109. 115. 151.
 Angina f. 26.
 Ascensio matricis f. 110.
 Animorum coniunctionem & amicitiam efficere inter duos viros odys & inimicitia inter se dissidentes f. 8. 9. 30. 124.
 Aer Pestilens f. 21. 54. 58. 73. 125.
 Ambustora feruore extinguere f. 58.
 Affectus corporis externi calidi & maligni siue & rulentis f. 156.
 Animositatem siue audaciam concitare f. 120.
 Animi siue affectum ferociam tumultuantem mitigare f. 124.
 Anus siue Amygdalarum in faucibus Tumor f. 91.
 Auditum acuerere f. 70.
 Apoplexia f. 34. 76. 99.
 Animalia venenata fugare f. 18.
 Aerem noxium purgare f. 40.
 Articula rem aquam fluentem sistere f. vide G.

B.

Bradypepsia f. 83.

C.

Cancer f. 22.
 Cor roborare f. 69. 133.
 Cephalalgia f. 58. 83.
 Capitis vapores exiccare f. 22. 83.
 Caput purgare f. 22. 33. 58. 70. 76. 151.
 Caput confortare f. 22. 80.

Cardiaca f. 18. 69.
 Catharri f. 76. 133.
 Convulsio f. 133. 147. 151.
 Colica passio f. 132.
 Causticum f. 95.
 Carochus f. 133.
 Catharrus f. 21. 58.
 Catharri materiam extrahere f. 33.
 Corporis pinguedinem & obesitatem nimiam minuire, vide P.
 Cordis tremor f. 30.
 Convulsio cardiaca puerorum siue (et Vulgo vocant) Erickum f. 65. 30.
 Cutem puerorum nitidam efficere f. 37.
 Calculus f. 23. 76. 95. 100. 115. 142. 145.
 Columella prolapsio f. 26.
 Conc. prouocare iuuare f. 76. 125.
 Chemosis palpebrarum f. 83.
 D.
 Delirium f. 15. 133.
 Dentium rheuma siue fluxus f. 133.
 Dentium dolor f. 151.
 Digestionem roborare f. 54. 76. 151.
 Digestionem vitiatam corrigere f. 91.
 E.
 Epilepsia f. 26. 91.
 Exhalationem siue enaporationum venenosarum vim obtundere f. 40.
 Epatis Abscessus f. 69.
 Epatis imbecillitas f. 133.
 Emprositotinos f. 147.
 F.
 Faciem venustam efficere f. 40.
 Facunditatem efficere f. 72. 86.
 Facunditatem adimere f. 72.
 Famem in dies aliquot perferre & possit f. 80.
 Fatum expellere f. 73.
 Flatuositates per superna & inferna expellere f. 80. 95.
 G.
 Gallicus morbus & concatur f. 22.
 Glutinis in vulneribus effluxum prohibere f. 51.
 Gallicus morbus factus & profligetur f. 54.
 H.
 Hemiplegia f. 100.
 Hydrops f. 9. 50. 91.
 Humiditates superfluas & vitiosas e ventre extrahere f. 33. 83.
 I.
 Icteria f. 115.
 Icteria nigra f. 133.
 Iliaca passio f. 133.
 Iram mitigare f. 8. 9. 30. 124.
 Incantationum maleficia, vide V.
 Ictus sanare & maturare. f. 54.
 L.
 Lentigines vide literam M.
 Liberorum regem erga parentes acuerere f. 18.
 Lethargus f. 26.
 Leucophlegmatia f. 33.
 Lipothymia f. 69.
 Lien Apostemate vel Veneno infectus & restituitur f. 69.
 M.
 Menses albi f. 100.
 Mansuetudinem efficere, vide A.
 Melancholiam & Affectus Melancholia discutere f. 18. 22. 26. 30. 34. 37. 58. 143.
 Memoriam acuerere f. 58. 70. 76.
 Matricem refrigeratam calfacere f. 100.
 Matricis Attracticem roborare f. 138.
 Matricis Retentricem roborare f. 138.
 Menses prouocare f. 100. 109. 133. 137.
 Maculas cutis extergere f. 37. 40.
 Matricem roborare in genere f. 25.
 Matricis Expultricem roborare f. 138.

Morbi quomodo ex sanguine diuina-
 ri possint. f. 14.
 Melancholia Hypochondriaca f. 100.
 Morbi frigidi in genere f. 88.
 N.
 Nanos extergere. f. 37. 40.
 O.
 Opisthotonos f. 147.
 Obstructiones in genere solvere f. 95.
 Oedema f. 37.
 Oriu halitum commendare f. 22.
 Oculorum Epiphora siue fluxus & Lippitudo f. 70.
 Oculorum rubor f. 151.
 Ophthalmia f. 22. 154.
 P.
 Palpebrarum Chemosis f. 83.
 Pleuritis f. 105.
 Purgationes virulentia quid habentes & innoxia efficiantur f. 54.
 Pestis f. 22. 58. 70. 125.
 Phthisis f. 69. 105. 110. 105.
 Paralysis f. 9. 100.
 Putredine in vulneribus & ulceribus antiquis profligare f. 96.
 Plenitudinem siue Plethoram euersam minuire f. 109. 110.
 Partum expedire f. 30. 73.
 Phrenesis f. 15.
 Pulmonum obstructio f. 22. 109. 129. 151.
 Puerorum Cardiaca, vide C.
 Pulmonum putredo f. 65. 125.
 Pulmonum Abscessus siue Apostema f. 69. 105.
 Pulmonum debilitas f. 65. 115. 133.
 Psora f. 9. 54.
 Partus menstrosos & vitiosos praecavere f. 125.
 Puellis cutem nitidam & mundam praestare f. 37.
 R.
 Ruedo f. 26.
 Renu vitia quatuor sanare f. 115. 133.
 S.
 Sensus acuerere f. 76.
 Semen augere f. 76.
 Stomachi exhalatio siue ardor aut f. 14.
 Stomachum turbulencia f. 142.
 Somnia mirifica efficere f. 41.
 Sudorem mouere f. 91.
 Secundinam expellere f. 73.
 Sagittas ex vulneribus extrahere f. 61.
 Sanguinem purgare & subtiliare f. 22. 115.
 Stupor ex pauore f. 19. 133.
 Singultus f. 14.
 Stomachum roborare f. 54. 76. 9. 151.
 Splenis Apostema f. 69.
 Stomachi flatuositas f. 80.
 Stomachum purgare. f. 54. 83.
 Stomachi frigiditas f. 51.
 Sanguinem reficere & calfacere f. 22.
 Spectra amoliri f. 54.
 Somnum conciliare f. 76.
 Stomachi obstructio f. 133.
 T.
 Tetanos f. 147.
 Tabes, vide Phthisis.
 Tumores efficere siue attrahere f. 25.
 Tumores discutere f. 25. 37.
 Tussis f. 115. 129.
 Tartarum in toto corpore solvere f. 45. 95.
 V.
 Virga virilis Apostema siue Phlegmone ex Concubitu impuro f. 60.
 Vesicam expurgare f. 76. 114.
 Veneris impotentia ex Maleficio f. 13. 14. 40. 54.
 Veneno resistere f. 9. 18. 70.
 Vincinum

INDEX.

Penenum e Corpore elicere f. 33.		Vermis in cerebro, auribus, denti-	sue feruorem mitigare f. 61.
Visum roborare f. 70. 75.	Vermis in cerebro, auribus, denti-	bus, & costibus interficere f. 22.	Vulneribus inuolabile reddere f. 65.
Vinam promovere f. 91. 100. 114.	Vulnere sanare f. 54. 65.	Vulnera manantia sine humecta f.	Vesica vitæ quacumq; emendare f. 15.
Veteres Tumore affecti f. 23.	Vulneribus infixa extrahere f. 61.	Vulnera 51.	133.
Venerem excitare, f. 40. 58. 76.	Veneficia f. 76.	Vulnere 51.	
Venerem adimere f. 58.	Venenum ex Vulneribus extrahere	Vulnere f. 54.	FINIS.
	f. 16. 33.	Vulnere tormentariorum asium	

ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ.

IN PRAEFATIONE

IN PRAEFATIONE

Facie 2. Versu. 42. Sufficientium veritate. Adde: unde argumenta certissima peti oportet.)

FOL. 7. Columna A. Versu 9 Otruche: Adde & Imperatoria. V. 25. cognomen datum. Adde, atq. inter Reiones Asia, qua opulentia & amantissime excellunt maxime celebratur. F. 4. C. A. V. 24. Et quod: intersere. Millefolij. V. 38. eius vires. A: à quibus sagaces natura rerum Vestigatores nomen eius sunt mutuati. F. V. C. B. V. 27. Caulis. A. saepe vno tempore. V. 39. decimo gradu. A. Arieta in Mansione Vicecima octava. siue gradu Octavo Cancr: F. 6. C. B. V. 37. produ-
ta: A. Si du dierum triginta. F. 7. C. A. V. 30. Ex herba. I. Effentia ex Herba. C. B. V. 18. Viressq. naturales, &. F. 8. C. A. V. 4. emplastris. A. loco. C. B. V.
20. Expellere. A. menses promovere. F. 9. C. A. V. 43. pro Cari, repone. Millefolij: Agnouerunt. A. Alij pro Ambrosiana habuerunt. F. 10. in Tabella V. 7.
præfatis Panace, A. ob naturam & essentiam ex partibus crassioribus concretam. F. 13. V. 8. Ultimo. interpone (quodlibet vero spacio dierum triginta)
F. 14. C. B. V. 15. similes. A. Affectus. F. 17. C. B. V. 49. decrescēte. A. & descendente. F. 18. C. A. V. 27. alligetur. A. certo tempore, ubi fossa fuerit. F. 20.
C. A. V. 26. offert, si intersere. de Extracto. F. 21. C. A. V. 31. tertio quoq. die. Anouies. F. 26. C. A. V. 27. mixta. A. salubriter. F. 34. C. A. V. 32. quali. A.
ex hac ipsa Planta. F. 39. C. A. V. 32. pulmonibus destinatur. A. Vis huius est putredine sitiata instaurare Ideoq. cerebri Vermes necat, humiditatem nimiam
emendat, atq. calorem destructum reuocat F. 40. In tabella, V. 6. importatur. A. eodem effectu. F. 44. C. A. V. 36. ex pino. A. cum Oleo Oliuarum. F. 45.
C. A. V. 46. hareat, A. etiam medicamentū nullis alijs adhibitu. F. 48. C. B. V. 47. resoluendis. A. & ejciendis. F. 52. C. B. V. 34. tricesimum. A. in Mansione
18. F. 53. C. A. V. 12. Oleum. A. cum Elixiere mixtum. F. 57. C. B. V. 33. & radice. A. cum floribus. F. 60. C. B. V. 20. drachma. A. semis. F. 62. C. B. V. 38.
præterq. hac. A. minus. F. 66. C. B. V. 2. coniunctus. A. sed tamen hac solummodo de fossione istarum Plantarum accipio, F. 72. C. A. V. 40. erecta. A. co
scilicet situs quem in terra obtinuit. V. 42. pari modo : A. sed ita ut inuersa fuerit. F. 75. C. B. V. 19. sesquiquing. A. idq. quotidie ter. V. 39. tributur. A. Unde
& Hydropicis profutura videtur. F. 81. in Tabella. V. 20. calidas: A. & passionēs eorumdem alias quasuis, F. 82. C. B. V. 3. dies tres. A. diernum vero illorum
singulo semel, F. 85. C. B. V. 42. eiusdem. A. reptens. F. 88. C. B. V. 26. Verum etiam. A. Syria. F. 89. C. A. V. 11. exhibitis. A. & obscure pallentibus. F. 90.
C. A. V. 32. vino. A. Vesperi. F. 91. C. A. V. 13. flores. A. aridi. F. 92. C. A. V. 11. constat. A. ac idem Theophrasto quoq. Seniori haud inexploratum fuit. F. 94
C. B. V. 15. gutturis. A. mane. V. 39. prodest, Adde. si vsu dierum triginta adhibeatur. F. 96. C. A. V. 9. nona. Adde, existente, & cum. F. 98. C. B. V. 23. illi-
tu. A. Luna decrescēte adhibitum. V. 37. Stomacacem : A. qui morbus ex flatu maligno Ventis Septentrionalis accenditur, & plurimum in ore existit. V.
40. Affectus. A. quotidie sumptum. V. 43. expulsus. A. membray, hoc pacto in integrum restituta. F. 100. C. A. V. 30. Sylvestris. A. & Dancus agrestis. F. 105.
C. B. V. 37. Raphanum. A. non procul ab Ebron. F. 106. C. B. V. 20. Maio. A. medio V. 22. qui. A. (qua ē radice extrahat) F. 108. C. B. V. 1. Diaphoretico. A. proximo
commemorato. V. 3. spissitudinem. A. maiorem. F. 110. C. B. V. 19. diluculo. A. per menses sex, F. 113. C. B. V. 19. illatas. A. in unctum. F. 115. C. B. V. 3. Medicum
A. Bisitenem. F. 121. C. B. V. 12. retinendi. A. (ut in Alijs). V. 17. Atunsaal. A. Reffissime vero diceretur Stranguralis V. 33. Virasq. A. nec non & Sylua Zossena.
F. 123. C. B. V. 20. Temporum. A. os. F. 126. C. A. V. 18. dicatur. A. cum isthic copiosior sit Planta huius prouentus, F. 127. C. A. V. 40. extinguit. A. humores vis-
cidos disciuit & trahit. F. 128. Aqua rosacea l. Aqua rosacea Semencia. C. B. V. 33. calculos, A. species antecedentes. V. 41. Vlceribus. A. purgandis. F. 129.
C. B. V. 8. Essentia. A. ex radice eiusmodi, quotidie. F. 137. C. B. V. 22. inueterata. A. & recentia. V. 34. callosis. A. & siccis. F. 139. C. B. V. 33. dissipsum. A. De-
stillatione. C. A. V. 46. l. nec sane multis. F. 143. C. A. V. 19. signis. A. & Planetis. F. 147. C. B. V. 25. molita. A. & infusa. F. 150. C. B. V. 121. Encathesi-
mate. A. calido. F. 154. C. B. V. 12. medulla, A. cui humor talis lentus & viscidus adhæsit. V. 22. Aqua Pyrethri. l. Aqua Pyrethri drachma una. V. 25. Pyrethri
A. radicem. C. A. V. 45. drachma. l. drachmarum quatuor. F. 156. C. B. V. 10. obscurant, A. contra naturam eorum.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ.

F. 4. C. A. V. 39. Augusti l. Septembris. F. 5. C. A. V. 47, Augusti l. Septēbris, V. 14. Signi in eodem dominantis, l. Signi eiusdem. V. 22. primo vel tertio &c. intellige. 21. 23. 27. In tab. V. 12. cap. 76. l. cap. 89. F. 6. C. A. V. 29. Sex l. res C. B. V. 33. debilitati l. Contractioni. In tabella prima. V. 2. stellata notato. Signum * tabella f. 5. ad calcem addendum. F. 7. C. A. V. 29. res l. sesquidua, dua l. Sma. tres l. sesquidua. F. 8. C. B. V. 6. Erisipelata, reponē, herpes militares. V. 45. quadraginta l. quadraginta quinq. F. 9. C. B. V. 25. Aeneidos l. Georgicā. In tabella V. 2. maxia, reponē. Psoran nondum inueteratam, F. 11. In tabella V. 5. incrustatum, Adde: atq. F. 13. in tabella V. 1. Sex l. tres. V. 4. Sna l. dimidia. F. 14. C. A. V. 45. cap. 74. l. 90. F. 16. C. A. V. 41. naturam l. naturam &c. V. 52. tripla l. Subtripla. F. 17. C. B. V. 26. quatuor l. duabus, F. 18. C. B. V. 45. Piscibus, reponē, Aquario. F. 21. C. B. V. 23. Illusie Anvigiuar &c. Hac appellatione reddere visum est (cognationis ratione) Affectū Vlnūrum articulariorum quem Vulgo fluxum Aqua articulari (sive Das Gluedwaſſer nominant) Sed cum nomen illud non satis proprie huc respondet, melius fuerit loco illius recipere barbaram appellationem Synosia & Gluten (qua Paracelsus & Chirurgi utuntur) Vel etiam pūſa Hippocratis, qui in Libro de locis in homine illum Affectum hoc nomine videtur significare. F. 22. C. A. V. 8. Saturno in, l. (hacq. omnia Saturno in &c. posito) F. 24. C. B. V. 18. Geminorum Vel &c. intellige 26. 28. &c. 29. gr. F. 25. In tabella V. 15. duodecim, reponē. 6. F. 27. C. A. V. 6. cap. 64. l. 55. F. 28. In tabella secunda. Tertiarij duo, Vbiq. Tertiarij in hoc libro mentio fit intellige tertium Congij partem qua Mensuram (aut Mūſi) Francicam representat. F. 29. C. B. V. 4. Sandarace. Intelligitur hic Vermis glutinacoria. F. 30. Stomachi inflatione. Alij vocant Conuulsionem Stomachi, Alij Cardiacam & Cardiacum puerorum (Das Herzgesper & Ertickum.) F. 31. C. A. V. 7. cap. 29. l. 87. F. 33. In tabella V. 9. Vncia dua. reponē: drachmas Sex, V. 10. decem l. quinq. Sex l. tres, quatuordecim l. Septem. F. 35. C. B. V. 45. Acorn &c. l. simpliciter Luna descendente. V. 48. Luna ab Oppositione &c. l. Luna ascendente, F. 52. C. B. V. 29. decima l. 2 decima sexta. F. 57. C. B. V. 26. Anetho l. Aniso. F. 58. C. A. V. 2. Luna cornibus, l. simpliciter, Luna ascē, decē. C. B. V. 2. crescente, l. descendente. V. 81. Cap. 69. l. cap. 83. In tabella priore V. 13. fastigio, alneo potius sue fundo. F. 61. C. A. V. 16. crescente l. decreſcente. Vel potius Luna ascendente V. 35. decreſcente. l. crescente. Vel potius Luna descendente, F. 22. C. A. V. 2. creſcere l. descēdente. F. 63. C. A. V. 6. Salsibus) et Capite, l. Vitalibus et primarijs. 64. In tab. 2. V. 18. pedes Vnius l. pedes binos Vtriusq. F. 65. C. A. V. 21. Arietis l. Leonis. F. 68. In tab. V. 8. qua druplo l. subquadruplo, omisso, quod Versu ab hinc tertio sequitur. itidem F. 73. C. B. V. 6. aduersari, l. gestu aduersari. F. 75. C. B. V. 8. Auripigmentum l. Lithargyron V. 9. opitulator, adde haustu. F. 76. C. A. si instiller, l. si calidus instillerit. F. 79. C. A. V. 10. cordi cum saccharo l. cordi, seg minus cum Sacharo, F. 82. C. A. V. 6. Signerū l. Siderum. V. 8. radix Vero cassa l. radix Vero tum quidem cassa &c. C. B. V. 11. Siclici l. drachma dimidia. F. 83. In tabella V. 4. ante reſectionem l. ante punctum plena illuminationis Luna, F. 85. C. B. V. 23. Sole l. Luna. F. 188. C. A. V. 21. Aut Petroſelinū Macedonicum &c. l. Aut Bibenellam pro Petroſelino Macedonicohabere. F. 91. C. B. V. 5. triginta l. quadraginta. F. 95. C. B. V. 32. Hispanis Perslie l. Hispanis Perſis, Italia l. petrosimolo. Gallis Versil, F. C. C. A. V. 3. crescente l. descendente.

te. C.B.V.34. et iſdem.l. iſdem.F. CV. in tabella.V.24. ſencia l. ſemuncia.F.108.
In tabella.V.34. (ſr vocant) ſublimatur. l. ſel (ſr vocant) ſublimatione. F.
109. C.A.V.22. ſeminis ex vino.l. ſeminis ex vino hauſſum. F.111. C.B.V.15.
illi.l.ſi.V.18.ſi lillo.F.113. C.A.V.21. ſi Piſis ſiuentibus. l. aqua caſei. F.116.
C.B.V.11. quarum ſrbium. l. quarum ſyluarum. F.119. C.B.V.3. duabus.l. qua-
tuor. F.120. C.A.V.10. & Marte l. Marte. In tabella. V.33. drachis.l. ſna. F.121.
C.B.V.32. oppidum l. pagum. F.29. C.A.V.11. dua l. ſna. F.132. C.A.V.6. Venus l.
neruis. F.141. C.B.V.41. creſcit l. deſcendit. F.123. C.B.V. Croaſſa. l. Carpathi
montis. V.45. Sardoam intellige. Pulſatillam italicam.

ERRATA TYPOGRAPHICA.

FOLIA. In tabella. V. 5. materia l. natura. F. 2. C. B. V. 28. Cancrī l. Cancro.
 Fol. 3. C. A. V. 6. cap. 72. l. cap. 79. C. B. V. 48. quatuor l. Si squiquatuor. F. 5. C.
 A. V. 24. Sexto, & decimo. l. sexto & decimo. In tabella. V. 13. cap. 17. l. cap. 7.
 in tab. secunda. V. 9. Huius l. Hac. F. 8. C. A. V. 2. plura l. illud. V. 35. Heracle-
 onis. l. Heracleon. F. 10. In tab. prima. V. 7. hac. l. hoc. In tab. secunda. Stillicium.
 l. Stillicitium. F. 12. C. B. V. 44. ex qua l. ex ea. V. 43. ligamentis, peritonis l. li-
 gamentis peritonis. V. 44. Vasis l. Vasis. F. 13. C. B. V. educto l. adducto. V. 34.
 farnoribus l. famoribus. F. 14. C. A. V. 4. dissoluta fuerint. l. dissoluta, fuerint.
 F. 15. C. A. V. 1. factum l. factum. C. B. V. 28. Abscesis l. albescentis. F. 16. C. A. V.
 29. raditione l. radiatione. F. 17. C. B. V. 48. peōris l. Paris. In tab. prima V. 5. im-
 mittatur l. immittatur. F. 19. C. B. V. 32. Huc l. huc. V. 46. minore l. minor. F. 26
 in tab. secunda. percolentur l. percolantur. F. 27. C. A. V. 3. Smyrniol. l. Smyrni-
 on. F. 28. In tab. V. 6. obduos l. obducto. F. 29. C. B. V. 4. Sandarace. l. Sanda-
 race. F. 30. De subfructice. l. subfrutice. F. 33. C. B. V. 24. restir estinguenda.
 l. resti restinguenda. V. 51. excitata. l. excitata. F. 34. C. A. V. 10. cap. 151. l. 157. ficut
 infra V. 40. C. B. V. 34. fruticosa l. fruticosa. F. 37. de subfructice l. de subfrut-
 tice. F. 54. C. A. V. 31. Si pote l. Si puto. F. 57. C. A. V. 48. ἑστῶσα l. ἑστῶσα.
 F. 59. C. A. V. 29. Fanicul. l. Faniculum. 63. In tabella V. 28. non vincant l. vin-
 cant. F. 59. In tabella V. 52. id quod l. in quod. Fol. 70. peipue l. prapicue. F. 77.
 C. A. V. oco l. loco. C. B. V. 43. illud l. illi V. 44. antecellit l. antecellunt. In tabel-
 la f. 37. crusta l. Crusta. F. 81. C. A. V. 28. Iulij l. Iunij. F. 84. C. B. V. 41. colores
 herbido l. colore herbido. F. 89. in Icone Aprilis 20. D. l. Apr. 29. D. F. 90. C. A.
 V. 27. lumborum l. lumborum. C. B. V. 28. profecta l. profecta. F. 91. C. B. V. 18.
 Affectus l. Abscessus. In tabella V. 12. rostri Alembici l. rostro Alembici. F. 93. C.
 A. V. 1. moliri voluit l. moliri voluit. F. 97. C. B. V. 41. Venerae l. Veneri. Lunari
 l. Luna. V. 30. Concretibus l. Concrepcentibus. F. 109. C. A. V. 12. applicatum l.
 applicata. F. 110. C. A. V. 36. Graci l. Gracis. F. 113. C. B. V. 21. Succus herba l.
 Succum herba. F. 116. C. A. V. 49. capillaci l. capillaci. F. 120. C. A. V. 18. mixto-
 rum l. mixtis. V. 20. infissatiorum l. infissatus. F. 23. C. B. V. 36. Philosophia Vete-
 ris l. Paracelsica. V. 46. illitas l. illitus. F. 126. C. A. V. 16. capito l. capite. F. 28. In
 tab. V. 11. haurientia l. haurientia. F. 132. C. B. V. 43. infamacione l. inflammatio-
 ne. F. 134. C. A. V. 8:15 81. l. 1178. C. B. V. 39. locu l. locum. F. 150. C. A. V. 42. pracedē-
 tibus l. pracedentis. F. 157. C. A. V. 33. Vicefima l. tricesima. F. 145. Capacius l.
 Capacius. F. 149. C. B. V. 37. atq. simili. l. atq. Sal simili. F. 150. C. A. V. 6. Vini l. Vi-
 ni. F. 156. C. A. V. 23. Eorum l. eorum.
 F. 2. C. B. V. 38. מושעחארם, מושעחארם. F. 115. C. B. V. 39. עכונב, עכונב.
 חשחורע, חשחורע. V. 11. צבונב.

ni, F.156.C.A.V.23. Eorum leorum,
F.2.C.B.V.38. מושעתאמרם, F.115.C.B.V.39. עכונב,
חשחזרע, חשחזרע, v.11. צבונב

BERLIN
Expedat: Michael Klonzke
Anno
MDCXXVIII

BERLINI
Excudebat Michael Hentzske,
Anno.
M. D. LXXVIII.

